

Разбулената Изида

Елена Блаватска

том 1
книга 2

ГЛАВА IX

ЦИКЛИЧНИТЕ ФЕНОМЕНИ

„Не можеш да наречеш лудост това, за което, както се оказа, нищо не знаеш.“

Тертулиан: „Апология“

„Това не е дело на днешния ден или на вчерашния - то е съществувало през всички времена, и никой не ни е казал откъде и как то е дошло.“

Софокъл

„Вярата в свръхестественото е нормално явление, то е изначално, универсално и постоянно в живота и историята на човешката раса. Отсъствието на вяра в свръхестественото поражда материализъм, материализмът поражда чувственост, чувствеността — социални сътресения, в бурите на които човекът отново се научава да вярва и да се моли.“

Гизо

„Ако за някого това е невероятно, нека да си остане на своето мнение и да не противоречи на онези, които се вдъхновяват от такива събития за изучаване същността на добродетелите.“

Джозефус

Нека сега от възгледите на Платон и Питагор за материята и енергията преминем към представите на кабалистичната философия за произхода на човека и ги сравним с теорията за естествения подбор, издигната от Дарвин и Уолъс. Възможно е да намерим основания да признаем първенството на древните и по този въпрос, както констатирахме за областите, разгледани в предходните глави. Струва ни се, че не са необходими по-силни Доказателства на теорията за цикличното развитие от невежеството, което е съществувало в миналите векове в средите на патриархалната църква по отношение формата на Земята и Движението на планетите в Слънчевата система. В условията на недостиг на фактически доказателства невежеството на Августин и Лактанций въвлякло цялото християнство в заблуждение (по тези въпроси), което просъществувало до епохата на Галилей; то може да послужи като пример за онези заблуди, преодолявайки които човечеството преминава от век във век.

„Облеклата от кожи“, споменати в трета глава на „Книга на Битието“, които били дадени на Адам и Ева от Бога, са тълкувани от някои древни философи като символизиращи плътските тела, в които с развитието на циклите се обличало човечеството. Древните философи твърдели, че богоподобните физически форми са ставали все по-груби и по-груби, докато не бил достигнат пределът (при падението в материята) на това, което може да бъде наречено последен духовен цикъл, и човечеството встъпило във възходящата дъга на първия човешки цикъл. След това започнали непрекъснати поредици от цикли, или (както ги наричат индийците) ЮГИ; точният брой години, от които се състои всеки цикъл или юга, си остава ненарушима тайна на светилищата и се съобщава само на посветените. Веднага щом човечеството встъпвало в завършващата фаза на текущия цикъл, той постепенно се сливал

със следващия, по-висш кръг. С всеки пореден век или епоха човекът ставал все по-изтънчен, докато не бъдела достигната кулминацията на неговото съвършенство, възможно в рамките на съответния цикъл. След това обратно движещата се вълна на времето отнасяла със себе си отломъците от следите и признаците на човешкия прогрес. Един цикъл следвал друг, незабелязано преливайки се в него; високо цивилизованото, процъфтяващо общество натрупвало мощ и достигало върха на своето развитие, след което постепенно отслабвало и угасвало; и когато била достигана крайната точка в низходящата дъга, човечеството отново се оказвало затънало във варварство, както в началото на възхода. Царства се разрушавали, нации се сменяли една с друга, така е ставало от началото на времето до наши дни; расите ту се издигали една след друга до висшата точка на развитие, ту се спускали до дъното на невежеството. Според Дрейпър няма основания да се мисли, че определен (един-единствен) цикъл се разпространява върху цялото човечество едновременно. Точно обратното - докато хората от една зона на планетата се намират в състояние на упадък, в друга част те могат да бележат прогрес в областта на просвещението и цивилизацията.

Доколкото тази теория е аналогична на закона на планетното движение, който кара индивидуалните небесни тела да се въртят около своите оси, дотолкова и системите обикалят около съответните слънца, а цялото това звездно множество на свой ред се носи в кръг около общ център. Животът и смъртта, светлината и тъмнината, денят и нощта върху планетата, въртяща се около своята ос и движеща се по определената си орбита, представляват подобие на малкия и големия цикъл[1]. Спомнете си херметическата аксиома: „Както горе, така и долу“.

Алфред Р. Уолъс доказва по логически път, че развитието на човека се е проявявало главно в неговата ментална организация, а не във външната му форма. Според него човекът се различава от животното по това, че е способен да понася огромни промени в условията на заобикалящата среда, без значителни изменения на телесната си форма и структура. На промените в климата той отговаря със съответни изменения в дрехите, в устройството на жилището и в оръдията на труда. Тялото му може да стане по-малко косматото и по-изправено, може да придобие друг цвят или пропорции, „тъй като главата и лицето непосредствено са свързани с мисленето и са средства за изразяване на изтънчените движения на неговата натура“. Затова те се изменят с развитието на интелекта му. Имало е времена, когато „човекът все още не е притежавал добре развит мозък (орган на интелекта), който сега дори при най-нисшите представители на човешката раса е развит до такава степен, че се издига високо над висшите животни; времена, когато той не е имал нито човешка реч, нито морални чувства“. По-нататък Уолъс заявява: „Възможно е, по-точно аз съм убеден, че човечеството някога е представлявало единна раса... от хора, чиято космена покривка почти напълно изчезнала“. За пещерния човек Уолъс казва по-нататък: „Подчертано широкото лице и изпъкналата долна челюст... издават присъствието на огромна мускулна сила и на дивашки навици на полуживотинска раса...“

Такива са откъслечните знания, които ни дава антропологията за хората от онази древна епоха, която отбелязала крайната точка на падение в низходящия цикъл, след която започвал новият подем. Нека видим как тези данни се потвърждават от ясновидството и психометрията. Професор Дентън предал на своята съпруга парче от вкаменена кост, без да прави и най-малък намек, какво представлява този предмет. Парчето веднага предизвикало у мисис Дентън картина на хора и сцени, които тя отнесла към каменния век. Тя видяла хора, силно напомнящи маймуни, с много космати тела, „при това естествената им покривка от косми им служи като че ли за дреха“. „Не е ясно може ли такъв човек да стои съвсем изправен; бедрените му кости изглеждат устроени така, че той не може да го направи - добавя тя. - Понякога виждам част от тялото на едно от тези същества, която изглежда сравнително гладка. Виждам кожа с по-светъл цвят. Не зная дали тя принадлежи към този период. Понякога лицето изглежда плоско; долната му челюст е тежка; челюстите се издават. Челото е ниско и в долната си част се издава напред, надвисвайки над веждите. Виждам едно

човекоподобно лице, макар че в него има нещо маймунско. И всички те са като маймуни с дълги ръце и космати тела.[2]"

Независимо от нежеланието си да признаят правилността на херметическата теория за физическата еволюция на човека, започнала от по-висши и по-духовни същества, учените сами илюстрират как расата е еволюирала от последвалата нисша точка до сегашното състояние на развитие. И тъй като природата изглежда е построена по аналогия, според нас може да се допусне, че същото постепенно развитие на индивидуалните форми преобладава и сред обитателите на *невидимата* Вселена? Ако такива необикновени резултати могат да бъдат наблюдавани в хода на еволюцията върху нашата малка и незначителна планета (където от маймуна от висш тип са възникнали хора, притежаващи разум и интуиция), защо тогава да не може да се допусне, че безпределните космически пространства са населени с особени безтелесни *ангелски* форми? Защо в безкрайното мироздание да не може да се намери място за духовните двойници на тези космати, дългоръки и полуразумни предци, а също и на техните предшественици или на потомците им до наше време? Разбира се, духовните двойници на такива първобитни членове на човешкото семейство по необходимост са също така глупави и недоразвити, каквито са били и физическите им тела. Херметическите философи са твърдели, че според закона за циклите днешната човешка раса неизбежно ще трябва да се върне колективно към онази изходна точка на еволюцията, в която човекът за първи път се е покрил с „облекло от кожи“, т.е. човешката раса (в съответствие със закона на еволюцията) неизбежно ще стане по-одухотворена. Ако господата Дарвин и Хъксли не бъдат в състояние да докажат, че съвременното човечество вече е достигнало (като физическо и морално животно) кулминацията на своето усъвършенстване в хода на еволюцията и поради това по-нататъшното му еволюционно развитие, т.е. по-нататъшното развитие на човешкия род трябва да спре, то ние не виждаме как те биха могли да опровергават такъв логически извод.

В лекцията си за въздействието на закона за естествения подбор върху еволюцията на човешката раса Алфред Р. Уолъс посочва: „Като неизбежно следствие висшите, по-интелектуални и по-нравствени раси ще изместят нисшите деградирали раси; законът на естествения подбор, който продължава да действа в човешката ментална организация, ще насочва процесите към най-съвършено приспособяване на висшите способности на човека за подобряване на околната природа и социалните условия; докато телесната му форма вероятно ще претърпи незначителни изменения, с изключение развитието на красотата до пълно съвършенство... Изтънчена и облагородена с висшите му интелектуални способности и възвишени чувства, неговата ментална структура може да продължава развитието си и да се подобрява дотогава, докато светът отново не бъде населен с една-единствена, почти еднородна маса, нито един индивид от която няма да бъде по-нисш от *най-благородните представители на съществуващото човечество*.“ Изразните средства на този велик антрополог съчетават трезвите научни методи и предпазливостта в прогнозите, като при това неговата позиция не противоречи на кабалистичните твърдения. Позволете на вечно развиващата се природа, позволете на великия закон - „оцелява най-приспособеният“, да направи една крачка зад границата, очертана от изводите на Уолъс, и ние ще осъзнаем възможното... не, не възможното, а гарантираното появяване на раса, която (подобно на расата „Врил“, описана от Булвър-Литън в „Бъдещата раса“) ще бъде само с едно стъпало по-ниско от „Синовете божии“.

Следва да се отбележи, че философията на циклите, алегоризирана от египетските йерофантите в „Кръга на необходимостта“, обяснява и алегорията на „човешкото грехопадение“. Според някои арабски описания всяка от седемте стаи в египетските пирамиди, тези велики космически символи, е носела името на една от планетите. Своеобразната архитектура на пирамидите показва ориентацията на метафизичната мисъл на техните строители. Върхът, губещ се в ясното синьо небе на страната на фараоните, символизира началната точка, съществуваща някъде в невидимата Вселена, откъдето е възникнала първата раса духовни

прототипове на човечеството. Всяка мумия (от момента на балсамирането) губи своята физическа индивидуалност - в известен смисъл тя става символ на човешката раса. Мумията била поставяна така, че да бъде улеснено излизането на „душата“ от тялото. Душата е трябвало да мине през седем стаи, символизиращи планетите, преди да извърши излизането си през символичния връх. Всяка стая символизирала една от седемте сфери, както и един от седемте висши типа на духовно-физическото развитие на човечеството, по-висше от нивото, достигнато от съвременния човек. На всеки 6000 години душата -представителка на своята раса, може да се насочва към първичния си изходен пункт, преди да започне друга еволюция, нов кръг на по-съвършено духовно и физическо преобразяване. Необходимо е сериозно задълбочаване в сложната метафизика на източниците на мистицизма, преди да бъдем в състояние да осъзнаем безкрайната мъдрост на онези от тях, върху които древните мъдреци са съсредоточавали цялата сила на своята величествена мисъл.

Започнал пътя си като чистото и съвършено духовно същество от втората глава на Книга на Битието и бидейки неудовлетворен от положението, отредено му от Демиурга (старшия първороден, Адам Кадмон), вторият Адам - „човекът от прах“, се стреми, подтикван от своята гордост, също да стане творец. Произхождайки от андрогинния Кадмон, този Адам е също андрогин, тъй като (според най-древните вярвания, алегорично изложени в „Тимей“ на Платон) прототиповете на всички наши раси били затворени в микрокосмическо дърво, което расло и се развивало вътре и под сянката на великото, вселенско, или макрокосмическо дърво. Божественият дух е разглеждан като единен и човекът (също както и другите органични и неорганични форми) води началото си от този Източник на Вечна Светлина. Дори ако ни се наложи да отхвърлим хипотезата за андрогинния човек по отношение на физическата му еволюция, значението на тази алегория остава непоколебима в духовен смисъл. Докато първият богочовек (символизиращ първите два принципа на творението, двойният мъже-женски елемент) не различавал доброто от злото, той не можел да облече в конкретна форма „жената“, тъй като тя се намирала в него, както и той в нея. Едва когато вследствие коварните намеци на змията, т.е. МАТЕРИЯТА, последната се спуснала и се сгъстила в духовния човек - тогава плодовете от дървото на познанието (доброто и злото) се открили пред умствения му взор. От този момент андрогинното единство престанало да съществува: мъжът отделил от себе си жената в качеството на отделно същество; те разкъсали нишката между чистия дух и чистата материя. Оттогава насам те повече няма да творят *духовно* и единствено чрез силата на волята; човекът станал физически творец и царството на духа може да бъде завоювано само по пътя на продължително пребиваване в плена на материята. По този начин се проявява значението на Хогард, Хеленичното дърво на живота, свещения дъб, между чиито огромни клони обитава змията, която *не може да бъде* отстранена[3]. Използвайки от изначалния ИЛУС, земната змия става все по-материална и с растяща сила и власт с всяка нова еволюция.

Адам Първи или Кадмон, Логосът на юдейските мистици, е същото, което е и гръцкият Прометей, който иска да се състезава с божествената мъдрост; той е също Пимандър на Хермес, или СИЛАТА НА БОЖЕСТВЕНАТА МИСЪЛ в нейния най-духовен аспект, тъй като е бил конкретизиран от египтяните по-малко, отколкото от предишните двама. Всичките те създават хора, но претърпяват неуспех при постигането на крайната цел. В желанието си да даде на човека безсмъртна душа (за да може той, обединявайки тази тройственост в едно, да се върне постепенно към изначалното си състояние, без да загуби своята индивидуалност) Прометей претърпява несполука в опита си да похити *божествения* огън и е осъден да изкупи вицата си на планината Казбек. Прометей е също така *Логосът* на древните гърци, подобно на Херакъл. В „Назарейския кодекс“[4] ние виждаме как Бахак Живо напуска небесата на баща си, признавайки, че макар и баща на гении, той не е в състояние да „създава твари“, тъй като не е запознат с Оркус като с „поглъщащ пламък, на който не достига светлина.“ А Фетихил, един от „властелините“, седи в „калта“ (материята) и иска да знае защо живият огън се е променил толкова много.

Всички тези *Логоси*, опитващи се да надарят човека с безсмъртен дух, претърпяват неуспех и всичките са изобразени като понесли сурово наказание за опита си. Онези от ранните християнски Бащи на църквата, които (подобно на Ориген и Климент Александрийски) са разбирали добре езическия символизъм, тъй като започнали кариерата си като философи, попаднали в трудна ситуация. Те не могли да отричат елементите на собственото си учение, откривайки ги в древните митове. Последният *Логос* (Христос), според тяхното учение, също се появил, за да покаже на хората пътя към безсмъртието; и в желанието си да даде на света вечен живот чрез огъня на Светия дух, заплатил с живота си в съответствие с традиционната програма. Така се стигнало до онова противоречиво обяснение, от което духовенството се ползва и до ден днешен, а именно, че всички тези митични герои свидетелстват за пророческия дух, с който Господ по своята милост наградил дори езическите идолопоклонници! Езичниците предвидили във въображението си великата драма на Голгота, оттам идвало и това подобие. От друга страна, философи с непобедима логика твърдели, че благочестивите отци просто се възползвали от вече готовата основа или защото са решили, че това е по-лесно, отколкото сами да измислят нова, или за да привлекат по-голям брой прозелити, които със задоволство биха посрещнали сходството между новото учение и тяхната митология, доколкото това засягало външната форма на основните положения.

Алегорията за грехопадението на човека и за огъня на Прометей може да се разглежда и като друга версия на мита за бунта на гордия Луцифер, хвърлен в бездънната пропаст Оркус. В браманската религия Маха-Сура - индийският Луцифер, започва да завижда на светлината на Твореца и начело на легион от нисши духове вдига въстание срещу Брами, обявявайки му война. Подобно на Херкулес, верният тиранин, който помага на Юпитер и го възстановява на трона му, Шива, третото лице в индийската троица, ги изхвърля всичките от небесната обител в Гондора, областта на вечния мрак. Падналите тук ангели са принудени да се разкаят за злите си деяния и на всичките тях им се предоставя възможност за спасение. В гръцката версия Херкулес, Слънчевият бог, се спуска в Хадес (ада), за да освободи жертвите му от мъченията; и християнската църква също така принуждава своя въплътен бог да се спуска в мрачните области и да побеждава метежния архангел. Кабалистите, на свой ред, обосновават тази алегория полунаучно. Вторият Адам, или първородната раса, чиито хора Платон нарича богове, а Библията - Елохими, не били тройствени по природа, както съвременния земен човек, т.е. не се състояли от душа, дух и тяло, а представлявали пречистени астрални елементи, в които „Бащата“ вдъхнал безсмъртния божествен дух. Последният по силата на богоподобната си същност, постоянно се стремил да се освободи от ограниченията дори на такъв слаб плен; следователно „Божии синове“ в неблагоприятните си стремежи били първите, които начертали бъдещия модел на цикличния закон. „Но човекът не трябва да бъде „подобен“ на този от нас - казва творещото Божество, един от Елохимите, - комуто е поверено построяването на нисшето животно.“ И точно така станало - когато хората от първата раса достигнали върховете на първия цикъл, те загубили равновесието си и тяхната втора, по-груба обвивка (астралното тяло) ги изтеглила надолу към противоположния край.

Кабалистичната версия за синовете Божии (или синовете на светлината) е изложена в Назарейския кодекс. На Бахак-Зиво, „бащата на гениите“, е заповядано да „строи твари“. Доколкото обаче той не бил „запознат с Оркус“, това не му се удало и той повикал на помощ Феталих, един по-чист дух, при когото се получило още по-лошо.

След това на сцената на творението излиза „духът“ [5] (който би трябвало да бъде наречен „душа“, тъй като именно това е „анима мунди“, която за назаряните и гностиците била от *женски род*). *Новият човек*, чиито сияние и блясък се „изменили“ (т.е. започнали „да намаляват и гаснат“), събудил Карабтанос [6], който бил импулсивен, *глупав и безразсъден*, и му казал: „Въставай, виждаш ли, сиянието (светлината) на *най-новия* човек (Фетакхил) [7] се оказа недостатъчно (за да създаде хората); и отслабването на това сияние се вижда. Вдигни

се, ела заедно с своята МАЙКА (*духа*) и се освободи от ограниченията, които те съдържат, и от онези, които са по-обширни от целия свят." Последвал (брачен) съюз на динамичната и сляпа материя, насочван от нашепването на духа, не на *божественото* дихание, а на *аспралния* дух, който по силата на своята двойна същност вече е оцветен с материя. Тъй като предложението на МАЙКАТА било прието, духът дал зачатие на „Седемте числа“, които Ириней е склонен да разглежда като седем *светила* (планети), но които в действителност представляват *седемте смъртни греха*, потомство на астралната душа, отделена от божествения си източник (*духа*), и на *материята*, слепия демон на страстта. Виждайки това, Фетахил простира ръка към бездната на материята и казва: „Нека земята съществува така, както вече съществува обителта на властите“. След това, потапяйки ръката си в хаоса, *той го съгъстил* и сътворил нашата планета.

Сътворяването на същества, без необходимото вдъхване в тях на чисто божествено дихание, известно на кабалистите като „Жив огън“, създавало единствено твари от материя и астрална светлина[8]. По този начин били породени животните, които предшествали човека на земята. Духовните същества, „синовете на светлината“, останали верни на великия „Ферхо“ (Първопричината на всичко) на земята. Духовните същества, образуващи небесната, или ангелската йерархия - Адонимите, и легионите от гении (заедно с потомството на седемте „глупави“ духове, породени от „Карабтанос“ и от „духа“), с течение на времето стават „хора на нашата планета“[9], след предварителното им преминаване през всички „творения“ във всеки елемент. Започвайки от този стадий, развитието им е проследено от Дарвин, който ни показва как нашите *висши* форми са се развивали от нисшите. Антропологията не се осмелява да последва кабалиста в метафизичните му полети *извън пределите* на нашата планета и е малко вероятно учителите по антропология да се осмелят да потърсят *недостигащите* звена в старите кабалистични ръкописи.

Така било поставено началото на *първия цикъл*, който при оборотите си, *насочени надолу*, довел на нашата планета безкрайно малка частица от създадените *животи*, достигнали дъното на низходящата дъга на цикъла, който непосредствено предшества живота върху тази Земя и чиято чиста божествена искра се запазила у Адам, извършвайки усилие да се освободи от астралния дух, тъй като „човекът постепенно навлизал в зараждане“ и плътската му обвивка се уплътнявала все повече.

Тук ние се доближаваме до тайна (до една своеобразна СОД[10]); тайна, която раби Симеон[11] разкривал само пред просветени. Тази тайна била сценично изобразявана веднъж на седем години по време на Самотракийските мистерии и нейното съдържание било открито гравирано на печатарска матрица от тибетско свещено дърво (тайнствения Кунбум) в манастира на светите адепти.

В безбрежния океан на пространството сияе едно централно, духовно и *невидимо* слънце. Вселената е неговото тяло, дух и душа и по този идеален модел е построено ВСИЧКО. Тези три еманации са по същество трите живота, трите степени на гностичната *Плерома*, трите „Кабалистични Лица“, тъй като най-древният от древните, най-светият от светите, великият Ейн-Соф „има форма, а след това няма форма“. „Невидимото“ е приело форма, когато е извикало към съществуване Вселената“ - казва „Зохар“, Книга на Величието. *Първата* светлина е Неговата душа, Безкрайното, Безпределно и Безсмъртно дихание, от полъха на което Вселената надига и отпуска могъщата си гръд, вдъхвайки *разумен* живот в цялото творение. Втората еманация съгъства кометната материя и образува формите вътре в космическия кръг, изпращайки безбройни светове да плуват в електрическото пространство, и вдъхва *неразумния* сляп жизнен принцип във всяка форма. *Третият* образува цялата Вселена на физическата материя; и тъй като тя продължава бавно да се отделя от Централната Божествена Светлина, блясъкът ѝ намалява и тя става ТЪМА и ЗЛО - чиста материя.

Когато Централният Невидим (Господ Ферхо) видял усилията на божествената *Искра*, която

не желаела да бъде хвърлена в деградацията на материята и правела усилия да се освободи, Той ѝ позволил да излъчи от себе си МОНАДА, която (бидейки прикрепена към нея като с тънка нишка) Божествената искра (душата) била длъжна да наблюдава в течение на непрекъснатите ѝ преходи от една форма към друга. По такъв начин монадата била насочена надолу в първата форма на материята и била затворена в камък. Впоследствие, с течение на времето, чрез обединените усилия на *живия огън* и *живата вода*, които хвърляли *отраженията си* върху камъка, монадата излязла от затворничеството си на слънчева светлина. Тя преминавала от една форма на живот към друга, издигайки се все по-високо. С всяко ново преобразяване монадата получавала все повече излъчване от своя родител, *Искрата* все повече се приближавала към нея след всяко превъплъщение. Защото „първопричината искала всичко да става по този начин“ и ѝ отсъдила да се издига дотогава, докато физическата ѝ форма стане още веднъж „Адам от *прах*“, който бил подобие на Адам Кадмон. Преди да се подложи на последното земно превъплъщение, външното покритие на монадата (от момента на зачатие то му като ембрион) отново преминава последователно през фазите на няколко царства на природата. В своето вътреутробно развитие то смътно наподобява различните периоди от развитието на растението, земноводното, птицата и животното, докато не се превърне в човешки ембрион. При раждането на бъдещия човек монадата, сияеща с пълната мощ на безсмъртния си родител, който я наблюдава от седмата сфера, става *безчувствена*. Тя загубва всичките си спомени от миналото и съзнанието се връща към нея постепенно, когато инстинктите на детството се изместват от разсъдък и разума. След отделянето на жизнения принцип (Астралната душа) от тялото, настъпва освобождаване на душата. Ликуващата монада се присъединява към бащиния дух, към сияещия Аугоейдос (Аугоейд), и те двамата, слети в едно, формират за безпределното бъдеще (със слава и блясък, съответстващи на духовната чистота на последния земен живот) един нов Адам, вече преминал кръга на необходимостта и освободен от последните остатъци на физическата си обвивка. Занапред, ставайки все по-сияещ с всяка крачка от своя възход, той ще се изкачва по сияещия път, който завършва на точката, от която някога той се е пуспенал във ВЕЛИКИЯ ЦИКЪЛ.

Цялата теория на Дарвин за естествения подбор е включена в първите шест глави на Книга на Битието. „Човекът“ от глава I силно се отличава от „Адам“ на глава II, тъй като първият бил създаден едновременно като „мъж и жена“, т.е. двуполов по образ и подобие на Бога, докато вторият (както гласи седмият стих) бил създаден от прах и станал „жива душа“ едва след като Господ Бог „вдъхнал в него дъха на живота“. Освен това, *този Адам* бил мъжко същество и в стих двадесети се казва, че „той нямал помощник“. Адонаите, бидейки чисто духовни същества, нямали пол, или по-точно били двуполови, подобно на техния Творец. Древните са разбирали това толкова добре, че изобразявали много от божествата си като двуполови. На изучаващия Библията му остава или да приеме това тълкуване, или да признае, че откъсите от споменатите две глави крайно си противоречат. Възприемането на подобни текстове в буквалния им смисъл оправдава атеистите, които се подиграват с учението на Мойсей; и тъкмо приемането на мъртвата буква на старите писания е виновно за зараждането на материализма на нашия век. Освен тези две раси, ясно посочени в „Книга на Битието“, в нея се говори и за третата и четвъртата раса, представени на читателя в глава IV, където те са наречени съответно „Синове божии“ и „раса на гигантите“.

Съвсем неотдавна в американската преса се появи статия за важни открития на останки от доисторическа раса на гиганти, която потвърждава както кабалистичната версия, така и библейските алегории. Статията заслужава внимание:

„По време на изследвания в горите на Западна Мисури съдията Е. Р. Уест открил редица конусообразни възвишения, подобни по конструкция на възвишенията, открити в Охайо и Кентъки. Тези възвишения са открити върху високи скали, гледащи към река Мисури, най-големите от които се намират в Тенеси, Мисисипи и Луизиана. Преди три седмици ние все още не подозирахме, че строителите на тези възвишения са избрали тази област за заселване

в доисторически времена, но сега открихме, че тази загадъчна (изчезнала) човешка раса някога е владеела тези земи и е оставила тук обширни гробища с многобройни надгробни хълмове.

Засега е разкрито само едно от тези възвишения. Преди около две седмици Е. Р. Уест открил там скелет и направил доклад за това до другите членове на Обществото. Те го придружили до въпросното възвишение и недълбоко под повърхността разкопали и извадили остатъци от два скелета. Костите са много големи, толкова големи, че в сравнение с обикновен скелет на съвременен човек изглеждат като принадлежащи на гигант. Тези черни кости, които още не са изгнили, имат чудовищни размери. Намерена е и долната челюст на един от тези хора, зъбите на която са огромни и изтрити до основата, вероятно от дъвченето на корени и месна храна. Тази челюст свидетелства за огромната мускулна сила на нейния притежател. Бедрената кост, в сравнение с тази на обикновен съвременен скелет, изглежда като конска кост. Дължината и дебелината ѝ са удивителни. Най-своеобразната част на скелета обаче е фронталната (челната) кост. Тя е много ниска и значително се различава от всичко, което съм виждал в тази част на главата преди. Тя образува дебела костна издатина, широка около един дюйм, която е разположена напречно на челото над очите. Тази тясна, но масивна издатина на костта, която вместо да се издига нагоре, както при съвременния човек, отстъпва назад от веждите, образувайки плоска глава, издава принадлежност към много ниска човешка раса." Изводите на учените джентълмени, направили това откритие, недвусмислено доказват, че тези кости са останки от доисторическа раса хора. Те са много по-различни от костите на съществуващи днес раси индианци и освен това откритите надгробни могили не съответстват по форма и конструкция на нито една от аналогичните постройки на американските индианци от последните векове. В тези могили скелетите били намирани в седяща поза; между костите били открити и каменни оръдия на труда (ножове и стъргала от кремък) и всичките те се различават по форма от остриетата на стрелите, бойните бравки и другите каменни оръдия, използвани от индианците по времето на откриването на Америка. Джентълмените, в чието разположение се намират тези любопитни кости, са ги белязали - те се намират у доктор Фоу на Мейнстрийт. Те възнамеряват да проведат по-нататъшни и обстойни изследвания на споменатите могили и скали, намиращи се срещу града. Те ще направят доклад за находките си на следващо събрание на Академията на науките; дотогава те се надяват да бъдат в състояние да изкажат определено мнение по този въпрос. Обаче и сега недвусмислено е установено, че скелетите принадлежат на вече несъществуваща раса.

Авторът на неотдавна излязъл и много детайлно разработен труд намерил за възможно да иронизира преданията за съединението между синовете Божии и „дъщерите на хората, които били прекрасни", както се твърди в Книга на Битието и е подробно описано в чудесната легенда от книгата на Енох. Подобно отношение буди съжаление, още повече, че съвременните най-образовани и свободомислещи улове не прилагат точната си и безжалостна логика за преодоляване на едностранчивостта и не се опитват да доловят скрития смисъл на тези древни алегии.

Тази завоалирана основа определено е била *по-научна*, отколкото скептиците могат да допуснат. С всяка изминала година по няколко нови открития ще потвърждават точността на древните изказвания, докато накрая цялата древна мъдрост бъде оправдана.

Еврейският текст доказва поне това, че са съществували две раси: едната се състояла от чисто физически твари, а другата била изцяло духовна. Еволюцията и „преобразуването на видовете" изисквали запълване на разрыва между тях и това било предоставено на антрополозите. Ние можем само да припомним философията на древните, според която съединяването на двете раси породило трета — расата на Адамитите. Обединявайки в себе си природата на двамата родители, тази нова раса в еднаква степен била приспособена към съществуване и в материалния, и в духовния свят. Разумът на човека бил съединен с физическата му природа, за да може човечеството да запази господството си над нисшите

животни и да подчини природата на нуждите си. Неговата *съвест* била съединена с духовната му половина, за да му служи като безпогрешен водач сред наплива на чувствата, защото съвестта се проявява в мигновеното усещане за това, кое е правилно и кое не. Подобно усещане може да даде само духът, който, бидейки част от Божествената Мъдрост и чистота, е също чист и мъдър. Гласът на съвестта не зависи от разсъдъка и той може да бъде чул по-ясно, когато нисшите влечения на нашата двойствена натура не го заглушават.

Доколкото разсъдъкът е качество на физическия мозък, за него със сигурност може да бъде казано, че неговата функция е да прави изводи от наличните факти; и бидейки в пълна зависимост от информацията, получена чрез сетивата, той не може да зависи непосредствено от духа, за когото не са нужни доказателства. По същия начин всяко същество, което е непосредствена еманация на вечния дух на мъдростта, трябва да бъде разглеждано като притежаващо свойствата, присъщи на онази същност, част от която то се явява. По силата на тази логика древните теурзи са имали основание да твърдят, че разумната част на човешката душа (т.е. духът) никога не е влизала изцяло в човешкото тяло, а само го е осенявала повече или по-малко чрез *неразумната* или астрална душа, която служи като посредник между духа и тялото. Човекът, който в достатъчна степен е победил материалното начало в себе си, започва да възприема непосредствената светлина на своя АУГОЕЙДОС и чувства истината интуитивно. Той не би могъл да греши напълно в съжденията си, независимо от всички софизми на пророчеството, предсказанията и така нареченото божествено вдъхновение, които са просто следствие от това озарение отгоре от нашия собствен безсмъртен дух.

Сведенборг, придържайки се към мистичните учения на философите на херметизма, посветил редица томове на разкриването „вътрешния смисъл“ на Книга на Битието. Сведенборг несъмнено е бил „роден маг“ и ясновидец, но той *не е бил адепт*. Затова, колкото и точно да е следвал методите на тълкуване, прилагани от алхимиците, той само частично изпълнил задачата си. Освен това човекът, избран от него за модел на този метод, макар че бил велик алхимик, бил адепт (в точния смисъл на думата) не повече от самия шведски ясновидец. Евгений Филалет не притежавал „висшата пиротехника“, ако използваме термините на мистичните философи. Въпреки че те двамата не са разкривали цялата истина с всичките й подробности, Сведенборг фактически дал същото тълкование на първата глава на Книга на Битието, както и философите на херметизма. Този ясновидец (подобно на други посветени), въпреки завоалираната си терминология, достатъчно ясно показва, че първите глави на Книга на Битието имат отношение към възраждането или новото раждане на човека, а не към сътворяването на нашата вселена и на нейния венец - ЧОВЕКА. Фактът, че редица термини на алхимиците, такива като *сол*, *сяра*, *живак*, са представени от Сведенборг като *същност*, *причина* и *следствие*, не нарушава основната идея за разкриване загадките от Книгата на Мойсей с единствения възможен метод, използван от херметистите - метода на съответствията.

Учението му за съответствията (за херметическия символизъм) е по същество доктрината на Питагор и на кабалистите - „както горе, така и долу“. То съвпада и с учението на будистките философи, които в своята още по-абстрактна метафизика, обръщайки наопаки стандартния начин за възприемане на действителността, наричат образите на невидимия свят естествени реалности, а целия видим свят представят като причинно-следствена връзка - *илюзия*, наричана от индусите Майа. Колкото и противоречиви да изглеждат (в сравнение с това учение) обясненията на Петокнижието и свещените писания на другите народи, те всъщност се опитват да докажат, че Библията, Ведите и Будистките източници могат да бъдат разбрани и внимателно изследвани единствено с помощта на Херметическата философия. Великите мъдреци на древността, мъдреците на средните векове и съвременните мистични автори - всички те са били *херметисти*.

Те са стигали до това интуитивно или в резултат на посвещение в тайнствата на херметизма. Те тръгвали по пътя, прокаран от хора като Мойсей, Гаутама Буда и Исус. Доколко им е било позволено да споделят знанията си с другите - това е отделен въпрос. Завесата, закриваща

според думите на писанията лицето на Мойсей, когато (спуснал- се от планината Синай) той учел народа на слово Божие, не може да бъде свалена само по волята на учителя. Това зависи и от слушателите, дали и те ще снемат завесите от сърцата си. Апостол Павел изказва това просто и думите му, адресирани до коринтяните, могат да се отнасят към всички народи през всички векове на световната история. Ако умовете им са ослепени от „сиянието на божествената истина“, то това дали ще бъде, или няма да бъде махната херметическата завеса от лицето на учителя, зависи от техните сърца, които трябва да се *обърнат към Господа*. Последното название (Господ) не трябва да бъде отнасяно към нито един от трите антропоморфизирани (уподобени на хората) лица на Троицата, а към Бога, както го разбират Сведенборг и херметическите философи, т.е. към Бога, който е ЖИВОТ и ЧОВЕК.

Постоянният конфликт между световните религии - християнството, юдаизма, езичеството и браманизма, произхожда от следния единен източник: истината е известна само на някои, а останалите, вместо да свалят завесата от собствените си сърца, си въобразяват, че тя заслепява очите на съседа. Богът на всички езотерични религии е идол (измислица) и той не може да бъде нищо друго. Мойсей, *плътно загърнат в покривало*, говори на тълпата за Йехова, жестокото антропоморфично същество, като за височайши Бог, но запазва в дълбините на душата си онези истини, за които не бива „нито да говори, нито да ги разкрива“. Гаутама Буда скрива истината под непроницаемата обвивка на метафизичните тънкости и затова се разглежда от потомците като атеист. Питагор с присъщия му алегоричен мистицизъм и с учението за метампсихозата е смятан за ловък лъжец, а след него същата оценка получават и други философи, например Аполоний и Платон, за които обикновено говорили като за визионери (хора, имащи халюцинации), ако не и като за шарлатани изобщо. Платон, чиито трудове са четени от повечето наши *велики* учени много повърхностно, е обвиняван от тълкувателите му в ограниченост и детинство и дори в незнание на собствения си език - по всяка вероятност защото твърди за Височайшето, че „понятие от такъв род не може да бъде изразено с думи“, както и поради твърде честата употреба в неговите трудове на метода на „завоалирането“. Ние бихме могли да запълним цял том с имената на неправилно разбрани мъдреци, чиито съчинения (само защото нашите материалистични критици нямат сили да повдигнат закриващата ги завеса) са предадени на забравата като мистични нелепости. Най-съществената черта на тази привидно непостижима тайна може би се дължи на вкоренения у повечето читатели навик да съдят за съчинението по неговите думи или по формално изразените идеи, без да проникват до неговия основен дух.

Често философите от отделните школи използвали за обозначаването на един и същ предмет множество различни изрази; някои от тях били допълнително мета физически затъмнени, но всички те били еднакво образни. Подобно на хилядите разделящи се лъчи на едно огнено кълбо, всеки лъч на което (въпреки това) води към централната точка, така и всеки мистичен философ - бил той възторжено предан ентузиаст като Хенри Мор; или раздразнителен алхимик, прибягващ към пазарната фразеология, подобно на Евгений Филалет; или *атеист* (?) като Спиноза - всичките те са изследвали един и същ обект - ЧОВЕКА. Спиноза обаче е философът, който дава най-верния ключ за разбирането на тази тайна. Докато Мойсей забранява „да се правят изображения“ на Онзи, чието име не трябва да се произнася напразно, Спиноза отива още по-далече. Той недвусмислено посочва, че Бог не бива дори да бъде *описван*. Човешкият език изобщо не може да отрази идеята за това „Същество“, което е абсолютно уникално. Спиноза или християнските богослови - кой от тях е прав в, предпоставките и изводите си, ние предоставяме на читателите да решат сами. Всеки опит в обратната посока води нацията към това, че тя антропоморфизира (очовечава) онова същество, в което вярва. И в резултат се получава това, за което говори Сведенборг. Вместо да твърдим, че Бог е сътворил човека по свой образ и подобие, ние наистина би трябвало да признаем, че „човекът *измисля* Бога по свое собствено подобие“, без да осъзнава, че е започнал да се кланя на собственото си отражение.

В какво тогава се състои истинската, действителна тайна, за която толкова много говорят херметистите? Че подобна тайна е съществувала и съществува - в това нито един човек, изучаващ екзотеричната литература, никога няма да се усъмни. Такива гениални хора, каквито били повечето от херметическите философи, не могат да се вдетинят дотолкова, че да се опитват да излъжат потомците си с такава последователна упоритост в продължение на хиляди години. Това, че тази велика тайна, обикновено наричана тайна на „философския камък“, е имала както духовно, така и физическо значение (присъединено към първото), подозирали във всички векове. Авторите на „Бележки по алхимия за алхимици“ съвсем точно посочват, че предмет на херметическото изкуство е ЧОВЕКЪТ, а неговата цел - усъвършенстването на човека. Ние обаче не можем да се съгласим с тяхното твърдение, че онези, които те наричат „златолюбиви пияници“, винаги са се опитвали да пренесат чисто нравствената цел (на алхимиците) в областта на физичната наука. В техните очи човекът представлява Троицата, която е съкровен огън. „Човекът е философски камък в духовен смисъл - триединен или троица в единение“ - казва Филалет. Човекът е такъв камък и във физически смисъл. Последното е само следствие на друга причина, която се крие в универсалния разтворител на всичко -божествения ДУХ. Човекът е корелация на химико-физични сили, както е и единство от духовни сили. Последното реагира на физическите сили на човека пропорционално на земното му развитие. „Работата по усъвършенстването се провежда в съответствие със свойствата на тялото, душата и духа - казва един алхимик — и тялото никога не би станало проникваемо, ако не е духът; както и обратно - духът не би бил устойчив в съвършената си окраска, ако не е тялото; но те не биха могли да въздействат един върху друг, без наличието на душа, защото духът е нещо невидимо; той никога не се показва без облекло, а неговата видима дреха е душата.“

„Философите на Огъня“ (чрез своя изтъкнат представител Робърт Флад) твърдели, че симпатията е плод на светлината, а „антипатиите водят началото си от тъмата“. Подобно на кабалистите те учели, че „противоположностите в природата произлизат от единна вечна същност или от корена на всичко съществуващо“. По такъв начин първопричината е породила както доброто, така и злото. Творецът, който не е височайши дух, е баща на материята, която е *лоша*, както и на духа, който еманира от най-висша, невидима причина, преминава през него, както през проводник, и запълва цялата Вселена. „Несъмнено - казва Робърт Флад - това наподобява съществуването на безкрайно разнообразие на видимите твари с различна природа във вселенската машина. За тайнственото име на Бога, което Мойсей толкова се стремил да узнае от Йехова, той получил следния отговор: *„Йехова е моето вечно име. Що се отнася до другото име, то е толкова чисто и изначално, че не може да бъде нито разчленено, нито съставено, нито правилно произнесено от човешки глас.* Всички други имена са включени в него, тъй като то съдържа в себе си свойството както на искането, така и на нежеланието, както на лишението, така и на благополучието, както на смъртта, така и на живота, както на проклятието, така и на благословението, както на злото, така и на доброто (макар и идеално, в него няма нищо лошо), на омразата и на разногласията, на симпатията и антипатията.“

Най-нисши в йерархията на съществата са онези невидими същности, които кабалистите наричат „елементарни“. Те отчетливо се разграничават на три класа: висши по разум и коварство са така наречените земни духове, за които по-подробно ще говорим в следващите раздели на този труд. Тук ще бъде достатъчно да посочим, че те са ларви или сенки на онези хора, които, живеейки на земята, са се отказали от всякаква духовна светлина и дълбоко са затънали в блатото на материята, и от чиито грешни души безсмъртният дух постепенно се е отделил. Вторият клас се състои от невидими прототипи на хора, на които им *предстои* да се родят. Някоя форма не може да премине в обективно съществуване - от най-високата до най-ниската, докато не бъде извикан към съществуване нейният първообраз, или както я наричал Аристотел - *предсъщността* на тази форма. Преди художникът да нарисува една картина, всяка линийка вече живее във въображението му. Преди да сме видели часовника, той вече е

съществувал в ума на изобретателя. Същото е в сила и за бъдещето на хората.

Според учението на Аристотел съществуват три принципа на естествените тела: първообраз (предсъщност), материя и форма. Тези принципи са приложими и в дадения случай. Прототипът на дете, на което му предстои да се роди, ние помещаваме в незримия ум на великия Архитект на Вселената, защото първообразът във философията на Аристотел не се разглежда като принцип на строеж на телата, а като външно свойство в тяхното възникване, тъй като създаването е изменение, чрез което материята преминава от отсъствие на форма в състояние, което притежава форма. При това прототипът на формата на нероденото дете (също както и първообразът на бъдещата форма на още несъздадения часовник) не е нито субстанция, нито обем, нито качество, нито каквото и да е осезаемо съществуване. Все пак това е нещо, което го има, макар че очертанията му, за да бъдат видени, трябва да придобият обективна форма, тоест, казано накратко, абстрактното трябва да стане конкретно. По такъв начин веднага щом прототипът на материята се предаде от енергията на вселенския ефир, тя става материална форма, колкото и фина да е тя. Ако съвременната наука допуска възможността човешката мисъл да „въздейства върху материята на другия свят едновременно с въздействието върху -материята на този свят“, как може този, който вярва в разумната Първопричина, да отрича способността на божествената мисъл да се пренася по същия енергиен закон към нашия общ посредник -вселенския ефир, или световната душа? И ако това е така, оттук следва, че когато божествената мисъл се проявява обективно, енергията с точност възпроизвежда очертанията на онова, което отначало е било родено в божествения ум като „първообраз“ (предсъщност). Това не означава, че божествената *мисъл* твори материята. Не, тя създава само рисунката, проекта на бъдещата форма на материята, която ще послужи за модел на материализирането, проявлението на рисунките, и която винаги е съществувала и съществува, бидейки подготвена за формиране на човешките тела от серия последователни изменения в хода на еволюцията. Формите, идеите, които са ги създали, и материалът, дал им обективност, остават. Тези модели, засега все още лишени от безсмъртен дух, са по същество „ементали“, или по-точно — *психични ембриони, които* (когато им дойде времето) изчезват от невидимия свят и се раждат във видимия в качеството на човешки деца, получавайки при *прехода* онова божествено дихание, наричано *дух*, което дава пълен завършек на цялостния човек. Този клас същности не може обективно да влиза в контакт с хората.

Третият клас - това са истинските „ементали“, които никога не се развиват до нивото на хора, а заемат особено стъпало в йерархията на съществата от другите светове и (в сравнение с другите) повече заслужават наименованието духове на природата или космически агенти на природата, като всеки от тях е ограничен в пределите на своя елемент и никога не нарушава границите на другите. Това именно са същностите, които Тертулиан наричал „князе на въздушните сили“.

Предполага се, че този клас притежава само един от трите атрибута на човека: те нямат нито безсмъртен дух, нито осезаеми тела. Имат само астрални форми, в които в значителна степен присъства елементът, към който те принадлежат. Те представляват комбинация от сублимирана материя и рудиментарен ум. Някои от тях не се променят, нямат отделна индивидуалност и действат (в известен смисъл) колективно. Други, принадлежащи към отделни елементи и видове, променят формата си по определени закони, които са предмет на изучаване и обяснение от кабалистите. Дори най-плътните им тела обикновено са толкова слабо материални, че не се възприемат от нашето физическо зрение, но същевременно не са и дотолкова нематериални, че да не могат да бъдат уловени от вътрешното зрение или чрез ясновидство [в края на миналия век определението „материално“ често е било използвано като синоним на „веществено“; сега се приема, че всичко е еднакво материално, но може да съществува в различни по „плътност“ форми - веществена, полева, плазмена и т.н. - бел. ред.]. Те не само съществуват и могат да живеят в ефира, но могат да го използват и за създаване на физически явления със същия успех, с който ние съгъстяваме въздуха с

компресори или водата с хидравлични апарати; в тази си дейност те се ползват от подкрепата на „човешките ементали“. Така те могат да уплътнят ефира дотолкова, че да си направят от него осезателни тела, които са в състояние да приемат всеки желан от тях образ, взет като модел от онези портрети, които се намират отпечатани в паметта на присъстващите лица. Въобще не е необходимо присъстващият да мисли в момента за лицето, портретът на което се е отпечатал в съзнанието му. Изображението му отдавна би могло да бъде забравено. Човешкото съзнание запазва неизгладими впечатления дори и от случайно запознанство с човек, който сме срещнали само веднъж. Съзнанието действа аналогично на чувствителния слой на фотографската лента, нуждаещ се само от миг, за да запечата изображението на снимащия се - толкова е потребно и на човешкия мозък.

Според учението на Прокъл, най-висшите области - от зенита на вселената до Луната, принадлежат на боговете или планетарните духове в съответствие с техните йерархии и класове. Височайши измежду тях са дванадесетте висши небесни богове, разполагащи с легиони от подчинени демони. След тях идват най-близките по ранг и власт междукосмически богове, всеки от които управлява огромно количество демони, които те даряват със своята власт и я предават от един на друг по желание. Те очевидно олицетворяват силите на природата в техните взаимоотношения; последните (т.е. силите на природата) са представени от третия клас на „елементалите“, които ние вече описахме.

По-нататък той показва (по принципа на геометричната аксиома за типовете и прототиповете), че нисшите сфери, също като висшите, си имат подразделения и класове от същества, при което нисшите винаги са подчинени на висшите. Прокъл е вярвал, че четирите стихии са запълнени от *демони*, твърдейки (като Аристотел), че вселената е пълна и природата не търпи празнота. Демоните на земята, въздуха, огъня и водата са съставени от еластична, ефирна, полутелесна субстанция. Това са онези класове, които служат като посредници между боговете и хората. Макар и по-нисши по разум от *шестата* категория на висшите демони, тези същества непосредствено господстват над елементалите и органичния живот. Те управляват растежа, цъфтежа, свойствата и разнообразните промени на растенията. Те са олицетворение на идеите и силите, изливани от небесната субстанция върху неорганичната материя. Тъй като растителното царство е с едно ниво над минералното, тези еманации от небесните богове приемат форма и (намирайки се в растението) стават негова *душа*. Това е същото, което учението на Аристотел нарича форма в трите принципа на природните тела, класифицирани като прототип, материя и форма. Неговата философия учи, че освен същинската материя [веществото - бел. ред.], за да бъде завършена триединната природа на всяка частица, е необходим и друг принцип и това е невидимата форма, която в онтологичния смисъл на термина е реална същност, обективно различаваща се от материята [веществената форма на материята - бел. ред.] като такава. Така освен кости, месо, нерви, мозък и кръв в животното, и дървесна маса, тъкан, влакна и сок в растението, у тях се наблюдават съответно животински дух като принцип на движението, и химическа енергия като жизнена сила в зелените листа, които се развиват от някаква реална форма, която Аристотел наричал при коня „конска душа“; Прокъл - *демон* на всеки минерал, растение или животно; а средновековните философи - *елементарни духове* на четирите царства.

В нашия век всичко това се разглежда като метафизика и грубо суеверие. Все пак, по строго онтологични принципи, в тези стари хипотези има някаква сянка на вероятност, някакъв ключ към загадъчните „недостигащи звена“ в точната наука. Последната сега е станала толкова догматична, че всичко, което лежи извън кръгозора на индуктивната наука, се окачествява като плод на въображението. Професор Джозеф дьо Конте констатира, че най-добрите учени „се подиграват на използването на термина „жизнена сила“ или „жизненост“ като на остатъци от суеверие“. Вместо понятието „жизнена сила“ Дьо Конте предлага категорията „жизнено движение“, готвейки се към последния научен скок, който ще превърне безсмъртния, мислещ човек в автомат с часовников механизъм отвътре. „Все пак -

възразява Конте, - можем ли да си представим движение без енергия? И ако това движение е своеобразно, такава е и формата на енергията."

В еврейската Кабала духовете на природата били известни под общото наименование *Шедим* и били обособени в четири класа. Персите наричали всички подобни същности *Деви*; за гърците най-общо те били *Демони*; а египтяните ги познавали като *офрити*. Древните мексиканци, казва Кайзер, вярвали в съществуването на множество обители за духове, в една от които се помествали сенките на невидими деца до окончателното им разпределение; в друга, разположена в слънцето, се възнасяли душите на героите, докато уродливите призраци на непоправимите грешници били осъждани на блуждаене в отчаяние из подземните пещери, където те били държани в плен на земята, нямайки нито желание, нито възможност да се освободят. Те прекарвали времето си, влизайки в контакт със смъртните, и плашели онези, които можели да ги видят. Някои африкански племена ги познавали като *Новахус*. В индийския пантеон могат да бъдат преброени не по-малко от 330 милиона духове от различен род, включително елементали, които брамините наричали Даити. Адептите знаят, че тези същества се привличат на определени места в небесата от нещо подобно на онова тайнствено свойство, което кара магнитната стрелка да се обръща на север и някои растения да следват същото въздействие. Предполага се, че различните видове от тези същества изпитват особена симпатия към определени човешки темпераменти и с по-голяма готовност оказват влияние върху тях. По такъв начин меланхолиците, флегматичите, холериците и сангвиниците могат да се подлагат на благоприятните въздействия на астралната светлина, произтичаща от различни аспекти на планетните тела. Усвоил този главен принцип и изучил записите на наблюденията в продължение на много години или векове, знаещият астролог има нужда само да научи какви са били планетните аспекти в деня на раждане на съответното лице, за да проследи с приблизителна точност изменчивия ход на съдбата на това лице и дори да предскаже бъдещето. Точността на хороскопа, разбира се, зависи от астрономическата му ерудиция.

В своя труд („Догма и ритуал на висшата магия“) Елифас Леви убедително и ясно описва взаимното влияние между планетите и комбинираното им въздействие върху минералното, растителното и животинското царство, както и върху самите нас. Той посочва, че астралната атмосфера се мени ежедневно и ежечасно, така, както въздухът, който дишаме. Той цитира учението на Парацелз, според което всеки човек, животно и растение носи в себе си външните и вътрешните признаци на влиянията, които доминират в периода на вътреутробното му развитие. Той повтаря старото кабалистично учение, че в природата няма нищо незначително и че дори такова маловажно събитие, като раждането на едно дете върху нашата малка планета, оказва влияние върху цялата вселена по същия начин, както вселената оказва своето въздействие върху него.

„Звездите - казва той - са свързани помежду си от притеглянето, което ги държи в равновесие и ги кара да се движат по определена траектория в пространството. Тази сила на притегляне се простира между всички сфери и няма точка, върху която и да е планета, с която тя да не е свързана. Затова точното месторождение на човека, а също и часът на раждане, трябва да се вземат предвид от истинския астролог. След като е направил точни изчисления на астралното влияние, на него му остава да определи перспективите на общественото положение на човека, улесненията и препятствията, с които му предстои да се срещне, и природните заложби на даденото лице за осъществяване на неговата съдба." Той твърди, че при това трябва също да се отчита индивидуалната енергия на лицето, определяща неговата способност да побеждава трудностите и да потиска отрицателните си склонности, и по такъв начин, да кове щастието си или да изчаква пасивно какво ще му донесе съдбата.

Едно разсъждение на древните по този въпрос ни дава (както ще видим по-нататък) съвсем друг поглед в сравнение с онзи, който професор Тиндал защитава в знаменитата си реч. „Свр̀хсетивните същества - казва той, - въпреки тяхната мощ и неосезаемост, са били все пак *човешки твари*. На тях им е била дадена властта и управлението на природните явления."

За да подкрепи гледната си точка, мистър Тиндал дава удобен за него цитат от познатия ни абзац от Хюм: „Боговете привеждат всичко в хаос и смесват различните противоположности, за да можем ние, поради нашето невежество и страх, да им се кланяме все повече и да им изразяваме уважение". Макар че в „Хрисипус" Еврипид застъпвал няколко от ученията на Питагор, повечето древни автори го смятали за еретик и по тази причина цитатите, заимствани от подобен източник, не могат да докажат аргумента на Тиндал.

Колкото до *човешкия* дух, понятията на древните философи и средновековните кабалисти, макар и различаващи се по някои подробности, съвпадат по своята същност. Най-същественото различие откриваме в техните виждания за местонахождението на безсмъртния божествен дух у човека. Докато неоплатониците вярвали, че Аугоейдосът никога не се спуска напълно в живия човек, а само повече или по-малко осенява с излъчването си вътрешния човек - астралната душа, средновековните кабалисти твърдели, че духът, отделил се от световния духовен океан, влиза в душата на човека, където остава в продължение на целия живот, затворен в астрална капсула. Това различие било резултат от повече или по-малко буквалното приемане от християнските кабалисти на мъртвата буква на алегорията за грехопадението на човека. Душата - казвали те, - чрез грехопадението на Адам, се осквернява от света на материята или от Сатаната. Преди да може да се покаже, заедно със затворения в нея божествен дух в присъствието на Вечното, тя трябва да се очисти от нечистотията на тъмата. Те оприличавали „духа на вода, затворена в желатинова капсула", която е била хвърлена в океана; докато капсулата е цяла, капката остава изолирана; разрушим ли обвивката, капката ще стане част от океана -индивидуалното ѝ съществуване е приключило. Същото става с духа. Докато той е затворен в пластичния посредник - душата, той притежава индивидуалност на съществуването. Разрушете капсулата, а това разрушение може да стане в резултат от угризения на съвестта за престъпления и нравствено разложение, и духът ще се върне обратно в своята обител. И неговата индивидуалност ще изчезне.

От друга страна философите, които тълкували грехопадението, разглеждали духа като нещо напълно различно от душата. Те допускали присъствието на духа в астралната обвивка само доколкото това се отнасяло към проникването в душата на духовни еманации, или лъчите на „Сияещия". Човекът и душата му били длъжни да си завоюват безсмъртие по пътя на собственото си издигане към духа, с който, ако били добродетелни, те окончателно се съединявали, т.е. били изтегляни, погълнати, абсорбирани от него. Индивидуалността на човека след смъртта зависела от духа, а не от душата и тялото му. Макар че думата „личност" в обичайния си смисъл е абсурдна, ако бъде приложена буквално към нашата безсмъртна същност, все пак последната е отделно същество, безсмъртно и вечно; и по същия начин, както в случаите с непоправимите престъпници, у които сиящата нишка, свързваща духа и душата от момента на раждането, насилствено се прекъсва и развъплътената душа е принудена да сподели участието на нисшите животни (т.е. да се разтвори постепенно в ефира и да се лиши от своята индивидуалност, която се унищожава) - дори в тези случаи духът си остава отделна същност. Той става планетен дух, ангел. *Боговете на езичниците, трансформирали се в архангели у християните*, това са непосредствени еманации на Първопричината, които *никога не са били и няма да бъдат хора*, поне на нашата планета. Това уточнение през всички векове е било препъни-камък за метафизиците. Целият езотеризъм на будистката философия се основавал върху въпросното тайнствено учение, разбрано от толкова малък брой хора и съвсем неправилно обяснено от повечето учени. Дори метафизиците са прекалено склонни да смесват причината и следствието. Човек може да завоюва своето безсмъртие, своя вечен живот и да си остане онова вътрешно „Аз", което е представлявал толкова дълго време на земята, но от това съвсем не следва, че той задължително трябва да си остане същия мистър Смит или Браун, какъвто е бил в земния си живот, или пък да загуби своята индивидуалност. Затова астралната душа на човека в тъмния задгробен свят може да бъде погълната (абсорбирана) от космическия океан на сублимираните елементи и да престане да усеща собственото си „аз",

ако това „аз“ не е заслужило да се възнесе още по-високо. Божественият дух все пак остава неизменна същност, въпреки че целият земен опит на еманациите му може напълно да бъде изтрит от неговата памет от момента, в който божествената същност се е отделила от недостойния си носител.

Ако „духът“ или божествената част на душата са предсъществуващи, като част от висшето (според учението на Ориген, Синезиус и другите християнски светили и философи), и ако той не е нищо друго, освен метафизично обективна душа - то каква може да бъде тя, ако не вечна? И тогава какво значение има дали човек води скотски, или чист живот, ако постъпвайки и по двата начина, той никога не губи своята индивидуалност? Това учение е също така гибелно, както учението за изкупване на чуждите грехове (например от Христос - бел. прев.). Ако последната догма, заедно с лъжливата идея, че всички ние сме безсмъртни, бъде изяснена пред света в истинското ѝ значение, то в процеса на нейното осъзнаване човечеството би станало по-добро. Престъпленията и грехът биха били избягвани не от страха пред земното наказание или от ужаса пред смехотворния ад, а заради това, което се е вкоренило най-дълбоко в нашата вътрешна природа - желанието за индивидуален, личен живот в задгробния свят при ясното разбиране, че ние не можем да завоюваме това безсмъртие, ако не „превземем царството небесно със сила“ и с убеждението, че нито човешките молитви, нито кръвта на друг човек могат да ни спасят от индивидуално унищожение след смъртта, ако не се свържем в хода на земния си живот с нашия безсмъртен дух - нашия БОГ.

Питагор, Платон, Тимей от Локра и цялата Александрийска школа учат, че душата произлиза от вселенската Световна душа и последната (според техните учения) е ефир, т.е. нещо толкова фино по природа, че може да бъде възприето единствено чрез вътрешното ни зрение. Затова тя не може да бъде същност, есенция на Манас или *причина*, тъй като Анима-Мунди е само следствие, обективна еманация на първата (т.е. причината). И човешкият дух, и душата са предсъществуващи. За разлика от първия, който има битие като отделно същество (индивидуалност), душата съществува като предшестваща материя, незнаеща, неразумна част от разумното цяло. И двете (духът и душата) са произлезли от Вечния Океан на Светлината. Но, както са изразили това теософите, съществува както видим, така и невидим дух на огъня. Те правели разлика между *анима-брута* и *анима-дивина*. Емпедокъл твърдо вярвал, че всички хора и животни имат две души; у Аристотел ние намираме, че едната той нарича разумна душа, а другата - животинска душа. Според ученията на тези философи разумната душа е част от вселенската душа. Тази божествена и върховна област, в която те помещавали невидимото върховно божество, се разглеждаше като състояща се от фино, огнено и ефирно естество, разпространено из цялата Вселена, или казано накратко - от ефир. Стоиците, най-големите материалисти на древността, изключвали Невидимия Бог и Божествената душа (духа) от всякаква телесна природа. Сегашните им коментатори и почитатели, хващайки се жадно за тази възможност, построили върху тази основа предположението, че стоиците не вярвали нито в Бога, нито в душата. Учението на Епикур обаче, което непосредствено се противопоставя на вярването, че Върховното същество и боговете участват в управлението на света, го поставя несравнимо по-високо от стоиците, атеистите и материалистите, въпреки че душата се състои от фина и нежна материя, образувана от най-гладки, кръгли и фини атоми, описанието на които ни води отново към същия възвишен ефир. Арнобий, Тертулиан, Ириней и Ориген, въпреки своето ултрахристиянство, вярвали като съвременните Спиноза и Хобс, че душата е телесна, макар и от много фино естество.

Учението за възможността човек да загуби душата си, а впоследствие и индивидуалността си, противоречи на идеалните теории и на прогресивните идеи на някои спиритисти, макар че Сведенборг напълно го приема. Те вероятно никога няма да признаят кабалистичната доктрина, която ни учи, че единствено чрез спазване на закона за хармонията може да бъде постигнат вечен живот и че колкото повече вътрешният (и външният) човек се отклонява от извора на хармонията, намиращ се в неговия дух, толкова по-трудно ще му бъде да се върне

към пътя на истината.

Докато обаче спиритистите и някои други привърженици на християнството не подозират за възможността да настъпи смърт и унищожаване на човешката личност вследствие отделянето на безсмъртната част на душата от нейната тленна основа, последователите на Сведенборг са съвсем наясно с този факт. Един от най-уважаваните свещенослужители на Новата Църква, Ч. Джайл от Ню Йорк, неотдавна (по време на публична дискусия по тези въпроси) заявил, че: физическата смърт, или смъртта на тялото е благотелна мярка в божествената икономия, насочена към благо на човека, мярка, чрез която той се приближава към висшите цели на своето съществуване. Съществува обаче една друга смърт, която е нарушение на божествения ред, и разрушавайки всички човешки елементи в природата на човека, лишава човека от щастие. Това е духовната смърт, която настъпва още преди разложението на човешкото тяло. „Човек може да притежава обширно умствено развитие и да няма нито любов към Бога, нито самоотвержена обич към човека." Когато човек е погълнат от самовлюбеност и от влечение към света на съблазните, той загубва любовта си към Бога и към своя ближен, и неговото падение внася превес от живота към смъртта. Висшите принципи, които са основни елементи на това човешко качество, загиват и той продължава да живее единствено на нивото на чувствената сфера. Физически той съществува, но духовно е мъртъв. По отношение на всичко, което принадлежи на висшата и единствено здрава страна на съществуването, той е толкова мъртъв, колкото мъртво ще бъде тялото му към всички радости, чувства и дейности на този свят, когато животът го напусне. Тази духовна смърт се появява в резултат на неподчинение на законите на духовния живот, което се наказва по същия начин, както и неподчинението на законите на физическото съществуване. Духовно мъртвите хора обаче все още имат своите наслаждения; те продължават да владеят интелектуалните си сили и способността за активна дейност. Всички животински наслаждения са на тяхно разположение и за повечето мъже и жени те представляват най-висок идеал за човешко щастие. Неуморното преследване на богатства, забави и развлечения на обществения живот; култът на грациозните маниери и красивите дрехи, социалните преимущества и научните постижения опияняват и възхищават тези приживе мъртви. „Тези хора обаче - продължава красноречивият проповедник - с цялата им грация, разкошни дрехи и блестящи постижения са мъртви в очите на Господа и на ангелите и бидейки измерени с истинската и нерушима мярка, не притежават повече живот, отколкото скелетите, чиято плът вече се е превърнала в прах." Голямото развитие на интелектуалните способности съвсем не води автоматично до духовен и правдив живот. Много от нашите най-големи учени са само живи трупове - те нямат духовно зрение, тъй като духът ги е напуснал. Те биха могли да изучат цялата история, да опитат всички занятия, да изследват всички човешки постижения, но въпреки това те ще си останат *духовно мъртви*.

Питагор учел, че малката вселена образно може да бъде представена като широка система от математически правилни комбинации. Платон на свой ред представял божеството в *геометрични форми*. Светът се крепи върху същия закон за равновесие и хармония, по съотношенията на който той е бил построен първоначално. Центробежната сила не е могла при въртенето на сферите да се проявява без центростремителната сила - всички форми са следствие от тази двойствена сила в природата. Затова (за да илюстрираме нашата мисъл) ние можем да обозначим духа като центростремителна, а душата като центробежна духовна енергия. Намирайки се-в пълна хармония, двете сили дават общ резултат; нарушете или отслабете центростремителното движение на земния жител, свързващо го с притегателния му център, нарушете движението му, натоварвайки го повече, отколкото той е в състояние да носи, и хармонията на цялото, която е неговият живот, ще бъде разрушена. Индивидуалният живот може да продължава само ако се поддържа от тази двойствена сила. След смъртта, за развратения и зъл човек настъпва критичен момент. Ако в течение на изминалия живот вътрешното „Аз" не е успяло да се съедини със слабо блещукащия лъч на божествения си родител, този лъч се затваря от постоянно разрастващата се материална обвивка (кора), а

душата, освободила се след смъртта от тялото, ще следва земните си влечения и ще бъде магнетически въввлечена и задържана в гъстите мъгли на материалната атмосфера. След това тя ще започне да затъва все по-ниско и по-ниско, докато накрая се окаже, идвайки в съзнание, в онова място, което древните наричали Хадес. Унищожаването на такава душа никога не става мигновено, то може да продължи понякога с векове, защото природата нищо не извършва скокообразно; и доколкото астралната душа е построена от елементи, законът на еволюцията трябва да изчака своето време. А след това започва действието на страшния закон на възмездие - „Йин йсузи“ на будистите.

Този клас духове се наричат „земни“ елементарни, за разлика от другите класове, както посочихме в началото. На Изток ги наричат „Братя на сянката“ - коварни, подли, отмъстителни, търсещи възможности да излеят злобата за страданията си върху човечеството, те (преди окончателното си унищожение) стават вампири, вурдалаци. Те са водещите „звезди“ на великата сцена да спиритичните „материализации“, феномените на които те изпълняват с помощта на по-разумните, истински по рождение „елементални“ твари, които се носят около тях и ги приветстват с възторг в своите сфери. Хенри Кунрат, големият немски кабалист, е изобразил на една от редките си картини четирите класа на тези човешки „елементарни духове“. Когато адептът е престъпил прага на светилището на посвещенията, когато вече е приповдигнал „завесата на Изида“, тайнствената и ревнива богиня, тогава няма вече от какво да се страхува, но дотогава той е в постоянна опасност.

Макар че самият Аристотел, като че предвиждайки учението на съвременните физиолози, разглеждал човешкия ум като материална субстанция и осмивал хилозоистите, той бил твърдо убеден в съществуването на „двойник“, душа или дух. Той иронизирал Страбон за вярата му, че частиците материя притежават живот и разум дотолкова, че оставени сами на себе си да могат постепенно да се развият в такъв многообразен свят като нашия. Възвишената нравственост на своята „Никомахова Етика“ Аристотел дължи на внимателното изучаване на „етичните фрагменти на Питагор“; лесно е да се докаже, че последният е бил за него източник, от който той черпел идеи, макар и да не можел да се кълне в това, че е открил тетрактиса. Всъщност, какво знаем със сигурност за Аристотел? Философията му е толкова завоалирана, че той постоянно предоставя на читателя да допълни сам недостигащите звена в логическите му изводи. Освен това, неговите произведения, преди да достигнат до нашите учени, които се възхищават от привидно атеистичните аргументи в поддръжка на доктрините му за съдбата, са минали през прекалено много ръце, та да са останали неизопачени. От неговия наследник Теофраст те преминали към Нилус, последователите на който ги оставили да плесенясват в подземните пещери почти 150 години. След това неговите трудове били преписани и разширени от Апеликон от Теос, който допълнил трудно разбираемите параграфи с догадки, може би извлечени от недрата на собственото му съзнание. Учените на деветнадесетия век несъмнено биха могли да извлекат полза от примера на Аристотел, ако те наистина толкова се стремят да му подражават, с каквато готовност хвърлят неговия индуктивен метод и материалистическите му идеи върху главите на платониците. Ние ги призоваваме да събират фактите също така внимателно, както е постъпвал самият той, вместо безотговорно да отричат онези неудобни факти, за които те всъщност нищо не знаят.

Това, което казахме в предходните глави за медиумите и за тенденцията към растеж на медиумичните им способности, се основава не върху догадки и умствени спекулации, а върху действителен опит и наблюдения. Едва ли съществува такава форма на медиумични проявления, която ние да не сме виждали в продължение на изминалите двадесет и пет години в различни страни - в Индия, Тибет, Борнео, Сиам, Египет, Мала Азия, Америка (Северна и Южна) — всички ни демонстрираха разнообразни аспекти на медиумични феномени и магични сили. От разнообразния си опит ние извлякохме две важни истини: а) за овладяването на последните (т.е. на магичните сили) е необходима персонална (нравствена) чистота и тренирана несъкрусима воля; б) спиритистите никога не могат да бъдат сигурни в медиумистичните прояви, ако те не се осъществяват на светлина и при разумни контролни

условия, изключващи възможността за фалшификация и измама.

За да не бъде неправилно разбрана, искам отново да поясня, че ако физическите феномени най-често се предизвикват от духовете на природата по тяхна собствена подбуда (за удовлетворяване на собствените им желания), добрите развъплътени човешки духове при *изключителни* обстоятелства, например при чистосърдечен стремеж или в случай на някакво висше покровителство, могат да проявяват присъствието си чрез всеки феномен, с *изключение на персоналната материализация*. При това наистина се изисква мощно желание, за да се привлече развъплътеният дух от сияещата му обител в тежката атмосфера на земята, от която той си е отишъл, оставяйки земното си тяло.

Маговете и теургичните философи доста остро протестирали срещу „викането на духове". „Не я карайте (душата) да се явява, за да не отнесе нещо на раздяла" - казва Пеел.

„Не бива да ги виждаме, докато не сме посветени, тъй като с постоянно съблазняване те развърщават душите на непосветените" - казва същият този философ на друго място.

Те протестирали срещу тази практика по няколко съществени причини:

1. „Изключително трудно е да бъде различен добрият демон от злия" - казва Ямблих.
2. Ако на човешката душа ѝ се е удало да проникне през плътната земна атмосфера - винаги угнетяваща я и често омразна за нея, тя се подлага на следната опасност: душата не е в състояние да се приближи към материалния свят без едно следствие, което тя не може да избегне - „разделяйки се, тя нещо *задържа в себе си*", т.е. осквернява своята чистота, заради което ще страда повече или по-малко след раздялата.

Затова истинският теург избягва да причинява страдания на чистия обитател на висшата сфера; той би го направил единствено в случай на абсолютна необходимост в името на благото на човечеството. Само този, който се занимава с черна магия, може с насилствените и мощни заклинания на некромантията да вика нечистите души на живелите в зло, които са готови да му се притекат на помощ в егоистичните му замисли.

За влизане във връзка с Аугоейдоса, с помощта на медиумичните сили на *субективни* медиуми, ние ще говорим на друго място. Теурзите са използвали химически и минерални субстанции, за да изгонят злите духове. Сред тях се намира и особен камък, който се използва като едно от най-мощните средства за тази цел:

„Когато видиш приближаващ се земен демон, Възкликни и пожертвай камъка Мнизурин"
- възкликва оракулът Заратустра.

А сега нека се спуснем от височината на теургията - магичната поезия, към „несъзнателната" магия на днешния век и към прозата на съвременния кабалист, като направим кратък обзор на тази тематика в следващите редове:

В „Списание на магнетизма" на доктор Морин, издавано няколко години в Париж по времето, когато във Франция свирепствало „въртенето на мебелите", било отпечатано следното любопитно писмо:

„Повярвайте ми, мосю - писал анонимен кореспондент, - не съществуват нито духове, нито ангели, нито демони, *скрити в масата*; и въпреки това, те всичките могат да бъдат намерени там, тъй като това зависи от нашата собствена воля и въображение. Този МЕНЗАбулизъм[12] (от латинската дума „менза" - маса) е древен феномен, неправилно разбран от нас, съвременниците, но въпреки това, естествен и имащ отношение към физиката и психологията. За нещастие, той трябваше да остане в областта на необяснимото до откриването на електричеството и на хелиографията, тъй като, за да разясним един факт с духовна природа, ние трябва да се опрем върху съответния факт от материален порядък..."

„Както знаем, върху дагеротипната пластинка (фотолентата) могат да се отпечата не само

предмети, но и техните отражения. Феноменът, за който става дума, и който би трябвало да бъде наричан „ментална фотография“, пресъздава (освен реалностите) нашите фантазии толкова вярно, че често ние не сме в състояние да различим копие, снето от *някой от присъстващите*, от негатива, получен от *изображението*...”

„Магнетизирането на масата и на човека е напълно идентично (едно и също) по своите резултати; то представлява насищане на чуждо тяло или с *разумно* жизнено електричество, или с мисълта на магнетизатора и на присъстващите.”

„Нищо не може да даде по-правилна представа за това, отколкото електрическа батерия, акумулираща ток в своите елементи, за да се получи *груба сила*, която се проявява в искрите светлина и т.н. По такъв начин електричеството, натрупано върху изолирания предмет, придобива способност да реагира с: действие, зареждане, магнетизиране, разложение, възпламеняване, разреждане на вибрациите си на далечно разстояние. Това са видими прояви на *сляпото*, грубо електричество, изработвано от слепи елементи. Думата „сляп“ тук се прилага към масата отделно, за разлика от *разумното* електричество. Сигурно е обаче, че съществува такова електричество, което се изработва от батерията на човешкия мозък. Това е *електричеството на душата* -онзи духовен и вселенски ефир, който е *всеобхватната средна същност на метафизичната* Вселена, или по-точно - на *безтелесната* Вселена. Той трябва да бъде изучаван още преди да го е признала науката, която (нямайки никаква представа за него) преди да го опознае, никога нищо няма да разбере за великия феномен на живота.”

„Изглежда, че за да се прояви, мозъчното електричество се нуждае от присъствието на обикновеното статично електричество; когато последното не достига в атмосферата, например при висока влажност на въздуха, у вас номерът с масите и с медиумите ще се получи лошо или изобщо няма да се получи...”

„Не е необходимо идеите да бъдат формулирани с голяма точност в главите на присъстващите лица; масата сама ги открива и ги формулира достатъчно точно в проза или стихотворна форма; на масата ѝ е нужно време, за да съчини стихотворение - тя започва, после зачерква думи, поправя го и понякога ни изпраща обратна епиграма... Ако присъстващите си симпатизират, тя се шегува и се смее с тях, като жив човек. Колкото до събитията и нещата от външния свят, тя е принудена да се задоволява с досещения и предположения по същия начин, както и ние. Тя (масата) съчинява неголеми философски системи, обсъжда ги и ги поддържа не по-лошо от находчив оратор. Накратко казано, тя си създава съзнание и разсъдък, които по право ѝ принадлежат, но от материали, които тя заимства от нас...”

„Американците са сигурни, че говорят със своите починали. Някои мислят (и те са по-близо до истината), че това са духове; други ги приемат за ангели, трети - за дяволи... Този *разум* приема образа, който съвпада с убежденията и предразсъдъците на всеки - така мислели посветените от храмовете на Серапис, от Делфийските и другите теургوماгични общности от този тип. Те предварително са били убедени, че ще се свържат с боговете си, които никога не ги подвеждали...”

„Ние, познавайки добре същността на този феномен, сме абсолютно сигурни, че след като сме заредили масата с нашата магична сила, ние сме извикали към живот или сме сътворили разум, приличащ на нашия собствен, който (като нас) е надарен със свободна воля и може логично да разговаря с нас и дори в някои отношения да ни превъзхожда по яснотата на осъзнаването, доколкото производното винаги е по-силно от индивидуалното или по-точно - доколкото цялото е по-голямо от неговата част. Ние не бива да обвиняваме Херодот в съчиняване на басни, когато той описва твърде необичайни произшествия, тъй като коректността ни задължава да ги приемаме за дотолкова правдиви и правилно изложени, колкото са и всички останали исторически факти, които намираме у всички езически автори от древността...”

„Този феномен е стар като света. Жреците на Индия и Китай, Египет и Гърция са го практикували. Диваците и ескимосите го познават добре. Това е феноменът на вярата, единственият източник на всяко чудо. „И според вярата ви *ще ви бъде въздадено*." Този, който е изказал тази дълбока мисъл, е бил истинско въплъщение на Словото на Истината; той не лъжел нито себе си, нито другите, той провъзгласил аксиома, която ние сега повтаряме, без да възлагаме големи надежди, че тя ще бъде възприета."

„Човекът е микрокосмос, или малък свят; той носи в себе си в хаотично състояние част от великото „ВСИЧКО". Задачата на нашите полубогове се състои в това, от него да се извлече делът, който им принадлежи, по пътя на непрекъснат ментален и материален труд. Те трябва да изпълнят задачата си, постоянно да изобретяват нови изделия, нов морал и да организират по съответния начин безформената материя, предоставена им от твореца, който ги сътворил по свой собствен образ, за да творят и те на свой ред, и по такъв начин да завършат работата на творението. Това е огромна работа, която може да бъде осъществена само тогава, когато всичко стане толкова съвършено, че да постигне подобие „*на самото себе си*"... Ние все още сме далече от този краен момент, тъй като можем да кажем, че трябва да се направи всичко, за да се унищожат и отново, в по-съвършен вид, 'да се изградят и учрежденията, и машините, и изделията на нашата планета..."

„Ние живеем в този свят, обединени от един интелектуален център, който поддържа между човешките същества и останалите неща необходимата постоянна солидарност (единение). Всеки мозък е нервен възел, станция във вселенския *неврологичен* телеграф, и се намира в постоянна връзка с централната и други станции чрез излъчваната от него мислена вибрация."

„Духовното слънце свети за душите по същия начин, като материалното слънце свети за телата, тъй като вселената е *двойствена* и следва закона на двуединството. Невежият свързочник (телеграфист) погрешно тълкува божествените послания и често ги предава в изкривен и смешен вид. Затова само изследванията и истинската наука могат да разрушат суеверието и глупостта, разпространявани от невежите тълкуватели, седящи *в креслата на учени* от различни народи. Тези слепи коментатори на СЛОВОТО често се опитват да задължат учениците си да потвърждават официалните теории под клетва и без изследване на верба магистри."

„Уви! Ние не бихме могли да им пожелаем нещо по-добро от това да се научат правилно да предават нашепванията на *вътрешния* глас, който може да заблуди единствено онези, у които се крие лъжлив дух. „Наше задължение е - казват те - да тълкуваме отговорите на оракула; само нам е дадена от небето тази изключителна мисия и този дух осеня единствено нас."

„Лъчите на духовната светлина осветяват всяко съзнание и когато всички тела и всички умове започнат да отразяват в еднаква степен тази двойна светлина, хората ще станат значително по-прозорливи, отколкото са сега."

Ние преведохме и цитирахме тези фрагменти поради тяхната голяма оригиналност и правдивост. Ние познаваме техния автор; мълвата го нарича велик кабалист, а най-близките му приятели го смятат за правдив и честен човек.

Освен това, от цитираното ясно личи, че авторът обстойно и внимателно е изучил хамелеонската природа на хората, подвизаващи се в спиритичните общества. Те са от същия тип като онези, които често се споменават в древните писания, и не оставят съмнение относно своята същност, както и за това, че хората от сегашното поколение притежават същата натура, каквато са носели и съвременниците на Мойсей. Субективните прояви (манифестации) стават при наличието на хармонични условия и под влияние на онези същества, които в древността били известни като „добри демони". Понякога (наистина рядко) тези феномени се предизвикват от планетните духове - същества от друг род, в

сравнение с нашите починали близки и любими приятели; понякога такава функция изпълняват духовете на природата, но най-често - земните елементарни, душите на развъплътените зли хора.

Ние не сме забравили, че в предходните глави писахме за *субективните и обективните* медиумични феномени. Ние винаги помним това различие. И в единия, и в другия тип феномени има по нещо хубаво, но и нещо лошо. Нечистият медиум ще привлече към нечистото си вътрешно „Аз“ устойчиви развращаващи и зловни влияния също така неизбежно, както и чистият човек ще привлече само онова, което е хубаво и чисто. Къде може да се намери по-благородна представителка на последния тип, ако не в лицето на кротката австрийска баронеса Аделия фон Вей, за която една наша кореспондентка пише като за „близка до Провидението“. Медиумичните си способности тя прилага за лекуване на болести и за утешение на нещастни хора. За богатите тя е феноменално явление, а за бедните - божи ангел.

В продължение на много години тя е виждала и изучавала духове на природата или космическите елементи и те винаги били дружелюбни към нея. Това е така, защото тя е чиста и добра жена. Други кореспонденти на Теософското общество обаче не могат да се похвалят със същия успех, когато се намирали в ръцете на тези пакостливи и правещи маймунски номера същества. Случаят в Хавана, описан на друго място, служи като пример в това отношение.

Въпреки че спиритистите не искат да ги признаят, духовете на природата са реалност. Ако джуджетата, силфите, саламандрите и ундините на розенкройцерите са съществували по онова време, те трябва да съществуват и сега. „Обитателят на прага“ на Булвър-Литъл представя една съвременна концепция, изведена от древния Суланут^[13] на евреите и египтяните, който е споменат в „Книгата Яшер“^[14].

Християните ги наричали „дяволи“, „сатанински бесове“, както и с други характерни названия. Това обаче не е точно; те са просто същества от ефирна материя и са безотговорни - нито добри, нито лоши сами по себе си, ако върху тях не влияе превъзходящ ги разум. Странно е да се слуша как набожните католици оскъrbяват и представят в неправилна светлина духовете на природата, след като един от най-великите авторитети на католицизма - Климент Александрийски, отдавна е опровергал това становище и ги е описал точно, показвайки какво представляват те в действителност. Климент (който вероятно по-рано е бил теург и неоплатоник и се опира върху сериозни източници) посочва, че да се наричат те дяволи е абсурдно, тъй като това са само нисши ангели, „власти, обитаващи в стихиите, движещи ветровете и разпределящи дъждовете, и като слуги те са подчинени на Бога“. Ориген, който преди да стане християнин, бил последовател на Платон, се придържа към същото мнение. Порфирий описва тези демони по-детайлно от който и да било друг.

Когато природата на тези проявяващи се разуми, които науката представя като „психична енергия“, а спиритистите приемат за души на умрелите, бъде по-добре опозната, тогава академичите и повярвалите в тях ще се обърнат за знания към философите на древността.

Нека си представим за кратко време разумен орангутан или някаква африканска човекоподобна маймуна в развъплътено състояние, т.е. лишена от физическо тяло, но притежаваща, ако не безсмъртно, то поне астрално тяло. В спиритичните списания често се срещат примери, когато хора са виждали призраците на любимите си кучета и други животни. Затова, ако следваме логиката на спиритистите, би трябвало да Приемем, че такива животински „духове“ наистина се появяват; ние обаче си запазваме правото да се присъединим към разбирането на древните, че тези призраци не са нищо друго, освен трикове от страна на елементалите. Щом като вратата за връзка между земния и духовния свят бъде отворена, какво пречи на маймуната да предизвика физически феномени, подобни на тези, които се създават от духовете на хората? И защо техните проявления да не могат да надминат по ловкост и изобретателност много от феномените, наблюдавани в спиритичните

кръжоци? Нека спиритистите отговорят на това. Орангутанът от остров Борнео е малко по-нисш (ако въобще е по-нисш) по разум в сравнение с някои диваци. Мистър Уолъс и други известни натуралисти дават примери на удивителната им проникателност, макар че мозъкът им е по-слабо развит и е по-малък по обем в сравнение и с най-слабо развитите диваци. На тези маймуни не им достига само реч, за да бъдат хора от нисша степен. Това, че маймуните поставят часови, избират закътани места за строеж на леговища и показват други признаци на предпазливост и разум, говори за нещо повече от обикновен инстинкт. Начинът, по който те си избират водачите, на които се подчиняват, и различното приложение на собствените им способности определено им дават право на място, почти върху едно и също стъпало на развитие, заедно с плоскоглавия австралиеца. Доктор Уолъс казва: „Менталните потребности на дивака и способностите, от които той наистина се ползва, са само малко по-високи от тези на животните“.

Хората обаче си мислят, че „на онзи свят“ няма никакви маймуни, защото маймуните нямат „душа“. Все пак се създава впечатлението, че маймуните имат толкова ум, колкото някои хора, които с нищо не са по-добри от тях, и ако тези хора притежават безсмъртие на душата, защо то да не съществува и при маймуните? Материалистът ще отговори, че нито човекът, нито маймуната имат някакъв дух и че те изчезват като индивидуалности след физическата си смърт. Духовните философи на всички времена обаче са стигнали до съгласието, че човекът стои едно стъпало по-високо от животните и притежава нещо, което животното няма, без значение дали този човек е най-необразованият сред диваците, или най-мъдрият сред философите. Древните, както вече видяхме, са учили, че ако човекът представлява троица от тяло, астрална душа и безсмъртна душа (дух), то животното представлява само двойствено същество, притежаващо физическо тяло и астрална душа, която задвижва физическото тяло. Физическият човек е просто на едно по-високо стъпало от развитието на животинския живот. Ако, както казват учените, дори *мисълта* е материя и всяко усещане за болка или удоволствие (дори всяко мимолетно желание) предизвиква смущения в ефира; а онези смели мислители, авторите на „Невидимата Вселена“, вярват, че мисълта се заражда, за да „въздейства върху материята на друга (невидима) вселена, едновременно с въздействието върху тази (материалната)“, защо тогава грубата животинска мисъл на орангутана или на кучето, която се отпечатва върху ефирните вълни на астралната светлина по същия начин, както и мислите на човека, да не осигурява на животното продължение на живота след смъртта или някакво „бъдещо състояние“?

Кабалистите вярвали (а и сега вярват), че не е оправдано от философска гледна точка да се допусне, че астралното тяло надживява телесната смърт; те например твърдят, че астралното тяло на маймуната се разтваря на самостоятелни молекули. Това, което надживява като *индивидуалност* смъртта-на физическото тяло, е *астралната душа*, която Платон в „Тимей“ нарича *смъртна душа*, тъй като според херметическото учение тя се отърсва от материалните частици при всяко постъпателно приближаване към висшите сфери. Сократ казвал на Каликлес, че тази *смъртна* душа запазва всички признаци (характеристики) на тялото след неговата смърт, при това до такава степен, че астралното тяло на човек, който е бил изтезаван приживе, „ще бъде в дракотини и синини“. Астралният дух е точно копие на тялото и във физически, и в духовен смисъл. Божественият, висш и *безсмъртен* дух не може нито да бъде награден, нито наказан. Да се поддържа едно такова учение би било едновременно абсурдно и кощунствено, тъй като той не е само пламък, запален от централния неизчерпаем източник на Светлина, но всъщност част от нея и с еднаква на нейната същност. Това осигурява безсмъртие на индивидуалното астрално същество, пропорционално на неговия стремеж да получи безсмъртие. Дотогава, докато *двойният* човек (от плът и дух) се задържа в пределите на законите на духовната приемственост, а божествената искра, макар и слабо, но тлее в него, той се намира на пътя към безсмъртието като едно бъдещо състояние. Онези обаче, които се подчиняват изцяло на материалното съществуване, игнорирайки божественото сияние, излъчвано от техния дух в началото на

земния им път, и потискайки предупредителния глас на верния часови, тяхната съвест, която е светлина на душата - такива същества, отхвърлили съвест и дух и прекрачили границите на материята, независимо от това, дали искат, или не, са длъжни да се подчиняват на законите на материята.

Материята е неунищожима и също така вечна, както самият безсмъртен дух, но само като субстрат, а не в организирания си конкретни форми. Тялото на такава грубо материалистична личност бива напуснато от божествения дух преди физическата ѝ смърт. Когато смъртта настъпи, пластичният материал (астралната душа), подчинявайки се на закона на сляпата материя, приема точно образа, който неговият порок постепенно е подготвял за него в течение на индивидуалния му живот на земята. Тогава, както казвал Платон, той приема образа на онова животно, на което е приличал в пороците си приживе. „Има старинно предание - казва той, - че душите, напускащи земния живот, водят съществуване в Хадес и пак се връщат оттам; и се отнемат от мъртвите; и онези, които са водили свят живот на земята, се насочват към светлите обители и пребивават в горните области на земята (в ефирните области).“ Той посочва и във „Федра“, че когато хората завършат *първия си* живот (на земята), някои от тях отиват в мястото за наказание *под* земята. Това място под земята кабалистите разбират като място във вътрешността на нашата земя, но го разглеждат като сфера, много по-ниска и материална в сравнение със Земята.

От всички съвременни критици на привидно нелепите места от „Новия завет“ само авторите на „Невидимата Вселена“ изглежда са съзрели кабалистичната истина за чистилището на Вселената[15]. Това чистилище, наричано от кабалистите осма сфера (считана за обратна), е просто планета, подобна на нашата собствена, „прикрепена към нея и следваща я в нейната полусянка, подобно на боклукчийска кофа, в която се преработват всички отпадъци и цялата нечистотия“. Върху тази планета, според думите на споменатите по-горе автори, всички отпадъци и шлаки от космическата материя, изхвърлени от нашата Земя, се намират в състояние на непрекъснато преобразуване.

Тайната доктрина учи, че човекът, ако е достигнал безсмъртие, остава завинаги тройствен, т.е. какъвто е бил приживе, такъв ще остане във всички други сфери. Астралното тяло, което в земния живот е покрито с груба физическа обвивка, става (след като се освободи от нея при телесната смърт) на свой ред обвивка на вътрешното си ефирно тяло. То започва да се образува от момента на смъртта и се оформя напълно, когато астралното тяло на земната обвивка окончателно се отдели от нея. Казват, че този процес се повтаря при всеки преход от една сфера в друга. Безсмъртната душа обаче, или „сребристая искра“, която наблюдавал доктор Фенвик в мозъка на Маргрев[16], без да успее да я открие при животните, никога не се изменя и си остава неуязвима спрямо всичко онова, „което разрушава нейното светилище“. Описанията на Порфирий, Ямблих и други, които разказват за духовете на животни, обитаващи в сакралния свят, се потвърждават от много по-развити и заслужаващи доверие ясновидци. Понякога животинските форми, бидейки материализирани, стават видими за всички присъстващи на спиритичните сеанси.

В своя труд „Хора от онзи свят“ полковник Олкът описва материализирала се катерица, която пред очите на зрителите тръгнала *сляя* дух-жена, изчезвала и отново се появявала пред тях няколко пъти и накрая си отишла след духа в малката стаичка.

Нека направим още една крачка в посока към нашите доказателства. Ако съществува такова нещо, като съществуването на духове след телесната смърт, то може да се осъществи единствено по силата на закона на еволюцията. Този закон сменя човека от върха на пирамидата на материята и го издига в сферата на съществуването, където той е подложен на същия неумолим закон. И ако този закон е в сила за човека, защо да не се отнася и за всичко съществуващо в природата? Защо законът (на еволюцията) да не засяга животните и растенията, които също имат жизнен принцип, грубите форми на които се разлагат, подобно на неговите форми, когато жизненият принцип ги напуска? Ако неговото (на човека)

астрално тяло става по-ефирно след прехода в друга сфера, защо да не станат по-ефирни и техните астрални тела? Те, както и неговото тяло, са произлезли от съгъстена космическа материя и нашите физици не намират ни най-малка разлика между молекулите на четирите царства на природата, които професор Дьо Конте разделил така:

4. Животинско царство. 3. Растително царство.

2. Минерално царство. 1. Елементи.

Еволюцията на материята от всяко от посочените нива към по-висше (стоящо непосредствено над него) се извършва непрекъснато; по думите на Дьо Конте, в природата няма сила, която би могла да придвижи материята веднага от № 1 към № 3 или от № 2 към № 4 без паузи, нарастване и прибавяне на различни сили в междинните планове.

Ще се осмели ли някой сега да твърди, че от дадено количество молекули, *изначално и постоянно еднородни, движими от един и същи принцип на еволюцията*, някакъв брой може да бъде пренесен през тези четири царства до крайния резултат - образуването на безсмъртния човек, в същото време, когато на други не им е разрешено да се развиват по-далече от планове 1, 2 и 3. Защо ВСИЧКИ молекули да нямат еднакво бъдеще? Защо минералът да не стане растение, растението - животно, животното - човек, ако не на тази земя, то някъде на друго място в безпределното пространство? Хармонията, която се проявява в геометрията и математиката, като единствено точни науки, би била разрушена, ако еволюцията намираще изява в стремеж към усъвършенстване само по отношение на човека, отказвайки го на нисшите царства. Това, което подсказва логиката, психометрията (един от видовете на широко разпространено, но все още неосъзнато ясновидство) го доказва. Някой ден хората на науката ще издигнат паметник на Йосиф Р. Бюкенън - съвременния ѝ откривател. Ако една отломка от минерал, вкаменено растение или животно дава на психометрията толкова ярка картина за предишните си условия на съществуване, то каква информация ще даде парче от човешка кост за индивида, на когото тя е принадлежала? Това свидетелства, че същият фин дух просмуква цялата природа и е неотделим от органичната и от неорганичната материя. Ако нашите антрополози, физиолози и психолози в еднаква степен стоят в недоумение пред първичните и крайните причини и пред това, че откриват толкова голямо подобие във всички форми на материята, а в духа - такива пропасти от различия, то причина за това, по всяка вероятност, е, че техните изследвания са ограничени само за нашата видима планета и те или не могат, или не се осмеляват да престъпят нейните граници. Духът на минерала, растението или животното може да започне да се формира тук и ще достигне окончателното си развитие след милиони години на други планети, известни и неизвестни, видими за астрономите и невидими. Защото кой е в състояние да оспорва вече изказаната теория, че самата наша земя, подобно на живите същества, които са се родили на нея, в крайна сметка, преминавайки собствения си стадий на смърт и разложение, ще стане ефиризирана астрална планета? „Както горе, така и долу“, хармонията е велик закон на природата.

Хармонията във физическия и материалния свят на сетивата е СПРАВЕДЛИВОСТ в духовния. Справедливостта води до хармония, а несправедливостта - към дисхармония, а дисхармонията върху космическите везни означава хаос, т.е. - унищожение, гибел.

Ако у човека съществува развит безсмъртен дух, той трябва да съществува и във всичко останало, най-малкото в зачатъчно състояние, и е въпрос на време той да се развие напълно. Каква груба несправедливост би било да се надари неразкаялият се престъпник, извършил по собствена воля убийство, с безсмъртен дух, който с течение на времето може да се очисти от греховете и да достигне щастие, когато в същото време на нещастния кон, неизвършил никакво престъпление, трудил се цял живот под ударите на камшика, да се откаже подобен дух и след неговата смърт той окончателно да бъде унищожен?

Такова вярване включва в себе си най-голямата несправедливост, възможна единствено сред

хора, на които е внушена догмата[^] че всичко е създадено за човека и че той е единен властелин на Вселената - толкова велик, че за да го спаси от последствията на неговите собствени прегрешения, Богът на вселената трябвало да умре, за да умиротвори своя справедлив гняв.

Ако най-жалкият дивак с мозък, „който съвсем малко отстъпва пред мозъка на философа[17] (последният се е развивал физически през вековете на цивилизацията), все още по отношение приложението на менталните си способности малко се издига над животното, ще бъде справедливо да се стигне до извода, че нито той, нито маймуната имат шансове да станат философи; човекът - в този свят, маймуната - на някаква друга планета, населена със същите същества, създадени по *някакъв друг образ на Бога*.

Говорейки за бъдещето на психометрията, професор Дентън казва: „Астрономията няма да пренебрегва тази сила. Така, както се разкриват нови органични форми, когато се връщаме назад към ранните геологични периоди, така и нови групи звезди, нови съзвездия ще се разкрият пред нас, когато небесата на онези ранни периоди бъдат изследвани от пронизващите взорове на бъдещите психометри. Точната карта на звездното небе на силурийския период може да ни разкрие много тайни, които ние не бяхме в състояние да открием... Защо да не бъдем в състояние да прочетем историята на различните небесни тела? Тяхната геологична, естествена и, възможно, човешка история? Аз имам основателни причини да вярвам, че тренирани психометри ще бъдат в състояние да се пренасят от планета на планета и подробно да осветяват тяхното сегашно състояние и историята на миналото.“[18]

Херодот разказва, че в осмата Кула на Бел във Вавилон, от която се ползвали жреците-астролози, е имало една стая в най-високата част на светилището, където пророкуващите жреци спели, за да получат съобщение от боговете. До всяко ложе стояла маса от злато, върху която били наредени различни камъни, които, както ни информира Менето, всичките били аеролити. Жреците викали пророчески видения, като притискали един от тези свещени камъни към главата или гърдите си. Същото ставало и в Тива и в Ликйя.

Това показва, че психометрията е била известна на древните и широко се е прилагала от тях. Ние сме чели някъде, че дълбоките знания за планетите и техните взаимовръзки, които, според думите на Дрейпър, са притежавали астролозите на древна Халдея, са били получени повече чрез психометриране на бетилосите или метеоритите, отколкото с астрономически прибори. Плиний, Хеланциус - всичките говорят за електрическата или електромагнитната сила на бетилосите. На тях се кланяли в дълбока древност в Египет и Самоотракия, като на магнетични камъни, „съдържащи в себе си душа и паднали от небето“. И жреците на Кибела носели малки бетили по телата си. Колко любопитно съвпадат поведението на жреците и опитите на професор Дентън.

Проф. Бюкенън правилно отбелязва, че психометрията ни дава възможност „да разкриваме престъпления и пороци“. Никакво престъпно деяние не може да избегне разкритието си от психометрията, когато силите ѝ се прилагат правилно. Неизбежното разкриване на виновността от психометрията (независимо от това, колко щателно тя би била скривана) свежда към нула всяко укривателство на престъпление.

Говорейки за елементарните, Порфирий посочва: „Тези невидими същества приемат от хората почести като богове. Общо-разпространени вярвания им приписват способността да станат зловни; това доказва, че гневът им може да избухне против онези, които пренебрегват извършването на установеното поклонение пред тях.“

Омир ги описва със следните изрази: „Нашите *богове* ни се показват, когато им принасяме жертви... *седейки на нашите маси, те участват в нашите празнични трапези*. Всеки път, когато срещат самотен финикиец, по време на пътешествията му, те му служат като *пътеводна звезда* и по всякакъв начин му дават да разбере за присъствието им. Ние можем

да кажем, че нашето благочестие ни приближава към тях толкова, колкото престъпленията и кръвопролитие сближава Циклопите и свирепата раса на гигантите." Казаното доказва, че тези богове са били любезни и благотелни „демони" и че са били *развъп-лътени* духове или елементарни, но не са били дяволи.

Изложението на Порфирий, който бил ученик на Плотин, е още по-определено, ясно и точно, що се касае до природата на тези духове. „Демоните - казва той - са невидими, но те знаят как да си придадат форми и очертания, подлагани на многочислени изменения, което може да се обясни с тяхната природа, *в която има много телесно*. Тяхната обител е в съседство със земята и ако им се удаде да се изплъзнат от надзора на добрите демони, то това не е от безчинство, което те не биха се осмелили да извършат. Понякога те прилагат груба сила, друг път — коварство." По-нататък той казва: „За тях е детска игра да възбудят низки страсти, да съобщят на обществата и нациите възмущаващи учения, водещи до войни, метежи и други обществени бедствия, и след това да кажат, че „всичко това е дело на боговете..." Тези духове прекарват времето си в заблуждаване и пакостене на смъртните, създавайки около тях илюзии и чудеса. Тяхното най-голямо желание е да ги приемат за богове и развъп-лътени духове (на умрели хора)."

Ямблих, великият теург на неоплатоническата школа, човек, изкусен в тайните на магията учи, че „добрите демони ни се показват в действителния си вид, докато лошите могат да се проявяват само в призрачни смътни форми." По-нататък той потвърждава Порфирий и казва, че „добрите (демони) не се страхуват от светлината, докато на злите им е необходима тъмнина. Чувствата, които те възбуждат у нас, ни карат да повярваме в присъствието и реалността на нещата, които те показват, макар и тези неща да отсъстват."^[19]

Дори най-опитните теурзи понякога срещат опасности, имайки работа с някои елементарни, и Ямблих казва по този повод, че „боговете, ангелите и демоните, както и *душите* на умрелите, могат да бъдат извикани посредством заклинания и молитви. Но ако в течение на теургичната операция бъде извършена грешка, тогава се пази! Не си въобразявайте, че общувате с благотелни божества, които отговарят на вашата дълбока молитва. Не, защото те в действителност са зли демони и само се намират под маската на добри. Защото елементарните често приемат вид на добри същества и си дават вид, че те по ранг са много по-високо, отколкото са в действителност. Самохвалството им ги издава."

Изминаха двадесет години, откакто барон Дьо Поте, възмутен от несериозното отношение на учените, които упорстваха в своето отрицание и гледаха на най-великите психологични феномени единствено като на резултати от трикове, даде израз на своето възмущение със следните изрази:

„Ето ме, вървящ по пътя си - казвам истината - в страната на чудесата!... Аз се готвя да разклатя всякакви мнения и да предизвикам смях у нашите най-блестящи учени, защото съм убеден, че извън нас съществуват *носители на огромна мощ*; че те могат да *влязат в нас*, да движат крайниците и органите ни и да се ползват от нас, както им се иска. Във всеки случай, това е вярване на нашите бащи и на цялата древност. Всяка религия е признавала реалността на духовните агенти. Припомняйки си безбройните феномени, които съм произвеждал пред очите на хиляди хора, виждайки *скотското равнодушие на официалната наука* към направеното откритие, което пренася умовете в областта на непознатото, бидейки стар човек в същия момент, когато аз би трябвало да бъда *току-що роден*, аз не съм сигурен, дали за мен не би било по-добре да си остана същия невежа, както другите."

„Аз понасях писмената -клевета без опровержения. Понякога това е просто невежеството, което говори, и аз мълча; друг път това е повърхностността на съжденията, издигнала глас, за да пошуми, и аз се намирам в колебание - да отговоря ли, или не? Това безразличие ли е, или леност? Или страх е парализирал моя дух? Не! Нито една от тези причини не ми влияе. А? просто зная, че трябва да се доказва това, което се твърди, ч това ме съдържа. Защото, доказвайки правотата на моите твърдения, доказвайки живия ФАКТ, свидетелстващ за моята

искреност и правдивост, аз ще изнеса *извън преддверието на храма* свещения надпис, *когото очите на невежата никога не бива да виждат и четат.*"

„Вие се съмнявате в магьосничеството и магията? О, наистина! Обладанието им е тежко бреме!"[20]

С лицемерие, характерно само за църквата, в чиито интереси той пише, Дьо Мусо цитира приведеното по-горе изказване в качеството на положително доказателство, че този предан на науката човек и всички, които му вярват, са се предали на *Сатаната!*

Самодоволството е най-сериозното препятствие за съвременния спиритист по пътя му към просвещението. Тридесетгодишният му опит с феномените му изглежда достатъчен, за да обоснове отношенията между земния и задгробния свят върху неуязвимо основание. Тридесетте години на изследвания не само го довели до убеждението, че мъртвите общуват с живите, което доказва безсмъртието на духа. Те затвърдили убеждението му, че съвсем малко или почти нищо не може да бъде научено за онзи свят, освен с помощта на медиуми.

За спиритистите историческите материали или не съществуват, или ако са запознати с някои изключително ценни от тях, те гледат на тях като на нямащи отношение към собствените им опити. И все пак проблемите, с които те се борят сега, са били решени преди хиляди години от теурзите, които оставили ключове за тяхното решение за онези, които ще работят върху тях в съответния дух. Възможно ли е в природата нещо да се е променило и ние сега да срещаме други духове и други закони, а не такива, каквито е имало в древността? Някои спиритисти си въобразяват, че знаят повече или дори толкова за феномените на медиумите, или за природата на различните духове, колкото е знаела жреческата каста, която е прекарвала целия си живот в теургични занятия в област, известна и изучавана в продължение на безброй векове? Ако разказите на Оуен и Хер, Едмонс, Крукс и Уолъс заслужават доверие, защо тогава да не заслужават доверие „Бащата на историята" - Херодот, Ямблих, Порфирий и стотици други древни автори? Ако спиритистите постигат феномените си при спазване на предпазни мерки срещу лъжа, то същото са правели и теурзите на древността, чиито записки ни доказват, че те са могли да ги разнообразяват и да ги произвеждат както си искат. Денят, когато този факт бъде признат и безполезните спекулации на съвременните изследователи отстъпят място на търпеливото изучаване на теурзите - този ден ще отбележи зората на нови и важни открития в областта на психологията.

ГЛАВА X

ВЪТРЕШНИЯТ И ВЪНШНИЯТ ЧОВЕК

„По-могъщите души постигат сами истината и са по-изобретателни по природа. По думите на оракула, такива души се спасяват благодарение на собствените си сили."

Прокъл, I А/с.

„Духът се движи постоянно и минава през всички творения за определено време, след което той е принуден да тръгне назад, пак през всички творения и да разгръща отново тъканта на поколенията в света... Защото, колкото често се появяват причините, толкова често се възобновяват и следствията."

Халдейският оракул

„Ако не са предназначени за особена цел, изследванията са само благовидна загуба на време."

Иънг

Като се започне от момента на зараждане на утробния ембрион и се стигне до мига, в който старият човек, изпускайки последното си дихание, пада в гроба, нито началото, нито краят му са разбрани от схоластичната наука: всичко преди нашата поява на този свят е пустота, всичко след нашия земен живот е хаос, тъй като няма никакви очевидни доказателства за връзката между духа, душата и тялото преди и след смъртта. Сам по себе си жизненият принцип представлява неразрешима загадка, за изучаването на която материализмът напразно е изтощил умствените си сили. Застанал пред човешкия труп, скептично настроеният физиолог насочва цялото си внимание върху него, докато ученикът пита откъде е дошъл (и къде е отишъл) обитателят на тази тленна, изпразнена обвивка. На ученика му предстои или да се задоволи (подобно на неговия учител) с обяснението, че протоплазмата е създала човека, а енергията го е оживила, след което тялото постепенно се разрушава, или да търси друго обяснение на тези тайни и да напусне училищната библиотека.

Понякога е колкото интересно, толкова и поучително да се наблюдават честите стълкновения между тези два велики съперника - науката и богословието. Някои от синовете на църквата, подобно на бедния парижки абат Меньо, са показали доста слаби успехи в опитите си да защитят вярата. Този уважаван и несъмнено добросъвестен свещеник все пак не успя да обори разкрепостеното мислене на Хъксли, Тиндал, Дюбуа Раймонд и много други. Успехът на неговите аргументи, които трябваше да послужат като противоотрова срещу новите идеи, беше повече от съмнителен и като награда за труда му „Конгрегацията на индекса“ забранила разпространението на тази книга сред вярващите.

Опасно е да се встъпва в борба с учените по проблеми, които вече са възпроизведени експериментално. В рамките на това, което науката действително знае, тя е неуязвима; и докато старите идеи не бъдат изместени от нови теории, плод от естествения ход на научната мисъл дотогава борбата срещу Ахил е безполезна, освен ако този бързопрак бог не бъде улучел в единствено уязвимата му пета. От наша гледна точка тази уязвима пета се проявява в това, че науката нееднократно сама е признавала своето незнание.

Един известен проповедник използвал доста коварен подход, за да се добере до това уязвимо място. Преди да пристъпим към излагането на някои добре засвидетелствани достоверни факти (с които възнамеряваме да запълним тази глава), е целесъобразно да покажем още веднъж до каква степен съвременната наука е подложена на грешки по отношение всеки природен факт, който не може да бъде изследван чрез колба или лабораторен тигел.

По-долу ще дадем откъси от някои проповеди, произнесени от Ф. Феликс Нотърдамски, под заглавието „Тайна и наука“. Те заслужават да бъдат преведени и цитирани в този труд, доколкото той развива подхода, използван от посочения проповедник. В дадения случай църквата е успяла да победи високомерието на традиционния ек враг (в лицето на учените академици) и да го застави да замълчи за известно време.

Станало известно, че този проповедник (в отговор на общото желание на вярващите, а може би и по заповед на висшестоящи духовни особи) се готви да направи голямо изказване и в тази връзка историческият катедрален събор бил препълнен със слушатели.

Сред дълбокото мълчание на присъстващите, той произнесъл една забележителна реч, откъси от която бихме искали да приведем, за да илюстрираме някои от собствените си тези:

„За да се противодейства на развитието на християнството, срещу нас беше хвърлена една зловеща дума - *наука*. Това е страшното заклинание, с което искат да ни изплашат. За всичко, което можем да кажем в защита на християнството, те винаги имат готов отговор: „Това не е научно“. Ние казваме - откровение, но откровението не било научно. Ние казваме чудо - и чудото също не било научно.“

„Така антихристиянството, вярно на традицията си, сега повече от когато и да било се опитва да ни убие с оръжието на науката. Бидейки принцип на *мрака*, то ни заплашва със светлина. То се провъзгласява за светлина.“

„Стотици пъти съм си задавал въпроса, какво в крайна сметка представлява тази ужасяваща наука, която се кани да ни изплаши? Това математика ли е? Но ние също имаме математици. Физика ли е? Астрономия? Физиология? Геология? Но ние имаме в средите, на католицизма астрономи, физици, геолози и физиолози, които са спечелили признанието на науката, заели са места в академията и са влезли в историята. Следователно това, което иска да ни смачка, не е една или друга наука, а науката изобщо.

Защо те предричат свалянето на християнството чрез силата на науката? Виждате ли... ние трябва да загинем от ръката на науката, задето учим на тайнства, а християнските тайнства са в открито противоречие със съвременната наука... Тайнството е отрицание на здравия смисъл; науката е против това, науката осъжда това, тя е казала

- „Анатема“!

„Да, вие сте прави - ако християнското тайнство е това, за което го обявявате, тогава хвърлете върху него анатемата. За науката няма нищо по-неприятно от абсурда и противоречието. Нека обаче да се чуе истината! Християнското тайнство не е такова, за каквото се описва. Ако то беше такова, как бихте обяснили най-необяснимата от тайните - защо се е получило така, че почти 2000 години много хора с голям ум и гений са приемали нашите тайнства и са ги следвали, без да имат усещането, че отхвърлят науката или нарушават здравия разум? Говорете колкото си искате за вашата съвременна наука, съвременна мисъл, съвременни гении, но помнете - учени е имало и преди 1789 година."

„Ако нашите тайнства наистина са толкова абсурдни и противоречиви, тогава как е могло да стане така, че плеяда мощни гении са ги възприели без всякакво колебание? Но опазил ме Бог от посочването на доказателства, че тайнствата не противоречат сами по себе си на науката!... Каква е ползата да се доказва чрез метафизични абстракции, че науката може да се примири с тайнството, когато цялата действителност на творението доказва неоспоримо, че тайнството навсякъде поставя науката в задънена улица? Вие очевидно искате да ви докажем, че точната наука не може да допусне тайната. Аз ви отговарям решително, че тя по никакъв начин не може да я избегне. Тайната е ФАТАЛНОСТ, неизбежност за науката."

„Да ви приведа ли доказателства? Тогава първо се огледайте наоколо в чисто материалния свят - от най-малкия атом до величественото слънце. Ако се опитате да обхванете с ума си единството на законите за структурата на тези тела и за тяхното движение; ако потърсите дума, способна да обясни царстващата хармония в тази обширна панорама, където всичко изглежда подчиняващо се на величието на някаква единна сила, тогава, за да я означите, ще кажете: ПРИТЕГЛЯНЕ! Да, притегляне - това е като че възвишен извод на науката за небесните тела. Вие казвате, че в пространството тези небесни тела си взаимодействат и привличат взаимно; вие казвате, че те се привличат помежду си пропорционално на масата им и обратно пропорционално на квадрата от разстоянието между тях. И фактически, до настоящия момент, не се е случило нищо такова, което да опровергае тази теория, а обратно — всички открития само потвърждават въпросната формула, която царства сега в *областта на хипотезите*, поради което тя трябвало и занапред да се ползва от славата на непоклатима истина."

„Джентълмени, от цялото си сърце аз правя научен поклон пред суверенитета на притеглянето. Аз не съм от тези, които биха се опитали да затъмнят или намалят светлината на материалния свят, чието отражение откриваме в духовния свят. И така, областта на притеглянето е осезателна; тя е суверенна, тя ни гледа в лицето!"

„Нека обаче се попитаме какво е притеглянето? Кой е виждал притеглянето? Кой се е срещал с притеглянето? Кой се е докосвал до притеглянето? По какъв начин тези неми, неразумни, безчувствени тела оказват несъзнателно едно върху друго това въздействие, което ги задържа в общо равновесие и универсална хармония? Явява ли се тази сила невидим посредник, който се движи от едното тяло към другото? В такъв случай, кой е посредникът?"

Откъде се взема тази сила, която посредничи, и тази власт, с която тя обхваща всичко и от която не може да се освободи нито атомът, нито слънцето? И може ли тя да се разглежда като нещо самостоятелно, различно от елементите, които взаимно се притеглят?... Тайна! Тайна!"

„Да, джентълмени, това е притеглянето, което така ярко блести из целия материален свят, но в дълбочината си остава непроницаема тайна... Добре, ще отричате ли заради тази тайна неговата реалност, с която вие сте в постоянен контакт, както и властта му, която неумолимо ви подчинява. Освен това, трябва да се отбележи, че в основата на науката лежат толкова много тайни, че ако някой реши да ги премахне оттам, той неизбежно ще подкопае фундамента на цялата научна постройка. Която и *наука да си изберете* (заедно с великолепно дърво на умозаклученията ѝ), когато се доближите до нейните корени, вие отново заставате лице в лице с НЕИЗВЕСТНОТО .

„Кой е проникнал в тайната на възникването (образуването) на което и да е тяло, на раждането поне на един атом? Какво се намира в центъра - аз вече не говоря за центъра на слънцето, но питам - какво се намира в центъра на атома? Кой е измерил бездната или стигнал до дъното на песъчинката? Науката е изучавала песъчинката хиляди години и продължава да я обръща и натам, и насам; тя я дели на все по-дребни и по-дребни части; тя я терзае с изтезанията си, тя ѝ досажда с въпросите си, за да откъсне от нея окончателното разрешение на съкровено устроено, с неутолима любознателност тя пита: „Дължна ли съм да те делим до безкрайност?" След това, замирайки над тази бездна, науката се колебае, тя систематично се спъва, чувства се зашеметена, вие ѝ се свят и в отчаяние признава: „*Аз не зная!*"

„Но ако вие сте така фатално невежи по въпросите на произхода и съкровено естество на песъчинката, каква интуиция може да имате за произхода на което и да е живо същество? Къде е началото на нещата? Какво е това жизнен принцип?"

В състояние ли са учените да отговорят на този красноречив монах? Могат ли да избегнат безжалостната му логика? Наистина тайната, ограждаща от всички страни учени като Хърбърт Спенсър, Тиндал или Хъксли, е написала върху затворения портал думите: НЕРАЗБИРАЕМО, НЕПОЗНАВАЕМО. За любителя на метафори науката може да бъде оприличена на блещукаща звезда с прекрасно сияние, пробиващо си път през разкъсани черни облаци. Ако последователите ѝ не могат да определят тайнственото притегляне, което съединява в плътни маси материалните частици, образуващи дребните камъчета на брега на океана, как могат те да определят границите, където възможното свършва и започва невъзможното?

Защо трябва да има притегляне между молекулите на материята, а да не може да има притегляне между частиците на духа? Ако от материалната част на ефира, поради присъщото за частиците му движение, са могли да се развият формите на световите, видовете и животните, защо да не може от духовната част на ефира аналогично да се развие последователна стълбица от същества (от монадата до човека), като всяка нова форма преминава в по-висша дотогава, докато еволюцията не завърши работата си, създавайки безсмъртния човек? Както виждате, в дадения момент ние напълно се абстрахираме от доказателствата за тази възможност, предоставяйки на читателя сам да си направи логическите изводи.

Няма никакво значение с какво име физиолозите ще нарекат универсалния оживотворяващ и енергетизиращ принцип в материята - той ще си остане нещо фино, различно от материята, неподдаващ се на пряко наблюдение. Ако е признато, че законът на притеглянето управлява материята, защо да не бъде допуснато влиянието му в противоположната сфера?

Предоставяйки думата на логиката, ние ще се обърнем към историческия опит на човечеството, който (ако съдим по аналогия) ни предлага множество свидетелства,

потвърждаващи безсмъртието на душата. Ние обаче разполагаме с нещо повече от това - ние имаме хиляди и хиляди безспорни свидетелства, че на нея ѝ е отказано правото на място в редицата на официално признатите науки, отказано ѝ е да бъде наука. Тази наука, проникваща в тайните на природата много по-дълбоко, отколкото нашите философи биха могли да сънуват (толкова дълбоко, че съвременната философия смята това за невъзможно), ни учи как *невидимото* може да стане видимо и потвърждава с това съществуването на елементарните духове; обяснява природата и 'магичните свойства на астралната светлина и способността на живия човек да влиза в контакт с нея. Ако изследваме доказателствата за това по опитен път, тогава нито Академията на науките, нито Църквата, в полза на която отец Феликс говореше толкова убедително, ще могат да отрекат фактите.

Съвременната наука стои пред дилема: тя е длъжна или да признае правилността на нашата хипотеза, или да допусне възможността за чудо. Признанието за правилността на нашата хипотеза е равносилно на признание, че законът на природата не може да бъде нарушен. Ако той бъде нарушен в един случай, тогава къде са гаранциите, че тези нарушения няма да се повтарят безкрайно, което ще доведе до разрушаване твърдостта на закона и на абсолютното равновесие, което господства във вселената. Това е един много стар и неопровержим аргумент. Да се отрича появата между нас на свръхсетивни хора, когато в различни страни по различно време са срещани не хиляди, а милиони от тях, е непроситима упоритост; да се каже обаче, по повод на който и да е от тези феномени, че някое от привиденията е било резултат на чудо, би било фатално за основния принцип на науката. Какво друго могат да направят представителите на науката, пробуждайки се от занемаяването и вцепенението, предизвикани от собствената им гордост, освен да започнат да събират нови факти и да се постараят да разширят границите на изследванията си?

Съществуването на дух във всеобщия посредник - ефира, се отрича от материализма, докато богословието прави от него личен бог кабалистите от своя страна уточняват тези две гледни точки и посочват, че (в ефира) елементите представят само материята - слепите космически сили на природата, а духът е онзи разум, който ги направлява. Херметическите, орфическите и питагорейските космогонични доктрини, както и ученията на Бероз и Санхониатон, се основават върху една неоспорима формула - ефирът и хаосът, или според терминологията на платониците, умът (съзнанието) и материята са двата първични и вечни принципа на Вселената, абсолютно независими от каквото и да било друго. Първият (умът, съзнанието) е универсален оживотворяващ интелектуален принцип; вторият (хаосът, материята) е безформен течен принцип, без „форма или чувство“ и в резултат на тяхното съединение получил съществуването си вселенският свят - първото андрогинно божество, като хаотичната материя станала негово тяло, а ефирът - негова душа. Ако изразим това с думите от „Фрагмента на Хермес“: „От това съединение с духа хаосът придобил чувство и засиял от удоволствие; по такъв начин възникнал Протогонос (първородният свят)“^[21]. Това е вселенската троица, основана върху метафизичните концепции на древните, които (разсъждавайки по аналогия) ; направили от човека, явяващ се съединение на разума с материята, микрокосмос от макрокосмоса, или голямата вселена.

Ако сравним тази доктрина със спекулациите на сегашната наука, която се спира пред границата на непознаваемото и бидейки неспособна сама да разгадае тази тайна, не позволява и на никой друг да има мнение по този въпрос, или я сравним с богословския догмат, че светът бил създаден чрез някакъв трик на небесната „ловкост на ръцете“, тогава ние, без да се колебаем дори минута, ще признаем (при отсъствието на други, по-убедителни доказателства), че херметическата доктрина е много по-разумна и значително по-метафизична, отколкото може първоначално да ни се стори. Вселената съществува и ние самите също сме убедени, че съществуваме, но откъде се е взела тази вселена и как ние сме се появили в нея? След като представителите на науката се отказаха да дадат отговор на тези въпроси, след като узурпаторите на духовната власт ни прогониха и ни анатемосаха заради нашата любознателност, какво друго можем да направим, освен да се обърнем за знание към

мъдреците, които са изследвали тези загадки много векове преди нас?

Видимата вселена, казват тези мъдреци, е материално изображение на идеалната абстракция (отвлечеността); тя е построена по модела на първичната божествена ИДЕЯ. На практика нашата вселена е съществувала вечно, но в латентно състояние. Душата, която е оживотворила тази чисто духовна (латентна) вселена, е централното слънце, най-висшето божество само по себе си. Самото централно слънце обаче не се е занимавало с построяването на конкретната форма на идеята си; това е извършено от неговия Първороден и тъй като вселената била построена по геометричния модел на додекаедъра, на Първородния „му се наложило да загуби дванадесет хиляди години за нейното сътворяване". Посочената времева граница е спомената в Тиренската космогония, в която се казва, че човекът бил създаден в шестото хилядолетие. Това се съгласува с египетската теория за 6000 „години" и с еврейските изчисления. Санхониатон в своята „Космогония" разказва, че когато вятърът (духът) се влюбил в собствените си принципи (в хаоса), между тях се състояло съвкупление, наречено „потос", и в резултат възникнало семето на всичко. Хаосът обаче не осъзнавал съществуването си, защото бил *безчувствен и неразумен*; впоследствие от връзката му с вятъра бил породен *мот* (калта). От него произлезли спорите (семената) за създаването и раждането на вселената.

Древните, освен четирите елемента (стихии), направили от ефира пети елемент, пета стихия. Неговата същност била приемана за божествена, а невидимото му присъствие давало основания да бъде разглеждан като посредник между нашия и отвъдния свят. Те вярвали, че когато господстващият разум се отдръпне от някоя част на ефира (в едно от четирите царства на природата, които е длъжен да управлява), тогава това пространство попада във властта на злото. Адептът, който се приготвял да беседва с „невидимите", е трябвало отлично да познава детайлите на съответния ритуал, както и да бъде добре осведомен за условията, необходими за пълното равновесие на четирите елемента в астралния свят. Преди всичко, той е длъжен да пречисти същността си и да умее да уравновесява елементите в кръга, в който иска да привлече чистите духове, за да не допусне нахлуването на елементарни в съответните сфери. Тежко на онзи неблагоприятен изследовател, който (без да има нужните знания) самонадеяно навлезе в забранените владения. Опасностите го дебнат на всяка крачка. Той извиква сили, които не може да управлява. Той буди часовете, които позволяват само на стопанина да мине. Защото, както е казал безсмъртният Розенкройцер: „Щом си решил да станеш сътрудник на духа на живия Бог, бъди предпазлив, за да не пречиш на Него и Неговата работа тъй като ако твоят жар надмине естествените размери, с това ти ще предизвикаш гнева на важните натури и те ще се съпротивляват на централния огън и централният огън ще се съпротивлява на тях, и ще се случи ужасно разделение в хаоса. Духът на хармонията и единението ще си отиде от елементите, разтревожени от неразумната ръка; и токовете на слепите сили незабавно ще започнат да гъмжат от безбройни нахлуващи твари от материя, които притежават инстинкт, от злите демони на теурзите, които са всъщност дяволите на богословите. Джуджета, саламандри, силфи и ундини ще се стоварят върху непредпазливия нарушител в многобройни и най-разнообразни въздушни форми. Бидейки неспособни да изобретят каквото и да било, те ще проникнат в най-дълбоките кътчета на паметта на нарушителя; от това при някои чувствителни (сензитивни) лица, участващи в спиритичните кръжоци, ще възникне нервно изтощение и ментална потиснатост. Тези елементи ще изият (ще изнесат на бял свят) отдавна вече забравени скъпи спомени, изказвания, форми, лица, изображения, които са заличени от паметта, но се съхраняват в ярки, живи цветове в непроницаемите дълбини на нашето съзнание и върху астралните таблички — неподдаващите се на разрушение „книги на живота".

Всеки организъм в този свят, както видим, така и невидим, изисква съответните условия за съществуване. Така рибата живее и диша във водата; растението използва въглеродна киселина, която причинява смърт на животните и хората; някои същества са приспособени само към разредените слоеве, а други — към най-плътните. Животът на някои зависи от

слънчевата светлина, а на други - от мрака и т.н.; мъдрата икономия на природата приспособява различни видове живи същества към всички налични условия на съществуване. Тези аналогии ни водят до заключението, че не съществуват необитаеми места или части в природата на вселената и че за всяко живо същество са предвидени и приготвени необходимите условия за развитие. По-нататък, допускайки, че съществува невидима за окото ни страна на вселената, ние по аналогия трябва да стигнем до извода, че и тази (невидима) половина е също така населена, както и нашата, и че всяка група от населението има там всички необходими за съществуването си условия. Нелогично е да се допусне, че на всички форми на живот се предоставят тъждествени условия, също както е нелогично да се защитава такава теория по отношение обитателите на видимия свят. Съществуването на духове предполага и разнообразие сред тези същности, тъй като хората се различават помежду си и човешките духове по същество са развъплътени духове на хора.

Да се твърди, че всички духове са еднакви или приспособени към една и съща атмосфера, или притежават еднакви сили, или са управлявани от едно и също притегляне - електрическо, магнитно, одично, астрално (без значение какво), е също така абсурдно, както и да се каже, че всички планети имат еднакви свойства; или че всички животни са амфибии; или че всички хора се хранят с еднаква храна. По-разумно е да се приеме, че грубите по природа духове се спускат по-ниско от останалите, в самите дълбини на духовната атмосфера, т. е. пребивават относително най-близо до земята. И обратното - най-чистите духове обитават най-далечните сфери (от земята). В тематичната област, която бихме нарекли „психоматика“ на окултизма (ако ни бъде позволено да създадем нова дума), е недопустимо да се твърди, че духовете на която и да е от съществуващите степени могат да заемат мястото и да се ползват от условията на духовете от друга степен; това би било също така нелепо, както (ако се занимаваме с хидравлика) да очакваме, че две течности с различна плътност могат да си разменят показателите по скалата на хидрометъра на Боум.

Жорес, описвайки една беседа с индусите от Малабарския бряг, разказва, че след като ги попитал дали при тях има духове или призраци, те отговорили: „Да, но ние знаем, че това са лоши духове... Добрите едва ли могат да се покажат. Тези, които могат да се покажат, са предимно духове на самоубийци и убийци, или на онези, които са умрели от насилствена смърт. Те постоянно летят наоколо и се показват във вид на призраци. Нощното време е благоприятно за тях и те досаждат на неустойчивите хора и съблазняват други по хиляди различни начини“.

Порфирий ни съобщава няколко отвратителни факта, достоверността на които се потвърждава от опита на всеки, който изучава магията. „Душата[22] - казва той - след смъртта изпитва известна привързаност към останеното от нея тяло. Тази привързаност е пропорционална на онова усилие, с което съюзът между тях е бил разрушен: ние сме виждали много духове, носещи се в отчаяние около земните си останки, ние сме наблюдавали колко упорито те търсят разложилите се останки от чужди тела, но най-силно ги привличат местата на току-що пролята кръв, която за известно време ги снабдява с известни жизнени способности.“

Нека спиритистите, които се съмняват в думите на този теург, сами да проведат опит за проверка на описания ефект, като пролеят около половин фунт свежа човешка кръв на следващия си сеанс по материализация на духове.

„Боговете и ангелите - казва Ямблих - се появяват сред нас, носейки ни мир и хармония, докато лошите демони ни внушават тревога... Колкото до *обикновените души*, ние ги възприемаме по-рядко.“ „Човешката душа (астралното тяло) е демон, който на нашия език може да бъде наречен гений“ - казва Апулей[23]. „Тя е *безсмъртен бог*, макар че в известен смисъл се е родила по същото време, когато се ражда и човекът, в който тя пребивава. Следователно може да се приеме, че тя умира също така, както се ражда.“

Душата се ражда във видимия свят, след като е напуснала един *друг свят*, в който тя е

съществувала преди появата си на земята. Затова боговете, които познават деянията ѝ във всички фази на различните ѝ съществувания като цяло, понякога я наказват заради грехове, извършени в рамките на предишни животи. Тя умира, когато се отдели от тялото, в което е преплувала през този живот като върху чуплива лодка. И, ако не се лъжа, именно в това се състои съкровено значение на надгробния надпис, толкова ясен за посветения: „*На боговете човешки, които са живели*“. Тази своеобразна смърт обаче не унищожава душата, тя само я преобразява в *лемур*. Лемуриите по същество са манаси или духове, които ние познаваме под названието *лари*. Когато те се проявяват и ни оказват *благодетелно покровителство*, ние ги почитаме като покровителствени богове па домашното огнище. Ако обаче някакво престъпление ги е обрекло да блуждаят, ги наричаме *ларви*. Те стават бич за порочните хора и източник на напразен *страх* за добрите.

Апулей (разяснявайки своята теория) казва, че човекът преминава през последователен ред физически човешки раждания на тази планета, докато не се изчисти от ненужните отлагания. При това Апулей ясно посочва, че ние идваме в този свят от някакъв друг свят, където сме имали друго съществуване, паметта за което се е заличила. Както часовниковият механизъм във фабриката преминава от ръце в ръце, от едно помещение в друго дотогава, докато часовникът не получи вида, в който е бил замислен от конструктора преди началото на работата, по същия начин (според древната философия) първичната божествена концепция за човека се осъществява последователно в различните цехове на вселенската работилница и едва накрая на/ сцената се появява съвършеният човек.

Тази философия учи, че природата никога не оставя работата си недовършена; ако ѝ попречат при първите опити, тя започва отначало. Когато зачева човешкия зародиш, в намеренията ѝ влиза този човек да се усъвършенства физически, умствено, духовно. Тялото му трябва да се развие, да достигне зрялост, да се износи и да умре, умът му трябва да се разтвори, съзрее и да бъде хармонично уравновесен; божественият му дух трябва да свети и с лекота да се слива с вътрешния човек. И нито едно човешко същество няма да завърши своя велик цикъл или „кръг“ на необходимостта, докато всичко това не бъде изпълнено. Както на конните състезания някои по-бавни коне изостават още в първата част на кръга и покрай тях, задминавайки ги, профучава устременият към целта кон-победител, така и в човешкия бяг към безсмъртието някои души изпреварват другите и достигат целта, докато в същото време милиардите останали състезатели се трудят под тежестта на материята недалеч от мястото, от което са започнали възхода си. Някои нещастници напълно изпадат от играта и биват отстранени от състезанието; други са принудени да се върнат и да започнат всичко отначало. Именно от тази възможност индусите се страхуват най-много - *трансмиграция и превъплъщение*, но не на земята, а на други планети от по-ниските нива, и никога на тази. Съществува все пак един начин да се избегнат другите, по-нисши планети и Буда е учел на това в своите доктрини за бедността, за обуздаването на чувствата, за пълното безразличие към целите на тази земна долина на сълзите, за освободеността от страстите и за личното общуване с Атмата - чрез духовно съзерцание. Причина за превъплъщението е непознаването същността на нашите чувства и заблудата, че в този свят има нещо реално, нещо друго, освен абстрактното съществуване. Чрез сетивните органи ние се потапяме в една илюзия, наречена „съприкосновение“ (с външния свят); от „съприкосновението“ възниква желанието, от желанието - чувствата (които по същество са също лъжа за нашето тяло), от чувствата - привързаност към съществуващите тела, от тази привързаност - раждането, а от раждането - болести, увяхване, смърт.

Така, подобно на въртящо се колело, съществува неизбежна последователност на смърти и раждания, моралната причина за които е привързаността (вкопчването) към съществуващия материален свят (цел), а нейна инструментална причина (оръжие) е *кармата* (силата, управляваща вселената и подбуждаща я към дейност, заслуга и антизаслуга). „Затова е толкова голямо желанието на всички същества, които биха искали да се *освободят от горчилките на последователните раждания и смърти*, да преодолеят тази морална причина,

привързаността към материалния свят (целта) и злите си желания". Онези, в които враждебните помисли са унищожени окончателно, се наричат АРХАТИ[24].

Подобно освобождаване от злите желания води към придобиването на *чудодейна* сила. След смъртта си Архатът не се превъплътява повече; той достига Нирваната. Между другото, понятието „нирвана“ е изтълкувано неправилно от християнските учени и скептичните коментатори. Нирваната е светът на ПЪРВОПРИЧИНИТЕ, в който всичко лъжовно изчезва. „Нирваната е най-висшата достъпна за човека сфера“. *Питрисите* (духовете, предшествали Адам) се смятат от будистката философия за *реинкарнирани*, макар и в степен, значително надвишаваща земния човек. Нима те не умират на свой ред? Нима астралните им тела не страдат и не се радват, нима те не чувстват същото бреме на илюзорните чувства, което са изпитали във физическото тяло? Това, на което Буда учел в шести век преди новата ера в Индия, Питагор е разяснявал сто години по-късно в Гърция и Италия. Гибон показва колко дълбоко се е запечатала у фарисеите тази вяра в преселението на душите[25]. Египетският кръг на необходимостта е запечатан неизгладимо върху паметниците на древността. И Исус, когато изцелявал болните, неизменно произнасял: „Твоите грехове са ти опростени“. Това е чисто будистка доктрина. „И казали юдеите на слепия човек: „Ти си роден в грехове и сега ни учиш“. Учението на Христос е аналогично на учението за „заслугата и антизаслугата“ на будистите, тъй като хората оздравяват, ако им бъдат опростени греховете. Този предишен живот обаче, в който вярвали будистите, не бил живот на тази планета, защото будистките философи ценели по-високо от всичко великата доктрина на циклите. Съображенията на Волни, Дюпуи и Годфри Хигинс за тайното значение на циклите (калпите и югите на браманите и будистите) са доста повърхностни, тъй като те не са притежавали ключа за езотеричната, духовната доктрина, в която се съдържало знанието за това. Никоя философия никога не е представяла Бога като абстракция, а Го е разглеждала в конкретни проявления. („Неговите прояви - това е самият Той“ - бел. прев.) „Първопричината“ на еврейската Библия, питагоровата „Монада“, „Единният Живот“ на индийския философ и кабалистичният „Ейн Соф“ - БЕЗПРЕДЕЛНИЯТ - това е едно и също. Индуският Бхагават не твори, той влиза в световното яйце и е манира от него в качеството на Брама, също както питагорейската Диада произлиза от най-висшия и единен МАНАС.

Манасът на самианския философ е Манас (ум) на индусите, който няма първопричина и не подлежи на разрушение. Брама, в качеството си на Праджапати, се проявява преди всичко във вид на „Дванадесетте тела“ или атрибути, които „са представени от дванадесетте богове, символизиращи: 1. Огъня; 2. Слънцето; 3. Сом, който дава всезнанието; 4. Всички живи същества; 5. Ваята, или Материалния ефир; 6. Смъртта, или диханието на разрушението - Шива; 7. Земята; 8. Небесата; 9. Агни, нематериалния огън; 10. Адити, нематериалното и женско невидимо Слънце; 11. УМА; 12. Великия безкраен цикъл, „който никога не се прекратява“. След това Брама се разтваря, превръщайки се във видимата вселена, всеки атом от която е самият той. Когато цикълът е завършен, непроявеният, неделим и неподдаващ се на определение Манас се връща в нерушимата си, величествена самота. Проявеното божество, което в началото е било диада, сега става триада; триединното му свойство непрекъснато е манира духовни сили, които стават безсмъртни богове (души или духове). Всяка от тези души трябва на свой ред да се съедини с човешко същество и от момента, в който то придобие самосъзнание, започва серия от раждания и смърти. Някакъв източен художник се е опитал да изобрази върху картина кабалистичната доктрина за циклите. Тази картина заема цялата вътрешна стена на подземен храм, близо до голяма будистка пагода, и е много внушителна. Ще се опитаме да дадем известна представа за нейното съдържание, доколкото си я спомняме.

Представете си точка в пространството - изначална точка, след това си представете окръжности, нарисувани около тази точка, и там, където се събират началото и край им, там е манирането и обратното поглъщане се срещат. Самата окръжност е съставена от безброй по-малки окръжности, подобно на пръстените на гривна, и всеки от тези по-малки пръстени

изобразява нивото на богинята, представяща тази сфера. Там, където дъгата се приближава най-много до крайния пункт на полукръга - към падира Ек (най-ниската точка) на великия цикъл, именно на това място тайнственият художник е нарисувал нашата планета. Лицето на всяка следваща богиня става толкова тъмно и грозно, че трудно може да намери аналог в европейското въображение. Всеки пояс е покрит с изображенията на растения, животни и човешки същества, принадлежащи към фауната, флората и антропологията на тази отделна сфера. Посочени са и са отбелязани определени разстояния, отделящи една сфера от друга, тъй като след завършването на кръговете (през различните трансмиграции), на душата се предоставя отпих във вид на временна нирвана, в течение на който Аتما губи всякаква памет за миналите преживявания. Междинното ефирно пространство е запълнено със странни същества. Онези от тях, които се намират между висшия ефир и земята, са твари със „средна природа“, елементали, духове на природата, както понякога ги наричат кабалистите.

Тази картина е или копие на картината, описана от Бероз (свещенослужител на храм Бел във Вавилон), или е самият оригинал. Ние предоставяме тази картина на проникателността на съвременните археолози. Стената е покрита с точно такива твари, каквито са описани от полудемона и полубог Оанес, халдейския човек-риба: с безобразни същества, създадени в резултат на съединението между астралната светлина и по-грубата материя.

Дори остатъците от архитектурните реликви на ранните човешки раси си остават и досега обект на тъжно пренебрежение. Пещерите на Аджанта, които се намират в Чандорския хребет (само на 200 мили от Бомбай), и развалините на древния град Аурунгабад, чиито разрушаващи се дворци и уникални гробници лежат в пустинна захвърленост вече стотици години, едва от неотдавна започнаха да привличат вниманието. Всички тези реликви от отдавна изчезнала цивилизация стотици години са служели за убежище на дивите зверове, преди да бъдат признати за достойни за научно изследване; и едва неотдавна „Обзървър“ даде възхитително описание на тези архаични съкровища на Херкуланум и Помпей, описвайки чудесата, които могат да бъдат видени там, по следния начин:

„В тясна долина в планината се намира група пещерни храмове, невиджани на друго място по земята. Вече е известно и колко са те в дълбоките клисури на планината. Само двадесет и седем от тях обаче са изследвани и са изчистени до известна степен от отпадъците. Несъмнено е, че съществуват и още много други. Трудно е да си“, представим с какъв неуморен труд тези удивителни пещери са били изсечени в твърдата скала. Твърди се, че по произход те са будистки и са били използвани за богослужение, както и за убежище за аскетите. Като художествени произведения те са на високо ниво. Пещерните храмове се простират на повече от 5000 фута по дължината на висока отвесна скала и са покрити с чудесна резба в изключително интересен стил, загатващ за удивителния вкус, талант и упоритост на индийските скулптори“.

„Тези пещерни храмове са изсечени прекрасно и са покрити отвън с резба, но отвътре са направени още по-изискано и са украсени обилно със скулптури и живопис. Тези отдавна напуснати храмове са пострадали от влагата и изоставеността и техните живопис и фрески естествено вече не са такива, каквито са били преди стотици години. Но цветовете са все още ярки и сцените на весели празненства се виждат все още върху стените. Някои фигури, изсечени в скалата, изобразяват сватбени процесии и сцени от домашния живот, изпълнени в жизнерадостен дух. Женските фигури са също така прекрасни, нежни и светли, както европейските женски изображения от различни времена. Всяко от тези изображения е високохудожествено и нито едно от тях не е осквернено от грубост и неприличие, толкова много набиващи се на очи в браманичните изображения от подобен род.“

„Тези пещери са посещавани от голям брой любители на древността, които се опитват да разшифроват йероглифите, начертани върху стените, и да определят възрастта на тези любопитни храмове.“

„Развалините на древния град Аурунгабад се намират не много далече от тези пещери. Това е

бил голям, заобиколен от стени град, но сега е напълно изоставен. Там са разрушени не само стените на града, но и дворците. Това са били постройки с голяма здравина и някои стени изглеждат непоколебими като вечните планини."

„Там има още много места, заслужаващи внимание. Много от храмовете са заобиколени от оградена територия, която често е украсена със статуи и колони. Твърде обичайна е фигурата на слон, поставена пред входа или отстрани като часови. В твърдата скала са изсечени стотици и хиляди ниши, във всяка от която е стояла статуя или изображение обикновено в яркия стил на източните скулптури. Тъжната действителност обаче се състои в това, че сега лицата на почти всички изображения са обезобразени и осакатени. Известно е, че нито един индиец не би се поклонил или молил на несвършено изображение и, знаейки това, мохамеданите предумишлено са осакатили тези изображения, за да възпрепятстват поклонението пред тях от страна на индийците. Това се разглежда от индийците като светотатство, то поражда у тях силна враждебност към мохамеданите, която всеки индиец наследява от баща си и която не могат да заличат дори вековете."

„Тук има, също така, погребани градове - тъжни развалини без нито един обитател. Във великолепните дворци, в които някога са се събирали и пирували членовете на кралското семейство, дивите зверове си правят бърлоги. На много места през такива развалини минава железопътна линия и материал от тях се използва за прокарването на пътя... Огромни камъни лежат там хиляди години и вероятно ще лежат още много хиляди години. Тези изсечени в скалите храмове, както и осакатените статуи, носят върху себе си следи от такова изкуство, с което не може да се сравни никое произведение на съвременните туземци." [26]

„Тези места са добри ловни полета и доколкото англичаните са големи любители на лова, възможно е те да предпочетат да оставят планините и развалините в същия вид, в който ги намираме сега."

Искрено се надяваме, че те ще постъпят точно така. Твърде много вандализъм е бил проявен в предишните векове и за нас остава единствено надеждата, че в крайна сметка, в този век на изследвания и ученост, науката (и такива нейни клонове, като археологията и филологията) няма да бъде лишена от тези най-ценни записи, начертани върху нерушимите гранитни скрижали на индийските планини.

Тук бихме искали да представим няколко откъса от тази тайнствена доктрина за превъплъщенията (реинкарнациите), като нещо различно от метампсихозата. Реинкарнацията, т. е. появата на същата личност (и по-точно на астралната ѝ монада) два пъти на една и съща планета, не е правило на природата -това е изключение, подобно на тератологичния феномен на раждане на дете с две глави. Това явление по принцип е предшествано от нарушение на законите на хармонията в природата и се случва само тогава, когато последната, стремяйки се да възстанови нарушеното равновесие, насила привлича в земния живот астралната монада, която е била изхвърлена от кръга на необходимостта поради престъпление или нещастен случай. Така е в случаите на аборти, на детска смърт до определена възраст или на вроден и неизлечим идиотизъм, когато първоначалният замисъл на природата да създаде свършен човек е бил нарушен. Затова, докато грубата материя на всяко от посочените същества е обречена на разсейване след смъртта из обширното царство на съществуването, безсмъртният дух и астралната монада на личността (предназначението на астралната монада е да оживотворява тялото, а на безсмъртния дух - да осенява с божествена светлина телесната организация) трябва да се опитат втори път да осъществят задачата за създаване на творческа личност.

Ако разумът се е развил дотолкова, че е станал действен и разпознаващ, тогава никаква реинкарнация няма да има на тази земя, тъй като трите части на триединния човек са се съединили и той е способен да продължи напред по пътя си. Когато обаче това ново същество не се е придвижило по-далече от състоянието на монада или в случай на идиотизъм, когато триединството не се е осъществило, на безсмъртната искра, която го

осенява, ѝ се налага отново да влезе в земния план, тъй като ѝ е било попречено при първия опит. Смъртната (или астралната) и безсмъртната (или божествената) душа не могат съгласувано да се придвижат към висшата сфера, тъй като духът следва линия, паралелна на линията на материята, а душевната еволюция се осъществява ръка за ръка с физическата еволюция. Както посочва професор Конте (виж IX глава), „няма в природата сила (това правило е приложимо както към духовната, така и към физическата еволюция), която да може да придвижи материята или духа веднага от ниво № 1 към № 3 или от ниво № 2 към № 4 без спиране и постепенен растеж, без прибавяне на различни сили на междинните планове". Затова монадата, затворена в елементарната (рудиментарната), или най-нисшата астрална форма на бъдещия човек, след като е преминала еволюцията на най-висшата физическа форма на животното и я е напуснала (например след минаването през формата на орангутана или слона, едно от най-умните животни), не може да прескочи физическата и умствената сфера на човека, за да се окаже изведнъж в по-високата духовна сфера. Каква награда или наказание може да има в случай на развъплъщение на човешкия плод в майчината утроба (т. е. на човешкия ембрион), когато той не е имал възможност да поеме дори веднъж въздух на земята и е имал още по-малка възможност за приложение на духовните си способности? Кли за безотговорното дете, чиято вътрешна същност още не се е проявила напълно и поради това не може да го предпази от възможността то да се изгори до смърт или да изгори някого? Или за идиота по рождение, при който, в сравнение с нормалните хора, количеството на действащите мозъчни клетки достига едва 20-30% и който, поради това, не носи отговорност за наклонностите и постъпките си, нито за несъвършенството на полуразвития си ум?

Не е необходимо да се подчертава, че дори в качеството си на хипотеза тази теория е не по-смешна от много други теории, смятани за строго ортодоксални. Не трябва да забравяме, че поради неспособност на самите специалисти или по някаква друга причина, физиологията е най-слабо разработената наука и някои френски лекари (заедно с доктор Фурние) искрено се съмняват дали тя някога ще се придвижи по-напред от голите хипотези.

По-нататък въпросната окултна доктрина говори за още една възможност, толкова изключителна и неясна, че едва ли си заслужава да бъде споменавана. Отричат я дори съвременните западни окултисти, макар че тя е общоприета в страните на Изтока. Ако е преминала земния си живот в пороци, страшни престъпления и животински страсти, развъплътената душа попада в осмата сфера (алегоричния Хадес, или библейското огнено чистилище), разположена най-близо до нашата земя, за да се разкае, т.е. напънгайки остатъците от силата на волята си да се устреми нагоре и (като давящ се) още веднъж да изплува на повърхността. В „Магични и философски правила" на Пеел ние намираме следния съвет към човечеството:

„Не се устремявай надолу, не падай, Защото пропаст лежи под земята; Към себе си тя те притегля, седем Стъпала надолу, и на жестоката Необходимост се намира там тронът."

Силният стремеж да се откъсне от бедственото си положение ще въвлече този дух още веднъж в земната сфера. Тук той ще се скита и ще страда в мрачна самота. Неговите инстинкти ще го подтикват жадно да търси контакт с живи хора... Тези духове са невидимите, но твърде добре усещани магнетични вампири; това са субективните демони, така добре познати на средновековните екстатичи, на монахините и монасите, на „вещиците", станали толкова известни благодарение т. нар. „Чук на вещиците", както и на някои сензитивни ясновидци. Това са демоните на кръвта според Порфирий; ларвите и лемуриите на древните; те са дяволските оръдия, благодарение на които толкова много нещастни и слабоволни хора са попадали върху дибата и кладата. Ориген ги смятал за демони, които подчинили на волята си споменатите в Новия завет обсебени човешки „духове". Ето защо Мойсей, който добре разбирал какво представляват тези хора и колко ужасни могат да бъдат последствията за слабите личности, поддаващи се на гибелното им влияние, установил безпощадно жестоки закони против мнимите „вещици". Исус обаче,

бидейки изпълнен със справедливост и божествена любов към човечеството, ЛЕКУВАЛ обсебените, вместо да ги убива. Впоследствие нашето духовенство, претендиращо да бъде образец на християнските принципи, се придържало към закона на Мойсей (напълно игнорирайки закона на този, когото християните наричат свой „жив Бог“), хвърляйки на кладата хиляди мними „вещици“. Вещица! Название, изпълнено с голямо значение, което в миналото съдържало заплахата от изгаряне на кладата, а в наше време предизвиква вихър от подигравки и буря от сарказъм. Как е могло да се случи така, че умни и учени хора да унижат достойнството си в очите на обществеността, потвърждавайки публично възможността за съществуването на вещици (в истинското значение на това понятие). Един от онези, които са изяснили този въпрос, бил Хенри Мор, учен от Кембридж (XVII век).

Някъде около 1678 година един свещеник на име Джон Уебстър е написал книгата „Критика и тълкувания на Священото писание“ - съчинение, отхвърлящо съществуването на вещици и други „суеверия“. Оценявайки този труд като „слаб и неуместен“, доктор Мор го разкритикувал в писмото си до Гланвил и като приложение изпратил трактат за магьосничеството и обяснение на самата дума „вещарство“.

Думите „вещица“ и „вещар“, според тълкуванието на доктор Мор, означават не повече от МЪДРА ЖЕНА и МЪДЪР МЪЖ. При думата маг (чародей) това веднага става ясно; и най-простата дедукция извежда названието от прилагателното, което при съкращение се превръща в „знаещ“. Затова „вещица“ означава просто знаеща жена, което точно съответства на латинската дума сага.

Това определение на думата изглежда най-правдоподобно, тъй като то точно отговаря на явното значение на славяно-руските названия за вещици и магьосници. Първата се нарича ВЕЩИЦА, а последният - ВЕЩАР: и едното, и другото название произлизат от глагола зная [ведать - бел ред.]; коренът на тази дума най-вероятно е санскритски. „Веда“ - казва Макс Мюлер в своите „Лекции за Ведите“ - в първоначалния си смисъл означава ЗНАНИЕ. „Веда“ е терминът, който в гръцки еквивалент означава „аз зная“. Освен това, санскритската дума „ВИДМА“ означава буквално „ние знаем“. Много жалко, че този велик филолог (привеждайки в лекциите си примери от санск-ритски, гръцки, готически, англосаксонски и немски език) пренебрегва славянските езици.

Друго руско наименование за магьосник и вещица е ЗНАХАР и ЗНАХАРКА. Това е чисто славянска дума, произлязла от същия корен ЗНАЯ. Следователно определението на тази дума, дадено от доктор Мор през 1678 г., е напълно вярно и съвпада във всички подробности с данните на съвременната филология. „Употребата на тази дума - казва споменатият учен - постепенно е станала характерна за онзи вид изкуство и знание, които не съвпадали с общото средно ниво и поради това се явявали нещо необикновено. Освен това, тази своеобразност сама по себе си не е предполагала каквото и да е беззаконие. Едва по-късно тя е придобила онзи особен, тесен смисъл, в който сега думите „вещица“ и „вещар“ се използват. В наше време това название се дава на хора, които притежават знания и умения да извършват или предизвикват необикновени феномени при явно или скрито съдействие и в сговор с лоши духове.“

В забраните на суровия закон на Мойсей са споменати толкова много видове магьосничество, че е трудно и безполезно да им се дават определения тук, тъй като те всичките могат да бъдат намерени в талантливата статия на доктор Мор. „Между вас не трябва да има никой, който да ползва гадаенето, не трябва да има нито предсказатели на бъдещето, нито лечители, нито знахари, нито чародеи, нито викащи познати духове, нито магьосници, нито некроманти“ - се казва в текста. По-нататък ще се опитаме да разясним действителната цел на тази подчертана строгост. Сега просто ще отбележим, че доктор Мор, след като дал научно определение на всяко такова обозначение (посочвайки при това тяхното действително значение по времето на Мойсей), доказва, че съществува огромна разлика между „чародеите“, „наблюдателите на времето“ и „знахарите“. В тази

забрана на Мойсей се изброяват толкова много наименования, че не остава място за терминологично измъкване. Названието „знахар“ („знахарка“) не е възникнало от уменията да се извършат трикове чрез ловкост на ръцете, т.е. не е синоним на обикновен фокусник, а е название на онзи, който вика магически призрци с цел да залъгва хората, и затова знахарят е мъж, в който пребивава ЗЪЛ ДУХ.

Следователно само шестото название, тоест названието на съветващия се с духове (знахаря), е това, което според закона на Мойсей привлича висшата мяра на наказание, защото само знахарят не бива да бъде търпян от хората, докато останалите са изброени просто като такива, с които на израилтяните се забранява да общуват вследствие идолопоклонничеството им, или по-скоро предвид религиозните им възгледи и учения. Това шесто название на еврейски се пише „шоел обх“, което на английски означава „съветващ се с познати духове“; Септуагинг превежда същата дума като човек, който има познат дух вътре в себе си. Това е дух на похотливостта и материята, който (според учението на кабалистите) е елементарни, човешки дух от осмата сфера.

„Шоел обх, според мен - казва Хенри Мор, - трябва да се разбира като самата вещица (или магьосника), която се съветва с познатия си дух. Наименованието „ОБХ“ отначало било взето от онзи дух, който се заселил в тялото на човека (вещицата или магьосника), създавайки телесна подутина, вследствие на това гласът на човека се чувал като излизащ от някаква бутилка, поради което такива хора били наричани „вентролози“. „Обх“ означава същото, което значи и „Пифо“, който е получил отначало името си от ПИТХИЯ ВАБЕС, т.е. дух, който разкрива съкровено и предсказва бъдещето. В „Деяния (на апостолите)“ (XVI, 16) „Павел, бидейки опечален, се обърнал и казал на този дух: „Заповядвам ти от името на Исус Христос да излезеш от нея; и той излязъл в същия този час“. Затова определението „ОБСЕБЕНА“ е синоним на „магьосница“, „вещица“. Ясно е също така, че този Пифо от осмата сфера не би могъл да излезе от вещицата, ако той не представлява различен от нея дух. От друга страна, в книгата „Левит“ (XX, 27) намираме следните редове: „Мъжът или жената, имащи познат дух или вълшебстващ (безотговорен) дух, трябва непременно да бъдат предадени на смърт; те трябва да бъдат убивани с камъни, кръвта им трябва да се излее върху тях“.

Без съмнение, това е жесток и несправедлив закон. Той се оспорва от неотдавна направено изказване на „Духовете“ чрез устата на един популярен съвременен медиум, в което се твърди, че последните филоложки изследвания доказват, че Мойсеевият закон изобщо не е подразбирал умъртвяване на горките „медиуми“ или „вещици“ на Стария завет, а думите „ти не трябва да търпиш вещицата да живее“ означавали: вещицата не трябва да живее със средствата, получени от практикуването на „вещинския“ й занаят! Това наистина е едно колкото изкусно, толкова и удивително в новостта си тълкуване! Естествено никъде на друго място (като изключим източника на това странно вдъхновение) ние не намерихме основания за приемане на подобен дълбокомислен философски смисъл.

„Затвори вратата пред демона - казва Кабалата - и той ще бяга от теб, като че го преследваш.“ Какво означава това твърдение? Очевидно това значи, че не бива да даваме на обсебващите духове власт над себе си чрез привличането им в атмосферата от нашите грехове.

Тези демони се стремят да се вмъкнат в телата на простодушни хора и идиоти, оставяйки там дотогава, докато по-мощна и чиста воля не ги изгони. Исус, Аполоний и някои от апостолите са притежавали власт да изгонват бесовете, пречиствайки атмосферата във и около пациента, с което принуждавали нежелателният квартирант да избяга. Някои летливи соли са особено неприятни за лошите демони. Тази истина потвърждава и сър Варли от Лондон, който поставял чинийка с определен химически състав под леглото си, за да се спаси от някои неприятни явления нощно време. Чистите или дори просто безобидните, безвредни човешки духове от нищо не се страхуват, тъй като, освободили се от земната материя, те стават

неуязвими за земните химически вещества; такива духове са подобни на полъх. Не така обаче стоят нещата при привързаните към човека духове или при духовете на природата. Именно тези похотливи земни ларви (деградирали човешки души) са имали предвид кабалистите на древността, когато са говорили за реинкарнацията. Кога и как всъщност протича тя? В този момент например, ако на духа му помогне искрена и силна съчувстваща личност или волята на адепта, или дори желание, изхождащо от самия разбуден дух (при условие, че желанието му е достатъчно силно), тогава сияещата монада отново бива уловена във водовъртежа на земната еволюция, отново минава през нисшите царства и отново започва да диша в родилото се дете. Да се изчисли времето, необходимо за извършването на този процес, е невъзможно, тъй като във вечността няма време и всеки опит в това направление би бил напразна загуба на енергия.

Както казахме, само отделни кабалисти вярват в това, а родоначалници на тази доктрина са били древните астролози. При изчисляването хороскопите на някои исторически лица, получили известност със своеобразието на характера си, те открили съчетания на планети, точно отговарящи на забележителни предсказания и пророчества за други личности, които щели да се родят след векове. Наблюденията и това, което в наше време биха нарекли „забележителни съвпадения“, съчетани със „свещения сън“ на неофитите, разтворили тази страница от истината. Тази мисъл е толкова страшна, че дори онези, които би трябвало да се заинтересуват от нея, предпочитат да я игнорират или поне избягват да говорят по тези въпроси.

Към този начин на прорицания са прибегвали от най-дълбока древност. В Индия наричали тази възвишена летаргия „свещен сън“. Това е забрава, в която човек потъва вследствие на определени магични въздействия, съчетани с приемането на напитки от сока на сома. Тялото на такъв спящ в течение на няколко дни пребивава в състояние, напомнящо смърт, и адептът с помощта на своята власт го, очиства от всичко земно и го прави годно да стане временно вместилище за сиянието на безсмъртния АУГОЕЙДОС. В това състояние неподвижното тяло е заставено да отразява славата на сферите, както огледалото отразява лъчите на слънцето. Този спящ не забелязва течението на времето и след пробуждането си (след четири или пет дни на транс) има чувството, че е спал само няколко мига. Какво точно устните му са произнасяли по време на трансa, той никога няма да разбере. Предвид на това обаче, че е бил управляван от самия дух, той не е могъл да произнесе нищо друго, освен божествената истина. За известно време безпомощната плът се превръща в олтар на свещеното присъствие и изричаното в това време е хиляди пъти по-вярно, отколкото казаното от упоените от под-земните пари делфийски питии; и за разлика от пророческите изстъпления, които били излагани на показ пред тълпите, свидетели на този свещен сън в светилището на храма били само няколко адепти, достойни да се намират в присъствието на АДОНАЯ.

Описанието, което Исая дава на пречистването, на което трябва да бъде подложен пророкът, преди небесата да заговорят с неговите уста, е напълно приложимо към дадения случай. С характерния си метафоричен стил той казва: „След това ме връхлетя серафим, държейки в ръката си горящ въглен, който той взе с щипките от олтара... И той го сложи върху моите устни и каза: „Гледай и слушай! Ти вече имаш право на това“.

Извикването на собствения му АУГОЕЙДОС от страна на пречистилия се адепт е описано с несравнимо красиви думи в „Занони“ на Булвър-Литън; там се пояснява, че йерофантът е длъжен да избягва и най-малкото проявление на земна страст, за да може да се свърже със своята безупречно чиста душа. Малко са обаче тези, които могат успешно да изпълнят въпросната церемония; дори и те рядко прибегват до нея, с изключение на случаите, когато това се прави за преподаване на опит на неофитите или при необходимост от получаване на знания от огромно значение.

И все пак колко неразбираеми и колко малко ценени от широката общественост са съкровищата от знания, натрупани от тези йерофанти. „Събирането на древни писания и

традиции в една книга, наречена „Кабала“, се смята за дело на учените от Изтока - казва авторът на „Искусството на Магията“, - но „доколкото този забележителен труд не представлява почти никаква ценност без ключа към него, който може да бъде получен от братството на Изтока, то копие от него не би дало нищо на обикновения човек.“[27]

Въпреки проявената от тях несправедливост по време на Алжирското дело, Робърт Худин (авторитет в изкуството на фокусничеството) и подобният на него Моро Цинти често свидетелствали в полза на френските медиуми. По време на кръстосан разпит от страна на академиците те честно признали, че никой, освен може би „медиумите“, не е в състояние да предизвика феномените на почукванията върху маса и левитацията на предмети без внимателна предварителна подготовка и без специални приспособления. Те също посочили, че така наречената „левитация без страничен допир“ е явление, непостижимо за професионалния фокусник, че за тях, ако няма помещения със специална апаратура и вдлъбнати огледала, такъв фокус е изпълним. Те посочили също така, че видението на светеща ръка в помещение, в което е изключено използването на подставени помощници и при условие, че медиумът предварително е бил обискиран, би се явило доказателство, че това не е дело на човешки ръце, а на някакви други, каквито и да са те. След тези изказвания немалко парижки вестници публикували своите подозрения, че това са двама много ловки престъпници, които са станали съучастници на спиритистите.

Професор Пепър, директор на Лондонския политехнически институт, изобретил интересна апаратура за демонстриране появата на духове на сцената и продал своя патент за сума от 200 франка. Създаваните от този апарат призрци изглеждат реални и мимолетни (бързоизчезващи), тъй като са само отражение на силно осветен предмет върху повърхността на плоско стъкло. Тези отражения изглеждат появяващи се и изчезващи, те ходят по сцената и изпълняват ролите си съвършено. От време на време един от тези призрци сяда на скамейката, след което един от живите актьори започва да се кара с него и хващайки тежка брадва, разсича призрака от глава до пети на две части. След съединяването на тези части обаче призракът се появява отново цял и невредим на разстояние няколко крачки от сцената за голямо удоволствие на публиката. Това устройство работело прекрасно и всяка вечер привличало много публика. За да се създават такива призрци обаче се изисква специален сценичен апарат и няколко помощници. Въпреки това, се намерили няколко репортери, които използвали представлението като повод за подигравки над спиритистите - като че ли тези два типа явления имат нещо общо помежду си! Всичко това, за изпълнението на което претендират призрците на Пепър, може да бъде изпълнено от *истински развъплътени* човешки духове, когато отражението им е материализирано от елементалите. Те самите разрешават да бъдат продупчени от куршуми, посечени от саби, разчленени и след това мигновено отново възстановяват себе си. Друг е случаят с космическите и човешките елементарни, които при вида на сабя, кинжал или дори заострена пръчка изчезват в панически ужас. Това ще се стори необяснимо за онези, които не разбират от каква материална субстанция се състои елементарият, но кабалистите прекрасно са знаели това. Много записи от древността и средните векове (да не говорим за съвременните чудеса на Сайдвил, които са засвидетелствани достоверно от нас) потвърждават тези факти.

Скептиците и даже скептичните спиритисти често несправедливо обвиняват медиумите в лъжа, когато последните им отказват това, което те считат за свое законно право — да изпитват духовете. На всеки такъв случай обаче се падат 50 случая, в които спиритистите позволяват да бъдат лъгани от трикове, без да обръщат нужното внимание на истинските феномени, предизвиквани от медиумите. Бидейки невежи в законите на медиумизма, такива хора не знаят, че когато духовете завладяват честен медиум (били те духове на развъплътени хора или елементали), медиумът вече не е господар на себе си. Той не може да управлява нито действията на духовете, нито своите собствени. Те правят от него кукла, която трябва да танцува за тяхно удоволствие, а те само дърпат конците зад сцената. Фалшивият медиум може да изглежда като изпаднал в транс и да показва = трикове през цялото време, докато

истинският медиум може да изглежда в пълно съзнание, когато фактически той е много далече и тялото му се оживява от неговия „индийски ръководител" или „контрольор". Или той може да бъде в транс в кабинета си, докато неговото астрално тяло (двойник) се разхожда из стаята, движено от друг разум.

Сред всички известни феномени, този на *повторния удар* (тясно свързан с феномените на пребиваването на две места едновременно и с „пътешествията" по въздуха) е най-поразяващ. В средните векове той бил включен в сферата на магьосничеството. Дьо Гаспарин (в своите опровержения по повод свръхестественния характер на сайдвилските чудеса) разглежда този предмет във всичките му подробности, но неговите обяснения на свой ред били опровергани от Дьо Мирвил и Дьо Мюсе; макар че Мюсе претърпял неуспех в опитите си да докаже, че виновен за сайдвилските чудеса е Дяволът, той все пак успял да покаже, че те имат духовен произход.

„Чудото на повторния удар - казва Дьо Мюсе - се изразява в това, че ударът, насочен към (видим или невидим) дух, всъщност улучва самия *жив* човек в същото време и място, в които е трябвало да поразии духа! Затова изглежда трябва да допуснем, че този повторен удар (като че отскочил от изображението на живия човек, неговия призрачен дубликат) се насочва към физическия си носител, човека от плът и кръв, където и да се намира той."

„Така например, някаква личност се явява пред мен или оставайки невидима, ми обявява война, заплашва ме и предизвиква в мен опасението за обсебване. Аз нанасям удар по онова място, където според мен се намира този призрак, в което чувствам движението или присъствието ' на някого, който се залепва за мен, досажда ми, съпротивлява ми се. Аз нанасям удар и понякога на въпросното място след удара се появява кръв, а понякога може дори да се чуе вик на болка; той е ранен, а може би дори и мъртъв! Така проблемът е решен и това е обяснението на този феномен."

„Въпреки това, в момента на нанасяне на моя удар (според показанията на достойни за доверие свидетели) човекът, върху чийто призрак беше нанесен ударът, се намираше на друго място... Аз виждах ясно, че съм нанесъл на призрака рана по бузата или в рамото, и точно такава беше констатирана по-късно върху живия човек, вследствие повторния удар (отражението) върху бузата или рамото му. Оттук става очевидно, че феноменът на повторния удар се намира в тясна връзка с едновременното пребиваване на човека на две места, т.е. с *духовното или(физическото му раздвояване*."

Историята на салемското магьосничество във вида, в който тя е записана в трудовете на Котон, Метир, Калеф, Апхем и, други, служи като любопитно потвърждение на факта за появата} на двойника и ни описва какво ще се случи, ако на духовете елементарни се предостави свобода на действие. Тази трагична глава от историята на Америка никога още не е била написана; в съответствие с истината. Група от четири или пет млади девойки били „развивани", за да бъдат направени от тях медиуми. Заниманията били ръководени от негърка от Западна Индия, обучаваща ги в магьосничество. Девойките започнали да изпитват различни физически мъчения - щипане, убождане с карфица, по тях се появили кожни драскотини и отпечатащи от зъби върху различни части на тялото. Те упорито заявявали, че ги обиждат призраците на различни лица и ние узнаваме от знаменитите „Разкази на Даодет Лаусън" (Лондон, 1704), че „някои от тях (т.е. другите лица) си признали, че те действително са причинявали болка на пострадалите (т. е. на младите девойки). Когато ги питали какво точно са правили, за да причинят болка на девойките, някои казвали, че са забождали карфици в кукла, направена от парцали, восък и други материали. Едно от тези лица, признало действията си едва след подписването на смъртната му присъда, заявило, че обикновено е причинявало болка чрез свиване на ръцете (като при щипане), придружено от силно ЖЕЛАНИЕ девойката да почувства болката на определено място и по съответния начин, и ТОВА ; СТАВАЛО[28].

Мистър Апхем разказва, че Абигайл Хобс, една от тези н девойки, признала, че е станала

съобщник на Дявола, който идвал при нея „във вид на мъж" и ѝ заповядвал да причинява болка на девойките, донасяйки при това направените от дърво изображения на тези девойки и шипове от трънка, с които тя трябвало да ги прободее; когато тя изпълнявала тези действия, девойките се оплаквали, че някой ги измъчва.

Тези факти, достоверността на които е доказана от безупречни свидетелски показания по време на съда, напълно потвърждават учението на Парацелз! Наистина е много странно, че такъв опитен учен, като мистър Апхем, събрал в два тома толкова много достоверни свидетелства, че за тези земни трагедии не са виновни земните духове на хора и игриците духове на природата, не е могъл да стигне до истината.

В дадения случай, както и в многото подобни на него, учените, след като не успеят да обяснят факта, ще твърдят, *че това не може да бъде*.

Ние обаче ще приведем няколко исторически примера, доказващи, че някои демони или духове-елементарии се страхуват от сабя, нож или други остри предмети. Ние не претендираме за обяснение на причината за това явление. Това е работа на физиологията и психологията. За съжаление физиолозите все още не са в състояние да установят съотношенията между речта и мисълта и затова с въпроса изглежда трябва да се заемат метафизиците, които (по думите на Фурниер) досега също не са направили нищо. Те [учените и физиолозите - бел. ред.] нищо не са направили, но са заявили правата си върху всичко. Няма факт, който, поднесен на когото и да било от тях, да се окаже над компетентността на тези учени джентълмени и който те да не се опитат да напъхат в една от своите кутии със залепени върху нея хитри гръцки названия, изразяващи всичко друго, освен действителната същност на феномена.

„Уви! Уви!, Уви, сине мой! - възкликнал мъдрият Муфти от Алепо. - Кога ще разбереш, че шкембето ти е по-малко от океана?" Или, както мисис Катерина Кроу казва в своята „Нощна страна на природата", кога ли нашите учени най-после ще осъзнаят, че „умовете им не са мяра за замислите на всемогъщия Бог?"

Ние няма да питаме кои от писателите на древността споменават за факти, които сега ни изглеждат *свръхестествени*. Ние по-скоро ще попитаме - кой от тях не е писал за такива факти? В творбите на Омир ние намираме Улис, викащ духа на своя приятел, предсказателя Тирезий. Готвейки се за церемонията „пир на кръвта", Улис вади меч си и по такъв начин плаши хилядите призраци, привлечени от жертвоприношението. Самият дългоочакван негов приятел Тирезий не се осмелява да се приближи към него дотогава, докато Улис държи това страшно оръжие в ръцете си. Еней, герой от друг епос на Омир, се готви да се спусне в царството на сенките и едва приближил неговия вход, Сивила, която му показва пътя, предупреждава троянския герой и му заповядва да извади меч си и да си проправя път с него през гъстата тълпа от носещи се там сенки.

Гланвил дава забележително описание на призрака на „Тедвортския барабанист", който е съществувал през 1661 г., когато син-лека (двойникът на магьосник-барабанист) очевидно много се изплашил от сабя. В един от своите трудове Пеел дава подробно описание на случая с неговата снаха, доведена до кризисно състояние от вселил се в нея *демон-елементарий*.

„Вие искате да знаете дали телата на духовете са уязвими за сабя или друго оръжие? Да, уязвими са. УДАРЪТ, нанесен им от всякакъв твърд предмет, им дава усещане за болка. И макар материята на тялото им да не е толкова плътна и здрава, колкото при хората, те все едно чувствуват удара, както е при съществата, надарени с чувствителност както в цялото тяло, така и във всяка негова част. Без помощта на какъвто и да е физически орган духът вижда, чува и, ако го докоснете, ще усети вашия допир. Ако го разсечете на две, той ще усеща болката точно по същия начин, както би я почувствал живият човек, тъй като той е все още *материя*, макар и толкова фина, че остава невидима за нашето око. Има едно нещо

обаче, което я отличава от живия човек -ако на човека му се отнемат крайниците, те'не могат да бъдат съединени отново. Но ако разрежете демона на две, вие ще се убедите, че неговите половици незабавно отново се съединяват. Както водата или въздухът отново се сливат в едно цяло след преминаването на твърдо тяло през тях, по същия начин тялото на демона се съединява отново след като оръжието бъде извадено от раната. Въпреки това, всеки път раната му причинява болка. Ето защо *демоните се* страхуват от острието на *сабята* или на друго остро оръжие. Нека онези, които искат да се убедят в това, сами да опитат този ефект и да видят как демоните ще избягат."

Демонологът Бодин, един от най-образованите учени на своя век. също се придържал към мнението, че както човешките, така и космическите елементарни „твърде много се страхуват от саби и кинжали". Същото било мнението на Порфирий, Ямблих и Платон. Плутарх споменава многократно за тази особеност. Практикуващите теурзи добре познавали това обстоятелство и постъпвали по съответния начин; много от тях твърдят, че „демоните страдат от всяко порязване, направено върху телата им". Бодин ни разказва по този повод забележителна история в труда си „За демоните" (стр. 292).

„Аз си спомням - разказва този писател, - че през 1577 г. един елементарен демон от онези, които са наричани *гръмотевични*, се спусна *заедно с мълнията* и попада в дома на общаря Пудо, като веднага започна да хвърля камъни из цялата стая. Ние събрахме толкова много камъни, че стопанката на дома напълни цял сандък с тях, след като внимателно затвори всички врати и прозорци и заключи този сандък. Това обаче ни най-малко не попречи на демона да доставя в стаята други камъни, без при това да причинява вреда на никого. Латоми, който беше тогава *четвърти председател* (член на Кметството), дойде да се убеди дали разказаното е вярно. Тези действия продължили шест дена, преди Жан Могнес, съветник на *Президиума*, да дойде при мен с покана да се заема с това необяснимо явление. Когато влязох в този дом, някой съветваше стопанина да се помоли на Бог от все сърце и да ходи из стаята, въртейки над главата си изваден меч. Той изпълни този съвет. На следващия ден стопанката каза, че от момента, в който той направил това, те не чули повече дори най-малък шум в къщата, докато в течение на предишните седем дни не са имали и минута покой."

Книгите за магии през средните векове са пълни с такива разкази. Много редкият и интересен труд на Гланвил, под заглавие „Седуцизъм Триумфатус", може (заедно с труда на гореспоменатия Бодин) да се оцени като един от най-добрите в тази тематична област.

Тук трябва да отделим място и на някои разкази от по-древни философи, които едновременно описват и обясняват тези явления.

В първия ред по отношение на чудесата стои Прокъл. Фактите, повечето от които той подкрепя с позоваване на свидетели (понякога известни философи), са потресаващи. Той е регистрирал много случаи от своето време, когато е било констатирано, че умрелите в гробниците си са сменяли легналото си положение със седнало или стоящо; той смята, че те са станали лар«и, за което (според него) се говори при Аристиус, Епименидес и Хермодорус в древността. Той привежда пет такива случая от историята на Клеарх, ученик на Аристотел: 1) Клеонимус, атинянин; 2) Полиритус, умрял, и на деветия ден след смъртта си се върнал; „Хиеро-Ефеските и други истории - казва неговият преводач - свидетелстват за истинността на този факт"; 3) В Никополис същото се случило с някой си Еуринос. Последният оживял на 15-ия ден след своето погребение и живял още известно време, водейки примерен живот; 4) Рафус, свещенослужител от Тесалоники [древното име на Солун - бел. ред.], възобновил живота си на третия ден след смъртта си, за да извърши някои свещени церемонии по своето обещание; след като ги изпълнил, той умрял за втори път и повече не оживял; 5) Случаят с някоя си Филония, която живеела по времето на Филип. Тя била дъщеря на Демостратус и Харито от Амтифолос и насила била омъжена за някой си Кротерус, скоро след което починала. На шестия ден след смъртта си тя се съживила, както казва Прокъл, поради

любовта си към един юноша на име Махатес, който пристигнал при баща ѝ Демостратус от Пела. Тя го посещавала много нощи подред, но когато това в крайна сметка се разчуло, тя (и по-точно вампирът, който я представял) умряла от бяс. При това тя заявила, че е действала по този начин по волята на *земните демони*. Мъртвото ѝ тяло след тази втора смърт, лежащо в дома на баща ѝ, видели всички жители на града. При отварянето на подземното нейната гробница се оказала празна, в което се убедили роднините ѝ, които се съмнявали в достоверността на този факт и дошли сами да се уверят. Този разказ е потвърден от „Писмата на Хипарх“ и „Писмата на Ариедус към Филип“.

Според Прокъл „много от древните са събирали исторически данни за онези, които изглеждали умрели, а след това неочаквано оживявали. Между тях бил и натурфилософът Демокрит. В своите писания, отнасящи се до Хадес, той потвърждава (ставало дума за отделен случай), че смъртта не се изразила в пълно изгасване на живота в тялото. Прекъсването на живота било предизвикано от някакъв удар или рана, но връзките на душата все още оставали закрепени някъде в дълбочината и сърцето съхранявало искра живот; а щом като тази искра оставала, тя, приспособявайки се, отново възстановила изгасналия живот“.

На друго място той пояснява: „това, че душата може да напусне тялото и отново да се върне в него, се вижда от действията на едно лице, което (по думите на Клеархус) използвало *духовно-притеглящ жезъл* над спящо момче. Той съобщава в своя „Трактат за съня“, че душата може да бъде отделена от тялото и че тя влиза в тялото и го използва като жилище, защото, удряйки това момче с жезъла, той извлякъл душата от него и я отвел на известно разстояние, за да покаже пред присъстващите, че тялото на момчето през това време остава неподвижно, без всъщност да е повредено; след това той отново, използвайки жезъла, довел душата обратно в тялото на момчето. От този опит и Аристотел, и другите зрители се убедили в съществуването на душата“.

Може да се смята за нелепо и абсурдно едно толкова често споменаване на магията в условията на просветения XIX век. Самият век обаче вече е остарял и (приближавайки се към фаталния си край) изглежда изпада в историческо слабоумие; той не само се отказва да си спомни с каква достоверност и изобилие са били установени фактите на магьосничеството, но се отказва да признае и това, което е ставало пред очите му по целия свят в рамките на последните 30 години.

След като са изтекли толкова векове, ние можем да намерим основания да се съмняваме в магичните способности на тесалийските свещенослужители, описани от Плиний. Ние можем да се отнесем с недоверие и към съобщението на Свайдас, което разказва за полета на Медея във въздуха, и да забравим, че магията се явява най-висшата област на знание на натурфилософията, но как бихме могли да игнорираме конкретните случаи на подобни пътешествия „по въздуха“, когато те стават пред нашите собствени очи и се потвърждават от свидетелствата на стотици хора, намиращи се в безспорно психично здраве? Ако всеобщността на разпространението би могла да послужи като доказателство за някакво вярване, тогава малко факти биха се оказали по-добре установени, отколкото магията. „Всеки народ, от най-грубия до най-изтънчения (и което е за отбелязване - във всички векове), е вярвал в свръхестествените сили, които ние сега подразбираме под този термин“ - казва Томас Райт, автор на книгата „Магьосничество и Магия“ и скептичен член на Националния институт на Франция. „Тя (вярата) била основана върху широко разпространеното вярване, че освен собственото видимо съществуване, ние живеем в невидим свят на духовни прояви, които често насочват нашите действия и мисли и които притежават известна власт над елементите и процесите на органичния живот.“ По-нататък, изразявайки учудването си, че тази тайнствена наука е процъфтявала навсякъде, той отбелязва няколко знаменити школи по магия в различни части на Европа и посочва разликата между магьосничеството и магията със следните думи: „Магът се отличава от магьосника по това, че *ако последният се явява невеж инструмент в ръцете на демоните*,

първият (магът) е станал техен стопанин с помощта на могъществото на една наука, достъпна само за ограничен кръг хора: това е наука, на която те не могат да не се подчиняват." Това определение, установено и известно на науката от времето на Мойсей, авторът представя като получено от „най-достоверни източници".

Ако от този недоверчив изследовател преминем към авторитета на адепта на въпросната тайнствена наука, към анонимния автор на „Изкуството на Магията", ще открием следното пояснение: „Читателят може да зададе въпроса, в какво трябва да се вижда разликата между медиума и мага?... Медиумът е човек, чрез астралния дух на който могат да се явяват други духове, известяващи за присъствието си чрез различни явления (феномени). -Каквито и да са тези явления, медиумът е само пасивно оръдие в техните ръце. *Той не може да им заповяда нито да се явят, нито да си отидат; не може да ги накара да изпълнят някаква специална задача и не може да насочи съзнателно техните действия.* Магът обаче *може да вика и прогонва духовете по свое желание*, той може да извършва големи чудеса със собствения си дух, може да вика и да принуждава по-нисшите от него духовни същества да му оказват помощ и да извършват изменения както в одушевени, така и в неодушевени тела". („Изкуството на Магията", стр. 159-160)

Този учен автор е забравил да посочи едно съществено различие в медиумизма, с което той вероятно е много добре запознат. Физическите феномени са резултат от манипулации с невидимите сили, като за целта духовни същества от различните класове използват физическата система на медиума. Накратко, физическия медкумизъм зависи от особеностите на организацията на *физическата* система; духовният медиумизъм, който се съпровожда от проява на субективни, интелектуални феномени, зависи от своеобразието на *духовната* природа на медиума. И както грънчарят от едно парче глина прави съд за нечистотии, а от друго парче - съд за благородна употреба, така и между физическите и духовните медиуми пластичният астрален дух може да бъде подготвен за определена категория обективни феномени. Ако такъв медиумизъм е налице, тогава очевидно е трудно да се измени неговата фаза, също както е трудно да се приложи изкованата със специално предназначение стоманена ос в някакъв произволно взет уред. Като правило медиумите, развили се в посока на един определен тип явления, рядко преминават в друг сектор и до безкрай повтарят едни и същи феномени.

Психографията (или непосредственото записване на послания и съобщения от духове) изисква участието на двата типа медиумизъм. Самото писане е обективен физически факт, докато съдържащите се в него мисли могат да бъдат от най-възвишено естество. Последното зависи изцяло от нравственото състояние на медиума. Изобщо не се изисква той да пише философски трактати, достойни за Аристотел, или да бъде поет и да пише стихотворения, които биха правили чест на Байрон или Ламартин, а от него се изисква душата му да бъде толкова чиста, че да може да служи като канал за духовете, които са способни да изразяват толкова възвишени мисли.

В „Изкуството на Магията" една от най-прелестните картини, поднесени на читателя, е описанието на невинно дете-медиум, с помощта на което в течение на последните три години са били написани четири тома ръкописи на древен санскритски език -написани от духове без моливи, пера или мастило. „Достатъчно е - казва авторът - да се поставят чисти листове хартия върху триножник, добре предпазен от прякото попадение на слънчевите лъчи, но така, че все пак да остава слаба видимост за очите на внимателния наблюдател. След това детето сяда върху земята и слага главичката си върху триножника, обхващайки крачетата му с ръчичките си. В тази поза тя (детето е момиченце) спи обикновено около час и за това време листовите хартия, лежащи върху триножника, се оказват изписани с изящен почерк на древен санскритски език." Това е забележителен пример за психографичен медиумизъм, отлично илюстриращ горепосочените принципи, и ние не можем да се сдържим да цитираме няколко реда от тези санскритски писания, още повече, че в тях се съдържа част от учението на херметическата философия, отнасяща се до предшестващите състояния на човека, които

ние не сме обяснили достатъчно ясно до този момент. „Преди идването си на тази земя човек живее на много други планети. Мириади светове гъмжат в космоса, из които душата (в зачатъчно, рудиментарно състояние) извършва своите скитания, преди да стигне до голямата и сияеща планета, наричана Земя, прекрасната функция на която е в това, че тя трябва да й даде САМОСЪЗНАНИЕ. Едва в тази точка се достига стъпалото на човешкото развитие. Във всички други етапи на безкрайния си път тя е само зачатъчно, ембрионално същество - мимолетна, временна форма на материята, твар, в която блещука част (наистина само *част*) от висшия дух, затворен в нея. Тя е само рудиментарен формообразувател с елементарни функции, постоянно появяваща се, умираща и водеща смътно духовно съществуване, също така рудиментарно, както материята, от която тя се проявява. Тя е пеперудката, напускаща своя пашкул в един вечен бяг през нови раждания, нови смърти, нови възплъщения, за да умира и живее отново, винаги стремяща се нагоре и напред по главозамайващата, страшна, уморителна, скалиста пътека, за да се събужда отново и отново в по-материална форма - но вече като човек."

Веднъж в Индия ние бяхме свидетели на изпитание по изкуството на владееене на психичните сили в своеобразно състезание между някакъв хосейн (факир, бедняк) и един магьосник (така наречен фокусник). Ето какво си спомняме във връзка с това. Непосредствено преди състезанието ние обсъждахме съответстващите сили на питрисите (от чиято помощ се ползваше факирът) и на невидимите помощници на магьосника. Споразумяхме се да направим изпитание и пишещата тези редове беше избрана за арбитражен съдия. Ние си почивахме по обяд до малко езерце в Северна Индия. По гладката повърхност на езерото плуваха множество водни цветове и големи блестящи листа. Факирът, слагайки своето листо върху гърдите си, скръсти ръце над него и мигновено изпадна в транс (всеки от състезаващите се предварително си откъсна листо). След това, преобръщайки листото с избраната повърхност надолу, той го сложи върху водата. Магьосникът претендираше, че е по силите му да управлява „стопанина на водите" (т.е. духа, който обитава във водата) и се хвалеше, че ще накара водния дух да попречи на питрисите да се появят върху листото на факира. Той взе своето листо и го хвърли във водата, предварително извършвайки обред на варварско заклинание. Неговото листо направи рязко движение, . докато първото листо оставаше абсолютно неподвижно. След няколко секунди и двете листа бяха извадени. Върху листото на факира, за голямо неудоволствие на магьосника, ние открихме нещо, приличащо на симетрична рисунка, белязана с млечнобели линии, като че сокът на това растение беше използван като преяждаща течност за писмото. Когато листото изсъхна и се предостави възможност за неговото внимателно проучване, нанесените знаци се оказаха необичайно изящни санскрит-ски изрази, които като цяло представляваха изречения с високо нравствено съдържание. Смятаме за необходимо да добавим, че факирът не можеше нито да чете, нито да пише. Върху листото на магьосника обаче бяха намерени знаци, характеризиращи зловния му стопанин. Така че всяко листо носеше върху себе си отпечатък или алегорично отражение на характера на състезаващия се и посочваше качеството на духовните същества, от които той беше заобиколен. За голямо съжаление обаче ние пак трябва да оставим Индия с дълбокото ѝ небе и тайнственото ѝ минало, с религиозните ѝ последователи и изкусните ѝ възшебници, и върху възшебното килимче на историята да се пренесем обратно в спарената атмосфера на Френската академия.

За да оценим в пълна степен несериозния, предвзет и повърхностен подход при разглеждането на психологичните феномени на миналото, ние предлагаме заедно да прегледаме книгата, която лежи пред нас. Това е „История на чудесата на нашето време". Този труд е издаден от учения доктор Фигуйер и е пълен с цитати от трудовете на най-изтъкнатите авторитети в областта на физиологията, психологията и медицината. Доктор Калмейл е известен директор на Чарентон, знаменита психиатрична клиника във Франция, и е онзи огромен Атлант, който върху могъщите си рамене носи цялата тежест на ерудицията на този свят. Като зрял плод на мисълта на 1860 година, неговото съчинение трябва винаги

да запази мястото си сред най-любопитните трудове на *изкуството*. Движен от непознаващия покой демон на науката и изпълнен с решимост да убие с един удар спиритизма, авторът ни дава обзорна справка за всички по-забележителни случаи на медиумични феномени през последните две столетия.

Неговият анализ обхваща историческите пророчества на жителите на Севана, Камисардите, Янсенистите и абат Парис, както и на някои други лица, които ще споменем по възможност по-кратко, тъй като в продължение на последните двадесет години техните предсказания са били тълкувани от много автори, пишещи по въпросите на феномените. Това, което ние отново искаме да изнесем на обсъждане, не са самите *факти*, а единствено отношението към тях - как са се отнесли към наличните сведения онези, които в качеството си на признати авторитети на науката са носели огромната отговорност за правилното им осветляване. И ако сега ние запознаваме читателите с предвзетата позиция на горепосочения автор, то го правим само за да покажем нагледно какво окултизмът може да очаква от ортодоксалната наука. Ако науката си позволява да се отнесе по такъв начин с известните на цял свят психологични епидемии, тогава какво може да подбуди материалиста да изучава сериозно други феномени (колкото интересни, толкова и достоверни), които са по-малко популярни? Трябва да се помни, че докладите, направени в своето време от различни комитети до техните академии, както и протоколите от съдебните трибунали, все още съществуват и по тях може да се направи справка за верността на изложените факти. Ето от такива безупречни източници доктор Фигуйер е събрал материали за необичайната си книга. Ние сме длъжни да дадем на читателя възможност да се запознае с аргументите, с които авторът се стреми да стрие на прах всяка проява на свръхестественото, и заедно с това да отделим място за коментарите на познавача на демонологията Дьо Мюсе, който в своите съчинения напада скептично настроения автор, както тигърът се хвърля върху своята плячка.

От схватката на тези двама противници - материалиста и набожния църковник, непредубеденият изследовател може да събере добра реколта.

Ще започнем от изпадащите в гърчове спазматици или „конвулсионери“ от Севана, т. е. от епидемията, поразителните феномени на която са се проявили през втората половина на 1700 г. Безпощадните мерки, приложени от френските католици, за да изкоренят духа на пророчествата от цели населени местности, са исторически факт, който е излишно да бъде повтарян тук. Дори самото обстоятелство, че шепа мъже, жени и деца (на брой не повече от 2000) са могли да се съпротивляват в продължение на години срещу кралските войски, чиято численост достигала 60 000 души, е чудо само по себе си. Всички тези факти са отбелязани в протоколите от онова време и се пазят и до днес в архивите на Франция. Между другото, съществува официален доклад, който е бил изпратен в Рим от свирепия абат Чейл, настоятеля на Лавал, в който той се оплаква, че *Злият Дух* е толкова могъщ, че никакви изтезания, никакви инквизиторски мъчения не са в състояние да го изгонят от севанските жители. Той добавя, че е слагал в ръцете им горещи въглени, а те дори не са били опарени; той увивал целия човек в *памук, напоен с масло, и го подпалвал*, и в много случаи след това върху кожата не откризали нито един мехур; по тях стреляли с куршуми, които впоследствие били намирани сплескани между дрехата и кожата, без ни най-малка вреда за човека и т.н.

Приемайки всичко горепосочено за основа на своите учени аргументи, доктор Фигуйер пояснява: „Към края на XVII век някаква стара мома донесла в Севана духът на пророчеството. Тя го предала на млади момчета и девойки, които, на свой ред, го излъчили и разпространили в заобикалящата среда... Децата и жените станали най-възприемчиви към заразата (том II, стр. 261). Мъже, жени и младоженци, под външно вдъхновение започнали да говорят на необичаен местен жаргон, но и на чист френски език, по това време абсолютно неизвестен в тази местност. Деца на дванадесет месеца и дори по-малко, както разбираме от протоколите, които преди това едва били в състояние да произнесат няколко кратки срички, започнали да говорят и пророкуват. „Осем хиляди пророци - казва Фигуйер - се разпръснали из цялата страна. Пращали да повикат доктори и изтъкнати лечители. Половината от

медицинските училища във Франция, в това число и Факултетът на Монтпелиер, се забързали към мястото на произшествието. Състояли се съвещания и самите лекари заявили, че са учудени и възхитени от това, че чуват как млади девойки и момчета, невежи и неграмотни, произнасят речи в тематични области, които никога не са изучавали." Присъдата, произнесена от Фигуйер по адрес на предателските си събратя, заради това, че те се възхищавали толкова много от младите пророци, е следната: „Те самите не разбираха това, което виждаха". Много от тези пророци насила предавали пророческия си дух на онези, които се опитвали да разрушат тези магии. Значителна част от тях били *на възраст между три и дванадесет години*, други били *кърмачета*, но ясно и отчетливо говорили на френски. Тези беседи, които често продължавали по няколко часа, не биха били по силите на малките оратори, ако те се намираха в нормалното си състояние.

„Добре де - ще попита читателят, - какво е значението на тази серия чудеса, която Фигуйер разглежда в своята книга?" - „Няма никакво значение! Нищо особено не е станало - отговаря авторът, - освен ефектът на *мигновена екзалтация на умствените способнос-ти*."

„Тези явления - добавя той - се наблюдават при много мозъчни заболявания."

„*Мигновена екзалтация*, която продължава много часове в мозъка на деца на възраст около една година, още неотделени от майчината гръд, но йече говорещи на добър френски език, преди да са се научили да произнасят поне една дума на местния си *говор*. Чудо - това трябва да бъде твоето име!" - възкликва Дьо Мюсе.

„Доктор Калмейл в своя труд за умствените разстройства - отбелязва Фигуйер, - разглеждайки екстатичната ТЕОМАНИЯ на калвинистите, стига до заключението, че това заболяване трябва да се отнесе просто към *истерията*, а по-тежките случаи — към *епилепсията*... Ние сме по-близо до убеждението - казва Фигуйер, - че това е била болестта „суи генерис"; търсейки подходящо название за нея, ние можем да приемем термина КОНВУЛСИВНИ СПАЗМАТИЦИ от Севана."

Отново ТЕОМАНИЯ и ИСТЕРИЯ! Медицинските общности тогава вероятно са обсебени от неизлечима АТОМОМАНИЯ, иначе защо биха представляли такива нелепости като наука и биха се надявали да изгонят бесовете чрез изпържване (т.е. чрез изгаряне на „виновните" върху кладата); и защо „монасите навсякъде виждали дяволски обсебвания, когато имали нужда от чудеса - за да хвърлят повече светлина върху всемогъществото на Дявола или за да кипи неуморно обедният котел в манастира"?

За този сарказъм набожният Дьо Мюсе изразява сърдечна благодарност към Фигуйер, тъй като (по неговите думи) Фигуйер е първият френски писател, който, за наше учудване, НЕ отрича един феномен, който отдавна вече е станал НЕОСПОРИМ. Движен от високомерното чувство на превъзходство и дори презрение към методите, използвани от неговите предшественици, доктор Фигуйер иска читателите му да знаят, че той няма да тръгне по утъпкания път. „Ние няма да отричаме *фактите* като незаслужаващи доверие - казва той - само защото нашата наука трудно може да ги обясни. Напротив, ние ще съберем всички факти, които ни предоставя историята... и които могат да бъдат приети като достоверни, и върху всички подобни факти ние ще обосновем *естествено обяснение*, което ние на свой ред, в качеството на продължение, ще предадем на онези учени, които ни предшестваха в изследването на този предмет."

След това доктор Фигуйер (правейки няколко крачки и преминавайки направо към темата за конвулсионистите от Сент Медард) кани читателите внимателно да се вгледат в т. нар. чудеса, които за него са просто обикновени явления на природата.

Преди обаче да продължим с разглеждането на убежденията на доктор Фигуйер, ние трябва да освежим в паметта на читателя онова, което според историческите свидетелства се нарича Ян-сенистки чудеса.

Абат Парис бил янсенист и умрял през 1727 г. Веднага след смъртта му около неговия гроб започнали да стават поразителни чудеса. На гробището от сутрин до вечер се тълпял народ. Йезуитите, раздразнени от това, че еретиците извършват чудеса на изцеление и други феномени, издействали от магистрата [градския управител - бел. ред.] заповед за затварянето на всички пътища, водещи към гроба на абата. Въпреки това, чудесата продължавали повече от двадесет години. Епископ Дъглас, който специално с тази цел пристигнал в Париж през 1749 г., посетил това място и съобщил, че чудесата сред спазма-тичните конвулсионисти продължават както и преди. Когато всички усилия за тяхното прекратяване се оказали напразни, католическото духовенство било принудено да признае реалността им, но самото то, както обикновено, се разграничило от Дявола. Юм в своите „Философски есета“ казва: „Без съмнение, никога на едно лице не са били приписвани толкова чудеса, колкото стават (според съобщенията) във Франция край гроба на абат Парис. Изцелението на болните, връщането на слуха на глухите и зрението на слепите навсякъде се обсъждат и се приписват на въздействието на светата гробница. И най-удивителното е, че достоверността на много от тези чудеса се установява незабавно, *веднага, на място*, пред лицето на изтъкнати и заслужаващи пълно доверие съдии от нашия просветен век. Йезуитите, въпреки своята ученост и подкрепата от страна на магистрата и от определени лица, враждебно настроени към такива явления, не са в състояние нито да отрекат тези явления, нито да ги обяснят по някакъв начин... Такова е свидетелството на историята.“

Доктор Мидълтон в своята книга, писана в период, когато проявите намалели (т.е. приблизително 19 години след като те се появили за първи път), заявява, че свидетелствата за тези чудеса са не по-малко достоверни, отколкото свидетелствата за деянията на апостолите.

Феномените, толкова добре засвидетелствани пред магистратурата напук на католическото духовенство, са най-удивителните в историята. Каре дьо Монтджерон, член на парламента и човек, прославил се с връзките си с янсенистите, внимателно ги е изброил в своя труд, състоящ се от четири тома. Авторът привежда обширни персонални и официални доказателства за истинността на всеки описан случай. Заради някои *неуважителни* изказвания за римското духовенство, Монтджерон бил хвърлен в Бастилията, но трудът му все пак бил приет.

Нека сега се върнем към описанието на доктор Фигуейр за тези забележителни и безспорно исторически феномени: „Спазматичката се извива и пада върху земята, като тялото ѝ образува арка; кръстът ѝ се поддържа само от заострения край на едно колче - цитира този учен автор един от протоколите. - Тя молеше да ѝ доставят удоволствие, а именно - да я удрят с камък, тежащ 50 фунта⁴⁵, закачен на въже, минаващо през скрипец на тавана. Теглейки въжето, издигат камъка до тавана, пускат го и той с цялата си тежест пада върху корема на момичето, чиито гръб през цялото време се опира върху заострения край на колчето. Монтджерон и другите свидетели съобщиха, че нито плътта ѝ, нито кожата на гърба ѝ са показали дори най-малки следи от повреди и че момичето, за да докаже, че ударите не ѝ причиняват никаква болка, викала през цялото време: „Удряйте по-силно, по-силно!“

„Жана Моле, девойка на около двадесет години, опряна с гръб на стената, прие върху корема си стотина удара с чук с тегло 30 фунта. Ударите се нанасяха от много силен човек и бяха толкова ужасни, че стените потрепераха. За да провери силата на ударите, Монтджерон ги изпитал върху каменната стена, на която се била облегнала девойката... Той извадил един от инструментите на янсенисткото врачуване, т. нар. „Голяма Помощ“. „На двадесет и петия удар - пише той - камъкът, който вече беше разклатен от предишните удари, изведнъж изпадна от другата страна на стената, оставяйки отвор по-голям от половин фут. Когато ударите били нанасяни със сила по железния свредел, опрян в корема на спазматичка (която беше само една слаба жена), „изглеждаше - казва Монтджерон, - че свределът прониква до гърба, разкъсвайки всичките ѝ вътрешности вследствие на силните удари“ (т. 1, стр. 380).

„Нищо подобно обаче не се случило; напротив, жената с израз на абсолютен възторг на лицето си викала: „О, колко възхитително! Колко ми е добре! Брате, удрай два пъти по-силно, ако можеш!“ „Сега - продължава доктор Фигуйер - остава само да се постареем да обясним странния феномен, който описахме.“

„В увода към нашата книга ние отбелязахме, че през средата на XIX столетие една от най-известните епидемии на обсебване се разпространи в Германия - епидемията „Нонейнс“. Тези хора „извън себе си извършвали удивителни чудеса, каквито не били чувани от дните на Сент Медард, и дори нещо повече: някои се премятали през глава, други *се изкачвали по отвесна стена* и говорели на *чужди езици*“ („История на чудесата", стр. 401).

Официалният отчет за чудесата, по-пълнен от записките на Фигуйер, прибавя следните подробности: „Лицата, подложени на тази психична епидемия, с часове стояха върху главите си и в това състояние правилно описваха отдалечени събития, в това число и такива, които ставали в този момент в дома на членовете на комитета на наблюдателите, което впоследствие било проверено. Мъже и жени, обхванати от невидима сила, се вдигали във въздуха и увисвали там, като дори обединените усилия на членовете на комитета не се оказали достатъчни, за да ги свалят обратно върху земята. Стари жени се изкачваха по перпендикулярна стена с височина 30 фута с ловкостта на диви котки и т. н.“

На това място би могло да се очаква, че този учен критик (изтъкнат лекар и психолог, който не само вярва в такива невероятни феномени, но и ги описва с всичките им подробности) ще поразии четящата публика с толкова необичайно обяснение, че научните му възгледи ще създадат нещо като нова ера в неизследваните области на психологията. И ето, той действително ни поразии с това, че в отговор на всичко, спокойно отбеляза: „За да се прекратят психичните разстройства на въпросните мъже и жени те трябваше просто да бъдат оженени и омъжени!“ („История на чудесата", стр. 401)

Този път Дьо Мюсе наистина хвана на тясно противника си: „Да се оженят, разбирате ли? Бракът ги лекувал от способността им като мухи да лазят по отвесни стени и да говорят на чужди езици. О! Какви любопитни свойства е имал бракът в онези дни!“

„Следва да се добави - продължава Фигуйер, - че на фанатиците от Сент Медард никога не били нанасяни удари, освен по време на пристъпите на конвулсии. Затова доктор Калмейл предлага хипотезата за стомашен метеоризъм, състояние на спазъм на женската матка и храносмилателния тракт - във всички случаи за състояние на свиване, еретизъм, тургесция ка мускулните тъкани, покриващи корема, гърдите, главните съдови области и костни повърхности, което е могло да послужи като единствена причина за омекотяването и дори свеждането до нула на силата на ударите!“

„Удивителното съпротивление, което кожата, алвеоларните тъкани, повърхностите на тялото и крайниците на конвулсионистите оказвали на оръдията, които в нормални условия биха могли силно да ги наранят, предизвиква голямо учудване. Все пак този феномен може да бъде обяснен. Тази сила на съпротивление, тази нечувствителност изглежда са следствие от наблюдаваните изключителни изменения в равнището на сетивността, които се извършват в органите на животните по време на силна възбуда: гняв, страх, с една дума всяка страст, доведена - до пароксизъм може да създаде тази нечувствителност“ („История на чудесата", т. II, стр. 410, 411).

„Трябва да се има предвид, че ударите по техните тела са били нанасяни с масивни предмети с плоски или закръглени повърхности или цилиндрични и овални по форма („История на чудесата", т. II, стр. 407). Въздействието на такива физически оръдия е много по-безопасно в сравнение с ефекта от въже или други гъвкави предмети, а също на такива, които имат остри ръбове. Накратко казано, съприкосновението и ударите, нанесени върху хора, изпаднали в конвулсия, *оказвали върху тях въздействие на благотворен масаж*, облекчаващ страданията им, причинени от ИСТЕРИЯТА.“ Молим читателите да обърнат внимание на това, че

въпросното изказване не е представено като шега, а като сериозна и обмислена теория на един от най-изтъкнатите френски лекари - побелелия главен ректор на Държавната клиника на психичноболните в Шарентон. Цитираното обяснение наистина може да предизвика у читателя странни подозрения. Започва да ни се струва, че доктор Калмейл се е намирал в обществото на поверените на неговите грижи психичноболни пациенти няколко години по-дълго, отколкото е било полезно за нормалното функциониране на собствения му мозък.

Освен това, когато Фигуйер говори за масивни предмети с цилиндрична и закръглена форма, той изглежда напълно забравя острите саби, железните колчета и брадвите, които той представя графично на цели 49 страници от първия си том. Самият той описва как Ели Марион нанася със страшна сила с острието на ножа удари в корема си, при което „тялото му остава неуязвимо, като че направено от желязо“.

Стигнал до това място, Дьо Мюсе губи всякакво търпение и възкликва с негодувание: „Напълно ли е бил буден този учен лекар, когато е описвал посочените примери?... В случай, че докторите Калмейл и Фигуйер имат сериозно намерение да поддържат своите твърдения и да отстояват правилността на издигнатите от тях теории, ние сме готови да им отговорим по следния начин: „Ние много искаме да ви повярваме. Но преди да извършим такова снизхождение, ние искаме да ви покажем действеността на вашата теория в практиката! Нека ни бъде позволено например да възбудим у вас буйна, ужасна страст, гняв или бяс (по ваш избор). Вие трябва да ни разрешите да станем за известно, време дразнещи, оскърбителни във вашите очи. Разбира се, ние искаме да играем тази роля само по *ваша молба* и в интересите на науката и вашето дело. По взаимна договореност нашето задължение ще се състои в това да ви обиждаме по всякакъв начин и да ви предизвикваме до крайни състояния. Това трябва да стане по време на публично събрание, като присъстващите не трябва да знаят нищо за нашето споразумение, а само ще бъдат запознати от вас самите с предлаганите теории; ние междувременно ще продължаваме да ви оскърбяваме... Ще ви кажем например, че вашите писания са коварни клопки за истината; че те са оскърбление за здравия разум -и позор, какъвто само хартията може да понесе, поради който вие трябва да бъдете линчувани публично. Ще прибавим също така, че *лъжете пред науката*, че нашепвате заблуди в ушите на невежите глупаци, събрали се с отворени уста около вас, подобно на тълпа около търгуващ с билки знахар... И когато бъдете извън себе си от гняв, с почервено лице, издуто от ярост, тогава при вас ще настъпи смесването на флуидите и когато гневът ви достигне онази точка, в която може да се спукате от него, тогава ние ще подложим **ТУРГЕСЦЕНТНИТЕ** ви мускули на мощни удари; вашите приятели ще ни покажат най-нечувствителните места по вашето тяло и ние ще изсипем върху тях истински лавини от камъни... защото точно така са били третираны телата на конвулсионистите, чиито апетити по отношение на ударите били ненаситни. И за да ви доставим пълно удовлетворение от *благодарителния масаж* (както вие така възхитително се изразихте), ние ще ви бием по крайниците само с предмети, *които имат тъпи повърхности* и цилиндрични форми, с тояги и пръчки, лишени от гъвкавост и, ако предпочитате - гладко обработени на струг.“

Дьо Мюсе е толкова великодушен, толкова пълен с решимост да предостави на противниците си всички възможности да докажат правилността на теорията си, че им предлага да изпратят на опита (вместо себе си) жените си, майките си, дъщерите и сестрите си, „тъй като - припомня авторът - вие казахте, че при тези изпитания слабият пол е по-силен и устойчив“.

Нужно ли е да се отбелязва, че призивът на Мюсе остана без отговор?

ГЛАВА XI

ПСИХОЛОГИЧНИ И ФИЗИЧЕСКИ ЧУДЕСА

„Странно е състоянието на човешкия ум - на него изглежда

му е необходимо дълго да се скита по пътищата на заблужденията, преди да се осмели да се доближи до ИСТИНАТА."

Маженди

„Истината, която защитавам, е запечатана върху всички паметници на миналото. За да се разбере историята, трябва да се изучат символите на миналото, свещените знаци на духовенството и изкуството на лечение от архаичните времена, което е забравено днес."

Барон Дьо Поте

„Вечна истина е, че натрупаните и лежащи в безредие факти започват да придобиват известна стойност, ако върху тях бъде хвърлена хипотеза".

Хърбърт Спенсър

А сега ни предстои да прелистим историята на магията, за да потърсим случаи, подобни на онези, които бяха описани в предишната глава. Нечувствителността на човешкото тяло към тежки удари и съпротивлението му при проникване на остри оръжия и куршуми в него са феномени, достатъчно добре известни във всички времена и във всички страни. Науката не е в състояние да даде повече или по-малко разумно обяснение на тази тайна, което изглежда не представлява никаква трудност за месмеристите, добре запознати със свойствата на този флуид. Човек, който с няколко движения на ръката, извършени над нечий крайник, предизвиква в него местна парализа до такава степен, че крайникът става абсолютно нечувствителен към изгаряния, порязвания, забиване на игли и т.н., няма да бъде много учуден от феномените на янсенистите. Колкото до адептите на магията, особено в Сиам и Източна Индия, те твърде добре познават свойствата на *Акаша*, тайнствения жизнен флуид, за да смятат безчувствеността на конвулсионистите за голям феномен. Астралният флуид може да бъде уплътнен около човека до такава степен, че да образува около него еластична обвивка, абсолютно непроницаема за какъвто и да е физически предмет, независимо от това с каква скорост този предмет се стоварва върху съответния човек. С една дума, на този флуид може да му се придаде такава сила на съпротивление, която да превъзхожда силата на съпротивление на водата и въздуха.

В Индия, Малабар и в някои места на Централна Африка знахарите свободно разрешават на всеки пътешественик да стреля по тях с пушка или револвер, като самите те не се докосват до оръжието, нито до куршумите. В труда на Леинд „Пътешествия из земите на Тасмания, Куранкос и Сулимас" има описание на английски пътешественик, за първи път посетил племето Сулимас близо до изворите на Диалиб. Той описва любопитната сцена, в която отряд избрани войници стреляли по вожда, единственото оръжие за защита на който бил един талисман. Макар че пушките на войниците били добре заредени и точно прицелени, нито един куршум не засегнал вожда. Салверт дава подобно описание в своята „Философия на окултните науки". „През 1586 година принц Орански издал присъда за разстрел на един испански военнопленник в Жулие; войниците го вързали за едно дърво и стреляли, но той си оставал неуязвим. Накрая те махнали дрехите му, за да видят каква броня носи той върху тялото си, но намерили само *амулет*. Когато амулетът бил свален от него, той *паднал мъртъв още от първия изстрел*".

Това е нещо много по-различно от трика, използван от Худин в Алжир. Той сам направил куршуми от топена мас, придал им оловно-черен цвят с помощта на сажди, а след това, използвайки ловкостта на ръцете си, заменил с тях истинските куршуми; арабските шейхове, неподозиращи за лъжата, напълнили с тях пистолетите си. Простодушните туземци, непознаващи нищо друго, освен наследената от предците им истинска магия, която винаги изисквала само извършване на феномена, без знание за механизма на неговото

възпроизвеждане, виждайки как Худин постига същите резултати, каквито постигат и те, но в много по-внушителни размери, повярвали, че той е по-голям маг от самите тях. Много пътешественици, включително и пишештата тези редове, са били свидетели на подобна неуязвимост в обстановка, в която лъжата е напълно невъзможна. Преди няколко години в едно африканско село живял абисинец [Абисиния е старото название на Етиопия - бел. ред.], който се прославил като забавен магьосник. Веднъж група европейци, пътуващи за Судан, един или два часа се забавлявали, като стреляли в него от пистолети и пушки - тази привилегия той им предоставил срещу нищожно заплащане. Някакъв французин, на име Ланглуа, пет пъти подред стрелял в него, като при това дулото на огнестрелното оръжие се намирало на разстояние два ярда от гърдите му (1 ярд = 91,5 см). При всеки изстрел (едновременно с блясъка) куршумът се показвал от дулото и след като потрепервал във въздуха, описвал кратка парабола и падал върху земята без да причини вреда. Един немец от групата, тръгнал за щраусови пера, предложил на мага петфранкова монета срещу правото да стреля в него от оръжието си така, че дулото да се допира до него, и притискайки пушката до гърдите на магьосника, след кратко колебание натиснал спусъка. В резултат на това цевта се разлетяла на парчета до приклада, а магьосникът си отишъл невредим.

Това качество на неуязвимост може да бъде предадено на хората както от adeptите, така и от духовете. В наши дни няколко ползващи се с известност медиуми в присъствието на свидетели са взимали в ръцете си горящи въглени и са поставяли лицето си в огън, без да си опърлят нито едно косъмче - те дори слагали горящи въглени върху главите и ръцете на стоящи до тях хора, както това било направено с лорд Линсей и с лорд Едейр. Добре известен е разказът за вожд на индианците, който признал пред Вашингтон, че по време на защитата на Бредок, той от неголямо разстояние седемнадесет пъти стрелял по негодно безуспешно. За много велики пълководци войниците имали мнение, че те притежават „Омагьосан живот“. Говори се, че принц Емил фон Сейн-Витгейнщайн бил един от тях.

Същата сила, която позволява на някои хора да съгъстят астралния флуид дотолкова, че той да образува непроницаема обвивка около човека, може да бъде използвана и за изпращане на смъртоносна стрела към даден обект. Много случаи на мрачно отмъщение са били осъществени по този начин; и в такива случаи никакъв следовател никога няма да открие истинската причина за смъртта и ще я отдаде на сърдечна болест, апоплектичен удар или някаква друга естествена болест. Много хора вярват, че някои личности притежават силата на „лошото око“. На един Римски папа му приписват владееене (вероятно несъзнателно) на този неприятен дар. Съществуват хора, които убиват жаба, просто като я гледат и могат по същия начин да убият човек.

Зловредността на тяхното желание фокусира силите на злото и смъртоносната стрела лети като боен куршум.

През 1864 г. във френската провинция Ле Бар, недалеч от селцето Бриньол, живял селянин на име Жак Пелисие, който си изкарвал прехраната, като убивал птици единствено със силата на волята си. Това е добре описано от доктор Д'Алжер, по молба на който този единствен по рода си ловец демонстрирал пред няколко учени своя метод на ловуване. В описанието се разказва:

„Приблизително на 15 или 20 крачки от мен видях малка полска чучулига, която посочих на Жак. „Гледайте добре, господине, тя е моя.“ Протягайки дясната си ръка по посока на птицата, той започна да се приближава бавно към нея. Чучулигата стои, вдига и отпуска хубавата си главичка, разтваря крилцата си, но не може да литне, не може да направи нито една крачка и позволява да бъде хваната, слабо треперейки с крилца. Аз изследвам тази птица, очите ѝ са плътно затворени, а тялото е твърдо като труп, макар че биенето на сърцето се усеща отчетливо; това е истински каталептичен сън. Целият този феномен носи признаците на неоспоримо магнетично въздействие. В продължение на един час четиридесет малки птици бяха заловени по този начин. Нито една не можа да устои на мощта на Жак,

като всички показваха признаци на каталептичен сън - сън, който освен това можеше да бъде-прекратен по волята на ловеца, чиято собственост те ставаха.

Сто пъти аз молах Жак да възвърне живота и способността за движение на пленниците си, да ги омагьосва само наполовина, за да могат да скачат по земята, а след това отново да ги приспива. Всичките ми молби бяха изпълнени съвсем точно; нито една грешка не направи този забележителен Немврод, който накрая ми каза: „Ако искате, аз окончателно ще умъртвя онези, които ми посочите, и ще направя това, без да ги докосна". Аз му посочих две, за опит, намиращи се на разстояние двадесет и пет или тридесет крачки, и той изпълни обещанието си за по-малко от пет минути."

В дадения случай съществува една любопитна особеност: Жак притежаваше пълна власт не само върху врабците, червеношийките, щиглеците и полските чучулиги, но понякога той можеше да омагьоса и летяща чучулига, въпреки че по собствените му думи „те често успяват да избягат от мен".

В по-голяма степен от същата сила се ползват лица, известни като укротители на диви зверове. Около бреговете на Нил някои туземци могат с помощта на мелодично подсвиркване да накарат крокодилите да излязат от водата и безнаказано контактуват с тях, други притежават същата власт над най-смъртоносните змии. Пътешественици разказват, че са виждали хора, които можели да омайват заобикалящите ги многобройни влечуги и изцяло да ги подчиняват на волята си.

Брюс, Хазелквист и Лемприер свидетелстват за един феномен, който са наблюдавали в Египет, Мароко, Арабия и особено в Синай. Някои туземци въобще не се страхували от ухапването на най-отровните змии и скорпиони. Те контактували и си играели свободно с тях, като по собствено желание ги въвеждали дори в състояние на вцепенение. „Напразно латинските и гръцките автори - казва Салверт - ни уверяваха, че дарът за омагьосване на змиите се унаследявал в някои семейства от незапомнени времена, че в Африка го владеели псилите, в Италия - марсите, а на Кипър - офизаните." Скептиците забравят, че в Италия (до началото на XVI век) хората, претендиращи, че водят произхода си от свети Павел, подобно на марсите, не се страхували от ухапвания.

„Съмненията, изказани по този повод - продължава той, -отпаднали от времената на френската експедиция в Египет и приведените разкази бяха потвърдени от хиляди свидетели. Псилите, които според думите на Брюс претендират да притежават тази способност, ходели от къща на къща, за да унищожават всякакъв род змии... Удивителен инстинкт ги привличал към местата, в които се криели змиите. Свирепо виейки, те яростно ги хващали и ги разкъсвали на парчета с нокти и зъби". - „Нека закоравелият скептик - казва Салверт - приписва това виене и ярост на шарлатанството, но все пак някакъв инстинкт предупреждавал псилите за присъствието на змия, следователно тук има нещо по-реално. На Антилските острови негрите чувстват присъствието на змия, която те не виждат. В Египет е имало и все още има хора, които са овладели тази способност в детството си, бидейки родени в семейства, някой от членовете на които е бил надарен със способността да лови змии; тези хора -чувстват присъствието на змия от много голямо разстояние, което е достъпно много рядко за притъпените сетива на европейеца. Главният факт, а именно способността опасни животни да бъдат обезвреждани и обезсилени само с един допир, е много добре удостоверен, макар че ние вероятно никога няма да проникнем в същността на тази тайна, известна на древните и запазена до наши дни като наследство от архаичните народи.

Всички същества обичат музиката. Тихото подсвиркване, мелодичната песен и звуците на флейта силно привличат влечугите. Ние неведнъж сме се убеждавали в истинността на този факт. В Горен Египет всеки път, когато керванът ни спираше, млад пътешественик, смятащ себе си за превъзходен флейтист, услаждаше слуха на спътниците си със своите изпълнения. Камиларите обаче недоволстваха, тъй като няколко пъти им досаждаше неочакваната поява

на различни представители от семейството на влечугите, които обикновено отбягват да се срещат с хора. Накрая нашият керван срещна група пътници, между които имаше професионални заклинатели на змии. Те поканиха нашия флейтист да покаже (просто за експеримент) пред тях своето изкуство. Веднага щом като той засвири, се чу тихо шумолене и музикантът изпадна в ужас, виждайки внезапно голяма змия, появила се в опасна близост до неговите крака. Змията, с вдигната глава и съсредоточен върху него поглед, бавно и като че несъзнателно повтаряше всичките му движения. След това на неголямо разстояние се показва втора, трета и четвърта змия, които бяха последвани и от други и в крайна сметка ние се оказахме в много подобрена компания. Няколко от пътешествениците се скриха зад гърбовете на своите камили, други търсеха убежище в палатката. Това обаче беше напразна тревога. Трима от професионалните хипнотизатори на змии започнаха да изпълняват мелодиите и заклинанията си и привличайки с това влечугите към себе си, скоро се оказаха покрити с тях от глава до пети. Едва приближили се до хората, змиите проявяваха признаци на вцепенение и скоро след това потъваха в дълбока каталепсия. Очите им бяха полузатворени и неподвижни, а главите им се отпуснаха надолу. Между тях остана само една, която не се поддаде на хипнозата, голяма гланцовидна черна змия с петниста кожа. Тази любителка на музиката от пустинята продължаваше да се извива грациозно и да подскача, като че беше танцувала върху опашката си цял живот и при това правеше всичко в такт с музиката. Тази змия не се поддаваше на „омайващата мелодия“ на арабите и продължаваше да се приближава плавно към флейтиста, който накрая избяга. Съвременният псилианец извади от чантата си наполовина увяхнало растение и започна да го размахва по посока на змията. Растението силно миришеше на мента и щом влечугото усети миризмата, то, все още стоейки върху опашката си, се опита да се приближи до него. След няколко секунди „традиционният враг на човека“ вече се увиваше около ръката на хипнотизатора, на свой ред изпадайки в състояние на вцепеняване, и накрая цялата тази маса змии беше изхвърлена в езерцето, след като им бяха отсечени главите.

Много хора са убедени, че такива змии са подготвени и предварително са тренирани за тази цел, или че са им извадени отровните зъби. Несъмнено има и такива недостойни фокусници, чиито трикове пораждат подобни представи. *Истинските* заклинатели на змии обаче твърде добре са укрепили репутацията си на Изток, че да им се налага да прибегват до подобни хитрости. По този повод съществуват свидетелските показания на твърде много заслужаващи доверие пътешественици, включително и на учени. Това, че хипнотизираните змии, които са принуждавани да танцуват и да станат безопасни, са все още отровни, е било установено от Форбс. „Или поради това, че музиката внезапно спря - казва той, - или поради някаква друга причина, но змията, танцуваща в кръга, образуван от зрителите на селската местност, се хвърли върху зрителите и ухапа по гърлото млада жена, която умря в мъки след половин час.“^[29]

Според разкази на пътешественици, негърките от Холандска Гвинея, жените Обеах, са ненадминати в укротяването на много големи змии, наричани *амодитес* или *папа*. Те ги карат да се спускат от дърветата и да ги следват, като просто разговарят с тях.

Ние сме виждали в Индия неголямо братство на факири, заселили се около малко езеро, дъното на което беше буквално покрито с големи крокодили. Тези чудовищни амфибии използват навън, топлят се на слънце на няколко фута от факирите, при това някои от тях могат да се намират в неподвижно състояние, - потънали в молитва и съзерцание. Дотогава, докато се вижда поне един от тези свети аскети, крокодилите са безобидни и безвредни като котенца. Ние обаче никога не бихме посъветвали чужденец да рискува да се доближи сам към тях на по-малко от няколко ярда. Горкият французин Праден намери именно по този начин преждевременната си смърт в утробата на едно от тези чудовища, които индусите наричат *моудела* (би трябвало да се каже *ниханг* или *гхариал*).

Когато Ямблих, Херодот, Плиний или друг древен автор ни разказва за свещенослужителите, които карат очиларките (кобрите) да излизат от олтара на Изиди, или за тавматурзите,

укротяващи само с един поглед и най-свирепите животни, те биват сочени като лъжци или невежи глупаци. Когато съвременните пътешественици ни разказват за същите чудеса, извършвани на Изток, тях ги смятат за екзалтирани бърбровци или за незаслужаващи доверие писатели.

Въпреки материалистичния скептицизъм обаче човекът наистина притежава такава сила, проявленията на която ние видяхме в посочените примери. Когато психологията и физиологията станат достойни да бъдат наречени науки, европейците ще се убедят в съществуването вътре в човека на скрит потенциал на онази тайнствена и страшна сила, която се съдържа в човешката воля и въображение, независимо от това, дали той я осъзнава, или не. И все пак не е трудно да се разбере, че тази мощ е затворена в ДУХА, ако (разбира се) можем да възприемем онази велика истина в природата, според която всеки, дори и най-незначителен атом в нея, е движим от ДУХА, който е единен в своята същност, тъй като и най-малката му частица представя ЦЯЛОТО, а материята, в края на краищата, е само конкретно копие на абстрактната ИДЕЯ. Във връзка с това ни позволете да ви дадем няколко примера за могъщата сила дори на *несъзнателната* воля, която твори под диктовката на въображението, или по-скоро според способността си да различава изображенията в астралната светлина.

Достатъчно е да припомним познатия феномен на *стигматите*, които са резултат от неволното посредничество на материалното въображение в състояние на възбуда. Фактът, че майката може да оказва влияние върху външността на още неродилото се дете, е бил добре известен на древните. При заможните гърци е имало обичай да поставят прекрасни статуи около леглото на майката, за да има бъдещата майка свършени образци пред очите си. Хитроумният трик, до който прибегнал еврейският патриарх Яков, за да се раждат ивисти и петнисти телета, е илюстрация на този закон при животните. Ариканте разказва „за четири поредни поколения кученца, родени от здрави родители, като при това във всяко поколение имало няколко нормално формирани кученца, докато останалите не са имали предни крайници и са били със заешки устни". Трудовите на Сент-Илер, Бардах и Елам съдържат описания на много подобни случаи, като особено убедителни са те в книгата на доктор Проспер Лукас „За наследствеността в природата". Елам привежда цитати от Причард за един случай, в който детето на негърка, омъжена за бял мъж, било белязано с черен и бял цвят по различни части на тялото. Той добавя с похвална искреност: „Това са особености, които науката в сегашното си състояние не може да обясни". Жалко, че този пример не се следва по-често. Измежду древните Емпедокъл, Аристотел, Плиний, Хипократ, Гален, Марк Дамаски и други са дали не по-малко удивителни описания от тези на нашите съвременни автори.

В един труд, публикуван в Лондон през 1659 година, бил приведен силен аргумент срещу материалистите, доказващ могъществото на човешкото съзнание над невидимите енергии на природата. Неговият автор, доктор Мор, разглежда утробния плод като пластична субстанция, на която майката може да придава красива или грозна форма или сходство с някакво лице или лица. Тя може да наложи върху него отпечатъка на някакъв портрет или изображение, което е по-правилно да се нарича *астрограф* и което присъства ярко в нейното въображение. Такова въздействие от нейна страна може да бъде преднамерено или неволно, съзнателно или несъзнателно. Това зависи от знанието или незнанието ѝ за дълбоките тайни на природата. Отпечатъците върху утробния плод могат да се смятат повече като резултат на случайност, отколкото на съзнателно въздействие; доколкото астралната атмосфера на всяка душа е изпълнена с изображения на членове от семейство, дотолкова чувствителната повърхност на утробния плод, която може да бъде оприличена с повърхността на фотоплака, напълно вероятно може да възприеме изображението на близък или отдалечен във времето прародител, когато бъдещата майка никога не е виждала, но който в някакъв критичен момент като че е попаднал във фокуса на фотокамерата на природата. В тази връзка доктор Елам разказва: „До мен седи пациентка от далечен континент, където тя се е родила и е

получила образованието си. Върху стената виси портретът на някаква нейна далечна прабаба от началото на миналия век. И макар че никога не е пътувала извън Англия, всяка черта от лицето ѝ точно напомня другата жена, която е американка по рождение и по един от родителите".

Властта на нашето въображение над физическото ни състояние, дори след като достигнем зряла възраст, се проявява по различни начини. В медицината умният лекар без колебание ще приеме неговата целителна или болестотворна мощ, значително по-голяма от предписваните таблетки и сиропи. Той нарича това „виз медикатрия натуре" и неговото първо усилие е насочено към завоюване доверието на пациента до такава степен, че да е в състояние да подтикне природата сама да изкорени заболяването. Страхът често убива, а мъката има власт над тъмните флуиди на тялото, което не само уврежда вътрешните органи, но нерядко води до побеляване на косата. Фицинус оприличава *сигнатурите* на утробните плодове със знаците върху различните плодове и зеленчуци, развили се с особени израстъци и форми, и признава, че въображението на майката може да преобрази утробния плод в подобие на маймуна, свиня или друго животно. Марк Дамаски разказва за девойка, покрита с косми и (подобно на съвременна Юлия Пастран) имаща истинска брада; за Гулиелм Парадинус, дете, чиито нокти приличали на ноктите на мечка; за Бадуин Ронсе, родил се с обици на пуйка; за жабешката глава на Пареус. Авицена разказва за пиленца с глави на *каня* [МПуиз, род дневни грабливи птици - бел. ред.]. В последния случай, който служи като прекрасен пример за властта на същото това въображение при животните, зародишът е бил програмиран в момента на зачатия, когато в съзнанието на кокошката е имало истинска или въображаема каня. Това е било съвсем ясно за доктор Мор, който привежда въпросния случай от думите на Авицена и много уместно посочва, че тъй като яйцето, за което става дума, може да е било снесено на разстояние стотици мили от снеслата го кокошка, микроскопичният образ на канята, запечатан върху неговия зародиш, е трябвало да се увеличава и проявява заедно с растежа на пилето, абсолютно независимо от каквито и да било последващи въздействия от страна на кокошката.

Корнелиус Гема ни разказва за дете, родило се с кръвотечаща рана върху челото, което било резултат от заплахите на баща му към майката... „който насочил оголена сабя към челото ѝ". Сенерциус е отбелязал случай с бременна жена, която, виждайки как месарят разсича с голям нож на две свинска глава, родила след това дете с лице, разсечено по горната челюст, небцето и горната устна до носа. В книгата на Ван Хелмонт се съобщава за други много интересни случаи. Жената на шивач, в Мехлин стояла на вратата на своя дом и видяла как на войник при сбиване била отрязана ръката. Това ѝ направило толкова силно впечатление, че тя преждевременно родила дете с една ръка, а мястото на другата кръвотечало. През 1602 г. жената на антверпенския търговец Маркус Девангелер, виждайки войник, току-що загубил ръката си, също преждевременно родила дъщеря с една ръка и кървава рана, на мястото на другата, както и в предишния случай. Ван Хелмонт привежда трети пример с жена, оказала се свидетелка на това, как по заповед на херцог Д'Алва били обезглавени тринадесет души. Ужасът на това зрелище така ѝ подействал, че тя усетила родилни болки и родила съвсем нормално дете, „но то било без глава, а шията му била окървавена, както при екзекутираните. Това обаче, което прави въпросните произшествия още по-учудващи, е, че в описаните случаи недостигащите ръце или глави никъде не били открити". Ако такова нещо би могло да бъде представено като природно чудо, горепосочените случаи на изчезване на цели части от тялото на неродено още дете могат да бъдат отнесени към тази категория. Ние внимателно прегледахме трудовете на по-късните автори по физиология в търсене на някаква повече или по-малко приемлива теория, обясняваща поне нещо свързано с родилните петна или със *сигнатурите* на утробния плод изобщо. Оказа се, че най-много, което учените могли да направят, е да регистрират случаите на феномена, наричан от тях „спонтанно отклонение от типове", и да обясняват всичко с теорията за „любопитните съвпадения" на мистър Проктър, или откровено да признаят незнанието си, както това са правили много хора,

неудовлетворени от сумата на познанията на човечеството. Маженди признава, че въпреки научните изследвания, за живота на утробния период е известно съвсем малко. На 518-а страница от американското издание той дава пример, в който пъпната връв е била разкъсана и след това отново се е сраснала и той се пита: „По какъв начин се е извършвало кръвообращението в този орган?" На следващата страница той казва: „Сега ние не знаем нищо за това, как се извършва усвояването на храната от утробния плод". По отношение на храненето той задава въпроса:

„Какво тогава можем да кажем за храненето на утробния плод? Трудовете по физиология по този предмет съдържат само *смътни догадки*". На 502-а страница срещаме следното изказване: „Вследствие на някаква *неизвестна причина* различните части на утробния плод се развиват по протиестествен начин". В противоречие с предишните си признания за неосведомеността на науката по този въпрос, той добавя: „*Няма основание да се мисли, че въображението на майката може да има някакво влияние върху формирането на тези чудовища*; освен това, проявите от такъв род се наблюдават всекидневно в потомството на животните и даже на растенията". Каква чудесна илюстрация за методите на учените мъже се явява това изказване! От момента, в който те излязат извън рамките на установените факти, съжденията им очевидно стават напълно извратени.

I Изводите, които те правят от собствените си изследвания, много често са значително неточни от изводите на други хора, получили тези факти от втора ръка. Научната литература постоянно ни предоставя примери за истинността на казаното. Това правило се проявява изключително ясно, когато анализираме разсъжденията на материалистичните изследователи на психологични феномени* Тези, които са слепи духом, не са в състояние да различат психологичните причини от материалните следствия, както страдащите от далтонизъм не могат да различат червеното от черното.

Елам, който е по-скоро враг, а не привърженик на спиритуализма, изразява мнението на честните учени със следните думи: „По какъв начин съзнанието и материята си взаимодействат остава необяснимо; тази тайна е призната за неразрешима и вероятно такава ще си остане завинаги".

Един от основните трудове в областта на уродствата е „Наука и практика на медицината" на английския професор по патология от Военномедицинското училище в Единбург У. М. Аткин.

Той пише следното: „Голяма тайна обкръжава произхода на уродствата. Може да се смята, че произходът им се свежда до два момента, а именно: 1) Уродството може да възникне в резултат на увреждане на самия зародиш; 2) То може да е следствие от деформация, предизвикана от външни причини в процеса на развитие на утробния плод. Що се отнася до първия фактор, смята се, че зародишът поначало може да бъде повреден, вследствие *някакво влияние, изхождащо от мъжкия или женския пол*, както това се случва при повторни раждания на едно и също уродство (от същите родители), където недостатъкът на едната от страните се предава на новороденото като наследство."

Като не разполагат със собствена теория, обясняваща раждането на изроди, патолозите, верни на професионалните си инстинкти, прибегват до отрицание. „Отсъстват безспорни доказателства, че такива деформации могат да се получат като резултат от менталните впечатления на бременната жена - заявяват те. - Бенките и кожните петна се обясняват с болезненото състояние на тъканта, покриваща плода... Като общоприета причина за деформациите на утробния плод се сочи забавянето в развитието на плода; *факторите, които водят до това, не винаги могат да бъдат открити и фактически най-често остават скрити... преходните форми на човешкия зародиш напомнят постоянните форми на много нисши животни*". Учените професори не можаха да обяснят - защо? „*Затова уродствата, възникващи в резултат на забавяне в развитието, често добиват вид на животни*".

Точно така: дали сега патолозите няма да ни съобщят защо това е така? Всеки анатом, който е направил от развитието на ембриона „предмет на особено изучаване“, може без особено затруднение да разкаже какво е научил от ежедневния си опит и работа. Той може например да поясни, че до определен период човешкият ембрион представлява елементарно многоклетъчно, правещо първите си крачки от състоянието на хайвер към формата на поповата лъжичка. Изглежда обаче, че нито един физиолог или анатом не се е сетил да приложи към развитието на човешкото същество (от началото на неговото възникване като зародиш до окончателното формиране и раждане) питагорейската езотерична доктрина за метампсихозата, така неправилно разбрана от критиците. Значението на кабалистичната аксиома: „Камъкът става растение; растението - животно; животното - човек“ и т.н., вече бе разяснено на друго място във връзка с духовната и физическата еволюция на човека. Тук ще прибавим още няколко думи за по-доброто разясняване на тази идея.

Какво представлява началната форма на бъдещия човек? Изначална корпускула - казват някои физиолози; молекула, яйце - уточняват други. Ако формата ѝ би могла да бъде анализирана (със спектроскоп или по друг начин) какъв би се оказал нейният състав? Това безкрайно малко ядро на бъдещия човек е съставено от същите елементи, както и камъкът, от същите елементи, както и земята, върху която на човек му предстои да живее. Кабалистите сочат Мойсей като на автор на твърдението, че за създаването на живо същество са нужни земя и вода; затова може да се каже, че отначало човек се появява във вид на кал. След три или четири седмици зародишът заприличва на растение, тъй като единият му край става сфероиден, а другият се стеснява конусообразно, подобно на морков. При разрез се открива, че той, подобно на луковица, се състои от няколко слоя много нежна ципа, служеща като вместилище на вода. В долния край тези две ципи се сближават и ембрионът виси върху основанието на пъпа като плод от клонка. След това ембрионът започва да пуска израстъци на крайниците и да ги развива. Появяват се очи, подобно на две черни точки; уши, нос и уста, които преди да изпъкнат, образуват вдлъбнатини. Ембрионът се развива постепенно в зародиш на животно - приема формата на попова лъжичка и подобно на амфибия живее във водата и се развива в нея. Монадата му още не е станала нито човешка, нито безсмъртна, тъй като кабалистите ни казват, че това ще настъпи едва „в четвъртия час“. Постепенно зародишът приема характерните черти на човешко същество и първият трепет на диханието на безсмъртието го пронизва: той се движи, природата открива пред него път, въвежда го в света. И божествената същност се вселява в детския организъм, в който тя ще обитава до неговата физическа смърт, след което човекът става ДУХ.

Тайнственият процес на деветмесечното формиране на човека кабалистите наричат завършване на „индивидуалния цикъл на еволюцията“. Както зародишът се развива от утробата, така и земята се заражда от вселенския ефир, или от астралния флуид в лоното на вселената. Тези космически деца, подобно на обитаващите ги живи организми, отначало са ядра, след това - яйца, после съзряват постепенно и на свой ред стават материя; едва тогава те развиват минерални, растителни, животински и човешки форми. Посоката на движение е от центъра към окръжността, от малкото мехурче до невъобразимите граници на Космоса. Мислителите-кабалисти проследяват как един цикъл на развитие се слива с друг цикъл, как един кръг съдържа в себе си друг от безкрайната еволюция. Ембрионът се развива във вътреутробната си сфера, индивидът в семейството си, семейството в държавата, държавата в човечеството, Земята в Слънчевата система, тя на свой ред в централната вселена, вселената в Космоса, Космосът в Първопричината на безкрайността, в безпределността. Философията им е следната:

„Всичко по същество е част от едно огромно цяло, чието тяло е природата, а Бог е неговата душа... Безбройни светове лежат в утробата му като деца“.

Въпреки единодушното си съгласие, че физическите причини (например ударите, нещастните случаи, лошото хранене на майката) влияят върху зародиша и в известна степен заплашват живота му и че моралните фактори (например страхът, внезапният удар,

съкрушаващата мъка или дори прекалено голямата радост) могат да задържат растежа на зародиша и дори да го убият, много физиолози се съгласяват с Маженди, твърдейки: „Няма причини да се вярва, че въображението на майката може да има каквото и да е влияние, предопределящо раждането на уроди". И това се твърди само защото „такива уродства ежедневно се наблюдават при възпроизводството на животни и даже на растения".

Това мнение се поддържа от много водещи съвременни тератолози. Макар че Сент-Илер е дал наименованието на тази нова наука, тя се основава върху задълбочените и многобройни експерименти на Бичет, който още през 1802 г. е бил признат за създател и основоположник на аналитичната и философската анатомия. Един от най-ценните приноси в тератологичната литература е монографията на Дж. Дж. Фишер, доктор по медицина от Ню Йорк.

Този автор класифицира раждащите се уроди в различни групи, съпровождайки отделните случаи с разсъждения, произтичащи от тяхното своеобразие. Следвайки примера на Сент-Илер, той дели историята на този клон на знанието на три периода - интуитивен, позитивен и научен.

За нашата цел е достатъчно да се каже, че при сегашното състояние на научната мисъл две положения се смятат за установени: 1) менталното състояние на майката не оказва влияние върху формирането на вътреутробните уродства; 2) множеството от различните уродливости могат да бъдат обяснени с теорията за спирането или задържането развитието на плода. Фишер казва: „Внимателното изучаване законите на развитието и на реда, в който различните органи и ембриони се развиват, е довело до наблюденията, че уродите, появили се в резултат на спряно или забавено развитие, са надминали, до известна степен, техните перманентни ембриони. Ненормалността на органите е просто резултат от началните условия на формиране, тъй като тя е протичала в ранните стадии на вътреутробния живот"[30].

При сегашното (признато за хаотично) състояние на физиологията, на нас ни изглежда малко рисковано от страна на някакъв тератолог, колкото и велик да е неговият авторитет в анатомията, хистологията или ембриологията, да заема такава опасна позиция, твърдейки, че майката няма влияние върху своето дете. От времето, когато микроскопът на Галер, Пролик, Дересте и Ларабулие ни разкриха много интересни факти за живота на зародиша, още повече факти в областта на ембриологията остават неизвестни за съвременната наука. Ако се съгласим, че уродствата са резултат от забавяне в развитието и дори ако отидем още по-далече и се съгласим, че бъдещето на зародиша може да бъде предсказано, тогава накъде ще ни поведе тератологът, за да можем да разберем предшестващата психологична природа на едното или другото? Доктор Фишер, след като внимателно е изучил няколко стотици случая на уродство, може да се чувства в правото си да построи новата им класификация по родове и видове; но фактите си остават факти и извън полето на неговите наблюдения съществуват многобройни доказателства, че силните преживявания на майката често се отразяват върху детето в осезателни, видими и постоянни отклонения от нормалния облик. Тези случаи се намират в явно противоречие с твърденията на доктор Фишер, че причините за раждането на уроди могат да бъдат проследени „в ранните стадии на развитието на зародиша". Ето ви един от тези случаи, В Саратовския окръжен съд (в Русия) имаше съдия, който винаги носеше превръзка върху лявата си буза. Знакът много точно изобразяваше мишка, тялото на която изпъкваше върху бузата с високия си релеф, а опашката се издигаше към слепоочието и се губеше в косите му. Тялото на мишката изглеждаше мазно, сиво и напълно естествено. Според собственото му обяснение, майка му изпитвала непреодолимо отвращение към мишките и преждевременното ѝ раждане било предизвикано от страх, когато тя видяла, че от работната ѝ кутия изскача мишка.

В друг случай, свидетел на който е пишещата тези редове, бременна дама, на която ѝ оставаха две-три седмици до раждането, видя чаша с малини, която ѝ се искаше много да изяде, но това ѝ беше отказано. Тя възбудено и до известна степен театрално се удари с дясната ръка по врата, възкликвайки, че трябва да получи малина. Детето, родило се в наше

присъствие след три седмици, имаше ясно очертан знак на малина върху дясната страна на шията. По време на съзряване на плодовете, родилният му знак ставаше тъмномалинов, докато през зимата той беше съвсем блед.

Случаи като горепосочения са известни на много майки или от собствен опит, или от опита на приятели и познати, и те са по-убедителни от уверенията на всички тератолози на Европа и Америка взети заедно. Сред животните и растенията също се наблюдават случаи на уродливост - оттук Маженди и неговите последователи правят извода, че човешките уродства могат да се сравнят с тях и изобщо не са резултат от майчиното въображение, защото първите (т.е. уродливостите на животните и растенията) не се явяват такива. Ние обаче мислим, че ако физическите причини предизвикват физически следствия в нисшите царства на природата, тогава същото правило трябва да е в сила и при човешката психика»

Оригинална теория била издигната напоследък от професор Армър от медицинския колеж в Лонг Айленд в хода на обсъжданията, състояли се в Детройтската медицинска академия. Противоположно на ортодоксалните възгледи, представени от доктор Фишер, професор Армър твърди, че уродствата могат да бъдат резултат от две причини: 1) органична недостатъчност или ненормална функционалност на тъканта, от която се развива зародишът; 2) вредни влияния, действащи върху *зародиша в утробата*. Той твърди, че произвеждащата (генеративната) материя съдържа модела на всяка тъкан, строеж и форма (на бъдещия човек) и че може да съществува такова предаване на *придобитите особености* на строежа, при което произвеждащата материя се оказва неспособна за възпроизводство на здраво и нормално развито поколение. От друга страна, новосъздаваната материя сама по себе си може да бъде свършена, но бидейки подложена на неблагоприятни влияния по време на бременността, тя по необходимост може да създаде урод.

За да бъде състоятелна, тази теория трябва да бъде в състояние да обясни диалотератологичните случаи (на двуглави уроди и такива с двойни крайници), което изглежда е трудна задача за нея. Ние бихме могли да се съгласим, че в дефектната възпроизвеждаща материя главата на ембриона може да отсъства, както и някаква друга част от тялото; но едва ли може да се допусне, че в нея може да има два или три представите та на един-единствен член. И пак, ако възпроизвеждащата материя има наследствен порок, тогава цялото изхождащо от нея потомство трябва да бъде в еднаква степен уродливо; факт е обаче, че в много случаи майката ражда здрави деца преди появата на урода, като при това всички те са потомство на един и същи баща. Самият доктор Фишер привежда редица подобни примери; между впрочем, той описва случая на Катерина Коркоран[31], „много здрава жена на тридесет години, която преди раждането на урода е дала живот на пет деца с добра физика, две от които, били близнаци..." При урода, който тя родила по-късно, е имало по една глава в двата края на тялото, два гръдни коша с ръце, две стомашни и две тазови области, съединени в краищата си, и четири крака, почифтно разположени от едната и другата страна, където е станало съединението между двете части. Някои органи от тялото обаче не са били двойни и затова даденият случай не може да се разглежда като срастване на двама близнаци.

Друг пример ни дава Мария Тереза Пароди. Това е случаят, при който жена, дала преди това живот на осем добре оформени деца, родила накрая дете от женски пол, чиято горна част била двойна. Има много такива случаи, при които *преди и след* раждането на уроди майките са раждали напълно здрави и нормални деца; а от друга страна, ако фактът, че уродствата се срещат при животните също както и при хората (станал общоприет аргумент против теорията, че тези уродства се явяват резултат от въображението на майката) и твърдението, че няма разлика между яйцеклетката на бозайника и човека, бъдат приети - тогава какво ще стане с теорията на професор Армър? В такъв случай, примерът с животинското царство ще бъде също така убедителен, както примерът на човешката уродливост. И ето какво четем в статията на доктор Самюъл Л. Митчел „За двуглавата змия": „Беше убита женска змия, заедно с потомството ѝ, наброяващо 120 екземпляра, три от които бяха уроди. Едно от тези

змийчета имаше две добре различаващи се глави; другото беше с двойна глава, но само с три очи; а третото имаше двоен череп, снабден с три очи и една-единствена челюст (последното имаше две туловища)". Несъмнено *възпроизвеждащата материя*, която е породила на бял свят тези *уродчета*, е била същата, която е оформила и останалите 117. По такъв начин теорията на *Армър* се оказва също така несъстоятелна, както и другите.

Този неуспех при решаването на въпроса произтича от неправилния метод на разсъждение, който учените използват най-често, а именно *индуктивния метод*. Този метод предполага събиране по *опитен път* и наблюдение на всички факти, свързани по някакъв начин с изследваната тематична област и следователно е по-правилно да бъде наричан метод на събирането и наблюдаването по експериментален път и извеждането на логичните заключения. По думите на автора на „Философски изследвания“, „доколкото тези заключения (изводи) не могат да се разпространяват извън това, което се потвърждава от опита, индуктивният метод се явява инструмент на доказателствата и *ограниченията*“. Въпреки тези ограничения, той се прилага във всички научни изследвания; това рядко се признава, но според нас хипотезите изглеждат така, сякаш експериментаторите са ги намерили с вече математически доказани теореми, докато всъщност това са само приблизителни данни.

За изучаващия окултната философия, която от своя страна отхвърля метода на индукцията поради неговата ограниченост, и напълно приема делението, предложено от Платон, на причините на Действителни, Формални, Материални и Заключителни (като Елеатичен метод за изследване на всеки проблем) - при такова изучаване ще бъде напълно естествено да се разсъждава от гледната точка на представителите на неоплатоническата школа - спорният предмет или *съществува* във вида, в който го описват, или *не съществува*. Затова ние ще зададем въпроса: съдържа ли универсалният ефир, известен на кабалистите под названието „астрална светлина“, електричество и магнетизъм, или не съдържа? Отговорът трябва да бъде положителен, защото „точната наука“ сама ни учи, че тези две обратими енергии, насищащи въздуха и земята, се намират в постоянна взаимовръзка. След като по този въпрос няма спор, ние ще трябва да продължим по-нататък: а) какво става със *самия него*; б) какво става с него, но по отношение на всичко друго; в) какво става с всичко друго, но относно него; г) какво става с всичко друго само по себе си? Отговорите могат да бъдат следните:

а) Относно *самия него*. Присъщите на електричеството свойства, съдържащи се в него в латентно състояние, стават активни при благоприятни условия и при определени условия фината и всепроникваща сила приема формата на магнетична сила; при други условия обаче тя се проявява като електрическа енергия;

б) Прямо всички други. Това, с което то има родство, го притегля - всичко друго го отблъсква;

в) Всичко друго, но по отношение на него. Всичко друго, което влиза в съприкосновение с електричеството, получава от него въздействие в степен, съответстваща на неговата проводимост;

г) Всичко друго само по себе си. Под въздействието на получения импулс от електрическа енергия, в съответствие с неговата интензивност, техните частици променят отношенията помежду си; те или се разкъсват на части и по такъв начин предметът (органичен или неорганичен), който те са съставяли, се разрушава; или, ако този предмет преди това вече е бил разрушен, той се привежда в състояние на равновесие (както е при случаите на заболяване); или, ако разрушението е било само повърхностно, върху предмета може да бъде запечатано изображението на някакъв друг предмет.

Нека сега се опитаме да приложим тези основни положения към въпроса, за който ставаше дума. Науката е установила няколко принципни положения по този въпрос, като например, че бременната жена се намира в състояние на голяма впечатлителност и възприемчивост,

както физически, така и ментално. Физиолозите твърдят, че в този период умствените й способности са отслабени и че тя е необичайно чувствителна дори към най-малките дреболии. Порите й са отворени и тя отделя особена кожна пот; тя изглежда отворена за всички влияния на природата. Последователите на Райхенбах твърдят, че ОДИЧНОТО й състояние е много интензивно. Дьо Поте предпазва такава жена от месмеризация, за да се избегне външно въздействие върху нейния плод. Болестите на майката се предават на плода и често той изцяло ги абсорбира; страданията и радостите й действат върху неговия темперамент така, както върху здравето му. Според една древна мъдрост великите хора имат велики майки, и обратното. „Истина е, че нейното въображение оказва влияние върху плода“ - признава Маженди и (противоречейки на самия себе си) добавя: - „Внезапен ужас може- да причини смъртта на утробния плод или да задържи неговия растеж.“

В един случай, за който неотдавна съобщи американски вестник, при събличането на момче, убито от мълния, върху гърдите му било открито точно изображение на дървото, което растяло наблизо до прозорец?., срещу който момчето седяло по време на нещастieto (дървото също било повалено от мълнията). Тази електрическа фотография, направена от слепите сили на природата, ни дава аналогия, чрез която можем да разберем механизма за предаване на менталните картини от майката върху още нероденото дете. Когато порите на жената са отворени, тя излъчва ОДИЧНИ еманации, които не са нищо друго, освен друга форма на АКАША, електричество или жизнен принцип; това (според откритието на Райхенбах) предизвиква месмеричен сън и следователно е МАГНЕТИЗЪМ. Магнетичните токове, след тяхното излизане от тялото, се превръщат в електричество. Когато някакъв предмет направи силно впечатление на майката, неговото изображение моментално се запечатва (проектира се) върху астралната светлина или вселенския ефир, явяващ се (според думите на Джевонс и Бабеж, а също на авторите на „Невидимата Вселена“) хранилище на ДУХОВНИТЕ изображения на всички форми и дори на човешките мисли. Нейните (на майката) магнетични еманации се привличат и съединяват с низходящите токове, които вече носят съответното изображение в себе си. Те повече или по-малко се отпечатват върху утробния плод по същата формула на физиологията, която показва, че всяко преживяване на майката се отразява върху нейното потомство.

Елифас Леви, който несъмнено е един от най-авторитетните кабалисти, казва: „Бременните жени повече от другите са подложени на влиянието на астралната светлина, която способства за формирането на тяхното дете и постоянно им носи спомените и формите (лицата), с които е изпълнена. По тази причина много добродетелни жени нерядко въвеждат в заблуда хората и предизвикват съмненията на роднините си, раждайки деца със съмнителни сходства. Те често запечатват върху плода си изображение, което се е врязало в паметта им по време на сън“.

„Кабалистичното използване на пентаграмата може да предопредели външността на бъдещите деца и посветената жена би могла да придаде на бъдещия си син сходство с Нереус или Ахил така, както и с Людовик XIV или Наполен“.

Ако някоя друга теория, а не теорията на доктор Фишер, получи в крайна сметка потвърждение, тогава последният не трябва да се оплаква, тъй като самият той е направил следното признание: „Едно от най-големите препятствия по пътя на развитието на науката винаги е било *сляпото подчинение на авторитета*... Да се освободи ума от влиянието на авторитета, за да има той свободно пространство за изследване на фактите и законите, съществуващи и установени в природата, би означавало да се създадат необходимите условия за научни открития и за прогреса на науката.“

Ако е признато, че майчиното въображение може да спре ръста или да разруши живота на утробния плод, защо тогава то да не може да повлияе върху физическата му външност? Съществуват няколко хирурзи, които са посветили цялата си изследователска дейност на разкриването причините за тези вътрешни уродства, които в крайна сметка са достигнали

единствено до убеждението, че това са обикновени „съвпадения“. Не би било философски да се твърди, че животните не са надарени с въображение; действително има хора, които смятат за връх на метафизичните спекулации твърденията, че някои видове от растителния свят (например мимозата и група насекомоядни растения) притежават инстинкт и елементарно въображение, но все пак като цяло тази идея не остана без привърженици. Ако такъв велик физик като Тиндал е принуден да признае, че дори имайки работа с разумния и говорещ човек, учените не са в състояние да построят мост над бездната между ума и материята и да определят силата и властта на въображението, тогава колко по-неразбираемо изглежда това, което става в мозъка на нямото животно.

Какво е въображението? *Психолозите ни казват, че това е виещата и твореща мощ на душата*, а материалистите погрешно го смесват с фантазията. Съществената разлика между тях беше така добре разяснена от Уърдсворт в предговора към неговите „Лирични балади“, че сега смесването на тези две понятия е вече непростимо. Питагор е твърдял, че въображението е памет за предшествващи духовни, ментални и физически състояния, докато фантазията е безредна продукция на материалния мозък.

От каквато и гледна точка да подходим към въпроса, старата като света идея за това, че материята е била оживотворена и оплодена от вечната идея (въображението), остава неизбежна. Ако отхвърлим тази доктрина, тогава теорията за космоса, развиващ се постепенно от хаотичното безредие, става нелепост, защото в най-висока степен нефилософски е да се мисли, че инертната материя, движена от слепи сили и без ръководен разум, спонтанно ще се формира във вселена с такава възхитителна хармония. Ако човешката душа действително е резултат, частица, произлязла от същността на вселенската душа, безкрайно малко парченце от този първи творещ принцип (начало), тогава тя неизбежно споделя (притежава) проявленията на всички атрибути на демиургичните сили. Както творецът от мъртвата бездейна материя е създал формите, така и човекът, ако е осъзнал своите сили, може до известна степен да прояви аналогични способности. Както Фидий, моделирайки глината, е могъл да придаде пластична форма на възвишената идея, така и майката, която осъзнава своите сили, може да даде каквато поиска форма на бъдещото си дете. Без да знае силата си, скулпторът създава само неодушевена, макар и възхитителна фигура от инертната материя, докато душата на майката, задвижена от собственото си въображение, сякаш, несъзнателно изхвърля (проектира) поразилото я изображение в астралната светлина и по пътя на реперкусията (последващата обратна проекция) го запечатва върху утробния си плод. Според науката законът на притеглянето ни убеждава в това, че всяко изместване, дори ако то стане в самото сърце на Земята, ще бъде почувствано в цялата вселена и „ние дори можем да допуснем, че същото се отнася за молекулярните движения, които съпровождат мисълта“.

Говорейки за предаването на енергията из целия вселенски ефир (астралната светлина), същият авторитет пояснява: „Цялостното заснемане на всичко извършващо се и съхраняването на тези своеобразни снимки е непрекъснат процес. Значителна част от вселенската енергия се влага в такива картини“.

Доктор Фурниер от Националния институт на глухонемите във Франция (в глава втора на своя труд), разсъждавайки по въпроса за утробния зародиш, казва, че дори най-мощният микроскоп не е в състояние да открие каквато и да било разлика между яйцеклетката на бозайника и човека. Във връзка с движението на яйцеклетката той задава въпроса: „Каква е причината? Притежава ли тя някакви особености, по които да се отличава от другите яйцеклетки?“ На това той чистосърдечно признава: „Досега науката не е отговорила на тези въпроси и бидейки песимист, аз не мисля, че тя ще отговори някога; от деня, в който нейните методи на изследване й позволят да опознае скрития механизъм на взаимодействие на жизнения принцип с материята, тя ще разбере самия живот и ще бъде в състояние да го възпроизвежда“. Ако цитираният от нас автор бе слушал проповедта на отец Феликс, колко уместно той би могъл да произнесе своето „Амин“ след възклицанието на този свещеник -

„ТАЙНА! ТАЙНА!"

Нека сега разгледаме твърденията на Маженди в светлината на регистрираните от науката примери за властта на въображението в случаите на образуване на уродливи деформации при жени, които не са бременни. Маженди признава, че такива случаи са ежедневно явление при потомствата на нисшите животни. Как иначе ще обясни той излюпването на пиленца с ястребови глави, ако не с помощта на теорията, че появата на вековния враг - ястреба, е повлияла върху въображението на кокошката, която на свой ред е предала тази мисъл на материята, влизаща в зародиша, където въпросният фактор е получил развитие и е предопределил появата на уродливи пилета? Ние лично познаваме аналогичен случай, при който домашният гълъб на една позната дама често се плашеше от папагала и в следващото поколение на този гълъб две гълъбчета бяха с папагалски глави; сходството дори се разпростираше върху цвета на перата. Ние бихме могли да цитираме Колумел, Хат и други авторитети, заедно с примери от опита на скотовъди, за да покажем как чрез привеждане въображението на майката във възбудено състояние може да се въздейства в значителна степен върху формирането външността на потомството. Тези примери въобще не засягат въпроса за наследствеността, защото те просто са изкуствено предизвикани изменения.

Катерина Кроу детайлно разглежда въпроса за властта на съзнанието над материята и в качеството на илюстрации привежда много факти, потвърждаващи тази теза.

Освен това, един много любопитен феномен, наричан *стигмати*, има отношение към това. Тези знаци се появяват по телата на лица от всички възрасти и винаги са резултат на екзалтирани състояния. В случая с Катерина Емерих (тиролска жена, изпадаща в екстаз), а също и в много други случаи, раните от разпятието върху кръста са били аналогични на известните от преданието. Някоя си мадам Б. фон Н. видяла насън, че някакъв човек ѝ предлага рози - червена и бяла, и че тя избрала последната. Събуждайки се, тя усетила пареща рана в ръката си и постепенно върху нея се появило изображението на роза, съвършено по форма и цвят, която дори като че се извисявала релефно над кожата. Този знак нараствал по интензивност до осмия ден, след което започнал да избледнява и към четиринадесетия ден вече не се забелязвал. При друг случай две млади полякини стояли близо до отворен прозорец по време на гръмо-тевична буря. Близо до тях светнала мълния и златната огърлица върху шията на едната от тях силно се нагреля. Точното изображение на случилото се се запечатил върху кожата ѝ за цял живот. Другото момиче, шокирано от случилото се, останало неподвижно в продължение на няколко минути и след това припаднало. Постепенно същите знаци на огърлицата, които за един миг били отпечатани върху шията на приятелката ѝ, започнали да се появяват върху собствената ѝ шия и останали там в продължение на няколко години, след което постепенно изчезнали.

Известният германски изследовател доктор Джъстин Кърнър разказва за още по-удивителен случай. „По време на френското нахлуване в Русия, един казак преследвал французин и го притиснал в една задънена улица (алея, която нямала друг изход) и там между тях започнало драматично сражение, по време на което французинът бил тежко ранен. Някакъв човек, който се укривал наблизо и станал свидетел на страшната битка, бил така ужасно изплашен, че когато стигнал до дома си, върху тялото му били открити същите рани, каквито казакът нанесъл на врага си."

В дадения случай (както в случаите с органични разстройства и дори на физическа смърт, причинена от силна внезапна възбуда) Маженди би се затруднил да припише тези следствия на други причини, освен на въображението; ако той беше окултист, подобно на Парацелз и Ван Хелмонт, този проблем би загубил за него своята тайна. Тогава Маженди би осъзнал властта на човешката воля и въображение (първата - съзнателна, второто - непроизволно) над космическата енергия, чрез които могат да бъдат причинени физически и ментални увреждания не само на набеязаната от човека жертва, но чрез обратното въздействие на енергията тя може да поразява (несъзнателно) и този, който я е излъчил. Един от основните принципи на

магията е, че ако токът на този невидим флуид не е насочен с достатъчна сила, за да достигне целта, той ще нанесе обратен удар. По същия начин гумена топка отскача от стената в ръката на хвърлилия я, тъй като не е била в състояние да пробие стената. Има много случаи, когато хора, *пожелали да станат магьосници*, са ставали жертва на задействаните от тях самите магични сили. Ван Хелмонт пише: „Силата на въображението на бременната жена (при много възбудено състояние) създава конкретна идея, която става свързващо звено между тялото и духа. Така тя се предава на съществуването, с което жената в това време е най-тясно свързана, и отпечатва върху него образа, който я вълнува най-много“.

Делюз е събрал в своята „Библиотека по животински магнетизъм“ редица забележителни факти, заимствани от Ван Хелмонт. Ние ще се ограничим с привеждането на няколко от тях, описани от Жак Пелисие. Той казва, че „хората, гледайки втрещено животни в продължение на четвърт час, могат да им причинят смърт; това потвърждава и Русо въз основа на личния си опит в Египет и на Изток, където той по този начин умъртвил няколко жаби. Когато той обаче се опитал да направи това в Лион, жабата, след като открила, че не може да избяга от погледа му, се обърнала, надула се и го гледала с такъв яростен неподвижен поглед, че скоро го обхванала слабост, преминаваща в загуба на съзнание; тогава за известно време дори го смятали за мъртъв“.

Нека сега се върнем към въпроса за тератологията. Виерус разказва в своята книга за дете, родено от жена, която непосредствено преди раждането била заплашвана от мъжа си, че в нея се намира дяволът и че той ще я убие. Уплахата на майката била толкова голяма, че роденото от нея дете се оказало добре оформено от средата надолу, но горната му половина била покрита с тъмночервени петна; очите му били върху челото, устата била като на сатир и върху главата имало извити рога като на козел“. В един от трудовете по демонология, написани от Пераматус, намираме разказ за урод, роден в Сент-Лоуренс (Западноиндийски острови) през 1573 г. Истинността на този случай е засвидетелствана от херцог Медина-Сидония. Това дете, „освен ужасяващата деформация на устата, ушите и носа, имало върху главата си два рога, подобно на младо козле, дълги косми по цялото тяло, месеста препаска по средата, от която висяло приличащо на портмоне парче плът, а на лявата си ръка имало камбана от плът, подобно на онези, които използват по време на танците си индианците; а върху краката си - високи ботуши от плът, със закривени надолу кончове. Казано накратко, видът му бил ужасен и дяволски; всички местни хора обаче били убедени, че това е резултат от уплахата на майката, която се изплашила от древен индиански танц.

Доктор Фишер отрича всички подобни случаи като недействителни и невъзможни.

Ние обаче няма да уморяваме повече читателя с допълнителни извадки от множеството тератологични случаи, срещани в трудовете на общопризнати автори. Посочените по-горе примери са напълно достатъчни, за да илюстрираме взаимодействието, което съществува между тези физиологични отклонения на майчиното съзнание и вселенския ефир. Ако някой постави под съмнение авторитета на Ван Хелмонт като учен, ние ще го насочим към труда на известния физиолог Фурние, където на страница 717 намираме следната оценка: „Ван Хелмонт беше забележителен химик, с особен интерес той изучаваше въздухоподобните флуиди и им даде названието *газ*. В същото време той доведе благочестието си до мистицизъм, отдавайки се на размисли за божественото... Ван Хелмонт се различаваше от предшествениците си по това, че той съедини ПРИНЦИПА НА ЖИВОТА непосредствено и дори по опитен път (както казва самият той) с най-слабите движения на тялото. Именно непрекъснатото действие на тази същност (която той по никакъв начин не свързва с материалните елементи, макар че тя формира отделната индивидуалност) е онова, което ние не можем да разберем. Въпреки това, именно тази същност е фундаментът, върху който се основава знаменитата школа“.

Принципът на живота на Ван Хелмонт, или АРХЕУСЪТ, е просто друго наименование на астралната светлина на всички кабалисти и на вселенския ефир на съвременната наука. Ако

някои от по-незначителните утробни знаци не дължат произхода си на въображението на майката, то тогава на каква друга причина Маженди иска да припише образуването на кози рога и космена покривка върху кожата на утробния плод, с които било белязано уродливото потомство в горепосочените случаи? Със сигурност там не е имало латентни зародиши на тези отличителни черти на животинското царство, способни да се развиват от внезапния импулс на майчиния каприз. Накратко казано, единственото възможно обяснение на тези факти е това, което се предлага от адептите на окултните науки.

Преди да оставим настрана тази тема, бихме искали да кажем още няколко думи за онези случаи, когато главата, ръката или китката на утробния плод мигновено са изчезнали, макар да е било очевидно, че преди този момент цялото тяло на детето е било нормално формирано.

От какво се състои тялото на детето преди раждането? Химиците обясняват, че то съдържа дузина фунта уплътнен газ, киселини, карбонати, магнезий, фосфор и други минерали; това е всичко! Откъде са се взели те? По какъв начин те са били събрани заедно? По какъв начин тези частици, които, по думите на мистър Проктър, „са извлечени от дълбините на пространството, обграждащо ни от всички страни“, са били формирани и как на тях им е била придадена човешка форма. Ние видяхме, че е безполезно да се задава този въпрос на онази доминираща в науката школа, блестящ представител на която е Маженди, защото той си признава, че не знае нищо за храненето, храносмилането и кръвообращението на утробния плод, а физиологията ни учи, че докато яйцеклетката е заобиколена от Граафовия мехур, тя е съставна част от организма на майката. След разкъсването на този мехур обаче тя става почти толкова независима от майчиното тяло (по отношение използването на материали за изграждането на тялото на бъдещото същество), както и при зародиша в птичето яйце след неговото снасяне от кокошката. Сред документално доказаните научни факти ще се намерят много малко данни, които биха противоречали на идеята, че утробният плод на майката значително се различава от квартирант на дом, в който той е намерил приют, топлина и удобства.

Според Демокрит душата се образува от натрупване на атоми, а Плутарх излага неговата философия по следния начин: „Съществуват безбройни субстанции, неделими, без разлика, без свойства; те се движат в пространството, в което са разсеяни, и когато се доближават една до друга, се съединяват и сливат и чрез агрегациите си образуват водата, огъня, растението или човека. Всички тези субстанции, които той нарича *атоми*, поради тяхната твърдост, не могат да се подлагат нито на деформации, нито на изменения“. Но, добавя Плутарх, „ние не можем да направим боя от това, което е безцветно, нито субстанция или душа от това, което няма душа и не може да има свойства“. Професор Валфур Стюърт казва, че тази доктрина в интерпретацията на Джон Далтон „даде възможност на човешкия ум да овладее законите, които управляват химическите изменения, както и да получи образна представа за това, което става там“. Бейкън казва: „Действително, ние трябва да бъдем много предпазливи, преди да решим да отхвърлим някакъв клон на познанието или начин на мислене като непригодни.“[32]

Това са смели думи. Колко представители на науката обаче ще се намерят, които да ги приложат на практика?

Демокрит от Абдер ни показва пространство, изпълнено с атоми, и нашите съвременни астрономи ни позволяват да видим как тези атоми образуват светове, а също така и раси, които ги населяват (включително и нашата човешка раса). След като илюстрирахме властта на човешката воля, която (чрез съсредоточаване на поток от тези атоми върху обективна точка) може да създава дете, съответстващо по външност на образа на майчиното въображение, защо тогава да е толкова невероятно тази същата власт (или сила), бидейки приложена от майката, да може по пътя на интензивно (макар и неосъзнато) обратно превключване да разсее, дезинтегрира някоя част от тялото или дори цялото тяло на още

нероденото дете? И именно тук е мястото да се спомене лъжливата бременност, която така често предизвиква недоумението и на лекаря, и на пациентката. Ако главата, ръката и китката на трите деца, споменати от Ван Хелмонт, са могли да изчезнат в резултат на чувството на ужас, изпитан от майката, защо тогава същото да не може да произведе пълно разтваряне на утробния плод по време на т. нар. „лъжлива бременност"? Такива случаи са редки, но се срещат и поставят науката в състояние на неспособност да даде задоволително обяснение. Повече от ясно е, че в кръвообращението на майката не може да присъства химически разтворител, достатъчно мощен да разтвори детето ѝ, без при това да разруши самата нея. Ние прехвърляме тази тема на медиците с надеждата, че, те като специалисти няма да се съгласят със заключението на Фурни, който казва: „В случая с тези феномени ние трябва да се ограничим в ролята на историци, тъй като ние дори не се опитаме да обясним всичките „защо" и „откъде", възникващи при тяхното изследване и скриващи тайните на живота; в процеса на нашето придвижване напред в нашите изследвания ни се налага да признаем, че това е *забранена зона за нас*".

Вярвайки в човешките интелектуални способности, истинският философ не може да признае никаква забранена зона и не смята която и да е тайна на природата за непроницаема или неприкосновена.

Никой от последователите на херметическата философия и нито един спиритуалист няма да възрази срещу абстрактния принцип, изложен от Юм - ЧУДОТО е невъзможно, защото да се предполага съществуването на такава възможност би означавало, че вселената вместо от общи закони, се управлява от индивидуални. В това се съдържа едно от основните противоречия между богословието и науката. Науката, основавайки се върху всеобщия опит, твърди, че в естествения ход на нещата в природата навсякъде господстват общи закони и единообразие, докато богословите предполагат, че Управляващият Разум може да бъде подбуден да спре течението на общия закон за особени случаи. Джон Стюърт Мил казва: „Ако не вярваме в свръхестествените сили, никакво чудо няма да ни докаже, че те съществуват. Само по себе си чудото, разглеждано просто като необичаен факт, може да бъде удовлетворително засвидетелствано както от нашите собствени чувства, така и от свидетелските показания на други лица. Нищо обаче не може да докаже, че то наистина е чудо, защото съществува и друга възможна хипотеза, а именно: фактът, разглеждан като чудо, е логичен резултат от някакъв неизвестен природен закон; тази възможност по никакъв начин не може да бъде отстранена дотолкова, че да не остава друга алтернатива, освен вмешателството на същество, стоящо по-високо от природата."

Това е именно положението, което се надяваме да бъде усвоено от съвременните логици и физици. По-нататък мистър Мил казва: „Ние не можем да признаем една теорема за закон на природата и в същото време да вярваме във факт, намиращ се в явно противоречие с нея; в такъв случай ние или не трябва да вярваме във факта, или трябва да допуснем, че сме допуснали грешка, като сме приели този предполагаем закон". Мистър Юм се позовава на „здравия и *неизменен* опит" на човечеството, който е установил система от закони, действията на които прави чудесата невъзможни. Трудността се съдържа в използването на прилагателното „неизменен" (което е отделено е курсив), защото е въпрос за предположение, че нашият опит никога няма да се измени и следователно ние винаги ще си останем със стария опит и обем от наблюдения, които ще служат като основа на нашите съждения. Това твърдение предполага също така, че всички философски школи ще работят с еднакви факти, на които ще дават аналогично тълкуване и обяснение. С това абсолютно се игнорира фактът, че в определена епоха човечеството може да се окаже временно лишено от информацията за предварително натрупаните знания в областта на философските постижения и научните открития. Така например, след изгарянето на Александрийската библиотека и разрушаването на Ниневия, светът за много векове беше лишен от необходимите данни, по които той би могъл да даде оценка за действителните езотерични и екзотерични познания на древните. През последните няколко години обаче откриването на

Розетския камък, папирусите на Еберс; д'Обини, Анастасий и други, както и откриването на древни глинени плочки, отвориха ново поле за археологични изследвания, които са на път да доведат до радикални промени в „здравия и неизменен опит на човечеството“. Авторът на „Свръхестествената религия“ справедливо отбелязва: „Човекът, който вярва на нещо, противоречащо на индуктивния извод, единствено по силата на предположение, непотвърдено от доказателства, е проста лековерен; такова предположение не може да промени това, което е реално очевидно“.

В лекция, прочетена от Хирам Кърсън (професор по англосаксонска литература в Корнелския университет) пред бившите питомци на колеж Сент-Джонс през кзли 1875 г., лекторът заслужено упреква науката: „Съществуват неща - казва той, - които науката не е в състояние да: извърши и опитите да бъдат извършени биха били единствено високомерие от нейна страна. Имало е време, когато религията и църквата са престъпвали законните си граници и са нахлували в областта на науката, пречели са ѝ и са я облагали с тежки данъци, но изглежда, че техните сегашни взаимоотношения са подложени на големи промени и науката, прекрачила своите граници, вече нахлува във "владенията на религията и църквата.

Сега, вместо религиозно царство, ни заплашва научно царство - в действителност ние вече се подчиняваме на такова царство и както през XVI век в интересите на свободата на мисълта беше издигнат протест срещу религиозния и църковния деспотизъм, точно така в нашия XIX век духовните и вечни интереси на човека изискват протест срещу бързо развиващия се деспотизъм на науката., Трябва да се настоява науката да се простира единствено в нейните законни предели на феноменалното и обусловеното, както и да преразгледа натрупания си научен багаж, за да можем да се убедим дали, слитъците злато в нейното мазе действително съответстват на чистото злато на Истината.

Ако науката не постъпи така, тогава (подобно на много случаи от деловия свят) учените могат да допуснат грешка, като оценят твърде високо своя капитал и в съответствие с това продължат опасното по мащабите си предприемателство. Съдейки по многобройните отзвучи, предизвикани от речта на професор Тиндал в Белфаст, капиталът на еволюционната школа на философията, към която той принадлежи, съвсем не е толкова голям, колкото си представяха в интелигентните (но не научни) обществени среди. Когато човекът, непринадлежащ към научните кръгове, узнае за онази огромна област от догадки и предположения в науката, която притиска отвсякъде областта на научно установеното (и вече се смята за нещо естествено от страна на учените), той просто остава поразен.

Това наистина е така; но същевременно учените отказват тази привилегия на своите опоненти. Те протестират срещу „чудесата“ на църквата и отхвърлят по логически път съвременните феномени. Като се имат предвид признанията на такива научни авторитети, като доктор Юманс и други, че съвременната наука сега преживява преходен период, би.могло да се смята, че е дошло времето, когато хората трябва да престанат да смятат някои неща за невероятни само защото те са необикновени и изглеждат противоречащи на онова, което е издигнато от нас като всеобщ закон. Не са малко добронамерените хора в сегашното столетие, които, въпреки че желаят да реабилитират имената на такива мъченици на науката, като Агрипа, Палиси и Кардап, все пак не са в състояние да разберат техните идеи правилно. Те много се заблуждават, ако мислят, че неоплатони-ците са отделяли повече време на трансценденталната философия, отколкото на точните науки.

„Несъстоятелността, която самият Аристотел проявява толкова често - казва професор Дрейпър, - не е доказателство за ненадеждността на неговия метод, а по-скоро за неговата персонална недоверност. Тази несъстоятелност възниква от недостига на достоверни факти.“

Какви факти? - иска ни се да попитаме. Не може да се очаква от човека на науката да признае факти, предоставяни от окултната наука, тъй като той не вярва в нея. Въпреки това, бъдещето може да докаже нейната истинност. Аристотел е предоставил своя индуктивен

метод като наследство за учените. Докато обаче не го допълнят с „универсалностите“ на Платон, те ще имат повече „несъстоятелности“, отколкото великия наставник от Александрия. Тези универсалности ще бъдат въпрос на вяра само дотогава, докато техният смисъл не бъде демонстриран и обоснован чрез повтарящи се опити. Кой от нашите днешни философи може да докаже чрез същия този индуктивен метод, че древните не са притежавали уменията да предизвикват такива явления, използвайки опита от своите езотерични изследвания? Отрицанията на днешните философи, които не са подкрепени от доказателства, свидетелстват в достатъчна степен, че те невинно се придържат към индуктивния метод, с който толкова много се хвалят. Принудени да изграждат своите теории върху основи, заложили от философите на древността, те правят открития, които са просто къльнове на семената, засадени от древните. И дори техните открития остават непълноценни, ако не и въобще мъртвородени. Причините в тях са обвити от мрак, а крайните последици остават забулени в тайна. „Ние не трябва — казва професор Юманс - да разглеждаме теориите на миналото като опровергани заблуждения, нито сегашните теории като окончателни. Живото и растящо тяло на Истината просто е привело в хода на еволюцията своите форми в по-висше и адекватно състояние.“ Това изказване, отнесено към съвременната химия от един толкова изтъкнат философ, химик и вдъхновен научен деятел на нашето време, показва преходното състояние, в което се намира съвременната наука; но това, което е справедливо по отношение на химията, е справедливо и по отношение на всичките ѝ науки-посестрими.

Откакто се появи спиритизмът, лекарите и патолозите (повече от когато и да било) проявяват склонност да се отнасят към великите философи, такива като Парацелз и Ван Хелмонт, като към суеверни знахари и шарлатани, да иронизират тяхното понятие за АРХЕУС или АНИМА-МУНДИ и да се подиграват на значението, приписвано от тях на движението на звездите. И все пак, какъв голям напредък отбеляза медицината от времето, когато лорд Бейкън я причисли към науките, основани предимно върху *предположения*.

Философи като Демокрит, Аристотел, Еврипид, Епикур (и по-скоро неговият биограф Лукреций), Есхил и други древни автори, които материалистите с такова желание цитират в качеството на авторитетни опоненти на мечтателните платоници, са били само теоретици, а не адепти. Последните по принцип излагали разбиранията си във форма, разбираема единствено за посветените, и а техните трудове нерядко били унищожавани от разярените християнски тълпи. Кой от съвременните клеветници може да заяви, че може да посочи точно докъде са се простирали знанията на древните? Император Диоклетиан например е изгорил немалко библиотеки, със съчинения по „тайните науки“. Нито един ръкопис, посветен на изготвянето на злато и сребро, не е избегнал гнева на този ограничен тиранин. През онези векове, които сега наричаме архаични, изкуствата и цивилизациите са били достигнали такова развитие, че (по думите на Шамполион) Атоти, *вторият* крал от *първата* династия на фараоните, е написал труд по анатомия, а крал Нечо - по астрология и астрономия. Блантасус и Синхрус са били знаменити географи на онези далечни домойсееви времена. Елиан разказва за египтянина Ячас, паметта на който се пази през вековете заради удивителните му постижения в медицината -той спрял разпространението на няколко епидемии просто чрез някакви *опушвания*. В труда на Аполонидес (по прозвище Орапис), споменат от Антиохийския патриарх Теофилос под заглавието „Божествена книга“, били дадени съкровени жизнеописания и произхода на всички богове на Египет. Аммианус Марселинус говори за таен ръкопис, в който е дадена точната *възраст на бика Апис* - ключ към много тайни в изчисленията на световните цикли. Знае ли някой какво е станало с всички тези книги и какви съкровищници от знания те са съдържали? На нас обаче ни е добре известно, че езическите и християнските вандали са унищожавали такива литературни съкровища, където и да са ги срещали, и че император Александър Север е минал през целия Египет, унищожавайки по пътя си свещените книги по мистицизъм и митология и разграбвайки всички посетени храмове. Ние знаем също така, че Платон е узнал в Египет

повече съкровени тайни, отколкото му е било позволено да разкрие. Всичко това, което действително е ценно и научно в трудовете на Аристотел (толкова изтъквано сега от привържениците на индуктивния метод), той дължи на *божественния си* Учител. Дълбоките тайни, които Платон е научил от египетските свещенослужители, той устно съобщавал на своите посветени ученици, които, на свой ред, ги предавали по-нататък от едно поколение адепти на друго; затова древните са знаели повече за окултните тайни на природата, отколкото нашите сегашни философи.

Тук трябва да бъдат споменати и трудовете на Хермес Трисмегист. Какво са съдържали те и колко са били онези, които са имали възможност да ги прочетат във вида, в който те са били съхранявани в египетските светилища? В своите „Египетски мистерии“ Ямблих приписва на Хермес 1100 книги, а Селевкус изброява не по-малко от 2000 негови научни съчинения до периода на Менес. Евсевий „в своето време“ е виждал само шест от тях и казва, че в тях медицинските знания са били представени както в най-древните векове а Диодор твърди за него, че е бил старши измежду законодателите и трети потомък на Менес, който от своя страна получил тези трактати от Хермес.

От достигналите до нас ръкописи, повечето са латински преводи от гръцки, направени предимно от неоплатониците въз основа на оригинали, запазени от няколко адепти. Мардилиус Фицинус, който пръв ги публикувал във Венеция през 1488 г., дава само отделни извадки от тях, а най-важните текстове изглежда или не са били забелязани, или са били съзнателно пропуснати като прекалено опасни за публикуване в онези дни на инквизиторски клади. Същото става и сега, когато кабалистът, посветил целия си живот на изучаването на окултните науки и овладял накрая великата тайна, набира смелост да каже, - че само Кабалата води до опознаването на Абсолюта в Безкрайното и Безкрайното в Крайното; тогава той получава подигравки от страна на онези, които, не можейки да решат квадратурата на кръга като физичен проблем, отричат възможността това да се направи и в метафизичен план.

Психологията, по думите на най-великите авторитети в тази област, е клон на науката, останал досега почти напълно неизследван. Физиологията, според именития французин Фурниер, от своя страна също се намира в толкова лошо състояние, че той се чувства задължен да отбележи в предисловието към своя енциклопедичен труд „Физиология на нервната система“ следното: „Ние знаем, че не само не е разработена физиологията на мозъка, но също така не *съществува никаква физиология на нервната система*“. Химията също преживя през последните няколко години пълно преустройство, поради което (подобно на всички млади науки) това дете все още не може да бъде разглеждано като стъпило здраво върху краката си. Геологията на свой ред още не е в състояние да съобщи на антропологията, колко дълго човечеството съществува на нашата земя. Астрономията, една от *най-сложните* науки, спекулира с различни теории и е в задънена улица по въпросите на космическата енергия и много други основни понятия. Уолъс ни съобщава, че и в астрологията съществува голямо разминаване в мненията по най-важните въпроси, засягащи произхода на човека. Много от най-изтъкнатите лекари са казвали за съвременната медицина, че тя не е нищо повече от област на научни хипотези и предположения. Навсякъде срещаме противоречия и незавършеност, а никъде -научно съвършенство. Когато гледаме тези сериозни хора, опипващо шарещи в тъмнината в търсене на недостигащите звена от разкъсаните им теоретични вериги, оставаме с впечатлението, че те се приближават към бездънна пропаст, всеки по неговата си пътечка. Всяка от тях завършва на ръба на една бездна, която те не са в състояние да изследват. От една страна, те нямат средства, за да се спуснат в съкровената ѝ дълбочина, а от друга страна, при всеки опит да направят това, те биват спирани от строг часови, който не ги пуска там. Така те са обречени да продължават да изучават и наблюдават нисшите сили на природата и от време на време да посвещават публиката в своите *велики* открития. Нима те действително никога не са се сблъскали с жизнената сила или не са долавяли нейните игри? Истината е, че те са се срещали неведнъж с нея. Нека тогава ги попитаме откъде идва тази жизнена сила? И как става така, че те, които

до съвсем неотдавна твърдо вярваха, че материята е унищожима и може да престане да съществува, а сега също толкова твърдо вярват, че тя е неунищожима и не престава да съществува; защо се получава така, че те не са в състояние да ни разкажат нещо повече за нея? Защо те (в този, както и в много други случаи) са принудени да се връщат към една доктрина, която Демокрит е преподавал преди двадесет века? Попитайте ги и те ще отговорят: „Сътворението или унищожението на материята и нейното нарастване или намаляване *се намират извън пределите на науката*. Нейната изследователска област се ограничава единствено с материалните изменения, царството на науката е в пределите на тези изменения; сътворението и унищожението се намират извън това царство на науката".

Точно така! Те обаче се намират извън пределите на досегаемостта само на материалистичните учени. И когато те казват, че „енергията е неразрушима и може да бъде унищожена само от силата, която я е създала", с това те мълчаливо признават съществуването на такава сила и следователно *нямат право* да поставят прътове в колелата на онези, които (бидейки по-смели от тях) се опитват да проникнат *зад тези предели* и откриват, че това може да се осъществи единствено чрез *повдигане* БУЛОТО НА ИЗИДА.

Между тези прохождащи научни дисциплини би трябвало да има поне една завършена! Стори ни се, че чухме гръм от аплодисменти, подобен на „гласа на много води", когато бе открита протоплазмата. Но, уви! Когато се обърнахме към изтъкнатия учен мистър Хъксли, чухме следното: „Строго казано, истината е, че химическото изследване не може да ни каже почти нищо за състава на материята и, което също е вярно, ние НИЩО НЕ ЗНАЕМ за състава на което и да е тяло"!

Това е наистина голямо признание. Тогава излиза, че индуктивният метод на Аристотел в някои случаи все пак води до неуспех. Това изглежда обяснява защо този образцов философ, въпреки че подробно е изучавал частното, преди да се издигне към общото, е учел, че Земята *е център* на Вселената, докато оплелият се в питагорейските „странности" Платон, който вървял от всеобщите принципи към частните, е бил прекрасно осведомен за хелиоцентричната система. Ние лесно можем да докажем този факт, като използваме споменатия индуктивен метод, но този път в полза на Платон. Известно е, че *содалианската* клетва на посветения в мистериите не му е позволявала ясно и недвусмислено да споделя своите знания със света. „Мечтата на неговия живот беше - казва Шамполион - да напише труд, в който да може открито да изложи своите разбирания, но беше длъжен винаги да се въздържа от това, вследствие „тържествената си клетва".

Затова, съдейки за нашите съвременни философи по *противоположния* метод (т. е. разсъждавайки *от общото към частното* и оставяйки настрана учените като индивиди, за да изкажем мнението си за тях като цяло), ние сме принудени да заподозрем тази твърде почтена асоциация в наличието на дребнави чувства по отношение на нейните по-древни събратя по занаят. На практика тази учена общност изглежда никога не е забравяла пословицата: „Изгаси *слънцето* и тогава ще засияят *звездите*".

Веднъж ние чухме един френски академик (човек с дълбок ум) да казва, че с радост би пожертвал собствената си репутация, ако можеше да заличи от хорската памет многочислените и смешни грешки и провали на своите колеги. Напомнянето за тези грешки все пак не може да бъде много *често*, предвид нашите цели и предмета, който защитаваме. Ще дойде време, когато децата на днешните учени, ако не унаследят духовната слепота на скептичните си предци, ще се срамуват от техния унизителен материализъм и стесненото мислене на своите основоположници. Ако използваме езика на достопочтения Уилям Ховит, „те се страхуват от новите истини, както совата и крадецът се страхуват от слънцето... Само просвещението на разсъдък не е в състояние да ни издигне до духовното. Както слънцето отнема светлината на огъня, така и духът лишава от зрение голия разсъдък".

Това е една много, много стара история. От времето, когато проповедникът е написал „очите вече се задоволяват с видяното, а ушите - с чутото", учените започнали да се държат така,

като че това е било написано, за да опише умственото им състояние. Колко вярно Лики, бидейки рационалист, несъзнателно е обрисувал склонността на учените да осмиват всичко ново. Той дава описание на мисловния шаблон, с който образованите хора посрещат всяко съобщение за осъществило се чудо. „Те го приемат с абсолютно и дори иронично недоверие, изключващо необходимостта от проверка на фактите и от свидетелства!" Те стигат дори дотам, че бидейки пропити с модерен скептицизъм, след като са си пробили път в академията, те, на свой ред, се превръщат в преследвачи. „Наистина е любопитно явление в науката - казва Ховит,

- че Бенджамин Франклин, който е изпитал подигравките на своите съграждани за опита да отъждестви мълнията с електричество, беше един от членовете на комитета на учените в Париж през 1778 година

- комитет, който се занимаваше с изследване на месмеризма и го осъди като абсолютно знахарство и шарлатанство."

Ако учените се ограничаваха само с дискредитиране на новите открития, това до известна степен можеше да им се прости предвид тяхната склонност към консерватизъм, породен от дългогодишния навик за внимателно изучаване на проблемите; те обаче не само претендират за оригиналност, непотвърдена от фактите, но и отхвърлят презрително всички твърдения за това, че древните хора са знаели не по-малко, а може би и повече от тях. Жалко, че в нито една от техните лаборатории не е окачен текстът от Еклезиаста: „Нима има нещо, за което може да се каже: „Гледай, това е ново". Всичко това, което сега е пред нас, вече е било в древността". В следващия стих мъдрецът казва: „Но не са се запазили спомени от миналото"; това е едно напомняне, приложимо към всяко ново отрицание. Можем да похвалим мистър Мелдръм за неговите метеорологични наблюдения на циклоните в Мавритания и за описанието на конвенционалните токове на земята; доктор Карпентър и капитан Мури - за създаването на картата на екваториалните течения; и професор Хенри, който ни показва как пълните с влага въздушни маси се освобождават от своя товар, за да създадат ручей и реки, които се устремяват към океаните и така отново влизат в постоянния воден кръговрат на планетата.

До съвсем неотдавна учените (особено академиците) се надсмиваха над простодушните описания на някои чудеса, за които древните автори твърдят, че са били осъществени в тяхно присъствие. Какви нещастни глупаци, а може би и лъжци, са изглеждали те в очите на учените представители на века на просвещението! Нима те (древните) действително не са описвали коне и други животни, краката на които имали известно сходство с ръцете и краката на човека? Да, но през 1876 година ние чуваме мистър Хъксли да чете лекции, в които многократно се споменава т. нар. „фотохипус", притежаващ предраменна кост почти като при човека; „орохипус", притежаващ четири пръста, с еоценски произход; както и „хипотетичен *педастул*", далечен чичо по майчина линия на сегашния кон. Така чудото бе потвърдено. Пиронистите (скептиците) на XIX век получиха заслуженото за твърдението на суеверните платоници - тези *допотопни простаци*. Жофър Сент-Илер привежда пример за порода коне, които имали пръсти, разделени от еластична ципа. Когато древните говорили за пигмейски раси, живеещи в Африка, те били обвинени в лъжа. Неотдавна обаче пигмеи, точно отговарящи на древните описания, бяха открити и изучени от френския учен по време на неговото пътешествие в Тенда Майя по бреговете на Рио Гранде през 1840 г. Това откритие било потвърдено от Байърд Тейлър от Кайро и М. Бонд от Топографското управление на Индия, който открил дива раса с много нисък ръст в хълмистите джунгли на Западен Галиц, на югозапад от хълмовете Пали; това била раса на хора, за която отдавна се носели слухове, но чиито следи дотогава не били открити от етнографите.

Херодот бил смятан за луд, тъй като твърдял, че има хора, които спят в продължение на нощ, дълга 6 месеца. Ако обясним думата „спят" като някакво недоразумение, тогава е повече от лесно да се приеме останалото като намек за дългата нощ в полярните области. Трудовите на

Плиний изобилстват с факти, които до неотдавна бяха отхвърляни като невероятни. Между другото, той споменава за вид малки животни, при които *самците кърмят с мляко своите малки*.

Това описание достави много веселие на нашите учени. В своя доклад „Геоложки обзор на териториите“ за 1872 г. мистър К. Х. Мериъм обаче разказва за рядка и удивителна порода зайци, обитаващи боровите гори по горното течение на река Йелоустоун във Вайсминг. Мистър Мериъм се сдобил с пет екземпляра от тази порода, *„които се появяват за първи път пред учените изследователи. Любопитен е фактът, че всички самци от тази порода имат гръдни зърна и вземат участие в кърменето на малките...“* Възрастните самци имат гръдни зърна, пълни с мляко, и косъмчетата около зърната са били мокри и слепнати, което свидетелства, че в момента на залавянето им те са били заети с кърмене". В Картагенския отчет за ранните пътешествия на Ханс било намерено дълго описание на „диви хора“, телата на които са покрити с гъсти косми и които преводачите наричали *горили*; смятало се е, че тези диви хора са маймуни. До началото на XIX век тези твърдения били смятани за измислица и Додвил напълно отхвърлял истинността както на самия ръкопис, така и на неговото съдържание.

Късните преводачи и тълкуватели на трудовете на Платон разглеждали сведенията за Атлантида просто като една от неговите „възвишени измисlici". Дори откровеното признание на великия философ в „Тимей" - „казват, че на времето... обитателите на острова (Посейдонис) вярвали в предание, наследено от техните предци, за съществуването на огромния остров Атлантида..." и т.н. - не спасило великия учител от обвинението в лъжа „от страна на непогрешимата съвременна наука".

Сред огромното мнозинство от хора, дълбоко затънали в суеверното невежество на средните векове, е имало и отделни; светли умове, отдали се на изучаването на древната херметическа философия. Творчески използвайки придобитите по този начин знания, те били в състояние да предскажат много от откритията, с които се гордее нашият XIX век, издигайки се до тези прозрения в една епоха, когато предразсъдъците на тогавашните жреци на храма на Светата Молекула все още са откривали следи от копитата на Сатаната дори и в най-обикновените природни явления. Професор А. Уайлдър казва: „Роджър Бейкър (XVI в.) в своя трактат „За забележителните сили на изкуството и природата" посвещава първата част от своя труд на естествените факти. Той намеква за откриването на барута и предсказва използването на парата в качеството на движеща сила. Хидравличната преса, водолазната камбана и калейдоскопът - всички те са описани (повече или по-малко ясно) в неговите трудове".

Древните говорят за води, превърнати в кръв, за кървав дъжд, както и за снежни бури, след които земята на площ от много мили била покрита с *кървав* сняг. Това падане на тъмночервени частици се оказало, както и всичко останало, естествено явление. То е ставало през различни епохи, но неговият произход засега остава загадка.

Ла Кандол, един от най-изтъкнатите съвременни ботаници, се опитал да докаже през 1825 г., когато езерото Морат изглеждало че се превръща в гъста кръв, че този феномен може да бъде лесно обяснен. Той приписвал това явление на развитието във водата на хиляди от онези полурастителни, полуинфузорни организми, които той нарича „*Осцелате рубещенс*", свързващо звено между растителните и животинските форми на живот.

На друго място ние ще дадем обяснение на феномена на червения сняг, който капитан Рос наблюдавал в Арктика. Много мемоари са написани по този въпрос от най-изтъкнати естествоизпитатели, но няма дори две хипотези, които да дават сходно обяснение на това явление. Някои го наричат „прашец от определен вид ела", други - малки насекоми, а професор Агард откровенно си признава, че не е в състояние да обясни причините за това явление и да разбере природата на червеното вещество.

Твърди се също така, че единодушното свидетелство на човечеството е неопровержимо

доказателство за истината. И за какво е имало повече единодушни свидетелства в продължение на хилядолетия, ако не в полза на съществуването на здрава и непоколебима вяра в магията? Последната се свързва с нарушение на природните закони само в умовете на невежите хора и ако такова невежество е прискърбно за древните необразовани народи, тогава защо нашите цивилизовани и *високообразовани* класи на убедени християни не забелязват и не оплакват това свойство в самите себе си? Само с магията, в истинския смисъл на тази дума, могат да бъдат обяснени чудесата на Аароновия жезъл и деянията на магьосниците на фараона, които се обявили против Мойсей. Тя ги обяснява, без да поставя под съмнение правдивостта на изложението, дадено от авторите на „Изход“ (и без да изисква по-голямо уважение към пророк Израил, отколкото към другите), като при това нито за миг не допуска възможността чудото да се извърши в противоречие с природните закони. От многото чудеса ние можем да изберем за илюстрация чудото, в което „реката се превърнала на кръв“. В текста е казано: „Вземи *жезъла* си и протегни ръката си (заедно с жезъла) над водите, за да се превърнат те в кръв“.

Ние категорично заявяваме, че сме виждали неведнъж как това се извършва в неголям мащаб (макар че в тези случаи опитът не се прилагаше по отношение на река). В своето време Ван Хелмонт (въпреки подигравките) също се е опитал да даде практични наставления по регулирането на така нареченото възпроизводство на змиорки, жаби и различни инфузории. Известно е, че такъв контрол е възможен без всякакви чудеса, противоречащи на законите на природата. Експериментите на Мастър и Спаланзани, както и полемиката на панспермистите и хетерогенистите, ученици на Бюфон и Пидхем, твърде дълго време привличаха вниманието на публиката и на практика не оставиха съмнение, че живите същества могат да се появят навсякъде, където съществуват благоприятни условия на влажност и температура. Протоколите на официалните събрания на Академията на науките в Париж съдържат отчети за чести появи на кървавочервен сняг и вода. Тези кървави петна се наричали Лепра Ветум и представлявали гъста маса от подобни на лишей инфузории [клас едноклетъчни бактерии и водорасли - бел. ред.]. За първи път те били наблюдавани през 736 и 969 г. от новата ера, запомнени като години на големи бедствия. Досега не е установено дали това са растителни или животински организми и нито един натуралист няма да рискува да посочи категорично към кое царство на природата те принадлежат. Съвременният учен обаче не може повече да отрича възможността такива зародиши да се развиват с изключително бързи темпове за невероятно кратък срок. И ако химията, от една страна, е намерила начини да отделя от въздуха носещите се в него зародиши, а от друга страна, създавайки противоположни условия, може да развива или да позволи развитие на зародишите, тогава защо египетските магьосници да не са могли да правят същото със „своите *тайнства*“! Много по-лесно е да си представим, че Мойсей, който (според твърденията на Мането) е бил египетски свещенослужител, обучен във всички тайни на страната на пирамидите, е творил чудеса в съответствие със законите на природата, отколкото да приемем, че Бог нарушава установените от самия него закони. Ние повтаряме, че сме виждали как адептите на Изтока правят водите кървавочервени. Това може да бъде постигнато по два начина. При първия от тях експериментаторът използваше силно зареден магнетичен жезъл, който той движеше над повърхността на вода, налята в метален съд; когато експериментаторът изпълни съответния процес (който ние тук нямаме право да опишем по-подробно), след десет часа на повърхността се появи нещо като червеникава пяна, която след още два часа се превърна в някакъв лишей. После всичко това заприлича на кървавочервено желе, което оцвети водата в малинов цвят; след 24 часа тази вода гъмжеше от живи организми. При втория начин повърхността на бавно течаща рекичка с тинесто дъно беше посипана с прах от изсушено и нарязано на малки парчета растение. Макар да изглеждало, че изсипаният прах изцяло се отнася от течението, известна част от него се утаи и на следващия ден водата на повърхността се сгъсти и се появи онова описано от Кандол вещество с тъмночервен цвят, което най-вероятно е свързващото звено между растителния и животинския свят.

Като вземем предвид всичко това, ние не разбираме защо учените алхимици и физиците - именно *физиците*, от времето на Мойсей, да не са могли да знаят тази тайна на природата и да създават подходящите условия за размножаване (в рамките на няколко часа) на милиарди инфузории, чиито спори откриваме във въздуха, във водата и в тъканите на животните. При Мойсей *жезълът* е играл също толкова важна роля, както и в така наречените „магични представления“ на маговете кабалисти през средните векове - в „представленията“, които сега са смятани за сеуверни глупости и шарлатанство. Жезълът на Парацелз (кабалистичният му тризъбец), знаменитите жезли на Алберт Магнус, Роджър Бейкън и Хенри Кунрат заслужават не повече подигравки, отколкото измерителният електромагнитен прибор на сегашните лекари. Онова, което е изглеждало абсурдно и невъзможно за невежите шарлатани и дори за учените през миналото столетие, сега започва да приема облика на вероятното и възможното и много неща вече стават реален факт. Нещо повече, някои учени-знахари и невежи изследователи започват да признават тези истини.

Порфирий в своето „Писмо до Анебо“ (част от което било съхранявано от Евсевий), моли „йерограматика“ Шермон да докаже, че учението за магията, чиито адепти „можели да приведат в ужас боговете“, всъщност е било одобрено от египетските мъдреци. Така, придържайки се към правилата за свидетелството на историята, предложени от мистър Хъксли в неговото изказване, ние категорично стигаме до две заключения: първо, че Порфирий, притежаващ безупречна репутация на високонравствен и уважаван човек, неспособен да преувеличава в своето изложение, не е могъл да лъже и не е излъгал конкретно по този въпрос; второ, че бидейки толкова ерудиран във всички сфери на човешките знания, за които говори, той не е могъл да стане жертва на заблуда по отношение на магията и в конкретния случай не е бил излъган. Учението за вероятностите подкрепя издигнатата от Хъксли теория за историческото свидетелство и затова всичко посочено дотук (взето заедно) ни принуждава да повторим, че: 1) действително е съществувало такова магично „изкуство“; 2) това изкуство е било овладяно от египетските магове и свещенослужители, които го прилагали на практика (и които дори сър Дейвид Брустър смята за хора с дълбоки научни • постижения).

ГЛАВА XII

„НЕПРОХОДИМАТА ПРОПАСТ“

„Вие никога няма да чуете истинските философи (защитниците на учението за универсалността) да говорят за *невъзможност* в природата. Те никога не твърдят (както постоянно ги обвиняват), че е невъзможно Строителя на вселената да преправя своя труд... Никаква теория не може да смути английското духовенство. Дори да бъде издигната най-разрушителната теория, *ако тя е изложена по начина, приет при джентълмените* - те ще се обърнат с интерес към нея.“

Тиндал, „Лекция за научното приложение на въображението“

„Светът се нуждае от някаква религия дори ако за целта му се налага да прибегне към интелектуалния *разврат на спиритизма*.“

Тиндал, „Научни фрагменти“.

„Но отначало, като изпратен вампир,

Трупът ти ще бъде откъснат от земята...

И на рода свой ти ще смучеш кръвта.“

Ние се приближихме към свещената ограда на храма на бог Янус. Нека си свалим обувките и да влезем в него боси. Преминавайки през свята светих на храма на учеността, ние се приближаваме към ослепително сияещото слънце на Хелиоцентричната система. Нека сведем очи, за да не ослепеем.

Ние обсъждахме различните въпроси, съдържащи се в тази книга, с най-голямата сдържаност, на която бяхме способни, имайки предвид позицията^[33] или отношението, към които в продължение на векове са се придържали ученият и богословският свят по отношение на древните философи, от които те са "наследили основата на всичките си сегашни познания. Като стоим от страни и в качеството си на зрители констатираме колко много са знаели древните и колко са надценявани съвременните достижения, оставаме учудени, че такава несправедливост остава незабелязана от нашите учени.

Всеки изминал ден носи нови признания както от страна на самите учени, така и от добре осведомени странични наблюдатели. Като илюстрация към казаното привеждаме следния текст от пресата:

„Любопитно е да се отбележи колко различни мнения имат учените дори по отношение на най-обикновени явления на природата. Утринната зора [сияние - бел. ред.] е едно от тези явления. Декарт я е смятал за резултат от падане на метеорити от висшите слоеве на атмосферата. Галилей я приписвал на магнетизма на земното кълбо и Далтон се съгласил с това мнение. Коутс е предполагал, че утринната зора възниква в резултат на раздвижване на материя, излъчвана от Земята. Марион се придържал към мнението, че това е следствие от съприкосновението на сияещата атмосфера на Слънцето с атмосферата на нашата планета. Ейлър е мислел, че зората възниква от вибрациите на ефира между частиците на земната атмосфера. Кантон и Франклин разглеждали зората като чисто електрическо явление, а Парат я приписвал на изгарянето на водородния карбонид, издигащ се от земята вследствие гниенето на растителни вещества и сочел падащите звезди като причина за неговото възпламеняване. Дьо ла Риве и Оерстед стигнали до заключението, че това е магнитно явление и при това чисто земно. Олмстед подозирал, че някакво мъглявино тяло се върти около слънцето и когато тази мъглявина се намира в съседство със земята, част от нейната газообразна материя се смесва с нашата атмосфера, в резултат от което възниква сиянието.“

Създава се впечатлението, че дори при обяснението на най-простите природни явления, мненията на учените са твърде притиворечиви. Няма нито един експериментатор или богослов, който (изучавайки фините съотношения между съзнанието и материята, техния произход и крайните им състояния) да не чертае магически кръг върху плоскостта, наречена „забранена тема“. Свещениците вървят накъдето им позволява вярата; тъй като, както казва Тиндал: „При тях няма недостиг на положителния елемент, а именно на любов към истината; но отрицателният елемент - страхът от грешки, преобладава. Бедата обаче е в това, че бремето на догматичното им вярване прегъва слабите крака на техния интелект, както веригата сломява пленника в ямата“.

Колкото до напредъка на учените, той се задържа по две причини — от органичната им неспособност да разбират духовната страна на природата и от техния страх пред общественото мнение. Никой не се е изказвал толкова рязко за тях, колкото професор Тиндал: „Всъщност най-големите страхливци не трябва да бъдат търсени в средите на духовенството, а между самите учени“. Ако е съществувало някакво съмнение за справедливостта на този унизителен епитет, то е било отстранено от поведението на самия професор Тиндал, който в своето Белфастко обръщение (в качеството си на председател на Британската асоциация) не само посочил съдържащите се в материята *обещание* и *мощ* за осъществяването на всички форми и качества на живота, но и обрисувал науката като отнемаша от ръцете на богословието цялата област на космологичната теория. Когато обаче

се сблъскал с гнева на общественото мнение, той публикувал обръщението с нова редакция, заменяйки израза „*всички форми и качества на живота*“ с формулировката „*целия земен живот*“. Това е повече от страхливост, това е просто позорен отказ от собствените си принципи.

По време на Белфастското събрание мистър Тиндал изразил силно отвращение към два предмета - богословието (теологията) и спиритизма. Какво е мислел за първото вече стана ясно. Въпреки това, когато Църквата го притиснала силно, обвинявайки го в атеизъм, той бързо се отрекъл от принципите си и помолил за примирие. Доколкото обаче неговите възбудени „нервни центрове“ и „мозъчни молекули“ са се стремели към равновесие (чрез разтоварване в каквато и да е посока), той се нахвърлил, компенсирайки своето малодушие, върху безпомощните спиритисти и в своите „Научни фрагменти“ оскърбил тяхното вярване със следните думи: „Светът се нуждае от някаква религия дори ако за целта му се налага да прибегне към *интелектуалния разврат на спиритизма*“. Каква чудовищна аномалия е, когато милиони разумни хора позволяват да бъдат оскърбявани от един научен лидер, който самият е твърдял, че с *догматизма трябва да се борим както в науката, така и извън нея*. Не бихме искали да отделяме място за разглеждането на етимологичната ценност на този епитет. Само ще изразим надеждата, че науката на бъдещите векове няма да го използва, давайки му определението „*тиндализъм*“, и ще напомним на този благожелателен джентълмен за една негова характерна черта. Един от нашите най-умни, уважавани и ерудирани спиритисти, автор с немалка известност, многозначително е нарекъл тази черта „*кокетиране на Тиндал с противоположните мнения*“. Принудени сме да се съгласим с точността на този нелицеприятен епитет по отношение на мистър Тиндал; към спиритистите той е по-малко приложим (защото те остават верни на своите убеждения),- отколкото към атеистичния учен, който напуска обаятията на милия му материализъм, за да се прехвърли в прегръдките на презрения теизъм, когато това му е изгодно.

Ние видяхме, че Маженди откровено призна невежеството на физи-олозите по някои от най-важните проблеми на живота, ние видяхме, също така, как Фурниер се съгласи с него. Професор Тиндал на свой ред признава, че еволюционната хипотеза не решава и не претендира, че може да обясни крайната тайна.

Доколкото ни позволяваха вродените ни способности, ние също разсъждавахме над знаменитата лекция на професор Хъксли „За физическата основа на живота“, така че в тази книга ще си позволим да разгледаме само общата посока и тенденциите на съвременната научна мисъл, без да се ангажираме с анализа на проблеми, по които не сме специалисти. Ако изложим съвременната научна мисъл в най-концентриран вид, тя ще звучи така: всичко е сътворено от космическата материя; разликата между формите е резултат от различни изменения и комбинации на материята; материята е „погълнала духа“, следователно духът не съществува; мисълта е свойство на материята; съществуващите форми умират, за да заемат тяхното място други форми; различията между организмите дължат своя произход единствено на химическата дейност в същата тази материя на живота, тъй като цялата протоплазма е тъждествена.

Колкото до въпросите на химията и микроскопията, системата на професор Хъксли изглежда безупречна и онзи дълбок интерес, който тя предизвиква в целия свят, е напълно разбираем. Нейният основен недостатък обаче е в това, че нишката на научната ѝ логика започва отникъде и завършва в пустотата. Професорът е използвал по най-добрия начин натрупания фактологичен материал. Той разглежда Вселената като изпълнена с молекули, притежаващи дейна енергия и съдържащи в себе си жизненото начало. Едни комбинации, присъщи на природата на силите, подтикваат молекулите да се натрупват и образуват светове, други - да се развиват до различни растителни и животински организми. Какво обаче е дало първия импулс на тези молекули и ги е надарило с тайнствената способност да живеят? Кое е това окултно свойство, което заставя протоплазмата на човека, звяра, влечугото, рибата или растението да се диференцира, да се отличава и да се развива по свой начин, а не както при

другите? И след като физическото тяло отдаде своите съставни части на почвата или въздуха, превръщайки се в „гъба, плесен, дъб, червей или човек“ - какво става тогава с онази същност, която е оживотворявала скелета?

Трябва ли законът на еволюцията (така мощно и властно управляващ природата откакто в световното пространство се носят молекули и постепенно образуват човешкия мозък) внезапно да се прекъсне в момента на смъртта на човека, без да му позволи да се развива по-нататък и да стане по-съвършено същество по силата на същия този „предшестващ закон на формите“?

Готов ли е мистър Хъксли да докаже, че е невъзможно след смъртта си човек да преминава в състояние на съществуване, в което е обкръжен от нови форми на растителния и животинския свят - резултат от новото преустройство на предишната сублимирана материя. Та нали той сам признава, че не знае нищо за феномена на притеглянето, с изключение на това, че според човешките наблюдения „камъните, ако не бъдат придържани отдолу, падат върху земята и затова няма основание да се мисли, че други камъни при същите обстоятелства няма да падат върху земята“. Той обаче категорично отхвърля всеки опит да бъде превърната тази вероятност в неизбежност: „Аз категорично отхвърлям и предавам на анатема този, който настоява и се налага със сила. Аз зная както фактите, така и законите; но какво е тази неизбежност, ако не сянка, отхвърлена от моето съзнание?“ Тя е само онова, което става в природата в резултат от неизбежността; но законът, който е действал в един случай, може да бъде неутрализиран при други обстоятелства от противодействащ закон с аналогична мощ. Оттук става напълно разбираемо защо камъкът трябва да пада върху земята, подчинявайки се на една сила, както и това, че въпросният камък не трябва да пада върху земята или (след като е паднал) трябва отново да се издига, подчинявайки се на друга, равна по мощ сила, независимо дали мистър Хъксли е запознат с това явление, или не. Естествено е, че столът трябва да стои върху пода, където са го поставили, и по същия начин е естествено (както свидетелстват стотици компетентни очевидци), че той се издига във въздуха, без към него да се докосва нито една видима ръка на смъртен. Не е ли задължение на мистър Хъксли отначало да провери реалността на това явление и едва тогава да измисля научни названия за силата, стояща зад въпросния феномен?

„Аз зная както фактите - казва мистър Хъксли, - така и законите.“ И как, по какъв начин той се е запознал с фактите и законите? Без съмнение - посредством собствените му сетива; тези бдителни слуги са му дали възможност да открие в достатъчно количество това, което той смята за истина, за да построи система, която (както сам признава) „изглежда почти потресаваща за здравия разсъдък“. Ако неговото свидетелство трябва да бъде прието в качеството на основа за всеобщо преустройство на религиозните вярвания (макар че всичко онова, което той предлага, е само теория), тогава защо съответно да не бъде отделено подобно внимание и на съвкупното свидетелство на милиони хора за явления (феномени), които подкопават самите основи на теорията на мистър Хъксли? Професърът явно *не се интересува* от тези феномени, но онези, милионите, се интересуват; и докато той вари „житните и овнешките протоплазми“, за да набере сили за още по-смели полети в областта на метафизиката, милиони хора разбиват любимата му теория, като разпознават (изписания от ръката на дух) почерк на любимите им хора или виждат в призрачните форми сенките на онези, които някога са живели и са минали през изменението, наречено „смърт“.

Докато науката продължава да признава, че областта на нейната дейност се ограничава само *в рамките* на измененията на материята и че задача на химията е да разглежда прехода на материята от видимо в невидимо състояние като изменение на нейните форми „от плътно или течено състояние в газообразно“, при което общото количество материя се запазва - дотогава тя (науката) *няма право* да догматизира. Тя не е компетентна, за да каже „да“ или „не“ и трябва да предостави думата на лица, които са по-интуитивни от нейните представители.

Най-високо в сравнение с другите имена в пантеона на нихилизма мистър Хъксли е написал името на Дейвид Юм. Той разглежда като велика услуга за човечеството (от страна на този философ) категоричното посочване на „пределите на философското изследване“, зад които се намират основните доктрини на „спиритуализма“ и другите „изми“. Десетата глава от изследването на Човешкото Разбиране е била оценена много високо от автора; той дори смятал, че в ръцете „на мъдрите и учените“ тя ще служи като постоянно средство за предотвратяване на „всякакъв род суеверни заблуждения“, които (според него) са просто обратни названия, означаващи вярата в някои феномени, с които той не бил запознат, но въпреки това произволно ги причислил към сферата на чудесата. Според точната забележка на мистър Уолъс обаче, определението на Юм, че „чудото е нарушение на законите на природата“, е неправилно, защото: първо, то предполага ние да познаваме всички закони на природата без изключение; второ, то определя всяко необикновено и необяснимо явление като чудо. Мистър Уолъс предлага да се смята за чудо само онзи акт или събитие, извършването на които предполага съществуване и намеса на свръхчовешки разум. Самият Юм казва, че „повторението на резултата от един опит става доказателство“ и Хъксли в този свой знаменит очерк признава, че всичко, което знаем за закона на тежестта, се изчерпва с това, че камъните, ако не бъдат задържани по някакъв начин, винаги падат върху земята.

Ако някой беше успял да докаже, че пределите на човешкия опит никога не се разширяват, тогава в увереността на Юм, че познава всички явления, които въобще могат да бъдат осъществени по силата на природните закони, би имало известна справедливост и оправдание за презрителния тон, с който са белязани всички негови изказвания срещу спиритизма. Доколкото обаче от писанията на тези философи ясно личи, че те са невежи в областта на психологичните феномени, трябва да се проявява голяма предпазливост при разглеждането на догматичните им твърдения. При запознаването с техните теории се създава впечатлението, че учени, позволяващи си толкова груби критични изказвания срещу спиритизма, преди да издигнат себе си до сан на академични цензори, вероятно са изучили детайлно съответната тематична област. В едно свое писмо обаче, адресирано до Лондонското диалектическо общество, мистър Хъксли (след като заявява, че няма време да се занимава с изучаване на спиритизма и че той не го интересува) прави следното признание, което ни показва върху какви нищожни основи съвременните учени строят своите категорични мнения. *„Единственият случай на спиритизъм, който въобще ми се е налагало да изследвам, представляваше такава груба лъжа, каквато никога преди това не бях срещал.“*

Какво би помислил този протоплазмен философ за един спиритист, на когото един-единствен път е била предоставена възможността да погледа звездите през телескоп, но точно тогава някакъв палав служител от обсерваторията си позволил зла шега, закривайки телескопа-с ръка, в резултат на което този спиритист започне да обявява цялата астрономия за „унизително суеверие“? Този факт доказва, че учените по принцип са полезни единствено в качеството си на събирачи на факти; техните научни обобщения обаче често се оказват по-слаби и нелогични, отколкото изводите на светските критици. Това е и основната причина за тяхното неправилно тълкуване на доктрините на древността.

Професор В. Стюарт отдава дължимото уважение към философската интуиция на Хераклит Ефески, който е живял пет века преди нашата ера и бил наричан „плачещ“ философ. Той е твърдял, че „огънят е великата първопричина и всичко се намира в постоянно движение“. „Изглежда е ясно - казва професорът, - че Хераклит трябва да е имал ярка концепция за вечното движение на енергията във Вселената - концепция, близка по своя характер до съвременните разбирания, макар и *по-неточна* от тези концепции, които разглеждат материята като динамична по своето същество.“ Той смята понятието „огън“ за много неопределено. Това е напълно естествено, тъй като нищо не подсказва, че професор Стюарт (който изглежда по-малко благосклонен към материализма от някои негови колеги и въобще от неговите съвременници) разбира в какво значение е употребена тук думата „огън“.

Разбирането на Хераклит за произхода на всичко съществуващо е било същото, както и у Хипократ. И двамата са се придържали към едни и същи възгледи по отношение на върховните сили, затова техните понятия за изначалния огън, разглеждан като материална сила, като нещо подобно на *динамизма* на Лайбниц, са били „по-неточни“, отколкото понятията на философите на съвременността (което, между другото, трябва да бъде доказано), но от друга страна, техните метафизични възгледи по тези въпроси са били много по-философски и рационални, отколкото едностранчивите теории на съвременните учени. Идеите им са били съвсем същите, както и на по-късните „философи на огъня“, розенкройцерите и зороастрийците. Те са твърдели, че светът е бил създаден от огън, *божественият дух* на който е всемогъщият и всезнаещ БОГ.

Огънят в древната философия на всички времена и народи се разглежда като тройствен принцип (тройствено начало). Както водата представлява видимата течност с невидимо присъстващи в нея газове, зад които се намира духовният принцип (началото) на природата, който им придава динамична енергия, така и в огъня те различават: 1) видим пламък; 2) невидим или астрален огън - невидим както в латентно, така и в активно състояние, когато произвежда топлина, светлина, химическа енергия, електричество, молекулярни енергии; 3) дух. Те прилагат същото правило към всеки от едемектите; и всичко, развиващо се от техните комбинации и корелации, включително и човека, те разглеждат като триединно. Според розенкройцерите, които били наследници на теурзите, огънят е източник не само на материалните атоми, но и на онези сили, които им придават енергия. Когато видимият пламък угасне, той изчезва не само от ползрението, но също и от концепциите на материалистите, при това завинаги. Философът на херметизма обаче го проследява през „познаваемата страна на света чак до отвъдната сфера „непознаваемото“ по същия начин, както той следи развъплътения дух на човека, „искрата на небесния пламък“ в ефира, т.е. в задгробния свят.

Тази тема е твърде значима, поради което не можем да я оставим без няколко пояснителни думи. Позицията, заета от физичната наука по отношение на духовната половина на космоса, се проявява много точно в грубата ѝ представа за огъня. В тази, както и във всички други сфери на науката, сегашните философи нямат нито една здрава дъска под краката си - всичките са проядени и изгнили. Трудовете на техните собствени авторитети, които са пълни с унижителни признания, ни дават правото да кажем, че платформата, върху която те стоят, е толкова неустойчива, че всеки момент някакво ново откритие, направено от някой от техните членове, може да избие подпорките под нея и тогава те всички вкупом ще се сгромолясат. Те толкова силно горят от желание да отстранят духа от своите концепции, че според констатацията на В. Стюарт: „Съществува тенденцията да стигнат до противоположната крайност и прекомерно да разработят физическите концепции“. Той произнася твърде своевременно предупреждение, добавяйки: „Трябва да внимаваме, бягайки от Сцила, да не попаднем при Харибда. Защото Вселената има различни аспекти и вероятно в нея съществуват области, които няма да разкрият своите съкровища дори пред най-настойчивия физик, въоръжен само с килограми, метри и общоприети часове“. На друго място той признава: „Ние не знаем нищо (или почти нищо) за крайния строеж и свойствата на материята, както органична, така и неорганична“.

Колкото до другия голям въпрос, при Маколей ние намираме още по-безусловно заявление: „Ние не мислим, че по въпроса за това, какво става с човека след смъртта, високообразованият европейец е по-осведомен от червенокожите индианци. И нито една от многото науки, по които сега превъзхождаме индианците, не пролива дори и най-малка светлина върху състоянието на душата, след като плътският живот изгасне. Изглежда всички философи, древни и съвременни, от Платон до Франклин, които са се опитвали да докажат безсмъртието на душата без помощта на откровението, са претърпели тъжен неуспех“.

Съществуват откровения, предоставяни от духовните чувства на човека, на които той може да се доверява много повече, отколкото на всички софистични усилия на материалистите.

Това, което е било нагледно доказателство и успех в очите на Платон и неговите ученици, сега се разглежда като излишък от преливаща фантазия, базираща се върху лъжлива философия, и се смята за неуспех. Научните методи са се променили. Свидетелствата на хората от древността, които са били по-близо до истината, защото са били по-близо до духа на природата (т.е. до единствения аспект, в който Божественото позволява да бъде разглеждано и разбирано), сега се отхвърлят. Техните спекулации (размишления), ако сме длъжни да вярваме на съвременните мислители, представляват само многословно изложение на не-систематизираните представи на хора, незапознати с научните методи на нашия век. Малкото, което древните са знаели за физиологията, те глупаво са извеждали от нагледно-експерименталната психология, докато съвременните учени обосновават психологията (в която те, по собствените им признания, са абсолютно невежи) върху физиологията, която за тях също е затворена книга и още не е разработила собствени методи, както казва Фурниер. Колкото до последното възражение в аргументацията на Маколей, Хипократ е дал отговора още преди векове: „Всички познания, всички изкуства трябва да се търсят в природата. Ако я попитаме по *правилния начин*, тя ще ни разкрие истината, подходяща за едното и другото и за нас самите. Какво е природата в действие, ако не самата самопроявяваща се божественост? Как ние трябва да я питаме и как тя трябва да ни отговаря? Ние трябва да действаме с вяра, с твърда увереност, че ще разкрием накрая цялата истина, и тогава природата ще ни позволи да узнаем нейния отговор чрез нашето вътрешно чувство (чувствознание), което, с помощта на вече съществуващо у нас познание за определения тип *изкуство* или *наука*, ще ни разкрие истината толкова ясно, че по-нататъшните съмнения ще станат невъзможни“.

Така, по конкретния въпрос, доколкото той е свързан с *вътрешното* чувствознание, даващо на човека увереност в собственото му безсмъртие, на индианеца може да се вярва повече, отколкото на най-опитния и развит разсъдък. Инстинктът е всеобщ дар на природата от самия Божествен Дух; докато разсъдъкът е само плод на бавното развитие на нашата физическа конституция, продукт на еволюцията на нашия възмъжал мозък. Инстинктът, като божествена искра, се скрива в безсъзнателния нервен център на мекотелото и се проявява в първия стадий от дейността на нервната му система чрез това, което физиолозите наричат рефлекторна дейност. Той съществува при нисшите класове на животните по същия начин, както при онези, които притежават ясно изразен мозък. Той расте и се развива по закона на двойната еволюция — физическа и духовна; встъпвайки в съзнателния стадий на развитието и прогреса при видовете, вече притежаващи сетивност и симетрично разположени ганглии, тази рефлекторна дейност (независимо дали учените я наричат *автоматична*, както при нисшите видове, или *инстинктивна*, както при по-сложните организми, които действат под диктовката на чувствата и стимулите) е едно и също - тя е *божественият инстинкт* в непрекъснатия ход на развитие. Този инстинкт у животните, който действа от момента на тяхното раждане в предопределените от природата рамки и който безпогрешно знае как да се грижи за себе си (с изключение на случаите, произхождащи от по-висш инстинкт от техния собствен), може да се нарече автоматичен; но той трябва да притежава (или вътре в животното, или извън него) *разум*, който да го ръководи.

Тази мисъл, вместо да противоречи на доктрината за еволюцията и постепенното развитие, към която се придържат всички изтъкнати хора на нашето време, всъщност я опростява и допълва. Тя е лесно приложима без особени допълнения към всеки отделен вид, защото там, където първото място се отрежда на безформения дух — там формата и материалната субстанция придобиват второстепенно значение. Всеки по-усъвършенстван в хода на физическата еволюция вид предоставя по-широко поле за дейност на насочващия го разум, за да може последният да действа чрез по-съвършена нервна система. Виртуозният музикант може по-добре да покаже своето изкуство върху рояла на Ерард, отколкото върху клавикулите от XVI век. Затова, дали този *инстинктивен* импулс непосредствено е бил запечатан върху нервната система на първото насекомо, или на всеки вид му се е налагало да

го развива самостоятелно, инстинктивно подражавайки на действията на себеподобните (както учи по-систематизираната доктрина на Хърбърт Спенсър), това в конкретния случай не е от съществено значение. Въпросът засяга само *духовната* еволюция. И ако ние отхвърлим тази хипотеза като ненаучна и недоказана, тогава на физическия аспект на еволюцията (на свой ред) му предстои същата участ, защото той е толкова недоказан, колкото и първият, а на духовната интуиция на човека не се позволява да ги съгласува под предлог, че „това не е философско“. Тогава (искаме или не) ще ни се наложи да се върнем към стария въпрос на Плутарх — кое е първичното: яйцето или кокошката?

Сега, когато авторитетът на Аристотел е разлюлян до самите си основи от авторитета на Платон, когато съвременните учени отхвърлят всеки авторитет (и дори го ненавиждат), уважавайки само своя собствен, когато натрупаната човешка колективна мъдрост се цени по-малко от всякога, човечеството, водено от самата наука, неудържимо се плъзга назад към изходната точка на най-древните философии. Ние намираме нашата идея прекрасно изразена от един автор в „Ежемесечника на популярната наука“. „Боговете на сектите и специалностите - казва Осхунд Мейсън - могат да останат без традиционното почитание, защото светът започва да се озарява от по-ясна и нежна светлина - от една концепция, може би все още не напълно осъзната, която дава на всичко начало и го насища с двойствена душа -Свръхдуша, Причина на Божествеността; въпреки че не може да се изрази с човешки език, тя изпълва и одухотворява (според мярата си) всяка жива душа в безкрайната Вселена. *Храмът на тази Свръхдуша е природата*, а поклонението пред нея е във възхищението." Това е чист платонизъм и будизъм; то съответства и на възвишените и точни възгледи за природата на ранните арийци, намерили израз в тяхното обожествяване на природата. Подобно е изразяването на тази основна мисъл у всеки теософ, кабалист и окултист въобще. И ако съпоставим тези принципни положения с приведения по-горе цитат от Хипократ, ние ще открием пълна аналогия на заложените в тях мисли и дух.

Нека обаче се върнем към предмета на нашето обсъждане. На детето не му достига разсъдък - у него той се намира все още в латентно състояние; но в същото време и по отношение на инстинкта детето е по-ниско от животното. То ще се опари или потъне, преди да е разбрало, че огънят и водата са опасни за него, докато котето инстинктивно ще ги избягва и двете. Тази малка част от инстинкта, която притежава детето, ще клони към угасване успоредно с постепенното развитие на разсъдъка. На това вероятно ще възразят, че инстинктът не може да бъде дар от духа, тъй като животните притежават инстинкт в значително по-голяма степен, отколкото хората, а в животните *няма душа*. Това разбиране е неправилно и е основано върху много нестабилен фундамент. То е резултат от обстоятелството, че вътрешната същност на животното все още по-малко се поддава на изследване, отколкото вътрешната същност на човека, който притежава способността да говори и може да проявява своите психични сили.

Имаме ли обаче ние никакви доказателства, че животните нямат преживявания, свързани със смъртта? От строго научна гледна точка ние можем да приведем толкова доказателства *за*, колкото и *против*. Казано по-ясно - нито човекът, нито животното могат да докажат или да опровергават това, което душите им преживяват след смъртта. От гледна точка на научния опит е невъзможно да се свърже с някакъв закон на науката това, което няма обективно съществуване. Декарт и Бойз-Реймонд са изчерпали въображението си над този въпрос, а Агасиз не можел да си представи бъдещото съществуване на човечеството без животните, които обичаме и без растителното царство, което ни заобикаля. За да почувстваме възмущение срещу предполагаемата справедливост на Първопричината, е достатъчно да допуснем, че е възможно един безсърдечен, хладнокръвен убиец да е надарен с безсмъртен дух, докато в същото време благородното, честно куче, което често с цената на собствения си живот самоотвержено защитава детето или своя стопанин, когото обича (кучето, което понякога след смъртта на стопанина си умира от глад върху неговия гроб, отказвайки да приеме храна) - това животно, в което чувството на справедливост и великодушие понякога

са развити в поразяваща степен, може след смъртта си да бъде унищожено окончателно. Долу такъв цивилизован разсъдък, който допуска съществуването на подобно несправедливо пристрастие! Много по-добре е в такъв случай да се опрем на *инстинкта* и да вярваме в интуицията си заедно с индианеца на Поуп, чийто „неизкушен ум“ може да си представи само такъв рай, където „... допуснато, като равноправно в небесата, върното му куче вървеше до него ...“

Недостигът на място не ни позволява да привеждаме възгледите на древните и средновековните окултисти по този въпрос. Достатъчно ще бъде само да кажем, че те са изпреварили Дарвин и в по-голяма или по-малка степен са обхванали всичките му теории за естествения подбор и еволюцията на видовете, като значително са разширили тази верига и в двете посоки. Освен това, тези философи са били смели изследователи както в областта на психологията, така и на физиологията и антропологията. Те никога не са се отклонявали от двете успоредни пътечки, начертани за тях от великия им учител Хермес. „Както горе, така и долу“ е била тяхната аксиома. И физическата еволюция те разглеждали като успоредна на духовната.

В едно отношение обаче съвременните биолози са напълно последователни - като не са в състояние експериментално да докажат съществуването на индивидуална душа при животните, те по същата логика отричат нейното съществуване и при човека. Разсъдъчното мислене ги е довело до края на Тиндаловата „непроходима пропаст“ между съзнанието и материята; единствено инстинктът може да ги научи как да построят мост над тази пропаст. Когато стигнат до отчаяние от съмнението дали някога ще могат да разгадаят тайната на живота и разберат, че са попаднали в задънена улица, инстинктът им може отново да заяви своето съществуване и да ги пренесе над непроходимата досега пропаст. Това е точката, до която изглежда професор Джон Фiske и авторите на „Невидимата Вселена“ вече са стигнали; а антропологът Уолъс (привърженик на материалистичните експерименти) се оказва първият, който смело я претъпи. Ако продължат бодро напред, те ще открият, че не духът пребивава в материята, а обратното - *материята* временно се свързва с духа и единствено той е вечно неразрушимото обиталище за всичко съществуващо, както видимо, така и невидимо.

Философите на езотеризма са вярвали, че всичко, което съществува в природата, е само материализирал се дух. Вечната Първопричина според тях отначало е само латентен дух и материя (духоматерия). „В началото е било Словото, и Словото било Бог“. Признавайки, че идеята за такъв Бог е невъобразима абстракция за човешкия разсъдък, те са заявявали, че безгрешният човешки инстинкт я е възприел като спомен за нещо конкретно, макар и неуловимо за нашите физически сетива. С появата на първата идея, еманирана от двуполовата и дотогава пасивна Божественост, първото движение се предава на цялата Вселена и електрическият трепет мигновено пронизва безпределното пространство. Духът е породил енергията, а енергията е породила материята; и по такъв начин латентната Божественост се е проявила като творческа енергия.

Кога е било това? В коя вечност? И как е станало? Тези въпроси винаги ще остават без отговор, защото човешкият разум не е в състояние да разкрие тази велика тайна. И въпреки че духоматерията е съществувала (и съществува) във вечността в латентно състояние, еволюцията на нашата видима Вселена трябва да бъде с видимо начало.

За нашия неразвит интелект това начало може да изглежда толкова далечно, колкото е самата вечност, неизразима нито с числа, нито с думи. Аристотел е твърдял, че светът е вечен и че той винаги ще бъде такъв; че едно поколение хора е създавало друго поколение, без да има някакво начало, което нашият интелект да е в състояние да установи. В езотеричното си значение това негово учение противоречи на учението на Платон, който е твърдял, че „е имало времена, когато човечеството не е възпроизвеждало себе си“. Двете учения все пак се съгласуват по дух, тъй като Платон веднага добавя: „След това последвала земна човешка раса, в която първичната история била постепенно забравена и човек затъвал

все по-дълбоко и по-дълбоко в материята". А Аристотел пояснява: „Ако е съществувал първият човек, тогава той е трябвало да се роди без баща и майка, което противоречи на природата. Защото не е можело да има яйце, от което да произлязат птиците; трябвало е да съществува птица, която да е снесла яйца, тъй като птиците се раждат от яйца". Той се придържа към същото мнение и по отношение на всички други видове, вярвайки (както и Платон), че всичко, преди да се материализира на земята, е имало преди това съществуване в духа.

Тайната на първото творение, която винаги е довеждала до отчаяние науката, ще си остане непостижима, ако не бъдат приети ученията на херметистите. Макар че материята е вечна, както и духът, тя със сигурност не е нашата видима, осезаема и делима материя, а нейна височайша сублимация. Чистият дух е по-висш от нея само с едно стъпало. Ако допуснем, че човек се е развил от тази първична духоматерия, по какъв път той може да достигне до някаква разумна хипотеза за произхода на живите същества? Дарвин започва своята еволюция на видовете от най-ниската точка и я проследява нагоре, във възходяща посока. Неговата единствена грешка се състои в това, че той прилага своята система от погрешния край. Ако той беше пренесъл своите търсения от видимата вселена в невидимата, той би се оказал на прав път. В този случай обаче той би вървял по стъпките на херметиците.

Това, че дори най-учените сред нашите философи (позитивисти) никога не са разбирали духа на мистичните доктрини, преподавани от философите на древността (платониците), се вижда от съдържанието на най-изтъкнатия съвременен труд „Конфликтът между религията и науката". Професор Дрейпър започва своята пета глава с твърдението, че „езичниците, гърците и римляните са вярвали, че *духът* на човека прилича на неговата телесна форма и се развива с растежа на тялото". Какво са мислели по този въпрос невежите маси, няма значение, макар че дори и те не са могли да мислят буквално така. Колкото до гръцките и римските философи от школата на Платон, те не са твърдели нищо подобно за *духа* на човека, а са отнасяли горепосоченото учение към неговата *душа* или психическата му природа, която (както обяснихме по-рано) не е божественият ДУХ.

Аристотел в своите философски изводи „За сънищата" много ясно излага доктрината за двойната душа или душата и духа. „Необходимо е да определим в *каква част* на душата се появяват сънищата" - казва той. Всички древни гърци са вярвали в съществуването у човека не само на двойна, но и на тройна душа. И дори при Омир ние намираме термините „животинска", или „астрална" душа, която Дрейпър нарича дух, и божествена душа, описана от Платон като висша проява на духа.

Според представите на индийските джайни, душата, която те наричат джива, е съединена с две възвишени (сублимирани) ефирни тела, едното от които е неизменно и се състои от божествените сили на *висшето* съзнание; а другото е изменчиво - в него влизат грубите страсти на човека, чувствените влечения и земните свойства. Когато душата се пречиства след смъртта, тя се съединява със своя божествен дух и става бог. Последователите на Ведите, учените брамини, излагат същата доктрина във Веданта. Душата, според тяхното учение, бидейки част от божествения вселенски дух, или на нематериалното съзнание, е способна да се съедини със своята висша Същност. Това учение е ясно и подробно формулирано; Веданта твърди, че всеки, който достига пълното *познание на своя бог* (т. е. на бога в самия себе си), става бог още приживе (в смъртното тяло) и придобива власт над всичко.

Цитирайки откъс от ведическата теология, в който се казва: „В действителност съществува само едно Божество - върховният Дух. Той има същата природа, както и душата на човека", мистър Дрейпър се стреми да докаже, че тези будистки доктрини са пренесени в Източна Европа от Аристотел. Подобно твърдение ние смятаме за недоказано, тъй като Питагор, а след него и Платон, са ги преподавали много преди Аристотел. Ако впоследствие платониците са приели в своята диалектика аргументите на Аристотел за еманирането, то

това е единствено защото неговите възгледи са съвпадали в някои отношения с ученията на източните философи. Питагорейското число на хармонията и езотеричните доктрини на Платон за сътворението са неотделими от будистката доктрина за еamaniрането, а великата цел на питагорейската философия - освобождаването на астралната душа от връзката ѝ с материята и чувствата, за да стане достойна вечно да съзерцава духовното — представлява теория, идентична с будистката доктрина за крайното сливане. Именно това е Нирваната, тълкувана в правилното ѝ значение; това е метафизичното учение, за съществуването на което нашите съвременни санскритолози едва сега започват да се досещат.

Ако доктрините на Аристотел са имали наистина такова „доминиращо влияние“ върху по-късните неоплатоници, защо тогава нито Платон нито Порфирий, нито Прокъл някога са признали неговите теории за сънищата и пророческите видения на духа? Във времето, когато Аристотел се е придържал към мнението, че мнозинството от онези, които пророкуват, „са болни от лудост“, предоставяйки по този начин на някои съвременни американски плагиати няколко разумни идеи, върху които те да спекулират - възгледите на Плотин, а следователно и на Порфирий, напълно противоречат на това. По най-жизнените въпроси на метафизичните спекулации неоплатониците постоянно възразяват на Аристотел. Освен това, или будистката Нирвана не е онова нихилистично учение, за каквото го представят сега, или неоплатониците не са го приемали в това значение. Сигурно мистър Дрейпър няма да твърди, че Плотин, Порфирий, Ямблих или някой друг от тази мистична школа на философията не са вярвали в безсмъртието на душата? Да се каже, че единият или другият от тях са се стремели към екстаза като към „предвкушане на сливането с вселенската душа“ (в този смисъл, в който всеки учен-санскритолог приема будистката Нирвана), означава да се извърши несправедливост по отношение на тези философи. Нирваната *не* е, както твърди Дрейпър, „поглъщане, абсорбиране във Вселенската енергия, вечен покой и блаженство“, а (ако я разбираме буквално, както я разбират споменатите учени) означава угасване, *пълно унищожение*, а не поглъщане. Доколкото ни е известно още никой не си е направил труда да се осведоми за *истинското* значение на тази дума - за онова значение, което не може да бъде намерено дори в Ланкаватар, даващ различните тълкувания на Нирваната от страна на брамините. Затова този, който прочете въпросната част от труда на професор Дрейпър (помнейки широко приетото тълкувание на думата Нирвана), ще стигне до заключението, че Плотин и Порфирий са били *нихилисти*. Страниците от „Конфликта..." с това съдържание ни дават известно право да предположим, че: 1) или ученият автор е искал да постави Порфирий и Плотин върху една и съща плоскост с Джордано Бруно, като при това погрешно обявява последния за атеист; 2) или той никога не си е правил труда да изучи техния живот и възгледи.

За всеки обаче, който познава професор Дрейпър (дори ако само е чувал за него), последното предположение е просто абсурдно. Затова с дълбоко съжаление ние сме принудени да мислим, че той преднамерено е дал неправилно тълкувание на техните религиозни възгледи. За съвременните философи, чиято единствена цел изглежда е унищожението и отстраняването на идеите за Бога и безсмъртния дух от съзнанието на човечеството, е просто невъзможно да разглеждат исторически безпристрастно идеите на знаменитите езически платоници. От една страна, да бъде принудена да признае тяхната дълбока ученост, гений и достижения по най-неясните и трудни философски въпроси и следователно - тяхната мъдрост; а от друга страна, да приеме тяхната безусловна привързаност към учението за безсмъртието на духа и окончателното тържество на духа над материята, пълната им вяра в Бога и боговете (или духовете), в завръщането на *умрелите*, в привиденията и в други „духовни“ явления - това е една дилема, с която науката едва ли ще се справи лесно.

Планът, към който прибягнал Ламприер, оказвайки се в това затруднено положение, е бил по-груб, отколкото планът на професор Дрейпър, но несъмнено много по-ефективен. Той обвинява древните философи в преднамерена лъжа, мошеничество и лековерие. След като е описал пред читателите Питагор, Плотин и Порфирий като феномени по своята ученост,

нравствено достойнство, чистота на живота и самоотвержен устрем към божествената истина, той (без да се колебае) поставя „този прославен философ (Питагор)" сред лъжците, а на Порфирий приписва „лековерие, недостатъчна логичност и нечестност". Принуден от историческите факти да им отдаде дължимото в хода на своето изложение[^], той прибегва до странни твърдения, за да защити своите предвзети и лицемерни коментари. От този старомоден автор (XVIII век) научаваме, че човек може да бъде едновременно и честен, и лъжец; чист, -добродетелен, велик философ - и все пак безчестен лъжец и глупак!

Ние вече имаме възможността да посочим, че „тайната доктрина" не признава безсмъртието еднакво за всички хора. „Окоето никога не би видяло слънцето, ако в самото него нямаше естество от слънцето" - е казал Плотин. Само „чрез височайша чистота и целомъдрие ние можем да се приближим до Бога и чрез съзерцанието му можем да получим истинското знание и проникателност" - пояснява Порфирий. Ако човешката душа по време на земния си живот е пренебрегвала придобиването на просвещение от своя Божествен Дух (т.е. от своя личен Бог), тогава за грубия, потънал в чувственост човек става трудно да се запази като индивидуалност за по-дълго след физическата си смърт. Така, както физическите уроци, раждащи се понякога в нашия свят, не живеят дълго, така и душите, ако са станали *твърде* материални, не могат да съществуват дълго след своето раждане в духовния свят (защото физическата смърт не е нищо друго, освен раждане в духовния план на битието - бел. прев.). Жизнеспособността на астралната форма на такава душа е толкова слаба, че нейните частици губят способността си за здраво сцепление една с друга след нейното отделяне от плътната обвивка на физическото тяло. Нейните съставни части, постепенно подавайки се на дезорганизиращото притегляне на вселенското пространство, се разлитат в различни посоки, без да имат възможност отново да се съединят. След такава катастрофа човекът (личността) престава да съществува; неговият сияещ Аугоейдос го напуска. В рамките на междинния период между телесната му смърт и пълното разпадане на неговата астрална форма, последната, привлечена от магнитното притегляне към своя телесен труп, броди наоколо и смуче енергия от податливи жертви. Човекът, който се е изолирал от лъчите на божествената светлина, се обрича на тъмнина, затова той се стреми да се хване за земята и земното.

Никоя астрална душа, дори астралната душа на чистия, добър и благодетелен човек, не е безсмъртна; „от елементи е била построена - и към елементите тя ще трябва да се върне". Душата на порочния човек изчезва, бидейки погълната безвъзвратно, докато душите на всички други хора (дори на умерено чистите) просто сменят своите ефирни частици с още по-ефирни; дотогава, докато в душата остава искра от БОЖЕСТВЕННОТО, индивидуалният човек (или по-точно неговото лично ЕГО) не може да умре. „ След смъртта - казва Прокъл - душата (духът) продължава да съществува във въздушното тяло (в астралното тяло) дотогава, докато напълно не се очисти от всички гневни и чувствени страсти... След това душата (духът) съблича чрез второ умиране въздушното (астралното) тяло така, както е отхвърлила по-рано земното тяло. След това тя пребивава, както казват древните, в небесното тяло, което винаги е съединено с *душата* (духа) и което е *безсмъртно, светещо и звездоподобно*".

Нека след тези пояснения отново се върнем към въпроса за *разсъдъка* и *инстинкта*. Последният, според учението на древните, е произлязъл от божественото, а първият има чисто човешки произход. Инстинктът е продукт на чувствата, на прозорливостта, част от която притежават дори и най-нисшите животни, дори онези, при които няма никаква мозъчна дейност; докато разсъдъкът е продукт на мислителната способност, означаваща разсъдителност и човешка интелектуалност. Затова животното, лишено от мислителна способност, притежава вроден инстинкт, който е искра на божествеността, скриваща се във всяка частица от неорганичната материя, която сама по себе си е материализиран дух. В еврейската „Кабала", във втора и трета глава от „Книга на Битието", това е обяснено по следния начин: когато вторият Адам бил създаден от прах, материята вече била станала толкова груба, че царствала samodържавно над всичко. От нея е възникнала жената (Лилит),

която удържала победа над духа. Господ Бог, разхождайки се из градината *в прохладата на деня* (при слънчевия залез на духа, или на божествената светлина, затъмнен от сенките на материята), проклинал не само онези, които са извършили греха, но дори самата земя и всичко живо на нея, а съблазнилият я змей-материя - най-много.

Кой друг, освен кабалистите, е в състояние да обясни този толкова несправедлив на пръв поглед акт? Как трябва да разбираме това проклятие над всичко живо, което за нищо не е виновно? Тук алегорията е очевидна. Проклятието е присъщо на самата материя. Следователно тя е обречена на борба със собствената си грубост, за да се пречисти. Латентната искра на божествения дух, макар и приглушена, все още се намира в нея, и именно неотразимото ѝ влечение нагоре я кара да се бори, да се промъква напред трудно и с голяма болка, за да се освободи. Логиката води до извода, че цялата материя е имала общ произход и е притежавала общи атрибути; следователно както в материалното тяло на човека е скрита жизнена (божествена) искра, така нея трябва да я има и у всяка по-нисша форма на живот. Латентната способност за мислене, която в нисшите царства на природата се определя като полусъзнателност и инстинкт, е силно потисната у човека. Интелектът, като проява на мозъка, се развива за сметка на инстинкта - мъждукащ спомен за притежаваното някога духовно всезнание. Разсъдъкът обаче, като признак на превъзходството на човека над другите организми, понякога бива засрамен от инстинкта на животното. Доколкото човешкият мозък е по-съвършен в сравнение с която и да е друга земна твар, неговите еманации естествено трябва да предизвикват по-високи резултати на менталната дейност. Разсъдъкът обаче помага да се справяме само с материалното; той не е способен да помогне на своя притежател в опознаването на духа. Губейки инстинкта си, човек губи своите интуитивни сили, явяващи се висша форма и венец на инстинкта. Разсъдъкът е тромавото оръдие на учения, докато интуицията е безпогрешният ръководител на пророка. Инстинктът показва на растението и животното кога е настъпило подходящото време за създаване на потомство; той помага и на безсловесното животно да намери съответното лекарствено средство по време на заболяване. Интелектът - тази гордост на човека, греша в оценката на свойствата на собствената си материя и рядко успява да наложи ограничения върху несдържаното задоволяване на чувствените желания. Неспособен да стане лекар на *самия себе си*, разсъдъкът (със своята тънка софистика) твърде често довежда човека до самоунищожение.

Няма нищо по-лесно от това нагледно да бъде доказано, че усъвършенстването на материята се достига с цената на инстинкта. Прикрепеният към подводната скала зоофит, който отваря уста, за да хване плуващата край него храна, проявява (пропорционално на своя физически строеж) повече инстинкт, отколкото един кит. Мравката със своите удивителни архитектурни, социални и „политически“ способности стои в това отношение неизмеримо по-високо от коварния кралски тигър, който изчаква притаен своята жертва. „С благоговение и учудване - възкликва Дьо Боиз-Раймонд - естествоизпитателят е длъжен да разглежда онази микроскопична молекула на нервната субстанция, в която пребивава трудолюбивата, творческа, дисциплинирана, предана и безстрашна душа на мравката!“

Подобно на всичко онова, чийто произход е скрит в тайните на психологията, инстинктът е бил пренебрегнат и твърде дълго в царството на науката. „Ние разбираме какво е сочело пътя на човека, за да може да намери той облекчение за всичките си физически болести и неразположения“ - казва Хипократ. „Това е бил инстинктът на ранните човешки раси, когато хладният разсъдък още не е затъмнявал вътрешното зрение на човека... Неговите указания не бива да бъдат пренебрегвани, защото само на него дължим нашите първи лекарствени средства.“

Проявявайки се като мигновено действащо знание на всезнаещото съзнание, инстинктът по нищо не прилича на ограничения разсъдък. При бавното придвижване напред на разсъдъка (чрез натрупването на личен опит) богоподобното естество на човека бързо бива погълнато, ако се прекрати връзката му с божествената светлина на интуицията. Единият пълзи, другият

лети; разсъдъкът е силата на мъжа, интуицията - силата на жената.

Плотин, ученик на великия Амоний Сакс и основател на школата на неоплатониците, е учел, че човешкото познание преминава през три възходящи степени: мнение, наука и *озарение*. Това било така, защото „оръдие и инструмент на мнението са чувствата и възприятията; оръдие на науката - диалектиката; оръдие на озарението — *интуицията* (божественият инстинкт), на която е *подчинен разсъдъкът*. Интуицията е абсолютното знание, основано върху отъждествяването на индивидуалното съзнание с обекта на познание.

Молитвата разкрива духовното зрение, защото молитвата е силно средство за извисяване на душата.

„Старият завет" е бил съставен от устни предания. Масите никога не са знаели неговото действително значение, защото на Мойсей му е било заповядано да съобщи „съкровенията истина" само на седемдесетте старейшини, на които Господ бил дал от същия дух, както и на Мойсей. Маймонид, чийто авторитет и познаване на свещената история едва ли могат да бъдат оспорвани, казва: „Който узнае истинския смисъл на КНИГАТА НА БИТИЕТО, той не трябва да го разгласява... Ако някой сам открие *неговото истинско значение* или направи това с помощта на друг човек, той е длъжен да мълчи, или, ако говори, е длъжен да го прави завоалирано, със загадки".

Признанието, че всичко в Свещеното писание е само алегория, е правено и от други европейски авторитети. Йосиф например съобщава, че Мойсей „*е философствал*" (прибягвал е до загадки и образни алегии), когато е писал „Книга на Битието". Затова съвременната наука, пренебрегвайки търсенето на истинския смисъл на Библията и позволявайки на целия християнски свят все така да вярва в мъртвата буква на еврейското богословие, по същество става мълчалив съучастник на фанатичното духовенство. Тя няма право да се подиграва със записите на народ, който не е могъл да предполага колко странно тълкувание ще получат те, след като попаднат в ръцете на недоброжелатели, и как техните най-свещени текстове ще се обърнат срещу създалия ги народ, а костите на мъртвите ще заглушат духа на истината (което е една тъжна черта на християнството).

„Боговете съществуват - казва Епикур, - но те *не са такива*, каквито си ги представя тълпата." Въпреки тази ясна позиция, повърхностните коментатори причисляват Епикур към материалистите.

Нито великата Първопричина, нито нейната еманация — човешкият дух, са останали „без свидетелства". Месмеризмът и спиритизмът са възникнали, за да засвидетелстват някои велики истини. В резултат на провежданите повече от 15 века зверски преследвания от страна на обзетите от сляпа ярост вандали от раннохристиянската история — последователи на Константин и Юстиниан, древната мъдрост постепенно дегенерирала и накрая дълбоко затынала в блатото на монашеското суеверие и невежество. Питагоровото „познание за нещата такива, каквито са", дълбоката ерудиция на гностиците, осветените от времето всеобхватни учения на древните философи - всичко това било отричано като „учение Антихристово и езическо" и било предавано на огъня. Заедно с последните седем мъдреци на Изтока и останалата група на неоплатониците: Хермиас, Присциан, Дио-ген, Евлалий, Симплиций и Исидор, които избягали в Персия от фанатичното преследване на Юстиниан, царстването на мъдростта свършило. Книгите на Тот (Хермес Триемегист), които пазели върху свещените си страници духовната и физическата история на сътворението и еволюцията на нашия свят, в продължение на векове били оставени в забрава и презрение; не се срещали повече филалетианци, „любители на истината", които били изместени от ненавиждащите светлината монаси с тонзури и качулки, т.е. от монасите на Папския Рим, които преследвали истината във всяка форма и от всеки източник, ако тя противоречала дори на най-малката от техните догми.

Колкото до скептиците и техните последователи, професор Александър Уайлдър в своите

очерци по неоплатонизъм и алхимия казва следното „Измина столетие, откакто съставителите на френската „Енциклопедия“ въведоха скептицизма в кръвта на цивилизования свят и направиха позорна всяка вяра в съществуването на онова, което не може да бъде демонстрирано чрез експеримент или логично мислене. Дори в наши дни са нужни немалко безпристрастност и мъжество, за да се осмелим да обсъждаме този предмет, който дълги години е бил отричан и осъждан, само защото не е бил правилно разбран. Наистина се нуждае от смелост онзи, който се реши да разглежда херметизма като нещо различно от псевдонаука и поиска да се запознае по-обстойно с него. Така или иначе, възвестителите и изповедниците някога са били князете на научните изследвания, герои в очите на обикновените хора. Освен това, нищо не трябва да бъде презирано, след като толкова поколения благоговейно са вярвали в него; а пренебрежението към сериозните убеждения на другите е признак на невеж и неблагороден ум“.

Въодушевени от думите на този учен, който не е нито фанатик, нито консерватор, ще припомним няколко от „произшествията“, засвидетелствани от пътешественици, видели ги в Тибет и в Индия. Местните жители пазят като съкровище паметта на тези явления и ги смятат за практическо доказателство за истинността на философията и науката, предадени им от техните предци.

Като начало ще разгледаме някои забележителни феномени, наблюдавани в храмовете на Тибет; свидетелства за тях са постъпили в Европа от други очевидци, а не от мисионерите на католицизма, на чиито твърдения ние по разбираеми причини няма да се спираме. В началото на нашия век на един преоблечен флорентински учен (скептик и кореспондент на Френския институт) било разрешено да проникне в свещените предели на будистки храм, където се извършвала най-тържествената от всички церемонии. Той разказва за описаното по-долу като за видяно от самия него. Олтарът в храма бил готов да приеме превъплътилият се Буда, който бил намерен и разпознат от посветеното духовенство по някои тайни признаци, въплътили се в новородено дете. Детето, което било родено едва преди няколко дни, било показано на присъстващите и след това с почести било поставено върху олтара. Изведнъж, заемайки седяща поза, детето започнало да говори на висок глас: „Аз съм Буда; аз съм неговият дух; аз, Буда, вашият Далай-Лама, оставих моето старо, станало вече негодно тяло в храма... и си избрах това дете в качеството на следващо мое земно обиталище“. Нашият учен, след като получил разрешение от присъстващите свещенослужители, взел с необходимата почитателност детето на ръце и го занесъл на такова разстояние от тях, което му давало увереност, че никаква венцоложка лъжа не може да бъде приложена. През това време детето гледало учения с такъв сериозен поглед, че на него (по собствените му думи) „тръпки му полазили по кожата“ и повторило казаните вече думи. Подробен отчет за всичко това, удостоверен с подписа на очевидеца, е бил изпратен в Париж, но членовете на Института вместо да приемат свидетелството на този учен - наблюдател със заслужено доверие, стигнали до заключението, че флорентинецът или *е пострадал от слънчев удар*, или е бил заблуден чрез ловък акустичен трик.

Абат Хак, чиито описания на пътешествията из Тибет и Китай са добре известни, разказва за подобно ново въплътяване на Буда. Той прибавя любопитното обстоятелство, че детето-оракул доказало правдивостта на своето твърдение (че се явява старо съзнание в ново тяло), давайки „на онези, които го познавали от миналия му живот, най-точни подробности за своето предишно земно съществуване“.

Интересно е да се отбележи, че Дьо Мюсе, който, се впуска в дълги разсъждения относно този феномен (и естествено го приписва на Дявола), сериозно отбелязва за самия абат, че фактът, че му е бил отнет църковният сан, е обстоятелство, което „едва ли говори в полза на нашето доверие към него“. Според нашето скромно мнение обаче, това малко обстоятелство още повече засилва доверието към въпросния свидетел.

Трудът на абат Хак е бил вписан в „Индекса“ (в Указателя на забранените за католици книги

- бел. прев.) заради посочената от него истина за подобие между будистките и католическите церемонии. На практика абатът бил отстранен от своята мисионерска дейност заради това, че бил прекалено *искрен*.

Ако примерът за това дете-чудо беше единствен, ние бихме имали известно основание да се съмняваме в неговата достоверност; освен Камисардските пророци от 1707 г. обаче, между които имало петнадесетмесечно момче, за което Жак Дюбуа казва, че говорело на добър френски език „като че Бог говореше с неговите уста“, и освен невръстните деца от Севена, чиито речи и пророкувания са били засвидетелствани от водещите учени на Франция, ние имаме и съвременни примери. „Lloid's weekly newspaper“ от март 1875 година е публикувал отчет за следния феномен: „В Саар-Луйс в Прусия се родило дете. Майката току-що била родила; акушерката словоохотливо коментирала достойнствата на „благословеното дете“, а приятелите поздравявали щастливия баща на момчето, когато някой попитал колко е часът. Можете да си представите учудването на присъстващите, когато чули как новороденото дете отчетливо произнесло: „Два часа“. Това обаче било нищо в сравнение с всичко, което последвало. Загубили от изненада ума и дума, те продължили да съзерцават със страх пеленачето, което отворило очи и казало: „Изпратен съм на света, за да ви съобщя, че 1875 година ще бъде добра година, но 1876 година ще бъде година на кръв“. Произнасяйки това пророчество, то се обърнало на другата страна и умряло, преживявайки само половин час.

Не ни е известно това чудо да е било официално засвидетелствано от страна на гражданските власти и ние напразно бихме търсили такова свидетелство при духовенството, щом като от това дело не може да бъде извлечена нито изгода, нито почит; но дори ако уважаемото британско търговско списание не носи отговорност за въпросното съобщение, все пак съпадението на пророчеството с последвалите събития придават на този случай известно значение. Изминалата 1876 година (ние пишем през януари 1877 г.) беше, от гледна точка на март 1875 г., неочаквано кръвопролитна. През тази година в историята на войните и грабежите (в Дунавските княжества) беше вписана една от най-кървавите глави - главата за насилията на мюсюлманите над християните, която едва ли има равна на себе си от времето на зверствата на католическите войници над коренните жители на Южна и Северна Америка (избивани с десетки хиляди), както и след похода на британските протестанти към имперския трон в Делхи, преминал през реки от кръв. Дори ако Саар-Луйското пророчество е било само вестникарска сензация, ходът на последвалите събития все пак го издигна до ранга на изпълнените се предсказания; 1875 г. *беше* година на голямо изобилие, а 1876 г., за учудване на всички - година на кървава кланица.

Дори ако в крайна сметка се окаже, че това пеленаче-пророк никога не е разтваряло устата си, остава примерът с детето на семейство Дженкин, който сам по себе си е достатъчен, за да постави в задънена улица изследователя. Това е един от най-удивителните случаи на медиумизъм. Майка на детето била знаменитата Кейт Фокс, а баща - лондонският адвокат Х. Д. Дженкин. Детето се родило в Лондон през 1873 г. и преди да навърши три месеца, проявило доказателства на медиумизъм. Почуквания били чувани до възглавницата в люлката му, както и персонално до неговия баща, когато последният държал детето върху коленете си, ако майката не била вкъщи. Два месеца по-късно с ръката на това дете било написано съобщение, състоящо се от дванадесет думи, без да се брои подписът. Присъстващият пълномощник от Ливърпул, на име Дж. Уотсън, се присъединил към свидетелството на майката и гувернантката за този феномен, който бил описан в „Медиум енд Дебри“ от 8 май 1874 г. Професионалният и научен ранг на мистър Дженкин прави до висша степен невероятно предположението, че той е станал жертва на лъжа. Освен това, от дома на детето до Кралския институт, сътрудник на който е бил бащата на детето, е толкова близо, че е непростимо за професор Тиндал и неговите колеги да не изследват този случай и да не информират света за такъв психологичен феномен.

Доколкото храмът в Тибет със свещеното дете се е намирал много далече от този институт, неговите сътрудници сметнали за най-удобно напълно да отричат този факт, намеквайки за

акустични трикове от страна на свещенослужителите. Колкото до лондонското дете, тук работата е още по-лесна: те ще почакаат, докато детето порасне и се научи да пише, а след това цялата тази история може да бъде отречена най-категорично.

Като допълнение към информацията на други пътешественици, абат Хак описва едно необикновено тибетско дърво, наричано *Кунбум*, т.е. дървото на 10 000-те изображения и знаци. То не расте в други географски ширини и не може да бъде размножавано чрез пресаждане на филизи. Преданието разказва, че това дърво израснало от косъма на известен Аватар (лама), едно от възплъщенията на Буда. Нека все пак предоставим на самия абат Хак да разкаже останалото: „Всяко от листата му при разтварянето си съдържа буква или религиозно изречение, изписано със свещени знаци с голямо съвършенство. Разтворете листата и ще намерите букви и цели думи, които са чудото на уникалното дърво. Разгледайте кората на неговите клони и ще откриете там нови символи! Не позволявайте на вашия интерес да угасне, повдигнете слоевете на тази кора и ще се намерите ДРУГИ ЗНАЦИ под онези, чиято красота ви е поразила толкова много. Не мислете, че дървесните слоеве повтарят един и същи отпечатък. Точно обратното - всеки слой, който вие повдигате, открива ново послание. Как в такъв случай можете да подозирате фокусничество? Аз направих всичко, което беше по силите ми, за да открия някаква следа от човешка намеса, но моят поставен в задънена улица разум не можа да намери и най-малък повод за подозрение”.

Ние ще прибавим към разказа на абат Хак, че знаците, които се появяват върху дървото Кунбум, представляват букви от езика Сензар (древен санскрит) и че това дърво в различните си части съдържа цялата история на сътворението и същността на свещените писания на будизма. В това отношение то е свързано с будизма така, както картините в храма на Дендър в Египет са свързани с древната вяра на фараоните. Последната накратко е била описана от професор У. В. Карпентър, председател на Британската асоциация, в манчестърската му лекция за Египет.

Той ясно доказва, че еврейската „Книга на Битието“ не е нищо друго, освен израз на ранните еврейски идеи, основани върху изобразителните йероглифни записи на египтяните, между които евреите са живели. Карпентър обаче не посочва ясно дали-смята картините на Дендър и изложението на Мойсей за алегии, или за исторически разказ. Как може учен, занимаващ се само с повърхностно изследване на този предмет, да има смелостта да твърди, че древните египтяни са имали същите наивни понятия за мигновеното сътворение на света, както и ранните християнски теолози. Необяснимо е как той може да твърди само въз основа на алегоричното съвпадение на картините на Дендър с египетската космогония, че за претворяването на въпросната алегория в живота са били необходими шест минути или шест милиона години? Те могат алегорично да посочват шест последователни епохи или еони, или дори вечността така, както и шест дни. Освен това, книгите на Хермес не придават правдоподобие на подобно твърдение, а Авеста назовава шест специфични периода, всеки от които обхваща хиляди години, а не дни. Много от йероглифните записи противоречат на теорията на доктор Карпентър и на Шамполион. Според нас от казаното по-горе на читателя вече трябва да му е станало ясно, че в египетската философия няма място за такива груби спекулации, дори ако самите евреи са били готови да им повярват; египетската космогония е разглеждала човека като резултат от една еволюция, разгръщала се в течение на цикли с огромна продължителност. Но нека се върнем отново към чудесата на Тибет.

Като говорим за картини, нека споменем и онази, която по думите на Хак се намира в някакъв ламаистки манастир и може справедливо да бъде призната за най-необикновената от всички съществуващи. Тази картина е изрисувана върху обикновено ленено платно, без какъвто и да е помощен механизъм, в което всеки посетител лесно може да се увери. Върху нея е изобразен облян в лунна светлина пейзаж, но тази луна не е неподвижна и мъртва, а точно обратното - тя е жив двойник на истинската Луна, която осветява картината. Този двойник повтаря всяка фаза, всяко движение на земния спътник. „Вие виждате върху картината тази планета във вид на полумесец, сърп или пълна луна, ярко сияеща, скриваща

се зад облак и отново появяваща се от него точно като небесната ѝ сестра. С една дума, това е най-точната и сияеща репродукция на кралицата на нощта, на която в древността са се покланяли толкова много хора."

Представяйки си учудването, в което неизбежно би изпаднал всеки от нашите самодоволни академици, ако можеше да види такава картина (а тя в никакъв случай не е единствената, защото подобни картини има и в други части на Тибет, а също в Япония, които при това представят движението на слънцето), ние не можем да не си припомним анекдота, разказан от Хумболт в неговия „Космос" (ч. 1, стр. 168).

„Една вечер - разказва великият датски астроном - по навик разглеждах небесния свод и за мое огромно учудване видях близо до зенита, в Касиопея, сияеща звезда с необикновени размери. Поразен от видяното, аз не знаех да вярвам или да не вярвам на очите си. След известно време научих, че в Германия каруцарите и други хора от нисшите класи нееднократно са предупреждавали учените, че върху небето ще бъде наблюдавано велико явление; това предоставило на вестниците и публиката още една възможност да се надсмеят над учените, които в някои случаи не са успявали да предскажат появата на комети."

От най-дълбока древност е било известно, че брамините са притежавали удивителни познания за всякакъв род магии. От Питагор (първия философ, който се е учел на мъдрост при химнософите) и Плотин (който бил посветен в тайната на съединението с Божеството чрез абстрактно съзерцание) до съвременните адепти е било добре известно, че земята на брамините и на Гаутама-Буда е страната, в която следва да се търсят източниците на съкровената мъдрост. На бъдещите векове им предстои да открият великата тайна и да я приемат като такава; сега обаче тя е унижена и се смята за ниско суеверие. Какво е било направено досега, т.е. до последната четвърт на XIX век, от нашите най-велики учени за изучаването на Индия, Тибет и Китай? Най-неуморният от тях - Макс Мюлер, ни разказва, че преди това нито един оригинален документ по будистка религия не е бил достъпен за европейските филолози и че преди 50 години не е имало нито един учен, който е можел да преведе и един ред от Ведите, от Зенд-Авеста или от будистката Трипитака, да не говорим за други диалекти и езици. И дори сега, когато на разположение на науката има различни свещени текстове, тя се задоволява с едни много непълни издания на тези трудове, без да притежава *абсолютно* нищо от съкровената свещена литература на будизма. Дори и малкото, преведено отначало от нашите учени-санскритолози, което Макс Мюлер нарекъл „джунгли на религиозната литература - превъзходно убежище за ламите и далай-ламите", започнало да пролива слаба светлина върху изначалната тъмнина в тази сфера. Ние виждаме същият този учен да констатира, че това, което на пръв поглед е изглеждало абсолютна тъмнина, самозаблуда и невежество, започва да приема друга форма. „Изглежда като унижение за самото име на религията - пише той, - ако то бъде приложено към дивото бълнуване на индийските йоги или към явното кощунство на китайските будисти. Ако ние обаче търпеливо и бавно се промъкваме напред в тъмнината, започва да ни се струва, че нашето зрение се разширява и *ние започваме да различаваме мъждукането на светлината там*, където отначало всичко е било тъмнина" („Лекция за Ведите").

Като илюстрация за това, колко некомпетентно е било непосредствено предшествашкото ни поколение критици по отношение на религиите и вярванията на неколкостотин милиона будисти, браманисти и перси, предлагаме на изследователите да се запознаят с едно обяснение от научен труд, публикуван през 1828 г. от професор Денбър - първият учен, заел се да докаже, че *санскритският език е произлязъл от гръцкия*. Този труд се появи под следното заглавие: „Изследване структурата и родството на гръцкия и латинския език в сравнение със санскритския, в което беше направен опит да се установи ПРОИЗХОДЪТ НА САНСКРИТА ОТ ГРЪЦКИЯ ЕЗИК" - Джорж Денбър, член и професор по гръцки език от Единбургския университет.

Ако Макс Мюлер можеше по някакво чудо да падне от небето сред учените от онова време и

да им представи сегашните знания по този въпрос, тогава ние с удоволствие бихме събрали епитетите, с които учените на Академията биха започнали да награждават дръзновения новатор, който (класифицирайки генеалогически езиците) твърди: „Санскритът в сравнение с гръцкия и латинския е техен старши брат... най-древно проявление на арийската реч”.

По същата логика можем да очакваме, че през 1976 г. подобно критично отношение ще се превърне в справедлива съдба за много научни открития, които съвременните учени смятат за окончателни. Това, което сега се нарича суеверно *празнословие* (безсмислица) на езичниците и диваците, съставено преди много хиляди години, може да се окаже ключ към всички религиозни системи. Предпазливото изказване на св. Августин (любимото име в лекциите на Макс Мюлер), в което се напомня, че „не съществува такава лъжлива религия, в която да няма известни елементи на истина”, може да се окаже правилно, още повече, че Августин е заимствал това твърдение не от епископ Хипо, а от Аманий Сакс - великия учен от Александрия.

Този „научен от бога” философ повтарял същите думи до изнемогване в многочислените си трудове 140 години преди Августин. Признавайки Исус като превъзходна същност на човека и Бога, той винаги е твърдял, че целта на неговото учение не е изключване възможността за връзка с боговете и демоните (духовете), а само очистването на древните религии; религията на масите тръгва ръка за ръка с философията и заедно с нея разделя участва на постепенното разлагане и затъмняване вследствие човешкото самомнение, суеверие и лъжа - затова тя трябва да бъде приведена отново в състояние на *първоначалната си чистота* чрез отстраняване на ненужните натрупвания. Целта, която си е поставял Христос, се е съдържала в новото излагане и възстановяването на древната мъдрост в нейната първоначална цялост.

Именно Аманий Сакс е бил първият, който е учел, че всяка религия е основана върху една и съща истина, отразяваща мъдростта, която се съдържа в книгите на Тот (Хермес Трисмегист), откъдето Питагор и Платон са почерпили цялата си философия, а доктрините на първия (по собствените му думи) са били идентични с ученията на ранните браманисти, откривани сега в най-древните Веди. „Името Тот - казва професор Уайлдър - означава в древните Веди „колегия” или „събрание” и е твърде вероятно тези книги да са се наричали така, защото са представлявали сборник от основните положения и ученията на братството на свещенослужителите на Мемфис.” Равинът Вайе изказва подобна хипотеза по отношение на божествените изречения, записани върху страниците на еврейското Свето писание. Индийските автори обаче, твърдят, че по време на управлението на крал Капе, Йадус (юдей?), свещеното племе напуснало Индия и тръгнало на Запад, отнасяйки със себе си четирите веди. Между философските доктрини и религиозните обреди на египтяните и източните будисти несъмнено съществува голямо сходство, но дали Книгите на Хермес са идентични с тези четири веди, е неизвестно.

Безспорно е обаче, че преди думата „философ” да бъде произнесена за първи път от Питагор в двора на краля на Филиазианите, „тайната доктрина”, или мъдростта, е била идентична във всички страни. Затова ние трябва да търсим истината в най-старите текстове, които са най-слабо осквернени от по-късни фалшификации. Сега, когато философията стана притежателка на санскритски текстове, които смело могат да бъдат наречени документи, по-древни от Мойсеевата Библия, дълг на учените е да поднесат на света истината *и само истината*. Без да обръщат внимание на предразсъдъците на богословието и на скептицизма, те са длъжни да изучат безпристрастно двата документа - най-древните Веди и Стария завет, и едва след това да решат кой от двата е първоизточникът на Откровението и кой е просто Смрити, което (както доказва Макс Мюлер) означава спомен или *традиция*.

Ориген пише, че брамините винаги са се славели с чудодейните си изцеления, които те извършвали чрез произнасяне на определени думи¹³; а един съвременен учен и член-кореспондент на Френския институт - Ориоли, потвърждава казаното от Ориген още през трети век, както и твърденията на Леонард дьо Вер през XVI век, според който:

„Съществуват лица, които, след като са произнесли веднъж определени *заклинания*, са в състояние да ходят боси по нагорещени до червено въглени или по 5 *остриетата на ножове*, забити в земята; заставайки с *единия си пръст на крака* върху такова острие, те вдигат във въздуха тежък човек или някаква друга тежест със значително тегло. Те могат да укротят диви коне и разявени бикове чрез произнасянето на една-единствена дума".

Тази дума трябва да бъде търсена в *Мантрите* на санскрит-ските веда, казват някои адепти. На филолозите им предстои сами да решат има ли такава дума във ведите, или не. Ако изхождаме от човешките свидетелства, изглежда че такива магически думи действително *съществуват*.

Почтените отци на Йезуитския орден са събрали много такива трикове по време на мисионерските си пътешествия. Болдингер например е напълно убеден в това. *Чемпинг* е индийска дума, от която е произлязла съвременната дума *шампуинг* - добре известна в Източна Индия магична манипулация. Местните, магьосници я прилагат успешно и досега и именно от тях отците-йезуити са заимствали своята мъдрост.

Камерариус разказва, че някога е съществувало голямо съперничество по „чудеса" между монасите от братството на Остин и йезуитите. Веднъж се състоял диспут между главата на братята на Остин (който бил много учен) и главата на йезуитите, който значително му отстъпвал по ученост, но затова пък имал големи познания в магията; последният предложил спорът да бъде разрешен чрез изпитание върху подчинените, кой от тях ще прояви по-голяма готовност да се подчини на своя учител.

След това, обръщайки се към един от своите йезуити, той казал: „Брат Марк, на нашите събратя им е студено; по силата на светото послушание, в което ти ми се закле, ти заповядвам да донесеш веднага от кухненското огнище горещи въглени в твоята шепа, за да могат събратята ти да се стоплят от твоите ръце". Отец Марк веднага изпълнил казаното и донесъл в двете си ръце червени горящи въглени и ги държал дотогава, докато всички присъстващи се стоплили, след което ги отнесъл обратно в кухнята. Главата на братята на Остин изпаднал в твърде потиснато състояние, тъй като нито един от неговите подчинени не бил в състояние да прояви подобно послушание и по такъв начин йезуитите се оказали победители.

Ако горепосоченият пример може да бъде разглеждан като незаслужаващо доверие анекдот, тогава ще попитаме читателя, какво да мислим за онези съвременни медиуми, които вършат същото, когато изпаднат в транс? Свидетелствата на някои високоуважаеми и достойни за доверие очевидци, като например лорд Едейр и мистър С. Г. Хол, са безупречни. „Духове" - ще кажат спиритистите. Възможно е това да е така, когато става дума за американските и английските *огнеупорни* медиуми, но нещата стоят по друг начин в Тибет и Индия. На Запад сензитивът изпитва необходимост да се потопи в транс, преди неговите „духове-ръководители" да го направят неуязвим; затова ние отправяме предизвикателство към всеки медиум - нека той, намирайки се в нормално физическо състояние, да зарови ръцете си до лактите в горящи въглени. На Изток обаче, независимо от това, дали изпълнителят е свят или наемен магьосник (последният клас като цяло е познат като „фокусници"), на него не са му необходими приготовления или особено състояние (транс), за да бъде в състояние да вземе в ръцете си нагорещени до червено парчета желязо или разтопено олово. Ние сме виждали в Южна Индия как тези „фокусници" държаха ръцете си в пещ с горящи въглени дотогава, докато въглените не се превърнаха в пепел. По време на религиозната нощ Шива-Ратри, или нощта на бдението на Шива, когато хората прекарват цели нощи в наблюдения и молитви, някои от поклонниците на Шива бяха поканили един фокусник (тамил), който предизвикваше феномени просто като искаше помощ от някакъв дух, когото наричаше *Кути-Сатан* - малък демон. Но бидейки далече от това да позволи на хората да си мислят, че това джудже го *ръководи* и контролира (защото това беше джудже, ако въобще е било „някой"), този човек (фокусникът), доближил се до своята огнена яма, гордо спореше с

католическия мисионер, който се беше възползвал от предоставения му случай, за да съобщи на зрителите, че този жалък грешник „се е продал на Сатаната". Без да вади ръцете си от горящите въглени, в които той спокойно ги освежаваше, тамилът само обърна главата си и огледа с високомерен поглед почервенелия мисионер. „Баща ми и бащата на моя баща - каза той - имаха този „дребосък" на разположение. Вече две столетия Кути вярно служи на нашето семейство, а вие, сър, искате хората да повярват, че той ми е стопанин! Но те по-добре знаят." След това той спокойно извади ръцете си от огъня и пристъпи към други представления.

Необикновената способност да се правят предсказания, както и ясновидството, което владеят някои брамини, са добре известни на постоянно живеещите в Индия европейци. И когато те, завръщайки се в „цивилизованите" страни, се смеят над такива разкази и понякога ги отричат категорично, всъщност отричат своята вяра в тях, а не самите факти. Тези брамини живеят предимно в „свещените места" и в незаселените райони по западното крайбрежие на Индия. Те избягват гъстонаселените градове и особено европейците; на последните рядко се удава да установят близост с тези „пророци". Смята се, че тези особености са следствие от религиозните съображения на тяхната каста, но според нас в много от случаите това не е така. Ще минат години, а може би и векове, преди да се открие истинската причина за този факт.

Колкото до нисшите касты, мисионерите наричат някои от тях поклонници на Дявола и разпространяват из Европа сърцераздирателни съобщения за жалкото състояние на тези хора, които „са продадени на Врага на човечеството"; думата „дявол" обаче, в смисъла, в който я разбират християните, за тези индуси е празен звук. Те вярват в добри и лоши духове, но не се покланят и не се страхуват от Дявола. А „поклонението" е просто церемониална предпазна мярка срещу „земните" и човешките духове, от които те се страхуват много повече, отколкото от милионите елементи от различните видове. В усилията си да изгонят злите (лошите) духове (елементарни) те прилагат различни видове музика, благовония и аромати. В това отношение на тях не бива да им се подиграват повече, отколкото на един известен учен, убеден спиритист, който съветвал да се поставя в стаята сулфат и надробена селитра, за да бъдат изгонени „неприятните духове". Постъпвайки така, туземците не са по-неправи, отколкото този учен, защото опитът на техните прародители, простиращ се върху много хиляди години, ги е научил как да постъпват по отношение на тези отвратителни „орди от духове". Че това са човешки духове, се доказва от факта, че много често туземците се стараят да укротят и умилюват „ларвите" на своите дъщери и роднини, когато имат основание да подозират, че последните не са умрели в ореола на святостта и чистотата. Такива духове те наричат „Кании", което означава* „лоши девственици". Върху това са обърнали внимание няколко мисионери, включително Е. Луис. Тези набожни джентълмени твърдят, че туземците (освен всичко друго) се покланят на дяволите, докато индусите всъщност не правят нищо подобно; те просто се стараят да запазят добри отношения с тях, за да не им досаждат. Те им поднасят бисквити, плодове и различни видове храна, която умрелите са обичали, когато са били живи, защото мнозина от тях са изпитвали върху себе си злобата на тези завръщащи се „умрели", чието досаждане понякога е много неприятно. Към същия принцип те се придържат и спрямо духовете на лошите хора. Върху гробовете им, ако са били погребани, или близо до местата, където са били изгорени, те им оставят храна и напитки, за да ги задържат около тези места и така да предотвратят връщането на тези вампири в родния им дом. Това поклонение е по-скоро практически *спиритизъм*. До 1861 г. сред индусите е бил разпространен обичаят да се осакатяват краката на езекутираните убийци, мотивиран от твърдо вкорененото убеждение, че така развъплътената душа се лишава от възможността да скита и да причинява зло. По-късно полицията забранила практикуването на тази традиция.

Друга съществена причина, поради която индусите не се покланят на Дявола, е, че при тях няма такова понятие. Те наричат тези духове „*путаме*", което по-скоро съответства на

нашите „привидения“ и зли бесове. Друг израз, към който те прибягват, е „пей“ или санскритското „пишача“, като и двете думи означават духове или „възвращенци“ (и домашни духове в някои случаи). „Путаме“ са най-страшните духове, защото те са духове-обитатели на някакво място, върнали се на земята, за да досаждат на живите. Предполага се, че те посещават предимно местата, на които техните тела са били изгорени. „Огньовете“ или „духовете на Шива“ са идентични с розенкойцерските *джуджета* и *саламандри*; те са изобразявани като огнени джуджета, живеещи в земята и в огъня. Демонът на цейлонците представлява от своя страна едра, усмихваща се женска фигура с пищна якичка около шията и в червен жакет.

Доктор Уорстън съвсем правилно отбелязва: „Няма по-източни по дух образи от драконите, срещани в будистките разкази; те участват във всички древни предания и сами по себе си дават нагледно свидетелство за своя произход“. Този образ никъде не се извява така силно, както в детайлите на будизма; в тях са фиксирани подробности за НАГИТЕ или царствените змейове, обитаващи празнини под земята, съответстващи на обителите на Тирезий и гръцките пророци. Това са области на тайната и мрака, в които се пазят много сведения, отнасящи се до системата на гледането и предсказанията на оракулите. Всъщност будистите вярват в Дявола на християнската религиозна система като в същество, толкова силно отличаващо се от човечеството, както и самото божество. Будистите учат, че съществуват нисши богове, които са били хора на нашата или на някоя друга планета. Те вярват в съществуването на Нагите, които са били *магьосници* на земята, *лоши хора*, които дават власт на други лоши (все още живеещи на земята) хора, за да могат те да погубват всичко, към което погледнат, включително и човешкия живот. Ако някой сингалезец стане известен с това, че от неговия поглед върху дърво или човек те неизбежно загиват, тогава казват, че у него се е вселил Нага-Раджа, царят-змей. Целият безкраен списък на лошите духове не е изпълнен е *дяволи* в онзи смисъл, в който го разбира християнското духовенство, а само с *духовни въплъщения* на греховете, престъпленията и злите човешки мисли. Сините, зелените, жълтите и пурпурните богове-демони, подобно на нисшите богове на Джагандер, са по-скоро ръководещи гении и много от тях са добри и благотелни колкото самите божества Нат, макар че последните включват и злите гении и други сродни на тях същности, които обитават пустинята около планината Джагандер.

Учението на Буда казва, че демоните (по времето, когато природата е създала слънцето, луната и звездите) *са били човешки същества*, но поради греховете си те са се лишили от състоянието на блаженство. Ако извършват още по-големи грехове, те носят още по-големи наказания, докато *демоните, които умират* (елементалните духове) и се раждат, или въплътяват, в качеството на хора и вече не извършват грехове, могат да достигнат състоянието на небесно блаженство. Тук е показано, казва Едуард Апем в своята книга „Историята и учението на Буца“, че всички същества, както божествените, така и човешките, са подчинени на законите на превъплъщението, които имат власт над всички, в зависимост от нравственото им състояние. Така тази вяра се превръща в мярка, в критерий, утвърждаващ закона на нравствеността като ръководен принцип в поведението на човека; и авторът пояснява, че „това прави изучаването на будизма интересен и важен предмет за всеки философ“.

Индийците вярват в съществуването на вампири също така твърдо, както сърбите и унгарците. Освен това тяхната доктрина е същата, както на Пиерарт, знаменития френски спиритист и месмерист, чиято школа е процъфтявала преди няколко десетки години. „Фактът, че призраците се връщат, за да смучат човешка кръв - казва този доктор, - не е чак толкова необясним, колкото изглежда, и тук ние ще се обърнем към спиритистите, които признават *„двутелесността или раздвоението на душата*. Ръцете (на духовете), които сме стискали, са напълно осезаеми материализирани крайници и това ясно доказва, че *при благоприятни условия астралният призрак може много неща*.“

С това уважаваният лекар изразява теорията на кабалистите. Маймонид, който ни казва, че

неговите съотечественици били *задължени* да поддържат близки отношения със своите умрели, описва пирове на кръвта, които се устройвали в такива случаи. Те изравяли яма, в която наливали *свежа кръв*, а над ямата поставяли маса; след това „духовете“ идвали и отговаряли на всичките им въпроси.

Пиерарт, чиито възгледи били основани върху учението на теурзите, изразява голямо възмущение по повод суеверията на духовенството, което всеки път, когато един труп е подозиран във вампиризм, изисква в сърцето му да се забива кол. Докато астралното тяло не се освободи напълно от физическото тяло, съществува възможност по силата на магнитното привличане то да бъде принудено отново да се върне в тялото. Понякога физическото тяло външно изглежда съвсем мъртво и затова го погребват. В такива случаи ужасеното астрално тяло насила се връща във физическата си обвивка и тогава става едно от двете - или нещастната жертва ще се извива в смъртни мъки от недостиг на въздух, или става вампир. Започва двутелесният живот; и тези нещастни погребани каталептици поддържат жалките остатъци от своя живот, като астралните им тела ограбват животворната кръв [жизнените сили - бел. ред.] на живите хора. Ефирната форма може да отиде където поиска; и дотогава, докато тя не скъса нишката, която я свързва с тялото, тя е свободна да блуждае, да скита наоколо (бидейки видима или невидима) и да се храни с човешки жертви. Очевидно този „дух“ е свързан чрез тайнствена невидима нишка с тялото и му предава резултатите от своя енергиен вампиризм.

Бриер дьо Бойсмонт привежда редица такива случаи (напълно удостоверени), които той намери за възможно да нарече „халюцинации“. „От неотдавна направено изследване - съобщава един френски вестник — беше установено, че през 1871 г. два трупа са били подложени на позорната процедура на популярното суеверие по инициатива на духовенството... О, слепи предрасъдъци!“ В тази връзка доктор Пиерарт, смел защитник на съществуването на вампиризма, възкликва: „Вие казвате - слепи предрасъдъци? Да, слепи, колкото ви е угодно. Но откъде са възникнали тези предрасъдъци? Можем ли пред лицето на такова огромно количество удостоверени факти да продължаваме да твърдим, че те не съществуват и че всъщност винаги са били необосновани? Нищо не произлиза от нищото. Всяко поверие, всеки обичай възниква от някакви конкретни факти и

причини, които са го породили. Ако хората не са виждали как в дадени семейства се появяват същества, добили външността на познат умрял, които смучат кръвта на едно или няколко лица, и ако след това жертвите не са издъхвали от изтощение, никой никога не би отишъл на гробището, за да изкопае труповете; и ние никога не бихме станали свидетели на невероятния факт на разкопаването на лица, лежали в гроба няколко години, чиито очи били отворени, цветът на лицата им - розов, тялото - гъвкаво, а устата и носът - пълни с кръв, и при обезглавяването на които от тях се изливал поток от свежа кръв“.

Един от най-убедителните примери на вампиризм се среща в частните писма на философа маркиз Д'Аргенс, публикувани март 1837 г. Английският пътешественик Пашлей също описва няколко случая, наблюдавани от него на остров Кандия. За подобни наблюдения свидетелства и доктор Джобарт, антикатолически и антиспиритично настроен учен от Белгия.

„Аз няма да се занимавам с изследване на това - пише епископ Д'Авранчес Хюет, - дали фактите за вампиризма са истински, или са плод на разпространена заблуда, но едно е несъмнено, че те са засвидетелствани от толкова много автори и такъв голям брой очевидци, че никой не трябва да пристъпва към решаването на този проблем без необходимата предпазливост.“

Шевалие, който положил големи усилия, за да събере материал за своята демонологична теория, привежда най-вълнуващи примери, за да докаже, че такива случаи са дело на ръцете на Дявола, който използва труповете на гробищата като външна форма, за да скита нощно време и да смуче човешка кръв. Струва ни се, че прекрасно можем да минем и без този

изтърган персонаж. Ако по принцип приемем възможността за връщането на духове, тогава трябва да си дадем сметка за немалкото злобни садисти, скъперници и грешници от друг калибър, особено самоубийци, които по злоба могат да надминат самия Дявол. Напълно достатъчно е да вярваме в това, което виждаме и *знаем като факт*, а именно, в духовете, без да добавяме към нашия пантеон Дявола, който никой никога не е виждал.

Все пак съществуват интересни подробности, които трябва да приведем във връзка с вампиризма, тъй като вярата в това явление е съществувала във всички страни от най-древни векове. Славянските националности, гърците, власите и сърбите по-скоро ще се усъмнят в съществуването на своите врагове — турците, отколкото във факта, че съществуват вампири. *Бруколакът или вурдалакът* [върколакът - бел. ред.] е твърде познат гостенин около славянското огнище. Даровити писатели, хора с голяма проникателност и честност, са трактували този предмет и са вярвали в него. Откъде тогава се е взело това суеверие? Откъде е това запазило се през вековете общо поверие и откъде идва тъждествеността и еднообразието в описанията на подробностите за този феномен от различните свидетели, живеещи в държави, които се различават помежду си, когато става дума за други видове *суеверия*?

„Съществуват два начина - казва Дон Калмет, скептичен бенедиктински монах - за унищожаване на вярата в тези мними привидения... Първият начин се състои в обясняването на вампиризма с чисто физически причини; вторият е свързан с *пълното отрицание* на истинността на всички разкази за вампиризма - този подход несъмнено е най-правилен и разумен."

Първият метод - този на обясняването на феномена с физически (макар и окултни) причини, е пътят, избран от Пиертската школа на месмеризма. На спиритистите в случая не се дава право да се съмняват в правдоподобие на нейното обяснение. Вторият метод - това е подходът, възприет от науката и скептиците. Те категорично отричат всички факти. Както казва в тази връзка Дьо Мюсе: „Не съществува по-правилен и удобен път и никой друг не предявява към науката и философията по-малко изисквания".

Призракът на селския пастир, живял близо до Кодом (в Бавария), се показвал на няколко обитатели на местността и в резултат на уплаха или по друга причина всички те умирали само за една седмица. Доведените до отчаяние селяни изровили трупа и го заковали с кол към земята. Следващата нощ той се показал отново, внушавайки у хората ужас, и дори удушил някои от тях. Тогава селските власти предали трупа на палач, който го отнесъл на полето и го изгорил. „Този труп - казва Мюсе, цитирайки Дон Калмет - виеше като побъркан, риташе и опитваше да се изплъзне като жив. Когато го пробождаха със заострени колове, той издаваше пронгоителни писъци и плюеше големи количества тъмночервена кръв. Появата на неговия призрак се прекрати едва след като тялото му се превърна в пепел."

Служители на правосъдието са посещавали местата на такива произшествия, гробовете са били разкопавани и труповете са били изваждани и почти във всички случаи е било констатирано, че подозираният във вампиризъм труп е изглеждал здрав и розов, а плътта не е била разложена. Немалко хора са виждали как предмети, принадлежащи на такива умрели, се придвижват из къщата, без да бъдат докосвани. Законните власти обаче най-често отказвали да прибягват към изгаряне или обезглавяване, преди процедурните изисквания на съдебното дело да бъдат изпълнени по най-строг начин. Отначало те викали и изслушвали свидетелите, които внимателно разглеждали всички показания. След това изкопаните труповете били оглеждани и само ако върху тях се виждали несъмнени характерни признаци за вампиризъм, били предавани на палача.

„Главният проблем обаче е в нашето неразбиране - продължава да се аргументира Дон Калмет - как тези вампири могат да излизат от гробовете и отново да се връщат в тях *без ни най-малко да нарушат покриващите ги земни пластове*; как става така, че ги виждат в привичното им облекло? Как те могат да ходят и ядат?... Ако всичко това е плод на

въображението на онези, които мислят, че им досаждат вампири, тогава как да се обясни фактът, че при разравянето на гробовете на обвиняваните призраци те са свежи и пълни с кръв и сокове? Как да се обясни това, че *краката им са изцапани и покрити с кал на следващия ден след нощта*, в която те са се появявали и плашели своите съседи, докато нищо подобно не било откривано при други трупове, погребани в същото гробище? Защо се получава така, че веднъж изгорени, те никога повече не се връщат? И защо в тази страна въпросните явления са толкова чести, че вече е невъзможно хората да бъдат разубедени, тъй като, вместо да ги разубеди, опитът ги кара да вярват в тях."

В природата съществува един малко известен феномен, отричан в нашия век на безверие от физиологията и психологията. Този феномен е състоянието на *полусмърт*. Фактически тялото не е мъртво. Когато това става с хора, при които материята не господства над духа, тогава (останала в самота) тяхната астрална душа се освобождава с постепенни усилия и когато последното свързващо звено се къса - тя се отделя завинаги от своето земно тяло. Равносилната, абсолютно противоположна магнетична полярност ще отблъсне със сила ефирния човек от разлагащата се органична маса. Цялата трудност се състои в това, че: 1) за окончателен момент на разрыв между тях се смята моментът, когато *науката* обявява тялото за *мъртво*; 2) същата тази наука не вярва, че човекът притежава душа или дух.

Пиерарт се опитва да докаже, че във всички случаи е опасно умрелите да бъдат погребвани твърде бързо след настъпването на смъртта, дори ако върху тялото се появят явни признаци на разложение. „Горките мъртви каталептици - казва този доктор, — те са погребани като *напълно умрели* в студени и сухи места, където *болестотворнише причини не могат да проявят своята разрушителна дейност върху телата им*; при това техният (астрален) дух се обвива с флуидно (ефирно) тяло и е подтикнат да напусне пределите на своя гроб и да върши деяния, присъщи на физическия живот - най-вече да се храни, резултатите от което посредством тайнствена връзка между душата и тялото се предават на материалното тяло, все още лежащо в гроба си, и последното по този начин получава възможност да продължи своето земно съществуване." Тези духове (в ефимерните им тела) често са виждани да *излизат* от гробището; за тях е известно, че смучат кръв от съседите си. Съдебни изследвания са показали, че в резултат на това е ставало изтощение на техните жертви, често завършващо със смърт.

По такъв начин, следвайки набожния съвет на Дон Калмет, ние трябва или да продължим да отричаме, или, ако човешките и съдебните свидетелства струват нещо, да приемем единствено възможното обяснение. „Че душите на мъртвите се обличат във въздушни и ефирни носители най-пълно и ясно е доказано от великите хора: доктор Ц. и доктор Мор - казва Гланвил - също са доказали, че това е било учение, поддържано от най-големите философи и най-древните отци."

Немският философ Жорес се изказва в същия смисъл: „Бог никога не е създавал човека във вид на мъртъв труп, а като животно, *пълно със сили*. Създавайки го такъв и намирайки го готов да приеме безсмъртния дух на диханието, Той дъхнал в лицето му и по такъв начин човек станал двойно произведение на Неговите ръце. Това тайнствено дихание било предадено на първия човек (раса) в самия център на живота и оттогава в него са обединени *животинската душа*, произхождаща от Земята, и *духът*, излъчен от небесата."

Дьо Мюсе, заедно с други римокатолически писатели, възкликва: „Това твърдение е съвсем антикатолическо!" Да предположим, че това е така, но какво от това? То може да бъде свърханतिकатолическо и въпреки това да бъде логично и да допринесе за решаването на много загадки. Слънцето на науката и философията свети за всички и ако католиците, които съставляват едва една седма част от населението на земното кълбо, са нудовлетворени от това виждане, тогава може би много милиони представители на други религии, превъзхождащи броя на католиците, ще го приемат със задоволство.

А сега, преди да се разделим с тази отвратителна тема -вампиризма, ние ще приведем още

един пример (в качеството на илюстрация), без да гарантираме неговата достоверност; можем единствено да уверим читателя, че случаят ни беше 'разказан от заслужаващ доверие свидетел.

Приблизително в началото на нашето столетие (XIX век) в Русия станал един от най-страшните случаи на вампиризъм от всички, които са били отбелязвани дотогава. Губернаторът на губерния Ч. бил човек на шестдесет години, злобен, жесток и ревнив тиранин. Разполагайки с деспотична власт, той я използва'л безгранично, както му подсказвали зверските му инстинкти. Той се влюбил в хубавичката дъщеря на един от подчинените му чиновници. Макар че девойката била сгодена за младеж, когото обичала, тиранинът принудил баща ѝ да даде съгласието си за брак и бедното момиче, въпреки отчаянието си, станало негова жена. След сватбата неговият ревнив характер се проявил напълно. Той я биел, държал я затворена в стаята ѝ цели седмици и ѝ забранявал да се вижда с когото и да било, освен в негово присъствие. Накрая той се разболял и умрял. Когато почувствал, че краят му наближава, той я накарал да се закълне, не тя повече никога няма да се омъжи и със страшни клетви ѝ се заканил, че ако се омъжи в нарушение на клетвите, той ще се върне при нея от гроба и ще я убие. Погребали го на гробището зад реката, а младата вдовица без никакви неприятности живяла дотогава, докато природата не превъзмогнала нейните страхове и тя, вслушвайки се в молбите на предишния си любим, възобновила годеща си с него.

Нощта след празнуването на годеща, когато всички легнали да спят, старият дом бил събуден от отчаяни викове, носещи се от нейната стая. Когато нахлули в стаята ѝ¹ с взлом, намерили момичето, лежащо в безсъзнание, цялото в кръв. По същото време се чуло как една карета шумно отпътувала от двора. Върху тялото на жената били открити сини и черни синини като от ошипване; от неголяма рана върху шията ѝ се стичала капка кръв. Когато дошла в съзнание, тя съобщила, че покойният ѝ мъж внезапно влязъл в стаята ѝ със същата външност, както приживе, с единствената разлика, че бил много блед. Той я упрекнал за нейното непостоянство, а след това я бил и щипал по най-жесток начин. На разказа ѝ не повярвали, но на следващата сутрин стражата, поставена на края на моста, съединяващ двата бряга на реката, съобщила, че точно преди настъпването на полунощ черна карета с шест коня с голяма скорост минала покрай тях по посока на града, без да спре при вика на стражата.

Новият губернатор, който не повярвал на този разказ за призрака, въпреки това взел предпазни-мерки, като удвоил стражата на края на моста. Нощ след нощ обаче се повтаряло същото; при това войниците на пост заявявали, че въпреки усилията им да спрат каретата, бариерата при техния пост на моста сама се повдигала. По същото време всяка нощ каретата шумно навлизала в двора на стария дом; стражата, включително семейството и слугите, изпадали в дълбок сън; и всяка сутрин младата жертва била намирана в синини, кървяща и в безсъзнание както преди. Целият град се вцепенил. Лекарите не могли да дадат никакво обяснение, свещениците идвали, за да прекарат нощта в молитва, но щом наближавала полунощ, всички те изпадали в летаргия. Накрая пристигнал самият областен архиепископ и извършил обряд на изгнание, но на следващата сутрин състоянието на вдовицата било по-лошо от всякога. Тя била вече на прага на смъртта.

Губернаторът най-накрая бил принуден да прибегне към най-строги мерки, за да прекрати засилващата се паника в града. Той поставил на моста петдесет казаци със заповед да спрат призрачната карета на всяка цена. В обичайния час те видели как каретата се приближава от гробището към града. Офицерът на стражата и свещеникът, носещ кръст, застанали пред бариерата и заедно извикали: „В името на Бога и царя - кой идва?" През прозореца на каретата се подала добре познатата глава и характерният глас отговорил: „Държавният таен съветник и губернатор!" В същия миг офицерът, свещеникът и казаците били отхвърлени настрана като от електрически ток и призрачната карета профучала покрай тях, преди да успеят да си поемат дъх.

Тогава архиепископът решил да прибегне до осветен от вековете обичай - да изкопае трупа и да го закове за земята с дъбов кол през сърцето. Това било извършено с голяма религиозна церемония в присъствие на цялото население. Разказват, че тялото било намерено пълно с кръв, с червени бузи и устни. В мига, в който върху горния край на кола бил нанесен първият удар, от трупа се чул стон и струйка кръв пръснала високо във въздуха. Архиепископът произнесъл обичайната за такива случаи молитва и трупа бил закопан отново в земята. Оттогава нищо повече не се чуло за този вампир.

Доколко тези факти са били преувеличени от преданието, това ние не можем да кажем, но подобна история ни разказа още един очевидец. Понастоящем в Русия има семейства, възрастните членове на които помнят този страшен разказ.

Колкото до материалите, намирани в медицинската литература, в тях често се срещат описания на случаи, когато при откопаване на погребани, те били откривани в каталептично състояние; а в отговор на упоритите твърдения на специалистите, че такива явления са много редки, можем да им препоръчаме да се обърнат към всекидневната преса на всички страни, за да открият, че този ужасен факт се потвърждава навсякъде. Свещеникът Х. Р. Хорвис, автор на книгата „Прах - на прахта“, изброява в своя труд (в защита на кремацията) няколко случая на преждевременно погребение. На стр. 46 е приведен следният диалог: „Много ли са случаите на преждевременно погребване, които са ви известни?“

„Без съмнение. Аз не искам да кажа, че в нашия умерен климат те са чести, но все пак се срещат. Едва ли някое разравяне на гробище минава, без да бъдат открити не само преобърнали се в гроба тела, но и скелети, свили се в последна, безнадеждна борба за живот. Превъртане на тялото може да стане от неумело спускане в гроба, но това не може да причини неговото свиване.“

След това той привежда няколко случая:

„Във Вержеран (Дордогие) през 1842 г. един пациент приел сънотворно... и не се събудил... Пуснали му кръв, но това не помогнало. Накрая го обявили за мъртъв и го погребали. След няколко дни разбрали за приемането на сънотворното и разровили гроба. Тялото било извито със следи от борба.“

„Във вестник „Сънди Таймс“ от 30 декември 1838 г. се съобщава, че в Тонакиз в Долна Гарона погребвали човек, когато изведнъж се чул неясен звук, донасящ се от гроба. Безразсъдните гробокопачи се хвърлили да бягат... Ковчегът бил изваден и отворен. Застиналото в ужас и отчаяние лице, разкъсаният чаршаф и извитите крайници показали, че отварянето на ковчега е закъсняло.“

„Във вестник „Таймс“ от май 1874 г. се съобщава, че през август 1873 г. млада жена умряла скоро след сватбата си. Не минала и година и съпругът ѝ се оженил отново, а майката на първата му жена решила да пренесе тялото на дъщеря си в Марсел. Когато отворили фамилната гробница, видели изпънатото тяло на горката жена с <разрошени коси и разкъсано на парчета покривало.“

Предвид на това, че отново ще се върнем към този предмет във връзка с библейските чудеса, ние засега ще го оставим и ще допълним разказа си за магичните феномени.

Ако се опитаме да дадем пълно описание на различните феномени, извършвани от адептите на Индия и другите страни, ние можем да запълним много томове, но това би било безполезно, тъй като не би останало място за обяснения. Затова ние ще избираме предимно такива примери, които имат паралели в съвременните феномени или чиято достоверност е законно удостоверена. Хорст се е опитал да даде на читателите си обща представа за някои персийски духове, но това не му се удало, тъй като дори само изброяването на някои от тях може да обърка вярващите. Тук са и девите със своите специалности; и дарвандите с мрачните си трикове; и шадимите и джиновете; и цял легион от духове, демони, домашни

духове и елфи от персийския календар; а от друга страна - еврейските серафими, херувимите, изедите, амшаспендите, сефиротите, малахимите, елохимите; и, добавя Хорст, милион астрални същества от всички раси и цветове.

По-голямата част от тези духове обаче нямат никакво отношение към феномените, съзнателно и нарочно предизвиквани от маговете на Изтока. Те отхвърлят обвиненията, че им помагат духове, оставяйки на магьосниците да се ползват от помощта дори на елементалните духове и елементарните призраци. Адептът притежава неограничена власт над тях, но рядко я използва, тъй като за предизвикването на физически феномени той вика духовете на природата в качеството им на послушни *сили*, а не в качеството им на разуми.

Тъй като ние обичаме да подкрепяме аргументите си със свидетелствата на други изследователи, може би ще бъде добре да приведем мнението на ежедневника „Бостън Хелд“ относно феномените въобще и медиумите в частност. Натъквайки се (в Индия) на тъжните несполуки на някои безчестни хора, които може би въобще не са били медиуми, авторите ги сравняват с чудесата на съвременната тавматургия.

„Сегашният медиум - се казва в този вестник - притежава по-голямо сходство в методите и манипулациите с историческите чародеи, отколкото който и да е друг представител на магичното изкуство. Колко далече е той обаче от уменията и способностите на своите предшественици, се вижда от приведените по-долу примери. През 1615 година делегация от високообразовани и знатни лица от английската Източно-индийска компания посетила император Джехангир. Докато изпълнявали мисията си, те станали очевидци на много и твърде необикновени представления, които почти ги накарали да не вярват на собствените си сетива, без ни най-малък намек за възможност те да бъдат разгадани. Група бенгалски чародеи и фокусници, демонстриращи пред императора и пред очите на зрителите своето изкуство, били помолени веднага и на място да отгледат от семена десет дървета. Те незабавно засадили семена, от които след няколко минути пораснали десет дървета. Земята се разтворила над онова място, където били засадени семената и се показали малки листенца, които били последвани незабавно от нежни стъбълца; те бързо растели, пускайки листа и клони; последните се разпрострели нашироко във въздуха, покривайки се с пъпки и цветове; скоро върху тях се появили плодове, които бързо узрели и се оказали превъзходни на вкус. И всичко това ставало пред очите на зрителите, които не откъсвали поглед от тях. По едно смокиново, бадемово, мангово и орехово дърво били засадени и се развили по същото време и при същите условия, като при това всяко давало плодове. Чудесата ставали едно след друго. Клоните на дърветата се изпълнили с птици с прекрасно оперение - те се настанявали между листата със сладкогласно чуруликане. След това листата започнали да пожълтяват и да окапват, клонките — да увяхват и дърветата потънали отново в земята, от която те били израснали в течение само на един час.“

„Друг чародей имал лък и около петдесет стрели с оловен връх. Той пуснал нагоре една стрела и ето - тя застинала във въздуха на голяма височина и увиснала там. След нея били изпратени стрела след стрела и всяка попаднала в долния край на предишната, така че във въздуха се образувала верижка от стрели; последната пусната стрела ударила тази верига и тя се разсипала на части и паднала на земята.“

„Разположили две обикновени палатки една срещу друга на разстояние колкото дължината на полета на една стрела. Палатките били внимателно изследвани от зрителите (както сега са преглеждани кабинките на медиумите) и обявени за празни. След това палатките били завързани отвсякъде към земята. После зрителите били попитани какви животни или птици биха искали да излязат от палатките и да встъпят в борба помежду си. Хаун-Джахаун, с израз на недоверие, изразил желание да види битка между щрауси. След няколко минути от всяка палатка излязъл по един щраус, който със смъртна решителност се хвърлил върху другия така, че скоро потекла кръв. Техните сили обаче били еднакви и след като никой от тях не успял да победи другия, накрая ги отвели в палатките им. След това всички молби на

зрителите за двубой между различни животни и птици били изпълнени със същия успех."

„Сложили голям котел, в който хвърлили известно количество ориз. Без каквито и да било признаци на огън оризът закипял и от котела били извадени повече от сто порции варен ориз с пушен дивеч върху всяка чиния. Този трик, но в по-малки мащаби, правят дори най-обикновените съвременни факири."

„Недостигът на място-не ни позволява да привеждаме повече илюстрации от записките на миналото, но колко жалки и скучни са представленията на нашите медиуми в сравнение с горепосочените, извършвани тогава от много по-изкусни хора. Няма нито една необикновена черта в така наричаните феномени или манифестации, която да не е била повторена от други изкусни хора."

Неправилно е да се твърди, че факирите и фокусниците признават получаването на помощ от страна на духове. Те могат да се обръщат към питрисите, към своите развъплътени прародители или към други чисти духове, но могат да ги викат само чрез молитва. Колкото до всички други феномени, магът (или факирът) ги предизвиква, когато си поиска по свое собствено желание.

Халдеите, които Цицерон причислява към най-старшите магове, са смятали за основа на магията вътрешните сили на човешката душа и познанията за магичните свойства на растенията, минералите и животните. С тяхна помощ те извършвали най-удивителни „чудеса". Магията за тях била синоним на религията и науката. Едва по-късно религиозните митове на маздейския дуализъм, изопачени от християнското богословие и идеализирани от отците на църквата, приели този отвратителен вид, в който ни ги поднася католическият писател Мюсе. Обективната реалност на средновековните инкуби и сукуби (това отвратително суеверие на средните векове, което е взело толкова животи и което авторът поддържа в целия том) е чудовищно следствие от фанатизма и епилепсията. То не може да има *обективна* форма. Да се приписва това негово влияние на Дявола е кощунство, тъй като това би означавало, че Бог след сътворението на Сатаната му е позволил да избере такава посока за дейност. Ако сме принудени да вярваме във вампиризма, ние го правим по силата на две неопровержими твърдения на окултната психологична наука: 1) астралната душа е отделна и различна от нашето *его* същност, която може да пътува далеч от тялото, без да прекъсва нишката на живота; 2) трупът не е *съвсем* мъртъв дотогава, докато неговият обитател може да влиза в него; душата може да получава достатъчно материални еманации от него, което ѝ позволява да се появява в почти земна форма.

Да се придържаме към мнението на Мюсе и Мирвил, че Дяволът (когото католиците надаряват с такава власт, че в своя антагонизъм той се равнява на Височайшия Бог) се превръща във вълци, змии и кучета, за да задоволи своята похот и зачене уроди, означава да се придържаме към идеята, в дълбочината на която са скрити семената на поклонението на Дявола, на лудостта и светотатството. Католическата църква, която ни учи не само да вярваме в това чудовищно заблуждение, но и принуждава мисионерите си да проповядват тази догма, не трябва да изпитва възмущение срещу поклонението на Дявола, практикувано от някои персийски и южноиндийски секти. Точно обратното, защото когато чуваме как незидите повтарят известната пословица: „Поддържай дружба с демоните (дяволите); давай им имуществото си, кръвта си и им служи, и ти можеш да не се безпокоиш от Бога - *нали Той не причинява зло*", ние намираме, че те са просто много последователни във вярата си и се отнасят с нужното уважение към Бога; тяхната логика е здрава и рационална - те уважават Бога твърде дълбоко и не могат да допуснат, че ОНЗИ, който е сътворил вселената и нейните закони, е способен да навреди на бедния атом; а колкото до *демоните*, точно те са твърде *несъвършени* и затова човек има основания да се страхува от тях.

Затова Дяволът в различните си превръщания може да бъде само заблуда. Когато ни изглежда, че ние го виждаме, чуваме и усещаме, то това много често не е нищо друго, освен нашата безнравствена, развратена, замърсена душа, която вижда, чува и чувства. Както се

казва - подобното привлича подобното; по такъв начин в съответствие с настроенията, с които нашата астрална форма излиза от тялото ни по време на сън, и в съответствие с всекидневните ни занимания, които до голяма степен се отпечатват върху пластичната капсула, наричана човешка душа, последната привлича в своето обкръжение духовни същества, близки на себе си по дух. Тук се крие причината за това, защо някои сънища и видения биват чисти и прекрасни, а други - дяволски и непристойни. Човекът, събуждайки се, или бърза към изповедника, или се смее над съня си. В първия случай му обещава спасение с цената на няколко индулгенции (които той трябва да купи от църквата). Какво значение има това? Нима не са му осигурени вечен живот и безсмъртие, каквото и да прави? Това е Дяволът. Нека бъде изгонен с молитвеник, звънче и напръскване със светена вода! Дяволът обаче отново се връща и вярващият е принуден да престане да вярва в Бога, защото ясно чувства, че дяволът във всичко побеждава неговия Творец и Повелите 1. Тогава той изпада в другата крайност. Той става безразличен и се отдава изцяло на Дявола. Той умира - и читателят вече знае продължението (от предишната глава).

Тази мисъл е изразена прекрасно от доктор Енемозер: „Религията тук (в Египет и Китай) не е пуснала толкова дълбоки корени, колкото при индусите - казва той, привеждайки аргументи във връзка с това суеверие. Духът на гърците и персите е бил по-променлив... Философската идея за принципите на доброто и злото и за духовния свят е трябвало да способства на традицията за Създаване на видения с небесни или адски образи и на най-страшните изкривявания, които в Индия са били следствие от дълбокия фанатизъм. Там пророкът е възприемал чрез силата на *божественото начало*, а тук той се губел в множеството външни обекти, с които се смесвал, отъждествявайки себе си с тях. Конвулсиите, съпроводени с отсъствие на съзнанието, отлетяло от тялото към далечни светове, тук са били обичайни, тъй като въображението е било по-неустойчиво, а също и по-малко духовно.

„Външните причини също са различни: начинът на живот, географското положение, изкуствените средства внасят различни видоизменения. Начинът на живот в Западните страни винаги е бил много по-изменчив, той нарушава и изкривява работата на сетивата и затова *външният живот се отразява* върху вътрешния свят на сънищата. И духовете във връзка с това биват безкрайно разнообразни по вид и скланят хората към заводоляване на своите страсти, показвайки им начини, как да правят това, стигайки дори до най-малките подробности, което е *значително по-нисше* от възвишените натури на индийските пророци."

Нека изучаващият окултните науки направи душата си също така чиста и мислите си също толкова извисени, като душата и мислите на индийския пророк, и тогава той ще може да спи, без да се страхува от никакви вампири, инкуби и сукуби. Около безчувственото спящо тяло безсмъртният дух ще разпространи божествената си сила, която ще го защити от всяко недоброжелателно приближаване като с непреодолима кристална стена.

ГЛАВА XIII

РЕАЛНОСТИ И ИЛЮЗИИ

„Алхимикът - Ти винаги говориш със загадки, Кажи ми, не си ли онзи извор, за който е писал Бернард лорд Тревигън? Меркурий - Аз не съм онзи извор, но съм онази вода. Изворът включва мене в себе си."

Сандивогиус, „Новият свят на алхимията"

„Всичко, на което ние учим, се свежда до това: да узнаем тайните на човешкия организъм, да разберем защо костите се обездвижват и кръвта се застоява и да приложим постоянна профилактика."

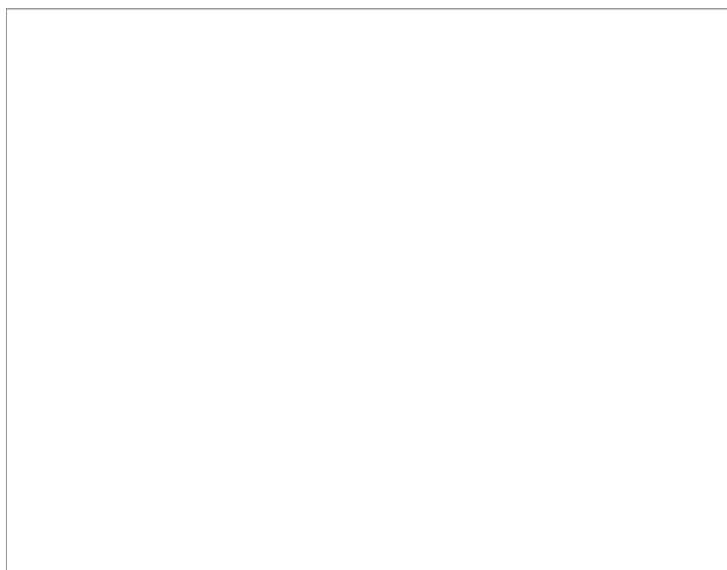
Булвър-Литън

„Погледни, войнико! Сега кръстът червен сочи гроба на могъщия мъртъв; Вътре гори необикновена светлина, за да прогонва духовете, обичащи нощта; тази лампа ще гори неугасимо до Страшния Съд... никой земен пламък не е блестял толкова силно."

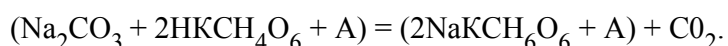
Уолтър Скот

Съществуват хора, чиито умове не биха могли да оценят интелектуалното величие на древните в областта на физичната наука, дори ако им се случеше да станат свидетели на най-пълната демонстрация на тяхната дълбока ученост и достижения. Въпреки уроците по предпазливост, нееднократно преподавани им от неочаквани открития, те все още продължават да изпълняват стария си план на отрицание и, което е още по-лошо, да се подиграват на онова, което не могат нито да докажат, нито да опровергават. Така например те се отнасят с презрение към идеята за талисманите, смятайки, че подобни предмети не могат да оказват никакво влияние. Това, че седемте духа на Апокалипсиса имат непосредствено отношение към седемте окултни сили в природата, за техните неподвижни умове изглежда неразбираемо и абсурдно; а самата мисъл, че един маг, прилагайки определени кабалистични церемонии, може да твори чудеса, предизвиква у тях пристъпи на смях. Възприемайки талисмана единствено като геометрична фигура, нанесена върху хартия, или като парченце метал или друго вещество, те не могат да си представят как едно разумно същество може да припише и на едното, и на другото окултна мощ. Онези обаче, които са си направили труда да се осведомят, знаят, че древните са направили велики открития както в психологията, така и във физиката, но техните изследвания са оставили много тайни за по-нататъшно изследване.

Колкото до нас, ние разбираме, че пентагонът (петобъгълникът) е синтетична фигура, която изразява в конкретна форма дълбоката истина на природата и не можем да видим в нея нещо по-смешно, отколкото във фигурите на Евклид, или в символите на съвременната химия. Какво може да се стори по-абсурдно на непосветения читател от символа Na_2CO_3 , означаващ содата, или символа $\text{C}_2\text{H}_6\text{O}$, изразяващ алкохола? Интересно е да се отбележи, че алхимиците е трябвало да изразят своя Азот, или творящия принцип на природата (астралната светлина), чрез символ, който обхваща три неща:



1) божествена хипотеза; 2) философски синтез; 3) физически синтез; т.е. вяра, идея и сила. Напълно естествено е един съвременен химик, който иска да покаже на учениците си в лабораторията реакцията на сода бикарбонат и винен камък, да използва следния символ:



Ако на непосветения читател му се прощава, че гледа с ужас цялата тази абракадабра на химическата наука, защо тогава учителите на тази наука да не се въздържат от смях поне дотогава, докато разберат философската ценност на символизма на древните? Най-малкото те биха могли да не изпаднат в положението на мосю Дьо Мирвил, който, обърквайки Азота на философията на херметизма с азота на химиците, е твърдял, че херметиците са се покланяли на азотния газ!^[34]

Допрете парче желязо до силен магнит и то ще поеме неговия фин принцип и ще стане способно на свой ред да намагнитва други парчета желязо. То няма да изглежда по-различно, отколкото е било преди това, и няма да увеличи теглото си. И все пак една от най-фините сили е влезнала в него. Талисманът сам по себе си може да представлява евтино парче метал, хартийка или парцалче, но въпреки това той е бил наситен с въздействието на най-великия от всички магнити - човешката воля, насочена със сила към извършване на добро или зло и също така осезаема и реална по своите резултати, както е осезаемо финото свойство, придобито от желязото при допира му с магнита. Дайте на ловджийско куче да помирише дреха, която е носил избягалият, и то ще го намери по следите му. Дайте на един от психометрите на професор Бюкенън някакъв ръкопис (няма значение колко стар е той) и той ще ви опише характера на написалия го и може би дори ще обрисова неговата външност. Дайте на ясновидката кичур коса или някакъв предмет, който се е докосвал до лицето, за което искате да разберете нещо, и тя (или той) ще установи с него симпатическа връзка, при това толкова близка, че ще може да проследи целия му живот.

Скотовъдите ни казват, че младите животни не бива да бъдат държани в едно и също стадо с възрастните, а разумните лекари забраняват на родителите да спят заедно с децата си на едно и също легло. Когато цар Давид станал стар, слаб и съсухрен, неговите жизнени сили били възстановявани чрез поставянето му в тясно съприкосновение с млада особа, за да може той да попие в себе си нейните сили. Последната императрица на Русия, сестрата на днешния германски император, била толкова безсилна през последните години от своя живот, че лекарите сериозно я съветвали да слага до себе си през нощта здраво селско момиче със силно тяло. Когато четем описанието на ясновидката от Превост мадам Хауфе, съставено от доктор Кернер, трябва добре да запомним нейните думи. Тя неведнъж е повтаряла, че поддържа живота си главно от аурата на заобикалящите я хора и от техните *магнитни еманации*, излъчването на които рязко се засилвало в нейно присъствие. Това означава, че ясновидката просто е била магнетичен вампир, който е притеглял и поглъщал живота на онези, които са били достатъчно силни, за да й дадат от собствената си жизнеспособност във вид на ефиризирана (*изпаряваща се*) кръв. Доктор Кернер отбелязва, че тези хора (т.е. обкръжаващите я) се оказвали повече или по-малко засегнати (до известна степен дори пострадали) от тази насилствено причинявана загуба на жизнена сила.

Предвид многобройните примери, доказващи възможността за предаване на този флуид от един индивид на друг или за насищане с него на вещество, към което той се е докоснал, става разбираемо как чрез решителна и силна концентрация на волята върху инертен предмет той може да бъде наситен със защитна или разрушителна сила в зависимост от целта, към която волята е била насочена.

Несъзнателно възникналите магнетични еманации могат да бъдат неутрализирани от сблъсък си с други, по-силни излъчвания. Когато обаче една разумна и мощна воля насочва спящата сила и я концентрира върху дадена точка, по-слабата еманация много често побеждава по-силната. Точно такова влияние има човешката воля върху *Акаша*.

Веднъж в Бенгалия ние станаме свидетели на една демонстрация на силата на волята, която хвърляше светлина върху много интересен аспект от въпросната тематична област. Един адепт на магията направи няколко паса над парче обикновен калай (от вътрешната страна на похлупак, оказал се наблизко). Внимателно устремил поглед върху него, той имаше вид на човек, който загребва с шепи от безтегловния, неуловим флуид и ги хвърля върху повърхността на капака. Когато калаят беше приближен към ярката светлина, приблизително в продължение на шест секунди, неговата блестяща повърхност се покри с корица. След това върху тази повърхност започнаха да се появяват петна с по-тъмен оттенък и когато след около три минути капакът ни беше даден обратно, ние открихме върху него отпечатана картина, или по-точно фотография на

пейзаж, всеки цвят от която беше свършен. Картината се запази върху тази повърхност около четиридесет и осем часа и след това избледня и изчезна.

Този феномен може да бъде обяснен съвсем лесно. Волята е кондензирала върху повърхността на калая слой от *акаши*, който я е превърнал за известно време в светочувствителна фотопластинка. Останалото е направила светлината.

Подобни демонстрации на могъществото на волята, свързани с появата на обективен физически резултат, могат да подготвят изучаващия окултните сили за разбиране ефективността на лечението на болести чрез контакт на болния с неодушевен предмет, наситен с желаното свойство. Когато виждаме как един психолог като Модели[35] привежда примери на няколко необикновени изцеления, осъществени от бащата на Сведенборг, които не се отличават от стотици други изцеления, осъществени от други „фанатици“ (както ги нарича той), магове и природолечители, и без да прави опит да си обясни тези факти си позволява да се надсмива над силата на тяхната вяра (пренебрегвайки въпроса дали тайната на извършваните изцеления не се крие в онази власт над окултните сили, която дава една такава несъкрусима вяра), ние с тъга се питаме защо в наше време има толкова много ученост и толкова малко философия.

Честна дума, ние не мислим, че съвременният химик е по-малко маг, отколкото древният теург или философ на херметизма, с изключение на това, че последният, признавайки двойствеността на природата, е имал пред себе си два пъти по-голямо поле за изследване от съвременния химик. Древните са оживявали статуи, а херметистите са извиквали от елементите образите на саламандри, джуджета, ундини и силфи, които те не са сътворявали, а просто са правели видими, като са държали отворени вратите на природата, за да могат духовете на елементите да излязат и да станат видими при благоприятни условия. Химикът съединява два елемента, съдържащи се в атмосферата, и като стимулира силата на родството между тях, създава-ново тяло - водата. В кълбовидните и прозрачни перли, родили се от този съюз, се появяват зародиши на органичен живот и в междумолекулните пространства възниква топлина, електричество и светлина по същия начин, както това става в човешкото тяло. Откъде се взима този живот в капката вода, току-що родила се от съединението на двата газа? Подлагат ли се кислородът и водородът на преобразяване, което изтрива и унищожава техните качества едновременно с изменението на тяхната форма? Ето отговорът на съвременната наука: „Дали кислородът и водородът съществуват като такива във водата, или те се произвеждат чрез някаква непозната и неразбираема за нас трансформация - това е въпрос, по който може да се дискутира, но за това не ни достигат познания.“[36]. След като не знае нищо за едно толкова просто нещо, като молекулярния състав на водата и за появата на живот в нея, не би ли било по-добре за мистър Модели да даде пример за спазването на собствените си принципи и „да запази *мълчаливо осъзнаване на своето невежество дотогава, докато не се пролее светлина?*“

Твърденията на приятелите на езотеричната наука, че Парацелз чрез химически средства е създал *хомункул* (от някои съединения, все още неизвестни на точната наука), разбира се, бяха отнесени към разряда на лъжите. Защо трябва да се постъпва така с тях? Ако хомункулът не е бил създаден от Парацелз, то е добре известно, че хомункули са били създавани от други адепти, и при това преди по-малко от хиляда години. Всъщност те са били създавани по същия принцип, по който физиците и химиците извикват към живот своите „*амималкули*“. Преди няколко години някакъв английски джентълмен на име Ендрю Крос от Съмърсетшир е създавал „*акари*“ по следния начин: черен камък се нагрива до почервявяване и се стрива на пръх, смесва се с карбонат на поташ и се подлага на силно нагриване в продължение на 15 минути, после сместа се изсипва в графитен тигел и се поставя в ковашко огнище; сместа, докато е все още топла, се стрива на прах и се смесва с кипяща вода, ври няколко минути и след това към нея се прибавя хлористоводородна киселина до пренасищане. После се подлага на действието на галваничен ток в продължение на двадесет и шест дни, след което се получава свършено насекомо от типа „*акари*“, а в продължение на седмица се появяват повече от сто такива. Този експеримент е бил повторен

и с други химични съединения с подобен резултат. Така например някой си мистър Уикс създавал „акари“ в желязо-цианист калий.

Навремето това откритие предизвика голямо вълнение. Мистър Крос беше обвинен в отсъствие на набожност. Той отхвърли това обвинение, казвайки, че *да се твори*, не означава *да се създава нещо от нищо*.

Един друг джентълмен, смятан за много учен човек, нееднократно заявяваше, че ще докаже, че дори от неоплодени яйца могат да се излюпят пилета, ако през тези яйца се пропуска отрицателен електрически ток.

Мандрагората е растение, грубо напomniaщо по своята форма на човек с глава, две ръце и два крака, образуващи корени. Суеверието, което разказва, че при изваждането му от земята то вика с човешки глас, не е лишено напълно от основание. То наистина издава нещо, което наподобява писък, пораждан от особената смолиста субстанция на неговите корени, които е много трудно да бъдат извадени от земята. Това растение притежава не едно и две съкровени свойства, които са напълно неизвестни на ботаниците.

Читателят, който би искал да получи по-пълна представа за заместването на силите с подобия между жизнения принцип на растенията, животните и човешките същества, може да намери интересни факти в статията за корелацията между нервните и менталните сили, написана от професор Александър Бейн от Абърдинския университет. Изглежда че мандрагората заема на земята точно онази точка, в която растителното и животинското царство влизат в съприкосновение, по същия начин, както полипите правят това в морето. И в единия, и в другия случай границата между тях е толкова неясна, че е почти невъзможно да се установи къде свършва едното и откъде започва другото. Съществуването на *хомункули* може да изглежда невероятно, но ще се намерили естествоизпитател, който (отчитайки съвременното разширение на познанието) да се осмели да твърди, че това е невъзможно? „Кой - казва Бейн - може да сложи граници на възможностите за съществуване?"

В природата съществуват много необяснени тайни, а онези, които са смятани за обяснени, едва ли могат да бъдат наречени абсолютно ясни. Няма нито едно растение, нито един минерал, който да е разкрил докрай свойствата си пред науката. Какво знаят естествоизпитателите за съкровената природа на растителното и минералното царство? Как те могат да бъдат сигурни, че освен всяко открито от тях свойство, няма още много други свойства, скрити във вътрешната природа на растението или камъка? И че тези свойства само чакат да бъдат поставени в съотношение с някакво друго растение, минерал и природна сила, за да се проявят във вид, който учените наричат „свръхестествен". Независимо от твърденията на естествоизпитателя Плиний, на Елиан и дори на Диодор (който с такова достойно за похвала усърдие се е стремил да извлече историческата истина от бъркотията на преувеличенията и басните), приписващи окултни свойства на различни растения и минерали, техните свидетелства са били оставяни настрана без по-нататъшни обсъждания като абсурдни и за тях повече не се споменавало.

От незапомнени времена хората на науката са разсъждавали върху това, какво представлява жизнената сила или принципът на живота. Точната наука признава съществуването само на пет сили в природата; а кабалистите - на седем; и в тези две допълнителни сили се крие цялата тайна на живота. Една от тези сили е безсмъртният дух, чието отражение чрез невидими връзки е съединено дори с неорганичната материя; а другата сила ние предоставяме на всеки да открие сам. Професор Джозеф дьо Конте казва: „Каква е разликата между живите и мъртвите организми? Ние не можем да видим никакво различие - нито физическо, нито химическо. Всички химични и физични сили, извлечени от общия фонд на природата и въплътени в живия организъм, продължават да изглеждат като мъртви, докато не се върнат по пътя на постепенното разлагане в същия този фонд. И все пак различията между живото и мъртвото са огромни и непостижимо велики. В какво се състои това различие, ако то бъде изразено чрез формулите на материалистичната наука? Какво е това, което си е отишло, и къде е отишло то? Тук има нещо, което науката все още не може да разбере. И все пак това, което се *губи* в момента на смъртта (преди разлагането), е жизнената сила в нейното най-висше значение"[37].

Трудно и дори невъзможно изглежда за науката да разкрие невидимия универсален двигател на всичко - ЖИВОТА, да обясни неговата природа или дори да предложи разумна хипотеза за него; но тази тайна е тайна само наполовина, имайки предвид не само великите адепти и пророци, но дори тези, които силно вярват в съществуването на духовния свят. На обикновения вярващ, когото природата не е надарила с толкова изтънчено развитие и нервна чувствителност, които да му дадат възможност (както това става при пророците) да възприема видимата вселена, отразена като в огледало в невидимата вселена - на такъв вярващ му остава божествената вяра. Тя е силно вкоренена в неговите вътрешни чувства чрез една безпогрешна интуиция, която няма никакво отношение към студения разсъдък. Такъв човек ЧУВСТВА, че тя (вярата) не го лъже. Нека създадените от хората догми и богословската софистика да си противоречат; нека те взаимно се изместват и тънката казуистика на едно вярване да разрушава ловките разсъждения на друго, но все пак ще остане една истина и няма религия (нито християнска, нито езическа), която да не е изградена върху вековните основи — Бога и безсмъртния дух.

Всяко животно в по-голяма или по-малка степен е надарено със способността да усеща или вижда ако не духове, то поне неща, които остават невидими за обикновените хора и могат да се възприемат само от ясновидците. Ние проведехме стотици опити с кучета, котки, маймуни от различни породи, а веднъж дори с опитомен тигър. Едно кръгло черно огледало, известно под названието „магичен кристал“, беше силно месмеризирано (магнетизирано) от местен индуски джентълмен, който преди това е обитавал Диндигул, а сега живееше на по-удединено място в планините, известни като Западни ГХАТИ. Той опитоми тигърче, донесено от Малабарския бряг, представляващ част от Индия, където тигрите са особено свирепи. И с това интересно животно; ние провеждахме нашите опити.

Подобно на древните Марса и Псилия, прославени закланите-ли на змии, този джентълмен твърдеше, че притежава тайнствената власт да опитомява всяко животно. Тигърът беше приведен в състояние на хронично *ментално вцепенение*, т.е. беше смирен и безопасен като куче. Децата можеха да го дразнят и да го дърпат за ушите, а той само се отърсваше и виеше като куче. Когато обаче го караха да гледа в „магичното огледало“, горкото животно! моментално изпадаше в състояние на възбуда, приличаща на бяс. Очите му се изпълваха с човешки ужас; като виеше от отчаяние (без да може да отклони поглед от огледалото, към което очите му бяха привлечени от магнетични сили), той се извиваше и трепереше и накрая изпадаше в конвулсии от страх при вида на някаква картина, която оставаше невидима за нас. Тогава той обикновено лягаше, стенойки слабо, като все още продължаваше да гледа в огледалото. Когато му отнемаха огледалото, той,, дишайки тежко, изнемощял лежеше два часа. Какво виждаше той? Каква беше тази духовна картина от неговия собствен *животински* свят, която можеше да предизвика толкова ужасяващо впечатление върху този див, свиреп и смел звяр? Кой би могъл да даде отговор? Може би единствено онзи, който е създал тази сцена.

Същото влияние върху животните се наблюдаваше по време на спиритичните *сеанси* с участието на няколко свети монаси от ордена на бедните, както и когато ние за опит поканихме на сеанс един сириец, полуезичник и полухристиянин от Кунанкулам (щата Кохин), известен магьосник.

Ние бяхме девет човека - седем мъже и две жени, от които едната беше туземка. Освен нас в стаята се намираше млад тигър, твърде зает с някаква кост; *вандеруу*, или лъвска маймуна с хитро блестящи очи, както и една красива авлига, която спокойно чистеше разноцветната си опашка. Тя бе кацнала върху една пръчка до големия прозорец на верандата. В Индия спиритичните сеанси не се провеждат на тъмно (както в Америка) и единственото изисквано условие е мълчание и хармоничност. Ярката дневна светлина се лееше през отворените прозорци и врати; отдалеч се чуваше шума на съседните къщи и джунглата. Ние бяхме заобиколени от светлина, хармония и аромати. Големи букети от цветя и храсти, посветени на местните богове, бяха събрани и внесени в стаята. Пред нас имаше прекрасни цветя от базиликата и цветето на Вишну, без което в Бенгалия не минава нито една религиозна церемония; имаше също клонки от дърво (посветено на същото светло божество), чиито листа се смесваха с розовите цветя на свещения лотос и индийската тубероза, които украсяваха стените в изобилие.

Докато „благословеният“, представляващ много мръсен, но въпреки това наистина свят факир,

оставаше потънал в самосъзерцание, под негово въздействие започнаха да стават някои духовни чудеса - маймуната и птицата започнаха да проявяват известни признаци на безпокойство. Само тигърът от време на време потрепваше и се оглеждаше, като при това фосфоресциращите му очи следяха нещо невидимо, което плуваше във въздуха ту издигайки се, ту спускайки се надолу. Това, което все още не можеше да се възприеме от човешкото око, изглежда беше *обективно* за него. Колкото до вандеруу - цялата ѝ подвижност се изпари, тя изглеждаше задрямала и седеше неподвижно. Птицата не проявяваше почти никакви признаци. Лек звук като че на криле се чуваше във въздуха, цветята започнаха да пътешестват в кръг по стената, пренасяни от невидими ръце, и когато едно небесносиньо цвете падна върху прибраните лапи на маймуната, тя нервно подскочи и започна да търси убежище в бялото одяние на своя стопанин. Тази демонстрация на чудеса продължи около час и да разкажем подробно за нея би ни отнело твърде много време. Най-любопитно беше явлението, което стана, след като тя завърши. Някой се оплака от горещината и върху нас се изля кратък дъжд от благоухаеща роса. Капките бяха големи и падаха бързо, носейки усещане за неизразимо освежаване, и се изпаряваха мигновено, щом се допираха до нас.

Когато факирът, демонстриращ *бяла* магия, завърши своето представление, „магьосникът“ или фокусникът, както тук ги наричат, се приготви да ни покаже и своята сила. Бяха ни представени редица чудеса, които вече са известни на публиката от различни описания на пътешественици. Между другото ни беше демонстриран и фактът, че животните притежават естествена способност за ясновидство и дори възможност да различават добрите и лошите духове. Всички чудеса на магьосника бяха предшествани от горене на благовония. Той изгаряше клонки на смолисти дървета и храсти, от които се издигаха облаци дим. Макар че в това нямаше нищо, което да предизвика страх у животните, тигърът, маймуната и птицата проявяваха признаци на неописуем ужас. Ние изказахме мисълта, че животните вероятно се плашат от горящите клони, тъй като си спомнихме обичая на пътешествениците да заобикалят лагерите си с пламтящи огньове, за да прогонват дивите зверове. За да не останат съмнения в това отношение, сириецът се приближи към седящия тигър с клонка от дървото на Бел (горска ябълка), посветена на Шива, и я размаха няколко пъти над главата му, произнасяйки при това своите заклинания. Звярът моментално прояви признаци на неописуем ужас и паника. Очите му заблестяха в очните вдлъбнатини като две огнени кълба; на устата му се появи пяна, той се снижи към земята, сякаш търсеше в нея някакъв отвор, където да се скрие; той изпускаше вопъл след вопъл, които събудиха многократно ехо в джунглата. Накрая, вторачвайки се за последен път в точката, от която очите му не се откъснаха нито веднъж, той направи отчаян скок, с който скъса веригата си и изскочи през прозореца на верандата, отнасяйки със себе си част от рамката на прозореца. Маймуната избяга още преди това, а птицата падна парализирана от пръчката.

Ние не попитахме нито факира, нито магьосника за методите, чрез които те осъществяваха своите феномени. А дори и да ги бяхме попитали, те несъмнено биха отговорили така, както отговорил един факир на френски пътешественик, който впоследствие разказа случая в един от последните броеве на нийоркския вестник „Франко-Америкън“:

„Много от индийските фокусници, живеещи в тишината на пагодите, извършват действия, значително превъзхождащи представленията, давани от Робърт Худин; и има още много такива, които предизвикват най-необикновени феномени от областта на магнетизма и каталепсията върху първия срещнат на пътя, вследствие на което аз често се замислях дали брамините не са направили в своите окултни науки, някакви велики открития по въпросите, които неотдавна развълнуваха цяла Европа.

Веднъж, когато аз и моите спътници се намирахме в едно кафене със сър Максуел, той заповяда на своя добочи да доведе един заклинател на змии. След малко влезе слаб индус, почти гол, с аскетично бронзов цвят на лицето. Около шията, ръцете, бедрата и тялото му се бяха увили змии с различни размери. Приветствайки ни, той каза: „Нека Бог бъде с вас! Аз съм Чибя-Чондор, син на Чибя-Готнал-Маваа“.

- Ние искаме да видим какво умеете на правите.

- Аз се подчинявам на заповедите на Шива, който ме изпрати тук - отговори факирът, клякайки

върху една от мраморните плочки на пода.

Змиите повдигнаха глави и започнаха да съскат, но без признаци на видим гняв. След това, изваждайки от косата си малка свирка, факирът започна да извлича от нея едва доловими звуци, подражаващи на *тайлапака* - птица, хранеща се с кокосови орехи. Тогава змиите започнаха да се развиват и една след друга да се плъзгат върху пода, след което се изправиха на височина приблизително една-трета от тялото си и започнаха да се олюляват в такт с музиката на стопанина си. Изведнъж факирът изпусна своя инструмент и направи няколко движения с ръце над десетте змии, всички от които бяха представители на най-смъртоносните видове индийска кобра. Очите на факира придобиха странен израз. Ние всичките почувствахме някаква скованост и се опитахме да отместим погледите си от неговия. В този момент, малката маймунка, чието задължение беше да подава огън за запалване на цигари, се поддаде на това влияние, легна и заспа. Така изминаха пет минути и ние почувствахме, че ако манипулациите на факира продължат още няколко секунди, ще заспим и ние. Но Чондор стана и като направи няколко паса с ръка над маймуната, ѝ каза: „Дай огън на господаря си“. Младата маймуна стана и, без да се олюлява, се доближи до стопанина си, и му предложи огън. Присъстващите я щипаха и дърпаха, докато не се убедиха, че тя действително е в състояние на сън. Тя не се отделяше от сър Максуел, докато факирът не ѝ заповяда да се отдалечи.

След това ние огледахме кобрите. Парализирани от магнетичното влияние, те лежаха, изтегнали се в цялата си дължина върху пода. Повдигайки ги, ние констатирахме, че те не се огъват и са твърди като пръчки. Те се намираха в състояние на пълна каталепсия. После факирът отново ги събуди и те пак започнаха да се увиват около него. Ние го попитахме дали той може да накара и нас да почувстваме неговото влияние. Той направи няколко движения над нашите крака и ние веднага загубихме способност да управляваме крайниците си; ние дори не можехме да станем от столовете. Той ни освободи от това състояние също така лесно, както ни потопи в него.

Чиба-Чондор завърши своя сеанс, като направи няколко опита с неодушевени предмети. Единствено с движения на ръцете по посока на предмета, върху който той искаше да въздейства, без да става от стола си, той гасеше огньове в отдалечения край на стаята, движеше мебелите (в това число и дивана, върху който седяхме), отваряше и затваряше врати. Виждайки индус, който вадеше вода от кладенеца в градината, той направи движение по посока на него и въжето изведнъж спря да се спуска, без да се поддава на усилията на изумения градинар. Още един пас - и въжето отново тръгна надолу.

Попитах Чиба-Чондор: „Едно и също средство за въздействие ли използвате за одушевените и неодушевените предмети?“

Той ми отговори: „Аз имам само едно средство“.

Отново попитах: „Какво е това средство?“

„Волята. Човекът, който е венец на всички интелектуални и материални сили, трябва да властва над всичко. Освен това брамините нищо друго не знаят.“

„Сананг Сацан - казва полковник Юл - изброява множество разнообразни деяния, които могат да бъдат извършени чрез Дхарани (мистични индийски чародейства). По такъв начин е било осъществено забиване на колче в твърда скала; съживяване на умрял; летене; залавяне на диви животни с голи ръце; четене на мисли; принуждаване на водата да тече в обратна посока; съединяване на керамични парчета; седене във въздуха със скръстени крака и т.н.“

Стари легенди приписват подобни способности на Симон Мага. „Той кара статуите да ходят, скача в огъня, без да се изгори, лети във въздуха, прави хляб от камъни, променя вида си, едновременно може да има две лица; превръща се в стълб, кара затворена врата сама да се отваря, в една къща накара домакинските съдове да се движат самопроизволно и т.н. Йезуитът Делрио се оплака, че лековерни принцове, известни като набожни, позволяват пред тях да се разиграват *дяволски* трикове, „например, железни вещи, сребърни купи и други тежки предмети се придвижват с подскоци от единия до другия край на масата, без използването на магнит или на каквото и да е приспособление“^[38]. Ние вярваме в силата на волята, тя е най-могъщият

магнит. Съществуването на такава магнетична сила при някои лица е *доказано*, а съществуването на Дявола е измислица, която никакво богословие не може да докаже.

„Има няколко души, които са почитани от татарите повече от всеки друг на света - казва брат Риколд, - а именно Ваксите, нещо като жреци-идолопоклонници. Те са дошли от Индия и притежават голяма *мъдрост, добро поведение и висока нравственост*. Ваксите са запознати с изкуството на магията... Те могат да предизвикват различни чудеса и да предсказват бъдещи събития. За един особено изтъкнат измежду тях дори се твърдеше, че може да лети. Но истината, както е било доказано, се е състояла в това, че той не лети, а ходи по въздуха близо до земята, без да се докосва до нейната повърхност; *изглеждаше, че той седи във въздуха без опора отдолу.*”

„Свидетел на такова седене бил Ибн Батут в Дели” - допълва полковник Юл, цитирайки този монах в „Книгата на Марко Поло”; там присъствал и султан Мохамед Тугхлак. Този феномен бил демонстриран и от един брамин (в нашия век) в Мадрас. Несъмнено този брамин е бил потомък на онези брамини, които Аполоний Тиански е виждал крачещи на височина два ярда над повърхността на земята. Това е описано и от достойния Френсис Валентин като разпространено представление, практикувано по негово време в Индия. Той разказва как отначало човекът сяда върху три пръчки, които образуват триножник; след това последователно махvat първата, втората и третата пръчка и човекът остава седящ във въздуха. „Аз съм разговарял и с двама мои приятели, които заедно наблюдавали този феномен; й единият от тях, нямайки доверие на собствените си очи, си направил труда да опипа с дълга пръчка пространството под така седящия човек, за да провери дали под неговото тяло няма нещо, върху което той да може да се опре; но не открил нищо такова.” На друго място ние споменахме, че същият феномен е бил демонстриран пред Уелския принц и неговата свита през миналата година.

Феномени като описаните са нищо в сравнение с онези, които се изпълняват от професионалните фокусници; „Това са феномени - казва споменатият по-горе автор, - който могат да бъдат разглеждани като обикновени измислици, ако бяха съобщени от един свидетел, но които заслужават особено внимание поради това, че за тях са разказвали редица автори абсолютно независимо един от друг, на различни места и по различно време. Наш пръв свидетел е Ибн Батут. Необходимо е той, заедно с описанията на другите свидетели, да бъде цитиран изцяло, за да се види колко сходни са техните показания. Този арабски пътешественик (Ибн Батут) е присъствал на голям прием в двореца на вицекраля Ханса. Вечерта се появил някакъв фокусник и емирът му казал:

„Покажи ни някои от твоите чудеса”. Тогава фокусникът взе дървено кълбо с няколко отвора, през които бяха прокарани ремъци. Хващайки един от тях, фокусникът хвърли кълбото във въздуха. Кълбото се издигна толкова високо, че изчезна от погледите ни... (ние се намирахме в средата на дворцовия двор).

Само края на единия ремък все още оставаше в ръцете на фокусника; той го подаде на едно момченце, негов помощник, и му заповяда да се изкачи по този ремък нагоре. Момчето започна да се изкачва нагоре по ремъка и скоро също изчезна от погледите ни... Тогава фокусникът го повика три пъти и като не получи никакъв отговор, взе един нож и изпадайки в страшна ярост се изкатери по същия начин нагоре и на свой ред изчезна. След малко той хвърли оттам отначало ръката на момчето, след това единия му крак, втората ръка и втория крак, след това тялото и накрая главата! После, дишайки тежко, той слезе в окървавени дрехи, целуна земята пред емира и му каза нещо на китайски. В отговор емирът му даде някаква заповед и нашият приятел взе крайниците на момчето, допря ги до съответните места на тялото и ги ритна с крак... И ето - пред нас отново застана живото момче! Всичко това ме поразя до крайна степен и аз получих пристъп на сърцебиене, какъвто преди това бях изпитал само веднъж в присъствие на султана на Индия, когато той ми показва нещо подобно. Дадох ми лекарство за сърце, което спря припадъка ми. До мен се намираше Каджи Афхарудин, който каза: „Валах! Според мен тук нямаше нито катерене нагоре, нито надолу, нито осакатяване, нито съживяване! Всичко това е *фокус-мокус!*”

Едва ли някой може да се съмнява, че това не е „фокус-мокус” и илюзия, или *майя*, както я наричат индусите. Когато обаче такава илюзия се натрапва насила едновременно на десет хиляди души (каквито случаи ние лично сме наблюдавали по време на публични тържества), тогава без

съмнение средството, с помощта на което това се осъществява, заслужава вниманието на науката. Когато чрез такава *магия*, стоящият пред вас - в стаята човек изчезва като блясък на мълния (при условие, че вие сами сте затворили вратите и ключовете от стаята са във вас) и вие *никъде* не го виждате, а само чувате неговия глас от различни части на стаята - глас, отправен към вас и смеещ се над вашето объркване, тогава наистина такова знание не може да бъде недостойно нито за мистър Хъкли, нито за доктор Карпентър. Нима това не е също така достойно да му се отдели време, както и по-малката тайна - защо петлите пеят в полунощ?

Това, което мавърът Ибн Батут е видял в Китай през 1348 г., на полковник Юл му било съобщено от Едуард Мелтън, „англо-холандски пътешественик“, който станал свидетел на същата сцена в Батавия през 1670 г. „Един от същата група (фокусници) - казва Мелтън - взе навито въже, хващайки с ръка единия му край, и го хвърли във въздуха с такава сила, че другият му край изчезна от погледа ни. След това фокусникът с неопишуема скорост се заизкачва нагоре по шнура... Аз стоях изумен, недоумявайки къде той би могъл да се скрие, когато изведнъж, преобръщайки се във въздуха, от небето падна единият му крак; миг след това падна ръката му и т.н. Накратко, всички части на тялото му една по една паднаха върху земята, където слугата ги събираше и поставяше в една кошница. Последна от небето падна главата му и едва тогава този, който събираше отделните части в кошница, я взе и изсипа съдържанието ѝ върху земята. След това *аз със собствените си очи видях как тези крайници запълзяха един към друг* и образуваха отново целия човек, който веднага стана и тръгна без никакви следи от увреждания... и аз не се съмнявах повече, че тези заблудени хора са направили всичко това с помощта на Дявола."

В мемоарите на император Джехангир представенията на седем фокусници от Бенгалия са описани по следния начин: „*Девето*. Те доведоха един човек и му отрязаха крайниците един по един, а накрая и главата. Тези отрязани части те разхвърляха по земята, където пролежаха известно време. След това над тях беше опънат чаршаф и един от тези хора се мушна под него, откъдето скоро се появи придружен от човека, когото ние смятахме за нарязан на парчета, като при това той беше абсолютно здрав и в добро състояние... *Двадесет и три*. Те извадиха верига с дължина 50 кубита и в мое присъствие хвърлиха единия ѝ край нагоре, *където той остана, като че вързан за нещо*. След това към долния край доведоха едно куче, което бързо изтича нагоре по веригата и достигайки другия (горния) край на веригата, *веднага изчезна във въздуха*. По същия начин нагоре по веригата бяха изпратени свиня, пантера, лъв и тигър и всички те също изчезнаха на горния край на веригата, докато накрая фокусниците издърпаха веригата надолу и я сложиха в торба и никога така и не разбра по какъв начин те караха животните да изчезват във въздуха както ни бе демонстрирано."

Ние имаме една картина, рисувана на живо, на която е изобразен такъв персийски фокусник с разхвърляни пред него части от тялото на човек, който само минута по-рано стоеше пред нас цял и невредим. Ние сме виждали такива фокусници и сме били свидетели на техните представления на различни места.

Отричайки убедено идеята за чудото (и връщайки се към по-сериозни феномени), ние бихме искали да попитаме какво логическо възразение може да бъде издигнато против твърденията, че много тавматурзи са извършвали възкресяване (съживяване на мъртвите). Факирът, описан в нюйоркския вестник „Франко-Америкън“, обяснява, че волята на човека притежава такава невероятна мощ, че е в състояние отново да съживи тяло, което външно изглежда мъртво, чрез привличането обратно в него на отиващата си душа, ако още не е скъсана нишката, която приживе е задържала душата и тялото заедно. Дузина такива факири са позволявали да бъдат погребани живи в присъствието на хиляди свидетели и след седмица отново са били съживявани. И ако факирите знаят тайната на този изкуствен процес, аналогичен на летаргията, защо да не допуснем мисълта, че техните предци - химнософите, Аполоний Тиански (който е учел при тях в Индия), Исус и други пророци и предсказатели, които са знаели всичко за тайните на живота и смъртта, повече от който и да е съвременен учен - са могли да възкресяват умрели мъже и жени? И бидейки напълно запознати с тази власт и с онова тайнствено НЕЩО, „което науката все още не е в състояние да разбере“ (както сам признава професор Дьо Конте), знаейки освен това „откъде то е дошло и къде отива“, Елеазар, Исус, Павел, Аполоний, аскетите и посветените са могли лесно да възкресяват всеки човек, който „не е бил мъртъв, а само заспал“ и това не е било

никакво чудо.

Ако молекулите на един труп са наситени с физическите и химическите енергии на живия организъм⁰, тогава какво може да попречи на това те отново да бъдат приведени в движение при условие, че ние знаем природата на жизнената сила и умеем да я управляваме? Материалистът вероятно няма да възрази, защото за него в случая не става дума за връщане на душата. За него душата не съществува и човешкото тяло може да бъде разглеждано просто като жизнена машина - локомотив, който започва да се движи, щом към него бъдат приложени нагряване и сила, и който ще спре, когато топлината и силата му бъдат отнети. За богослова това е по-трудно, защото според него смъртта прерязва нишката между душата и тялото и тя повече не е способна да се върне в тялото отново - не повече отколкото детето, което се е отделило от майката, може да се върне в нея, за да започне отново утробен живот. Философът на херметизма обаче стои между тези двама антагонисти като *господар на положението*. Той знае природата на душата - формата, състояща се от нервен флуид и атмосферен ефир, и знае как да направи жизнената сила активна или пасивна по свое желание дотогава, докато някакъв необходим орган не бъде разрушен. Мислите, изказани по този повод от Гафарил (които, между другото, са изглеждали толкова абсурдни през 1650 година) впоследствие са били потвърдени от науката. Той е твърдял, че всеки съществуващ в природата предмет (освен ако не е създаден изкуствено), бидейки изгорен, все пак съхранява своята форма в пепелта, където тя ще остане, докато отново не бъде възстановена. Изтъкнатият химик Дьо Чесне се убедил в действителността на този факт. Кирхер, Валемонт и Дигби са демонстрирали как формите на растенията могат да бъдат възстановени от тяхната пепел. На събрание на натуралистите през 1834 г. в Щутгарт била цитирана рецептата за провеждане на опити от такъв род, намерена в труда на Етингер. Пепелта от изгорените растения, съхранявана в шишенца, при нагряване отново е изявявала различните си форми. „Малкото неясно облаче, което се образуваше постепенно в шишенцето, приемаше определена форма и се представяше пред нашите очи във вид на цвете или растение, в зависимост от това, от какво се беше образувала пепелта.“ „Земната прах остава на дъното на ретортата, докато летливата същност се издига *подобно на дух*, съвършена по форма, но лишена от вещество.“

И ако дори астралната форма на едно растение, тялото на което е мъртво, все още се съхранява в пепелта, ще упорстват ли тогава скептиците, казвайки, че душата на *човека*, неговото *вътрешно* „аз“, след смъртта на грубата, тленна форма веднага се разтваря и повече не съществува? „При смъртта - казва философът - едното тяло се отделя от другото през мозъка. Отделилото се (астрално) тяло се задържа в близост до своята отхвърлена (телесна) обвивка в резултат на двойно притегляне - физическо и духовно (докато последното не се разложи), и ако се създадат подходящи условия, душата може отново да се върне в напуснатото си жилище и да възобнови спрелия живот. Душата постъпва по същия начин по време на сън; тя прави това, но в по-силна степен, и при изпадане в транс; и което е най-поразяващо - тя постъпва така по заповед на адепта на херметизма (или с негова помощ). Ямблих е казвал, че човекът, притежаващ такава възкресяваща мощ, „е изпълнен с Бога“. Всички подчинени духове от висшите сфери се намират в негово разположение, защото той вече не е смъртен, а самият става Бог. В „Послание към коринтяните“ Павел казва, че „духовете на пророците са подчинени на пророците“.

Някои хора притежават вродена, а други придобита способност да отделят *вътрешното* тяло от *външното* по собствено желание и могат да го изпращат на далечни пътешествия така, че онези, на които то е изпращано, да го видят. Много голям е броят на потвърдените от безупречни свидетели примери за появяването на „двойници“ на лица, намиращи се на стотици километри от мястото, на което са ги виждали в съответното време и са разговаряли с тях. Хермотим, ако можем да се доверяваме на Плиний и Плутарх, е можел по собствено желание да изпада в транс, след което втората му душа се отправяла към което и да е място, което той посочвал. Абат Фретхейм, знаменитият автор на „Стенографията“, който е живял през XVII век, е могъл да беседва с приятелите си единствено чрез силата на волята. „Аз мога да предам мислите си на посветен - писал той - на разстояние стотици мили без думи, писмо или шифър, чрез който и да е посланик. Последният няма да може да ме издаде, тъй като не знае нищо. Ако трябва, ще мина и без посланик. Ако някой от моите кореспонденти бъде хвърлен в най-дълбоката яма в затвора, аз въпреки това ще съм в състояние да му предам мислите си толкова ясно и често, колкото

пожелая, и ще го постигна много лесно, без всякакво суеверие и помощ от страна на духовете."

Корданус също е можел да изпраща душата си или някакво съобщение по собствено желание. Когато се занимавал с това, той се чувствувал така, „като че се отваряха някакви врати и аз веднага преминавах през тях, оставяйки тялото си назад". В една научна статия се споменава и за висш германски сановник - съветника Бесерман. Той заявил, че притежава способността да накара всеки приятел или познат, независимо от разстоянието до него, да види сън или човек, какъвто си пожелае. Впоследствие се оказало, че той наистина бил способен на такива неща; подобни случаи били засвидетелствани както от скептиците, така и от учените специалисти. Той е можел също така да накара „двойника" си да се покаже, където си поиска, като при това няколко души са го видели едновременно. При този експеримент „двойникът шепнел в ушите на присъстващите предварително измислена от недоверчивите скептици фраза, произнасянето на която било поставено като задължително условие за Бесерман в качеството на доказателство за истинността на неговото твърдение".

Според свидетелствата на Нейпиър, Осборн, майор Лойс, Квенолет, Никифорович и много други съвременни свидетели се оказва, че след продължителна специална диета, почивка и други приготовления, факирите са в състояние да останат погребани под слой земя с дебелина шест фута в течение на много дълго време. Сър Клод Вейд (при двора на Рунджит Сингх) е присъствал, когато факирът, споменаван от капитан Осборн, бил погребан жив в продължение на шест седмици в сандък, намиращ се в мазе, на три фута под пода на стаята. За да се изключи всякаква възможност за лъжа, две роти войници били поставени като караул, който да не допуска приближаване към къщата; денем и нощем били поставяни по четири часови, които се сменяли на всеки два часа. „При отварянето на гроба - разказва сър Клод - аз видях човешка фигура затворена в чувал от плат; чувалът беше завързан над главата с връв... Слугата започна да полива тялото на факира с топла вода... Ръцете и краката на факира бяха сбръчкани и вцепенени, лицето беше бледо, а главата висеше към раменете като глава на труп. Аз доведох медицински работник и го помолих да огледа тялото на факира, което той и направи, но не откри пулсация нито в сърцето, нито в слепоочията, нито на ръцете. Той откри обаче *топлина в областта на мозъка* — топлина, която я нямаше в нито една друга част на тялото."

Като съжаляваме, че недостигът на място не ни позволява да цитираме повече подробности от това интересно съобщение, ние ще прибавим само, че процесът на съживяване включвал единствено къпане в гореща вода, разтриване, отстраняване на восъчни тапи от ноздрите и ушите, разтриване на клепачите с пречистено масло от биволско мляко, и което може да се стори любопитно ?а много хора - слагане на гореща пшеничена питка, дебела един дюйм, върху темето на главата. След всичко това тялото рязко помръднало, ноздрите се издули, последвала въздишка, крайниците придобили нормална гъвкавост. Пулсът обаче си оставал едва забележим. „Езикът беше намазан с топено масло, зениците се разшириха и придобиха нормалния си цвят и факирът позна присъстващите и започна да говори." Трябва да се отбележи, че са били запушени не само ушите и ноздрите, но и езикът бил изтеглен назад дотолкова, че да затваря глътката напълно; така всички отвори са били затворени, за да не допуснат проникването на атмосферен въздух. Когато бяхме в Индия, един факир ни обясни, че поел едното се прави не само за да се предпази тялото от зародиши, предизвикващи гниене, които при забавянето на жизнения процес действат точно така, както в месо, подложено на въздействието на въздуха. Съществуват местности, в които факирите отказват да се подлагат на погребване. Такива са много местности в Южна Индия, в които има бели мравки: тези термити са смятани за най-опасните врагове на човека и неговото имущество. Те са толкова лакоми, че изяждат всичко, което им попадне, с изключение вероятно само на металите, а колкото до дървото, няма такава разновидност, която те да не са в състояние да изгризат; дори тухлите и ворта са незначителни препятствия за техните страховити армии. Те търпеливо изгризват ворта, унищожавайки я частица по частица. Колкото и свят да е факирът (и здрав ковчегът му), той никога няма да рискува да се окаже с изядено от мравките тяло при съживяването си. Този случай е потвърден от свидетелствата на двама англичани с благороден произход (единият от които бил армейски офицер), придружавани от индийски принц, който бил също толкова голям скептик, колкото и другите двама. Това изправя науката пред сериозна дилема: тя или трябва да опровергае свидетелствата на тези достоверни

свидетели, или да признае, че ако един факир е могъл да възкръсне след шест седмици, тогава и други факири могат да направят същото; и защо тогава да не могат да възкръснат Лазар или дъщерята на Ярус?[39]

Тук вероятно ще е уместно да попитаме, каква гаранция (освен *външните* симптоми) могат да имат лекарите, че тялото наистина е мъртво? Най-големите авторитети стигат до заключението, че няма такава гаранция. Доктор Тод Томпсън от Лондон категорично посочва, че „неподвижността на тялото, външният му вид на труп, студената повърхност на кожата, отсъствието на дишане и пулс, хлътналите очи - всичко това все още не е сигурно доказателство, че *животът* в тялото е угаснал". Нищо друго, освен пълното разлагане, не е неопровержимо доказателство, че животът е отлетял завинаги и обиталището е останало без стопанин. Демокрит е твърдял, че не съществуват несъмнени признаци на действителна смърт. Плиний е казвал същото. Асклепидиес, учен лекар и изтъкнат човек на своето време, се придържал към мнението, че да се убедим в действителната смърт на жена е още по-трудно, отколкото да се убедим в смъртта на мъж.

Гореспоменатият Тод Томпсън привежда няколко забележителни случая на такъв забавен живот. Между другото той споменава за някой си Френсис Навил, нормандски дворянин, който умира мнимо два пъти и два пъти бил погребван. Но всеки път, когато ковчегът с тялото бил спускан в гроба, той се съживявал. През XVII век лейди Расъл (както изглеждало) умряла и вече се канели да я погребат, когато камбаната зазвъняла с погребален звън; тогава тя се повдигнала в ковчег и, седейки, възкликнала: „Време е да се отива на църква". Даймерброуз споменава за един селянин, който в продължение на три дни не давал никакви признаци на живот, но когато го сложили в ковчег до гроба, той се съживил и живял още много години. През 1836 г. в Брюксел уважаем гражданин изпаднал в дълбока летаргия - в неделя сутринта. В понеделник, когато слугите му се готвели да заковат капака на ковчег, той заел седяща поза, разтъркал очите си и поискал кафе и вестник.

За такива случаи на привидна смърт пресата съобщава доста често. Сега, когато пишем тези редове (април 1877 г.), в нюйоркския вестник „Таймс" откриваме следното съобщение: „Актрисата Ен Гудейл починала преди три седмици. Довчера тя още не била погребана. Трупът бил топъл и мек, чертите нежни и подвижни, както приживе. Прегледали я няколко лекари и признали, че тя трябва да бъде наблюдавана денонощно. Бедната лейди очевидно се намира в транс, но дали ѝ е писано да се събуди, е трудно да се каже".

Науката разглежда човека като съвкупност от атоми, временно обединени от тайнствена сила, наречена принцип на живота. За материалиста единствената разлика между живото и мъртвото тяло се състои в това, че в единия случай тази сила е активна, а в другия - латентна. Когато тя е изгаснала или е станала окончателно латентна, молекулите се подчиняват на по-силно притегляне, което ги дърпа настрани и ги разсейва в пространството.

Това разсейване трябва да е смъртта, ако такова нещо (като смъртта) изобщо е възможно, въпреки че същите молекули проявяват след това интензивна жизнена енергия. Ако смъртта е само спиране на хранещата се, движеща се и мислеща машина, как тогава смъртта може да бъде действителна, а не относителна дотогава, докато машината не бъде разрушена и разсеяна окончателно? Дотогава, докато някакви части все още се съединяват помежду си, центростремителните жизнени сили могат да преодолеят разсейващите центробежни сили. Елифас Леви казва: „Изменението е свидетелство за движението, а движението разкрива присъствие на живот. Тялото не би се разлагало, ако не е мъртво; всички съставлящи го молекули са живи и се стремят да се отделят. И нима вие мислите, че духът се отделя пръв, за да не съществува повече? Че мисълта и любовта могат да умрат, когато по-грубите форми на материята не умират? Ако това изменение трябва да се нарича смърт, тогава ние умираме и се раждаме всеки ден, защото всеки ден нашите форми се подлагат на изменения".

Кабалистите казват, че човек не е мъртъв, когато тялото му е погребано. Смъртта никога не е внезапна, защото, както ни учи Хермес, нищо в природата не се извършва чрез насилствени преобразувания. Всичко става постепенно, тъй като се изисква дълго време и поэтапно развитие, з?, да се получи човешко същество; по същия начин на нишката на живота ѝ е необходимо много

време, за да отстрани напълно жизнеността от своето тяло.

„Смъртта може да бъде абсолютен край на съществуването не повече, отколкото раждането - начало на действителното съществуване. Раждането доказва предсъществуването на съществото, а смъртта доказва безсмъртието" - казва същият френски кабалист.

Образованите християни, безусловно вярващи във възкресяването на дъщерята на Ярус, управителя на синагогата, и в други библейски чудеса (които се възмущават, когато ги наричат суеверни), в същото време се отнасят с презрителен скептицизъм към такива разкази, като например свидетелството на Аполоний Тиански за това как той възкресил девойка; на Диоген Лаертски, който споменава за жена, възкресена от Емпедокъл, се оказва не по-голямо уважение, а името на езическия тавматург в очите на християните вече не е нищо друго, освен синоним на лъжец. Нашите учени в това отношение са с едно ниво над християните: те обхващат всички библейски пророци и апостоли, а също и езическите чудотворци, и ги разделят само на две категории - глупаци и лъжци.

Християните и материалистите все пак с много малко усилие от тяхна страна биха могли да се покажат едновременно като справедливи и логични. За да извършат такова чудо, те трябва само да се съгласят да разбират това, което четат, и да подлагат прочетеното на критика без предвзети мнения и с правилно осъждане. Нека погледнем, доколко това е възможно. Да оставим настрана неправдоподобната измислица за Лазар и да изберем следните два случая: на дъщерята на управителя, възкресена от Исус, и на коринтянската булка, съживена от Аполоний. В първия случай, без да обръща внимание на многозначителните думи на Исус - „*тя не е мъртва, а спи*", духовенството принуждава своя бог да стане нарушител на собствения си закон и да подарява на един това, което отказва на друг, нямайки предвид нищо по-добро от сътворяването на безполезно чудо. Във втория случай, въпреки че думите на биографа Аполоний са толкова точни и ясни, че не дават ни най-малък повод за неправилно тълкуване - то обвинява Филострат в предумишлена лъжа. Кой би могъл да бъде по-честен от него и дали можем да го обвиним в лъжа, когато, описвайки сцената на възкресяването на младата девойка от Тианския Мъдрец, която се извършвала в присъствието на много хора - биографът уточнява: „момичето *изглеждаше* като умряло". С други думи той умело подсказва, че това е бил случай на временно забавени жизнени функции, след което веднага добавя: „Тъй като върху девойката валише силен дъжд, докато я носеха към погребалния огън с лице, обърнато нагоре, това *също* е събудило нейните чувства". Нима тези думи не доказват ясно, че в това възкресяване Филострат не вижда никакво чудо? Не илюстрира ли въпросният случай по-скоро голямата ученост и изкуство на Аполоний, който (подобно на Асклепий) е притежавал способността с един поглед да разбере дали смъртта е истинска, или привидна?

Възкресяването (след като душата и духът са се отделили напълно от тялото и последната електрическа нишка на връзката между тях е прекъсната) е толкова невъзможно, колкото е невъзможно развъплътната се веднъж душа да бъде въплътена отново на земята по някакъв друг път, освен по описания в предишните глави. „Листото, откъснато се веднъж от клона, вече не може да се прикрепят отново към него - казва Елифас Леви. - Гъсеницата се превръща в пеперуда, но пеперудата повече не може да се върне в предишната си обвивка. Природата затваря вратите си за всички, които минават, и тласка живота напред. Формите отминават, мисленето остава и не си спомня за това, което вече е изчерпало."

Защо трябва да се мисли, че Асклепий и Аполоний са притежавали особени способности, позволяващи им да разбират дали човекът е действително мъртъв? Притежават ли такова знание съвремените медицински школи, за да го предават на своите ученици? Нека техните авторитети отговорят на този въпрос. Тези случаи на възкресяване, извършени от Исус и Аполоний, са толкова добре засвидетелствани от много "хора, че изглеждат безспорно достоверни. Независимо дали животът в единия и другия случай е бил само временно забавен, или не, същественото остава това, че благодарение на някаква особена сила, присъща за двамата чудотворци, те успели мигновено да върнат живота на *тези мними мъртъвци*.

Изглежда именно защото съвременните лекари все още не са открили тайната, която несъмнено е била известна на древните теурзи, те отричат такава възможност?

Доколкото психологията сега е пренебрегвана и (по признанието на най-честните ѝ изследователи) се намира в странно състояние на хаос, малко вероятно е нашите съвременни учени скоро да преоткрият забравените познания на древните.

В древността, когато пророците не са били възприемани като шарлатани, а тавматурзите като лъжци, са съществували учебни заведения, в които са били преподавани пророкуване и окултни науки въобще. В хрониките Самуил е споменаван като глава на такова учреждение в Рамах, а Елисей - в Йерихон. Тези школи на хазимите се славели из цялата страна. Халел имал редовна академия и е добре известно, че Сократ е изпратил няколко свои ученици да изучават мантиката (изкуството). Изучаването на магията, или мъдростта, включвало всички отрасли на науката и физиологията в техните екзотерични и езотерични изложения, а изучаването на алхимията е било общо, доколкото тя е била едновременно физическа и духовна наука. Защо тогава да се съмняваме или учудваме, че древните, които са изучавали природата в нейния двойствен аспект, са направили открития, които за нашите съвременни физици, изследващи само мъртвата буква на природата, са затворена книга?

Следователно обсъжданият от нас въпрос не се състои в това, може ли да бъде възкресено *мъртвото тяло* (защото да се доказва такава възможност би се равнявало на признанието, че чудото е възможно, което е абсурд), а в това, дали медицинските авторитети могат да претендират, че са в състояние да определят точния момент на смъртта. Кабалистите казват, че смъртта настъпва в мига, когато астралното тяло (жизненият принцип и духът) завинаги се разделят с материалното тяло. Усърдният г, лекар, който отрича съществуването на астрално тяло на духа, не допуска съществуването на нищо друго, освен на жизнения принцип, и съди за настъпването на смъртта, когато животът външно изглежда угаснал. Когато сърцето и белите дробове прекратяват своята дейност и се появява трупно вкочаняване (и особено когато започва разлагане), лекарят заявява, че пациентът е мъртъв. Медицинските хроники обаче са пълни с примери за „временно спиране на живота“ в резултат на задушаване при удавяния, вдишване на вредни газове или други причини, при които пострадалите повече от 12 часа са били смятани за мъртви.

В някои случаи на сомнамбулизъм са налице всички признаци на смъртта - дишането и пулсът угасват, телесната топлина също, мускулите се втвърдяват, очите стават безжизнени, тялото побледнява. Доста нашумя например случаят с полковник Тауншенд, който се потопил в това състояние в присъствието на трима лекари; след като се убедили, че той наистина е мъртъв, те вече се канели да излязат от стаята, когато полковникът бавно се съживил. Той описал своеобразния си талант, казвайки, че „може да умира по този начин, когато пожелае, и впоследствие с някакво усилие може да се съживява“.

В Москва преди няколко години имаше интересен случай на привидна смърт. Жената на богат търговец лежала в каталептично състояние седемнадесет дни, през което време властите направили няколко опита да я погребат, но тъй като тялото не се разлагало, семейството отлагало церемонията, докато накрая (след изтичането на споменатия срок) животът на мнимо умрялата бил възстановен.

Посочените примери доказват, че дори най-учените медици не са в състояние да определят с точност, кога един човек е мъртъв. Това, което те наричат „спиране на живота“, е състоянието, от което човек спонтанно се връща към живот чрез усилие на собствения си дух, който може да бъде подтикнат към такова завръщане от различни причини. При тези случаи астралното тяло се е разделяло с физическото тяло; външните му функции са били прекратени, човекът се намирал в състояние на вцепенение, а неговото възкресяване е представлявало просто излизане от това специфично състояние.

В някои от случаите, които физиолозите биха нарекли „действителна смърт“ (но това в действителност не е така), астралното тяло наистина може да си е отишло; възможно е на някои места да е започнало дори разлагане. Как може да бъде съживен такъв човек? Отговорът е следният: необходимо е вътрешното тяло да бъде накарано насила да се върне във външното тяло и в последното да бъде събудена жизнената дейност. Часовникът е завършил своя ход - той трябва да бъде навит отново. Ако смъртта е пълна, ако органите не само са престанали да

функционират, но и са загубили способността да възобновяват функциите си, тогава цялата вселена би трябвало да се задейства, за да съживи трупа - просто трябва да стане чудо. Както обаче посочихме, човек не е мъртъв дори когато тялото му е студено и вкочанено, без пулс и дишане и даже с признаци на разлагане. Той не е мъртъв дори след като е погребан, докато „сребърната нишка“ не бъде окончателно разкъсана. Тази степен се достига, *когато жизнените органи са се разложили дотолкова, че ако бъдат съживени отново, те няма да бъдат в състояние да изпълняват естествените си функции* (когато главната пружина и винтчетата на машината са ръждясали, те ще се разпаднат при първото завъртане на ключа).

Дотогава, докато тази степен не бъде достигната, астралното тяло без всякакво чудо може отново да влезе в напуснатото жилище чрез усилие на собствената си воля или под въздействието на волята на онзи, който познава силите на природата и умее да ги управлява. Искрата не е изгаснала, тя просто е станала латентна - като огъня в кремъка или като топлината в студеното желязо.

В случаите на дълбоко каталептично ясновидство (постигнати от Дьо Поте и сполучливо описани от покойния професор Уилям Грегъри в неговите „Писма за животинския магнетизъм“) духът дотолкова се освобождава от тялото, че вече не може да се върне в него без волево усилие и съдействие от страна на месмеризатора. Хипнотизираният е почти мъртъв - ако бъде оставен на самия себе си, духът му би си отишъл от него завинаги.

Макар че духът не зависи от вцепенелата се физическа обвивка и е освободен наполовина, той все още остава свързан с нея чрез магнетична нишка, която ясновидците описват като тъмна и неясна в сравнение с неописуемата прозрачност на астралната атмосфера, през която те гледат. Плутарх, разказвайки за Теспезий, който паднал от голяма височина и лежал три дни като мъртъв, описва неговите преживявания през този период на временна смърт. „Теспезий - разказва той - видял, че се отличава от заобикалящите го умрели... Те били прозрачни и обкръжени от сияние, докато той влачел след себе си тъмно излъчване, сенчеста линия.“

Цялото му обстойно и детайлно описание се потвърждава от ясновидци от всички времена и (доколкото свидетелствата от този род могат да бъдат приети) то е много важно.

Кабалистите, както посочва Елифас Леви в своите трудове, твърдят, че „когато човек заспива последния си сън, той (преди да придобие съзнание на онзи свят) вижда нещо като съновидение. В зависимост от това, какво е вярвал приживе, той вижда прекрасно видение или ужасен кошмар, рая или ада. Ето защо често се случва така, че изплашената душа страстно се устремява назад към земния живот, който току-що е напуснала. Затова някои лица, които не са били истински мъртви (т.е. такива, които, бидейки оставени на спокойствие, си отиват от нашия свят спокойно и завинаги в състояние на безсъзнателна летаргия), ако бъдат погребани твърде бързо, отново се съживяват в гроба.“

Във връзка с това читателят може би ще си спомни добре известния случай с един старец, който в завещанието си разпоредил да бъдат дадени щедри подаръци на осиротелите му племенници. Преди самата си смърт той връчил завещанието на богатия си син и поискал волята му да бъде точно изпълнена. Той бил мъртъв вече от няколко часа, когато впоследствие синът му, оказвайки се насаме с трупа, го скъсал и изгорил. Очевидно сцената на тази възмутителна постъпка толкова силно подействала на витаещия дух, че той се върнал в тялото, и старецът, повдигайки се от смъртното си ложе, произнесъл яростно проклятие към обхванатия от ужас негодник, след което паднал обратно в ковчега и умрял - този път завинаги. Дион Буциколт е заимствал този случай и го е пресъздал в епизода от своята впечатляваща драма „Лудвиг XI“, в който Чарлз Кин впечатлявал публиката в ролята на френския монарх, който за миг се съживява и хваща короната в момента, когато към нея се приближава принцът-наследник.

Елифас Леви казва, че съживяването не е невъзможно, докато жизненият организъм не е разрушен и астралната душа не е отишла прекалено далече. „Природата — казва той — нищо не върши с резки скокове и смъртта е предшествана от състояние, наподобяващо летаргия. Това е някакво вцепенение, което може да бъде преодоляно чрез силно потресение или с помощта на магнетизма на могъща воля.“ Именно така той обяснява възкръсването на мъртвеца, когато

хвърлили върху костите на Елисей. Той обяснява, че в този момент душата е витаела около тялото, според преданието в това време погребалната процесия била нападната от разбойници. Уплахата на участниците в процесията се предала по симпатическа връзка на душата на умрелия, която била обхваната от ужас при мисълта, че разбойниците ще осквернят напуснатото тяло, и тя „насила влязла в него, повдигнала го и го спасила“. Тези, които вярват, че душата продължава да живее след смъртта на тялото, ще видят в дадения случай чиста проява на този закон на природата. Да се разказва обаче подобен случай на материалист (колкото и достоверно да е регистриран), е напразен труд; а богословът, който навсякъде в природата търси особена проява на Провидението, ще го причисли към чудото. Елифас Леви пояснява: „Това възкресение те си обяснили с допира на Елисей и оттогава започнало поклонение на неговите останки“.

Валфур Стюарт е прав - учените „нищо или почти нищо не знаят за елементарната структура и свойствата на материята, както органична, така и неорганична“.

Сега ние имаме толкова здрава основа, че можем да направим още една крачка напред. *Именно това знание и власт над окултните сили на природата (включително и над жизнената сила) позволяват на факира да оставя временно своето тяло и отново да се връща в него; те са дали възможност на Исус, Аполоний и Елисей да възкресят няколко души и са позволявали на йерофантите от древността да съживяват статуи и да ги карат да действат и говорят като живи хора.* Това е същото знание и власт, които са дали възможност на Парацелз да сътвори хомункул; на Арон - да превърне жезъла си в змия или покрита с пъпки клонка; на Мойсей - да покрие Египет с жаби и други твари; на египетския теург - да съживи неговата пигмейска Мандрагора, която е имала физически живот, но не е имала душа. Това, че Мойсей при подходящи условия е можел да предизвика появата на огромни влечуги и насекоми, не е по-странно от способността на учените при благоприятни условия да предизвикват съживяването на малки същества, които те наричат бактерии.

А сега (във връзка с древните чудотворци и пророци) нека разгледаме претенциите на съвременните медиуми. Те твърдят, че са в състояние да възпроизведат всички видове феномени, записани върху страниците както на свещената, така и на светската история. Избирайки сред разнообразието на мнимите чудеса левитацията на предметите и на човешките тела, нека обърнем особено внимание на условията, при които този феномен се осъществява. Историята пази имената на езически теурзи, християнски светци, индийски факири и духовни медиуми, които са извършвали левитация, оставяйки да висят във въздуха продължително време. Този феномен не е бил ограничен в рамките на една страна или епоха и почти всички владеещи го субекти са били религиозни екстатичи, адепти на магията или (както сега ги наричат) спиритични медиуми.

Фактът, че несъзнателните прояви (манифестациите) на духовни сили и съзнателните действия на висшата магия са били извършвани във всички страни и през всички векове (с участието както на йерофанти, така и на безотговорни медиуми), ние наистина смятаме за толкова твърдо установен, че не виждаме необходимост отново да го доказваме. Когато съвременната развита европейска цивилизация все още се е намирала в хаотично състояние, окултната философия, вече побеляла от вековете, е изучавала способностите на човека по аналогия със способностите на неговия творец. По-късно определени личности, чиито имена завинаги ще останат безсмъртни и начертани върху портала на духовната история на човечеството, са показали чрез личния си пример колко успешно могат да бъдат развити богоподобните сили в *микрокосмоса*. Описвайки „ученията на Главните Учители от Александрийската школа“, професор А. Уайлдър казва: „Плотин е учел, че в душата съществува импулс за връщане, любов, която я влече навътре към нейния извор и център, към вечното добро. Докато човекът, който не разбира, че душата съдържа красотата вътре в себе си, се опитва да създаде чрез уморителни усилия хармония извън себе си, духовният човек се стреми да създава вътрешна красота; той развива тази идея, задълбочавайки се в себе си и като следствие от това изплува нагоре към божествения източник, който струи вътре в него. Безкрайното не може да се познае чрез разсъдък, а с помощта на една способност, която е по-висша от интелекта. Това става чрез навлизане в състояние, при което личността в известен смисъл престава да бъде ограничено, крайно „аз“ и влиза в контакт с божествената същност. Това е ЕКСТАЗЪТ“.

За Аполоний, който е твърдял, че вижда „настоящото и бъдещето в чисто огледало", което било следствие от въздържания му и чист начин на живот, професорът говори с твърде красиви метафори: „Това именно е явлението, което може да се нарече *духовна фотография*. Душата е като фотокамера, в която фактите и събитията от бъдещето, миналото и настоящето са еднакво добре запечатани, а умът просто ги осъзнава. Извън рамките на нашия видим свят всичко пребивава в едно универсално състояние, при което миналото и бъдещето се съдържат в настоящето".

Били ли са тези богоподобни хора „медиуми", за каквито ги представят ортодоксалните спиритисти? В никакъв случай, ако под термина „медиум" разбираме онези „болезнени сензитиви", които се раждат с определени особености на организма и с развитието на своите способности стават все по-достъпни за влиянието на различни духове: чисто човешки, елементарни или елементални. От друга страна, ако разглеждаме личността като медиум, в магнетичната атмосфера на който обитателите на висшите невидими светове могат да се движат, действат и живеят - тогава трябва да признаем, че всеки човек е медиум. Медиумизмът може да бъде: 1) саморазвиващ се; 2) развиващ се под външно влияние; 3) може да остане в латентно състояние през целия живот. *Читателят трябва да запомни определението на този термин, защото, ако той не бъде разбран правилно, ще настъпи неизбежно объркване.* Медиумизмът може да бъде активен или пасивен, отблъскващ или възприемащ, положителен или отрицателен. Той се измерва с качеството на аурата, която обкръжава личността. Аурата може да бъде плътна, замъглена, зловонна и отровна за чистия дух, привличайки само онези гадни същества, които се чувстват в нея прекрасно (като змиорка в мътни води); но може да бъде и чиста, кристална, прозрачна, опалова като утринна зора. Всичко зависи от нравствеността на медиума.

Около хора като Аполоний, Ямблих, Плотин и Порфирий се е събирала именно такава небесна дружина. Тя е била сформирана от силата на техните души в тясно съгласие със собствения им дух, от свръхчовешката нравственост и святост на техния живот; и е била укрепвана чрез чести вътрешни екстатични съзерцания. Чистите духовни влияния са можели да се доближат до такива святи хора. Излъчвайки около себе си атмосфера на божествена благодат, те обръщали злите духове в бягство. Те (злите духове) не само че не можели да съществуват в тяхната чиста аура, но дори не били способни да останат в аурата на обсебените, ако тавматургът задейства своята воля или просто се доближи до тях. Това е МЕДИАТОРСТВО (посредничество), а не *медиумизъм*. Такива хора са храмове на Живия Бог, но ако този храм бъде осквернен от зла и страстна мисъл или желание, тогава медиаторът попада в сферата на магьосничеството. Вратата е отворена, чистите духове си отиват и на тяхно място нахлуват порочните. Това вече е медиаторство на злото; магьосникът, подобно на светлия маг, формира своя собствена аура и подчинява на своята воля близките му по същност нисши духове.

Медиумизмът обаче, както е разбран и практикуван в нашия век, е съвсем друго нещо. Обстоятелства, независещи от собствената му воля, могат (при раждането или по-късно) да видоизменят аурата на човека така, че да се проявят странни физически или ментални, дяволски или ангелски явления. Такъв медиумизъм, както и горепосоченото медиаторство, е съществувал на земята от времето на появата на човека върху нея. Медиумизмът в този смисъл означава податливост на слабата смъртна плът към управление и внушение от страна на духове и чужди разуми, вместо от своя собствен безсмъртен дух. Това буквално означава *обсебване, готовност да бъдеш обсебен*; и медиумите, които се гордеят с това, че са верни роби на своите „ръководители" и с негодувание отхвърлят идеята за „контрол" над техните прояви, не са в състояние аргументирано да отрекат този факт. Медиумизмът е олицетворен в образа на Ева, поддала се на внушенията на Змея; на Пандора, погледнала в забранената кутия и пуснала в света мъката и злото; и на Мария Магдалена, която, бидейки обсебена от „седем бяса", е била спасена в резултат на победоносната борба на собствения ѝ безсмъртен дух, повлиян от присъствието на свят медиатор - дух, изправил се срещу обсебващите бесове. Този медиумизъм, независимо дали е благотворен или зловреден, винаги е ПАСИВЕН. Щастлив е притежателят на чисто сърце, което несъзнателно (по силата на своята чиста вътрешна природа) отблъсква тъмните духове на злото. Наистина това сърце няма друго оръжие за защита, освен вродената си добродетел и чистота. Практикуваният в наши дни медиумизъм е по-скоро нежелателен дар, отколкото

атрибут на Несес.

„Дървото се познава по плодовете му." Наред с пасивните медиуми (с разгръщането на световната история) започнали да се появяват и активни медиатори. Ние ги обозначаваме с този термин поради отсъствието на по-добър. Древните магьосници и прорицатели, както и притежателите на „приятелски духове", са превръщали най-често този дар в професия. Обeah - магьосницата от Ен-Доре, така добре описана от Хенри Мор, макар че заколила теле за Савел, не се свеняла да приема подаръци от другите посетители. В този клас попадат и индийските фокусници-заклинатели, които (между другото) са по-малко алчни за възнаграждение от много съвременни медиуми.

Магьосниците и заклинателите на змии в Азия и Африка нерядко използвали своя дар за печелене на пари. Медиаторите и йерофантите обаче не постъпвали така. Буда е бил беден монах и се отказал от бащиния си трон. „Синът Човешки нямаше къде да преклони глава." Неговите избрани ученици нямали в портмонето си „нито злато, нито сребро, нито мед". Аполоний дал половината си състояние на своите роднини, а другата половина раздал на бедните. Ямблих и Плотик се прославили със своята благотворителност и самоотверженост. Факирите и светите странстващи монаси са описани много правдиво от Луи Жаколио. Питагорейците и есеите са смятали, че докосването до пари осквернява ръцете им. Когато на апостолите предлагали пари, за да дават на хората духовни сили, Петър (въпреки че в Библията е изобразен като страхливец и трикратен отстъпник) с негодувание отхвърлял това предложение, казвайки: „Твоите пари ще загинат заедно с теб, защото ти мислеше, че дарът Божи може да бъде придобит с пари". Тези хора са били медиатори, ръководени единствено от своя дух или божествена душа; те са използвали помощта на духове само доколкото са вървели заедно по правия път.

Далече сме от мисълта да хвърляме сянка върху медиумите или да ги петним несправедливо. Тревожени от различни видове разуми (същности) и потискани от тяхното мощно въздействие (от което слабата им и нервна натура не може да се освободи), те стигат до болезнено състояние, което накрая става хронично. Тези „влияния" им пречат да се занимават с каквато и да е друга дейност - ментално и физически те стават непригодни за други занимания. Кой би могъл да ги обвини в това, че бидейки доведени до крайност, те са принудени да превръщат медиумизма в професия? Редица неотдавнашни събития показаха съвсем ясно, че едва ли може да им се завижда за такова призвание! Нашите критици никога не са били насочвани към *истинските*, действителни медиуми, а единствено към техните покровители - спиритистите.

Веднъж Плотин бил поканен на богослужение в един храм, за да се поклони на боговете, но той гордо отговорил: „Те (духовете) трябва да дойдат при мен". Ямблих твърдял и доказвал със собствения си пример, че нашата душа може да постигне общуване с височайши разуми „с повисше естество от нас самите" и внимателно прогонвал по време на теургичните си церемонии²⁷ всеки нисш дух или зъл демон, показвайки на учениците си как да ги разпознават. Според събраните от професор Уайлдър данни, Прокъл, „който преработил цялата теософия и теургия на предшествениците си в стройна система, вярвал (подобно на Ямблих) във възможността за притежаване на божествена сила, която може чрез преодоляване на земния живот да превърне човека в частица от Божественото. Той дори е учел, че съществува тайна парола, която пренася човека от едно ниво на духовните същества към друго, все по-нагоре и по-нагоре, докато не бъде достигната абсолютната божественост". Аполоний се отнасял презрително към магьосниците и към „обикновените" предсказатели; той твърдял, че именно неговият „твърде умерен (въздържан) начин на живот е факторът, който е изострил сетивата му, а също и други способности, благодарение на които са могли да се осъществяват най-велики и забележителни явления". Исус е казвал, че човек е господар на някои природни сили - по негова заповед земните и елементарните духове са бягали от своите временни обиталища; именно с такава власт е разполагал и Аполоний, много магове от Братството на есеите, както и юдеите от планината Кармел.

Несъмнено са съществували сериозни причини, поради които древните са преследвали *некултивираните* (неразвитите от определена школа) медиуми. Иначе защо по времето на Мойсей и Давид, от една страна, пророкуването, предсказанията, гаданията и астрологията са

били поощрявани и дори са съществували школи, в които подобни естествени дарования са били укрепвани и развивани, а от друга - вещиците и онези, които гадаели с помощта на духове, са били предавани на смърт? Дори по времето на Христос преследваните медиуми са били изгонвани в безлюдни места извън градските стени. От какво е било продиктувано това на пръв поглед несправедливо отношение? Защо съдба на физическите медиуми от онази епоха е ставало изгнанието и преследването, а цели общини от тавматурзи (подобно на Есеите) били не само търпени, но дори се ползвали с уважение? Това е ставало така, защото древните (за разлика от нас) са умеели да виждат разликата между човешките и елементалните духове на доброто и злото.

Те са знаели също така, че безразборните и непредпазливи отношения с духовете са носели разрушение за човека и бедствия за общината.

Подобно разбиране за медиумизма може да изглежда ново и неприемливо за много съвременни спиритисти, но именно тази гледна точка, която някога е била поддържана от древните философи, намира потвърждение в опита на човечеството от най-древни времена до наши дни.

Неправилно е да се твърди, че медиумът е развил в себе си някакви сили. Пасивният медиум няма никаква сила. Той пребивава в някакво особено морално и физическо състояние, което предизвиква излъчване или аура, в чието поле управляващите го (странични) разуми могат да живеят и чрез която те могат да се проявяват. Той е само проводник, посредством когото те проявяват своята сила. Тази аура се променя ежедневно, а както се вижда от експериментите на мистър Крукс - дори и ежечасно. Това е външен резултат, предизвикан от вътрешни причини. Нравственото състояние на медиума определя какви духове ще се приближат към него; а духовете, които идват при него, на свой ред влияят върху медиума интелектуално, физически и морално. Развитието на неговия медиумизъм е пропорционално на пасивността му, а опасността, с която то е свързано, нараства пропорционално. Когато медиумът се е „развил“ напълно (т.е. станал е абсолютно пасивен), неговата собствена астрална душа може да бъде трайно парализирана и дори изместена от тялото, което в този случай бива заето от елементал, или което е още по-лошо -от демонична човешка душа от осмата сфера, която се разпорежда с неговото тяло като със свое собствено. Много често причината за най-нашумелите престъпления трябва да бъде търсена в такива обсебвания.

Доколкото физическият медиумизъм зависи от пасивността, лекарството срещу него е близко до ума - *медиумът трябва да престане да бъде пасивен*. Духовете никога не управляват хората със силен характер, решили да отразяват от себе си всички външни влияния. Затова пък слабите и слабоволните, които лесно стават техни жертви, те въвличат в порока. Ако тези творещи чудеса елементали и развъплътени дяволи (елементарни) са ангели-хранители, за каквито са смятани през последните тридесет години, защо тогава те не са дали на верните си медиуми поне добро здраве и семейно щастие? Защо ги напускат в най-критичните моменти на изпитания, когато медиумите са обвинявани в лъжа? Общозвестен е фактът, че най-добрите физически медиуми са или болнави, или притежават склонност към едни-или други ненормални пороци. Защо тогава изцеляващите „духове-ръководители“, които карат своите медиуми да играят пред другите ролята на тавматурзи и терапевти, не им дадат дара на доброто здраве и жизнеспособността? Древните тавматурзи и апостоли често (ако не и винаги) са имали добро здраве, техният магнетизъм никога не е носел на пациента каквато и да е физическа или нравствена вреда и тях никога не са ги обвинявали във ВАМПИРИЗЪМ, в който вестникът на спиритистите твърде справедливо обвинява някои медиуми-целители.

Ако приложим гореописания закон на медиумизма и медиа-торството към въпроса за левитацията, от който започнахме тази дискусия, ще стигнем до интересни изводи. Нека си представим, че пред нас се намират медиум и медиатор, като и двамата левитират: първият - по време на спиритичен сеанс, а вторият - в състояние на молитва или екстатично съзерцание. Разликата е в това, че доколкото медиумът е пасивен, той трябва да бъде вдигнат във въздуха; екстатикът обаче, бидейки активен, се издига във въздуха сам. Първият е повдиган от неговите земни духове (който или каквото и да са те), докато вторият се издига със силата на своя собствен устремен дух. Може ли тогава и двамата еднакво да бъдат наричани *медиуми*?

Могат да ни отговорят, че същите феномени, които са ставали в присъствието на древните светии, се проявяват и сега в присъствието на съвременните медиуми. Това е безспорна истина. Така е било и в дните на Мойсей, защото според нас победата, която той уж удържал над маговете на фараона (описана в „Изход“), е само националистично самохвалство от страна на „избрания народ“. Същата сила, която е предизвиквала неговите феномени, е произвеждала и феномените на египетските магове, още повече, че именно те са били първите учители на Мойсей и са му предали своята „мъдрост“. В онези дни хората изглеждат все пак са разбирали разликата между феномените, които на пръв поглед са изглеждали еднакви. Закрилящото национално божество на евреите (което *не е* Височайшият Отец), категорично забранява във „Второзаконието“ на своя народ „да се учи и изпълнява гадостите на други народи... минаването през огън, гаданието, наблюдаването на времето, заклинаването, заниманията с магия и допитването до познати духове, както и некромантията“.

Каква е тогава разликата между гореизложените феномени, когато те са демонстрирани от „други народи“ и когато са предизвиквани от пророци? Очевидно древните са виждали тук някакво съществено различие и ние узнаваме за него от „Първото послание на Йоан“, където е казано: „Не вярвайте на всеки дух, а *изпитвайте* духовете дали са от Бога, защото много лъжепророци дойдоха на земята“.

Единственото средство, с което разполагат съвременните спиритисти и медиуми, за да *изпитват* духовете, са съжденията: 1) по техните действия и речи; 2) по тяхната готовност да се появяват (манифестират); 3) по това, дали преследваната цел оправдава тревоженето на мъртъв. Савел бил на границата на гибелта, когато Самуил го попитал: „Защо ме безпокоеше, вдигайки глас нагоре?“ За разлика от този пример, „разумите“, които посещават спиритичните сеанси, се появяват при кимване то на всеки безделник, пожелал поне за час да се отърве от скуката.

В броя на в. „Лондонски спиритист“ от 14 юли е отпечатана > дълга статия, в която авторът се стреми да докаже, че „вълшебните чудеса на днешните дни, принадлежащи на така наречения съвременен спиритизъм, са идентични по характер с чудесата на патриарсите и апостолите от древността“.

Принудени сме да възразим категорично срещу това твърдение. Те са идентични само дотолкова, доколкото са предизвиквани от едни и същи окултни сили на природата. И въпреки че тези сили могат да бъдат насочвани (и без съмнение са насочвани) от невидими разуми, последните се различават по своята същност, характер и цели, както се различават и хората, които могат да бъдат бели, черни, кафяви, червени и жълти и сред които се срещат престъпници и светци, гении и идиоти и т.н. Пишещата тези редове може да използва услугите на опитомен орангутан или на островитянин от южните морета, но сам по себе си фактът, че тя има слуга, не я прави идентична нито с Аристотел, нито с Александър. Горепосоченият автор сравнява Йезекийл, „възнесен нагоре“ и изправен пред „източните врати на дома Господен“ (Йезекийл, III, 12-14) с левитацията на някои медиуми; трите европейски юноши в „огнената пещ“ с други *неизгарящи* медиуми; светлината на духовете на Джон Кинг се приравнява към „горящата лампа“ на Авраам; и накрая случаят с Давънпортските Братя, освободени от затвора на Освего е съпоставян с освобождаването на Петър от „Ангела Господен“.

Ако изключим разказа за Савел и Самуил, в Библията няма други примери за „*викане* на мъртви“. Колкото до законността на подобно действие, срещу него възразяват всички пророци. Мойсей е издал декрет, заплашващ със смърт онези, които викат духовете на мъртвите - т.е. „некромантите“. Никъде в Стария завет или в произведенията на Омир и Виргилий общуването с умрелите не се нарича по друг начин, освен некромантия. Филон Юдейски влага в устата на Савел думите, че ако той изгони от своята земя всички гадатели и некроманти, името му ще го надживее.

Една от най-големите причини за това е било учението на древните, според което нито една душа от „обителта на благословените“ няма да се върне на земята, с изключение на случаите, когато нейното присъствие е необходимо предвид някаква велика цел за благо на човечеството.

В подобни случаи не е необходимо тази „душа“ да бъде „*викана*“. Тя изпраща своите спасителни

послания или чрез бързо изчезващо *подобие* на себе си, или чрез *посланици*, които могат да се появяват в *материална* форма и да олицетворяват съвсем точно умрелия. Душите, които относително лесно могат да бъдат извикани, са смятани за криещи опасност при контактуване. Това са души, или по-скоро ларви от подземната област лимбо (*шео-ла*), наричана от кабалистите осма сфера, но много различна от ортодоксалния ад (Хадес) на древните гърци. Това викане и съпровождателната го церемония са описани от Хораций, а Маймонид ни дава подробности от еврейския обред. Всички некроман-тски церемонии са били извършвани на високи места и хълмове, а за успокояване на човешките *вампири* е била използвана кръв.

„Аз не мога да попреча на вещиците да си събират костите - казва поетът, - виж как те наливат кръв в ямата, за да привлечат *душите*, *които* ще произнесат предсказанията си!"

„Душите - казва Порфирий - предпочитат най-вече *свежо пролятата кръв*, която изглежда възстановява за кратко време в тях някои присъщи на живота способности."

Колкото до материализациите, в свещените писания те са много и разнообразни. Дали обаче те са били осъществявани при същите условия, както в съвременните сеанси? Тъмнината изглежда не е била необходима в онези дни на патриарси и магични сили. Трите ангела, които се явили на Авраам, са действали на пълна дневна светлина, тъй като „те седяха до входа на палатката на *дневна горещина*" - казва Библията. Духовете на Илия и Мойсей също са се показвали денем, тъй като е малко вероятно Христос и апостолите да са се изкачвали на високата планина през нощта. Исус след възкресението си се явил на Мария Магдалена в градината рано сутринта, а на апостолите в три различни часа, но което е главното - през деня. Даже когато магарицата на Валаам видяла материализирания ангел, това станало на пълна обедна светлина.

Ние сме напълно съгласни, че в живота на Христос (а също и в „Стария завет") може да бъде намерена цяла поредица от свидетелства за духовни манифестации, но сред тях няма такива с *медиумичен*, физически характер, с изключение може би на посещението на Савел в Седекъл при една жена от Ендор.

Наистина обещанието на Учителя е било изложено ясно: „Да, и още по-големи от тези дела ще извършвате вие" — медиаторски дела. Според Джоел ще дойде време, когато хората ще се излее божественият дух; „Вашите синове и дъщери — казва той - ще пророкуват, вашите стари хора ще бъдат вразумявани насън, а младите ще имат видения". Дойде времето и те правят всичко това сега. Спиритизмът има своите ясновидци и мъченици, своите пророци и целители [*спиритизмът* е учение за общуването с духовете на умрелите, докато *спиритуализмът* е доктрина за духовната първооснова на света — бел. ред.]. Съществуват медиуми, които (подобно на Мойсей и Давид) притежават способността за автоматично писане и приемат послания от планетарни и човешки духове; а най-добрите сред тях не получават никакво парично възнаграждение.

Малко, много малко са говорещите по вдъхновение от спиритичните трибуни, ако те изобщо знаят какво говорят, доколкото се намират в състоянието, описано от Даниил: „И на мен не ми остана сила. Все пак чух звука на неговия глас: и когато чух звука на думите му, аз се намирах в дълбок сън" (Даниил, X, 8). Разбира се, има и медиуми, на които им приляга пророчеството на Самуил: „Духът Господен ще слезе в теб и ти ще пророкуваш чрез него и *ще бъдеш превърнат в друг човек*". Къде обаче в дългата верига на библейските чудеса можем да прочетем за летящи във въздуха китари, дрънчащи дайрета и звънящи камбанки, чийто звук долита от затъмнени стаи?

Когато обвинявали Христос, че гони бесовете чрез Силата на Велзевул, той отрекъл това и на свой ред рязко попитал: „А с чия помощ ги изгонват вашите синове и дъщери?" И досега спиритистите твърдят, че Исус е бил медиум и че е бил управляван от един или много духове, но когато го обвинили в това, той категорично заявил, че няма нищо подобно. „Нима ние не казваме истината, че ти си самарянин и имаш дявол? (Дяволът тук означава демон, обаих или познат дух). Исус отговорил: „Аз нямам никакъв дявол" (Евангелие на Йоан, VII, 20).

Авторът, от когото сме взели приведените цитати, се опитва да направи също така паралел между въздушните полети на Филип и Йезекиъл с тези на мисис Гапи и други съвременни,

медиуми. Изглежда той или не знае, или забравя факта, че макар левитацията да се наблюдава и при двата класа (на медиаторите и медиумите), причините, които я предизвикват в двата случая, са абсолютно различни. За същността на това различие ние вече говорихме. Левитацията може да бъде предизвикана от субекта съзнателно, но може да се осъществи и без участието на неговото съзнание. Фокусникът предварително определя какво количество окултна сила му е необходимо за провеждането на неговия фокус. Факирът постига същото, като при това чрез своя устрем и воля запазва контрол над движенията си. Същото прави и свещенослужителят от Сиам, когато в свещената пагода той се издига във въздуха със запалена свещ в ръката си на височина 40 фута и прелита от идол на идол, осветявайки нишите, в които те се намират. Хората са виждали това и са свидетелствали за него. Офицери от руски отряди, извършили неотдавна околосветско пътешествие и продължително пребивавали в японски води, разказват за факт, който те наблюдавали в числото на други чудеса. Те видели как фокусници крачели по въздуха от върха на едно дърво до друго без никаква опора. Те са присъствали и на представления, на които хора се изкачвали по прът или лента към небето, което е описано в труда на Олкът „Хора от друг свят“. Този труд многократно е бил поставян под съмнение от някои спиритисти и медиуми, чиито амбиции са по-големи от учеността им. Цитатите от трудовете на полковник Юл и от други автори, приведени на различни места в нашия труд, изглежда поставят въпроса извън всяко съмнение - такива неща действително са се случвали.

Такива феномени (особено когато не са свързани с религиозни обреди) в Индия, Япония, Тибет, Сиам и в други „езически страни“ са стотици пъти по-разнообразни и поразителни, отколкото онези, които Европа някога е виждала, и те никога не са приписвани на духовете на умрелите. Питрисите нямат никакво отношение към такива публични представления. Ако направим справка в списъците на главните демони или елементални духове, лесно ще открием, че самите им имена са издавали тяхната професия, или (изразявайки се по-ясно) триковете, към които всеки вид духове е приспособен най-добре:

Мадан - родово название на злите елементални духове, полуживотни, получудовища. Той е приятел на злоните магьосници и им помага да осъществят злите си цели, поразявайки хората и домашните животни с внезапни заболявания и смърт.

Шудала-Мадан - гробищният бяс, съответства на нашия | вампир (върколак). Той се чувства добре там, където се извършват убийства и престъпления, около местата на погребения и екзекуции и помага на фокусника във всички феномени, свързани с огъня, подобно на *Кути-Шатан* - малките бесчета на фокусниците. *Шудала* е наполовината огнен, наполовината воден демон, защото е получил от Шива разрешение да приема всякакъв вид по собствен избор и да превръща една вещ в друга; когато го няма в огъня, той се намира във водата. Именно той заслепява хората, карайки ги да виждат неща, които те всъщност *не виждат*.

Шула-Мадан - друг немирнен призрак. Той е *нощен* демон, изкусен в грънчарството и лекарството. Ако поддържате дружба с него, той няма да ви причини вреда, но тежко на онзи, който си навлече неговия гняв. *Шула* обича комплиментите и ласкателствата и най-често се намира под земята. Към него трябва да се обърне за помощ фокусникът, ако иска да отгледа дърво с плодове (от семе) за четвърт час.

Кумил-Мадан - истинското му име е *ундина*. Той е елементален дух на водата и името му значи *надуващ се като мехур*. Той е много весел бяс и помага на всеки приятел във всяко дело, свързано с неговото ведомство. Той излива дъжда, показвайки бъдещето или настоящето във водата на онези, които прибегват до хидромантия, или гледане на вода.

Порутху-Мадан - „изскубаният се“ демон, е най-силният от всички изброени; всеки път, когато се дават представления, в които се изисква физическа сила, например *левитация* или усмирение на диви животни, той помага на изпълнителя, поддържа го над земята или преодолявайки силата на животното още преди усмирителя да е произнесъл заклинанието си. По такъв начин за всяко физическо проявление (манифестация) има специален клас елементални духове, които управляват съответната сфера.

Връщайки се отново към левитацията на човешки и неодушевени тела в съвременните кръжоци

по спиритизъм, ние трябва да отпратим читателя към уводната глава на този труд (виж „Издигане във въздуха“). Във връзка с разказа за Симон Мага ние приведохме обясненията на древните за това, как могат да бъдат осъществявани левитациите и пренасянето на тежки тела по въздуха. Тук ще се опитаме да съставим хипотеза за същото, но вече във връзка с *медиумите*, т.е. с лицата, които са смятани за безсъзнателни в момента на извършването на феномените, доколкото вярващите са убедени, че тези проявления са предизвиквани от развъплътени „духове“. Не е необходимо да повтаряме това, което вече достатъчно подробно бе обяснено по-рано. Съзнателното издигане във въздуха при подходящи електромагнитни условия е достъпно само за *адепта*, когото външните влияния на различни духове никога няма да победят, тъй като той винаги остава господар на своята ВОЛЯ.

По такъв начин левитацията винаги се извършва вследствие съобразяването със закона - също толкова неуловим, колкото онзи закон, който кара недокоснат предмет да си остане на мястото. И къде трябва да търсим този закон - вътре или извън теорията за молекулярното притегляне? Съществува научна хипотеза, че формата на енергия, която за първи път съединява материята на звездните мъглявини и я привежда в завихрено кръгово движение, е електричеството, и съвременната химия изцяло е построена върху теорията на електрическите поляриности на атомите. Водните смерчове, торнадото, вихрите, циклоните и ураганите несъмнено също са резултат от електрическо въздействие. Тези явления са изследвани както отгоре, така и отдолу.

Забележете как тази сила в условията на сухата и топла земна повърхност може да натрупва динамична енергия, способна да повдигне огромни водни маси, да пресова атмосферните частици и (носейки се над ландшафта) да изкоренява дървета, да разрушава скали и постройки и да разхвърля техните отломки по земята. Електрическата машина на Уайлдър генерира индуцирани електромагнитни токове с такава огромна сила, че произвежда светлина, при която може да се чете дребен печатен шрифт в тъмна нощ на разстояние две мили от източника на светлината.

Още през 1600 г. Джилбърт в едно свое съчинение е формулирал принципа, че земното кълбо само по себе си е огромен магнит. Някои от нашите най-изтъкнати изследователи на електричеството вече започват да разбират, че човекът също притежава това свойство и че взаимните влечения и отблъсквания в отношенията между хората могат (поне частично) да намерят своето обяснение в този акт. Опитът на посетителите на спиритичните кръжоци потвърждава това мнение. Професор Николай Вагнер от Петербургския университет казва в тази връзка: „Топлината или *може би електричеството на седящите* зад тази (маса изследователи в спиритичния сеанс трябва да се концентрира в масата и постепенно да се трансформира в движение. В същото време (или след малко) психичната енергия се обединява, за да помогне на тези две други сили. *Под психична енергия* аз разбирам това, което се развива от всички други енергии на организма. Тази комбинирана енергия, създадена от няколко различни енергии, е способна да се проявява в една или друга степен в зависимост от нивото на развитие на отделния индивид“. Той смята, че върху процеса на проявление на феномена влияят влажността и температурата на въздуха. Помнейки това, което беше казано за по-фините форми на енергиите (съществуването на които в природата беше доказано от херметистите), и приемайки хипотезата, издигната от господин Вагнер, че „силата, предизвикваща всички тези манифестации, е концентрирана в медиума“, дали не бихме могли да допуснем мисълта, че медиумът сам по себе си образува ядро (толкова съвършено, колкото и системата на постоянните стоманени магнити в динамомашината на Уайлдър), което генерира достатъчно силни астрални токове, способни да повдигнат в своите вихри дори човешко тяло? Не е задължително повдигнатият по такъв начин предмет да придобие въртливо движение, тъй като разглежданият от нас феномен (за разлика от вихъра) е управляван от разум, способен да предпази вдигнатото тяло от въртене.

Левитацията в този случай може да се представи като чисто механичен феномен; Инертното тяло на пасивния медиум се издига от енергийните вихри, създадени от елементални духове, възможно в някои случаи и от човешки духове. Левитацията на адепта обаче е нещо противоположно - тя (както отбелязахме по-горе) представлява специфичен електромагнитен ефект, адептът изменя поляриността на своето тяло така, че тя става разноименна спрямо атмосферата и едноименна към поляриността земята; следователно атмосферата започва да го

привлича, а той самият запазва будно съзнание през цялото време. Подобни зеномени на левитация са възможни и в случаите на някои болявания, които променят полярността на човешкото тяло така, както винаги в по-голяма или по-малка степен става при болест. При тези случаи обаче е малко вероятно болният да е запазил съзнателността си.

При наблюденията над въздушните вихри, осъществени през 1859 г. в района на Скалистите планини „вихърът подхванал вестника..." и го издигнал на около 200 фута височина. Там той останал за дълго време, люлеейки се напред-назад, докато продължавало възходящото движение на въздушните потоци. Разбира се, учените ще кажат, че в дадения случай не може да се прави паралел с левитацията на човешкото тяло, защото никакъв вихър или завихряне не можели да се образуват в стаята и да достигнат сила, способна да повдигне медиума; но това може да бъде извършено от астралната светлина или от духа, които си имат собствени и доста специфични закони на динамика. Онези, които познават и разбират тези закони, твърдят, че тълпата от хора (намиращи се във възбудено състояние, отразяващо се върху физическата им система) излъчва в пространството електромагнитни еманации, които при достатъчно висока интензивност могат да доведат цялата заобикаляща атмосфера до хаотично състояние. При това може да бъде породен електрически вихър, достатъчно мощен, за да предизвиква странни феномени. В този смисъл полесно може да бъде разбрано, че въртенето на дервишите, дивите танци, полюляванията, жестикулациите, музиката, възклицанията на фанатиците и екстатичите имат една обща цел - създаване на такива астрални условия, които да благоприятстват психологичните и физическите феномени. *Същността* на церемониите, предизвикващи религиозно въодушевление, също ще бъде по-добре разбрана, ако се има предвид (т.е. ако не се забравя) горепосоченото.

Тук обаче възниква още един въпрос, който трябва да обсъдим. Ако медиумът се явява ядро (център) на магнетизъм и проводник на тази сила, тогава той трябва да бъде подчинен на същите закони, както и металният проводник, и трябва да бъде притеглян към своя магнит. Затова, ако невидимите сили (разумите), разпореждащи се с този феномен, формират непосредствено над медиума магнитен център с необходимата сила, защо тогава тялото на медиума да не бъде издигнато във въздуха, въпреки земното притегляне? Ясно е, че в случаите, когато медиумът не осъзнава, че се издига във въздуха и изобщо какво става с него, е необходимо да се допусне присъствието на някакъв друг разум. Имайки предвид разнообразието на предлаганите доказателства (не само от нашите изследвания, които не претендират за авторитет, но и от изследванията на мистър Крукс и много други сподвижници от различни страни и епохи), ние няма да прекратим усилията си да поддържаме тази хипотеза, която учените не искат да изучат с достатъчно търпение, дори когато тя е санкционирана от най-изтъкнатите светилища от тяхната среда.

Още през 1838 г. читателската публика беше информирана за [някои феномени, които били по-необикновени от всички сегашни [феноменални прояви, взети заедно. Знаменитата кореспонденция между двамата известни месмеризатори - Делюз и Билът, е била публикувана във Франция, а описаните от тях чудеса са били обсъждани във всички слоеве от обществото. Билът вярвал непоколебимо в явяването на духове, защото (по собствените му думи) 'той ги е виждал, чувал и пипал. Делюз бил също толкова убеден (в тази истина, колкото и Билът, и заявил, че човешкото безсмъртие и връщането на мъртвите, или по-точно на техните сенки, според него са напълно доказани факти. Материални предмети са му били донасяни от невидими ръце от далечни места и по най-важните въпроси той се е допитвал до невидими разуми. „В тази връзка - казва той - аз не мога да си представя как духовни същности могат да носят материален предмет". Бидейки по-скептичен и по-малко интуитивен от Билът, той все пак се съгласява с последния, че „проблемът за спиритизма не е въпрос на мнения, а на фактически установени резултати".

До същото заключение стигнал и петербургският професор Вагнер. Във втората си статия „Медиумични явления (феномени)", публикувана през декември 1875 г., той отправя следния упрек към господин Шкляровски, един от материалистичните критици „Дотогава, докато явяванията (манифестациите) на духове са били слаби и спорадични, ние, учените, можехме да се самозаблуждаваме с теориите за несъзнателната мускулна или мозъчна дейност, приписвайки всичко останало на фокусничеството... Тези чудеса обаче станаха в последно време твърде пора-

зителни: духовете се показват в осезаеми материални форми, които могат да бъдат докосвани и с които всеки подобен на вас учен-скептик може да общува по желание - дори може да претегли и измери духа. Ние не можем да упорстваме повече, защото това голо отричане става абсурдно - то започва да прилича на безумие. Постарайте се да разберете това и се смирете с възможността за съществуването на т.нар. невъзможни факти".

От допира с магнит желязото се намагнитва само временно, а стоманата - завинаги. Стоманата представлява също такова желязо, само че карбонизирано; но все пак този процес силно променя природата на метала по отношение на магнита. По подобен начин може да се каже, че медиумът е обикновен човек, който се магнетизира от прилива на астралната светлина, а доколкото устойчивостта на магнитните свойства на метала се измерва с неговото по-голямо или. по-малко сходство със стоманата, дали тогава не можем да предположим, че интензивността и устойчивостта на медиумичните сили е пропорционална на степента на насищане на медиума с магнетична или астрална енергия?

Това състояние на наситеност може да, бъде или вродено, или придобито по един от следните начини: чрез процес на месмеризация; вследствие въздействието на духове; под влияние на собствената воля. Това състояние може да бъде и наследствено, подобно на всяка друга физическа или ментална особеност; много (даже повечето) от великите медиуми са имали сред прародителите си едно или повече до известна степен медиуматично лице. Месмеричните субекти също лесно преминават към висшите форми на т.нар. ясновидство и медиумизъм; такива личности са например Грегъри, Делюз, Пюисегюр, Дьо Поте и други авторитети. Колкото до процеса на самонасищане, ние трябва да се обърнем към отчетите за целеустремените свещенослужители от Япония, Сиам, Индия, Тибет и Египет, както и от някои европейски страни, за да се убедим в реалността на това явление. Продължителното и неотстъпно усилие за придобиване власт над материята води до особено състояние, за което вече бяха приведени немалко примери. Човекът, овладял екстаза, е в състояние толкова -да укрепи силата на своята воля, че да всмуче в себе си (като във водовъртеж) пребиваващата в астралната светлина мощ, с която той допълва природния си запас.

Явлението месмеризъм не може да се обясни с друга хипотеза, освен чрез наличието на енергиен поток, насочван от месмеризатора към субекта. Ако човек може да управлява тази енергия чрез волята си, какво може да му попречи да привлече този ток към себе си, като обърне посоката му на движение? Разбира се, нищо, освен ако възразяващите не настояват, че тази енергия се поражда в тялото и не може да бъде привлечена от някакъв запас извън него. Дори ако допуснем хипотезата, че даден човек може да създава излишък от енергия за волево насищане на друг одушевен или неодушевен предмет, тогава защо той да не може да поражда излишък за самонасищане? В труда си по „Антропология“ професор Бюкенън отбелязва, че определени жестове притежават тенденцията да следват посоките на френологичните реакции. Позата на войнственост - надолу и назад; позата на надежда и духовност - нагоре и напред; позата на твърдост -нагоре и назад и т.н. АДЕПТИТЕ на херметическата наука познават толкова добре този принцип, че обясняват всяка непреднамерена левитация на собствените си тела, казвайки, че мисълта им в същото време е била съсредоточена толкова силно върху нещо над тях, че тялото, след като се е наситило напълно с астралното влияние, е последвало менталния устрем също така леко, както една запушалка, държана под водата, ще изплува на повърхността, когато ѝ се даде възможността на поднови плуването си. Световъртежът, изпитван от някои лица, когато те стоят на самия край на пропастта, се обяснява със същия принцип. Малките деца, които имат слабо въображение, или изобщо го нямат, тъй като у тях още не се е развил страхът, рядко или почти никога не изпитват такова виене на свят. Възрастният човек с определен ментален темперамент, виждайки пропастта и въобразявайки си, че пада в нея, се поддава на привличането към земята и ако *магията на това влечение* не бъде разрушена - тялото ще последва мисълта към дъното на пропастта.

Това, че въпросният световъртеж зависи от темперамента, се доказва и от факта, че някои хора не го изпитват, и изследванията в тази област вероятно ще потвърдят, че при такива хора въображението е слабо развито. Ние имаме предвид случая с един джентълмен, който през 1858 г. притежавал толкова здрави нерви, че предизвикал ужас сред очевидците, стоейки върху

корниза на самия връх на парижката Триумфална арка със скръстени на гърдите ръце. Впоследствие същият човек (ставайки късоглед) изпаднал в ужас при опит да мине по дървен преход през двора на хотела, въпреки че преходът бил широк два и половина фута и при преминаването му нямало никаква опасност. Този джентълмен обаче, поглеждайки надолу към покрития с паваж двор, дал воля на фантазията си и в резултат щял да падне, ако не бил седнал своевременно.

Догма на науката е, че вечното движение е невъзможно; втора такава догма е твърдението, че херметистите са открили еликсира на живота и че някои от тях, приемайки го, са удължили съществуването си със срок, силно превишаващ обикновения човешки живот - това се представя като абсолютно суеверие и нелепост. Твърденията, че нисши метали били превърнати от някого в злато и че бил открит универсалният разтворител, предизвикват единствено презрителните подигравки на нашия просветен век.

Еликсирът на живота се смята за *физически невъзможен*, също толкова невъзможен, както по думите на астронома Бабине, „е невъзможна левитацията на предмет без страничен допир“; второто (превръщането на метали в злато) - е физиологичен брътвеж, породен от побъркани умове; третото (универсалният разтворител) — е химически абсурд.

Балфур Стюарт казва, че макар ученият да не може да заяви, че „е напълно запознат с всички природни сили и не може да докаже, че вечното движение е невъзможно, тъй като в действителност той много малко знае за тези сили... Той все пак мисли, че *е разбрал духа и замисля на природата* и затова априорно отрича възможността за построяване на такава машина“. Той не може да открие нейния дух, тъй като отрича самото му съществуване, а отричайки духа, той се изолира от онова съвършено разбиране на вселенския закон, който би освободил съвременната философия от хилядите ѝ мъчителни дилеми и грешки. Отрицанието на професор Б. Стюарт се основава върху доста неподходяща аналогия (също като тази на френския му съвременник Бабине) и той явно изпада в подобно заблуждение. Самата Вселена илюстрира вечното движение; и атомичната теория, която се оказа такъв балсам за изтощените умове на изследователите на космоса, се основава върху това движение. Телескопните търсения в пространството и микроскопните изследвания на тайните на микросвета в капката вода разкриват пред нас действието на същия закон. И доколкото всичко, което е долу, е подобно на онова, което е горе, то кой ще се осмели да каже, че когато законът за запазване на енергията бъде по-пълно разбран и двете допълнителни енергии, известни на кабалистите, бъдат присъединени към каталога на ортодоксалната наука - че тогава няма да може да бъде изобретена машина, която да работи без съпротивление и да се снабдява с нова енергия, попълваща тази, която е била изразходвана?

„Преди петдесет години - казва достойният мистър Лара -един хамбургски вестник напечата съобщение за това, че между Манчестър и Ливерпул се открива железница - това се окачествявало като груба измислица, а съобщението завършвало с думите: „И до каква степен са доверчиви тези англичани!“ Поуката от посочения пример е очевидна. Неотдавна един американски химик открил нов състав, който той нарича МЕТАЛИН. Той дава надежда, че триенето в значителна степен може да бъде преодоляно. Едно е несъмнено - когато човек открие вечното движение, той ще бъде в състояние да разбира всички тайни на природата.

Същото можем да кажем за еликсира на живота. Под живот ние разбираме физическия живот, тъй като душата по принцип е безсмъртна, доколкото е съединена с божествения безсмъртен дух. Но *продължително* или *постоянно* не означава непременно безкрайно. Кабалистите никога не са твърдели, че е възможен безкраен физически живот и безкрайно движение. Аксиомата на херметизацията твърди, че вечни са само Първопричината и непосредствените ѝ еманации, а именно нашите души (искрите на вечното Централно Слънце), които ще бъдат притеглени обратно към него и ще останат нерушими и вечни. Те също така твърдят, че овладяването на съкровенията (окултните) сили на природата, още неоткрити от материалистите, дава възможност да бъде удължен физическият живот и механичните движения за много продължителни срокове. Философският камък е имал повече от едно значение, отнасящо -се до тайнствения му произход. Професор Уайлдър в тази връзка казва: „Алхимичните изследвания са носели по-универсален

характер и това е било добре известно на онези няколко автори, които са писали за него; алхимията винаги е била допълнение, почти идентично на окултното магично знание, некромантията и астрологията. Вероятно това е следствие от факта, че всички тези сфери на окултното знание са форми на спиритуализма, който е съществувал навсякъде през всички векове на човешката история".

Тялото на човека е направено от кал, както казва „Книга на Битието" тази алегория лишава съвременните лаборанти-химици от правото да бъдат първооткриватели - древните първи са открили неорганичните елементи, формиращи човешкото тяло. Ако авторът на „Книга на Битието" е знаел това, а Аристотел е, учел за идентичността на жизнения принцип на растенията, животните и хората, тогава е очевидно, че нашето родство с майката Земя е установено твърде отдавна.

Ели дьо Боумонт неотдавна отново потвърди старото учение на Хермес за това, че съществува земно кръгово течение, циркулация, подобна на кръвообращението в човешкия организъм. След като дори тази стара като света доктрина учи, че природата постоянно възобновява изразходваните си енергии, всмуквайки ги от универсалния енергиен източник, защо тогава човекът, нейното дете, трябва да се отличава от своя родител? Защо човек по пътя на откриването на този източник на обновяваща енергия да не може да извлече от земята този сок или квинтесенция, за да възстанови собствените си сили?

Това е *могло* да бъде великата тайна на алхимиците. Спрете циркулацията на тези земни сокове и ще получите застой, гниене, смърт. Спрете в човека циркулацията на флуидите и ще настъпи застой, поглъщане, износване от старост и смърт. Алхимиците са открили някакъв химически състав, способен да запазва чисти нашите вътрешни канали за циркулация. Ако водата от някои минерални източници има такъв успех при лечението на болести и възстановяването на физическата жизнеспособност, тогава защо се смята за нелогично твърдението, че ако успеем да изтеглим първоматерията от природата, тогава източникът на младост вече няма да е мит. Данингс твърди, че еликсирът на живота е бил получен от някои адепти в съкровенията на химически лаборатории на природата. А Робърт Бойл напомня за виното с лекарствени свойства (при сърдечноболни), което доктор Льофевър с чудодееен ефект изпробвал върху една стара жена.

Алхимията е толкова стара, колкото и самата традиция. Първият достоверен документ в тази област е заповедта на Диоклетиан, дадена 300 години след новата ера, за започване на повсеместно издирване из целия Египет на древните книги, в които се описват начини за приготвяне на злато и сребро, а след това тези книги да бъдат изгаряни. Този указ безспорно подразбира и признава историческата древност на търсените източници. Сред изтъкнатите привърженици на алхимията са споменати Соломон, Питагор и Хермес.

А какво да кажем за алкахеста, или универсалния разтворител на алхимиците, който заема второ място (след еликсира на живота) в триадата на алхимичните средства? Толкова ли е абсурдна тази идея, че да бъде смятана за недостойна дори за обсъждане в нашия век на химичните открития? Как да постъпим с историческите съобщения за хора, които наистина са правели злато и са го пусkali в оборот, и какво да направим с хората, които са свидетелствали за това като очевидци? Арнолд, Хебер, Тома Аквински, Бернард Коумс, Евгений Филалет, Баптиста Порта, Рубеус, Дорнезиус и много други средновековни алхимици

и философи на херметизма потвърждават този факт. Трябва ли всички те да бъдат обявени за халюцинатори и умопобъркани -тези, които в своите трудове привеждат лични свидетелства за осемнадесет случая за изкуствено създаване на злато. Томас Боган например отишъл при златаря, за да му продаде злато на стойност 1200 марки, но когато майсторът изразил подозрение, че това злато е твърде чисто, за да бъде добито от земята — избягал, без да вземе полагащите му се пари. В една от предишните глави ние вече привеждахме показанията на редица свидетели по този въпрос.

Марко Поло ни разказва, че в някои градове на Тибет, които той нарича *Чингипалас*, има залежи от вещество, от което правят *саламандър*: „Защото истината се състои в това, че саламандърът не е животно, както казват хората по нашите места, а вещество, намирано в земята". След това той

добавя, че турчин на име Зурфикар му разказал, че е добивал саламандър за великия хан в онези области в продължение на три години. Той твърдял, че това вещество било намирано чрез разкопки в планината, които често водели до попадане на жила. Веществото, получено от рудата, отначало било стривано, а след това разделяно на влакна и оставяно да се суши. Когато влакната изсъхвали, смилали ги и ги промивали дотогава, докато оставали само тънки, подобни на вълна нишки. Те били използвани като прежда... Направените от тях салфетки отначало не били много бели, но ако бѐдели държани за известно време в огън, те ставали снежнобели.

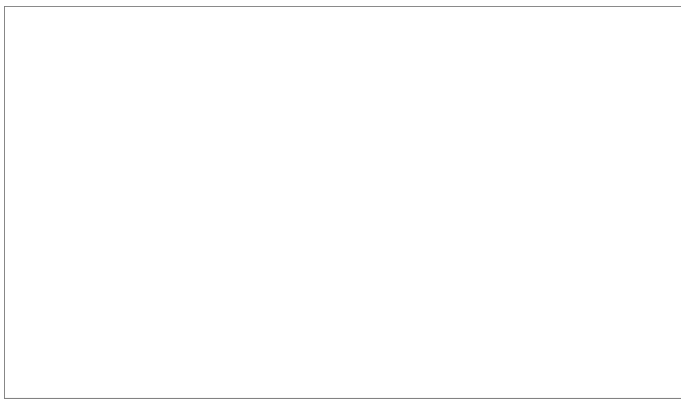
Следователно, по мнението на някои авторитети, тази минерална субстанция не е нищо друго, освен известният *азбест*, който (по думите на достопочтения А. Уилямсън) се добива в Шантунг. От него извличат масло, притежаващо необикновени свойства, чиято тайна се владее от някои ламы и индийски адепти. Това масло, бидейки втрито в тялото, не оставя никакви петна и други външни признаци и дори ако впоследствие тази част от тялото (в която то е било втрито) бѐде търкана и мита със сапун и гореща вода, това ни най-малко не се отразявало върху свойствата на тялото, придобити от втриването на маслото. Човек, в тялото на който такова масло е втрито, можел смело да стѐпва в най-горещия огън и (ако не пострада от задушаване поради недостиг на въздух) оставал невредим. Друго негово свойство е, че ако бѐде смесено с *особена субстанция*, която ние нямаме право да назоваваме, и се държи под лунните лъчи за определен срок, посочен от местните астролози, то поражда странни твари, които след това растат и се размножават. До ден днешен в тези области на Кашмир могат да бѐдат срещнати най-великите магове и мистици, за които Марко Поло твърди, че кашмирците притежават удивителни знания за дяволствата и чародействата - те дори *карат идолиите си да говорят*.

На различни религиозни секти в тази страна се приписва обладаване на свръхестествени сили. Тези секти са служели като убежище за адептите и мъдреците. В тази връзка полковник Юл посочва: „Според Вамбери дори в наши дни кашмирските дервиши изпѐкват сред останалите си мохамедански събратя по хитрост, тайнознание и изкуството на чародейството и магиите”.

Не всички съвременни химици обаче са еднакво догматични в отричането на възможностите за такива превръщания. Доктор Пайсе, Деспрез и даже отричащият всичко Луис Фипойер от Париж изглежда стоят далече от отхвърлянето на тази идея. Доктор Уайлдър казва: „Възможността за обратно превръщане на елементите в тяхната първична форма, в каквата (както предполагат) се е формирала земната кора, не се смята от физиците за абсурдна идея, както се е наемквало за това. Между металите съществува родство, често толкова близко, че това навежда на мисълта за тяхната първоначална тѐждественост. Хората, наричани някога алхимици, са могли да посвещават своята енергия на изследването на това родство така, както в наши дни Лавоазие, Дейви, Фарадей и други учени се занимават с обясняване тайните на химията”. „На учения, теософа, практикуващия лекар от тази страна, който е изучавал окултните науки и алхимията повече от тридесет години, му се удало да превърне обратно елементите в първоначалната им форма и да изготви това, което наричат „доадамова земя”. Тя има вид на кафеникава утайка, която, ако бѐде разклатена, приема опалов и други ярки цветове.

Алхимиците, като че наслаждавайки се на невежеството на непосветените, казват: „Тайната се състои в амалгамирането на солта, сярата и живака, съединени три пъти в азота чрез три сублимации и тройна фиксация”.

„Колко смешно и абсурдно!” - възкликва образованият съвременен химик. Учениците на великия Хермес обаче разбират казаното така, както завършилият Харвардския университет разбира смисъла на думите на своя професор, когато последният казва: „От една хидроксилна група можем да създадем само моноатомни състави; приложете два хидроксила и вие ще можете да формирате около същата основа редица двуатомни състави. Прикрепете към ядрото три



ГЛИЦЕРИН

„Присъединете се - казва алхимикът - към четирите букви на тетраграмата, разположена по следния начин:



Буквите на произносимото име се намират там, макар че човек може и да не ги види от пръв поглед. Неизразимата аксиома се съдържа кабалистически в тях и това е, което Учителите наричат магичен „аркан“. Арканът е четвъртата еманация на Акаша, принцип на ЖИВОТА, който е представен в третата си трансмутация като огнено слънце, око на света или око на Озирис, както го наричали египтяните. Око, нежно следящо по-малката си дъщеря - Изида, нашата майка-земя. Ето какво казва за нея трикратно великият Хермес: „Слънцето ѝ е баща, Луната - майка“. То я привлича и ласкае, а след това я отблъсква с ментална сила. Задача на изучаващия херметизма е да наблюдава неговите движения, да лови фините му токове и да ги насочва и управлява с помощта на архимедовия лост на алхимиците. Какво представлява този тайнствен лост?

Може ли физикът да отговори на този въпрос, въпреки че вижда неговото решение ежедневно? Да, той го вижда, но няма може да разбере йероглифите на тайнописа, начертан от божествения пръст върху всяка черупка в дълбините на океана, върху всяко листо, което трепти от ветреца на сияещата звезда, чиито излъчвания за него са като сияещите линии на водорода?

„Бог *геометризира*“ - казва Платон. „Законите на природата - това са мислите на Бога“ - възкликва Оерстед след 2000 години. „Неговите мисли са нерушими - повтаря този самотен изследовател на херметизма — и затова трябва да търсим истината в свършената хармония и равновесие“. По този начин, изхождайки от неделимата единица, той намерил две еманирани от нея противоположни сили, действащи една чрез друга и създаващи равновесие, и тези трите били едно цяло - питагорейската Вечна Монада, Изначалната точка, която е окръжност. Окръжността, ставайки квадрат в четирите посоки на света, се превръща в кватернер (четворка), в свършен

квадрат, имащ във всеки от четирите си ъгъла по една буква от вълшебното име на свещената ТЕТРАГРАМА. Това са четирите Буди, които са дошли и са си отишли; това е питагорейският *тетрактис*, погълнат и разтворен от единното вечно НЕ-БИТИЕ.

Преданието разказва, че върху мъртвото тяло на Хермес посветеният Изарим намерил скрижал, наречен *смарагдов*. Той съдържа няколко изречения - същността на мъдростта на херметизма. Онези, които четат само с телесните си очи, няма да разберат нищо ново или необичайно; те започват просто със заявлението, че в тях няма нищо измислено, а само това, което е истинно и абсолютно достоверно:

„Това, което е долу, е подобно на онова, което е горе, а онова, което е горе, е подобно на това, което е долу, това е чудото на единството на нещата”.

„Както всичко (съществуващо) е било създадено чрез посредничеството на една същност, така всичко се е развило от непосредствеността на приспособяването”.

„Слънцето е баща й, Луната - майка й”. „Тя е причина за всяко усъвършенстване по цялата земя”. „Силата й е свършена, ако тя е превърната в земя”. „Отдели земята от огъня, финото от грубото, действайки разумно и разсъдително”.

„Издигни се с най-голяма съобразителност от земята на небето и след това отново слез на земята и съедини силата на нисшите и висшите неща; по този начин ти ще овладееш светлината на целия свят и всеки мрак ще те напусне”.

„Това нещо има повече сила, отколкото самата сила, тъй като то ще преодолее всичко фино (всички фини неща) и ще проникне във всичко плътно (всички плътни неща)”. „То е създавало (формирало) света”.

Това тайнствено *нещо* е универсалният магичен посредник (агент), астралната светлина, която в корелациите на своите сили дава алкахеста, философския камък и еликира на живота. В херметическата философия тя носи названията Азот, душа на света, небесна дева, велик Магнес и т.н. Физичната наука я обозначава като „топлина, светлина, електричество и магнетизъм”, но игнорирайки духовните им свойства и окултната им мощ, съдържаща се в ефира, отрича всичко, което не познава. Физиката обяснява и описва кристалните форми на снежинките и техните видоизменения като хексагонална призма, която изпуска безкрайно количество нежни ледени иглички. Тя е довела тяхното изучаване до такова съвършенство, че дори е изчислена с удивителна математична точност, че всичките тези иглички се отклоняват една спрямо друга под ъгъл 60°. Може ли обаче тя по същия начин да обясни причината за това „безкрайно разнообразие от форми”, където всяка снежинка представлява най-съвършена геометрична фигура? Може би тези ледени, приличащи на звезди и цветя снежинки, въпреки всичко, което материалистичната наука знае за тях, са дъжд от послания под формата на снежинки, изпратени на земята от ръцете на духовете от висшите светове, за да бъдат прочетени те от духовните очи на онези, които се намират долу.

Философският кръст - две перпендикулярни линии, хоризонтална и вертикална, ширина и височина, които геометризиращото божество разделя в точката на пресичане и които образуват както магичен, така и научен кватернер (четворка), бидейки вписани в свършения квадрат — е основата на окултистите. В неговата мистична теория лежи ключът, който отваря вратите на всяка наука, както физическа, така и духовна. Той символизира нашето човешко съществуване, тъй като кръгът на живота описва четирите точки на кръста, които последователно символизират раждането, живота, смъртта и БЕЗСМЪРТИЕТО. В този свят има тройственост, завършвана от кватернер (четворка) и всеки елемент е делим на същия този принцип. Физиологията може да дели човека така, както физичната наука е разделила четирите първични и главни елемента на няколко десетки групи, но тя няма да може да промени нито един от тях. Раждането, животът и смъртта винаги ще бъдат троица, завършваща едва в края на цикъла. Дори ако науката замени желаното безсмъртие с унищожение, 'отново така или иначе се получава кватернер, защото Бог „геометризира”.

Възможно е да дойде ден, когато алхимията ще говори за свои сол, живак, сяра и азот, за свои

собствени символи и произволни букви, повтаряйки при това заедно с тълкувателя на „Синтез на органичните съединения“, че „не бива да се забравя, че тези групирания не са *игра на фантазията* и по мястото, заемано от всяка буква, могат да бъдат приведени солидни обосновки“.

Доктор Пейс от Париж през 1863 г. написа следното: „Между другото, нека да кажем още няколко думи за алхимията. Какво трябва да мислим за херметическата наука? Законно ли е да се вярва, че можем да превръщаме металите и да правим злато? Някои хора от деветнадесетото столетие знаят, че мистър Фипойер, доктор на науката и медицината, анализатор по химия в Школата на фармацевтите на Париж, не пожела да се изкаже по този предмет. Той се съмнява и се колебае. Той познава няколко алхимици (защото такива съществуват и сега), които, основавайки се върху съвременните научни открития и особено върху онзи единствен факт на еквивалентите, демонстрирани от М. Дюма, заявяват, че металите не са прости тела, а истински елементи в абсолютното значение на думата и следователно могат да бъдат създавани чрез процес на разграждане. Това ми дава смелост да направя крачка напред и откровено да призная, че бих бил съвсем малко учуден, ако видя, че някой прави злато. За това си имам само една причина, която мога да посоча, но тя ми изглежда достатъчна - златото не е съществувало винаги, то е било създадено при едни или други сложни химични процеси в лоното на разтопената материя на нашето земно кълбо. Възможно е и в наше време някаква част от златото да се намира в процес на образуване. Така наричаните прости тела на нашата химия може би са вторични образувания, създали се в процеса на формиране на земната маса. Това е било доказано с примера на водата, един от най-почтените елементи на древните физици. Сега ние вече можем да правим вода. Защо да не направим и злато? Изтъкнатият експериментатор Даспре направи елмаз. Наистина, това е само *научен, философски елмаз*, който не струва почти нищо на пазара, но това няма значение.“ Освен това, ние не се ограничаваме само с догадки. Има един човек, който през 1853 г. в статия, адресирана до научната общност, е подчертал следните думи: „Аз открих технология за производство на изкуствено злато, аз направих злато“. Този adept е бившият химик Теодор Тифер. Кардинал Дьо Роан, известната жертва на заговора с елмазната огърлица, е -свидетелствал, че лично е виждал как граф Калиостро прави злато и елмази. Ние предполагаме, че онези, които са съгласни с професор Т. Стери Хънт, член на Кралското общество, няма да се примирят с теорията на доктор Пейс, защото са убедени, че всички металносни рудни залежи са възникнали в резултат "от дейността на органичния живот. Затова, докато те не уредят своите различия по този въпрос и не ни кажат напълно определено какво всъщност представлява златото и дали то е продукт на вътрешната вулканична алхимия, или на повърхностната сегрегация и филтрация - дотогава ние ще им предоставим възможността сами да си уреждат конфликтите; и нека бъдат така добри да приемат по-сериозно философите на древността.

Професор Балфур Стюарт (когото никой не би се осмелил да причисли към ограничените умове) по-често от всеки друг от неговите колеги признава грешките на съвременната наука, но и той се показва толкова пристрастен по този повод, колкото и другите учени. „Доколкото вечната светлина е само друго название на вечното движение - ни казва той - и тъй като последното е невъзможно, защото ние нямаме възможност да уравновесяваме разхода на изгарящия материал, затова и херметическата светлина е невъзможно явление. Предполага се, че вечната светлина възниква в резултат от действието на магичните сили. Тази светлина несъмнено е неземна, тъй като на земята светлината и всички други форми на висшите енергии са преходни по същество“. Той се аргументира така, сякаш херметическите философи винаги са твърдели, че пламъкът, за който става дума, е обикновен земен огън, получен чрез запалване на някакви горивни материали. В това отношение херметическите философи винаги са били разбирани и тълкувани неправилно.

Историята помни много велики умове, които отначало са били скептично настроени, но след изучаването на „тайната доктрина“ са променили мнението си и са открили, че са вървели по

погрешен път. И колко несъвместимо е да се вижда как Балфур Стюарт (цитирайки някои мисли на Бейкън, наричан от него баща на експерименталната наука) в същото време твърди: „Разбира се, ние трябва да усвоим някои уроци от казаното от него... и да бъдем внимателни, *преди да се решим да отхвърлим който и да е дял на познанието* или ход на мислите като *абсолютно невъзможни!*” Той рисува пред нас Аристотел, като „придържащ се към идеята, че светлината не е тяло или еманация на някакво тяло и затова светлината е енергия или действие” и така нататък все в този дух, макар че древните първи (като се започне от Демокрит) са подсказали на Джон Далтон доктрината за атомите, а чрез Питагор и дори чрез най-древните халдейски оракули са аргументирали съществуването на ефира като универсален посредник. Въпреки това стюарт твърди, че техните идеи „не са били плодотворни”. Той допуска, че те „са притежавали велика гиниалност и интелектуална сила”, но добавя, че „са им липсвали физични, концепции и следователно техните идеи не са били плодотворни”.

Целият ни труд е протест срещу такова несериозно мислене, осъждащо древните. За да бъдем компетентни в критиката си на техните идеи и за да можем да кажем дали те са ясни и „дали съответстват на фактите”, трябва да ги анализираме възможно най-внимателно. Безполезна е да повтаряме това, за което често сме говорили и което трябва да знае всеки учен - квинтесенцията на древните знания се е намирала в ръцете на свещенослужителите, които никога не са ги записвали, както и в ръцете на онези „посветени”, които, подобно на Платон, *не са се осмелявали* да ги записват. Затова онези няколко разсъждения за материалната и за духовната вселена, които те са записали, не са могли да дадат на поколенията възможността да ги съдят правилно, дори ако вандалите на ранното християнство, както и по-късните кръстоносци и фанатиците на средновековието, не бяха унищожили три-четвърти от това, което е останало от Александрийската библиотека и последните ѝ школи. Професор Дрейпър доказва, че само кардинал Ксименс е „предал на огъня 80 000 арабски ръкописа на площадите на Гренада, при това между тях имало много преводи на класически автори”. Във ватиканските библиотеки е било констатирано, че даже в най-редките и скъпоценни древни трактати са били изтривани и зачерквани цели абзаци, за да бъдат написани вместо тях нелепи псалми.

Кой тогава от онези, които са обръщали гръб на „тайната доктрина” като на „нефилософска” и следователно незаслужаваща вниманието на научната мисъл, има правото да каже, че е опознал древните и е осведомен за всичко, което те са знаели, и сега, разполагайки с много по-големи познания от техните, разбира, че те са знаели малко, ако въобще са знаели нещо. Въпросната „тайна доктрина” съдържа в себе си алфата и омегата на универсалната наука и единствено в това „нефилософско учение” се крие *абсолютът* във философията на тайнствените проблеми на живота и смъртта. „Великите енергии на Природата са опознавани от нас само по предизвикваните от тях последствия” - е казал Палей. Перифразирайки това изказване, ние можем да кажем, че великите достижения на древността са известни на следващите поколения само по техните последствия. Ако някой вземе една книга по алхимия и прочете в нея разсъжденията на братята на „Розата и Кръста” за светлината и за златото, той несъмнено ще бъде поразен от неспособността си да разбере нищо от нея. „Херметическото злато - ще прочете той - е изливане на слънчевия лъч или светлина, проникващ невидимо и магически в тялото на света. Светлината е сублимирано злато, освободено чрез магически невидимо притегляне от материалните дълбини. По такъв начин златото е производно на светлината и

е самозараждащо се. Светлината в небесния свят представлява фино, парообразно, магически облагородено злато или „ДУХ НА ОГЪНЯ”. Златото притегля нисшата природа от металите и като се засилва и умножава, се превръща в самото себе си.”⁵¹

Въпреки това фактите си остават факти; и както Бюлът се е изразил за спиритизма, така и ние искаме да се изкажем за окултизма изобщо и за алхимията в частност. Това не е въпрос на мнения, а на *факти*. Хората наричат неизгасващите лампи *невъзможно* явление, но въпреки това (от времената на невежеството и суеверията, та чак до наши дни) такива лампи са били откривани горящи в старинни гробници, където са оставали затворени в продължение на векове. И сега съществуват хора, владеещи тайната на поддържането на

такъв огън в продължение на няколко века. Учените твърдят, че древният и съвременният спиритуализъм, магията и месмеризмът не са нищо друго, освен шарлатанство и измама: но по земята ходят 800 милиона мъже и жени с напълно здрав разсъдък, които вярват във всичко това. На кого да дадем предпочитание?

Лукиан казва: „Демокрит не вярваше в никакви (чудеса)... Той се посвети на откриването на метод, чрез който теурзите бяха в състояние да ги предизвикват; с една дума, философията го доведе до заключението, че магията изцяло се основава върху познаването на законите и процесите в природата”.

Мнението на този „смеещ се философ” има за нас особено голямо значение, тъй като маговете, обучени от Ксеркс в Абдер, са били негови наставници и освен това той в продължение на дълги години е изучавал магията на египетските свещенослужители⁵². Почти деветдесет години от своя 109-годишен живот този велик философ е правел опити и ги е записвал в книга, която (по думите на Петроний) е *описвала природата* - факт, който той е проверил сам. Според нас Демокрит не е отричал напълно *феномените*, а обратното - той е твърдял, че онези чудеса, които са удостоверени със свидетелствата на очевидци, са ставали и са могли да стават (дори и *най-невероятните*), защото са били предизвиквани с помощта на *съкровени закони на природата*.

„Денят, в който ще бъде отхвърлена която и да е теорема на Евклид, никога няма да настъпи” - казва професор Дрейпър, прославяйки изследователите на Аристотел за сметка на последователите на Питагор и Платон. Трябва ли в такъв случай да се доверяваме на редица добре осведомени авторитети (между които е и Лемприе), които твърдят, че петнадесетте книги на „Елементите” не бива да бъдат приписвани изцяло на Евклид и че много от най-ценните истини и доказателства, съдържащи се в тях, дължат произхода си на Питагор, Талес и Евдоксий. Евклид, въпреки своята гениалност, просто е бил първият, който ги е подредил и е вплел в тях собствените си теории, доколкото те са били необходими за създаването на цялостна, завършена и взаимосвързана система на геометрията? И ако тези авторитети са прави, тогава отново съвременниците са длъжници непосредствено на централното слънце на метафизичната наука - Питагор и неговата школа, заради появата на хора като Ератосфен, известен на целия свят геометър и космограф, Архимед и даже Птолемея, въпреки неговото упорито придържане към някои погрешни разбирания. Ако не бе съществувала точната наука на тези хора и отделните фрагменти на останалите след тях трудове, върху които Галилей е обосновал своите съждения, върховните жреци на науката на XIX век може би все още щяха да се намират в оковите на църквата и (през 1876 г.) да продължават да философстват върху космогонията на Августин и Бид за въртящия се около нас небесен купол и за величествената плоскост на Земята.

XIX век положително изглежда осъден на унизителни признания. Във Фелтра (Италия) била издигната статуя на Панфило Касталди, „славния *изобретател на подвижния печатен шрифт*”, а в надписа на постамен-та било добавено великодушното признание, че „Италия му въздава *почитта, която закъсня твърде много*”. Когато обаче статуята била издигната, полковник Юл посъветвал жителите на Фелтра да я съборят. Той доказал, че много други пътешественици (освен Марко Поло) са донасяли от Китай подвижни печатни шрифтове, издълбани върху специални дървени шампи. В някои тибетски манастири, където е имало типографии, ние видяхме такива дървени печатни калъпи с изрязани върху тях шрифтове, които са съхранявани като музейна рядкост. Монасите разказват, че те имат много древен произход и че в процеса на усъвършенстване на шрифтовете старите били иззети от употреба още през времето на ранния ламаизъм. Твърде е възможно в Китай тези шрифтове да са съществували още преди настъпването на християнската ера.

Нека всеки се замисли над дълбоките разсъждения на професор Роско в неговата лекция за спектралния анализ. „Новите истини трябва да намерят полезно приложение. Възможно е нито вие, нито аз да не сме в състояние да предвидим КАК и КОГА ще стане това, но всеки

момент може да дойде времето, когато най-съкровениите тайни на природата ще започнат да се използват за благо на човечеството и няма човек (поне малко разбиращ от наука), който да се съмнява в това. Кой би могъл да предскаже, че откритието на такова явление, като движението на крайниците на мъртвата жаба, когато са докосвани от два различни метала, ще доведе в рамките на няколко години до откриването на електрическият телеграф?"

Професор Роско (при посещение при Киршоф и Бунзен, когато те се занимавали със своите велики открития за природата на линиите на Фраунхофер) казва, че в неговия ум изведнъж *пробляснала* мисълта, че в Слънцето има желязо. С това професор Роско е прибавил още едно доказателство към милионите предшестващи, че великите открития обикновено идват като проблясъци, а не в резултат от умозаклучения. И много такива проблясъци ни предстои още да видим... Може би ще бъде открито, че един от последните проблясъци на съвременната наука - откриването на прекрасния зелен спектър на среброто, въобще не е нещо ново. Той, въпреки голямото несъвършенство на древните инструменти, е бил добре известен на древните химици и физици. Среброто и зеленият цвят са били асоциирани още във времената на Хермес. Луната или Астарта (херметическото сребро) е един от двата главни символа на розенкройцерите. Херметическата аксиома гласи: „Причината за великолепието и разнообразието на цветовете лежи дълбоко в свойствата на природата и съществува тайнствено родство между цветовете и звуковете". Кабалистите поставят своята „средна природа" в непосредствена връзка с Луната и зеленият лъч заема централно място сред другите, тъй като се намира в средата на спектъра. Египетските жреци са изпявали *седем* гласни звука като химн, посветен на Серапис, и при произнасянето на *седмата* гласна, както при седмия лъч на възходящото слънце, статуята на Мемнон им отговаряла. Неотдавнашните открития доказаха удивителните свойства на синьо-виолетовата светлина - седмият лъч на призматичния спектър, химически най-мощният от всички, който съответства на най-високата нота в музикалната скала. Теорията на розенкройцерите, че цялата вселена е музикален инструмент, повтаря до голяма степен доктрината на питагорейците за музиката на сферите. Звуковете и цветовете са духовни *цифри*; както седемте призматични лъча излизат от едно и също място в небесата, така и седемте сили на природата, всяка от които е *число* [изглежда местата на двете понятия са разменени по техническа грешка, защото според общото определение *цифрата* (figure) е символ за означаване на *числото* (number) - бел. ред.], се явяват излъчвания на Единното централно духовно СЛЪНЦЕ.

„Щастлив е онзи, който разбира духовните цифри и чувства тяхното могъщо влияние!" - възкликва Платон. Ние можем да добавим, че е щастлив този, който, бродейки из лабиринта на корелациите на силите (енергиите), не пренебрегва изследванията на това невидимо Слънце!

Бъдещите експериментатори вероятно ще получат почести за откритието, че музикалните тонове оказват удивително влияние върху развитието на растенията. С издигането на тази „ненаучна" идея ние завършваме настоящата глава, но ще продължаваме да напомняме на търпеливия читател за някои неща, които древните са знаели, а съвременните учени само си мислят, че знаят.

ГЛАВА XIV

ЕГИПЕТСКАТА ПРЕМЪДРОСТ

„Станалото тук, в този наш град Саис, беше записвано в свещените ни писания в продължение на период от 8000 години".

Платон, „Тимей"

„Египтяните твърдят, че от времето на царстването на Херакъл до царстването на Амазис са изминали 17 000 години."

Херодот, кн. 11, гл. 43

„Ще могат ли богословите да извлекат светлина от чистата първобитна вяра, която излъчват египетските йероглифи, за да осветят безсмъртието на душата? Няма ли да благоволят историците да обърнат внимание на първоизточника на всички изкуства и науки в Египет, покрил хиляди години преди пелазгите островите и носове на Архипелага със своите крепости и храмове?"

Глидон

Как е достигнал Египет до своите познания? Кога е настъпила зората на онази цивилизация, за удивителното съвършенство на която говорят парченцата от реликви, доставяни ни от археолозите? Уви! Устата на Мемнон мълчи и вече не дава оракулски отговори, а лишеният от реч Сфинкс е станал още по-загадъчен в своето безмълвие, отколкото по времето на Едип.

Това, на което Египет е учел другите, той не е получил по пътя на международна обмяна на идеи и открития със семитските си съседи; нито пък е получавал от тях стимули. „Колкото повече научаваме за египтяните, толкова по-необикновени ни изглеждат те" - казва един автор в неотдавна публикувана статия. От кого са могли да се научат те на прекрасните си изкуства и на многото тайни, които са умрели заедно с тях? Те не са изпращали агенти по целия свят, за да научат това, което знаят другите; точно обратното, мъдрите хора от съседните страни са заимствали от тяхното познание. Египет, гордо уединил се в омагьосаното си царство, като приказна кралица в пустинята, е творил чудеса като с вълшебна пръчица. „Нищо не доказва - казва горепосоченият автор, - че цивилизацията и знанията на Египет са нараствали и прогресирали в течение на времето, както това става при други нации; напротив, всичко най-съвършено в него *се отнася към най-ранния му период*. Че нито една нация не е знаела толкова много, колкото са знаели египтяните - това е факт, доказан от историята."

Дали не бихме могли да обясним това твърдение с обстоятелството, че доскоро нищо не беше известно за древна Индия, за това, че индусите и египтяните са били родствени народи, че те са били най-стари от древните народи и че източните етиопци (могъщи строители) са дошли от Индия вече като напълно зрял народ, носейки със себе си своята цивилизация, и може би именно те са колонизирали незаетата египетска територия? Ние обаче отлагаме по-подробното разглеждане на този въпрос до нашия втори том (виж том II, гл. 8).

„Механизмите - казва Юзебий Салверт - са били разработени от древните до такова съвършенство, каквото още никога не е било достигнато от нашите съвременници. Ние бихме искали да попитаме били ли са техните изобретения надминати в нашия век? Определено не. И в днешно време, въпреки всичките онези средства, които научният прогрес е вложил в ръцете на днешния механик, не изпитваме ли множество затруднения, опитвайки се да поставим на пиедестал един от онези монолити, които преди четиридесет века египтяните са поставяли в толкова голямо количество пред своите свещени съоръжения."

В най-дълбоката древност, в която историята може да надзърне, по време на царстването на Менес (най-древния фараон), ние намираме доказателства, че египтяните са били много по-осведомени по хидростатика и хидравлика от съвременните учени. Гигантският труд по отклоняване течението на Нил (или по-точно на трите му главни разклонения по посока на Мемфис) е бил осъществен по време на царстването на този монарх. Уилкманс казва, че Менес съвсем точно е измерил силата, на която е трябвало да противостои Нил, и е построил подпорна стена, високи насипи и огромни кейове, които обърнали течението на водите на изток и оттогава реката тече по ново корито. Херодот е оставил поетично, но все пак точно описание на езерото Моерис, наречено така на името на създалия го фараон.

Описвайки това езеро, историкът посочва, че то е имало 450 мили окръжност, а дълбочината му била 360 фута. По изкуствени канали в езерото се вливала водата на Нил за напояване на земите на много мили наоколо. Неговите многобройни диги и удобни съоръжения били направени с огромно майсторство. Много по-късно римляните са получили знанията си за хидравличните

съоръжения от египтяните, а нашите последни успехи в подобен род съоръжения на свой ред демонстрират факта на големия ни недостиг на знания в сравнение с римляните. Така например, ако те са били запознати с това, което в хидростатиката се нарича велик закон, тогава изглежда те по-малко са знаели за материалите, които нашите инженери наричат водонепроницаеми съединения.

Тяхната неосведоменост е достатъчно добре доказана от системата им за водоснабдяване — те са строели големи водопроводи, вместо с по-малки разходи да прокарат железни тръби под земята. По всичко личи, че египтяните са използвали значително по-добри методи за своите канали и водоснабдяване. Въпреки това инженерите, наети от Лесип за строителството на Суецкия канал, които били изучили всичко, което римското знание е могло да им даде (от полученото от египтяните), се смеели, когато за отстраняване на някои недостатъци в тяхната работа били посъветвани да изучат експонатите на египетските музеи. В крайна сметка те успели да придадат на бреговете на „тази дълга и безобразна канавка - както професор Карпентър нарекъл Суецкия канал - достатъчна здравина, за да стане каналът проходим воден път за корабите, а не капан от кал, какъвто е бил отначало".

Алувиалните отлагания на Нил в продължение на изминалите тридесет века напълно са променили площта на неговата делта така, че тя непрекъснато е нараствала по посока към морето, увеличавайки територията на хедива. В древни времена главното устие на реката се наричало Пелузианско: каналът Нехо, прокаран от един от царете, е водел от Сен към това разклонение. След поражението на Антоний и Клеопатра при Актиум било предложено част от флотата да мине по канала към Червено море, което показва каква дълбочина са успели да осигурят инженерите от онези времена. Заселниците в Колорадо и Аризона неотдавна са възстановили плодородието на огромни участъци от засушливи земи чрез напоителна система и са получили немалко похвали за това от съвременниците си. На разстояние 500 мили над Кайро се разпростира ивица земя, отвоювана от пустинята и превърната (по думите на професор Карпентър) „в най-плодородната почва на земята". Той казва: „Хиляди години тези разклоняващи се канали са довеждали тук прясна вода от Нил, напоявайки тясната земна ивица така, както във времената на ранния период на египетските монарси".

Френската провинция Артуа е дала името си на артезианските кладенци, тъй като тази форма на напояване за първи път е била приложена именно там, но ако отворим китайските летописи, ще открием, че такива кладенци са били разпространени дълго преди християнската ера.

Ако се обърнем сега към архитектурата, пред нашите очи ще се появят удивителни съоръжения, които трудно могат да бъдат описани. Позовавайки се на храмовете на Филае, Абу Симбел, Дендера и Едву, професор Карпентър казва: „Тези огромни прекрасни постройки... тези гигантски храмове и пирамиди притежават такива размери и красота, които все още впечатляват с величието си след хиляди години". Той е поразен „от възхитителното майсторство, с което камъните са били намествани толкова точно един до друг, че между тях трудно може да бъде пъхнат нож". В любителските си археологични посещения по светите места той е забелязал още едно от онези „любопитни съвпадения", към които негово светейшество Римският папа може да почувства известна заинтересованост. Професорът разказва за „Египетската Книга на мъртвите" (скулптурно изобразена на древните паметници) и за древното вярване в безсмъртието на душата. „Най-забележително е това - казва професорът, - че виждаш как не само това вярване, но и езикът, чрез който то е изразено, напомня езика на християнското откровение." Той допуска, че тази йерограма е била издълбана около 2000 години преди новата ера.

Според Бунзен, изчисленията на когото са смятани за най-точни, масата на каменните блокове, формиращи Великата пирамида на Хеопс, възлиза на 82 111 000 фута. Огромното количество от правоъгълни обработени камъни показва ненадминатото изкуство на египетските каменоделци. Разказвайки за Великата пирамида, Кенкрик посочва: „Местата на допир между камъните едва се забелязват и са не по-широки от сребърна хартия, а циментът е толкова здрав, че фрагментите на облицовъчните камъни все още стоят на първоначалните си места, въпреки дългите векове и различните стихийни бедствия. Кой от нашите съвременни архитекти и химици е в състояние да създаде отново такъв неразрушаващ се цимент, както в древен Египет?"

„Изкуството на древните в обработката на камъка - казва Бунзен - се е проявила най-ярко в тяхното умение да работят с огромни каменни парчета, от които били създавани многобройните монолитни обелиски и статуи с височина до четиридесет фута." Тези парчета не са били обработвани с взрив - към тях прилагали следния метод: вместо използване на големи железни клинове, които биха разцепили камъка, египтяните са изрязвали по цялата дължина на камъка неголяма вдлъбнатина (но дълга например 100 фута) и по цялата дължина на вдлъбнатината били набивани дървени клинове; след това те наливали вода във вдлъбнатината, клиновете набъбвали едновременно и с огромна сила равномерно разцепвали камъка по цялата дължина така равно и чисто, както елмазът разрязва стъклото на прозорец.

Съвременните географи и геолози са доказали, че въпросните монолитни камъни са били доставяни от много големи разстояния, но учените не могат да разберат с какви транспортни средства това е било направено. Старинните ръкописи разказват, че това е било осъществено с помощта на преносими релси. Релсите са били поставяни върху надути кожени чували, които били направени много здрави благодарение на предварителната им обработка по същия принцип, който се е прилагал и за мумифициране. Тези изкусно направени възглавници предпазвали релсите от затъване дълбоко в пясъка. За тях споменава Мането и добавя, че те били направени толкова добре, че не са износвали по цели столетия.

Времето на възникване на стотиците пирамиди в долината на Нил не може да бъде установено със средствата, с които сега разполага европейската наука, но Херодот ни съобщава, че всеки от царете построявал по една пирамида за ознаменуване на своето царстване, която впоследствие служела и като негова гробница. Херодот обаче не е казал всичко, макар добре да е знаел, че *истинската* цел на издигането на пирамиди е много по-различна от онази, която официално им е била приписвана. Ако преодолееше религиозната си коректност, той би могъл да добави, че външно пирамидата символизира творещото начало на природата и заедно с това илюстрира принципите на геометрията, математиката, астрологията и астрономията. Отвътре това е бил величествен храм, в тъмните уединени помещения на който се разигравали мистерии, стените на който често са ставали свидетели на сцени на посвещения на членовете на царското семейство. Порфирият саркофаг (който според професор Смит, астроном на Кралското шотландско общество, е сандък за съхраняване на житото) е представлявал в действителност *купел за кръщение*, излизайки от който неофитът бил смятан за „наново родил се" и ставал адепт.

Херодот ни дава сравнително точна представа за огромния труд, полаган при превоза на всяко едно от тези гигантски парчета гранит. То било 32 фута дълго, 21 фута широко и 12 фута високо. Според някои изчисления теглото му е било около 300 тона. Необходим е бил трудът на 2000 души в продължение на три години, за да бъде докарано това парче от Сиана до делтата на Нил. Глидон в труда си „Древният Египет" привежда цитат от Плиний с описание на приготвянето за превоза на обелиска, издигнат от Птолемей Филадельфийски в Александрия. Изровен бил канал от Нил до мястото, където лежал обелискът. Към обелиска били докарани две лодки. Те били натоварени с камъни, всеки с тегло по един кубичен фут; теглото на обелиска било изчислено точно от инженерите и камъните, с които били напълнени лодките, съответствали на теглото на обелиска, за да могат лодките да потънат дотолкова, че да могат да минат под него. След това постепенно започнали да изваждат камъните, лодките се издигали, повдигайки обелиска, и заплували надолу по реката.

В Египетския отдел на Дрезденския или Берлинския музей (не можем да си спомним в кой точно) има рисунка, изобразяваща работник, който с кошница на гърба си се изкачва по още недовършена пирамида. Това подсказало на някои египтолози мисълта, че блоковете на пирамидите са били приготвяни на място. Някои съвременни инженери мислят, че портландският цимент, двоен силикат на варта и глинозема, е всъщност неразрушаващият се цимент на древните. От друга страна, професор Карпентър твърди, че той е направен от това, което геолозите наричат нумулитен варовик. Той е по-нов от стария тебешир и се е образувал от черупките на организми, наричани „*нумулити*" (големи колкото шилингова монета). Никой от заелите се да решат този спорен въпрос (от Херодот и Плиний до последния странстващ инженер), който е имал възможността да види тези величествени паметници на отдавна изчезнали династии, не е бил в състояние да ни каже как такива гигантски маси материал са били

доставяни и издигани на необходимото място. Бунзен приписва на Египет 20 000 години древност. Но дори ако се доверяваме на съвременните авторитети, ние ще разполагаме само с догадки. Сегашните изследователи не са в състояние да ни кажат нито с каква цел са били строени пирамидите, нито по време на коя династия е била издигната първата от тях, нито от какъв материал са били построени. Те работят само с догадки.

Професор Смит ни е дал най-точното математично описание на Великата пирамида, което изобщо може да бъде открито в литературата. След като показва астрономическите съотношения на тази постройка, той толкова ниско оценява знанията на египтяните, че си позволява да твърди, че порфирият саркофаг в покое на фараона представлява общата мерна единица на двете най-просветени нации на земята - англичаните и американците. Една от „Книгите на Хермес“ описва някои пирамиди, издигнати на брега на морето, „чиито вълни в безсилна ярост се удряха в тяхната основа“. Това означава, че географските очертания на тази страна са се променили и може да послужи като указание за това, че ние сме длъжни да припишем на древните „зърнохранилища“, „магическо-астрологичните обсерватории“ и „царските гробници“ произход преди появата на Сахара и другите пустини. Това предполага значително по-голяма древност от онези скромни няколко хиляди години, които египтолозите така великодушно дават на Египет.

Известният френски археолог доктор Риболд предоставя на читателите възможността сами да съдят за културата, която е преобладавала в Египет 6000 години преди Христос, казвайки, че по онова време там е имало „не по-малко от 30 или 40 школи за жреци, в които са били изучавани окултни науки и практическа магия“.

Друг автор твърди, че „неотдавнашните разкопки в развалините на Картаген разкриха следи от цивилизация, изтънчено изкуство и разкош, засенчващи древния Рим“. По времето, когато една империя е покорявала света единствено със силата на оръжието си, друга се е явявала последна и най-съвършена представителка на раса, която .стотици години преди Рим да бъде основан е ръководела цивилизацията, просвещението и мисълта на човечеството. „Това е онзи Картаген, който по думите на Апиан е съществувал още през 1234 година преди новата ера, иначе казано - съществувал е 50 години преди превземането на Троя; а не е другият, общоизвестен Картаген, който уж бил построен от Дидо (Елиса или Астарта) четири века по-късно.“

Тук ние откриваме още една илюстрация към учението за циклите. Признанията на Дрейпър относно астрономичната ерудиция на древните египтяни намират потвърждение в един интересен факт, приведен от мистър Дж. М. Пибълс, който го е заимствал от лекция, прочетена във Филаделфия от професора по астрономия О. М. Митфел. Върху саркофага на една мумия, намираща се сега в Британския музей, са били изобразени зодиакалните знаци с точното местонахождение на планетите по време на есенното равноденствие през 1722 година преди християнската ера. „Луната и планетите съвсем точно заемали онова място в небето, което било посочено в изображението на зодиака върху саркофага в Британския музей.“^[40]

Професор Джон Фиске, критикувайки „Историята на интелектуалното развитие на Европа“ на доктор Дрейпър, се нахвърля върху доктрината за цикличното развитие, заявявайки, че „ние никога не сме чували нито за началото, нито за края на каквото и да е исторически цикъл и нямаме никакви убедителни доказателства, че преминаваме сега през някакъв цикъл“. Той упреква автора на този убедителен и обмислен труд в „постоянна и странна склонност не само да приписва най-добрата част от гръцката култура на египетски източници, но и постоянно да възвеличава неевропейските цивилизации за сметка на европейската“. По същата логика в такава „странна склонност“ могат да бъдат обвинени и най-великите гръцки историци. За професор Фиске ще бъде много полезно още веднъж да прочете трудовете на Херодот. „Башата на историята“ нееднократно признава, че Гърция дължи всичко на Египет. Колкото до твърдението, че светът никога не е чувал нито за началото, нито за края на каквото и да е цикъл, тогава си струва да хвърлим поглед към много, покрити със слава нации, които са слезли от историческата сцена. т.е. са стигнали до края на великия си национален цикъл. Сравнете Египет от древността с неговото съвършено майсторство, наука и религия, славните му градове и паметници, с Египет на днешния ден, населен от чужденци, с неговите развалини, служещи за обиталище на прилепите, и с няколкото копти, единствено оцелелите наследници на това величие, и ще видите дали теорията на цикличността е правилна. Според Глидон, на когото Фиске сега възразява: „Филолозите, астрономите, химиците, живописците, архитектите и лекарите трябва да се върнат в Египет, за да научат за произхода на езика и писмеността, календара и слънчевото движение, изкуството да се реже гранит с меден резец, да се придава еластичност на медния меч, да се изготвя стъкло с различни оттенъци на дъгата, да се транспортират отделни парчета от полиран сиенит с тегло 900 тона на всякакво разстояние по вода и суша, да се строят арки - със заоблени и остри върхове, с ненадминато до днес майсторство и точност (2000 години преди в Рим), да се създават скулптурни дорийски колонии 1000 години преди доорийците да започнат да бъдат споменавани в историята, да се рисуват фрески

с неизбледяващи бои, да се получават практически познания по анатомия и строителство на пирамидите, отправящи предизвикателство към времето".

Всеки майстор-занаятчия може да види в египетските паметници постиженията на своя занаят, какъвто е бил той преди 4000 години, независимо дали ще бъде майстор на колела, правещ колесници; ботушар, опъващ двоя насмолен обушарски конец; крояч на кожи, използващ нож със същата форма, която и сега се смята за най-добрата; тъкач, използващ същата ръчна совалка; тенекеджия-калайджия, използващ същата тръба за обдухване, която и досега се смята за най-ефективната; майстор на печатите, изрязващ върху тях йероглифи с такива имена, както Шухо, живял преди повече от 4000 години - всички тези и още много други поразителни свидетелства за египетския приоритет в много сфери на живота изискват само един поглед върху гравюрата на Роселини, за да се убедят хората в тях.

„Навярно - възкликва мистър Пибло - тези храмове на Рамзес и гробниците са представлявали такова чудо за Херодот, каквото те се явяват и за нас!"

Дори във времената на Херодот обаче безжалостната ръка на времето вече е била оставила следите си върху техните постройки и някои от тях, споменът за които бавно е угасвал, биха изчезнали в бездната на забравата, ако не са били „книгите на Хермес". Цар след цар, династия след династия са минали в блестящо шествие пред очите на поколенията и тяхната слава се разчула по цялата обитавана част на Земята. Покривало на *забравата* обаче забулвало тях и техните паметници още преди първият от нашите авторитети по история (Херодот) да е запазил за поколенията спомените за световното чудо - Великия лабиринт. Отдавна приета библейска хронология е сковала умовете не само на духовенството, но дори и на разкъсващите оковите учени,"; които (изследвайки доисторическите останки в различните части на света) постоянно се страхуват да не престъпят периода от 6000 години, сочен досега от богословите като възраст на нашия свят. Когато Херодот е намерил Лабиринта, той вече и бил в руини, но въпреки това възхищението на този историк от строителите на Лабиринта нямало граници. Той с пълно основание е смятал Лабиринта за произведение, по-удивително от пирамидата, и в качеството си на очевидец подробно го описва. Френски и пруски учени, също както и много египтолози, потвърждават данните за местонахождението му и за тъждествеността на благородните му развалини, както и описанието, дадено от гръцкия историк. Херодот разказва, че е намерил там 3000 стаи, половината от които се намират под земята, а другата половина - на повърхността ѝ. „Горните стаи - казва той - аз самият намерих и разгледах подробно. В подземните зали (*които може би съществуват и досега*) отговарящите за тези помещения не ме пуснаха, защото е известно, че там се намират гробниците на царете, които са построили Лабиринта, както и гробниците на свещените крокодили. Горните стаи аз видях със собствените си очи и според мен те превъзхождат всичко друго, създадено някога от човека.

Аз минавах от дворовете в залите, а от тях в колонади, от колонадите в други домове и отново в дворове, невиджани преди това. Покривите и стените навсякъде бяха каменни, като и едните, и другите бяха покрити с изкусна резба. Всеки двор беше заобиколен от колони, които бяха издигнати от бял камък и бяха украсени с изящни скулптурни изображения. В ъгъла на Лабиринта се издига пирамида с височина 40 фатома⁴ - мярка, равна на разперените човешки ръце, с изсечени върху нея големи фигури. Просторен подземен проход водеше към вътрешността."

Ако Лабиринтът е бил такъв, когато го е разглеждал Херодот, каква в такъв случай е била древната Тива — град, разрушен много преди периода на Псаметикус, царствал 530 години след разрушаването на Троя? Ние научаваме, че по негово време столица е бил Мемфис, докато от блестящата Тива са били останали само *развалини*. И ако сега ние (които можем да си съставяме мнение единствено въз основа на развалините на онова, което е било в руини толкова много векове преди нашата ера) сме поразени при разглеждането на тези развалини, тогава какъв ли е бил видът на Тива в дните на нейните разцвет и слава? Карнакът - храмът, дворецът, развалините - както и да ги наричат археолозите, са техните единствени представители.

Издигащи снага в самота и забрава, те остават емблема на една величествена империя; забравени

от времето, но надживяващи вековете, те свидетелстват за умението и изкуството на древните. Който не може да почувства и да види интелектуалното величие на расата, която ги е планирала и построила, той действително е лишен от духовната сетивност на гения.

Шамполион, който е прекарал почти целия си живот в археоложки изследвания, дава простор на чувствата си в следното описание на Карнак: „Площадът, покрит с много развалини на здания, е квадратен; всяка от страните му е дълга 1800 фута. Всеки посетител е изумен и *обхванат от съзнанието за величието* на тези благородни развалини, от щедростта и величието на тяхното майсторство, откривани във всичко". Нито един народ, древен или съвременен, не е извисил архитектурното изкуство до такива мащаби, до такава възвишеност и грандиозност, както древните египтяни. Въображението, което в Европа се извисява над нашите портали, в Египет се задъхва и *обезсилено пада* в подножието на колонадата на Карнак, съставена от сто и четиридесет колони! В една от залите му би могла да се побере цялата катедрала на Парижката света Богородица и дори тя не би достигнала тавана ѝ и би изглеждала като малко украшение в центъра на залата".

Един журналист от английската преса (от 1870 г.) изказва следната мисъл: „В Карнак се откриват толкова много дворове, зали, врати, колони, обелиски, монолитни фигури, скулптури, дълги редове от сфинксове, че за съвременния ум това е непостижимо".

Френският пътешественик Дестон допълва: „Разглеждайки всичко това, е трудно да се повярва в реалното съществуване на толкова много постройки, събрани на едно място. Колко труд и средства са били необходими за това великолепие! Може би е по-добре читателят да си представи всичко това като сън, тъй като този, който сам е виждал тези руини, понякога се е съмнявал дали действително вижда това и дали то не е сън... Там, по периферията на светилището, има езера и планини. Тези две здания са избрани като примери от почти неизчерпаемия списък. Цялата долина и делтата на Нил, от водопадите до морето, са били покрити с храмове, дворци, гробници, пирамиди, обелиски и колони. Скулптурните изображения са достойни за най-високи похвали. Техническото съвършенство, проявено от художниците върху гранита, серпантина и базалта, е ненадминато според мнението на всички познавачи... Животните и растенията изглеждат като живи, а изящните предмети са покрити с прекрасна резба, изобразяваща сухопътни и морски сражения, както и сцени от домашния живот, които се срещат навсякъде върху барелефите."

„Тези паметници - казва един английски писател - поразяват пътешествениците и изпълват умовете им с велики идеи. При вида на тези колоси и мегаобелиски, които превъзхождат човешкото въображение, те не могат да не възкликнат: „Виждете, това е било направено от човека" - и това съзнание възвисява човешкото съществуване."

На свой ред доктор Ричардсън, говорейки за храма в Дендерите, обръща внимание върху следното: „Женските скулптурни фигури са изработени с такова съвършенство, че само дето не говорят; те имат ненадмината изразителност и нежност на чертите".

Всеки от тези камъни е покрит с йероглифи и колкото по-древен е той, толкова по-прекрасно е обработен. Не е ли това още едно доказателство, че Египет е попаднал в полезрението на историята едва тогава, когато неговото майсторство и изкуство вече са се намирали в процес на бърза деградация? Надписите върху обелиските са дълбоко изсечени на дълбочина два дюйма, а понякога и още по-дълбоко, при това винаги са изработени с висше съвършенство. Може да се получи известна представа за тяхната дълбочина от факта, че арабите за неголямо възнаграждение се изкачват до самия връх на обелиска, като пъхат големите пръсти на краката си във вдлъбнатините на йероглифите. Това, че всичките тези паметници са създадени преди излизането на израилтяните от Египет, не предизвиква никакво съмнение (всички археолози вече са стигнали до съгласие, че колкото повече се отдалечаваме в историята, толкова по-прекрасно става майсторството на Египет). Тези възгледи отново се сблъскват с твърденията на мистър Фиске, който ни убеждава, че „скулптурите върху паметниците на Египет, Индия и Асирия изразяват *неразвитото* състояние на художествените способности на тези народи". Този учен джентълмен отива още по-далече, заявявайки, че „нелепата теория за дълбоката култура, която уж притежавали египетските свещеници от дълбоката древност и я предали на гръцките

философи, беше окончателно разрушена (?) от сър Дж. С. Луис... А по отношение на Египет, Индия и Асирия може да се каже, че колосалните паметници, украсяващи тези страни от доисорически времена, свидетелстват за преобладаването в тях на варварския деспотизъм, напълно несъвместим с благородното общество и затова също така несъвместим с устойчивия прогрес".

Колко любопитен аргумент! Ако размерите и величието на паметниците можеха да служат на поколенията като мяра за определяне на „прогреса на цивилизацията“, достигнат от техните строители, тогава би било разумно за Америка, която се хвали толкова много (според нея) с процъфтяващи прогрес и свобода, да намали веднага постройките си с няколко етажа. Какво ще стане, ако-следвайки теорията на професор Фиске, археолозите на 3377 година от нашата ера приложат правилото на Луис към „древната Америка“ от 1877 г. и стигнат до извода, че „тя може да бъде смятана за велико стопанство, *латифундия* за плантация, която обработвало цялото население в качеството на роби на президента“. Белокожите арийски раси никога не са били родени „строители“, подобно на източните етиопци или смуглите кавказци и затова никога не са били в състояние да се състезават с последните в издигането на колосални постройки. Затова как можем да правим прибързания извод, че тези грандиозни храмове и пирамиди са могли да бъдат издигнати само под камшика на деспот? Странна логика! Наистина изглежда по-благоразумно да се придържаме към „строгите канони на критиката“, изложени от Луис и Грот, и веднага честно да си признаем, че знаем твърде малко за древните народи и че досега сме работили само с догадки по отношение на тях. Ако не насочим развитието на знанието в същата посока, в която са го развивали древните жреци, тогава ще имаме малки шансове за бъдещето. Ние знаем само това, което те са позволявали да знаят непосветените, но дори и малкото, което ние научаваме за тях по пътя на дедукцията, трябва да бъде достатъчно, за да ни убеди, че дори ... в XIX век, въпреки нашите претенции за превъзходство в майсторството и науките, ние не само не сме в състояние да построим нещо подобно на паметниците на Египет, Индия и Асирия, на дори не можем да открием отново най-малкото от „забравените изкуства“ на древните. Освен това, сър Гарднър Уилкинсън изказва по отношение извлечените от земята 'съкровища на древните категоричното мнение, че те не носят „никакви следи от *примитивен начин на живот* или варварски обичаи, а издават съществуването на развита цивилизация, *достигнала до нас от най-отдалечени времена*". Тук алхеологията влиза в спор с геологията, която твърди, че колкото повече нейното изследване се задълбочава в миналото по следите на човека, толкова по-варварски стават те. Изглежда геолозите ограничават полето на своите изследвания единствено до древните пещери, но тяхното мнение, основано върху недостатъчния им сегашен опит, може да се промени радикално, когато бъдат открити останките на прародителите на онези • хора, които сега са наричани „пещерни обитатели“.

Какво може да илюстрира по-добре теорията на циклите, отколкото следният факт? Почти 700 години преди раждането на Христос в школите на Талес и Питагор се е преподавало учението за истинското движение на Земята, за нейната кръгла форма и за цялата хелиоцентрична система. А през 317 г. от нашата ера ние намираме, че Лактанций, наставник на Криспус Цезар, син на Константин Велики, е учел своя ученик, че Земята е плоска и че тази плоскост е заобиколена от небе, което се състои от огън и вода. Освен това той предпазвал ученика си от еретичния възглед, че земята има кръгла форма!

Всеки път, когато ние, завладени от гордост при някакво ново откритие, поглеждаме назад в миналото, откриваме за наше неудоволствие някои следи, които ни посочват възможността (ако не и сигурността) нашето така наречено откритие да не е било напълно неизвестно на древните.

Смята се за установено, че нито народите от ранния Мойсеев период, нито дори поцивилизованите народи на Птолемеявия период са били запознати с електричеството. Ако оставаме на същото мнение и сега, това изобщо не е поради недостиг на доказателства, потвърждаващи обратното. Ние можем да пренебрегнем и да не търсим някакво по-дълбоко значение в някои по-характерни изрази на Сервий и други автори, но не можем да ги задраскаме,

за да не разкрият те някога в бъдещето своето значение.

„Първите обитатели на Земята — казва той — никога не са носели огъня на своите астари, а чрез молитви са снемали на Земята небесния огън. Прометей разкрил и предал на хората изкуството да снемат мълнията и по начина, на който той ги научил, те снемали огъня от надземната област."

Ако след размисъл върху тези думи ние все още сме склонни да ги приписваме на фразеологията на митологичните басни, можем да се обърнем към дните на Нума, царя-философ, прославен заради езотеричната му ученост, и ще бъдем озадачени още повече, разглеждайки находките от неговото време. Ние не можем да го обвиним нито в невежество, нито в суеверие, нито в лековерност, тъй като (ако можем да се доверяваме на историята) той се стремил към унищожаването на облитеизма (многобожието) и идолопоклонничеството, така че над двеста години никакви статуи и други изображения не са се появявали в храмовете. От друга страна, древните историци ни казват, че знанията на Нума в областта на естествената физика са били много големи. Преданието разказва, че той бил посветен от свещенослужителите на етруските и получил от тях наставления в тайното знание за това, как може да накара гръмовержеца Юпитер да слезе на земята¹⁰. Овидий доказва, че поклонението на римляните пред Юпитер Елициус е започнало от онова време. Салверт се придържа към мисълта, че преди Франклин да открие своето благородно електричество, Нума е експериментирал с него твърде успешно и че Тулус Хостилиус е бил първата жертва, регистрирана от историята като поразена от опасния „небесен гост".

»Проследявайки познанията на древните за светкавиците и гръмотевиците, а такива са притежавали и етруските свещенослужители, ние намираме, че Тархон, основоположникът на теургията на последните, желаейки да предпази дома си от мълнии, го обкръжил с жив плет от бяла брайония, виещо се растение, притежаващо свойството да отклонява мълниите. Тархон е живял много преди обсадата на Троя. Изостреният накрая метален гръмоотвод, който ние, изглежда, дължим на Франклин, по всяка вероятност *не е ново* откритие. Съществуват много примери, които доказват убедително, че това устройство е било известно в древните времена. Храмът на Юнона например е имал покрив, върху който били поставени заострени остриета на саби.

Ние не разполагаме с почти никакви доказателства, че древните са имали ясно понятие за ВСИЧКИ свойства на електричеството, но за сметка на това притежаваме убедителни доказателства, че те са били добре запознати със самото електричество като явление. „Бен Давид - казва авторът на „Окултните науки" - е твърдял, че Мойсей е имал известни познания за електрическите явления." Берлинският професор Хет е на същото мнение. Майкълз отбелязва: *първо*, че „няма никакви сведения мълния да е ударила дори веднъж за изтеклите хиляди години в Йерусалимския храм; *второ*, по данни на Йозефус, покривът на храма бил покрит с цяла гора от златни, добре заострени остриета; и *трето*, този покрив е бил свързан с пещерите в хълма, върху който е бил разположен храмът, чрез тръби, съединени с металните остриета, покриващи целия храм отвън, вследствие на което те са могли да действат като проводници.

Амиан Марцелин, знаменит историк от четвърти век и автор, заслужаващ висока оценка за честното си и точно излагане на факти, съобщава, че „маговете постоянно пазели в своите огнища огъня, който те по вълшебен начин добивали от небето". В индийския „Упнек-хат" има едно изречение, което гласи: „Познаването на огъня, слънцето, луната и мълнията съставя три четвърти от знанията за Бога".

Накрая Салверт посочва, че още през първите векове на християнството Индия е била запозната с приложението на гръмоотвода. Този историк разказва, че „желязо, разположено на дъното на фонтан... и изработено във вид на меч с острието нагоре, е притежавало свойството да отклонява мълниите". Какво по-ясно от това?

Някои съвременни автори отричат факта, че върху Александрийския фар е имало голямо огледало, позволяващо да се узнава за приближаването на далечни кораби откъм морето. Прославеният Бюфон обаче е вярвал в това и честно си признава, че „ако огледалото

действително е съществувало, а аз твърдо вярвам, че това е така, тогава изобретяването на телескопа принадлежи на древните".

Стивънс в своя труд за страните от Изтока твърди, че е открил странни пътни съоръжения в Горен Египет, чиито коловози били покрити с желязо.

Професор Джоуета не вярва в разказа за Атлантида, изложен в „Тимей“, а записите с 8000 и 3000-годишна давност му изглеждат древни мошеничества. Бунзен обаче казва: „В съществуването на спомени и записи за велики събития в Египет, станали 9000 години преди Христос, няма нищо невероятно, тъй като произходът на Египет се отнася към IX век преди новата ера“. А какво ще кажем относно първобитните циклопски укрепления на древна Гърция? Могат ли Тиренските стени, които още сред древните народи са били известни като съоръжения на циклопите, да се смятат за по-древни от пирамидите? Каменни маси, някои от които с размерите на шестфутов куб (като дори най-малките от тях, по думите на Павзаний, не могли да бъдат преместени от двойка бикове), са подредени в плътни стени с дебелина 20 фута и височина над 40 фута и тяхното построяване все още е приписвано на раса хора, известни за нашата история.

Изследванията на Уилкинсън са разкрили факта, че много изобретения, които ние наричаме съвременни и с които сега сме толкова горди, всъщност са били усъвършенствани от древните египтяни. Неотдавна откритият от немския археолог Еберс папирус доказва, че нито нашите пудри, нито тоалетната ни вода, нито пастата ни за зъби са били тайна за египтяните. Съвременните лекари, дори онези от тях, които се смятат за специалисти по нервни болести, биха могли да намерят полезни неща, ако отворят „Медицинските книги на Хермес“, където има рецепти с голяма терапевтична ценност.

Както вече видяхме, египтяните са били изтъкнати майстори във всички области. Те са изготвяли толкова висококачествена хартия, че тя не се поддавала на разрушаващото влияние на времето. „Те изваждали сърцевината от папируса - казва по-рано споменатият от нас автор, - разсичали я и разтваряли влакната, сплесквайки ги по известен за тях начин, и правели толкова тънка хартия, колкото е нашата хартия сорт „фулейеп“, сама че много по-здрава... Понякога те я разрязвали на ленти и ги залепвали заедно; все още съществуват много документи, написани върху такава хартия.“ Папирусът, намерен в гробницата на мумията на жената на фараона, както и друг, намерен в саркофага „на кралската стая“ в пирамидата на Гиза, изглежда като най-тънък блестящ бял муселин и в същото време притежава здравината на най-добрия телешки пергамент. Дълго време учените са вярвали, че изкуството на изготвяне на папируса е въведено от Александър Велики (така, както неправилно са вярвали и в много други неща), но Лепсиус е открил свитъци от папирус в гробниците и паметниците на XII династия. Картини от папирус по-късно били открити в паметниците на IV династия, а сега вече е доказано, че изкуството на писането е било известно и е било практикувано още в дните на протомонарха Менес. По такъв начин накрая било открито, че умението на египтяните да пишат и тяхната система на писане са били съвършено и напълно разработени от *самото начало*.

Първите разшифровки на техните загадъчни писмена дължим на Шамполион. Ако не е бил неговият огромен труд, ние и досега бихме останали неосведомени за значението на всички тези живописни йероглифи, а съвременниците и досега биха смятали древните хора за невежи, въпреки че те в някои занаяти са ни превъзхождали. „Той беше първият, който откри какви необикновени истории могат да разкажат египтяните на онзи, който е в състояние да чете безкрайните им ръкописи и надписи. Те са оставяли посланията си навсякъде, върху всеки предмет, способен да приема йероглифите върху себе си... Те са ги изрязвали, изсичали и извайвали върху паметниците. Пишели са ги върху мебелите, скалите, камъните, стените, саркофазите, гробниците също така, както и върху папирусите. Картини от всекидневния им живот до най-малки детайли се разкриват сега пред изумените ни погледи по най-неочакван начин... Нищо от това, което знаем сега, не е било неизвестно за древните египтяни. Историята на Сазострис ни показва колко добре той и неговият народ са владеели изкуството на водене на война. От картините се вижда колко страшни са били те по време на сражение. Те са конструирали военни машини... През всяка от стотте врати на Тива едновременно са могли да излезнат 200 човека върху коне и с колесници; последните били леки в сравнение с нашите съвременни

артилерийски впрягове." Кенрик ги описва със следните изрази: „Накратко казано, всички съществени признаци, които са характерни за транспортните средства, са отразени във военните колесници на фараоните и не съществува нищо, което съвременният разкош е изобретил за удобство и украшение, което да не е намерило своя прототип в паметниците на XVIII династия." Така например *металните* пружини били открити от тях и въпреки повърхностното им описание в изследването на Уилкинсън ние намираме доказателства, че те са служели за предпазване от тръскането по време на бързото каране. Воини с тежко въоръжение са се сражавали в ризници, пехотата е имала памучни туники и шлемове от кече с метално покритие за по-добра защита. Съвременният италиански изобретател Муратори, който преди няколко години въведе в употреба „непробиваемите брони", е намерил следите на древното изобретение, използвайки древен метод, подсказал му тази идея. Процесът за превръщане на такива материали, като картонът и други тъкани в непроницаеми за разсичане и пробождане с някакво оръжие, сега се" смятат за загубено изкуство. На Муратори му се удало да изготви такива брони, но те били несъвършени — въпреки прехвалените достижения на съвременната химия той не успял да направи необходимия препарат и претърпял несполука в търсенията си.

Какво съвършенство е била достигнала химията в древността може да се съди и по един факт, съобщен от Ваирей. В изследването си той привежда случай, при който Асклепиадотус, един от поданиците на Митридат, възпроизвел по химичен път вредните изпарения на свещената пещера. Тези особени пари, подобно на изпаренията на Кум, са привеждали служещата жрица в пророчески екстаз.

Египтяните са използвали лъкове, двустранно изострени мечове, кинжали, дротници, копия и пики. Лекото въоръжение се е състояло от метателно оръжие и прашка. Воините от колесниците са действали с бойни брадви; те са били майстори в провеждането на обсадни операции. „Нападащите - казва анонимен автор, -придвижвайки се, са образували дълъг тесен ред, острието на който е било защитено от тристранна непробиваема машина, която била тикана пред тях като защитен ваяк от група войници. Египтяните са имали покрити подземни проходи със система от стълби и люкове, а изкуството на шурмуване от стълби (ескалада) във военната стратегия било доведено от тях до съвършенство... Таранът за разрушаване на стени им бил известен така, както и много други неща. Бидейки специалисти по дълбаене на камък и почва, те са умеели да прокопават галерии под крепостните стени така, че последните се сринали от тежестта си." Същият автор напомня, че за съвременните изследователи е по-безопасно да споменават това, което египтяните са *знаели*, отколкото онова, което те *не са знаели*, тъй като всеки ден носи нови открития за необикновените им познания; „И ако ние открием - добавя той, - че>те са използвали пушките на Армстронг, този факт не би бил по-поразителен, отколкото много открити вече факти".

Доказателство за големите им познания в областта на математиката е фактът, че тези древни математици, които ние почитаме като бащи на геометрията, са минавали обучение в Египет. В цитата, приведен от мистър Пибълс, професор Смит казва: „Геометричните познания на строителите на пирамидите са започвали там, където са завършвали познанията на Евклид". Още преди Гърция да е започнала да съществува, майсторството и науките на египтяните са били развити и са били смятани за най-древните. Топографията и занаятите, свързани с геометрията, са били много развити в Египет и Исус Навин, след покоряването на Светата земя (според текстовете на Библията), е притежавал достатъчни познания, за да „раздели земите". И възможно ли е било народ като египетския, толкова напреднал в естествената философия, да не притежава също толкова дълбоки знания в психологията и духовната философия? Религията на египтяните е била основата на тяхната високо развита цивилизация и само религията е притежавала познания за магията, която сама по себе си е била квинтесенцията на естествената философия. В храмовете при пълна тайна се е преподавало знание за окултните сили на природата, а тю време на мистериите са били осъществявани най-необикновени изцеления. Херодот признава¹⁶, че всичко, което са знаели гърците, те са получили от египтяните, включително ритуалите за богослужение в храмовете; в резултат на това главните гръцки храмове са били посветени на египетски божества. На Мелампус, знаменития целител и предсказател от Аргос, му се налагало да прилага лекарствата си „по указанията на египтяните", от които той получил своите знания.

Той излекувал импотенцията на Афиклус чрез магнетично желязо и лечението се оказало твърде успешно. Спренгел привежда много удивителни примери за подобни магични изцеления в своята „История на медицината“ (виж стр. 119).

Диодор в своя труд за египтяните казва (II в. I), че Изида е заслужила безсмъртието си, тъй като всички народи на Земята са свидетели на мощта на тази богиня, изцеляваща болестите чрез своето влияние. „Това е доказано - казва той - не от празни приказки, както при гърците, а с достоверни факти“. Гален споменава за няколко лечебни средства, които били пазени в болничните помещения на храмовете, както и за универсално средство, наричано по негово време ИЗИДА.

Доктрините на няколкото гръцки философи, които са получили обучението си в Египет, разкриват тяхната дълбока ученост. Орфей, който по думите на Артафан е бил ученик на Мойсей, Питагор, Херодот и Платон дължат своята философия на същите онези храмове, в които египетските свещенослужители преподавали Мъдрост. „Според Антиклид - казва Плиний - буквите са били изобретени в Египет от човек на име Менон петнадесет века преди царстването на Фороней. А Яблонски посочва, че хели-оцентричната система, както и кълбовидната форма на Земята са били известни на египетските свещенослужители от незапомнени времена. „Тази теория - добавя той - Питагор е заимствал от египтяните, които на свой ред са я получили от брамините в Индия.“ Фенелон, прославеният архиепископ на Камбрия, приписва това велико знание на Питагор и казва, че освен дето преподавал на своите ученици, че Земята е кръгла, той посочвал и съществуването на антиподи във всичко. Ако вземем под внимание факта, че Питагор е живял приблизително по времето на 16-ата олимпиада (около 700 години преди Христа) и е преподавал тези знания в толкова дълбока древност, ние стигаме до предположението, че те са били известни и на други хора преди него. Трудовете на Аристотел, Лаерций и на някои други доказват, че той е узнал от египтяните за наклона на земната ос, за звездния състав на Млечния път и за отразената светлина на Луната.

Уилкинсън, подкрепян от други автори, твърди, че египтяните са делели времето и са знаели истинската продължителност на годината и процесията на равноденствията. *По пътя на регистрацията* на изгрева и залеза на слънцето те открили особените влияния, които се появяват в зависимост от положението и съотношението на небесните тела и затова техните свещенослужители били в състояние на предсказват метеорологичните промени със същата точност, както нашите съвременни учени; и освен това са могли да правят астрологични предсказания по движенията на звездите. Макар че трезвомислещият и красноречив Цицерон може би донякъде е прав в своето негодувание по повод преувеличенията на вавилонските свещенослужители, които „твърдят, че са запазили астрологичните си наблюдения, обхващащи исторически период от 470 000 години“, все пак епохата, пред която древните вече са били достигнали съвършенство в астрономията, е *извън обсега* на съвременните изчисления.

В едно от нашите научни списания някакъв автор твърди, че „всяка наука в своя растеж преминава през три стадия. Първият е стадият на наблюденията, когато много умове на различни места събират и регистрират факти. След това идва стадият на обобщенията, когато тези внимателно проверени факти се обработват методично и систематично и се обобщават и класифицират логически, за да се изведат от тях законите, които ги управляват. И накрая настъпва стадият на прогнозата, когато тези закони се проектират върху бъдещето и по тях безпогрешно се предсказват събитията с най-голяма точност. Ако няколко хиляди години преди Христос китайските и халдейските астрономи са предсказвали слънчевите затъмнения, тогава, използвайки цикъла на Сарос или други средства (това не променя фактите), те са достигнали последната и най-висша степен на познанията си по астрономия - започнали са да *проорокуват*. Ако още през 1722 г. преди новата ера те са могли да начертаят зодиака и много точно (според професор Митчел) са отбелязали заеманите от планетите места по време на есенното равноденствие, това означава, че те са познавали законите на планетарното движение не по-зле от нашите съвременни астрономи. За съвременната астрономия се твърди, че сега тя е единствената наука, която е достигнала последния си стадий; другите науки все още се намират на различни начални етапи от развитието си. В отделни области науката може да е достигнала последния си стадий, но в много други тя все още се намира в етапа на прохождение“. Това ние

знаем от сърдитите признания на нашите учени и нямаме никакви съмнения, че тази констатация е вярна по отношение на XIX век, тъй като ние самите му принадлежим. Не е такава обаче оценката ни за хората, живели по времето на разцвета на Халдея, Асирия и Вавилон. За степента на достиженията на древните науки ние *нищо* не знаем, с изключение на това, че те не са ни отстъпвали по астрономия, защото са достигнали третия и последния стадий от нейното развитие. В лекцията си за изгубените изкуства Уендъл Филипс много образно представя тази ситуация: „Струва ми се, че независимо от това дали нашето знание ще умре заедно с нас, или не, то определено не е започнало от нас... Ние сме си създали неправилното чувство за съжаление и съчувствие към ограничеността, невежеството и мрака, уж владеещи далечните минали времена". Илюстрирайки и собственото си разбиране с тази заключителна фраза на талантливия лектор, ние можем да си признаем, че започнахме да пишем тази глава (която в известен смисъл прекъсва логиката на изложението), за да попитаме нашите учени, защо са толкова сигурни, че *„имат правото“* да се хвалят.

Ето какво четем за един народ, който според някои учени автори току-що бил излязъл от бронзовия век и започвал своя железен век: „Ако Халдея, Асирия и Вавилон са представлявали *огромна и предизвикваща уважение античност, простираща се назад до бездната на времето*, то и последвалата ги Персия също не била лишена от чудеса. Колонните зали на Нерсеполис са били запълнени с шедьоври на изкуството: резба, скулптура, емайли, алабастрови библиотеки, обелиски, сфинксове, колосални бикове. Ектабанът в Мидия, прохладно място за лятно обитаване от персийските царе, е бил защитен със седем стени от полирани блокове, като вътрешните стени постепенно се извисявали една над друга. Те били различно оцветени в астрологично съответствие със седемте планети. Дворецът имал покрив, покрит със *сребърни керемиди*, а гредите били покрити със злато.

През нощта залите били осветявани с няколко реда маслени светилници. Декоративна градина, с характерния за източните монархии разкош, била разположена посред града. Персийската империя наистина била градината на света... Във Вавилон все още са останали стените ѝ; някога те са се простирали на повече от 60 мили по окръжност и дори след тристагодишно опустошение и загуби по време на завоеванията са запазили височина от осемдесет фута. Там са били и развалините на забуления в облаци, храм на Бел, на чийто връх се намирала обсерватория, от която учените халдейски астрономи са общували нощно време със звездите; там е имало и останки от дворци с висящи градини, където високо над земята са растели дървета и дори се е запазил счупеният скелет на хидравличната машина, чрез която е била изпомпвана вода от реката. В изкуствено езеро, снабдено със сложна система от водопроводи и шлюзове, се стичала вода от топящите се снегове на Армения; течението ѝ през града било насочвано от кейовете на Ефрат. Най-поразяващ от всичко обаче бил *тунелът, изкопан под руслото на реката*".

В своя труд „Първите следи на човека в Европа" Албрехт Мюлер предлага в качеството на образно-описателно име на века, в който живеем, названието „век на хартията", смятайки я за най-доброто изобретение на нашето време. Не можем да се съгласим с учения професор. Според нас бъдещите поколения ще нарекат XIX век в най-добрия случай век на *жълтата мед*, а в най-лошия - век на албатата (медноцинковоникеловата сплав) и на оройдата (златистата сплав на медта и цинка).

Мисълта на нашия коментатор и критик по отношение на учеността на древните е ограничена и се върти единствено около *екзотеризма* на храмовете; взорът му или не желае, или не е способен да проникне в тържествените вътрешни покои на древния храм, в който йерофантът е давал наставления на неофита. Всеки изследовател е длъжен да разглежда публичното богослужение в истинското му значение. Нито един мъдрец на древността не е учел, че човекът е цар на цялото творение и че звездното небе и майката-земя са били сътворени само за него. Който се съмнява в това, може да се обърне към „Магичните и философските наставления на Зороастър", където ще намери следното потвърждение:

„Не насочвай ума си към обширните хоризонти на Земята,

Защото дървото на истината не расте на Земята.

Не измервай просторите на Слънцето,
Защото то се носи по волята на Отеца не заради теб.
И неравномерното движение на Луната забрави,
Защото тя във вечно движение е по необходимост.
А звездното шествие не е създадено *заради теб*."

Твърде странно учение, за да изхожда то от онези, които е прието да бъдат смятани за почитатели и поклонници на Слънцето, Луната и звездите (като на богове). Тъй като величествената дълбочина на наставленията на маговете се намира *извън пределите на достижимостта* на съвременната материалистична мисъл, халдейските философи заедно с невежите маси сега са обвинявани в сабианизъм и слънцепоклонничество.

Съществува огромна разлика между учението, преподавано на онези, които са били достойни за него, и държавната религия. Маговете са обвинявани в различни суеверия, но ето какво казва „Халдейският оракул“:

„На волния полет на птиците не вярвай — *няма истина в него*. Както я няма и във вътрешностите на разсечената жертва. Това са само залъгалки, *развѣдник на користни лъжи*; Бягай от тях, ако искаш да откриеш вратите към рая на благочестието, Където добродетелта, мъдростта и справедливостта живеят заедно.

„Ясно е, че не са суеверни онези, които предпазват хората от „користната лъжа“; те не могат да бъдат обвинявани в суеверие и ако са извършили действия, които изглеждат необикновени и вълшебни, тогава кой може логично да отхвърли предположението, че те са притежавали знания по натурфилософия и психология в степен, непозната за нашите учени?

Имало ли е нещо, което те да не са знаели? Твърдо установен факт е, че истинският меридиан на земята е бил правилно установен, преди да бъде построена първата пирамида. Те са имали часовници и циферблати за измерване на времето; техният кубит е бил установена мерна единица, равняваща се на 1,707 фута (по английската система); според Херодот те са имали и мерна единица за тегло; в качеството на пари са пускали в оборот златни и сребърни монети и пръстени, ценени в зависимост от теглото им. От най-древни времена те са използвали десетичната и дванайсетичната система на изчисления и добре са познавали алгебрата. „Как иначе биха могли - казва един известен автор - да боравят с такива огромни механични сили, ако не са познавали в детайли философията на това, което ние наричаме механика?“

Умението да се изработват тънки, но здрави тъкани също е било клон от техните знания. Фараонът подарил на Йосиф горна дреха от тънко платно, златна верижка и много други неща. Египетското платно се славело по целия свят. Всички мумии са увити в платно, което прекрасно се е съхранило. Плиний разказва за някакъв плат, изпратен 600 години преди новата ера от цар Амазис на Линдус, всяка нишка от който се състояла от 360 по-малки, навити заедно. Херодот (книга 1), описвайки Изида и мистериите, извършвани в нейна чест, ни дава представа за възхитителната мекота на платовете, с които жреците били обвити. Свещенослужителите са носели обувки, направени от папирус, и дрехи от *тънко платно*, защото Изида първа ги научила да го употребяват по този начин. Жреците били наричани „изиади“ (свещенослужители на Изида), както и „линигери“, или „обличащи се в платове“. Тези платна били тъкани и оцветявани в блестящи ярки цветове, тайната на които сега се смята за изгубена. Върху мумиите често откриваме изкусни шевици (както обикновени, така и с мъниста), с които били украсявани техните ризи. Няколко такива ризи могат да бъдат видени в Булакския музей (Кайро) - всички те притежават ненадмината красота и съвършен рисунък. Изпълнени с изисканост и ценени високо, гоблените изглеждат като доста груба продукция в сравнение с някои шевици на древния Египет. Ако се обърнем към книгата „Изход“ в Библията, ще открием колко изкусно е било майсторството на израилските ученици на египтяните, проявено от тях при украсяването на свещения ковчег и скинията. Богослужебните мантии с украшения във вид на „плодове от нар и златни звънчета“, както и тумимът или обсипаният със скъпоценни камъни нагръдник на

върховния жрец, според описанията на Йозефус са притежавали несравнима красота и са били резултат от необикновено и удивително майсторство. Освен това откриваме безспорни доказателства, че евреите са заимствали обредите и церемониите си (и дори особените облекла на левитите си) от египтяните. Климент Александрийски признава това без особено желание; същото правят Ориген и другите бащи на църквата, като при това някои от тях приписват това съвпадение на ловкия трик на Сатаната, който коварно предвиждал бъдещите събития. Астрономът Проктър казва в една от своите книги: „Забележителният нагръдник, носен от еврейските върховни жреци, е бил заимстван непосредствено от египтяните“. Самото название на нагръдника „тумим“ очевидно има египетски произход и е заимстван от Мойсей, както и всичко останало; а по-надолу на същата страница мистър. Проктър казва, че „в често повтарящата се картина на съда след смъртта ние виждаме как умрелият египтянин е воден от бог Хорус (Хор), докато Анубис слага върху едната чаша на везните съд, събрал добрите деяния на покойника, а в другата чаша се поставя емблемата на истината (изображение на Тхмея, богинята на истината) и всичко това е било изобразено върху нагръдника на юдейския жрец“. Уилкин-сън в своя труд: „Нрави и обичаи на древните египтяни“ доказва, че еврейското „тумим“ е форма на множествено число на думата „Тхмея“. Изглежда също така, че повечето декоративни изкуства са били известни на египтяните. Техните ювелирни изделия от злато, сребро и скъпоценни камъни са били прекрасно изработени. Същото може да се каже и за шлифоването и полирането на скъпоценни камъни и поставянето им в обкова, което е било извършвано от техните ювелири с изключително майсторство. Пръстен, взет от египетска мумия, ако не ми изневерява паметта, е бил обявен за най-добрия шедьовър на ювелирното изкуство на Лондонската изложба през 1851 г. Стъклените им имитации на скъпоценни камъни значително превъзхождат съвременните им аналози, а за изкуствения изумруд може да се каже, че неговата имитация е доведена до съвършенство.

„В Помпей - разказва Уендъл Филипс - е била намерена стая, пълна с изделия от стъкло. В нея е имало разнообразни видове стъкло: матово, за прозорци, кристал и разнообразно цветно стъкло. На католическите свещеници, появили се в Китай преди 200 години, била показана стъклена чаша, прозрачна и безцветна, която била напълнена с течност, изглеждаща безцветна като вода. След като налили течността в друга чаша и погледнали през нея, тя изглеждала като пълна с рибки. После течността била изливана от чашата и отново повтаряли опита, и тя отново изглеждала напълнена с рибки. В Рим показвали парче прозрачно стъкло, което излагали на светлина, за да покажат, че в него няма нищо скрито, но в центъра на това стъкло е имало капка цветно стъкло във вид на патица, голяма колкото грахово зърно, която дори с най-миниатюрна четка не би могла да се изрисува по-добре. Очевидно тази капка от течно стъкло е била излята, тъй като никъде нямало следи от съединение. Това трябва да бъде направено с нагриване, по-голямо отколкото при процеса на обгаряне на стъкло, тъй като този процес води до появата на пукнатини“. Във връзка с изумителното им изкуство да имитират скъпоценни камъни, лекторът споменава „знаменитата ваза в Генуезката катедрала“, за която дълги векове се смятало, че е направена от „монолитен изумруд“. „Римокатолическата легенда разказва, че тя е била една от онези скъпоценности, които Савската царица е поднесла на Соломон, и че това е чашата, от която Спасителят е пил по време на Тайната вечеря.“ Много по-късно било разкрито, че това не е изумруд, а имитация. И когато Наполеон донесъл въпросната ваза в Париж и я дал за изследване в Института, учените били принудени да признаят, че това *не е камък*, но от какво е направена, те не могли да кажат.

По-нататък, говорейки за изкуството на кования метал, същият лектор казва, че „когато англичаните разграбили Летния дворец на китайския император, европейските художници се изумили при вида на изкусно изработените метални съдове от различен род, значително превъзхождащи прехваленото изкуство на европейските майстори“. Представители на африкански племена са давали на европейските пътешественици бръсначи, които били *по-добри от онези*, които последните притежавали. „Джордж Томпсън ми разказа - допълва той, - че е виждал как един човек в Калкута подхвърлил във въздуха парче коприна, а друг го разрязал на парчета със сабя от местна стомана.“ Той завършва със сполучливата забележка, че „стоманата е най-великият триумф на древната металургия, а металургията е венец на химията“. Освен това

древните египтяни и семитите са добивали злато и са го обработвали с голямо майсторство. Медта, оловото и желязото са били намирани в изобилие около Червено море.

В лекция, прочетена през 1873 г. на тема „Пещерните хора на Девонир“, У. Пенджели, основавайки се върху данните на някои египтолози, твърди, че първото желязо, използвано от египтяните, е било метеоритно, тъй като в най-древния документ, в който се споменава за този метал, той е наречен „камък от небето“. Това навежда на мисълта, че единственото желязо, използвано в древността, е било *метеоритното желязо*. Така е могло да бъде в началото на периода, обхванат от нашите сегашни геоложки изследвания, но докато не бъдем в състояние макар и с приблизителна точност да изчислим възрастта на откриваните от нас останки от древността, кой може да каже със сигурност, че не правим грешка от порядъка на неколкостотин хиляди години? Погрешното мнение, че древните халдеи и египтяни не са познавали рудодобива и металургията, вече е частично опровергано от откритията на полковник Ховърд Вайс. Освен това Омир и свещените писания споменават за много скъпоценни камъни, които могат да бъдат намерени в шахтите на голяма дълбочина. Установено ли е от учените точното време, когато човечеството за първи път е започнало да строи шахти? Според доктор А. П. Хемлин в Индия майсторството на ковачите на злато и на шлифовачите на елмази е било практикувано „от незапомнени времена“. Знаели ли са египтяните от най-древните епохи как се е калявала стоманата, или са владеели друг, по-ефективен метод в сравнение с днешното изсичане на скулптури от камък — това остава загадка за археолозите. Как иначе биха могли те да създадат такава художествена резба върху камък и такива скулптурни произведения, каквито сега откриваме у тях? Нека критиците изберат което и да е от двете, по тяхно желание. Египтяните са използвали много изкусно закаляване или някакво друго средство за резба по сиенит, гранит, базалт, което, в последния случай, трябва да бъде отнесено към дългия списък на загубените изкуства.

Професор Албрехт Мюлер казва: „Въвеждането в употреба на бронзови изделия в Европа може да бъде приписано на великата раса на пришълците от Азия преди около 6000 години; пришълците се наричали арии или арийци... Цивилизацията на Изтока е изпреварила цивилизацията на Запада с много векове... Съществуват много доказателства, че в самото начало вече е съществувала култура на високо ниво. Бронзът все още бил употребяван, *но също се е употребявало и желязото*. Грънчарските изделия не само били обработвани, но и изпичани. За първи път се срещат изделия от стъкло, злато и сребро. В самотните планински местности е открит обгар върху метала и остатъци от пещи за обработка на метал... Понякога това обгаряне върху металите се представя като резултат от вулканична дейност, но то се среща в места, където никога не е имало вулкани“. Най-релефно обаче изкуството на този удивителен народ се проявява в умението да се изготвят мумии. Никой, освен онзи, който специално е изучавал този процес, не е в състояние на оцени какво умение, търпение и знание са били необходими за извършването на този побеждаващ времето труд, продължавал понякога по няколко месеца. Изисквало се е познаване и на химията, и на металургията. Мумиите, ако са стояли само в сухия климат на Египет, изглеждат практически напълно запазени. И дори ако ги преместат след покой им от няколко хиляди години, те не проявяват признаци на изменения. „Тялото - разказва анонимен писател - е било напълвано с мира, касия и други ароматични смоли и след това са го напоявали със сода... После се пристъпвало към удивително изкусното бинтоване на тялото, извършвано толкова майсторски, че сега специалистите по професионално поставяне на превръзки се възхищават от неговото превъзходство“. А доктор Гландвил допълва: „Няма нито една форма на поставяне на превръзки в съвременната хирургия, която да не е открита в бинтоването на египетските мумии. Намират ленти от платно без нито едно съединение (закрепване, зашиване, шев), с дължина 1000 *ярда*“. Роселини в труда на Кенрик „Древният Египет“ дава подобно свидетелство за удивителното разнообразие и изкуството, с което били налагани бинтовете върху мъртвото тяло. Изглежда не е имало счупване в човешкото тяло, което лекарят свещенослужител от онези далечни времена да не е могъл да излекува успешно.

, Кой не помни вълнението, предизвикано преди някакви си двадесет и пет години от откриването на анестезията? Азотният окис (развеселявящият газ), серните и хлорните етери, хлороформът, „газът на смеха“ и различни други техни комбинации бяха приветствани от

страдащата част на човечеството като небесно благословение. Както обикновено става в такива случаи, вместо горкият доктор Уелс (техният истински откривател през 1844 г.), господата Мортън и Джексън пожънаха лаврите и изгодите през 1846 г. Обезболяващите средства бяха провъзгласени за „най-великото откритие, което някога е било правено“. И макар широкото медицинско приложение на серния етер на знаменитите Мортън и Джексън, хлороформът на сър Джеймс и И. Симпсън и азотният упойващ газ на Колтън (въведен в употреба през 1843 г.) да е било временно забавено вследствие на редица фатални случаи, все пак последното обстоятелство не е попречило сега тези джентълмени да бъдат смятани за благодетели на обществото. Наистина, техните успешно упоени пациенти понякога не се събуждат повече, но какво значение има това, когато други получават облекчение от болките? Лекарите ни уверяват, че сега има много малка вероятност за нещастни случаи. Това е така може би защото благодетелните анестезиращи средства са прилагани в толкова малки дози, че половината от времето не успяват да окажат своето въздействие, парализирайки движенията на страдащия пациент за съвсем кратко време, през което той изпитва също толкова остра болка, колкото и в обикновените случаи. Широко погледнато обаче хлороформът и „развеселяващият“ газ са благотворни открития. Но дали това са първите обезболяващи средства, съществували в историята? Диаскорид говори за Мемфиския камък и го описва като малко камъче, кръгло, полирано и искрящо. Надробено на прах и приложено във вид на мас към частта от тялото, която хирургът възнамерява да лекува със скалпел или с огън, то я предпазвало от болка. В същото време това средство било напълно безопасно за организма на пациента (напълно запазващ съзнание по време на операцията) и действало само докато било в допир с лекуваната част от тялото. Ако това средство бъде прието вътрешно, смесено с вода или вино, всякакво чувство на страдание от болката напълно изчезва. Плиний дава пълното му описание в трудовете си.

Брамините също от незапомнени времена са притежавали безценни тайни. Вдовиците, готови на саможертва чрез самоизгаряне, наричано „сахамарания“, въобще не се страхували от болката, защото съществувало средство, което позволявало тялото да изгори, без да почувства болка. След като жената на покойния се изкъпвала във водите на Ганг с всичките си дрехи, тя била разтривана с топено масло от биволско мляко и с етерни маса от свещени растения, които притежавали *магичен* анестезиращ ефект. С тяхна помощ тя се разделяла безболезнено с тялото си. След като обикаляла три пъти огненото си ложе и се сбогувала с всички, тя била хвърляна върху мъртвото тяло на мъжа ѝ и така напускала този свят, без нито за миг да изпита страдание. Един мисионер, очевидец на няколко такива церемонии, разказва: „Върху кладата изливат полутечно масло от биволско мляко, то моментално се запалва и „упоената вдовица“ бързо умира от задушаване, още преди пламъкът да е достигнал тялото ѝ“.

Всъщност нищо подобно не се случва, ако свещената церемония се провежда строго по древните правила. Вдовиците никога не се упоаят в смисъла, в който ние сме свикнали да разбираме това. Приемат се само предпазни мерки срещу физическите мъки, т.е. срещу страшната агония на изгарянето. Съзнанието на жената остава ясно, както винаги (и дори още по-ясно). Тя силно вярва в обещания ѝ бъдещ живот и целият ѝ ум е съсредоточен върху съзерцанието на приближаващото се блаженство на „свободата“, което тя скоро ще постигне. Обикновено тя умира с усмивката на небесно блаженство върху лицето си. И ако на някой му предстои страдание в часа на възмездие, това не е тя, набожно предана на вярата си, а коварният брамин, който много добре знае, че такъв жесток обряд никога не е бил предписан. Колкото до жертвата, след като е изгоряла, тя става дух с трансцендентна чистота и се канонизира посмъртно.

Египет е родина и люлка на химията. Кенрик доказва, че коренът на думата *кеми* (или *кем*) влиза в названието на тази страна (Псалми CV, 27). Химията на боите несъмнено е била добре известна на нейните художници. Фактите са си факти. Къде на друго място можем да намерим такива майстори, способни да украсят стените с подобни неизбледяващи бои? Векове след като нашите пигмейски здания се превърнат в прах, а съвременните градове заприличат на безформени купища от тухли със забравени имена - залите на Карнак и Луксор ще продължават да стоят и прекрасната им фрескова живопис несъмнено ще бъде толкова свежа след 4000 години, колкото свежа е тя сега и колкото свежа , е била преди 4000 години. „Балсамирането и фресковата живопис - казва нашият автор - не са били случайни открития на египтяните, а са възникнали

вследствие на изследвания и умозаклучения, подобно на всеки от изводите на Фарадей."

Съвременните италианци се хвалят с етруските си вази и живопис; декоративните рисунки на гръцките вази предизвикват възхищението на всички любители на древността и са приписвани на гърците, докато в действителност „те са само копия на египетските вази". Изобразените върху тях фигури могат да бъдат видени върху стените на гробници от времето на Аменоф I, т.е. от един период, когато Гърция дори още не е съществувала.

Има ли в наше време нещо достойно за сравнение с изсечените в скалите храмове на Ипсамбул в Долна Нубия? Там могат да бъдат видени седящи фигури високи седемдесет фута, изсечени в скалата. Торсът на статуята на Рамзес II в Тива е с размер 60 фута в раменете (и пропорционално на другите места). Сравнени с тази титанична фигура, нашите скулптори изглеждат като пигмеи. Египтяните са познавали желязото значително по-рано от построяването на първата пирамида; според Бунзен те са го произвеждали преди повече от 20 000 години. Доказателството за това е лежало скрито в пирамидата на Хеопс в продължение на много хилядолетия, докато *полковник Хауърд Вайс не го е намерил във видна парче желязо в едно от съединенията (между блоковете), където очевидно е било поставено при започването строежа на пирамидата.* Египтолозите привеждат много данни, че хората от доисторическите времена са били добре запознати с металургията. „И до днес ние намираме на Синай големи купчини шлака и обгаряния от разтопяване." Металургията и химията, практикувани през онези дни, са били не по-малко известни от алхимията и са формирали основата на доисторическата магия. Освен това Мойсей е доказал знанията си по алхимична химия, като превърнал златния телец в пр'ах, който след това изсипал над водите.

Ако се обърнем сега към мореходството, ще бъдем в състояние да докажем, основавайки се върху достоверни източници, че Нехо II е сформирал в Червено море флота и я изпратил с някаква изследователска задача. Тази флота отсъствала повече от две години и вместо да се върне както обикновено през Вабел-Мандел, тя дошла обратно през Гибралтарския пролив. Херодот не е преувеличавал, когато е приписвал на египтяните подобни мореходни постижения. Според неговите думи, те „разпространили слух, че при връщането им вкъщи са видели слънцето да изгрява от дясната им страна - нещо, което според мен е малко вероятно".

„И все пак - продължава авторът на горепосочената статия - това невероятно твърдение се оказва неопровержимо вярно, което разбира всеки, който е пътувал по морето, заобикаляйки нос Добра надежда. По такъв начин е доказано, че хората от най-дълбока древност са извършили подвиг, който след много векове е бил приписан на Колумб. Казват, че по пътя си те само два пъти са хвърляли котва; те засяли царица, ожънали я и с триумф се върнали назад през Херкулесовите стълбове и по-на-татък по Средиземно море." „Гърците, като млад народ в познанията си - добавя той, - разтръбили из целия свят за своите постижения и призовавали света да се възхищава на техните способности. Побелелият от мъдрост древен Египет обаче е бил толкова изпълнен със съзнание за достиженията си, че не се стремил да предизвика възхищение и се впечатлявал от мнението на лекомислените гърци не повече, отколкото ние се стараем да създадем добро впечатление у островитяните от Фиджи."

„О, Солон, Солон - казал най-старият египетски жрец на този мъдрец. - Вие, гърците, сте все още като деца; вие нямате установени от древността разбирания, нямате науки, издържали изпитанието на времето!" И наистина великият Солон бил много учуден, когато жреците на Египет му обяснили, че много богове и богини от гръцкия Пантеон са всъщност замаскирани египетски богове. Зонарес е бил напълно прав, казвайки: „Всичко това е дошло от Халдея в Египет, а оттам при гърците".

Сър Дейвид Брустър дава блестящо описание на някои автоматични устройства и XVIII век се гордее с тези шедьоври на изкуството на механиката (например с „флейтиста на Бокансон"). Оскъдната информация, която успяхме да съберем по тези въпроси от свидетелствата на древните автори, потвърди нашето убеждение, че учените механици от епохата на Архимед (и дори онези, които са живели значително по-рано от великия сиракузец) въобще не са били по-невежи или по-малко изобретателни от нашите съвременни конструктори. Архитас (роден в Тарентум, Италия), който бил наставник на Платон и станал много известен с математическите

си постижения и с необикновените си открития, по практическа механика, е създал дървен гълъб. Изглежда това е бил изключително хитроумен механизъм, тъй като е летял, пляскал с крила и значително време се държал във въздуха. Този талантлив човек, живял 400 години преди новата ера, освен дървен гълъб е изобретил и винта, подемния кран и различни хидравлични машини.

В Египет са изстисквали собствено грозде и са правели вино.

В това няма нищо забележително, но там също така са правели бира, при това в големи количества - това продължава да се твърди от нашите египтолози. Ръкописът на Еберс доказва по безспорен начин, че египтяните са употребявали бира 2000 години преди Христа. Тяхната бира изглежда е била силна и превъзходна, както и всичко, което те са правели. В Египет са изработвали стъкло от всички видове. Върху много египетски изображения ние намираме изрисувани бутилки и сцени на обработка (надуване с тръба) на стъкло; при археологични изследвания са откривани изделия от стъкло, които изглежда някога са били много красиви. Сър Гарднър Уилкинсън казва, че египтяните са рязали, изстъргвали и гравирали стъкло и са владеели изкуството да вкарват злато между две стъклени повърхности. Те са правели и съвършени стъклени имитации на перлата, изумруда и другите скъпоценни камъни.

По същия начин повечето от древните египтяни са развивали музикалните изкуства и добре са разбирали въздействието на музикалната хармония върху човешкия дух. В древните скулптури и в резбите ние намираме сцени, в които музиканти свирят на различни инструменти. Музиката е била използвана в болничните помещения на храмовете за лекуване на нервни разстройства. Намерени са много паметници с изображения на оркестри, даващи концерт, като диригент отмерва времето, пляскайки с ръце. Затова можем да твърдим, че древните египтяни са познавали законите на хармонията. Те са имали свещена, битова и военна музика. При концертите на свещена музика са били използвани лира, арфа и флейта; на празненствата - китара, единична или двойна, свирки и кастанети; а за военната музика - тръби, тамбурины, барабани и чинели. Те са изобретили различни видове арфи, например лирата, *ашур*. Някои от тях са имали повече от 20 струни. Превъзходството на египетската лира над гръцката е установен факт. Материалът, от който са били изготвяни такива инструменти, много често бил скъп и представлявал рядко срещащо се дърво; а самите инструменти са украсявани с прекрасна резба. Понякога те били донасяни от много далечни страни, като някои от тях са украсявани с рисунки, седеф и цветна кожа. Египтяните (подобно на нас) са правели струни от кетгут. Питагор се учел на музика в Египет и направил музиката предмет на науката в Италия. В онази епоха египтяните са били смятани за най-добрите преподаватели по музика в Гърция. Те са знаели до съвършенство как да извличат хармонични звуци от инструмента, прибавяйки към него нови струни, а също как да умножат нотите чрез скъсяване на струните при шийката му, което свидетелства за високото развитие на музикалното им изкуство. Говорейки за арфите, открити в една от гробниците на Тива, Брус заявява, че те опровергават всички изказвания, правени досега за състоянието на древната музика и музикалните инструменти на Изтока; по форма, украшения и тонален диапазон те представляват неоспоримо доказателство, *по-силно от хиляди гръцки цитати* за това, че геометрията, чертаенето, механиката и музиката вече са били достигнали най-голямо съвършенство по времето на тяхната направа, както и че периодът, който ние смятаме за време на възникване на тези изкуства, *е бележил само началото на тяхното ново възрождане*.

Още един интересен факт: върху стените на двореца на Аменоф II в Тива фараонът е изобразен да играе шах с жена си. Този монарх е царствал значително по-рано от Троянската война. Известно е, че в Индия тази игра е била разпространена още преди 5000 години.

Колкото до познанията им по медицина (сега, когато Еберс намери и преведе една от изгубените „Книги на Хермес“), египтяните говорят сами за себе си. Какво са знаели те за, кръвообращението, се вижда от някои *целителни манипулации* на жреците, които са умеели да изтеглят кръвта надолу, да спрат за кратко време нейната циркулация и т.н. По-внимателното разглеждане на барелефите, изобразяващи сцени на лечение в болничните помещения на различните храмове, ще докаже това по безспорен начин. Те са имали своите зъболекари и окулисти и на нито един лекар не се разрешавало да практикува в повече от една специалност,

което несъмнено говори в полза на мнението, че те са губели по-малко пациенти, отколкото съвременните лекари. Някои авторитети твърдят също така, че египтяните са били първият народ, въвел съдилища със съдебни заседатели, макар че ние се съмняваме в това.

Египтяните обаче не са били единственият древен народ, чиито достижения им отреждат толкова видно място в очите на поколенията. Освен други народи, чиято история сега е забулена от мъглата на далечната древност (например доисторическите раси на двете Америки, Крит, Троя, потъналият континент на приказната Атлантида, смятана сега за мит), деянията на финикийците са отбелязани с печат, характеризиращ ги почти като полубогове.

Авторът на статия, когото цитирахме по-рано, казва, че финикийците са били най-ранните мореплаватели в света и създавайки множество колонии по бреговете на Средиземно море, те са извършвали пътешествия до всички необитаеми тогава земи. Финикийците са посещавали дори арктическите области, откъдето са донесли сведения за постоянния ден без нощи - сведения, които Омир е съхранил за нас в „Одисеята“. От британските острови те са превозвали калай за Африка, а Испания е била любимото им поле за колонизация. Описанието на Харибда толкова точно съответства на описанието на Малстрьом, че според цитирания автор „е трудно да си представим, че то може да има друг прототип“. Изглежда те са осъществявали изследвания във всички направления. Техните платна са се белеели в Индийския океан по същия начин, както и в норвежките фиорди. Различни писатели им приписват заселвания в отдалечени местности, независимо от това, че цялото южно крайбрежие на Средиземно море е било заето от техните градове. Твърди се, че голяма част от африканската територия е била населена с племена, изгонени от Исус Навин и децата на Израил. По времето на Прокопий в Мавритански Тингитан са се извисявали колонии с финикийски надписи със следното съдържание: „Ние сме онези, които избягаха от разбойника Исус, сина на Навин“.

Съществуват предположения, че тези калени мореплаватели по арктичните и антарктичните води са били предците на онези племена, които са построили храмовете и дворците на Паленке, Уксмал, Копан и Арик. Брасие де Бурбург ни дава много сведения за поведението, обичаите, архитектурата и изкуството и особено за магиите и маговете на древните мексиканци. Той разказва, че митичният герой (най-великият от маговете), връщайки се от дълго пътешествие, посетил цар Соломон, когато той строил своя храм. Този Вотан изглежда идентичен със страшния Кецалкоатлем, който се появява във всички мексикански легенди. Твърде любопитно е, че тези легенди поразително напомнят библейските разкази на евреите за хивитите, потомците на Хет, сина Ханаанов. Според тези текстове Вотан предал на Соломон най-ценните знания, отнасящи се до хората, животните, растенията, златото и скъпоценностите на Запада, но категорично отказал да съобщи каквото и да било за морския път и начините да се достигне до този тайнствен континент. Соломон сам разказва за тези техни разговори в „Разкази за чудесата на Вселената“, като в главата „Вотан“ великият гост алегорично фигурира под името „Змей на мореходството“. Стивънс, воден от надеждата, „че ще бъде намерен ключ (по-верен от Розетския камък), с помощта на който ще стане възможно да се разчетат американските йероглифи“, разказва, че съществува предание, според което потомците на ацтеките все още живеят в непристъпните Кордилери, „в диви места, където никога още не е прониквал бял човек... И те живеят така, както са живели техните бащи, издигайки същите постройки със скулптурни украшения и мазилки, там има обширни дворове и високи кули с високи стълбища. Тези потомци все още изрязват върху каменни плочки същите онези тайнствени йероглифи“. По-нататък той добавя: „Аз се обръщам към тази обширна и неизследвана област, която не се пресича от нито един път и където моята фантазия рисува тайнствен град, видим единствено от най-високия хребет на Кордилерите - град на непокорените и непосещавани от никой местни обитатели“.

Този тайнствен град е бил виждан отдалеко от някои смели пътешественици, а и няма нищо невероятно в това той да съществува, тъй като никой не може да каже какво е станало с местното население, което е избягало от алчните разбойници на Кортес и Писаро. Доктор Чади в своя труд за Перу разказва индийската легенда за керван от 10 000 ламы, натоварен със злато за откуп на нещастния Инка. Движението на кервана в Андите било спряно от известието за смъртта на Инката и цялото това огромно съкровище било закопано така, че все още не е

намерена и следа от него. Чади (подобно на Прескот и други автори) съобщава, че индианците и досега са запазили древните си традиции и кастата на свещенослужителите, че те напълно се подчиняват на заповедите "на управници, избрани от самите тях, и в същото време номинално са смятани за католици и перуански граждани. Те все още извършват магичните церемонии, практикувани от техните предци, и продължават да създават магични феномени. Те са толкова непоколебими в привързаността си към миналото, че изглежда невъможно да не съществува някакъв централен източник на власт, който постоянно подкрепя тяхната вяра и поддържа живота в нея. Не би ли могло да се предположи, че източникът на тази неумираща вяра е скрит в онзи загадъчен град, с когото те са поддържали тайни връзки? Или ние отново *трябва* да приемем, че всичко това е само едно „любопитно съвпадение?"

През 1838 г. (или 1839 г.) някакъв испански свещеник е съобщил на Стивънс за съществуването на този тайнствен град. Въпросният падре се заклел пред Стивънс, че е виждал града със собствените си очи и му разказал някои подробности, в достоверността на които пътешественикът твърдо вярвал. „Бидейки свещеник в неголямо селище близо до развалините на Санта Крус, той чул за неизвестния град при гостуването си в село Чаджул. Тогава бил по-млад, но му струвало голямо усилие да се изкачи на един оголен връх от най-високия дял на Кордилерите. Достигнал височина от десет или дванадесет хиляди фута, той отправил поглед към огромната равнина, простираща се пред него до Юкатан и Мексиканския залив, и видял в далечината голям град (върху голяма площ) с бели кули, които блестели на слънцето. Преданието гласи, че „крак на бял човек никога не е стъпвал в града; жителите говорят езика на майте и знаят, че чужденците са завоювали цялата страна. Те убиват всеки бял човек, който се опитва да проникне на тяхна територия... Те нямат пари, коне, домашни животни, с изключение на домашните птици, а петлите държат под земята, за да не се чува тяхното кукуригане".

Почти същото ни беше разказано преди около 20 години от един стар местен свещеник, когото срещнахме в Перу и с когото установихме делови връзки. Той преживял целия си живот в напразни усилия да скрие омразата си към завоевателите („разбойниците", както ги наричаше) и поддържал дружба с тях и с католическата църква само заради своя народ, но в душата си останал слънцепоклонник, какъвто е бил винаги. Пътешествайки в качеството си на „покръстен" туземец мисионер, той попаднал в Санта Крус и (според тържествените му уверения) посетил някои от роднините си, преминавайки през подземен проход, водещ към тайнствения град. Ние вярваме на неговия разказ, защото човек, на когото скоро му предстои да умре, едва ли ще измисля празни басни, а освен това разказът му е потвърден и от „Пътешествието" на Стивънс. Ние разполагаме с информация и за два други града, които засега са абсолютно неизвестни за европейските изследователи. Въпросът не е в това, че техните обитатели непременно държат да останат в неизвестност, защото хора от будистките страни ги посещават нерядко. Просто техните градове не са отбелязани нито върху европейските, нито върху азиатските карти. Поради голямото усърдие и предприемчивост на християнските мисионери, а може би и по други тайнствени причини, малкото мести хора, които знаят за съществуването на тези два града, никога не споменават за това. Природата е съхранила странни укрития и тайни кътчета за своите любимци, но за съжаление местата, където човек може да се покланя на своя Бог така, както са се покланяли неговите бащи, са твърде далече от така наречените цивилизовани страни.

Дже ерудираният и трезвомислещ Макс Мюлер никак си не успява да се спаси от „*съвпаденията*". Те идват при него във вид на най-неочаквани открития. Например мексиканците, чийто произход е покрит с тайна, по законите на вероятностите едва ли някак са свързани с арийците на Индия, но въпреки това (подобно на индусите) те разглеждат лунното затъмнение като момент, когато „драконът поглъща Луната". И макар професор Мюлер да признава, че (заедно с Александър фон Хумболт) допуска по принцип възможността за съществуването на някакви исторически връзки между тези два народа, все пак разглежданите факти могат и да не са резултат точно от такива контакти. Ние вече посочвахме кой тип изследователи проявяват интерес към изучаването историята на придвижванията и родството между народите. Въпреки труда на Брасие дьо Бурбург и неговия внимателен превод на знаменития „Попол-Вух", изследователят на древността (след детайлното изучаване на съдържанието му) остава в същия мрак, както и преди това. Ние

прочетохме „Попол-Вух“ в първоначалния му превод, а също и обзора към него, подготвен от Макс Мюлер, и видяхме от превода да извира толкова ярка светлина, че ни стана напълно ясно защо сухият скептичен учен е бил заслепен от нея. Доколкото за един автор може да се съди по трудовете му, професор Макс Мюлер не е предвзет скептик и значителните неща трудно биха могли да се изплъзнат от вниманието му. Как тогава се е случило така, че човек с толкова голяма и рядко срещана ерудиция, който може с един поглед да обхваща традициите, религиозните обичаи и суеверията на народите, да забелязва дори и най-малките сходства и да обръща внимание на най-незначителните детайли - как така той не е придал никакво значение и дори не е заподозрял това, което смиреният автор на настоящия труд (непритежаващ нито огромния опит на учения, нито ерудицията му) е видял от пръв поглед? Колкото и погрешна и необоснована дая изглежда тази забележка на много хора, на нас ни се струва, че науката губи повече, отколкото печели от това, че пренебрегва древната и дори средновековната езотерична литература, или по-точно — това, което е останало от нея. За този, който се посвети на нейното изучаване, многото „съвпадения“ ще се превърнат в естествени резултати от предшестващи, опитно доказуеми причини. Струва ни се, че разбираме за какво става дума, когато професор Мюлер признава, че „от време на време... ти се струва, че виждаш определени периоди от време или техните очертания, но на следващата страница всичко отново става само хаос“. Не е ли възможно този хаос да се засилва от факта, че повечето учени, насочвайки всичките си усилия към историята, игнорират всичко онова, което смятат за „смътно, противоречиво, вълшебно, абсурдно“. Въпреки усещането му, че тук „е имало основа за благородни, възвишени концепции, които сега са покрити и изкривени от по-късните натрупвания на фантазма-гории и глупости“, професор Мюлер не може да се сдържи и да не приравни тази глупост към „Приказките от хиляда и една нощ“. Ние сме далече от смешната претенция да критикуваме един толкова достоен и заслужаващ възхищение заради учеността си професор, като Макс Мюлер. Въпреки това не можем да не отбележим, че дори сред фантазмагориите и глупостите на „Приказките от хиляда и една нощ“ има неща, които са достойни за внимание, доколкото могат да помогнат за разкриването на нови исторически истини. Омировата „Одисея“ по фантастичните си безсмислици превъзхожда всички приказки на „Хиляда и една нощ“ взети заедно; и все пак много от тези митове могат да се смятат за доказани - те не са единствено плод на фантазията на древния поет. Ластригонейците, които са изяли спътниците на Улис, сега са отъждествени с огромните представители на канибалските племена, обитавали през далечното минало пещерите на Норвегия.

Новите геоложки открития доказаха достоверността на някои от твърденията на Омир, които в продължение на много векове са били смятани за поетична измислица. Постоянният ден, в който са живели ластригонейците, показва, че те са били обитатели на Нордкап, където слънцето не залязва през цялото лято. Норвежките фиорди са описани изключително точно от Омир в неговата „Одисея“ (X, 110), а гигантският ръст на ластригонейците е доказан от намерените човешки кости с необичайни размери (открити в пещери, недалече от тази област); геолозите смятат, че това са кости на раса хора, измрели дълго преди появата на арийците. В описанието на Харибда, както вече видяхме, е бил разпознат Малстрьом, а в движещите се скали - айсбергите на арктичните морета.

Твърденията, че последователните опити за сътворяване на човека не напомнят на апокрифните еврейски свещени писания и на кабалистичните теории на сътворението, са наистина твърде странни. Дори „Книгата на Джашер“, смятана за груба фалшификация от XII век, може да даде не един ключ за проследяване връзката между населението на Халдейски Ур (където преди Авраам е процъфтявала Магията) и населението на Централна и Северна Америка. Божествените същества, „сведени до нивото на човешката натура“, не извършват трикове или чудеса, които да са по-странни и невероятни от чудесата на Мойсей и маговете на фараона, а обратно - много от тези феномени точно съвпадат по своята природа. И когато в допълнение към този факт ние откриваме голямо сходство между някои кабалистични термини, общи за двете полукълба, започваме да мислим, че предположението за обикновено и случайно съвпадение не е

достатъчно, за да обясни това обстоятелство. Много от посочените фактори имат общ произход. Централноамериканските предания за двамата братя, които преди да тръгнат за Хибалба „засадил всеки по една тръстика в средата на бабината къща, за да може тя по растежа или увяхването им да разбере дали са живи, или мъртви“, намира аналогии в поверията на много страни. В „Народни приказки и предания“ на Захаров може да се намери подобно предание и да се проследи това вярване в други легенди, въпреки че те са били разпространени в Русия много преди откриването на Америка.

Не бива да се учудваме на сходството между боговете на Стоунхендж и божествата на Делфи и Вавилон. Бел и Драконът, Аполон и Питон, Озирис и Тифон са едно и също, но под различни имена. „Историята - казва Х. дьо ла Вилмарк, - която в онези далечни времена не е работила с писмени документи, може да заявява за незнанието си, но научното езиковедство потвърждава данните на филологията с растяща достоверност и отново съединява всички звена на почти прекъснатата се верига между Изтока и Запада.“ Също толкова забележително е и откриването на подобно сходство между митовите на Изтока и древните руски приказки и предания, защото е напълно естествено да се търси сходство между вярванията на семитските и арийските народи. Когато откриваме почти пълно тъждество между характерните признаци на царската дъщеря Маревна (с луна над челото, която се намира в постоянна опасност да бъде изядена от Змея-Горянин, Змей или Дракон, играещ толкова важна роля във всички руски народни приказки) и подобни действащи лица в мексиканските легенди, включително до най-малките детайли — тогава ние можем да се спрем и да се попитаме дали тук няма нещо повече от обикновено съвпадение.

Този мит за Дракона и Слънцето, понякога заменено от Луната, показва връзката между най-отдалечените кътчета на земното кълбо. Обяснението може да се търси във факта, че някога е съществувала единна световна религия за поклонение на Слънцето. Било е време, когато Азия, Европа, Африка и Америка са били покрити с храмове, посветени на Слънцето и на драконите. Свещенослужителите са приемали имената на божествата си и по такъв начин традициите са се разпространили из целия свят: Бел и Драконът винаги са фигурирали заедно и свещенослужителят на религията на офитите обикновено е приемал името на своя бог. „Първоначалната концепция е естествена и разбираема и разпространението ѝ може и да не е резултат от никакви исторически контакти“ - казва професор Мюлер; подробностите обаче са така поразително сходни, че ние можем да бъдем удовлетворени едва след пълното разбулване на тази загадка. Доколкото произходът на въпросното всеобщо символично поклонение е скрит в тъмната на вековете, ние имаме много повече шансове да открием истината чрез проследяването на тези предания до самите им извори, Къде обаче са тези извори? Ирхер приписва произхода на религията на офитите и на поклонението на слънцето, както и формите на конусовидните паметници и обелиски, на египетския Хермес Трисмегист. Къде тогава, ако не в херметическите книги, трябва да търсим желаната информация? Може ли да се приеме, че съвременните автори могат да знаят повече (или поне също толкова) за древните митове и култове, отколкото хората, които са ги преподавали на съвременниците си? Ясно е, че тук са необходими две неща: първо - трябва да се намерят недостигащите книги на Хермес; второ - нужен е ключ за тяхното разбиране, защото само четенето е недостатъчно. Ако такъв ключ липсва, съвременните учени ще бъдат обречени на безплодни спекулации и догадки, подобно на нашите географи, които прахосват енергия в търсене изворите на Нил. Наистина, египетската земя е второто обиталище на тайната!

Без да губим време в спорове за това дали Хермес е бил „княз на следпотопната магия“ (според Дьо Мюсе), или е живял преди Потопа, което е много по-вероятно, едно може определено да се каже: оригиналността, надеждността и полезността на „Книгите на Хермес“, или по-точно на това, което е останало от 36-те съчинения, приписвани на египетския маг, са напълно признати от Шамполион Младши и потвърдени от Шамполион Старши. При прегледа на кабалистичните трудове, които без изключение водят произхода си от универсалното хранилище на езотеричните познания, ние намираме факсимилето на много тъй наречени чудеса, сътворени от изкуството на магията. Съществуват многобройни свидетелства, че религиозните обичаи на мексиканците, перуанците и на другите американски народи са били почти идентични с тези на древните

финикийци, вавилонци и египтяни; и след като в допълнение откриваме, че много от техните религиозни термини имат еднакъв етимологичен произход, как тогава да не допуснем, че те са потомци на онези, чиито прародители „са бягали от разбойника Исус, син на Навин"? Нунец де ла Вега казва, че Нин, или Аймос (на Дзендъл) е бил Нинус на вавшюнците.

Възможно е досега това да *е било* разглеждано като съвпадение, тъй като отъждествяването на едното с другото се основава върху слаби аргументи. „Но е известно - добавя Дьо Бурбург, -че на този принц (Нинус), а според други източници на баща му Бел (Ваал), са били отдавани почести от поданиците им под формата на змей". Последното твърдение, освен че е фантастично, не намира потвърждение никъде във вавилонските летописи. Напълно е вярно, че финикийците са изобразявали Слънцето във вид на дракон, но така са постъпвали и всички други народи, които са символизирали слънчевите си богове. Белус, първият цар на Асирийската династия, е бил (по данни на Кастор и на Евзевий, който го цитира) обожествен, т.е. причислен към боговете, едва „след смъртта му". Следователно нито самият той, нито синът му Нинус (Нин) са могли да приемат поданиците си под формата на змей, каквото и да твърди Дзендъл в тази връзка. Бали, според християните, е Ваал, а Ваал означава Дявол оттогава, откакто библейските пророци са започнали да обозначават с това име всяко божество на съседа си. Затова Балус, Нинус и мексиканският Нин са змии и дяволи. И тъй като Дяволът е един и същ в различните си форми, то под каквото и име да се появи - той е Дявол. Странна логика! А защо да не кажем, че асириецът Нинус, изобразяван като съпруг и жертва на честолюбивата Семирамида, е бил върховен жрец и цар на страната си и че в качеството си на такъв е носел върху тиарата си свещените емблеми на дракона и слънцето? За Нинус казват, че е приемал поданиците си в качеството си на представител на бога-змей. Тази идея е предимно римокатолическа и е безсъдържателна, както и всичките им приумици. Ако Нунец де ла Вега толкова много се е стремил да установи родството между мексиканските и библейските поклонници на Слънцето и змея, защо не е посочил други, много по-пълни сходства между тях, без да се насочва към ниневитяните и Дзендалите и без рогата и копитата на християнския Дявол? За начало той би могъл да спомене „Хрониките" на Фуентес от кралство Гватемала и „Ръкописа" на Дон Жуан Торес, внук на последния крал Квише. За този документ се твърди, че е бил притежаван от някакъв генерал-лейтенант (назначен от Педро де Алварадо); в него се казва, че толтеките са произлезли от дома на Израил и че Мойсей ги пуснал, но впоследствие, при прехода си през Червено море, те изпаднали в езичество. След това, освобождавайки се от спътниците си и под ръководството на вожда Тануб, те предприели пътешествие от единия континент до другия и стигнали до мястото, наричано Седемте пещери на кралство Мексико, където основали знаменития град Тула.

На въпросното съобщение не е било оказано доверието, което заслужава, вследствие на факта, че то е минало през ръцете на отец Френсис Баскуес, историк от ордена на свети Франциск. Това обстоятелство, ако използваме израза на Дьо Мюсе по отношение труда на лишения от сан абат Хак, „подбива нашето доверие". Има обаче и нещо друго, което е толкова значително, че опирайки се върху индианската традиция, то очевидно е успяло да устои на фалшификациите на ревностните католически „падрета". Един знаменит цар на толтеките, чието име е свързано с ведичните легенди за Утатлац (разрушената столица на Индианското царство), е носел библейското име Валам Акан; първото име е явно халдейско и силно напомня за Валаам и неговото говорещо като човек магаре. Освен съобщението на лорд Книгсборс, който е открил поразително сходство между езиците на ацтеките и евреите, много от фигурите върху барелефите на Паленке, както и глинените идоли, намирани в земите на Санта Крус, носят на главата си превръзка с квадратна издупчина върху челото, приличаща много на филактериите, носени в древността от еврейските фарисеи по време на молитва; те и досега се носят от набожните евреи, особено в Русия и Полша. Това наше виждане обаче е само едно предположение, което не се нуждае от по-детайлно разглеждане.

Според свидетелствата на древните, потвърдени от съвременните открития, в Египет и Халдея е имало много катакомби, някои от които се простирали върху значителна площ. Най-прославени сред тях са били подземните светилища на Тива и Мемфис. Първите, започвайки от западния бряг на Нил, се простирали по посока към Либийската пустиня и били известни като *Змийски*

катакомби или преходи. В тях са били извършвани свещените мистерии *куклос анагас* от „Неизбежния цикъл“, по-известен под названието „Цикъл на необходимостта“, отразяващ неумолимата присъда, очакваща всяка душа след телесната смърт, когато тя застане пред съда в областта Аменти.

В книгата на Дьо Бурбург може да се прочете как мексиканският полубог Вотан, разказвайки за експедицията си, описва подземен проход, който лъкатушел под земята и завършвал при корените на небето; това било змейски проход и Вотан бил допуснат в него само защото е бил „син на змея“, или змей.

Това наистина е твърде многозначително, тъй като неговото описание на „*змейския проход*“ всъщност е описание на древно-египетското светилище, за което споменахме по-горе. Освен това, йерофантите на Египет и Вавилон поначало са се наричали „синове на бога-змей“, или „синове на дракона“; те са постъпвали така не защото са потомци на Сатаната-инкубус, древния змей на Едем (както Дьо Мюсе се опитва да убеди читателите), а „защото в мистерии змеят е бил символ на мъдростта и безсмъртието. „Асирийският свещенослужител винаги е носел името на своя бог“ - казва Моверс.

Друидите от келто-британските области също са се наричали змейове. „Аз съм Змей, Аз съм Друид!“ - възкликвали те. Египетският Карнак е близък на Британския Карнак и означава „змейска планина“. Дракония някога е покривала повърхността, на цялото земно кълбо и нейните храмове са били посветени на Дракона само защото той е бил символ на слънцето, което на свой ред е символизиращо най-висшия бог - финикийския Елон

(или Елион), когото Авраам признавал под името Ел-Елион. Освен с прозвището „Змей“, те били наричани „строители“ и „архитекти“, защото невероятното величие на храмовете и паметниците им е било такова, че дори сега останките им, разсипали се на прах, „привеждат в ужас съвременните инженери със своите размери“ - казва Талезин. Дьо Бурбург напуска, че вождовете, носещи името на Вотан, или Кецалкоатъл (бога-змей на мексиканците), са потомци на Хам и Канаан. „Аз съм хивим“ - казват те. „Бидейки хивим, аз произхождам от великата раса на Дракона (Змея). Аз самият съм змей, защото съм хивим.“⁴⁵ И въодушевеният Дьо Мюсе, който самият искрено вярва в следата на змея, а по-точно на дявола, бърза да обясни: „Според нашите най-учени коментатори на Свещеното писание, хивим (хивим, хивити) произлизат от Хет, сина на Канаан, сина на Хам... *проклетия*!“

Съвременните изследвания обаче категорично доказват, че цялата генеалогична таблица на глава десета от „Книга на Битието“ се отнася към въображаеми персонажи и че заключителните стихове на девета глава не са много по-съдържателни от халдейската алегория за Сисутрус и митичното наводнение, компилирана и приспособена така, че да съответства на Коасианската схема. Нека все пак си представим, че потомците на тези „проклетни“ каанити наистина се възмущават от незаслуженото оскърбление. Те лесно биха могли да „обърнат позициите“ и да отговорят на това основано върху измислица оскърбление чрез един факт, който е доказан от археолозите и изследователите на символи, а именно, че Сет, третият син на Адам и предтеча на Израил, на Ной и на „избрания народ“, не е някой друг, а Хермес, богът на мъдростта, наричан също Тот, Тат, Сет и Сатан; и че той, освен това, бидейки разглеждан в отрицателен аспект, е Тифон, египетският Сатана (който е бил също Сет). За еврейския народ, чиито добре образовани хора (подобно на Филон и историка Йосиф) разглеждат книгите на Мойсей само като алегория — това откритие не означава много, но за християните, които (по примера на Дьо Мюсе) приемат лекомислено библийските разкази като буквална история, това изглежда по друг начин.

Доколкото става въпрос за установяване на връзки, ние сме съгласни с този набожен автор и всеки ден се убеждаваме, че произходът на някои народи на Централна Америка може да бъде проследен до финикийците и Мойсеевите израелтяни; но ние сме убедени също така, че след време ще бъде доказано колко упорито израелтяните са се придържали към същото идолопоклонничество (ако това е идолопоклонничество), т.е. към поклонението на слънцето и на змея, както това правят и досега мексиканците. Съществува библийско свидетелство, че двама от синовете на Йаков (Яков) - Леви и Дан, а също и Йуда, са се оженили за жени от канаански произход и са се покланяли на боговете на своите съпруги. Несъмнено всеки християнин ще

протестира срещу това твърдение, но доказателства могат да бъдат намерени дори в преведената Библия, колкото и селектирана да е тя. Умиращият Йаков описва така синовете си: „Дан - казва той - ще бъде змей на пътя и пепелянка върху пътеката, пепелянка, която ухапва крака на коня така, че конникът пада назад... Дочаках твоето спасение, о, Господи!" За Сисеон и Леви този патриарх (или Израил) казва, че те „... са братя; оръдията на жестокостта са в техните обичаи. О, душа моя! Не прониквай в тайните им, в техните сборища¹. („Книга на Битието, IX). В оригинала думите „техните тайни" се четат като „техните СОД". А Сод е било названието на великите Мистерии на Баал (Ваал), Адонис и Бакхус, които са били слънчеви богове и са имали Змея за свой символ. Кабалистите обясняват алегорията за огнените змейове, казвайки, че това е било название, дадено на племето на Леви, т.е. на всички левити, и че Мойсей е бил глава на содалите.

Няколко историци на древността споменават Мойсей като египетски свещенослужител. Мането казва, че той е бил йерофант на Херополис и свещенослужител на слънчевия бог Озирис и че името му било Озасиф. Онези наши съвременници, които приемат като факт, че той е бил обучен на цялата мъдрост на Египет, са длъжни също така да приемат правилното тълкуване на думата „мъдрост", която е известна на целия свят като синоним на посвещение в тайните мистерии на *маговете*. Нима читателят на Библията не може да допусне, че един чужденец, роден и възпитан в чужда държава, *не е могъл* да бъде допуснат (да не говорим за допускането до последното посвещение, най-великата от всички тайни) дори към познанието, притежавано от нисшото жреческо съсловие, минало през *малките* мистерии. В „Книга на Битието" ние четем, че нито един египтянин не е можел да седне да яде хляб с братята на Йосиф, „защото това се е смятало за отвратително при египтяните", но че египтяните са яли с *него* (с Йосиф). Това доказва две неща: 1) че Йосиф, какъвто и да е оставал дълбоко в сърцето си, е променил поне веднъж религията си, оженил се е за дъщеря на свещенослужител от „идолопоклонническа" нация и е станал египтянин - в противен случай египтяните не биха яли хляб с него; 2) че Мойсей, дори да не е бил египтянин по рождение, е станал такъв, вследствие на което бил допуснат до сана на свещенослужител и станал СОДАЛ. В заключение разкажем за „медния змей" (Кадуцей на Меркурий или Асклепий, сина на слънчевия бог Аполон-Питон) става логичен и естествен. Не трябва да се забравя, че дъщерята на фараона, която е спасила Мойсей и го е осиновила, е наречена от Козефус с името „Термутис", което според Уилкинсън означава *аспида* (кобра), свещената змия на йзида; а освен това за Мойсей е казано, че е произлязъл от племето *Леви*. Кабалистичните идеи за книгите на Мойсей и за самия велик пророк ние ще изложим по-пълно във II том на този труд.

Ако Брасие дьо Бурбург и Шевалие дьо Мюсе толкова много са жадували да проследят тъждествеността на мексиканците и канаанитите, те биха могли да намерят по-силни и убедителни доказателства, вместо да описват тези народи като „проклети" потомци на Хам. Така например те биха могли да посочат сходството между имената на Наргал, халдейския и асирийски глава на *маговете*, и на Нагал, върховния магьосник на мексиканските индианци. Двете названия са производни от Наргал-Са-разер, асирийския бог, като освен това и двете притежават същите способности (или сили) да имат слугуващ им демон, с който те напълно се отъждествяват. Халдейският и асирийският Наргал е държал своя *демон* в храма под формата на някакво животно, смятано за свещено; а индианският Нагал държи своя демон където може - в съседното езеро, в гората или вкъщи във вид на домашно животно.

Вестник „Католически свят" (в един от неотдавнашните си броеве) се оплаква, че старият езически елемент у туземното население на Северна Америка все още не е изчезнал напълно. Даже там, където племената отдавна са под грижите на християнски учители, продължават тайно да се извършват езически обреди и тайното езичество (нагуализъм, змеопоклонничество) процъфтява и сега, както в дните на Монтесума. Във статията се твърди, че „нагуализмът и идолопоклонството - както вестникът нарича тези две странни секти - са всъщност *поклонение на Дявола*". В доклад, адресиран до Кортес през 1812 г., Йон Педро Баптиста Пино съобщава: „Всички селища имат своите *артуфас* — така туземците наричат подземните си помещения с една-единствена врата, където се събират, за да пируват и да провеждат съвещания. Тези помещения са храмове, където не може да се проникне. Вратите им са затворени за испанци... Обитателите на тези селища, въпреки властта, която религията има върху тях, не могат да забравят онези вярвания, които са наследили от дедите си и които те до най-малките подробности ще

предадат на следващите поколения. Оттук идва и тяхното обожание към Слънцето, Луната и другите небесни тела, както и уважението, с което се отнасят към огъня и т.н... Изглежда, че главите на тези селища са в същото време и свещенослужители, които изпълняват различни прости обреди, изразяващи признанието им към властта на Слънцето и Монтесума, както и към властта и силата (според някои доклади) на Великия Змей, който, по повелята на Монтесума, те възприемат като даващ живот. Тези вождове извършват също така и богослужения за предизвикване на дъжд. Съществуват произведения на живописиста, изобразяващи Великия Змей заедно с нещастен червенокос човек, •изглежда Монтесума. През 1845 г. в селището Нагу се намирал груб идол, приличащ на изображение на Монтесума, който представлявал само една глава".

Пълното тъждество на обредите, церемониите, традициите и даже на имената на божествата между мексиканците, древните, вавилонци и египтяните е достатъчно доказателство за това, че Южна Америка е била населена от колония, която по загадъчен начин е прекосила Атлантическия океан. Кога? В кой период? По този въпрос историята мълчи, но онези, които смятат, че няма осветено от вековете предание, което да не съдържа поне зрънце истина, вярват в преданието за *Атлантида*. По света е пръсната шепамислени самотни изследователи, които прекарват целия си живот, оставяйки незабелязани, далече от шума на външния свят, и изучават великите проблеми на физическата и духовната вселена. Тези хора създават свои тайни летописи, в които се пазят плодовете на научните трудове на множество отшелници, наследници и продължители на чието дело те се явяват. Познанията на древните им предци - мъдреците на Индия, Вавилония, Ниневия и царствената Тива; легендите и традициите с коментари към тях от Солон, Питагор и Платон от мраморните зали на Хелиополис и Сайз (традиции, които още по тяхно време едва са проблясвали през мъгливата завеса на миналото) - всичко това, а дори и много повече, е записано върху неунисржими пергаменти и се предава с огромна отговорност от един адепт на друг. Тези хора са вярвали в преданията за Атлантида; те са знаели, че това не е басня, и са твърдели, че в различните исторически епохи огромни острови и дори цели континенти са съществували там, където сега бушуват единствено океанските вълни. В потъналите им храмове и библиотеки "археолозите биха намерили материали, които (ако можеха да бъдат изследвани) щяха да запълнят белите петна в *историята*. Преданието гласи, че в далечните времена пътникът е можел да пресече това, което сега представлява Атлантическия океан, почти по цялата му дължина и ширина просто като плува с лодка от един остров до друг, тъй като между тях съществували само тесни проливи.

Нашите подозрения, отнасящи се до съществуването на цисатлантически и трансатлантически раси се усилиха, след като прочетохме за чудесата, извършвани от мексиканския маг Ивецо-Коухуатл. Неговият жезъл изглежда много прилича на традиционния сапфиров жезъл на Мойсей. Този жезъл сега се съхранява от тъст му Равуел Йетро и върху него са гравирани свещени непроизносими имена. Тези „четирима човека“, описани като истинските прародители на човешката раса, „които нито са били заченати от боговете, нито са родени от жени“, „сътворението на които е било чудо, сътворено от Твореца“ и които били сътворени, след като три опита за създаване на човечеството са претърпели неуспех, поразително приличат на езотеричните тълкувания на херметистите.[41] Те също така силно напомнят за четиримата божии синове на египетските теогонии. Освен това е доста лесно да се констатира, че разказ, подобен на този мит, е изложен в „Книга на Битието“ - това може да се забележи дори и при повърхностно четене. Тези четирима предци „можеха да разсъждават и да говорят, зрението им беше безгранично и те веднага разбираха всичко“.

Когато „те отправили благодарност към Твореца за съществуването си, *боговете се изплашили* и спуснали облак пред очите на хората, за да могат те да виждат само на определено разстояние и да не *приличат на самите богове*“. Това има пряко отношение към фразата от „Книга на Битието: „Виж, човекът е станал като един от нас, познаващ доброто и злото“ и т.н. И на друго място: „Докато те *спели*, Бог им дал жени“ и т.н.

Не ни се иска да подхвърляме непочтително идеи на онези, които са толкова мъдри, че не се нуждаят от никакви намеци. Истинските трактати обаче по древна магия с халдейски и египетски произход не са разхвърляни по публичните библиотеки и сергиите на букинистите. Те съществуват и това е факт, известен на много изследователи на тайното знание. Макар и

повърхностното запознаване с тяхното съдържание може да има огромно значение за всеки, който изучава древността. „Четиримата прародители на човешката раса - добавя Макс Мюлер - изглежда са имали дълъг живот и когато е дошло време да умрат, те изчезнали по тайнствен начин и оставили на синовете си това, което се нарича „*съкровено величие*“, което никога не е трябвало да се разтваря от човешки ръце. Какво е било то, ние не знаем."

Ако няма никаква връзка между това тайно величие и съкровената слава на Халдейската *Кабала*, която (както е казано) е оставена от Енох при тайнственото му изчезване, тогава ние не трябва да вярваме на нито едно косвено доказателство. Възможно е обаче тези четирима прародители от расата на Квише да символизират в езотеричното си значение четиримата последователни прародители на хората, споменати в „Книга на Битието“ (гл. I, II и VI). В първа глава първият човек е двуполов - „мъжки и женски ги сътвори той“, което съответства на хермафродитните божества на последващите митологии; вторият е Адам, направен от „земната пръст“, еднополов и съответстващ на „синовете божии“ от глава VI; третият е представен от гигантите, за които Библията само намеква, но пълното обяснение е на друго място; четвъртият - от родителите на хората, „чиито дъщери били прекрасни“.

Предвид признатия факт, че мексиканците са имали магове от най-дълбока древност, същата забележка е приложима към всички древни религии в света. Силното сходство преобладава не само във формите на техните церемониални богослужения, но дори и в названията на различните магични оръдия; и накрая, ако всички други пътеводни нишки, от гледна точка на научните изводи, се окажат несъстоятелни (тъй като някои от тях ще бъдат погълнати от бездънната пропаст на съвпаденията), защо да не се обърнем към великите авторитети по магия и да не се опитаме да видим дали под „храсталаците от фантастични безсмислици“ няма слой истина? Не искаме да бъдем разбрани неправилно. Ние изобщо не предлагаме на учените да изучават магия чрез Каба-лата или книгите по херметизъм, а ги насочваме към авторитетите по магия, за да бъдат открити нови материали за историята и науката. Въобще не възнамеряваме да си навличаме гневните упреци на академиците с неблагоприятно поведение, подобно на бедния Дьо Мюсе, който се опитваше да ги застави да прочетат неговите демонологични „Мемоари“ и да започнат да изследват Дявола.

„Разказите на Бернал Диас де Кастильо“, един от онези, които тръгват след Кортес, ни дават известна представа за изключителната изтънченост и ум на народа, който те са победили. Това описание обаче е твърде дълго, за да бъде изложено тук. Достатъчно е да се каже, че ацтеките са се оказали сходни с египтяните по цивилизованост и изтънченост в много отношения. И при двата народа магията, или съкровената натурфилософия, е била култивирана в най-висша степен. Да прибавим към това, че Гърция, „последната люлка на изкуствата и науката“, също както и Индия, „люлката на религията“, са изучавали и продължават да изучават магията и да я практикуват - кой при това положение ще се осмели да дискредитира нея и нейното достойнство като предмет на изучаване или дълбочината ѝ като наука?

Никога не е имало и не може да има повече от една универсална религия, защото съществува само една истина за Бога. Подобно на огромна верига, горният край на която (алфа) остава невидимо еманирана от божеството и присъства във всички примитивни теологии, тя обхваща нашето земно кълбо във всички направления, включително и най-тъмните ъгли; другият ѝ край (омега) ще се върне обратно на своя път, за да бъде приет отново там, откъдето е бил еманиран първоначално. Върху тази божествена верига са нанизани екзотеричните *символологии* на всички народи. Разнообразието на формите им не може да заличи тяхната същност и под различните образи на материалната вселена, символизирайки оживотворяващото я начало, нетленния и нематериален образ на Духа Господен, който ги ръководи, остава същият.

Доколко човешкият разум е бил в състояние да се задълбочи в разбирането на духовната вселена, в законите и силите ѝ - това е било казано преди векове. И ако *идеите* на Платон могат да бъдат опростени с цел по-лесното им разбиране, духът на тяхната субстанция не може да бъде нито променен, нито отстранен, без да бъде нанесена вреда на истината. Нека човечеството умува още хиляди години, нека богословието смущава вярата и я изкривява, насила натрапвайки неразбираеми догми в метафизиката; нека науката подкрепя скептицизма, разрушавайки

разклатените остатъци на духовната интуиция у човечеството, демонстрирайки своята непогрешимост - вечната истина никога не може да бъде разрушена. Ние намираме последното й възможно изразяване на човешки език в персийския Логос (*Хеновер*), или в живото *проявление* на Словото Божие. Зороастрийският *Енох-Верихе* е тъждествен с юдейското „*Аз съм*“, а „Великият Дух“ на бедния необразован индианец е проявеният Брами на индийските философи. Един от тях - Чарака (индийски лекар, за когото казват, че е живял 5000 години преди Христос), в трактата си за произхода на всичко, наричано „*Юса*“, използва следната красива образност: „Нашата Земя, подобно на всички светещи небесни тела, които ни обкръжават, е само един атом от огромното Цяло, за което ние проявяваме неразбиране, наричайки го „безкрайното“.

„Има само една светлина и само една тъма“ - гласи сямска пословица. „Дяволът е сянката на Бога“ - сочи универсалната кабалистична аксиома. Как би могла да съществува Светлината, ако не е първичната тъма? И нима сияещата слънчева вселена отначало не е протягала ръчички от пелените на тъмния и мрачен хаос? След като християнската „*пълнота на Онзи, Който изпълва всичко*“ е откровение, тогава се налага да приемем, че ако съществува дявол, той трябва да бъде включен в тази *пълнота* и да бъде част от това, което „изпълва всичко“. От незапомнени времена хората са се опитвали да оправдаят и очистят Божеството, разграничавайки го от съществуващото зло, и тази цел е била постигната от древната източна философия. Нейният метафизичен възглед за *Падналия дух* обаче никога не е бил изкривен чрез създаване на антропоморфичната личност на Дявола, както това е било направено впоследствие от водещите светилина на християнското богословие. Личният бяс, противодействащ на Божеството и явяващ се препятствие за човечеството по пътя му към съвършенството, трябва да бъде търсен само на земята, между човечеството, а не в небесата. По такъв начин се получава, че всичките религиозни паметници на древността, в която и страна и в какъвто и климат да се намират, са израз на едни и същи мисли, ключът за разбирането на които се намира в езотеричната доктрина. Ахо тя не бъде изучена, усилията за разгадаване на тайните, съхранявани в течение на векове в храмовете и развалините на Египет, Асирия, Централна Америка, Британска Колумбия и Камбоджа, ще останат безрезултатни. И макар тези храмове да са били построени от различни народи, които хилядолетия не са били свързани помежду си (тъй като не са съществували средства за това), всички те несъмнено са били планирани и построени под непосредственото наблюдение на свещенослужителите. А духовенството на всички народи, макар и да е извършвало обреди и церемонии, отличаващи се външно едни от други, очевидно е било посветено в същите традиционни мистерии, които са били преподавани по целия свят.

За да се даде възможност за по-добро сравняване на образците на доисторическата архитектура, строена в противоположни точки на планетата, трябва само да се посочат грандиозните индийски развалини на Елор в Декан, мексиканските Чичен-Ица в Юкатан и още по-величествените руини в Гватемала. Между тях се наблюдава толкова голямо сходство, че изглежда невъзможно да не се признае - те са били построени от хора, движени от едни и същи религиозни идеи, и тези хора са се намирали на еднакво високо равнище на развитие в науките и като цивилизация въобще.

Вероятно върху цялото земно кълбо няма по-впечатляваща маса руини, отколкото Нагкон-Ват - чудо и загадка за археолозите, които са се осмелявали да посетят Сиам. Често ние говорим за „руини“, но едва ли в случая този израз е подходящ, тъй като никъде по света не могат да се намерят постройките, които (въпреки невероятната си древност) да са се запазили толкова добре, колкото Нагкон-Ват и развалините на великия храм Ангкорт.

Скрит дълбоко в провинцията Сиамрап на източен Сиам, сред разкошна тропическа растителност, той е заобиколен от почти непроходими палмови гори, какаови дървета и лещак от индийски пипер. Този „чудесен храм е толкова прекрасен и романтичен, колкото и впечатляващ и величествен“ - казва Винсът, който неотдавна е посетил този район. „Ние, имащите щастието да живеем в XIX век, сме свикнали да се хвалим със съвършенството и превъзходството на съвременната цивилизация, както и с величието на нашите постижения в науката, изкуството, литературата и т.н. в сравнение с онези, които ние наричаме древни, но понякога все пак сме принудени да признаем, че те значително са надминавали нашите-поеледни постижения в много области, особено в строителството на храмове, защото по стила и красотата на архитектурата, по

стабилността на постройката и великолепието на фината резба и скулптура великият Нагкон-Ват няма равен на себе си - той няма съперник в наши дни. Първото впечатление от него е потресаващо."

По такъв начин мнението на още един пътешественик е прибавено към многото предшестваци, включително на археолози и компетентни критици, които са чувствали, че едва ли има някъде други древни руини, които повече да заслужават да бъдат възпети, отколкото Нагкон-Ват.

Ние възнамеряваме да предоставим на по-безпристрастни от нас изследователи да опишат това място, тъй като нашият труд, поставящ си открито за цел да реабилитира древните, е подплатен с твърде много ентузиазъм и това може да постави под съмнение обективността на описанието. Ние обаче лично сме виждали Нагкон-Ват при благоприятни обстоятелства и затова можем да потвърдим коректността и точността на описанието, направено от мистър Винсът. Той разказва следното:

„Ние стъпихме върху огромна павирана улица, от двете страни на чиито стълби има огромни грифони, всеки изсечен от монолитен каменен блок. Тя е дълга 725 фута и е покрита с камъни с размери четири на два фута. От двете ѝ страни има изкуствени езера, подхранвани от извори; всяко езеро заема около пет акра... Външната стена на Нагкон-Ват (града на манастирите) обхваща площ с дължина и широчина по половин миля и има порти... покрити с прекрасна резба, изобразяваща богове и дракони. Фундаментите са с височина 10 фута...Цялата постройка, включително и покривът, е изградена от камък, *но без цимент, и камъните са долепени толкова плътно един до друг, че дори и сега местата, в които те са съединени, едва се забелязват.* Формата на сградата е продълговата, около 796 фута дълга и 588 фута широка, като най-високата централна пагода се извисява 250 фута над земята, а четирите други в ъглите на двора имат височина от 150 фута всяка."

Подчертаните от нас редове говорят много на пътешествениците, които са отбелязвали и са се възхищавали от подобна каменна зидария, откривана в развалините на Египет. Ако тези постройки (в двете страни) не са били издигнати от едни и същи работници-каменоделци, тогава ние най-малкото трябва да допуснем, че тайната на тази несравнима зидарска техника е била известна на архитектите и строителите по целия свят.

„Минавайки, ние се издигаме на платформата... и влизаме в храма през заобиколен от колони портал, чиято фасада е покрита с прекрасни барелефи, изобразяващи древномитологични сцени. От двете страни на прага се простира коридор, образуван от два реда колони, изсечени от основата до върха от монолитни блокове; храмът е покрит с овален покрив, украсен с резба и скулптурни изображения по външната стена. Тази галерия от скулптури, формираща екстериора на храма, се състои от наредени приблизително на половин миля дължина безкрайни картини-барелефи, изсечени върху плочи от камък с ширина шест фута; върху тях са изобразени сцени, взети от индийската митология, от Рамаяна - санскритска епична поема на Индия, описваща в обем от 25 000 стиха подвизите на бог Рама, сина на цар Айодхий. Графически е изобразена борбата между царя на Цейлон и Хануман[42], бога на маймуните. Арката на този коридор е построена без ключови камъни. Върху стените има скулптурни изображения на 100 000 отделни фигури. Една картина от „Рамаяна" заема 240 фута от стената... В Нагкон-Ват са били преброени 1532 колони, а като цяло сред развалините на Агкор те са 6000, при това всички са изсечени от монолитен каменен блок и са украсени с изящна резба..."

„Но кой е построил Нагкон-Ват? И кога?" Учените са се опитвали да разберат това чрез изучаване на конструкцията и най-вече на орнаментите му, но това не дало никакви резултати. „Местните камбоджански историци - пояснява Винсът - наброяват 2400 години от построяването на храма... Аз попитах един от тях колко дълго е бил строен Нагкон-Ват... „Никой, не може да каже... Не зная; той или е изникнал от земята, или са го построили гиганти, а може би - ангели..." - беше отговорът."

Когато Стивънс питал местните индианци: „Кой е построил Копан? Кой народ е начертал йероглифните надписи и е изсякъл изящните фигури и резбата на тези емблематични знаци?" В отговор прозвучавало отчайващото: „Кой знае?" „Всичко е тайна, тъмна, непроницаема тайна -

пише Стивънс. В Египет колосалните руини на гигантски храмове стоят в цялата си голота в пустинята. А тук необозрими горски масиви обгръщат отвсякъде руините, скривайки ги от погледа."

Там все пак могат да се открият много детайли, които изглеждат несъществени за незапознатия с „празните фантазии" на старинните легенди археолог; ако те не бяха отминавани без нужното внимание, откритията биха могли да дадат нова насока за мислите на изследователите. Едно от тези неизменни обстоятелства е задължителното присъствие на маймунския образ в египетските, мексиканските и сиамските храмови развалини. Египетските киноцефали (песоглавци) имат същите пози, както и индийският и сиамският Хануман; и сред скулптурните фрагменти на Копан Стивънс е открил остатъци от колосални фигури на маймуни или бабуини, „твърде много напомнящи по очертания и външност четирите чудовищни животни, които някога са стояли пред обелиска в Луксор, прикрепени към основата му (сега те са в Париж), и на които под названието киноцефали са се покланяли в Тива. Почти във всички будистки храмове има идоли под формата на маймуни и немалко хора държат в домовете си бели маймуни, за да прогонват *злите духове*".

„Била ли е цивилизацията - пише Луи дьо Карне (в смисъла, който сега придаваме на това понятие) - разпространена сред древните камбоджанци, за което подсказват великите им постижения в архитектурата? Векът на Фидий е бил век на Софокъл, Сократ и Платон; Микеланджело и Рафаел са се появили след Данте. Съществуват блестящи епохи, в течение на които човешкият разум, развивайки се в различни направления, създава шедьоври, *които възникват от един и същи източник на вдъхновение*." „Нагкон-Ван - казва в заключение Винсът - трябва да бъде приписан на друг народ, а не на камбоджанския, но тогава на кой? *Няма достоверни знания, всичко е само приказки и легенди...*"

Този израз напоследък е станал нещо като поговорка в устата на пътешествениците и археолозите. Когато те осъзнаят, че никаква пътеводна нишка не може да бъде намерена (освен може би в народните легенди), те се отдръпват разочаровано и окончателната присъда е произнесена. В същото време Винсът привежда цитати от един автор, според който тези развалини „са също толкова впечатляващи, колкото и развалините на Тива или Мемфис, но са по-тайнствени". Моухът е на мнение, че те са били издигнати „от някакъв древен Микеланджело" и добавя, че Нагкон-Ват „е по-величествен от всичко друго, оставено ни от Гърция или Рим". По-нататък Моухът приписва тези постройки на някакви *изчезнали племена на Израил*; в това отношение той е подкрепен от Мише, френския епископ на Камбоджа, който признава, че е поразен от „еврейския тип на лицата на много от диваците на Стивънс". Хенри Моухът е убеден, че „без никакво преувеличение на най-древните постройки от Ангкор може да бъде приписана възраст над 2000 години". Това, в сравнение с египетските пирамиди, ги прави съвсем съвременни. Предположенията на този изследовател са повече от невероятни, тъй като може да се докаже, че настенната живопис се отнася към онези архаични векове, когато по целия континент са се покланяли на Посейдон и на Кабирите. Ако Нагкон-Ват е бил построен (както твърди Адолф Бастиан[43]) за прием на учения патриарх Будахгош, който е донесъл свещените книги „Трай-Пидок" от Цейлон; или ако е прав Палегуа, който „отнася построяването на тези сгради към царуването на Пхр Патхум Сурувинг", когато свещените книги на будистите са били донесени от Цейлон и будизмът е станал религия на камбоджанците, тогава как може да се обясни следното?

„В този храм виждаме различни изображения на Буда, които са четириръки и даже тридесетръки, двуглави и шестнадесетглави, откриваме индийския Вишну, богове с крила, бирмански глави, индийски фигури и изображения на цейлонската митология... Виждаме воители върху слонове и на колесници, пехотинци с щит и копие, лодки, тигри, грифони, змии, риби, крокодили, волове, войници с шлемове, физически извънредно развити, и някакви хора с бради, вероятно маври. Фигурите стоят подобно на тези от великите египетски паметници, леко обърнати с едната си страна напред... и аз забелязах освен това двама конници, въоръжени с копие и меч, яздещи един до друг, подобно на онези, които съм виждал върху асирийските таблички в Британския музей."

От своя страна ние можем да допълним, че върху стените на няколко места се среща изображението на Дагон, човекът-риба на вавилонците, както и образите на Кабирите, боговете

на Самофракия. Възможно е археолозите, които са изследвали това място, просто да не са ги забелязали. При по-внимателно проучване те ще бъдат открити по същия начин, както и бащата на кабирите - Вулкан, със своите стрели, близо до който се намира царят с държавния знак в ръка - дубликат на херонея или на „държавата на Агамемнон“, за която казват, че е била преподнесена от куция бог на Лемнос. На друго място ние виждаме Вулкан, разпознаван по неговия чук и клещи, но във вид на маймуна, както обикновено са я изобразявали египтяните.

Ако Нагкон-Ват е будистки храм, защо тогава върху стените му има барелефи с чисто асирийски характер и кабирски богове? Наистина, те са били предмет на поклонение (като най-древни от боговете на азиатските мистерии), но е вярно и това, че 200 години преди новата ера те са били отхвърлени и самофракийските мистерии изцяло са се променили. Откъде е донесен при камбоджанците известният мит за принц Рама - личност, споменавана от всички местни историци, които му приписват създаването на храма? Възможно е дори самата „Рамаяна“ - знаменитата епична поема на индусите, да е всъщност оригиналът на Омирово-вата „Илиада“, за което вече стана дума преди няколко години.

Прекрасният Парис, който отвлича Елена, прилича на Раван, царя на Гигантите, бягащ със Сита, жената на Рама. Троянската война е копие на войната на *Рамаяна*, освен това Херодот ни уверява, че троянските герои и богове водят началото си в Гърция едва от времето на Илиадата. В такъв случай дори Хануман, богът на маймуните, става маскиран Вулкан. Още повече, че камбо-джанската традиция застава основателя на Ангкор да дойде от *Рим*, който те ситуират в западния край на света; а Рама на индийците също говори за заминалите на Запад потомци на Хануман.

Колкото и хипотетично да ни изглежда това изказване, то заслужава да бъде разгледано, дори и само за да бъде опровергано. Католическият мисионер в Индокитай абат Жаквене, винаги готов да свърже всяко историческо сведение с християнското откровение, пише: „Дали ще разглеждаме търговските връзки на евреите... когато, достигайки кулминацията на подема, обединените флоти на Хирам и Соломон са тръгнали да търсят съкровищата на Офир, или пък ще проследим разсейването на десетте племена, които, (вместо да се върнат от плен) са напуснали бреговете на Ефрат и са стигнали до океанското крайбрежие - сияещата светлина на откровението в Далечния Изток от това няма да стане по-малко неопровержима“.

Всъщност неопровержимо ще е само това твърдение, което обръща наопаки въпросното изказване и признава, че цялата светлина, която някога е светела на израилтяните, е дошла при тях от този „Далечен Изток“, минавайки преди това през халдеите и египтяните. Първото, което трябва да бъде установено, е кои са били самите израилтяни - това е най-същественият въпрос. Много от историците изглежда не без основание смятат, че евреите са били сходни или тъждествени с древните финикийци; но финикийците, извън всяко съмнение, са принадлежали към етиопската раса. Освен това, днешният род е смесен с азиатските етиопци. Херодот проследява евреите до Персийския залив, а на юг от това място са били Химиаритите (арабите). По-нататък се намирали ранните халдеи и сусинианите, които се славели като големи строители. Това изглежда установява достатъчно ясно тяхното родство с етиопците. Мегастанес казва, че евреите са представлявали секта в Индия, наричана *Колани*, и тяхното богословие е наподобявало това на индийците. Евсебий разказва, че „етиопците са дошли от река Инд и се заселили близо до Египет“. По-нататъшните изследвания вероятно ще докажат, че индийските тамили, които мисионерите обвиняват в поклонение на Дявола (Кутий-Сатан), всъщност просто отдават почит на Сет (Сатан).

Ако в зората на историята евреите са били финикийци, последното може да бъде проследено до народите, които са говорили на стар санскрит. Картаген е бил финикийски град, оттук названието му е било *Картха*. В Библията често се среща думата *Кир* (*Кирджат*). Местният картагенски бог се е наричал Мел-Картха (Мел, Ваал) или местният господ на този град. На санскритски език градът или общината се наричали кул, а негов управител бил Гери[44]. Затова Херкулеус представлява превод на Мелкартха и произхожда от санскрита. Освен това, всички циклопски племена са били финикийски. В Одисеята циклопите са либийски овчари, а Херодот ги описва като планинци и големи строители. Те са древните титани (гиганти), които според Хезиод коват

стрелите за Зевс; и отново те са библейските *замзумим* от страната на Гигантите - Анаким.

В светлината на тези факти е по-лесно да се разбере, че земекопачите на Елора, строителите на древните пагоди, архитектите на Копан и храмовете на Централна Америка, както и на развалините в Нагкон-Ват и остатъците от древния Египет, са били ако не от една и съща раса, то поне от една и съща религия, която се е преподавала в най-древните мистерии. Освен това фигурите върху стените на Ангкор са чисто архаични и нямат никакво отношение към изображенията на Буда, които вероятно имат по-късен произход. „Това, което придава особен интерес на тази секция - казва доктор Бастиан, - е фактът, че художникът е изобразил различни националности с всичките им характерни отличителни черти, започвайки от плосконосия дивак в облекло с пискюли от Пном през късоко-сия лао до дългокракия раджпут с меч и щит и *брадатия мавър*, давайки по този начин каталог на националностите с подчертаване на преобладаващите физически черти на всяка от тях. Като цяло преобладават *елинските* черти и профили, както и елегантните пози на ездачи, така че се създава впечатлението, че Ксенократите на древността, завършвайки трудовете си в Бомбай, са извършили екскурзия на Изток."

Затова, ако допуснем, че племената на Израил са взели някакво участие в построяването на Нагкон-Ват, това не е могло да стане, когато те са се размножавали и са тръгнали през пустинята Парана в търсене на Ханаанската земя. Това са могли да направят само техните древни предци, което е равносилно на отричане съществуването на такива племена, отхвърлено от някои нюанси в откровенията на *Мойсей*. Действително къде извън Библията се среща историческо свидетелство за това, че някой някога е чувал за такива племена, преди Ездра да е съставил Стария завет? Има археолози, които убедено смятат тези дванадесет племена за чисто митични, защото никога не е съществувало племето на Симеон, а левитите са били каста. И все още предстои да бъде решен проблемът, имало ли е изобщо юдеи в Палестина преди Кир, започвайки от синовете на Йаков, които били женени за ханаанки, с изключение единствено на Йосиф, чиято съпруга била дъщеря на египетски свещенослужител на Слънцето. До легендарната „Книга на Съдиите" смесените бракове между споменатите племена и идолопоклонниците са били общоприети: „И децата на Израил живеяха сред ханаанците, еитите, аморитите, перизитите, хавитите и джебизитите, и те взимаха дъщерите им за жени, даваха дъщерите си на синовете им и се покланяха на техните богове", е казано в трета глава на „Книга на Съдиите". „... И децата на Израил забравиха своя бог и служеха на Ваал..." Този Ваал е бил Молох, Млха Карта или Херкулес. На него му се покланяли навсякъде, където финикийците са отивали. Как са могли израилтяните да се запазят като отделни племена, когато според свидетелство на самата Библия, цели народи били прогонвани всяка година от асирийците и другите завоеватели? „Така и Израил е бил изгонен от дотогавашната си земя в Асирия. А царят Асирийски довел хора от Вавилон, Кутах, Ав, Хамат и Сефарваим и ги заселил в градовете на Самария *вместо* децата на Израил" (4-а Книга на Царствата, XVII, 23, 24).

Ако езикът на Палестина е станал с времето семитски, това е следствие от асирийското влияние; тъй като Финикия е станала зависима. още в дните на Хирам, финикийците очевидно са сменили езика си от хамитски на семитски. Асирия е била „страна на Нимврод" (от „нимър" - петнист), а Нимврод е бил Бакхус с петниста леопардова кожа. Тази леопардова кожа е свещен придаък на „Мистериите"; използвали са я както в Елевзинските, така и в египетските мистерии; намират я на скулптурните изображения в барелефите на развалините на Централна Америка, където тя покрива гърбовете на принасящите жертва; за нея се споменава и в древните размисли на брамините (в „Айтарея Брахманам") за значението на техните молитви при жертвоприношението. Употребявали са я в *Агништом*, в *посве-тителната церемония* на мистерията на Сомат. Когато на неофита му предстои „да се роди отново", го покриват с леопардова кожа, от която той после се появява като от майчината утроба. Кабирите също са били асирийски богове и са носели различни имена: на обикновен език са били известни като Юпитер и Бакхус, а понякога и като Ахиохер-сус, Ахиохерс и Кадмилус, и дори истинският брой на тези божества не е бил известен на народа. В „свещения език" те са имали други имена, известни само на йерофантите и жреците, и „законът не позволявал те да бъдат споменавани". Как е станало така, че ние ги намираме възпроизведени в техните „самотракийски пози" върху стените на Нагкон-Ват? И защо отново констатираме, че имената им се произнасят, макар и в леко изкривено

звучене, на същия този свещен език от населението на Сиам, Тибет и Индия?

Името Кабир може да бъде производно от *Абир*, Великия; *Ебир*, астролог; или Хабир, съучастник; на тях са им се кланяли в Хеброн и в града на *Анаките* (гигантите). Името Авраам, по думите на доктор Уилдър, има кабирско звучене. Думата *Хебер* (*Гхебер*) може да бъде етимологичен корен от европейския, приложена към Нимврод и библейските гиганти от VI глава на „Битие“, но ние трябва да търсим техния произход значително по-рано от дните на Мойсей. Названието финикиец говори само за себе си. Мането ги е наричал „Анакес“, което означава, че Анакес, или *Анаким* Ханаана, от който е народът на Израил, ако не е бил тъждествен с тях по произход, то благодарение на смесените бракове е погълнат от тях изцяло - Джозефус обявява именно финикийците и спорните хиксоти за непосредствени предци на израилтяните. Ето защо ние сме длъжни в тази бъркотия от противоречиви мнения и авторитети да търсим разрешението на тази тайна. Докато произходът на хиксите не бъде действително установен, ние нищо определено не ще можем да узнаем за израилския народ, който съзнателно или несъзнателно е замъглил своята хронология и произход. Ако можеше обаче да се докаже, че хиксите са били Палийските овчари от Индия, които частично са се преселили на Изток и са дошли от номадските арийски племена на Индия, това може би ще обясни защо библейските митове са се преплели толкова тясно с арийските и азиатските богове на мистериите. Данлъп в тази връзка казва: „Евреите са се появили сред ханаанците от Египет; не е необходимо да се търси техният произход по-далече от „Изход“. Именно това е тяхното историческо начало. Много лесно е да се прикрие това далечно събитие чрез преразкази на митичните традиции, снабдявайки ги с обяснения, в които боговете (патриарсите) е трябвало да фигурират в качеството на техни предци. Това обаче не е *историческото начало*, което е най-животрептущият въпрос за света на науката и богословието. Това е тяхното *религиозно* начало. И ако ние успеем да го проследим през хиксите-финикийци, етиопските строители и халдеите, то независимо от това дали те са получили своето учение от индусите, или пък брамините са го получили от халдеите - ние ще придобием възможност да проследим всяко така наречено библейско откровение (станало сега догматично твърдение) до неговия извор, който трябва да търсим в зората на историята преди разделянето на арийските и семитските семейства. И как можем да направим това по-успешно и сигурно, ако не с помощта, оказвана ни от археологията? Живописата, картините могат да бъдат унищожени, но ако са оцелели, те не могат да лъжат. Ако ние намираме същите най-съкровени митове, идеи и символи върху паметници, разпръснати из целия свят, и ако освен това може да бъде доказано, че тези паметници са съществували преди дванадесетте „избрани племена“, тогава ние ще можем безпогрешно да докажем, че всичко това, вместо да се представя като божествено *откровение*, е непълно при-помняне у племето, което се е отъждествявало и смесвало векове преди Авраам с трите семейства на народите на света, а именно - с арийските, семитските и туранските народи (ако можем така да ги наречем).

Терафимите на Авраамовия баща (*Тераха*, „правещия изображения“) , са били кабирските богове и ние виждаме, че на тях им се е кланял Михей на данитите и други („Книга на Съдиите“, ХУП-ХУШ и т.н.) Терафимите са били тъждествени със серафимите, а последните са били изображения на змейове, произходът на които е заключен в санскритския „сарпа“ (змей) - това е символ, посветен на всички богове в качеството на символ на безсмъртието. Бог Киван, комуто евреите са се кланяли в пустинята, е Шива на индусите, а също и Сатурн. Историята на Гърция свидетелства, че аркадиецът Дардан, получавайки ги в качеството на зестра, ги занесъл в Самоотракия, а оттам в Троя. На тях са им се кланяли дълго преди периода на славата и разцвета на Тир и Сидон, макар че първият е бил построен 2760 години преди новата ера. Откъде са дошли те при Дардан?

Лесно е да се приписва отдалеченост на произхода на някакви развалини, съдейки само от външния им вид; много по-трудно е това да се докаже. Между другото, каменното строителство на Руад, Перит и Маратон напомня постройките на Петър, Баалбек и други етиопски постройки даже по външен вид. От друга страна, отрицанията на някои археолози, които не намират сходство между храмовете на Централна Америка и тези в Египет и Сиам, въобще не трогват символа, запознат с тайния език на ранното йероглифно писмо. Той вижда знаците на една и съща доктрина върху всички паметници и чете тяхната история и връзка в знаци, незабележими

за непосветения учен. Съществуват различни предания и едно от тях разказва за последния от посветените крале (които рядко са били допускани до висшите степени на Източните братства), управлявал през 1670 г. Именно това е бил Сиамският крал (толкова осмиван и представян за побъркан от френския посланик Лоубе), който през целия си живот се стремил да открие философския камък.

Един от тези тайнствени знаци често се открива в своеобразната техника на строеж на някои арки и храмове. Уайт Елефант отбелязва като любопитно явление „отсъствието на ключов камък в арките на сградата и неподдаващите се на разшифровка надписи". Стивънс е открил в развалините на Санта Круз дел Квише арков коридор без ключов камък. Описвайки пустинните руини на Паленке, той отбелязва, че всички арки и тавани на коридорите са били построени по този образец, и изказва предположението, че строителите най-вероятно не са били запознати с принципите на построяване на арките, издигащи се високо сред остатъците от гигантските постройки в Гърция и Италия. В други сгради, макар и принадлежащи към същата група, пътешественикът е открил присъствие на ключови камъни, което е достатъчно доказателство, че тяхното приложение, е било *предумишлено*.

Дали не можем да потърсим отговора на тази тайна в масонските наставления? Ключовият камък има езотерично значение, което високо се е ценяло от масоните от висшите степени. Най-значимият подземен строеж, споменат в описанието на произхода на масонството, е съоръжението, построено от Енох. Този патриарх е бил преведен от божество (по време на видение) през девет свода. След това с помощта на сина си Матусаил той построил на Ханаанска земя, „в недрата на планината", девет стаи по образец на онези, които са му били показани по време на видението. Покривът на всяка стая е имал формата на арка и най-високата му точка образувала *ключов камък* със свещени, непроизносими букви върху него. Всяка от тези букви е представлявала едно от деветте имена, начертани със знаци (емблема-тични атрибути), по които божеството, в съответствие с данните на древното франкмасонство, е било опознавано от различните братства. След това Енох направил две „*делти*" (гръцки букви Д, представляващи триъгълник) и начертал върху всяка от тях два тайнствени знака; едната от тях той поставил в най-дълбоката арка, а другата връчил на Матусаил, съобщавайки му в същото време някаква важна тайна, която сега е загубена за *франкма-сонството*.

Така сред тайните, които сега са изгубени за съвременните наследници на франкмасонството, може да бъде открит фактът, че ключовите камъни са били използвани в арките само в определени части на храмовете, предназначени за определени цели. Друго сходство, проявяващо се в оцелелите архитектурни религиозни паметници от всички страни, може да бъде открито в идентичността на частите, зидарските редове и размерите. Всички тези постройки принадлежат към времената на Хермес Трисмегист и колкото и древни или сравнително съвременни да изглеждат, математическите им пропорции съответстват на пропорциите на египетските религиозни сгради. Почти еднакво е и разположението на дворовете, вътрешните светилища, проходите и стъпалата; следователно, въпреки несходството на архитектурните стилове, ще бъде правилно да се направи изводът, че във всички тях са били извършвани сходни обреди. Доктор Стакели казва за Стоунхендж: „Тази сграда не е била построена по римските мерки; това се доказва от голямото количество дробни числа, които се получават при измерването на всяка негова част чрез европейските мерки. И обратното, тези цифри стават цели, щом започнем да ги измерваме с помощта на древния кубит, приет от евреите, децата на Шем, финикийците, египтяните, децата на Хам (?) и имитаторите на паметници от необработени камъни". Присъствието на изкуствени езера и тяхното своеобразно разположение на осветената земя е също факт с голямо значение. Езерата във вътрешността на Карнак, езерата в участъка на Нагкон-Ват и около храмовете на мексиканския Копан и Санта Круз дел Квише проявяват едни и същи характерни особености. Освен че притежава и други значения, цялата им площ е била разчертана в съответствие с цикличните изчисления. Встройките на друидите се откриват същите свещени и мистични числа. Каменните окръжности се състоят от дванадесет, двадесет и един или тридесет и шест камъка. В тези окръжности централното място принадлежи на Асар или Азон (бога на окръжността), с каквото и име той да бъде наречен. Тринадесетте мексикански богове-змейове имат косвено отношение към тринадесетте камъни на друидните руини. „Т" (тау)

и астрономическият кръст на Египет се набиват на очи в много от развалините на Паленке. Върху един от барелефите на двореца в Паленке, на западната страна, точно под седяща фигура се намират изсечените йероглифи ТАУ. Стояща фигура, която се навежда над първата, покрива с лявата си ръка главата ѝ с покривалото на посветените, а с показалеца и средния пръст на дясната ръка посочва небето. Позата на стоящия е същата като на християнски епископ, когато дава благословия, или подобна на позата, в която често изобразяват Исус по време на Тайната вечеря. Дори индуският слоног-лав бог на мъдростта (или на магичните познания) Ганеша може да бъде намерен сред фигурите на мексиканските развалини.

Какво обяснение за всичко това могат да ни дадат археолозите, филолозите и въобще избраното войнство на академиците? Никакво. В най-добрия случай те ще имат хипотези, при това всяка от тях ще бъде опровергана от следващата, също толкова псевдоистинна, колкото и предишната. Ключовете към библийските чудеса на древността, към феномените на съвременността, към проблемите на психологията и физиологията и към много други „недостигащи звена“, които толкова много смущават учените в последно време, се намират в ръцете на тайните братства. Тази тайна все някога трябва да бъде разкрита. И много от онези, които са се заразили от смъртната епидемия на нашия век - безнадеждния материализъм, ще изпаднат в съмнение и болезнена неяснота по това, дали човек продължава да живее и след смъртта, макар че този въпрос отдавна е бил решен от поколенията на древните мъдреци. Отговорите са налице. Те могат да бъдат открити върху разядените от времето гранитни страници на пещерните храмове, върху сфинксовете, пропилоните и обелиските. Те са били мълчаливи свидетели на неизброими векове и нито безжалостният натиск на времето, нито още по-безжалостната ръка на християните са могли да унищожат записите върху тях. Те са имали много проблеми, които са били решени може би от далечните прародители на техните строители - откъде да знаем? Решението идва след поставянето на въпроса; и до тези решения християните не са могли да се доберат, тъй като (с изключение на посветените) никой не е разшифровал мистичното писмо. Ключът се владее от онези, които са знаели как да влизат в контакт с невидимото Присъствие и са приели от устата на самата Майка Природа нейните Велики истини. Така стоят тези паметници, като неми часови на прага на онзи *невидим* свят, чиито врати се отварят само пред избраните.

Отправяйки предизвикателство към времето, към безплодните изследвания на непосветената наука и към оскърянията от страна на *откритите* религии, те пред никого няма да разкрият своите загадки, освен пред наследниците на ТАЙНАТА. Студените каменни устни на Мемнон, който някога е притежавал глас, и гранитните сфинксове сурово пазят своята тайна. Кой ще сваля от тях печата на мълчанието? Кой от нашите съвременни материалистически джуджета и невярващи садукеи ще се осмели да повдигне БУЛОТО НА ИЗИДА?

ГЛАВА XV

ИНДИЯ - ЛЮЛКАТА НА ЧОВЕЧЕСТВОТО

„Какво? При нас да има дяволи? Вие ни баламосвате с помощта на диваците и индианците?"

„Буря", акт II, действие 2

„Сега ние сме напреднали толкова, колкото се изисква според нашия замисъл за разглеждането на *природата и функцията на душата* и ясно показахме, че тя е субстанция, различна от тялото." д-р Хенри Мор, „Безсмъртието на душата"

„Знанието е сила; невежеството - слабоумие." Гоуст Лонд, „Изкуството на магията"

В продължение на много векове „Тайната доктрина" наподобяваше символичния „човек на скръбта" на пророка Исай. „Кой върва на казаното от нас?" - са питали нейните мъченици от поколение в поколение. Тази доктрина е израснала пред своите преследвачи „като нежно

растение от корен в сухата земя, то няма нито форма, нито миловидност... то е презряно и отхвърлено от хората; те са отвръщали лице от него... без да го оценят".

Не е необходимо да се води полемика дали тази доктрина се съгласува, или не с иконоборческите тенденции на скептиците от нашето време. Тя се съгласува с *истината* и това е напълно достатъчно. Безполезно е да се очаква, че в нея ще повярват нейните критици и клеветници. Упоритата жизненост обаче, която тя проявява по цялото земно кълбо (където и да се намират нейните опоненти), е най-доброто доказателство, че семето, засято от нашите бащи „от другата страна на потопа", е било семе на могъщ дъб, а не спора от богословието на гъбите. Никаква мълния на човешката подигравка или гръмотевична стрела, изкована от Вулканите на науката, не е в състояние да разбие ствола или дори да одраска това световно дърво на ПОЗНАНИЕТО.

А ние просто можем да игнорираме мъртвата буква, която постепенно отстъпва на заден план, и да търсим възвишения дух на скритата им мъдрост, записана в Книгите на Хермес (оригинални или не), за да открием в тях свидетелства на истината и философията, опиращи се върху законите на вечността. Ние инстинктивно осъзнаваме, че колкото и ограничени да са силите на човека, докато той се намира във въплътено състояние, те се намират в тясно родство със свойствата на безкрайното Божество и ние започваме по-добре да разбираме съкровено значение на дара, който Елохимът щедро поднася на Адам: „Виж, аз ти дадох всичко, което съществува върху лицето на Земята... *подчини го и „владей" ВСИЧКО.*

Ако алегориите, съдържащи се в първата глава на „Книга на Битието" бяха разбрани по-добре (дори в техния географски и исторически смисъл, в което няма нищо езотерично), тогава появата на техните тълкуватели - кабалистите, едва ли би била отхвърляна толкова дълго време. Всеки, който изучава Библията, трябва да знае, че първата и втората глава от „Битие" не са произведение на един и същи автор. Те са явни алегории и иносказания[45], тъй като тези два разказа за сътворението на света и населяването му с хора диаметрално си противоречат почти във всички детайли, отнасящи се до реда, времето, мястото и методите, прилагани в така нареченото сътворение. Приемайки този разказ буквално и като цяло, ние унижаваме достойнството на неопознатото Божество. Ние го смъкваме надолу до нивото на човека и му приписваме специфичната личност на човек, който се нуждае от „прохладата на деня", за да „се освежи (да се подкрепи с храна)"; който си почива след труда си и е способен да се гневи, да отмъщава и дори да прибегва към предпазни мерки по отношение на човека, „за да не се възползва той от ръката си и да не вземе също от дървото на живота". (Тук е налице мълчаливо признаване от страна на божеството, че човек *би могъл да направи това*, ако не му се попречи със сила). Ако обаче признаем алегоричния характер на това описание, в основата на което стоят исторически факти, ние веднага ще почувстваме твърда почва под краката си.

Да започнем от това, че Градината на Едем е местност, а не мит; тя принадлежи към онези свидетелства на историята, които от време на време подсказват на изследователя, че Библията не е само алегория. „Едем, или еврейското ГАН-ЕДЕН, означаващо парк или градина на Едем, е архаичното название на страна, напоявана от Ефрат чрез много канали към Азия, Армения и Еритрейско море." В халдейската „Книга на Числата" нейното местоположение е означено с числа и върху зашифрованите ръкописи на розенкройцерите, оставени от граф Сен-Жермен, тя е описана много подробно. Върху асирийските „таблички" тя е наречена *ган-дунияс*. „Виж - казва *Елохимът* от Книга на Битието, - човекът е станал като един от нас." „Елохим" в един смисъл може да бъде тълкувано като *богове* или *сили*, а в друго значение като *Алеим* и свещенослужители (йерофантите), посветени в доброто и злото на света, тъй като главата на кастата или главата на йерофантите е бил известен като *Джава Алеим*. Вместо да стане неофит и постепенно да придобие езотерично знание по пътя на редовни посвещения, *Адам* (човекът), използвайки интуитивните си способности и бидейки подбуден от змея - *жената* или материята, вкусува без разрешение от дървото на познанието на езотеричната или тайната доктрина. Свещенослужителите на Херкулес (Мел-Карт), „господарите" на Едем, са носили „облека от кожа". В текста е казано: „И *Джава Алеим* направил за Адам и жена му ХИТОНУС ЦУР. Първата еврейска дума „*хитун*" е гръцкото „хитон". Впоследствие то е станало славянска дума, адаптирана от Библията и означаваща „облекло" или „върхна дреха".

Макар че еврейското Свещено писание е изградено върху същия субстрат от езотеричната истина, който се съдържа във всички ранни космогонии, то носи белезите на двойния си произход. Неговата „Книга на Битието“ отразява спомена за вавилонския плен. Названията на местата, имената, хората и дори предметите могат да бъдат проследени по първоначалния текст до халдеите и акадийците (прародители и арийски наставници на първите). Силно се оспорва, че акадийските племена на Халдея, Вавилония и Асирия са били в някакво родство с брамините на Индостан. Доказателствата обаче в полза на това мнение са повече, отколкото аргументите против него. Семитите и асирийците би трябвало да бъдат наречени туранци, а монголите - скити. Ако акадийците реално са съществували някога (извън въображението на някои филолози и етнологии), те без съмнение не са били туранско племе, както искат да ни убедят някои асиролози. Те просто са били преселници в Мала Азия, дошли от Индия - люлката на човечеството, и техните адепти (свещенослужители) не са бързали да цивилизоват и посвещават местните народи. Холеви е доказал погрешността на увлечението на учените да представят акадийците като туранци, защото тяхното название се е променяло вече няколко пъти; а други учени са доказали, че вавилонската цивилизация не се е родила и развивала в тази страна. Тя е била привнесена от Индия заедно с пристигащите оттам брамански индуси.

Професор Уайлдър смята, че ако асирийците са били наричани туранци, а монголите - скити, тогава войните между Иран и Туран (Зохак и Йемшинд или Йим) биха могли да се разглеждат като борба на древните перси срещу опитите на асирийските сатрапи да ги завоюват, което е завършило със свалянето на Ниневия: „И паякът тъче мрежата си в двора на Афрасиаб“.

„Туранците на професор Мюлер и неговата школа - добавя нашият кореспондент - очевидно са били диви номадски кавказци, от които са произлезли хамитските и етиопските строители, шемитите (вероятно смес от хашити и арийци), арийците -мидийци, перси и индуси, а накрая - готическите и славянските народи на Европа. Той предполага, че келтите са били смес, аналогична на асирийците, между асирийските завоеватели на Европа и нейното иберийско (вероятно етиопско) население.“

В такъв случай той трябва да признае допустимостта на нашето твърдение, че акадийците са били племе на най-ранните индуси. Дали те са произхождали от самата браминска планинска сфера (40° северна ширина), от Индия (Индостан), или от Централна Азия - това предоставяме за решение на филолозите от идните векове.

Неведнъж сме констатирали, че една и съща езотерична истина е била изразявана с идентични символи и алегии в страни, между които досега не са открити каквито и да било исторически връзки. Ние забелязваме, че еврейската „Кабала“ и Библията повтарят вавилонските „митове“, както и източните и халдейските алегии, изложени по форма и съдържание в най-древните традиции на Цейлон.

На Цейлон ние имаме стар познат, когото много ценим и когото сме срещали и при пътешествията си в други части на света; той е познавач на палийския език, сингалезец по рождение,

и притежава любопитно палмово листо, на което чрез химическа обработка е била придадена устойчивост срещу увяхване. Той имаше също и една огромна черупка от мида, или по-точно половината от нея, тъй като тя беше разделена на две части. Върху това листо ние сме виждали изображението на прославен гигант от сингалезката древност, който е бил спял. С протегнатите си напред ръце той е могъл да обхване четири централни колони на храм, да преобръща колони и да срутва сгради върху тълпа от въоръжени врагове. Имал е дълги коси, стигащи до земята. Притежателят на тази любопитна реликва ни съобщи, че слепият гигант е бил „Сомон Малкия“, наречен така за разлика от сиамския спасител Сомон Кадом. Тази палийска легенда съответства в общи черти на библейското предание за Самсон.

Върху перлената повърхност на мидата е изрязана (гравирана) картина, разделена на две части, като при това обработката е много по-художествена по своя замисъл и изпълнение, отколкото разпятието и други религиозни дрънкулки, изрязвани в наши дни от същия материал в Яфа и Йерусалим. В първата част е изобразен Шива със своите индуски атрибути,

принасящ в жертва сина си - „първородния“, или един от многото, не попитахме точно кой. Жертвата е положена върху погребалната клада, а баштата витае във въздуха над нея с вдигнато оръжие, готов да нанесе удар: но лицето на бога е обърнато към джунглите, в които един носорог е забил толкова дълбоко единия си рог в огромно дърво, че не може да го извади. Във втората част е изобразен същият този носорог, сложен вече върху погребалната клада със забито в него оръжие, а предназначеният за жертва син на Шива е свободен и помага на бога да разпалва огъня върху олтара на жертвоприношенията.

Сега ни остава само да напомним, че Шива, палестинският Ваал (Молох) и Сатурн са едно и също. Авраам и досега е смятан от арабите мюсюлмани за Сатурн в Кааб, защото Авраам и Израил са били имената на Сатурн.

Санхониатон ни казва, че Сатурн предлагал своя първороден син за жертва на баща си Уран и дори се подложил на обрязване, като принудил и цялото си домокадие и всичките си съюзници да . направят същото, за да проследи безгрешно библийския мит до източника му. Този източник обаче не е финикийски или халдейски - той е чисто индийски и, неговият произход може да бъде намерен в „Махабхарата“. Независимо дали е браманистки, или будистки, той несъмнено е много по-стар от еврейското „Петокнижие“, съставено от Ездра след вавилонския плен и преразгледано от равина на Великата Синагога.

Затова ние имаме достатъчно смелост да защитаваме нашето твърдение, независимо от мнението на редица авторитети, които несъмнено са много по-учени от самите нас. Все пак научният индуктивен метод е едно, а *познаването на фактите*, колкото и ненаучни да изглеждат те отначало, е съвсем друго. Науката вече е разкрила достатъчно, за да ни съобщи, че санскритски оригинални ръкописи от Непал са били преведени от будистките мисионери на почти всички азиатски езици. По същия начин палийските ръкописи са били преведени на сиамски език и са пренесени в Бирма и Сиам, затова е лесно да се обясни защо сходни религиозни легенди са били разпространени из всички тези страни. Мането разказва и за палийските овчари, които са се преселили на Запад; и когато ние намираме няколко от най-старите сингалезки традиции в халдейската „Кабала“ и еврейската „Библия“, стигаме до предположението, че или хал-дейците и вавилонците са били в Цейлон и Индия, или древните палийци са имали същите традиции, както и акадийците, произходът на които не е установен. Дори ако приемем твърдението на Раулинсън, че акадийците са дошли от Армения, той не е проследил техния произход по-назад в древността. Тъй като полето на изследвания сега е отворено за всякакъв род хипотези, ние предполагахме, че това племе е могло да се пресели в Армения от бреговете на река Инд, придвижвайки се по посока на Каспийско море (към земята, която някога се е смятала за Индия), а оттам - към Евксин. Или пък то е могло да дойде по същия път, но от Цейлон. Да се проследи с някаква степен на точност придвижването и скитанията на арийските номадски племена се смята за невъзможно; следователно ни се налага да строим своите изводи на основата на съпоставките между религиозните митове. Самият Авраам, доколкото нашите учени могат да знаят нещо за това, вероятно е бил един от балийските овцевъди, преселили се на *Запад*. За него е казано, че той заминал с баща си Терах от „Халдейския Ур“; а сър Х. Раулинсън е открил финикийския град Марту (Маратос), споменаван в един надпис в Ур, и доказва, че той означава ЗАПАД.

Ако техният език противоречи на отъждествяването им с браманите на Индостан, все пак има други основания, които оправдават нашите твърдения, че библийските алегии от „Книга на Битието“ изцяло дължат произхода си на тези странстващи племена. „Названието Ан-над е от същия род, както и Ад-дам, Хева и Ед-Ен, и „вероятно“ - казва доктор Уайлдър - означава сина на А д, подобно на синовете на Ад в древна Арабия. В асирийския език Ак е творец; и Ад-ад е Ад („баща“). В арамейския език Ад също така означава *един*, а Ад-ад - *единствен*; в Кабалата Адам е първороден, първата еманация на невидимия Творец, Адон е бил „Господ“, бог на Сирия и съпруг на Адаргат или Астерта, сирийската богиня, която е била Венера, Изида, Иштар или Милита и т.н., и всяка от тях е била „майка на всичко живо“.

Така, докато първа, втора и трета глава от „Книга на Битието“ са само изкривени имитации на други космогонии, четвъртата глава, започвайки от шестнадесети стих, и цялата пета глава отразяват чисто исторически факти, които всъщност никога не са били тълкувани правилно. Те са били заимствани (дума по дума) от съкровената „Книга на Числата“ на великата Източна *Кабала*. Едва след раждането на Енох, смятан за основоположник на съвременните масони, започва генеалогията на така наречените турански, арийски и семитски семейства, ако те са били такива. Всяка жена е ефемеризирана страна или град; всеки мъж и родоначалник - това е племе, клон или поздравление на племе. Жените на Лемех дават ключа за загадката, която всеки добър учен лесно би могъл да разкрие, дори без да изучава езотеричните науки. „И Ад-ах роди Джебел: той е бил баща на онези, които живеят в палатки и на *онези, които имат добитък*“, странстващо арийско племе... „и неговият брат е Джубал; той е бил баща на всички онези, които свирят на арфа и орган... и Зилах роди Тубал-Каин, *наставник на всички занаятчии по медта и желязото*“, и т.н. Всяка дума е многозначителна, но не е откровение. Това е просто компилация на исторически факти, макар че историята в това отношение е неясна. От Евксин до Калмид - ето къде трябва да търсим люлката на човечеството и на синовете на Ад-ах; и да разглеждаме особената градина на Едем по бреговете на Ефрат като училище за изкусни астролози и магове - Алеими. Нищо удивително няма в това, че северният пророк Сведенборг съветва хората да търсят ЗАГУБЕНОТО СЛОВО сред йероглифите на Татария, Китай и Тибет, защото то е там и единствено там, макар че сега го намираме написано върху паметниците на най-древните египетски династии.

Величествената поезия на четирите „Веди“, „Книгата на Хермес“, халдейската „Книга на Числата“, „Кодексът на назаряните“, „Кабалата“ на танаимите, „Сефер Йецира“, „Книгата на мъдростта на Шломах“ (Соломон), съкровените трактати по *Мухта* и *Бадха*, приписвани от будистките кабалисти на Капила, основателя на системата „Браманас“, „Стангиюр“ на тибетците - всички тези книги имат една и съща основа. Различавайки се една от друга единствено в алегориите, те учат на същата тайна доктрина, която (ако бъде внимателно анализирана) ще покаже съдържащото се в нея Ултимата Тхуб на истинската философия и ще разкрие какво представлява ИЗГУБЕНОТО СЛОВО.

Безполезно е да се очаква, че учените ще намерят нещо интересно в тези изброени трудове, с изключение може би на това, което има пряко отношение към философията и сравнителната митология. Даже Макс Мюлер, позовавайки се на мистицизма и на метафизичната философия, разпръсната из старата санскритска литература, не вижда в нея нищо друго, освен „богословски нелепости“ и „фантастична глупост“.

Говорейки за „Браманас“, които са изпълнени със *съкровено значение* и затова му изглеждат нелепи, професорът заявява следното: „По-голямата част от тях е празен брътвеж и което е още по-лошо - *богословски брътвеж*. Нито един човек, който не е запознат предварително с „мястото“, което заемат „Браманас“ в историята на мисловната култура на индийците, не може да прочете и десет страници, без да се разочарова“.

Ние въобще не се учудваме на тази сурова критика от страна на въпросния ерудиран учен. Без ключа за разбиране действителното значение на този „брътвеж“, как може да се съди за езотеричното единствено на базата на екзотеричното! Отговора намираме в друга интересна лекция на германския учен: „Нито един еврейин, римлянин или брахман никога не е мислил да покръства другите в своята вяра. Религията е била разглеждана като частна и национална собственост. Тя е трябвало да бъде защитавана от посегателства; Най-свещените имена на боговете, както и молитвите, с които се измолвало тяхното покровителство, са били държани в тайна. Не е имало по-обособена религия от браманската“.

Затова нерядко срещаме учени, които си въобразяват, че след като са разбрали значението на някои екзотерични обреди от Сротрия (браманския свещенослужител, посветен в жертвените тайни), те вече са в състояние да тълкуват всички символи и да разберат индийските религии - тук вече не можем да не се възхитим от пълнотата на научните им заблуждения. И това е въпреки признанията на самия Макс Мюлер, че „даже най-нисшата каста, кастата на

шудрите, няма да разкрие своите обреди пред чужд човек; още по-невъзможно е да бъде накаран да направи това потомственият брамин, а да не говорим за *родилия се два пъти*".

Още по-малко вероятно е той да разреши на чужденец да проникне в най-скъпите за него религиозни тайни, които ревниво са били охранявани от профанация в продължение на неизброими векове.

Не! Такива учени не разбират и не могат правилно да съдят старинната индийска литература, така както атеистът или материалистът не е способен да разбере правилно истинската ценност на това, което чувства пророкът-мистик, чийто живот изцяло е посветен на съзерцанието. Учените имат пълното право да се утешават със сладките песни на самовъзхита и със съзнанието за своята велика ученост, но нямат , никакво право да натрапват на света собствените си заблуди, заставляйки го да вярва, че те са решили окончателно всички проблеми на древната мисъл и литература (санскритска или друга); че зад привидния „брътвеж“ не е скрито нищо повече от това, което нашата съвременна точна философия знае или че зад правилния превод на санскритските думи и изречения няма дълбока мисъл, разбираема единствено за някои от потомците на онези, които са я завоалирали в утринните часове на земния ден (колкото и тя да е неясна за невежия читател).

Въобще не се учудваме, че материалистът и дори правоверният християнин не са в състояние да четат нито старинните браманистки трудове, нито техните отражения - „Кабалата“, „Кодекса“ на Бардесанес и „еврейското свещено писание, без да изпитват отвращение от тяхната нескромност, неприличие и явно отсъствие на това, което непосветеният читател нарича здрав смисъл. Ние всъщност не можем да ги упрекнем заради това чувство, особено по отношение на еврейската и дори на гръцката и латинската литература, и сме напълно съгласни с професор Фиске, че „да бъдеш неудовлетворен от несъвършенството на доказателствата, е признак на мъдрост“. Ние обаче имаме право да очакваме за не по-малък признак на честност да се смята признанието на собственото невежество в случаите, когато са налице две възможни решения, в които ученият може също така лесно да сгрее, както и невежата. Когато откриваме, че професор Дрейпър, определяйки периодите в „Интелектуалното развитие на европейските народи“, характеризира времето на Сократ, предтечата и учителя на Платон, като „век на вярата“, а епохата от Филон до разрушаването на неоплатоническите школи от Юстиниан - като „век на немоощта“, у нас се създава впечатлението, че ученият професор знае също толкова малко за действителните тенденции в гръцката философия и за школите на Атиците, колкото малко е разбрал и истинския характер на Джордано Бруно. Виждайки как един от най-добрите учени санскритолози твърди, че „по-голямата част от Брамана е просто богословски брътвеж“, ние с дълбоко съжаление започваме да вярваме, че професор Мюлер изглежда е много по-добре за-познат със санскритските глаголи и съществителни, отколкото със санскритската мисъл, и че един учен, склонен толкова открито да отдава дължимото на древните религии и цивилизации, този път активно действа в полза на християнските богослови. „Каква е ползата от санскрита!?“ - възкликва Жаквемонт, който сам е изфабрикувал повече лъжливи съобщения за Изтока, отколкото всички останали ориенталисти, взети заедно. В такъв случай, наистина няма да има никаква полза. Ако трябва да заменим един труп с друг, тогава можем с еднакъв успех да изровим мъртвата буква както на еврейската „Библия“, така и на „Ведите“. Онзи, който не е оживотворен интуитивно от религиозния дух на древността, няма да открие нищо зад екзотеричния „брътвеж“.

Когато научим от „Назарейския кодекс“, как „тя (духът) кани сина си Карабанос (който е неистов и безразсъден) да извърши противоестествено деяние със собствената си майка“, ние сме склонни да отхвърлим тази книга с отвращение. Нима обаче това е само безсмислена глупост, изразена на груб и непристоен език? Тя може да бъде осъждана не повече от половите (сексуалните) символи на египетските и индийските религии или грубата откровеност на самата Библия - не повече, отколкото алегорията за Ева и съблазняващия я змей на Едем. Вечно подбуждащият и неспокоен дух, когато „навлиза в материята“, съблазнява Ева (Хева), която

телесно символизира хаотичната материя, „неистова и безразсъдна“. Защото Карабтанос (*материята*) е син на *Духа*, или Спиритус на назаряните, а *София (Ахамот)* е дъщеря на чистия интелектуален дух, на божественото дихание. Когато науката успее да даде правдоподобно обяснение за произхода на материята и докаже заблудите на древните окултисти и философи, които са вярвали (както вярват сега и техните потомци), че материята е само една от корелациите на духа - едва тогава светът на скептиците ще получи право да отрече древната мъдрост и да хвърли в лицето на старите религии обвинение в непристойност.

„От незапомнени времена¹⁴ - казва Лидия-Мария Чайдъл - в Индия се кланят на една емблема, като на вид творчество или източник на живот. Това е най-често срещаният символ на Шива (Бел или Махадева), който като цяло е свързан с неговото почитане... Шива не само е бил възстановител на човешките форми; той символизира оплодотворяващия принцип (началото), зараждащата сила, изпълваща вселената със себе си...

Малки изображения на тази емблема, изрязани от слонова кост, злато или кристал, се носят като украшение на шията... Емблемата на майчинството също служи за предмет на религиозно почитание и кланящите се на Вишну я изобразяват върху челото си с хоризонтален знак...

Нима е странно, че те възприемат с уважение великата тайна на човешкото раждане? Или те затова са нечисти, или ние сме нечисти, защото не гледаме правилно на това? Ние сме извървели дълъг път и нечисти са били нашите пътеки още откакто древните анахорети (отшелници) са започнали да говорят за Бога и душата в тържествените дълбини на първите си светилища. Няма да се присмиваме на техния начин за възприемане на безкрайната и непостижима Причина и на всички тайни на природата, за да не хвърлим с нашата насмешка сянката на собствената ни грубост върху патриархалната им простота."

Много са учените, които са приложили всичките си усилия и способности, за да отдадат дължимото на древна Индия: Колбрук, Уилям Джоунз, Бартелемей, Сент-Илер, Ласен, Вебер, Стрейндж, Бурнов, Харди и накрая Жаколио - всички те имат своите научни постижения в законодателството, етиката, философията и религията. Нито един народ в света никога не е достигал такова величие на мисълта и такава идеална концепция за Божеството и неговата издънка - ЧОВЕКА, както санскритските метафизици и богослови. „Моето недоволство от много преводачи и ориенталисти, които на пръв поглед работят възхитително, се състои в това, че те самите не са живели в *Индия* и не могат да достигнат точността на изразите, нито са в състояние да разберат символичното значение на поетичните напеви, молитви и церемонии, в резултат на което често допускат съществени грешки, независимо дали става дума за превод, или за оценка." По-нататък този автор (който вследствие дългото си пребиваване в Индия и изучаването на нейната литература е по-добре подготвен за даване на мнение, отколкото онези, които никога не са били там) казва, че „животът на няколко поколения едва ли ще бъде достатъчен дори само за прочитането на древноиндийските трудове по история, етика (морал), поезия, религия, различни науки и медицина". Въпреки това Луи Жаколио смята за достатъчно да съди само по онези малобройни откъси, достъпът до които винаги е зависел от почитателността и дружбата на няколко брамини, с които той успял да се сприятели. Дали те са му показали ВСИЧКИ съкровища? Обяснили ли са му ВСИЧКО, което той е искал да научи? Ние се съмняваме в това, иначе той не би съдил религиозните им церемонии толкова прибързано, както постъпвал в редица случаи, изхождайки единствено от косвени данни.

И все пак никой друг пътешественик не е проявил по-голяма честност и безпристрастност към Индия от Жаколио. Ако той е суров по отношение на днешния ѝ упадък, то още по-суров е към тези, които са го предизвикали - към кастата на свещенослужителите от последните няколко века, и упреците му са пропорционални на високата му оценка за миналото ѝ величие. Той показва източниците, от които са заимствани откровенията на всички древни религии, включително вдъхновените „Книги на Мойсей", и категорично сочи Индия като люлка на човечеството, прародителка на всички други нации, родина на всички изгубени изкуства ѝ науки на древността, които за самата стара Индия са били вече забулени от кимерийския мрак на архаичните векове. „Да се изучава Индия - казва той, - значи да се върви назад по следите на човечеството към извора му."

„Така, както съвременното общество се сблъсква с античността на всяка крачка - добавя той, - както нашите поети са подражавали на Омир и Вергилий, на Софокъл и Еврипид, на Плавт и Теренций, както нашите философи са черпели вдъхновение от Сократ, Питагор, Платон и Аристотел, както нашите историци са взимали за образец Тит Ливий, Салюстий и Тацит, както нашите лекари изучават Хипократ, а съвременните ни кодекси отразяват Юстиниан - точно по същия начин самата античност е изучавала, копирала и подражавала предхождащата я античност. Какво може да бъде по-просто и логично? Нима народите не предшестват и не са приемници един на друг? Нима познанията, добити с труд от един народ, се ограничават само в неговите рамки и територия и умират заедно с поколението, което ги е създало? Защо се смята за абсурдно твърдението, че Индия (такава, каквато е била преди 6000 години, блестяща, цивилизована, препълнена с население) е наложила своя отпечатък върху Египет, Персия, Юдея, Гърция и Рим - отпечатък толкова неизгладим и дълбок, колкото последните са наложили върху нас?

Време е да изхвърлим от главите си предразсъдъците, внушаващи ни, че у древните почти стихийно са възниквали разработени идеи (философски, религиозни, морални, възвишено духовни) - предразсъдъци, според които всичко в областта на науката, изкуството и литературата се приписва на интуицията на няколко велики хора, а в областта на религията - на откровението."

Не е далече денят, когато опонентите на този прекрасен и ерудиран автор ще бъдат принудени да замълчат пред силата на неопровержимите доказателства. А когато *фактите* потвърдят неговите изводи и теории, светът ще открие, че именно на Индия (една малко изследвана и непозната страна) всички други велики нации в света дължат своя език, изкуство, законодателство и цивилизация. Нейният прогрес е бил забавен няколко века преди нашата ера, защото (както казва този автор) „в епохата на великия македонски завоевател Индия вече е била преминала периода на своя блясък, който помръкнал окончателно през следващите векове". Свидетелството за миналата ѝ слава се съхранява в нейната литература. Кой друг народ в света може да се похвали с такава литература? Ако санскритът не беше толкова труден, сега той щеше да бъде много по-изучаван. За получаване на информация на масовия читател му се налага да разчита на няколко учени, които (въпреки цялата им огромна ученост и добросъвестност) не са в състояние да преведат и коментират повече от няколко книги от почти безбройното количество източници, които са устояли на вандализма на мисионерите и все още пазят мястото си във великата санскритска литература. А за постигането на това, което вече е направено, често е бил необходим трудът на цял един отдаден на изследванията живот. Хората съдят прекалено прибрзано и често изпадат в твърде смешни грешки.

Съвсем неотдавна някакъв преподобен Данлъп Мур от Ню Брайтън (Пенсилвания), който решил да блесне едновременно с ума и набожността си, оспори твърдението на един теософ, че Кодексът на законите на Ману е съществувал хилядолетия преди Мойсей. „Всички известни ориенталисти - казва той - сега са стигнали до съгласие, че законите на Ману са били написани по различно време. *Най-древната част от този сборник от закони вероятно се отнася към шести век от дохристиянската ера.*" Каквото и да мислят другите ориенталисти, сблъсквайки се с този пенсилвански пандит, сър Уилямс Джоунс е на друго мнение по въпроса. „Ясно е - казва той, - че „Законите на Ману" във вида, в който са достигнали до нас (съдържащи само 680 думи), не могат да бъдат трудът, приписван на Соумати под заглавие „Бриджа Манава" или „Древният Кодекс на Ману", който досега не е бил напълно възстановен, макар че много параграфи от тази книга са съхранени в традициите и се цитират често от коментаторите. "

„Ние четем в предговора на трактата за законодателството на Нарада - казва Жаколио, - написан от един от неговите адепти, носител на браминската власт: „Ману, след като написал законите на Брама з 100 000 двустичия, които образували 24 кчи и 1000 глави, предал този труд на Нарада, мъдрец сред мъдреците, който го съкратил за приложение от човечеството до 12 000 стиха и ги предал на сина си Брихг, наричан Соумати, който за по-голямо удобство на хората ги съкратил до 4000."

Такова е мнението на сър Уилям Джоунс, който още през 1794 г. е посочил, че фрагментите, с

които разполагат европейците, не могат да бъдат „Древният Кодекс на Ману“. А ето и мнението на Луи Жаколио, който през 1868 г., след дълги и търпеливи изследвания, пише следното: „Ману е кодифицирал индийските закони *повече от 3000 години преди християнската ера*: впоследствие те са били заимствани от целия античен свят, особено от Рим, който единствен ни е оставил писани закони - „Кодексът на Юстиниан“, приет за основа на всички съвременни законодателства“.

Жаколио отбелязва: „Ние знаем, че законодателят Ману се губи в тъмата на вековете от доисторическия период на Индия, но нито един индоев не се осмелява да му откаже титлата на най-древния законодател в света“ (стр. 360).

Жаколио явно не е чувал за преподобния Данлъп Мур. Ето защо той и още няколко изследователи на Индия събират доказателства, че много от ведическите текстове (включително и тези на Ману), изпратени в Европа от Азиатското общество на Калкута, *въобще не са оригинални*, а дължат произхода си най-често на коварните компилации на някои йезуитски мисионери, поставили си за цел да въведат в заблуда науката чрез апокрифни трудове и заедно с това да хвърлят върху историята на древна Индия облака на неопределеността и мрака, а върху съвременните брамини и пандити - подозрението, че системно внасят нови текстове. „Тези факти - добавя той, - които в Индия са установени толкова добре, че вече не им се отделя внимание, *трябва да бъдат доведени до знанието на Европа*.“

Освен това, „Кодексът на Ману“, коментарите към който (според европейските ориенталисти) са написани от Бригху, не образуват дори част от древния кодекс на Ману, наричан „Бридха-Манава“. Макар че нашите учени са открили само малки откъси от него, той все пак се пази в цялостен вид в някои храмове и Жаколио доказва, че изпратените в Европа текстове изобщо не съвпадат с тези, които са открити в пагодите на Южна Индия. В тази връзка можем да цитираме и сър Уилям Джоунз, който критикува Калоук задето никога не отчита в коментарите си обстоятелството, че „законите на Ману *са ограничени в рамките на първите три века*.“

Според изчисленията, сега ние се намираме във века Кали-Юга, който е *четвърти*, броено от Сатия-Юга (Крита-Юга) - първият век, към който индийската традиция отнася законите на Ману, и истинността на това твърдение сър Уилям Джоунз приема безусловно [четирите юги (Сатия, Крита, Двапара и Кали) образуват една калпа - бел. ред.]. Отчитайки всичко, което може да бъде казано по повод огромните и преувеличени индийски хронологии (които между другото съответстват много по-добре на съвременната геология и антропология, отколкото шестте хиляди години от карикатурната хронология на еврейското Свещено писание), все пак трябва да посочим, че вече са изминали около 4500 години от началото на четвъртия световен век - Кали-Юга. Ето ви доказателство, че един от най-големите ориенталисти, които светът познава (при това християнин, а не теософ), вярва, че законите на Ману са съществували много хиляди години преди Мойсей. Ясно е, че сега трябва да стане едно от двете: или индийската история трябва да бъде публикувана във вестника, или пишещите за този вестник трябва да изучат Индия, преди отново да критикуват теософите.

Освен тези лични мнения на преподобните джентълмени, чиито възгледи малко ни интересуват, ние откриваме в „Нова американска енциклопедия“ определена тенденция да се оспорва древността и значението на индийската литература. „Законите на Ману - казва един от авторите - датират не по-рано от трети век преди новата ера.“ Този термин е много еластичен. Ако под „Законите на Ману“ пишещият разбира *техния съкратен вариант*, където те са подбрани и групирани от по-късните брамини за поддържане на авторитета и честолубието им (както и за осигуряване на господстващо положение в обществото), в такъв случай той може и да е прав, макар че ние сме в състояние да оспорим дори това. Така или иначе, да се представя съкратеният вариант като оригинал на старинните закони, събрани в „Кодекса на Ману“, е също толкова неправилно, колкото и да се твърди, че еврейската „Библия“ датира от не по-рано от трети век преди новата ера, тъй като не разполагаме с нито един еврейски ръкопис, по-стар от тази дата, или че поемите на Омировата „Илиада“ не са били нито известни, нито написани, преди да бъде намерен оригиналният им ръкопис. Европейските учени не разполагат с нито един санскритски ръкопис, по-стар от четвърти или пети век, но този факт ни най-малко не им пречи да приписват

на „Ведите" древност на произхода им от четири до пет хиляди години.

Най-силните аргументи говорят в полза на голямата древност на „Книгите на Ману"; без да си правим труда да цитираме мненията на различните учени (мнения, от които дори две не съвпадат помежду си), ние ще издигнем собствени аргументи, поне по отношение на това твърде необосновано твърдение на енциклопедията.

Ако, както Жаколио доказва с текста в ръце, „Кодексът на Юстиниан" е бил заимстван от „Законите на Ману", тогава ние преди всичко трябва да установим древността на първия, не като написан и завършен кодекс, а като произход. Според нас не е трудно да се намери отговорът.

Варо твърди, че Рим е бил построен през 396 г. от Юлианския период (764 г. преди новата ера). Римското право, събрано по заповед на Юстиниан и известно под названието „*Corpus Iuris Civilis*" (както ни се казва), не е било кодекс, а смесица от обичайното право в продължение на стотици години. Макар че в действителност нищо не е известно за неговите първоначални сфери на компетенция, главният източник, от който е възникнал законът, е било обичайното право. Именно върху него ние смятаме да обосноваем нашите аргументи. Законите на „Дванадесетте скрижала" са били съставени около 300 г. преди новата ера, а онова, което засяга гражданското право, е било заимствано от *още по-ранни източници*. Затова констатациите за голямото сходство между тези по-ранни източници и „Законите на Ману" (които според брамините са били кодифицирани в *Крита-юга*, повече от един век преди днешната Кали-юга) ни водят към убеждението, че източникът на „Дванадесетте скрижала", като закони на *обичайното право* и традиции, е бил поне с неколкостотин години по-стар от тези, които впоследствие са го преписали. Това само по себе си ни измества назад с повече от 1000 години преди новата ера. Индийската космогонична система „Манава Дхарма Шастра" е призната за втора по древност на произхода си - около петнадесети век преди новата ера. Каква е етимологията на заглавието „Манава Дхарма Шастра"? То е съставено от „Ману", „дхарма" („установяване") и „шастра" („повеля", „закон"). Как тогава законите на Ману могат да водят произхода си едва от трети век на дохристиянската ера?

Индийският „Кодекс" никога не е претендирал за статута на божествено откровение. Разликата, която самите брамини правят между „Ведите" и всички други свещени книги, независимо от тяхната древност, е доказателство за това. Докато „Ведите" са признати от всички секти за непосредствено слово божие - шрути (откровение), „Кодексът на Ману" се възприема от тях просто като „*смити*" - сборник на устни традиции. Все пак тези „спомени" заемат място сред най-древните и почитани традиции на земята. Най-силният аргумент обаче в полза на древността на „кодекса" и на всеобщата почит, с която той се ползва, се съдържа в следния факт. В някакъв отдалечен исторически период брамините, водени от честолюбивите си стремежи, несъмнено са променили тези традиции и закони и са ги привели във вида, в който сега ги намираме в „Кодекса на Ману". *Това вероятно е направено по времето, когато изгарянето на вдовиците не се е практикувало и не е съществувало в текстовете*, каквото е било положението приблизително 2500 години. Освен във „Ведите", никъде в „Кодекса на Ману" този зверски закон не се споменава. Кой от тези, които поне малко познават историята на Индия, не знае, че тази страна веднъж е била на границата на религиозно въстание, предизвикано от забраната на въпросния варварски обред от страна на английското правителство? Брамините са посочили като оправдание за изгарянето на вдовиците един стих от „Риг-Веда", в който се заповядвало това да бъде извършвано. Неотдавна обаче беше доказано, че този стих е бил фалшифициран. Ако брамините бяха единствените автори на „Кодекса на Ману", т.е. ако те са го кодифицирали изцяло, вместо просто да правят допълнения, съответстващи на техните цели (при това не по-рано от времето на Александър), тогава как е станало възможно те да пропуснат този най-важен пункт и с това да застрашат неговия авторитет? Дори само този факт доказва, че „Кодексът на Ману" трябва да се смята за една от най-древните книги.

По силата на това косвено доказателство на разума и логиката ние твърдим, че ако Египет е дал на Гърция нейната цивилизация, а тя от своя страна я е предала на Рим, тогава самият Египет в онази загадъчна епоха, когато е царувал Менес, е получил своите закони, обществени институти, изкуства и науки от доведическа Индия и затова именно там, в древната люлка на всички

свещенослужители и адепти от различните страни, сме длъжни да търсим ключа към великите тайни на човечеството.

И когато произнасяме името „Индия“, ние нямаме предвид съвременна Индия, а тази от Архаичния период. В онези древни времена много страни, известни сега под други имена, са били наричани Индия. Съществувала е Горна, Долна и Западна Индия (последната от тях сега е Иран). Тибет, Монголия и Велика Татария също са били разглеждани от древните писатели като Индия. Ще ви разкажем една легенда, свързана с онези места, които науката сега безусловно признава за люлка на човечеството.

Преданието разказва, а записите на „*Великата Книга*“ поясняват, че Дълго преди дните на Адам и любознателната му жена Ева, там, където сега се намират само солени езера и лишени от растителност гладки пустини, е имало просторно вътрешно море, което се простирало в Средна Азия, на север от гордия Хималайски хребет и западното му продължение. В него се издигал остров, по несравнената си красота нямаш равен в света; той бил населен от последните остатъци на расата на хора, която е предшествала нашата раса. Тази раса е могла да живее във водата, въздуха или огъня, тъй като е притежавала неограничена власт над елементите. Те са били „синове божии“ - не онези, които са харесали човешките дъщери, а истински *Елохими*, макар че в източната „Кабала“ те имат друго название. И именно те са предали на хората най-дълбоките тайни на природата и са им разкрили необикновеното и непроизносимо „име“, което сега е *забравено*. Това име (което по същество съвсем не представлява име) веднъж вече е обиколило нашето земно кълбо и все още витае като далечно заглъхващо ехо в сърцата на някои привилегирани хора. Йерофантите на всички училища за свещенослужители са били осведомени за съществуването на този остров, но „словото“ е било известно само на *Иава Алеим* (главата на всяко училище) и той го предавал на наследника си едва преди смъртта си. Имало е много такива училища и старинните класици разказват за тях.

Вече посочихме, че според едно от най-разпространените вярвания, приети от всички древни народи, са съществували много раси от хора, предшестващи сегашната. Всяка от тях се е различавала от предишната и е изчезвала, когато се появявала следващата. В „Кодекса на Ману“ се споменава например за шест последователни раси.

„От този Ману Свайамбхува (най-малкия, съответстващ на Адам Кадмон), произлязъл от Свайамбхува, или Съществото, съществувало само по себе си, са възникнали шест други Ману (човешки прародители); и всеки от тях е породил *раса* от хора...

Тези могъщи Ману, от които Свайамбхува е първият, всеки в *своя период* (Манвантара), създавал и управлявал този Свят, изпълнен с подвижни и неподвижни същества“ (Ману, книга 1).

В „Шива Пурана“ (древна и свещена история или традиция) по този въпрос се казва следното: „О, Шива, ти, който си бог на огъня, унищожи моите грехове, както увяхващата трева на джунглите изгаря от него. От твоето могъщо дихание Адхина (първият човек) и Хева (завършването на живота), *прародителите на тази раса хора* са получили живот и са покрили земята със своите потомци“.

С прекрасния остров нямало никаква връзка по море, а само чрез подземни проходи, известни единствено на главите на училищата; тези ходове се простирали във всички направления. Преданието разказва, че много от величествените руини на Индия - Елор, Елефант и пещерите на Аджанта (в хребета Чандор), някога са принадлежали на гореспоменатите училища и са били съединени с подземни проходи. Кой може да каже, че изгубената Атлантида (която също се споменава в „Тайната Книга“, но под друго име, произнасяно на свещен език) вече не е съществувала в онези дни? Този велик изгубен континент вероятно е бил разположен на юг от Азия, простирайки се от Индия до Тасмания. И ако тази хипотеза (в която много хора се съмняват, а редица учени разглеждат като шега на Платон) се потвърди някога, едва тогава може би учените ще повярват, че преданието за обитавания от богове континент не е празна измислица. Тогава те ще разберат защо Платон приписва тази информация на Солон и египетските свещенослужители и ще видят в това един разумен начин за съобщаване на въпросния факт на света чрез ловко преплитане на истината с измислицата. Така той се е

дистанцирал от информацията, подчинявайки се на задължението, наложено му при посвещението, да не я разгласява открито.

И как е могло самото название „Атланта“ да възникне у Платон? Атланта *не* е гръцко име и в неговата структура няма никакъв гръцки елемент. Брасие дьо Бурбург се е опитвал да докаже това преди много години, а Балдвин в книгата „Доисторическите националности и древна Америка“ се самоцитира така: „Думата *Атлант* и Атлантически не приличат етимологично на нито един от известните европейски езици. Те не са гръцки и не могат да бъдат причислени към нито един от известните езици на Стария свят. В езика на нахуатлите (толтеките) обаче ние веднага намираме корена „атл“, който означава вода, война и теме. От този корен произлизат редица думи, такива като „атлан“ - земя или място между водите, откъдето се е получило прилагателното атлантик (*атлантически*). Намираме и думата *атлака* - да се сражаваш... Когато Колумб е открил континента, е съществувал и град *Атлан*. Той се намирал на входа на залива Ураха в Дариен и е имал хубаво пристанище; сега този град е западнал и *е* станал *пуебло* под названието Акло.

Не е ли странно да се открие в Америка град, носещ име, което съдържа чисто местен елемент, чужд на всички други страни -град, споменаван в така наречената *измислица* на философа, живял 400 години преди новата ера? Същото може да се каже и за названието АМЕРИКА, което може би някога ще се окаже в по-близка връзка с Меру (свещената планина в центъра на СЕДЕМТЕ континента, според индийските предания), отколкото с Америко Веспучи, чието име всъщност съвсем не е било Америко, а Алберико - дребна разлика, смятана за незаслужаващо внимание в дадения момент. Ние привеждаме следното съображение в полза на нашия аргумент: първо, Америк, Аме-рикс, или Америке е названието на планински хребет в Никарагуа, намиращ се между Джуйгалия и Либертад в провинцията Чонталес, който се простира в едната посока към земята на каркаските индианци, а в другата - към земята на индианците Рамас.

„Ик“ („ике“) в качеството си на последна сричка в думата означава „велик“.

Колумб споменава в своето четвърто пътешествие селището Кариай (вероятно *Кайкай*). Населението му избилствало от магьосници и знахари; това е бил именно районът на хребета Америк с височина 3000 фута.

Все пак той пропуска да спомене тази дума.

Названието „Провинцията Америка“ за първи път се появило върху картата, издадена в Базел през 1522 г. Дотогава тази област се е смятала за част от Индия. Същата година Никарагуа е била завоювана от Мил Гонзалес де Авида.

Второ, „северняците, които посетили този континент през X век по ниския, гъсто обрасъл бряг“, го нарекли Маркланд - от думата *Марк*, означаваща гора. В нея „Р“ се произнася твърдо, например като *марик*. Аналогична дума намираме в Хималаите и названието на Световната Планина (Меру), в някои диалекти се произнася със силно издишване. Главната идея обаче е да се покаже как два народа могат да приемат дума с еднакво звучене, да вложат в нея свой смисъл и да я приложат към една и съща територия.

Професор Уайлдър казва: „Най-правдоподобно е предположението, че държавата в Централна Америка, където намираме името *Америк*, означаващо (подобно на индийската Меру) велика планина, е дала името на континента. Веспучи би могъл да използва по-точно името си, ако в неговите замисли е влизало намерението да назове континента. Ако теорията на абат Дьо Бурбург за *Атланта* (като източник на името Атлант и Атлантик) се потвърди, тогава тези две хипотези прекрасно биха могли да се съгласуват. Платон не е бил единственият автор, разказващ за Света зад Херкулесовите стълбове, а и океанът е доста плитък и дава възможност на морските растения да се развиват по цялата тропическа част на Атлантическия океан, така че е напълно възможно да се допусне, че континентът се е издавал напред или там е имало огромен остров. В Тихия океан също се забелязват признаци за съществуването на цял островен свят, населен от малайци и яванци, освен ако това не е бил континент, свързващ Севера и Юга. Ние знаем, че учените сънуват Лемурия в Индийския океан и че пустинята Сахара някога е била морско дъно“.

В допълнение към преданието за прекрасния Остров ще посочим, че класата на йерофантите се е разделила отчетливо на две категории: едната обхващала онези, които получавали наставления от „синовете божии“ от острова и били посветени в божественото учение на чистото откровение; в другата категория влизали обитателите на загиналата Атлантида (ако това трябва да бъде нейното име, обхващащо всичко съкровено), които били независими от разстоянията и материалните препятствия. Всъщност те именно са представлявали четвъртата раса от хора, споменавана в „Попол-Вух“, чието зрение е било неограничено и им е давало знание за всичко; Възможно е те да са били това, което днес наричаме „медиуми по рождение“; те нито са се борили, нито са страдали за придобиването на познания, получавайки ги, без да правят никаква жертва. Така, докато първите вървели по пътя на божествените си наставници, придобивайки познанията си постепенно и едновременно с умението да различават доброто от злото - атлантските *адепти* от рождение следвали сякаш внушенията на великия и невидим „Дракон“, цар Теветат (змея от „Книга на Битието“?). Теветат не се учел и не придобивал с труд познанията си, а (използвайки израза на д-р Уайлдър, адресиран до змея-изкусител) „приличал на Сократ, който е знаел, без да бъде посветен“. Така под влиянието на злите внушения на своя демон Теветат, расата на атлантите станала нация на *черните магове*. Вследствие на това била обявена война, разказът за която би заел твърде голямо място; същността на този разказ може да бъде намерена в изопачените алегии за потомството на Каин, гигантите и в алегорията за Ной и благочестивото му семейство. Стълкновението завършило с потъването на Атлантида в бездната на океана, което е отразено в разказите на вавилонците и юдеите за потопа, гигантите и маговете „... и загина всяка плът... и всички хора“. Всички, с изключение на Ксиструс и Ной, които доста напомнят на великия Баща на тлинкитийците в „Попол-Вух“, както и в свещената книга на гватемалците, която също разказва за неговото бягство и за спасението му върху голям плавателен съд, подобно на индийския Ной - Вайшуасват.

Ако по принцип повярваме на това предание, тогава ще трябва да вярваме и на по-нататъшния разказ, според който в резултат на смесените бракове между потомството на йерофантите от острова и това на атлантическия Ной е възникнала смесена раса от праведни и безнравствени хора.

От една страна, Светът помни своите Енохи, Мойсеевци, Гаутама Буди, многобройни „Спасители“ и велики йерофанти; от друга страна, той е имал и родените си „естествени магове“, които поради отсъствието на съдържащата сила на необходимото духовно посвещение, както и в резултат от вродената слабост на физическата и менталната си организация, несъзнателно са приложили способностите си за целите на злото. Мойсей не е използвал думи на упрек спрямо адептите на пророчествата и другите сили, които са били обучавани в школите по езотерична мъдрост²⁶, споменати в Библията. Разобличенията му са насочени само към онези, които съзнателно или несъзнателно са унижавали силите, наследени от атлантическите преродители, използвайки ги за служене на злите духове във вреда на човечеството. Гневът му се е възпламенявал главно срещу духа ОБ и духа О Д.

Развалините, с които са покрити двете Америки и които са открити и на Западно-Индийските острови, са приписвани на жителите на потъналата в океана Атлантида. Маговете на почиващата на океанското дъно страна са имали мрежа от подземни проходи, разклоняваща се във всички посоки. Във връзка с тези тайнствени катакомби ще ви предадем една интересна история, разказана ни от един перуанец (който вече не е сред живите) при нашето посещение в тази страна. Тази история изглежда съдържа известна истина, тъй като беше потвърдена впоследствие от един италиански джентълмен, който е видял мястото и ако не е чувствал недостиг на средства и време, той би проверил разказа поне частично. Италианецът е чул тази история от стар свещеник, който научил тайната от изповядал се пред него перуански индианец. Освен това, ние можем да допълним, че свещеникът е бил заставен (принуден) да разкрие тази тайна, тъй като се е намирал изцяло под хипнотичното влияние на пътешественика. Разказът е свързан с приказните съкровища на последния Инка. Перуанецът твърдял, че от времето на позорното убийство на Инка, извършено от Пизаро, тази тайна била известна на всички индианци, с изключение на метисите, на които те нямали доверие. Историята била следната: когато испанците решили да екзекутират Инка, жена му предложила срещу неговото освобождение

стая, пълна със злато „от пода до тавана, толкова високо, колкото ръцете на завоевателите могат да се протегнат нагоре". Тя трябвало да изпълни това на третия ден преди залез слънце. И тя изпълнила обещанието си, но Пизаро нарушил думата си, както испанците обикновено правели. Възхитен от тези съкровища, завоевателят заявил, че няма да освободи пленника си, а ще го убие, ако кралицата не му посочи откъде са взети тези съкровища. Той вече бил дочул, че инките имат някъде неизчерпаема шахта; под земята имало тунел, дълъг много мили, в който се пазели натрупаните богатства на страната. Нещастната кралица помолила да ѝ дадат още време и отишла да се съветва с оракулите. По време на жертвоприношението върховният служител ѝ показал в свещеното „черно огледало"[46] неизбежното убийство на мъжа ѝ, независимо дали тя ще предаде на Пизаро съкровищата на короната, или не. Тогава кралицата заповядала да бъде затворен входът на съкровищницата, а вместо него била използвана врата в скалната стена на една пропаст. Под ръководството на свещенослужителя и маговете пропастта била запълнена със скални отломъци и после била изравнена отгоре, за да се скрият следите от работата. Испанците убили Инка, а нещастната кралица се самоубила. Испанската алчност надминала себе си и тайната на погребаните съкровища останала скрита в сърцата на няколко верни перуанци.

Нашият перуански осведомител добави, че поради непредпазливостта на някои лица, различни правителства са изпращали хора под прикритието на научни експедиции, които е трябвало да открият съкровището. Те преровили цялата страна, но не намерили нищо. Досега това предание е потвърдено от съобщенията на доктор Чади и други перуански историци. Съществуват обаче някои допълнителни детайли, за които не сме сигурни дали са станали известни на публиката.

Няколко години след като бяхме чули този разказ, както и неговото потвърждение от страна на италианския джентълмен, ние отново посетихме Перу. Пътешествайки на юг от Лима по вода, на залез слънце стигнахме до лагер близо до Арика и бяхме поразени от вида на огромна и почти вертикална скала, която стоеше в печално усамотение на брега, отделно от Андския хребет. Това беше мястото за погребване на инките. Когато последните лъчи на залязващото слънце паднаха върху лицевата част на скалата, с помощта на най-обикновен театрален бинокъл можеха да бъдат различени някакви странни йероглифи, начертани върху вулканичната повърхност.

Когато Куско е бил столица на Перу, в него е имало храм на слънцето, прославил се надалеч с великолепието си. Той е бил покрит с покрив от дебели листове злато. Със същия скъпоценен метал са били покрити и стените му. Водосточните улуци също били от масивно злато. В западната стена архитектите са конструирали процеп с такова разположение, че когато слънчевите лъчи минавали през него, той ги фокусирал във вътрешността на храма. Разпространявайки се като златна верига от една светеща точка към друга, те се разсипвали наоколо по стените, осветявайки мрачни идоли и разкривайки пред зрителите някакви тайни знаци, които дотогава оставали невидими. И само чрез разшифроване на тези йероглифи, тълкувани на онези, които и досега стоят върху скалата на погребването на инките, може да бъде научена тайната на подземния тунел и подстъпите към него. Един от тях се е намирал в съседство с Куско, но сега той е замаскиран. През него се стига до огромен тунел, който води от Куско към Лима, а след това, завивайки на юг, се насочва към Боливия. На определено място той е преграден от гробница на царе. В погребалната ѝ камера хитроумно са устроени две врати, или по-точно две огромни каменни грамади, въртящи се върху опорни точки и направени така, че могат да бъдат различени върху покритата със скулптури стена единствено с помощта на тайни знаци, ключът към които се пази от предани стражи. Едната от тези подвижни грамади затваря южния проход на тунела към Лима, а другата - северния коридор към Боливия. Третото разклонение, насочено на юг, преминава през Трапак и Кобиджо, тъй като Арика се намира недалеч от малката рекичка Пайквина[47], маркираща границата между Перу и Боливия.

Недалеч от това място се намират три планински върха, които образуват интересен триъгълник и са включени във веригата на Андите. Според преданието, единственият възможен вход в подземния коридор, водещ на север, е скрит в един от тези върхове. Ако не се познава значението на сочещите пътя тайни знаци, полк от титани би могъл да прерови скалите и въпреки това издирванията биха се оказали напразни. И дори ако след време някой успее да намери входа, той ще стигне до въртящата се каменна грамада в стената на гробницата; в случай че се опита да я взриви, припокриващите се една друга скали са разположени така, че да затиснат под себе си

гробницата със съкровищата ѝ и по думите на тайнствения перуанец, „биха погребали в общ гроб хиляди войници“.

Няма друг достъп до подземието на Арика, освен през вратата в планината, близо до река Пайквина. По цялата дължина на коридора от Боливия до Лима и Куско са разположени по-малки тайни хранилища, напълнени със съкровища от злато и скъпоценни камъни, натрупани от много поколения на инките, общата стойност на които е неизчислима.

Ние притежаваме точния план на тунела, гробницата и вратите, даден ни навремето от стария перуанец. Ако някога решим да се възползваме от тайната, бихме имали нужда от значителното съдействие на перуанското и боливийското правителства. Като оставим настрана физическите препятствия, нито един човек самостоятелно (и дори с неголяма група от хора) не би могъл да започне изследванията си, без да се сблъска с армия от контрабандисти и разбойници, от които гъмжи това крайбрежие; в тази армия на практика влиза почти цялото население. Дори само задачата за пречистване на задушливия въздух на коридора, в който никой не е влизал стотици години, е сериозна работа. Съкровищата са именно там, но преданието гласи, че те ще останат непокътнати дотогава, докато и последните остатъци от испанското владичество не изчезнат както от Северна, така и от Южна Америка.

Съкровищата, изровени от доктор Шлиман в Микените, събудиха всеобщата алчност и очите на авантюристичните спекуланти са обърнати към местности, където (според предположенията) са заровени богатствата на древните народи - в тайниците, пещерите, под пясъка или в алувиалните наноси. Няма обаче друга местност, включително и в Перу, която да е свързана с толкова много предания, както пустинята Гоби. В независима Татария тези местещи се от силния вятър пясъци (ако са верни древните разкази) скриват под себе си най-богатите империи, които светът някога е виждал. Казват, че под тях лежат такива богатства -злато, скъпоценности, скулптура, оръжие, съдове и всичко свързано с човешкия разкош и изящните изкуства, че нито една от днешните столици на християнския свят не притежава такива.

Пясъците на пустинята Гоби, гонени от ужасния вятър, бавно се преместват от изток на запад. От време на време някои от тези скрити съкровища се показват, но нито един туземец не се осмелява да ги докосне, защото цялата област е под забраната на мощно проклетие - наказанието е смърт. Бахти - уродливи, но верни джуджета, охраняват скритите съкровища на доисторическите народи, чакайки деня, когато завъртането на цикличните периоди ще разкрие пред хората тяхната история, за назидание на човечеството.

Според местните предания, гробницата на Чингис хан все още съществува близо до езерото Табасун Нор. В нея, като че заспал, лежи монголският Александър. След изтичането на три и половина века той ще се събуди и отново ще поведе народа си към нови победи и слава. Макар че това пророческо предание ще бъде посрещнато с голямо недоверие, ние можем да потвърдим факта, че самата гробница не е измислица и че поразителното ѝ богатство не е преувеличение.

Цялата област на тази пустиня, фактически цялата площ на независима Татария и Тибет, ревниво се охранява от чуждестранно нахлуване. Онези, на които се позволява да я пресичат, се намират под особено наблюдение и са предвождани от агенти, назначавани от висшите власти; те се задължават да не съобщават на външния свят никаква информация за видените там места или лица. Ако не съществуваше въпросното ограничение, ние бихме могли да дадем върху тези страници много описания на изследвания, открития и приключения, които биха привлекли читателския интерес. Рано или късно ще дойде време, когато страшните пясъци на пустинята ще издадат своите отдавна погребани тайни и тогава нашето съвременно тщеславие ще изпита неочаквано унижение.

„Хората от страната Пашай - казва Марко Поло, смел пътешественик от XIII век - са велики адепти в магията и дяволските изкуства." А неговият научен редактор добавя: „Пашай (или Удиана) е била родина на Падм Самбхава, един от главните апостоли на ламаизма, т.е. на тибетския будизъм, и велик майстор на магията. Доктрините на Сакий, бидейки преобладаващи в *древността*, вероятно са носели силни следи на шиваитската магия и тибетците-разглеждат тази местност като класическа земя на магията и чародейството". В „новите времена" (в сравнение с

древността) нищо не се променило по отношение на използването на магията, с изключение може би само на това, че то е станало още по-езотерично и закодирано с нарастването на любопитството от страна на различните пътешественици. Хуан-Цзън, този благочестив и храбър човек, казва за местните жители: „Тези хора обичат учението, но не му се отдават с увлечение. *Науката на магичните формули е станала за тях редовно професионално занимание*“. Няма да опровергаваме казаното от преподобния китайски поклонник и сме готови да допуснем, че през седми век *някои* хора са превърнали магията в „доходно дело“; по същия начин постъпват *някои* хора и сега, но истинските адепти не правят така. И не Хуан-Цзън, този благочестив и смел човек, рискувал стотици пъти живота си, за да се приобщи към блаженството да съзре сянката на Буда в Пешаверската пещера, е бил човекът, който би обвинил светите ламы и правещите маймунджилъци тавматурзи в това, че те, демонстрирайки магията на пътешествениците, са я превърнали в „доходна професия“. Хуан-Цзън вероятно нито за минута не е забравял заповедта на Буда, съдържаща се в неговия отговор към цар Прасенагит, негов покровител, който го посетил, за да поиска сътворение на чудеса. „Велики царю — отговорил Гаутама, — аз не преподавам закона на учениците си, казвайки им - вървете, о, светци, и сътворявайте, използвайки вашите свръхестествени сили, пред брамините и домакините чудеса, превъзхождащи всичко, което един човек може да извърши. Аз им казвам, когато соча закона - „живейте, вие, светци, *скривайки добрите си деяния и разобличавайки греховете*“.

Поразен от разказите за магичните прояви, засвидетелствани и записани от пътешествениците от всички векове, посетили Татария и Тибет, полковник Юл стига до заключението, че обитателите на тези страни изглежда имат на разположение цялата енциклопедия на съвременните „*сгмритисти*“. Дюхолд споменава сред вълшебствата им и умението да се предизвиква *появата във въздуха* на образите на Лао-Цзъ (китайски философ) и на техните божества, както и способността да се *накара един молив да пише отговори на въпроси без докосване с ръка*.

Първото (викането на фигури) се отнася към религиозните мистерии на техните светилища; ако такива викания се извършват *с користна цел*, те се смятат за *магьосничество* и некромантия и строго се забраняват. Второто умение (да бъде накаран моливът да пише *без допир на ръцете*) е било известно и се е практикувало в Китай и други страни много векове преди християнската ера. Това е азбуката на магията в онези страни. Когато Хуан-Цзън поискал да се поклони пред сянката на Буда, той не е прибягнал до услугите на „професионалните магове“, а се обърнал към силата на своята собствена душа, към мощта на молитвата, вярата и съзерцанието. Всичко е било мрачно и унило около пещерата, където (както се твърди) необикновеното явление е ставало понякога. Хуан-Цзън влязъл в пещерата и започнал да отправя молитвите си. Той извършил сто обръщения, но не видял и не чул нищо. Тогава, смятайки се за твърде грешен, той заплакал горчиво и стигнал до отчаяние. И когато започнал да губи всяка надежда, *забелязал* върху източната стена слаба светлина, която бързо изчезнала. Той възобновил молитвите си, този път вече пълен с надежди, и пак видял светлината, която ту се появявала, ту отново изчезвала. След това той си дал тържествен обет: да не си отива от пещерата дотогава, докато не изпита възторга на появата на сянката на „уважаемия във вековете“. Наложило му се обаче да чака повече отпреди, но след 200 молитви тъмната пещера внезапно била залята от светлина и сянката на сияещия Буда в бяло величествено се издигнала по стената, като че облаците се разкъсали, отстъпвайки място на дивното изображение „на висшата светлина“. Ослепително сияние осветявало всяка черта от божествения лик. Хуан-Цзън потънал в съзерцание на дивното явление и не могъл да отклони погледа си от възвишеното и несравнимо видение. В дневника си „Си-ю-дзи“ той добавя, че това е възможно само когато човек се моли с искрена вяра и получава отгоре съкровено въздействие -едва тогава тази сянка може да бъде видяна ясно, но е невъзможно да се наслади човек на тази гледка толкова, колкото би желал³². Онези, които с такава лекота обвиняват китайците в отсъствие на религиозност, ще постъпят по-добре, ако прочетат книгата на Скот „Очерци за будизма в Китай и в Горна Азия“.

„По времето на Юаниу Сун (1086-1093 г. след новата ера) благочестива жена и двете ѝ прислужници водели изцяло живот, устремен към светлина и добродетел. Веднъж едната слугиня казала на другата:

„Днес през нощта аз ще премина в тънкия свят, в царството на Амита (Буда)." Същата нощ аромат на балсам изпълнил цялата къща и девойката умряла безболезнено. На другия ден втората прислужница казала на господарката си: „През нощта покойната ми приятелка дойде в съня ми и ми каза: „Благодарение на упоритите молби на моята скъпа стопанка, аз станах обитателка на Рая и блаженството ми не може да се изрази с думи". Господарката отговорила: „Ако тя се покаже и на мен, тогава ще повярвам на всичко, което казваш". На следващата нощ покойната наистина ѝ се показала. Стопанката я попитала: „Не може ли и аз да посетя царството на Светлината?" „Да -отговорила благословената душа, - ще трябва само да следваш прислужницата си." Госпожата я последвала (насън) и скоро видяла езеро с огромни размери, покрито цялото с неизброимо количество червени и бели лотоси с различни размери; някои цъфтели, други били увехнали. Тя попитала какво ли означават тези цветя? Девойката отговорила: „Това са човешките същества на земята, чиито мисли са насочени към Царството на Светлината. Първият устрем на душата към Рая на Амита поражда цвете в Небесното езеро и с напредването на човека по пътя на самоусъвършенстването, символизиращото го цвете от езерото ежедневно нараства и става все по-прекрасно; в противен случай то губи своята красота и увяхва".

Господарката пожелала да научи името на светозарния, който почивал върху едно от цветята, облечен в развяващи се с чудесни преливания на светлина дрехи. Предишната ѝ прислужница отговорила: „Това е Ян-цзъ".

След това тя попитала за името на друг и получила отговора: „Това е Ма-ту". Накрая господарката казала: „Какво място ще заема аз, когато премина тук след смъртта си?" Тогава Благословената Душа я завела малко по-нататък и ѝ показала молк, който блестял от злато и лазур. „Ето - казала тя, - това е вашето бъдещо обиталище. Вие ще принадлежите към първата класа на благословението." Когато господарката се събудила, тя изпратила да се разучи за Ян-цзъ и Ма-ту. Първият вече бил умрял, а вторият бил жив и здрав. По този начин въпросната госпожа научила, че душата на човека, който се придвижва напред към светостта и никога не отстъпва назад, може вече да бъде обитателка на Царството на Светлината, макар че тялото все още пребивава в този преходен свят."

В цитирания очерк се споменава и за друга китайска история, носеща същия смисъл. „Аз познавах човек - казва авторът, - който през своя живот бе убил много живи същества и накрая самият той получи апоплектичен удар. Мъките, които очакваха неговата душата, обременена от греховете му, натъжаваха моето сърце. Аз го посещавах и го съветвах да се моли на Амита, но той упорито отказваше. Болестта затъмняваше съзнанието му; вследствие на злодеянията си той се ожесточи. Какво предстои на човека, когато склопи очи? В този живот нощта идва след деня, а зимата следва лятото - това знаят всички. Но че след живота идва смъртта - за това никой не иска да мисли.

О, каква слепота! Каква закостенялост!" (стр. 93)

Тези два примера от китайската литература едва ли потвърждават разпространените обвинения в нерелигиозност и пълен материализъм, които се отправят срещу тази нация. Първото цитирано мистично предание е пълно с духовно очарование и би могло да украси всяка християнска книга. Второто също заслужава висока оценка и само ако бъде заменена думата „Амита" с думата „Исус", ще се получи твърде ортодоксален разказ за религиозните чувства и кодекса на нравствената философия. Представеният по-долу пример е още по-впечатляващ и ние го привеждаме заради доброто на възродителите на християнството:

„Хуан-да-тай от Т'анчен, който е живял по времето на (династия?) Сун, по занаят бил железар. Когато работел, той непрекъснато се обръщал към Амита Буда. Веднъж той предал на съседа си за разпространение следното стихотворение/което бил съчинил сам:

„Бим-бам, бим-бам, ударите

Се сипят върху наковалнята,

Докато не стане стомана

Упоритото желязо.

Сега ще почне моят дълъг,
Моят дълъг ден на покой.
Зове ме *страната на*
Вечното Блаженство."

След това той умрял, но стихотворението му било разпространено по целия Хунану и много хора се научили да се обръщат към Буда."

Да се отрича на китайците или на всеки друг азиатски народ (било то от Централна, Горна или Долна Азия) притежаването на някакво знание или дори на възприятие за духовното, е просто смешно. От единия си край до другия тази страна е пълна с мистици, религиозни философи, будистки светци и магове. Вярата в духовния свят, пълен с невидими същества, които в някои случаи обективно са смъртни, е разпространена навсякъде. „Според вярванията на народите от Централна Азия - казва И. Дж. Шмит, - земята и недрата ѝ, както и обкръжаващата атмосфера, са изпълнени с духовни същества, които оказват влияние, отчасти благотелно и отчасти зловредно, върху цялата органична и неорганична природа..."

„Особено пустините и други диви или необитаеми местности или области, където въздействията на природата се проявяват в гигантски или застрашителни мащаби, се смятат за главни обиталища или места за пребиваване на злите духове. Затова степите на Туран и особено пясъчната пустиня Гоби се разглеждат като места на пребиваване на зловредни същества от времената на побелялата древност."

Марко Поло в интересната си книга „Пътешествия" неведнъж споменава тези шеговити природни духове в пустинята. В продължение на векове (и особено в нашия век) странните му разкази са били напълно отричани. Никой не е искал да му повярва, когато той твърдял, че е виждал със собствените си очи най-удивителни чудеса на магията, извършвани от поданиците на Кублай хан и от адептите на други страни. На смъртния му одър Марко бил убеждаван да се откаже от своите така наречени „измислици", но той се заклел тържествено, че е казал истината, добавяйки, че „той не бил разказал и *половината* от това, което е видял в действителност". Сега в това няма никакво съмнение, тъй като вече се появили изданията на Марсден и полковник Юл. Публиката е особено признателна на последния заради привличането на толкова много авторитети, потвърждаващи свидетелствата на Марко Поло и обясняващи задоволително някои феномени; полковникът изчерпателно доказва пред читателите, че великият пътешественик е бил не само правдив разказвач, но и изключително наблюдателен човек. Горещо защитавайки автора си, този добросъвестен редактор изброява неведнъж оспорвани и дори отхвърляни наблюдения в „Пътешествията" на венецианеца и стига до следния извод:

„Описвайки прехода си през великата пустиня Гоби, Марко Поло говори за изумителни неща, а именно, че когато пътниците се движат през нощта... те чуват как духовете си говорят. Понякога тези духове викат пътниците по име. Дори през деня се чуват разговорите на духовете. А понякога чувате звуци на различни музикални инструменти, като най-често срещано е биенето на барабан" (пак там, том I, стр. 203).

В забележките си преводачът привежда цитати от китайския историк Матванлин, който потвърждава същото. „При преминаване през тези диви места вие чувате звуци - казва Матванлин, - понякога това са звуци на пеене, понякога виене и често се случва, ако пътешествениците се отклонявали настрана, за да видят какви са тези звуци, те да губят пътя и дори напълно да се изгубват, защото това са били гласове на духове. Тези духове са присъщи не само на Гоби - добавя редакторът, - макар че се създава впечатление, че тя е тяхното любимо място за пребиваване. *Страхът пред обширната безлюдна пустиня ги вика във всички подобни местности*".

Полковник Юл щеше да постъпи правилно, ако беше помислил за сериозните последствия, които ще възникнат, ако неговата теория бъде приета. Ако допуснем, че тайнствените звуци на Гоби дължат произхода си на страха, „предизвикан от обширната и безлюдна пустиня", тогава защо гадаринските бесове (Лука, VIII, 29) трябва да се разглеждат по друг начин? И защо тогава Исус

да не може да сгреши по отношение на обективния изкусител в продължение на четиридесетдневното изпитание в пустинята? Ние напълно сме готови да приемем или отхвърлим теорията, предлагана от полковник Юл, но настояваме за безпристрастното ѝ приложение във всички случаи. Плиний говори за призраци, които се появяват и изчезват в пустините на Африка. Ранният християнски космограф Етикус споменава (макар и с недоверие) разкази за гласове на певци, пируващи в пустинята; а Масуди разказва за вампири, появяващи се пред пътниците през нощта в часовете на самота.

Ибн Батута също разказва подобна легенда за Западна Сахара: „Ако пратеникът върви сам, демоните играят с него и го омагьосват така, че той губи пътя и загива“.

И така, ако всички тези разкази могат да бъдат „разумно, обяснени“, а ние не се съмняваме, че в повечето случаи това е възможно, тогава библейските дяволи на пустинята също не заслужават друго отношение и към тях трябва да бъде приложено същото правило. Те също са породени от страха, въображението и *суеверието*. Оттук следва, че в библейската същост на разказа се е промъкнала лъжа, а ако един-единствен стих е лъжлив, това вече хвърля сянка върху всичко останало, което е смятано за *божествено* откровение. Ако това бъде признато, въпросният сборник от канонични документи става уязвим за критиката, както и всеки друг сбор от разкази.

В света има много местности, където са станали най-странни феномени, но както е било установено по-късно, те са се дължали на естествени физически причини. В Южна Калифорния например има определени места от морския бряг, където пясъкът (ако той бъде раздвижен) издава силен мелодичен звън. Той е известен като „музикален пясък“ и се смята, че това явление е свързано с електричеството. „Звуци на музикалните инструменти, предимно на барабани, наистина възникват на някои места между пясъчните хълмове (барханите), ако пясъкът бъде раздвижен“ - казва редакторът на Марко Поло. „Силно впечатляващо описание на феномен от подобен род, *смятан за свръхестествен*, е дадено от монаха Одорик, чиито наблюдения аз проследих до Рег Руван, или течащите пясъци на север от Кабул. Освен този знаменит пример... аз отбелязах още един, също известен в Джибал Накикс, или Хълма на Камбаната в Синайската пустиня... Джибал ул Тхабул, или хълмът на барабаните... Китайско предание от X век споменава за феномен, станал до Куачоу, в източните райони на пустинята Гоби - този феномен се нарича „пеещите пясъци“

Едва ли някой се съмнява, че всичко това са естествени феномени. Какво обаче да кажем за въпросите и отговорите, ясно и силно задавани и получавани? Какво да кажем за беседите, състояли са между някои пътешественици и НЕВИДИМИТЕ духове или неизвестните същества, които се появяват понякога пред цели кербани в осезаеми форми? Ако милиони хора вярват, че духовете могат да се обличат в материални тела зад пердето на „медиума“ и да се появяват пред членовете на кръжоците за спиритични сеанси, защо тогава тези хора да не признаят на елементалните духове на пустинята същата способност да се обличат в материално тяло. Ако „духовете“ са в състояние да правят всичко това, което спиритистите им приписват, защо те да не могат да се появяват пред пътешествениците в пустините и безлюдните места? Неотдавна научна статия в руско списание приписваше тези „гласове на духовете“ във великата пустиня Гоби на обикновеното *ехо*. Това е много разумно обяснение, но само ако бъде доказано, че тези гласове повтарят онова, което преди това е било произнесено от жив човек. Ако „суеверният“ пътешественик обаче получава разумни *отговори* на въпросите си, тогава това ехо на Гоби веднага показва близко родство със знаменитото ехо на театъра Пррте Сент Мартин в Париж. „Как сте, мосю? - вика един актьор от пиесата. - Много зле, сине мой; благодаря ви! Остарявам... много остарявам!“ - вежливо отговаря ехото!

Какво невероятно веселие в продължение на много векове трябва да са предизвикали „суеверните“ и „нелепи“ разкази на Марко Поло за „свръхестествените“ таланти на някои заклина-тели на акули и диви зверове в Индия, които той нарича абрайамани. Описвайки добива на перли в Цейлон такъв, какъвто е бил по негово време, той казва, че търговците „също са задължени да плащат на хората, които омагьосват големите риби, за да предотвратят нападенията върху гмуркачите, докато те се намират под водата в търсене на перли, като цената за това възлизала на една двадесета част от целия улов. Тези заклинатели на риби се наричат

Абрайаман (брахман?) и магиите им имат сила само един ден, тъй като през нощта те ги премахват, за да могат рибите да се движат на свобода. Тези абрайамани могат да хипнотизират зверове, птици и всяко живо същество".

А ето какво намираме в обяснителните бележки на полковник Юл относно това *унизително азиатско „суеверие“*: „Разказът на Марко Поло за добива на перли в основни линии е правилен... В елмазните мини на Северен Сиркарс се наемат брамини с аналогичната цел за умилюствяване на местното божество. Заклина-телите на акули на тамилски език се наричат Кадалкати, „усмирители на морето“, а в Индостан - Хай-банда, или „усмирители на акули“. В Арипо те принадлежат към единно семейство и се смятат за притежатели на монопол върху чародействата. Старшият заклинател получава (или е получавал преди няколко години) *заплащане от правителството* и десет стриди от всяка лодка ежедневно, докато продължава ловът. Тенент при посещението си на това място открил, че задълженията на заклинател на акули били възложени на римокатолически християнин (?), но се оказало, че това ни най-малко не се отразява върху ефективността на неговите услуги. *Забележителното е, че за целия период от времето на британската окупация е имало само един нещастен случай, предизвикан от акула*".

В горепосочения абзац два факта заслужават съпоставка:

1. Британските власти осигуряват заплата на професионални заклинател и на акули, за да прилагат те занаята си.
2. Само *един живот* е бил изгубен за времето на изпълнение на договора (трябва да се уточни дали този живот не е бил изгубен, когато защитата е била в ръцете на римокатолическия МАГЪОСНИК).

Тук може да се защитава мнението, че заплата е била изплащана като отстъпка пред *унизителното* туземно суеверие. Много добре; но какво да кажем за акулите? Нима те също са получавали заплата от британските власти от някакъв секретен фонд? Всеки посетител на Цейлон знае, че водите на перления бряг гъмжат от лакоми акули и че там е опасно дори къпането, да не говорим за гмуркането за перлени миди. Можем да отидем още по-далече и да назовем имената на британски сановници, заемащи високи служебни постове в Индия, които след като са прибегвали до помощта на „магове“ и „магьосници“ за откриване на изгубени вещи или за разгадаване на причиняващи безпокойство тайни от един или друг вид, *тайно* са изказвали лична благодарност, а впоследствие са показвали вътрешното си малодушие пред световното обществено мнение, като публично са отричали истинността на магията и се надсмивали над индийските „суеверия“.

Не беше много отдавна, когато учените смятаха за едно от най-лошите *суеверия* поверието, че образът на убиеца се отпечатва в очите на убитата личност и че той лесно може да бъде разпознат при внимателен преглед на ретината. „Суеверието“ твърдеше, че това изображение става още по-забележимо, ако убитият бъде подложен на някакво опушване, практикувано от старите жени, и други подобни брътвежи. А сега американски вестник от 26 март 1877 г. съобщава: „Преди няколко години вниманието ни беше привлечено от теория, която твърди, че последното зрително усилие (на умиращия) се материализира и остава отпечатано върху ретината в дълбочината на окото след смъртта. Чрез опит, произведен в присъствието на доктор Гемга, член на Кралското общество за съдействие на естествените науки от Бирмингам (Англия), и на професор Бунзен, е било доказано, че това е факт. Като предмет на опита послужил жив питомен заек. Средствата, използвани за доказателство, са били много прости: пред очите му бил поставен специален отвор и в тях се отпечата формата, видяна в последния миг, преди- заекът да бъде лишен от живот“.

Ако от царството на идолопоклонничеството, невежеството и суеверието, както някои мисионери наричат Индия, се обърнем към т.нар. царство на цивилизацията - Париж, ще намерим там същите принципи на магията, проявяващи се под названието *окултен* спиритизъм. Уважаемият Джон Л. О'Съливан, бивш министър и пълномощен представител на САЩ в Португалия, любезно ни предостави интересни подробности за полумагичен сеанс, на който той неотдавна присъствал заедно с няколко други изтъкнати хора от Париж. Имайки разрешение за

това, ние привеждаме писмото напълно:

Ню Йорк, 7 февруари 1877 г.

„С радост изпълнявам молбата ви за писмено изложение на това, което ви разказах устно и на което бях свидетел в Париж миналото лято в дома на ползващ се с всеобщо уважение лекар, чието име не съм упълномощен да назова, но когото в духа на привичната френска анонимност ще нарека доктор Х.

Бях въведен от един приятел англичанин, добре известния в спиритичните кръгове на Лондон мистър Гледстейн. Присъстваха от 8 до 10 души от двата пола. Седяхме във фотьойлите, заемащи половината от дължината на хола, намиращ се на едно ниво с голяма градина. В другата половина на стаята имаше роял; между него и нас имаше значително пространство и два фотьойла, сложени там за други лица. Врата близо до тях водеше към вътрешните стаи.

Влезе доктор Х. и приблизително 20 минути беседваше с нас, говорейки бързо, с горещо френско красноречие; аз не се наемам да предам точно беседата. Той в продължение на повече от 25 години е изучавал тайните на окултизма и се готвеше да демонстрира пред нас няколко феномена. Целта му беше да привлече събратята си от света на науката, но от тях почти никой не дойде, за да се убеди. Той имаше намерение скоро да публикува книга. След малко той доведе две дами; по-младата му беше жена; другата (която ще наричам мадам У.) беше медиум или сензитив, с който той беше работил в продължение на целия период на заниманията си по окултизъм и която беше посветила живота си на работата си с него. Очите и на двете дами бяха затворени и те изглежда се намираха в транс.

Той ги сложи да седнат от двете страни на рояла (който беше затворен) и им заповяда да сложат ръце върху него. Скоро от струните -му се поляха звуци - маршируване, тропот на галопираща конница, барабани, звуци на тръби, оръжейни залпове, гръм от пушка, викове и стонове, с една дума - битка. Това продължи вероятно от пет до десет-минути.

Трябва да спомена, че преди двата медиума да влязат в стаята, аз (по указание на мистър Гледстейн, който е бил там и преди) написах върху късче хартия имената на три предмета, известни само на мел-, а именно: *името на един композитор* (вече починал), *название на цвете* и *сладко ястие*. Аз избрах — *Бетовен*, *маргаритка* и френски сладкиш - *пломбир*. Хартиятката аз държах непрекъснато в ръката си, без да съобщавам съдържанието ѝ дори на приятеля си.

Когато битката свърши, доктор Х. заповяда на медиума да стане и да покаже „викане на мъртвите". Той отмести креслото и даде на жената стоманена пръчка дълга около четири и половина или пет фута, на горния край на която имаше къс кръст - египетското *Tau*. С него тя начерта около себе си кръг с около 6 фута в диаметър. Тя не държеше пръчката за кръста, а за противоположния ѝ край. След това жената върна пръчката на доктор Х. Известно време тя стоеше с отпуснати ръце, после ги събра заедно отпред, погледът ѝ беше устремен леко нагоре и беше насочен към един от противоположните ъгли на дългия салон. Изведнъж устните ѝ се раздвижиха, шепнейки звуци, образувачи кратки, нахъсани фрази, много приличащи на четене на литания (молебен). От време на време се повтаряха някои думи, изглеждащи като имена. Тази странна реч ми напомняше звуците на източните езици. Лицето ѝ беше изключително сериозно и подвижно, понякога челото ѝ се мръщеше. Предполагам, че това продължи около 15 или 20 минути сред мъртвото мълчание на всички присъстващи, които гледахме тази тайнствена сцена. Накрая тя протегна едната си ръка напред в пространството, където беше насочен взора ѝ, и със силен вик, почти вопъл, възкликна: „БЕТОВЕН!" и падна назад, просвайки се на пода.

Доктор Х. бързо се приближи към нея, направи магнетични пасове около лицето и шията ѝ и сложи под главата и раменете ѝ възглавници. И тя лежеше така, като болна, понякога изстенвайки, преобръщайки се непохватно и т.н. Предполагам, че измина почти половин, час през който тя изглежда преминаваше всички стадии на постепенното умирање (обясниха ми, че тя преминава през роля, изживявайки смъртта на Бетовен). Да се опише всичко в подробности би отнело много време, дори ако можех да запомня всичко. Ние я наблюдавахме с чувството, че присъстваме на действителна смъртна сцена. Трябва да отбележа, че пулсът ѝ спря; никакво биене на сърцето не се усещаше, отначало изстинаха дланите ѝ, след това целите ѝ ръце, но под мишниците все още се усещаше топлина; а накрая и под мишниците тялото ѝ изстина; стъпалата и краката ѝ изстинаха по същия начин и силно се издуха. Докторът ни покани да се доближим и да освидетелстваме тези феномени. Интервалите между затруднените дишания ставаха по-дълги, а дишането - все по-слабо. Накрая настъпи краят, главата ѝ се отпусна настрана; ръцете ѝ, стиснали с пръсти роклята, също се отделиха безжизнено. Докторът каза: „Сега тя е мъртва" и наистина изглеждаше, че това е така. С голяма бързина той извади (аз не забелязах откъде) две малки змии и ги постави до шията и върху гърдите ѝ, правейки в същото време енергични напречни пасове около главата и шията ѝ. След известно време тя очевидно започна да се съживява бавно и накрая докторът и двама слуги я повдигнаха и

отнесоха във вътрешните стаи, откъдето тя скоро се върна. Докторът ни каза, че всичко това е било **рисковано, но напълно безопасно при условие, че не се губи време, тъй като в противен случай смъртта, която е била реална, е могла да премине в окончателна.**

Не е необходимо да посочвам колко силно впечатление направи тази сцена на всички зрители. Също така няма необходимост да ви напомням, че това не беше трик на платен фокусник, за да бъде предизвикано учудване. Сцената ставаше в елегантната гостна на ползващ се с всеобщо уважение лекар, достъпът до който беше невъзможен без препоръчително писмо; освен това (без да засягаме феноменалните факти) хиляди неописуеми подробности, свързани с речите, маниерите, изразите и постъпките в цялата им съвкупност (състояща от най-дребни детайли) гарантираха искреност и сериозност, вдъхващи доверие у свидетелите, която може само косвено да се опише на онези, които не са видели всичко това сами.

След известно време се върна и мадам У. Поканиха я да седне на един от двата фотьойла, а на мен предложиха да седна на другия. Аз все още държах в ръка хартийката, съдържаща трите думи, тайно написани от мен, от които Бетовен беше първата. Тя поседя няколко минути с разтворени ръце, лежащи върху коленете ѝ. Изведнъж тя започна да се движи неспокойно. „Ах, пари, пари“ - каза тя и лицето ѝ изрази болка. След няколко мига тя повдигна едната си ръка и в нея държеше маргаритка, цветето, чието име бях написал като втора дума. Аз взех цветето от нейната ръка и след като всички останали членове на компанията го огледаха, го запазих. Доктор Х. каза, че цвете от този вид не е познато в тази част на страната. Тук той определено сгреша, тъй като след няколко дни аз видях същите цветя на цветния пазар в Мадалена. Дали това цвете беше *сътворено* от нейните ръце, или просто беше *пренесено*, както във феномена, с който сме запознати от опита на спиритизма - това аз не зная. Възможно е или едното, или другото, тъй като тя определено нямаше цвете, когато седеше до мен на ярка светлина; то се появи по-късно. Всяко негово листче беше абсолютно свежо.

Третата дума, написана върху моето парче хартия, беше *пломбир*. Скоро тя започна да прави движения, каквито се правят по време на ядене, макар че нищо хранително не се виждаше, и ме попита дали не искам да отида с нея да ям пломбир, т.е. това, което аз написах. Това би могло да бъде обикновено четене на мисли.

Последва сцена, в която мадам Х., жената на доктора, беше завладяна от духа на Бетовен. Докторът се обръщаше към нея с думите: „Мосю Бетовен“. Но тя не му обръщаше внимание дотогава, докато той не извика силно това име в ухото ѝ (може би си спомняте, че Бетовен е бил глух). След кратък разговор той я помоли да изпълни нещо и тя великолепно изпълни на рояла няколко известни музикални произведения от Бетовен, а също и няколко импровизации, които (според общото мнение) съответстваха на неговия стил. По-късно една приятелка на мадам Х. ми каза, че в обикновения живот, т.е. в нормално състояние, нейните изпълнения звучат твърде любителски. След като измина половин час, проведен в музика и диалог в присъщия на Бетовен характер (при което изразът на лицето и разрешените ѝ коси като че придобиха странно сходство с него), докторът сложи в ръката ѝ лист хартия и цветен молив. Тя бързо нарисова профил и глава, напомнящи бюстовете на Бетовен, и написа бързо под него едно име - „Бетовен“. Аз запазих тази рисунка, макар че не зная дали тя прилича на подписа на Бетовен.

Беше вече късен час и нашата компания се разотиде; аз също няхах време да разпитвам доктор Х. за това, на което бях станал свидетел. По-късно обаче го посетих отново. Разбрах, че той признава действията на духовете и е спиритист, но знае много повече от това, тъй като дълго беше изучавал окултните тайни на Истока. Това разбрах от разговора с него; всъщност, както ми се струваше, той предпочиташе да ме насочи към книгата си, която имаше намерение да издаде през тази година. Забелязах много разхвърляни по масата листа хартия, изписани с източни йероглифи (знаци); това са записките на мадам У. в транс -поясни той. Беше ми обяснено също така, че в сцената, на която бях свидетел, мадам У. е станала

(доколкото разбирам тя е била обсебена) *жрица на един от древноегипетските храмове* и това се е случило по следния начин. Един от учените му приятели придобил в Египет мумия на жрица и му дал част от платното, в което мумията била завита; от контакта с това платно на възраст две-три хиляди години, както и от усърдието, с което мадам У. се отдала на установяване на окултна връзка и вследствие на двадесетгодишно отшелничество от света, тя станала такава, каквато я бях видял. Езикът, на който тя произнасяше думите по време на сеанса беше свещеният език на храмовете, на който тя била обучена не толкова по пътя на вдъхновението, колкото по пътя, по който ние учим езици: чрез диктовка, писмени упражнения и т.н., като тя дори била наказвана, когато била невнимателна или лошо усвоявала материала. Той ми каза, че Жаколио също чул произнасяните от нея думи по време на подобен сеанс и ги признал за принадлежащи към най-древния свещен език, все още запазил се в храмовете на Индия, ако не се лъжа, по-древен от санскрита.

По отношение на змиите, които той използваше при спешното възстановяване на нейния живот (или по-точно при задържането на последните остатъци от живот в нея), докторът каза, че съществува странна тайна в тяхното отношение (връзка) с феномена на живота и смъртта. Аз разбрах, че те са били необходими. Мълчанието и бездействието от наша страна също са били необходими и се пресичаше всеки опит за разпит по време на сеанса, като това се правеше безапелационно, почти сърдито. Ние можехме да идваме и да разговаряме след това, или да чакаме докато се появи неговата книга, но по време на сеанса изглежда само той имаше право да говори, от което той се ползваше през цялото време, присъединявайки към това науката, културата и яркостта на въображението си.

Аз възнамерявах да посещавам и през следващите вечери сеансите от този род, но научих от мистър Гледстейн, че Х. се отказал от провеждането на други подобни сеанси, бидейки разочарован от неуспеха да привлече колегите си по наука, за да могат те сами да се убедят в истинността на феномените - такава била неговата цел.

Това е, което си спомням от моето посещение в тази странна, оцветена в тоновете на свръхестественото вечер, с изключение на някои детайли, които не представляват интерес за вас. Аз ви дадох името и адреса на доктор Х. конфиденциално, тъй като ми се струва, че той е напреднал повече или по-малко по пътя, по който върви и вашето Теософско общество. Всичко останало аз съм длъжен да запазя в тайна, тъй като съм упълномощен да използвам този материал така, че той да стане достояние на гласността.

„Уважаващ ви приятел и покорен слуга

Дж. Л. О'Съливан"

В този интересен пример обикновеният спиритизъм излиза от рамките си и навлиза в областта на магиите. Чертите на медиумизма тук са налице в двойствения живот на мадам У., в който тя провежда едно съществуване, напълно различно от нормалното, и поради подчинеността на своята индивидуалност на чуждата воля става пермутация (замяна) на египетската жрица; чертите на медиумизъм са налице и при олицетворението на духа на Бетовен, съпроводено с безсъзнателното и каталептично състояние, в която тя изпада. От друга страна, волята, проявявана от доктор Х. по отношение на своя сензитив, очертаването на магичен кръг, викането на дух, материализацията на исканото цвете, отшелничеството и обучението на мадам У., използването на жезъла, сътворението и използването на змии, явната власт над астралните сили - всичко това се отнася към магията. Такива експерименти представляват интерес и ценност за науката, но те могат да станат и предмет на злоупотреба в ръцете на по-недобросъвестни практиканти, отколкото изтъкнатия джентълмен, обозначен като доктор Х. Един истински източен кабалист не би препоръчал тяхното възпроизвеждане.

Под нашите крака се намират неизвестни сфери, но още по-малко известни и още по-неизследвани са сферите над нас; и между тях се намира шепа молци, сляпа за божествената светлина, глуха за шепота на невидимия свят и хвалеща се, че води човечеството. Накъде? Те заявяват - напред, но ние имаме правото да се съмняваме в това. Най-великият от нашите

физиолози, бидейки поставен до индийски факир, неумеещ нито да чете, нито да пише, много скоро започва да се чувства глупав като ученик, ненаучил урока си. Не по пътя на вивисекцията над животни ученият ще може да се убеди в съществуването на човешка душа и не с острието на ножа ще може той да я извлече от човешкото тяло.

„Кой здравомислещ човек - пита Сърджънт Кокс, председател на Лондонското психологично общество, - който нищо не знае за магнетизма или психологията и никога не е виждал подобни опити и не познава основните им принципи, ще се представи като такъв *глупак*, че да започне да отрича фактите и да критикува изведените от тях теории?" Правилният отговор на този въпрос е: „Две трети от нашите съвременни учени". Този дързък израз, ако истината изобщо може да бъде дръзка, прави чест на онзи, който го е изрекъл — един от малкото учени, които са достатъчно честни и храбри, за да признаят градивната истина, колкото и неприятна да е тя. Не можем да сгрешим по отношение на действителното значение на това обвинение, тъй като веднага след този непочтен въпрос ученият продължава със същата точност: „Химикът взима данни за електричеството от електрика; физиологът се интересува по въпросите на геологията при геолога - и всеки от тях би сметнал за наглост от страна на другия, ако той изкаже съждение по чужд за него клой на науката. Странното е, че това разумно правило напълно се отхвърля, когато става дума за психологията. *Учените физици се смятат за компетентни да изказват догматични съждения в областта на психологията и всичко, което се отнася към нея, без да бъдат свидетели на нито един от нейните феномени и без да притежават абсолютно никаква представа за нейните принципи и практика*".

Искрено се надяваме, че двамата изтъкнати биолози - господин Менделеев от Санкт Петербург и мистър Рей Ланкастър, ще понесат тези забележки със същото търпение, което проявяват техните живи жертви, треперещи под разсичащия ги нож.

За да стане едно вярване общо, то трябва да бъде основано върху голямо количество факти, натрупващи се поколение след поколение. Начело на всички вярвания стои магията или, ако това е за предпочитане, окултната психология. Който е в състояние да оцени нейните огромни сили (изхождайки от слабите ѝ, полупарализирани следствия в нашите цивилизовани страни), той не би намерил смелост да се усъмни в твърдението на Порфирий, че дори неодушевени предмети, като например статуи на богове, са били заставяни да се движат и да проявяват изкуствен живот за няколко мига. Кой може да отрече това твърдение? Тези ли, които ежедневно свидетелстват с подписите си, че са видели как се движат маси и столове, а моливи пишат без страничен допир до тях? Диоген Лаерций ни разказва за някакъв философ Стилпо, когото Аеропагът изгонил от Атина за това, че Стилпо се осмелил да отрича публично, че Минерва на Фидий не е нищо друго, освен парче мрамор. Нашият деветнадесети век обаче (след като подражаваше на древните в каквото можеше, включително и в названията им, а именно, „сенати", „префекти", „консулти" и т.н., и след признанието, че Великият Наполеон е завоювал три четвърти от Европа, използвайки принципите за водене на война, преподадени от Цезар и Александър) си мисли, знае повече за психологията, отколкото неговите наставници - дотолкова повече, че е готов да отправи всеки, който вярва в „оживелите маси", в лудницата.

Така или иначе, религията на древните е религия на бъдещето. Още няколко столетия и няма да останат никакви сектантски вярвания в нито една от великите религии на човечеството. Браманизмът и будизмът, християнството и ислямът - всички те ще изчезнат под мощния натиск на *фактите*. „И ще излея духа си над цялата плът" - пише пророк Йоиш. „Истина ви казвам... и по-големи дела от тезч ще извършите" - обещава Исус. Това обаче може да стане само тогава, когато светът се върне към великата религия на миналото, към познаването на онези величествени системи, които са съществували много преди появата на браманизма и дори на примитивния монотеизъм на древните халдеи. Между другото, ние не бива да забравяме преките последствия от демонстрацията на тайната. Тя е била единственият начин, чрез който мъдрите свещенослужители на древността са могли да отпечатват върху грубите чувства на народните маси идеята за всемогъществото на творческата ВОЛЯ или на ПЪРВОПРИЧИНАТА; за божественото оживотворяване на инертната материя — душата, от вселяваната в нея потенциална воля на човека, микрокосмическото подобие на Великия Архитект; за възможността да се пренасят тежки предмети през пространството и материалните прегради.

Защо например набожният римски католик трябва презрително да обръща гръб на „езическите“ обреди на индийските тамили? Ние бяхме свидетели на чудото на свети Януарий в добрия стар Неапол и сме виждали същото в Наргеркойл в Индия. Каква е разликата? Стъгилата се кръв на католическия свещеник кипи и блъбука в кристално шише за удоволствие на тълпата и събранието на християните търси лъчистата усмивка и благословията на отрупаната със скъпоценности гробница. А в Индия глинено кълбо, напълнено с вода, се поставя в разтворените гърди на бог Суран. И по същото време, когато падрето тръска *своята* бутилка и представя чудото на кръвта, индийският свещенослужител пуска стрела в гърдите на бога и предизвиква *своето* „чудо“, при което кръвта изтича на струйки и водата се превръща в кръв. И християните, и индусите изпадат във възторг, наблюдавайки тези чудеса. Дотук не виждаме ни най-малка разлика. А може би езичниците са научили трика си от свети Януарий?

„Знай, о, Асклепий - казва Хермес, - че НАЙ-ВЕЛИКИЯТ е баща на небесните богове, такъв е и човекът - *създател на боговете, които пребивават в храмовете* и които намират удоволствие в общуването със смъртните. Оставайки вярно на произхода си в природата, човечеството упорито изопачава божествените сили; и ако Бащата-Творец е сътворил по свой образ и подобие *вечните богове*, то човечеството, на свой ред, твори боговете си по същия начин.“ „За статуите на боговете ли говориш, о, Трисмегист?“ „Точно така, Асклепий, и колкото и голямо да е пренебрежението ти, нима не осъзнаваш, че тези статуи имат *разсъдък*, оживотворени са от душа и могат да извършат големи чудеса. Как бихме могли да отхвърляме тази очевидност, когато намираме, че тези богове притежават дара да предсказват бъдещето, което са принудени да правят под въздействието на магичните заклинания, чрез устата на духовни лица и чрез техните видения... Чудо на чудесата е, че човек е могъл да изобрети и сътвори боговете... Наистина, вярата на нашите предци е извършила грешка и в гордостта си те са сгресли по отношение истинската същност на тези богове, но все пак те сами са открили това изкуство. Бидейки безсилни да създадат душата и духа, те викат душите на ангелите и демоните, за да ги въвеждат в осветените статуи; като предават на идолите собствената си *способност за извършване на добро и зло*, те ги заставят да председателстват мистериите.“

Не само древността е пълна със свидетелства за това, че статуите и идолите на боговете понякога проявяват разум и способност да се движат. През XIX век ние виждаме как във вестниците пишат за шегите, извършвани от статуята на Лурдската мадона. Тази милостива лейди, френската Нотър Дам, е бягала няколко пъти в гората, разположена близо до обичайната ѝ резиденция - енорийската църква. Църковният пазач бил задължен да проследява избягалата и да я връща на предишното ѝ място. След това започва серия от „чудеса“: изцеления, пророкувания, падане на писма от небето и така нататък. Тези „чудеса“ се възприемат безусловно от милионите римски католици, като при това значителна част от тях принадлежат към най-умните и образовани класи. Защо тогава да не вярваме на свидетелства от подобен характер, дадени от един всепризнат и ценен историк, като например Тит Ливий? „Юнона, не желаете ли да напуснете стените на Вейя и да смените тази обител с друга в Рим? — запитва римски войник богинята след превземането на града. Юнона се съгласява с кимване на глава и нейната статуя отговаря: „Да, искам“.

После, когато носели статуята, изглеждало (добавя историкът), че *тя е изгубила огромното си тегло* и се създавало впечатлението, че тя сякаш сама ги следва.“

С наивност и вяра, граничеща с възвишеност, Дьо Мюсе храбро се впуска в опасни аналогии и привежда редица примери както на християнски, така и на „езически“ чудеса от подобен род. Той привежда списък на такива движещи се статуи на светци и мадони, които губят теглото си и ходят като всички живи хора; а след това цитира достоверни свидетелства от класически автори за същото. Дьо Мюсе има една мисъл и едно всепобеждаващо желание - да докаже на читателите си, че магията наистина съществува и че християнството я превъзхожда във всяко отношение. Не че християнските чудеса са по-многобройни или по-внушителни от езическите, съвсем не; той като историк честно борави с фактите и свидетелствата. Неговите аргументи и разсъждения - ето кое е забавното: едните чудеса се извършват от Бога, а другите - от Дявола. Той сменя Бога и поставяйки го лице срещу лице

със Сатаната, позволява на заклетия враг решително да победи Твореца, без да приведе нито едно солидно и убедително доказателство относно различията между тези два типа чудеса.

Ако се интересуваме за причината, поради която той в едни случаи вижда ръката на Бога, а в други - рогата и копитата на Дявола, отговорът ще бъде: „Светата Римокатолическа и Равноапостолска църква обявява за чудеса само онези от тях, които са извършени от верните й синове, а всички останали чудеса - за сътворение на духовете на ада". Много добре, но на какво основание? Представен ни беше безкраен списък на свети писатели; светци, които през целия си живот са се борили с бесовете, както и на свети отци, чиито думи и авторитет са били възприемани като „слово божие" от същата църква. „Вашите идоли, вашите свещени статуи са обиталища на *демоните* — възкликва свети Киприан. - Да, именно те са онези *духове*, които са вдъхновявали нашите пророци, които оживотворяват вътрешностите на вашите жертви, които насочват полета на птиците и които, постоянно смесвайки лъжата и истината, създават изреченията на оракулите и... извършват чудеса, тъй като целта им е да им се кланяте."

Фанатизмът в религията, фанатизмът в науката или фанатизмът в която и да е област става страст и може единствено да зеслепи нашия разум. Винаги е било безполезно да се спори с фанатик. Тук ние не можем да не се възхитим още веднъж на дълбокото познаване на човешката природа, продиктувало на мистър Сърджънт Кокс следните думи (от неговата реч, която вече цитирахме): „Няма по-фатална грешка от това да се смята, че истината ще възтържествува чрез собствената си сила, че само да бъде видяна и ще бъде посрещната с разтворени обятия.

Фактически стремежът към истината съществува у много малко хора, а способността да се различава истината - при още по-малко. Когато хората казват, че търсят истината, това най-често означава, че те търсят доказателства, за да потвърдят някакъв предразсъдък или предубеждение. Вярванията им са формирани така, че да съответстват на техните желания. Те виждат все повече и повече това, което изглежда съответстващо на техните желания и са слепи като прилепи по отношение на всичко, което противоречи на желанията им. Учените въобще не са по-свободни от този недостатък в сравнение с останалите".

Ние знаем, че от времето на най-отдалечените векове съществува една тайнствена и страшна наука, наречена *теопея*. Тази наука преподава изкуството да се изпълват различните символи на боговете с временен живот и разум. Статуите и парчетата от

⁴⁵ „Де Идол Венит", том 1, стр. 452.

инертна материя за секунди оживяват под могъщата воля на йерофанта. Огньят, похитен от Прометей, е бил даден на земята. Той обхванал всички нисши области на небесата, вселил се във вълните на вселенския ефир и станал потенциалната АКАША на индуските обреди. Ние го поемаме и насищаме с него нашата органична система с всяка глътка свеж въздух. Нашият организъм е пленен с него от момента на раждането ни. Той обаче става потенциален само под прилива на ВОЛЯТА и ДУХА.

Предоставен сам на себе си, този жизнен принцип ще следва сляпо законите на природата и съответно на условията ще носи здраве и излишък от жизнеспособност, или ще причини смърт и разложение. Ако обаче бъде управляван от волята на адепта, той става послушен; токовете му възстановяват равновесието в органичните тела и създават психологични и физически чудеса, добре известни на месмеризаторите. Бидейки въведени в неорганичната инертна материя, те създават видимост за живот, т.е. движение. Ако този живот се нуждае от индивидуален разум (личност), тогава адептът или изпраща собствената си *астрална душа*, за да оживотвори материята, или се възползва от властта си над природните духове, за да накара някой от тях да *влее* същността си в мрамора, дървото или метала; или търси помощта на човешките духове. Последните обаче (с изключение на порочните, свързани със земята духове) няма да влеят същността си в тези неоживотворени предмети. Заниманията по създаване на подобия на живот и оживяване те предоставят на нисшите същности и се ограничават само с изпращането на

въздействията си през междинните сфери, подобно на лъча на божествена светлина, когато за някаква добра цел се изисква т.нар. „чудо“. Условието са следните (и те са закон в духовната природа) - *чистота на подбудите, чистота на околната магнетична атмосфера, персонална чистота на обкръжението и на оператора*. Само при тези условия може да се направи така, че езическото „чудо“ да стане много по-свато от християнското.

Кой от наблюдавалите представления на факирите в Южна Индия може да се съмнява в съществуването на *теопея* в древните времена? Дори и закоравелият скептик, който е повече от заинтересован всеки подобен феномен да бъде приписан на фокусничеството, все пак се оказва принуден да засвидетелства факти, които при добро желание могат да бъдат видени всеки ден. „Аз няма да се осмеля - споделя той, разказвайки за Чиб-Чондор, факир от Джафнапатнам - да опиша всичко онова, което той извършваше пред очите ми. Съществуват неща, които не могат да бъдат разказани, дори ако са видени със собствените ти очи, от опасение, че ще бъдеш обвинен в халюцинации! И все пак, аз десет, не - двадесет пъти отново и отново виждах как факирът получаваше „подобни резултати от инертната материя...“ За нашия „чародей“ беше детска игра да накара пламъка на свещите, които по негово указание бяха разположени в най-отдалечените ъгли на залата, да бледнее и гасне според волята му; да накара мебелите да се движат, дори дивана, върху който ние седяхме; да заповяда на вратите да се отварят и затварят повторно; и докато всичко това ставаше, той самият не напускаше постаната на пода рокозка...

Може да ме упрекнат, че не съм огледал всичко, както трябва. Това е възможно, но аз искам да напомня, че стотици и хиляди хора са виждали и виждат същото, което видях и аз, и дори още по-удивителни неща. Дали някой от виделите това е открил тайната, или е успял да повтори тези феномени? Аз не мога да повтарям, че всичко това става не върху театрална сцена, снабдена с различни приспособления за оператора. Не, това е само един бедняк, свил се гол върху пода, който просто си играе с вашия разум, с вашите сетива и с всичко онова, което ние се споразумяхме да наричаме нерушими закони на природата, но които той изглежда може да променя по свое желание...

Дали той наистина променя естествения ход на нещата? Не, но той задейства природата, прилагайки сили, които засега ние не познаваме. Както и да е, но аз самият двадесет пъти съм бил на подобни представления в компанията на най-изтъкнатите хора на британска Индия - професори, лекари, офицери. Един от тях, напускайки хола, изрази своите впечатления по следния начин: „Това е нещо, което разтърсва човешкия разум“. Всеки път, когато виждах как факирът повтаря своя експеримент за привеждане на змии в каталептично състояние, в което тези влечуги придобиват твърдостта на изсъхнала пръчка, мислите ми са се насочвали към библейската басня (?), която приписва на Мойсей и на свещенослужителите на фараона подобна способност."

Несъмнено плътта на човека, животното и птицата се изпълва с магнетичен жизнен принцип също толкова лесно, колкото и мъртвата материя на масата под въздействието на съвременния медиум. Защото или и двете чудеса са възможни и истински, или и двете трябва да рухнат на земята, заедно с чудесата от дните на апостолите и с тези на съвременната католическа църква. Колкото до съществените доказателства в полза на подобна възможност, ние бихме могли да посочим толкова много източници, че те ще запълнят цяла библиотека. Ако римският Папа Сикст V е изброил огромна армия духове, прикрепени към различни талисмани, дали неговата заплаха за отлъчване от църквата на онези, които се занимават с магия не е произнесена защото той е искал познанията за тези тайни (магии) да бъдат ограничени единствено в пределите на църквата? Какво ли би се случило с „божествените“ му чудеса, ако те можеха да бъдат възпроизведени от всеки човек, притежаващ упоритост, магнетична сила и непреклонна воля? Неотдавнашните произшествия в Лурд (ако допуснем, че тези съобщения са правдиви) доказват, че тайната на магията не е изгубена напълно от църквата; и ако там няма силен месмеризатор, криещ се под расото и стиха-рията, тогава статуята на Мадоната е привеждана в движение от същите сили и природата на тези „разуми“, независимо дали те принадлежат към класа на човешките елементарни или към елементалните духове, се подчиняват на определени закони. За човек, който има познания по месмеризъм и в същото време знае колко е „милосърден“ духът на Римокатолическата църква, няма да бъде трудно да разбере, че

непрекъснатите проклетия на свещениците и монасите и страшните анатемите, така щедро произнасяни от папа Пий IX (който самият е бил силен месмеризатор и за когото твърдели, че е *джетаторе*, т.е. притежател на лошо око), са привличали легионите както на елементарните, така и на елементалите под предводителството на развъплътените торкъвемади. Именно те са онези „ангели“, които си играят със статуята на Небесната Царица. Всеки, който приема това като „чудо“ (Господне), кошунства.

Въпреки че на пръв поглед сме привели достатъчно доказателства, че съвременната наука има малко основания да се хвали с оригиналност, все пак преди да завършим този том, ще приведем още няколко довода, за да не останат съмнения в тази връзка. Ще трябва само да изброим няколко от претенциите към новите философи и открития, които накараха света широко да разтвори очи през последните две столетия. Ние вече посочихме постиженията на древните египтяни, гърци, халдеи и асирийци в изкуствата, науката и философията; сега искаме да приведем цитати от един автор, който е прекарал дълги години в Индия, изучавайки нейната философия. В негов неотдавнашен труд⁵⁰ ние намираме следните положения, представени като схема:

Философия. Древните индуси са създали основите на двете системи на спиритуализма и материализма, метафизичната философия и позитивната философия. Първата се е преподавала в школата на ведантистите, чийто основател е бил Виас; втората - в школата на Санхия, чийто основател е бил Капила.

Астрономия. Създали са календара, изобретили са зодиака, изчислявали са процесите на равноденствията, открили са главните закони на планетните движения, наблюдавали са и са предсказвали слънчевите и лунните затъмнения.

Математика. Те са изобретили десетичната система, диференциалната алгебра, интегралната алгебра и алгебрата на безкрайно малките изчисления. Те са създали геометрията и тригонометрията и въз основа на тези две науки са построили и доказали теореми, *които са били открити в Европа едва през XVII и XVIII век*. Фактически брамините са били първите, които са направили измервания на триъгълника и са изчислили хипотенузата, затова законът на Питагор погрешно се емята „за открит от него, тъй като ние намираме приложението му в архитектурата на повечето велики народи.

Физика. Те са установили принципа, който и досега остава съвременен, че вселената е хармонично цяло, подчиняващо се на закони, които могат да бъдат определени по пътя на наблюдения и експерименти. Открили са също така и хидростатиката, а знаменитата теорема, че всяко тяло, потопено във вода, губи толкова от теглото си, колко тежи изместената от него вода, Архимед е заимствал от брамините. Физиците на пагодите са изчислявали скоростта на светлината и са познавали и прилагали законите на отражението. И накрая, както произтича от изчисленията на Сария-Сидхент, извън всяко съмнение те са знаели и са изчислявали силата на парата.

Химия. Те са знаели състава на водата и са формулирали важен закон за газовете (*който ние научихме едва отскоро*) - *газът се намира в обратна обемна пропорция спрямо изпитваното от него налягане*. Те са знаели как се приготвя сярна, азотна и солна киселина; окиси на медта, желязото, калая и цинка; серни съединения на желязото, медта, живака, антимония и арсена; сулфати на цинка и желязото; карбонати на желязото, оловото и содата; нитрати на среброто, барут.

Медицина. Техните познания наистина са били удивителни. В трудовете на Чарака и Соусрута, тези князе на индийската медицина, е изложена система, която по-късно е усвоена от Хипократ. Соусрута особено ясно е издигнал принципа на предпазната медицина и на хигиената, поставяна от него много, по-високо от целителната медицина, която той разглеждал твърде често като емпирична. А нима сега ние сме се придвижили по-напред в това отношение? Интересно е да се отбележи, че арабските лекари, които са се ползвали със заслужена слава през средните векове (например Авероес), постоянно са споменавали индийските лекари и ги смятали за свои учители, както и за наставници на гърците.

Фармакология. Те са познавали всички лекарствени треви, техните свойства и приложение; в тази област те и сега не са престанали да дават уроци на Европа. Съвсем неотдавна ние получихме от тях лекарство против асма, съдържащо татул.

Хирургия. В нея те имат не по-малко забележителни достижения. Извършвали са операции за изваждане на камъни, прекрасно са владеели отстраняването на катарактата и извличането на плода от утробата, необикновено опасни случаи на което са описани от Чарака с голяма научна точност.

Граматика. Те са създали най-необикновения език в съзета - санскрита, породил по-голямата част от идиомите на Изтока и индоевропейските страни.

Поезия. Използвали са всички стилове и са показали голямо майсторство в тях. Сакунтала, Аврита, индийската Федра, Са-ранга и хиляди други драми не са надминати нито от Софокъл, нито от Еврипид, нито от Шекспир. Описателната им поезия няма равна. Трябва да се прочете Мегадата - „Жалбите на изгнаника“, който моли плуващия в небето облак да отнесе паметта за него в дома му, на роднините и приятелите му, които той никога повече няма да види, за да се получи представа за това, до какво съвършенство е бил доведен този стил в Индия. Техните басни са били заимствани от всички съвременни и древни народи, които дори не са се постарали да придадат друга окраска на сюжета на тези малки драми.

Музика. Те са изобретили гамата с различните ѝ тонове и полутонове много по-рано от Гидо Д'Арецио. Индийската гама е: Са-Рига-Ма-Па-Да-Ни-Са.

Архитектура. Изглежда те са постигнали всичко, което човешкият гений е способен да измисли в тази област. Величествените сгради имат неизразимо смели решения; конусообразни куполи; минарета с мраморни орнаменти; готически кули; гръцки полукълба; многоцветен стил — всички видове и всички епохи са събрани там, съчетавайки знаците на различните народи, които (емигрирайки) разнасяли по света своите особености и националното си изкуство.

Такива са били резултатите, постигнати от тази древна и внушителна браминска цивилизация. Какво можем да предложим ние за сравнение? Какво можем да поставим редом с такива величествени достижения на миналото, което да се окаже толкова грандиозно и възвишено, че да оправдае нашето самомнение за превъзходство над невежата древност? Какви джуджета изглеждат дори нашите най-велики биолози и богослови в сравнение с изобретателите на геометрията и алгебрата, бащите на философията, първите учители на религиозните истини, adeptите на психологичните и физичните науки? Назовете ни което и да е съвременно откритие и ние ще се осмелим да посочим, че не са необходими дълги търсения в историята на Индия, за да бъде открит неговият прототип. Сега например науката преживява преход към новите теории за корелацията на силите, естествения подбор, атомната полярност и еволюцията. А в същото време като присмех над нашето самомнение, над нашите опасения и отчаяние, ние можем да прочетем какво е казал Ману приблизително 10 000 години преди раждането на Христос:

„Първият зародиш на живота се е развил от водата и топлината“ (Ману, кн. 1, стих 8).

„Водата се издига в изпаренията към небето, от слънцето те падат върху земята във вид на дъжд; от дъжда се раждат растенията, и от растенията - животните“ (книга 3, стих 76).

„Всяко същество придобива качествата на непосредствения си предшественик по такъв начин, че колкото повече съществото се отдалечава от първичния атом на своя род, толкова повече то придобива качества и съвършенства“ (книга 1, стих 20).

„Човекът ще премине през Вселената, издигайки се постоянно и преминавайки през скали, растения, червеи, насекоми, риби, змии и костенурки, диви животни, добитък и висшите животни... Такова е *нисшето стъпало*“ (пак там).

„Такива са обявените преображения - от растение до Брама, те трябва да се осъществяват в този свят“ (пак там).

„Гръцкият - казва Жаколио - е само санскрит. Фидий и Праксител са изучавали в Азия шедьоврите на Даонтий, Раман и Ариавост. Платон се губи пред Джемини и Веда-Виас, които

той буквално копира. Аристотел е в сянка пред „Пурва-Миманса" и „Утара-Миманса", в които могат да бъдат намерени всички системи на философията, с чието пресъздаване сме заети сега, започвайки от спиритуализма на Сократ и неговата школа през скептицизма на Пирон, Монтепо и Кант до позитивизма на Липре".

Нека онези, които се съмняват в точността на последното твърдение, прочетат следния цитат, извлечен дума по дума от „Утара-Миманса", „Ведата" на Виаса, който е живял в епоха, отнасяща се според браминската хронология към 10 400 години преди нашата ера:

„Ние можем да изучаваме феномените, да ги проверяваме и да ги смятаме за относително истинни, обаче нищо във вселената нито чрез възприятието, нито чрез индукцията, нито с помощта на сетивата, нито чрез разсъждения не е в състояние да демонстрира съществуването на Първопричината, която в някакъв отрязък от време е породила Вселената, затова науката не бива да обсъжда нито възможността, нито невъзможността на съществуването на тази Първопричина."

И така, бавно, но сигурно цялата древност ще бъде реабилитирана. Истината внимателно ще бъде отсята от преувеличенията; много неща, които сега са смятани за измислица, могат да се превърнат в установени факти, а „фактите и законите" на съвременната наука могат да се окажат изхвърлени на боклука на неоправдалите себе си митове. Когато стотици години преди нашата ера Брамагупта е твърдял, че обиспаното със звезди небе е неподвижно, а всекидневният изгрев и залез на светилата потвърждават въртенето на Земята около нейната ос; и когато Аристарх (родил се 267 години преди Христа) и питагорейският философ Нисета са твърдели същото, доколко са им повярвали хората, живели преди времето на Коперник и Галилей? И системата на тези двама велики князе на науката - система, която революционизира целия свят, колко дълго ще ѝ бъде позволено да остане нерушима в своята цялост? Нима сега в Германия не работи един учен (някой си професор Шефер), който на публични лекции в Берлин се опитва да докаже, че: 1) Земята е неподвижна; 2) Слънцето е само малко по-голямо, отколкото изглежда; 3) Тихо-Брахе е бил напълно прав, а Галилей — не. А в какво се е състояла теорията на Тихо-Брахе? В това, че Земята стои неподвижно в центъра на Вселената и че около нея, като около център, се върти целият небесен свод в течение на 24 часа; 4) Слънцето и Луната освен това движение се движат по криви линии, присъщи само на тях, докато Меркурий, заедно с останалите планети описва епицикъл.

Ние определено нямаме никакво желание да си губим времето, както и мястото в тази книга нито за опровержение, нито за подкрепа на тази *нова* теория, която подозрително прилича на *старите* теории на Аристотел и дори на достопочтения Бед. Използвайки израза на великия Наполеон, ние ще предоставим на учената армия от академици „сами да изперат семейното бельо". Ние обаче ще се възползваме от удобния случай, представен ни от това отстъпничество, за да поискаме още веднъж от науката нейната диплома или патент за непогрешимост. Уви! Не е ли това резултат от прехваления ѝ прогрес?

Неотдавна, едва ли не вчера, изхождайки от фактите на нашето собствено наблюдение, потвърдени и от свидетелствата на много очевидци, ние плахо рискувахме да изкажем констатацията, че масите, медиумите и индийските факири понякога левитират (т.е. повдигат се във въздуха). И когато пояснихме, че ако такъв феномен стане дори само веднъж за столетие; без помощта на видимо механично въздействие, тогава това издигане е резултат от закон на природата, за който нашите учени все още нищо не знаят, тогава ние бяхме наречени „иконоборстзаци", а вестниците ни обвиниха в непознаване на закона за притеглянето. Независимо дали сме иконоборци, ита не, ние никога не сме обвинявали науката в това, че тя отрича въртенето на Земята около своята ос и въртенето ѝ около Слънцето. Поне тези две лампи върху фара на Академията ще бъдат поддържани в ред и ще горят до края на времената. Но ето - в Берлин се появява професор и разбива в нас последната надежда, че науката поне в нещо може да бъде точна.

Цикълът на времето очевидно е стигнал до най-ниската си точка! Земята стои на едно място и Исус Навин е оправдан!

В 1876 г. светът вярваше в центробежната сила и в теорията на Нютон, която обяснява сплеснатостта на земното кълбо около полюсите с въртеливото движение на Земята около своята ос; тогава тази теория беше ортодоксална. Според тази хипотеза се смяташе, че по-голямата част от земната маса се притегля към Екватора, защото центробежната сила, действаща с голяма сила, кара тази маса да се концентрира на Екватора. Така доверчивите учени повярваха, че Земята се върти около своята ос, иначе не би съществувала центробежна сила, а без тази сила не би имало и притегляне към екваториалните ширини. Това беше едно от общопризнатите доказателства за въртенето на Земята и именно този извод (заедно с още няколко други) беше *отречен* от берлинския професор и неговите колеги.

„Нима не е смешно, господа - казва той в заключение, - че ние, доверявайки се на това, което ни учеха в училище, приехме въртенето на Земята около нейната ос като напълно доказан факт, докато всъщност не съществува нищо, с което да бъде доказан този факт и той не може да бъде доказан. Нима не предизвиква учудване, че учените от целия цивилизован свят, започвайки от Коперник и Кеплер, априорно приеха това движение на нашата планета, а едва след три и-половина века започнаха да се търсят доказателствата за него? Уви! Макар че търсим, ние не намираме нито едно, както и би трябвало да се очаква. Всичко, всичко е напразно!"

Така с един удар светът загубва въртенето си и Вселената се лишава от своите пазители и защитници - центробежната и центростремителната сила! Нещо повече, самият ефир извън пространството е само „заблуждение", мит, породен от лошия навик за празнословие; Слънцето е лъжец, претендиращ за такива размери, на каквито няма право; звездите са блещукащи точки и те „са били разположени толкова мъдро от Твореца на Вселената на значително разстояние една от друга, за да могат да осветяват едновременно обширни пространства върху нашата планета" - казва Шефер.

Нима нещата стоят така, че дори три и половина века не са били достатъчни на науката, за да построи стабилно поне една-единствена теория, на която никой професор да не се осмели да хвърли предизвикателство? Ако астрономията, една наука, която изцяло е построена върху адамантовия фундамент на математиката (смятана, за разлика от другите науки, непогрешима като самата истина), може да бъде обвинявана нагло в лъжливи твърдения, тогава какво сме спечелили, унижавайки Платон в полза на Бабине? И как тогава учените се осмеляват да се надсмиват над най-скромния очевиден, който (бидейки разумен и честен) заявява, че е виждал медиумични и магични феномени? И как се осмеляват те да посочват „границите за проникване на философското мислене", всяка крачка извън пределите на които вече ще се смята за беззаконие? И тези каращи се помежду си строители на хипотези все още характеризират като невежи и суеверни гигантите на древната мисъл, които са общували със силите на природата като титани, строящи света, и са издигали смъртните на такива височини, където те са встъпвали в съюз с боговете! Странна съдба за век, хвалещ се, че е издигнал науката до *върховете на славата*; и в същото време канен да отстъпи назад и да започне всичко от азбуката!

При прегледа на доказателствата, съдържащи се в тази книга, ако започнем от архаичните и неизвестни векове на Херметическия „Пимандър" и стигнем до 1876 г., ще констатираме, че универсалната вяра в магията преминава през всички тези векове. Ние цитирахме идеите на Трисмегист и неговия диалог с Асклепий; и вече без да споменаваме хилядата и едно доказателства за доминирането на тази вяра в първите векове на християнството, на нас (за да постигнем целта си) ни се налага да приведем цитати от един древен и един съвременен автор. Първият ще бъде великият философ Порфирий, който няколко хиляди години след Хермес произнася (във връзка с преобладаването на скептицизма в неговия век) следното съждение: „Не бива да се учудваме, че широките маси виждат в статуята само камък и дърво. Така става с онези, които, бидейки неграмотни, нищо освен камък не виждат върху стената, покрита с надписи, и нищо, освен хартия, не виждат в написаната книга". А след 1500 години ние виждаме как мистър Сърджънт Кокс, описвайки процеса на позорното преследване на един медиум от същия този

сляп материализъм, изразява мислите си по следния начин: „Независимо дали този . медиум е виновен, или не, несъмненото е това, че съдебното преследване предизвика едно непредвидено следствие - то привлече вниманието на широката публика към факта, *че феномените са признати за съществуващи* и с редица компетентни изследвания са *обявени за истински*, а в тяхната реалност той самият може да се убеди чрез собствени наблюдения; по такъв начин завинаги бяха отменени *мрачните и унижителни доктрини на материалистите*".

Все още в хармония с Порфирий и другите теурзи, които са потвърждавали разнообразието на природата на проявяващите се (манифестиращите) „духове" и на персоналния дух или волята на човека, мистър Сърджънт Кокс добавя, че съществуват противоречия в мненията (и вероятно те винаги ще съществуват) по повод източника на онази сила, която се проявява в тези феномени, но дали тези феномени са продукт на психичната енергия на групата присъстващи лица (според едни), или са резултат от самостоятелната дейност на духовете на умрелите хора (както казват други), или актьори са елементалните духове, каквито и да са те (както твърдят трети), поне един факт остава установен - че човек не е изцяло материален и че неговият механизъм е задвижван и направляван от някаква немолекулярна структура, която притежава не само разум, но и *може да въздейства върху материята със сила*, на която ние дадохме, поради отсъствие на по-добро име, названието „душа". Тази радостна вест, благодарение на съдебния процес, сега достигна до хиляди и десетки хиляди хора, чието щастие тук и надежда за задгробен живот бяха изтръгнати от материалистите, които настойчиво проповядваха, че душата е само суеверие; че човек е само един автомат; че съзнанието е само секречия; че съществуването е чисто животинско, а бъдещето - пустота и мрак".

„Само истината - се казва в „Пимандър" - е вечна и нерушима; *истината* е първата от благословенията, но истина няма и не може да има върху Земята; възможно е понякога Бог да надарява едновременно няколко човека със способността да постигат божественото и способността правилно да разбират истината, но нищо не е истинско на Земята, защото всичко носи върху себе си материята, всичко е облечено в телесна форма, подложено е на промени, деформации, разложение и комбинации. Човекът не е институт на истината (на действителността), защото , само това, което е извлякло своята същност от себе си, остава самото себе си, остава неизменно - това е истинско (действително). Как може това, което в крайна сметка се променя до неузнаваемост, да бъде истинско (действително)? Истинско (действително) е само онова, което е нематериално и няма телесна обвивка, което е безцветно и безформено, което е свободно от промени и деформации - то е ВЕЧНО. Всичко, което загива, е лъжа, земята е само разтваряне и по рождение: всяко по рождение идва от разтварянето; всичко земно (всички земни предмети) е само видимост и имитация на истината; тя е това, което картината се явява по отношение към действителността. Земните предмети не са РЕАЛНОСТ (ИСТИНА)... Смъртта, според някои хора, е зло, което предизвиква у тях голям ужас. Това е *невежество*... Смъртта е разрушаване на тялото; намиращата се в него същност обаче *не умира*. Материалното тяло губи формата си, която се разлага с течение на времето; чувствата, които са го оживявали, се връщат към своя източник и възобновяват своите функции, но те постепенно губят своите страсти и желания, а ДУХЪТ се възнася на небесата, за да стане ХАРМОНИЯ. В първата зона той оставя способността си за разширяване и намаляване; във втората - способността да твори зло и лъжите на леността; в третата - хитростта и похотливостта'; в четвъртата - ненаситното честолюбие; в петата - високомерието, наглостта, безразсъдството; в шестата - всички стремежи към нечестно забогатяване; в седмата - *несправедливостта*. Духът, очистен по такъв начин от въздействията на небесните хармонии, още веднъж се връща в първоначалното си състояние, силен с добродетелите си и самопридобитата сила, която му принадлежи по право. И едва тогава той се приближава към онези, които пеят вечно хвала на ОТЕЦА. Той застава сред властите и (като такава) достига висшето благословено познание. Той става БОГ... Не, земните предмети не са истински (не са истина), те не са действителност."

След като Шамполион Старши и Щамполион Младши посветили изцяло живота си на изучаване записките на древноегипет-ската мъдрост и въпреки пристрастните твърдения, които си позволиха да издигнат някои прибързани и ограничени критики, те публично заявяват, че

„Книгите на Хермес“ действително съдържат много египетски предания, истинността на които се потвърждава от безспорно оригиналните надписи върху египетските паметници от дълбоката древност“[48].

Завършвайки обемистото си конспективно изложение на психологичните учения на египтяните, възвишените доктрини на свещените книги на Хермес и достиженията на посветените свещенослужители в метафизичната и в практическата философия, Шамполион Старши задава въпроса (което е в областта на неговите възможности, тъй като доказателствата са в ръцете му) : „Съществувала ли е някога в света общност или каста, които биха могли да се равняват с тях по оказваното им уважение, сила, ученост и способност в същата степен за добро и зло? Не! *Никога* не е съществувала! И тази каста жреци впоследствие е била проклинана и ругана от онези, които, под неизвестни за мен съвременни влияния, са я смятали за враг на хората и науката“. По времето, когато Шамполион е писал тези редове, санскритът е бил почти неизвестен за науката. Могат да бъдат прокарани паралели между съответните заслуги на брамините и на египетските философи. По-късно се изясни, че същите идеи, изразени на почти тъждествен език, могат да бъдат намерени в будистката и браманската литература. Същата философия за нереалността на земните неща и за илюзията на сетивата, същността на която е плагиатизирана в наше време от германските метафизици, формира основата на философията на Капила и Виаса и може да бъде намерена в „четирите истини“ на Гаутама Буда, станали кардинални догми на неговото учение. Изразът от „Пимандър“ - „той става бог“, е сведен от Буда до една дума - „*нирвана*“, която нашите учени ориенталисти толкова несправедливо смятат за синоним на *унищожение*

Това мнение на двамата изтъкнати египтолози представлява най-голяма ценност за нас, дори само като отговор на нашите опоненти. Шамполионите са били първите в Европа, които са хванали археолога за ръка и са го завели в мълчаливите светилища на миналото, за да докажат, че цивилизацията не е започнала от нашето поколение. „Макар че източниците на древен Египет са неизвестни, все пак се оказва, че най-отдалечените му периоди се намират в обсега на историческото изследване с всичките му велики закони, установили се обичаи, градове, царе и богове“, а зад тези епохи ние намираме останки, отнасящи се към други още по-отдалечени периоди на по-висока цивилизация...

В Тива части от разрушените сгради позволяват да бъдат опознати в тях останките на още по-древни постройки, материалът на които е бил използван за издигане на същите онези сгради, които след това са просъществували тридесет и шест века.“ „Всичко, разказано ни от Херодот и египетските свещенослужители, е потвърдено от съвременните учени“ - добавя Шамполион (пак там, стр. 11).

Откъде е дошла цивилизацията на египтяните ще бъде посочено във втория том на настоящия труд; в това отношение ще бъде показано, че нашите изводи, макар и обосновани върху преданията на Тайната доктрина, съвпадат с изводите на редица многоуважавани авторитети. Ето абзац от добре известен индийски труд, който може да бъде цитиран съвсем на място.

„При царуването на Висвамитра, първия цар от династията на Сома-Ванга, в резултат от битка, която продължила пет дни, Ману-Вина (наследникът на древните царе), бидейки изоставен от брамините, емигрирал заедно със своите привърженици; той минал през Ария и страната Бария и стигнал до бреговете на Масра.“ („История на Индия“ на Колук-Бат). Несъмнено този Ману-Вин и Менес - първият египетски фараон, са едно и също лице.

Ария е Иран (Персия); Бария е Арабия, а Масра - Кайро; него и до днес го наричат „Масър“, „Мусър“ и „Мисро“. Финикийската история споменава Масер в качеството му на един от прародителите на Хермес.

Във втория том ние имаме намерение да разгледаме „чудесата“ на езичеството и да претеглим доказателствата в тяхна полза върху същите везни, на които ще поставим и християнското богословие. Съществува конфликт, който не само е назрял, но вече се е разrazil между науката и богословието от една страна, и духа с древната му наука - магията, от друга. Някои от възможностите на последната вече бяха посочени, но предстои да бъдат дадени още много подробности. Светът на дребните посредствени хора, заради одобрителното кимване на които се

състезават учените, длъжностните лица, свещенослужителите и християните, започва своя днешен кръстоносен поход с неотдавнашното осъждане на двама невинни, един във Франция, а другия - в Лондон, въпреки закона и справедливостта. Апостолите винаги са готови трижди да отрекат една непопулярна връзка пред страха от преследване от страна на своите събратя. Психоманите и психофобите вероятно скоро ще встъпят в жестока схватка. Грижата и стремежът на първите - техните феномени да бъдат изследвани и потвърдени от научните авторитети, отстъпи място на хладното равнодушие. Като естествен резултат от голямото предубеждение и несправедливост, проявени от страна на науката, започна бързо спадане на уважението към нея, а взаимните епитети, които си обменят тези две партии, стават все по-остри. Времето ще докаже кой от тях е прав и кой крив, а бъдещите поколения ще разберат, че определено тайните божии и ключът към тях трябва да се търсят на друго място, а не във вихъра на молекулите на Авогадро.

Хората, които или разсъждават повърхностно, или поради природно нетърпение биха искали да гледат в ослепително сияещото слънце, когато очите им още не са привикнали да гледат светлината на лампа, са склонни да се оплакват от дразнещата мъглявост на езика, характерна за трудовете на древните херметисти и техните последователи. Те ги обявяват за неразбираеми.

Спрямо първата категория (на повърхностните хора) ние си позволяваме да си пестим времето; а втората категория бихме помолили да обуздаят страстите си, помнейки афоризмите на Еспание: „Истината е забулена в мрак" и „Философите никога не пишат по-лъжовно, отколкото когато се изразяват на прост език, и никога не пишат по-правдиво, отколкото когато се изразяват мъгляво". Освен това, съществува и една трета категория хора, по отношение на която би било твърде хвалебствено да се каже, че те изобщо мислят по тези въпроси. Те просто отхвърлят всичко от *високата трибуна*. Древните те смятат за мечтателни глупци, а сами обикновено претендират за монопол над духовната мъдрост!

За да отговорим на тази категория, ние избрахме думите на Евгений Филалет: „За света нашите писания ще представляват странно изострен нож; едни ще ги използват, за да си отрежат лакомства, но за други те ще са годни само колкото да си порежат пръстите; ние обаче не сме виновни за това, тъй като сериозно предупреждавахме всички, които ще се наемат с тази работа, че се захващат с най-високата философия в природата; и макар че пишем на английски език, все пак предметът на нашите писания е също толкова труден, колкото гръцкият за някои хора, които, въпреки това, ще мислят, че постъпват с разбиране, когато прекрояват значението на излаганото от нас в напълно противоположна посока; защото е невъзможно да си представим, че онези, които са глупци по природа, ще проявят разум при четенето на книги, говорещи за най-висшето в природата".

На онзи малък брой възвишени умове, които се допитват до природата, вместо да ѝ приписват закони за ръководство; които не поставят граници на възможностите ѝ по примера на собствените си несвършени сили; които не вярват просто защото не знаят - ние ще припомним наставлението на древноиндийския философ Нарада: „Никога не казвай - „не зная за това, следователно то не е вярно".

„Трябва да се учи, за да се знае; да се знае, за да се разбира; да се разбира, за да се съди!"

Книгата е сканирана и предоставена от <http://www.spiralata.net>

[1] Известно е, че Орфей е приписвал на Великия Цикъл продължителност от 100 000 години, а Касандрус - 136 000 години. Виж Ценсоринус; „Хронологични и астрономични фрагменти".

[2] В. и Е. Дентън, „Душата на нещата“, т. 1.

[3] Вж. „Космогонията на ферецидите“.

[4] Вж. по-нататък избраните цитати от „Назарейския кодекс“.

[5] Опирайки се върху авторитета на Иринея, на Юстиниан Мъченика и на самия „Кодекс“, Данлъп доказва, че назаряните разглеждали своя „дух“ като женска и Зла Сила. Иринея, обвинявайки гностиците в ерес, нарича Христос и Светия Дух „Гностична двойка, която създава Еони“. (Данлъп, „Сод, синът човешки“, стр. 52).

[6] Дух на материята и похотливостта.

[7] Фетахил се смятал у назаряните за повелител на света и Творец; но в дадения случай той е нещастният Прометей, на който не се удало да завладее *Живия Огън*, необходим за построяването на божествената душа, тъй като той не знаел *тайното слово* (непроизносима, съкровена за кабалиста дума).

[8] Астралната Светлина или *Анима-Мунди* е двойствена и двуполова. Мъжката ѝ част е чисто божествена и духовна. Тя е *Мъдростта*, докато женската ѝ част („Духът“ на назаряните) еднозначно се смята за материална и затова е зло. Това е жизнен принцип, присъщ на всички живи твари, който снабдява с астрална душа хората, птиците и всичко живо. Животните имат само зародиш на висшата безсмъртна душа в качеството на трети принцип. Той ще се развие едва след серия от еволюционни цикли; учението за еволюцията се съдържа в кабалистичната аксиома: „Камъкът става растение; растението - животното, животното - човек, човекът — *дух*, духът - бог“

[9] Вж. коментарите на „Идра Сута“, написани от раби Елиашар.

[10] „Сод“ означава религиозна тайна. Цицерон споменава сод като част от мистерията. „Членовете на жреческите колегии се наричали Содойли“- казва Данлъп, цитирайки Фреуенд („Латински лексикон“)

[11] Автор на „Зохар“, великия кабалистичен труд от първия век преди нашата ера

[12] От латинската дума теша - маса. Това любопитно писмо се цитира по „Духовната наука“ на Елифас Леви.

[13] Суланут е описан в глава XXX, стих 19, 20, на „Джаншер“.

[14] „И когато египтяните се скрили от скакалците (едно от мъченията, уж предизвикани върху тях от Мойсей)... те заключили вратите зад себе си и Бог заповядал на Суланут... (на морското чудовище), който през това време се намирал в морето, да тръгне за Египет. Той имал дълги ръце - десет кубита дължина... И той се качвал върху покривите, разтварял мертеците и ги ранявал. И протягал ръцете си към вътрешността на домовете, отключвал ключалките, отмествал лостовете и отварял домовете на египтяните... И скакалците, и животните нанасяли разрушения на египтяните и им причинявали голяма мъка.“

[15] Вж. „Невидимата вселена“, стр. 205-206

[16] четете Булвър-Литън - „Странна история“, стр. 76. Ние не знаем къде в литературата може да се намери по-ярко и прекрасно описание на разликата между жизнения принцип на човека и на животните, отколкото върху страниците, на които се позоваваме тук.

(Използвайки случая, че тази книга, станала вече библиографска рядкост, временно се оказва у мен, привеждам изцяло посочения от Е. П. Блаватска откъс - бел. прев.)

„Спирайки се пред Маргрев, той (сър Филип) произнесе няколко думи на неизвестен за мен език и сложи едната си ръка върху главата на младия човек. Маргрев веднага изпадна в безчувствено състояние и остана неподвижен, все едно че го бяха превърнали в камък. Тогава сър Филип се обърна към мен:

- Поставете една от лампите върху пода, ето тук, до краката му.

Аз свалих една от цветните лампи от дървото, около което се увиваше чучелото на страшен смок, и я сложих върху пода, както ми заповяда той.

- Сега седнете срещу него и гледайте. Аз се подчиних.

Междувременно сър Филип извади от вътрешния си джоб сандъче и аз забелязах, когато той го отвори, че вътрешността му беше разделена на няколко отделения, всяко със специално капаче. От едно от тези отделения той взе една щипка безцветен, блестящ прах и го хвърли в пламъка на лампата; след секунда някакво нежно, абсолютно непознато за мен благовоние се разпространи из стаята.

- Вие искахте да изпитате върху себе си изстъплението, тогава изпитайте го.

Казвайки това, той леко се докосна с ръка до моята глава. Дотогава, въпреки цялото си учудване, което не беше лишено от известно безпокойство, аз все още запазвах у себе си чувство на недоверие и бях като че напрегнат.

Когато обаче той произнесе тези думи и се докосна до главата ми, когато почувствах благовонието, разпространило се из стаята, силата на волята напълно ме изостави. Преди всичко аз почувствах някаква необяснима необходимост да се поддам на завладялото ме странно чувство. След това започнах да осъзнавам, че благовонието, издигащо се над лампата, която сега беше оцветена от някакъв светъл облак, ми действа омайващо. Всички предмети в стаята започнаха да се въртят пред мен. Като човек, измъчван от кошмар, аз исках да се обърна, да извикам, чувствайки, че с това бих унищожил цялата оплитаща ме магия, но -напразно. Това предварително състояние продължи не повече от няколко секунди, макар че те ми се сториха цял век, и не беше лишено от известно чувство на нега и удоволствие. След това изведнъж почувствах болка, страшна болка, засилваща се в изгаряща агония. Всяка кост, жила, нерв, самите фибри на тялото ми се струваше, че се разкъсват и нещо неизвестно досега и скрито в организма, като че ли се напъваше да се отдели от него. Жилите се наляха с кръв, сърцето биеше лудо. Не съм в състояние да изразя какво чувствах в онези минути. Може да се каже, че мъките ми превъзхождаха всякаква телесна болка, изпитана от мен някога. Това страшно положение свърши също така неочаквано, както започна. Аз изведнъж почувствах, че нещо непознато се отдели от мен, и тогава вътрешната борба свърши. Аз разбрах сега цялото отрицателно блаженство, изпитвано от човек, освободил се от изтезание, някакво удивително чувство на спокойствие се разли по цялото ми същество и аз осъзнах, че разумът ми просветля. Пред себе си аз виждах както преди безчувствената фигура на Маргрев, но сега погледът ми с непостижима лекота проникваше през външната обвивка на тялото и се задълбочаваше във вътрешното устройство на неговия организъм.

- Гледай, ето в такава форма аз виждах тази пръст земна, изглеждаща толкова привлекателна преди три години в дома на Гарун Аленски!

Аз устремих поглед върху безчувственото същество и полека-лека, както от събиращите се облаци лягат сянка след сянка, така лицето и цялата фигура на Маргрев се промениха: юношата, пълен със сили и здраве, се превърна сега в грохнал старец. Пожълтялата кожа се покри със страшни бръчки, върху очите легна мъгла, мускулите и костите като че ли изсъхнаха. Но не само в тях настана промяна; лицето изразяваше мрачно неудоволствие и всяка бръчка носеше печата на страстите и порока.

Пред очите ми сега се разкри цялата мозъчна система с безбройните ѝ клетчици и, както изглеждаше, на мен ми беше даден отгоре ключ към познанието на този страшен лабиринт.

Аз виждах нравствен свят, разоран, превърнат в хаос, подобно на света върху луната, за който четох в някаква приказка. И все пак колко удивително, колко великолепно беше направен този мозък. Смелата воля и творческото въображение, употребени за зло,

първоначално бяха развити великолепно. Нравствените органи обаче не господстваха над умствените, напротив, в него ясно се изразяваха недостиг на уважение към доброто и истината, цинично пренебрежение към правдата, с една дума великият ум, отначало неправилно насочен, след това развратен и сега, заедно с упадъка на телесните сили, достигнал крайно разрушение - обаче разрушение, на което не му липсваше величие. Ето го духовното състояние на този човек, каквото е било преди три години. Продължавайки да гледам, аз започнах да забелязвам три различни източника на светлина в този лабиринт: една с бледочервен цвят, друга с нежносин, а трета - ярка сребриста искра.

Червената светлина излизаше от мозъка и ставайки все по-бледа и по-бледа, се разливаше по всички артерии, вени и нерви. „Не е ли това началото на животинската активност?" - възкликнах аз.

Небесносинята светлина се разливаше равномерно из цялото тяло, пресичайки червената и сливайки се с нея, но все пак си оставаше отделен лъч, както във външния свят лъчът светлина пресича лъча на топлорода и се слива с него, без да губи своята самостоятелност. И аз възкликнах отново: „Не е ли това началото на умствения живот, ръководещ животинското начало, което се развива успоредно с първото, без да става негова съставна част?"

Ето я и сребристойалата искра! Какво е това? Центърът ѝ, изглежда, се намираше в мозъка, но аз не можех да кажа със сигурност на кой именно орган принадлежеше тя. Не, където и да погледнех, в цялата органична система аз виждах отражението ѝ, както отражението на звезда във водата. И аз забелязах, че докато червената светлина ставаше все по-бледа и по-бледа, а синята се разливаше неравномерно - ту бързо, ту бавно, ту напълно изчезвайки - сребристойалата искра си оставаше неизменна. Толкова независима беше тази искра от всичко, което тревожеше организма, че аз започнах да осъзнавам, че ако сърцето престане да тупти и червената светлина изгасне, ако мозъкът се парализира, мощният ум би изгаснал и небесносинята светлина би започнала да блуждае като метеор - но сребристойалата искра светлина би продължила да свети както и преди сред развалините на своя храм. И аз възкликнах: „Нима тази светла искра разкрива присъствието у човека на душа? Свети ли тя в онези създания, на които божественото откровение не е обещало безсмъртие?"

Неволно аз се обърнах към мъртвите останки на животните и (за моя взор или насън) те се съживиха - и слонът, и змията, и тигърът, и враната, и бръмбарът, и рибата, и полиптът, и подигравката над човечеството - грамадният орангутан!

Струваше ми се, че виждам всеки от тях в природната им стихия -на земята, във въздуха, във водата. Червената светлина повече или по-малко ярко се разливаше из целия организъм на всеки от тях, а небесносинята, макар и по-бледа от червената, като че ли преминаваше през нея и придаваше на тези създания умствени способности, разбира се, не такива, както при човека, но достатъчни за управлението на волята и инстинктите им. При нито едно от тях обаче, започвайки от слона и бръмбара, от птицата, чийто мозък е най-обширен, и до есофита, толкова силно наподобяващо растение - не се виждаше сребристойалата искра. Аз се отвърнах, обхванат от неволен страх при вида на оживелите трупове. Тигърът се движеше, като че ли усетил кръв, очите на змията започнаха да блестят със странния си блясък.

Аз отново погледнах сребристойалата искра, осветяваща вътрешността на човека, и си казах: „Ако това е душата, защо е останала тя неизменна и не е избледняла от греховете, оставили такива фатални, опустошителни следи в животинския и умствения организъм?" И вглеждайки се по-внимателно, аз осъзнах, че тази сребриста искра не беше самата душа, а само светлината, която я заобикаляше. Така звездата, която ние виждаме в небето, не е самата звезда, а само светлият кръг, образуван от лъчите ѝ. Източникът на светлината не се е променил, не е избледнял, защото никакъв грях, извършен в плътта, не е могъл да унищожи неговия блясък, неговата вечност. Светлата искра е останала чиста сред обкръжаващите я порочни развалини, тя е могла да отлети, но не и да бъде унищожена.

Аз, чувствах, че в душата ми се отразяваше безпокойство, необяснима мъка, горчиво съзнание за унищожението на тази светла душа. Тя трябваше да отговаря за безобразните отпадъци от поверените ѝ сили и като че уплашена от безсмъртието си, тя се готвеше да даде отговор пред вечността за временното си битие на земята. Докато душата не беше отлетяла, колкото и виновна и пълна с отчаяние и да беше тя, самите отломки, които я заобикаляха, изглеждаха величествени. А самата душа, каквато и присъда да заслужаваше, не беше все още напълно загубена. При дълбоко разкаяние тя би могла да се спаси. И аз виждах как умът се бореше с душата в страшен вихър от мисли, страсти и желания, аз виждах как небесносинята светлина се опитваше да измести с трептящите си лъчи сребристата искра от всички кътчета на мозъка. Аз не можех да разбера тази борба, не можех да се досетя каква отстъпка изискваше умът от душата. Различието между тях се откриваше само в съперничеството. И аз виждах, че душата, подложена на това тежко изпитание, жадуваше да се раздели със силите, подвластни на нея, но които ѝ се подчиняваха толкова слабо и сега дори искаха да поробят самата нея. Аз осъзнавах колко силно страдаше тя; в мен се отразяваше страхът ѝ, аз бях изпълнен със съчувствие, аз знаех, че тя молеше да бъде освободена от опасностите, които нямаше сили да посрещне. И изведнъж сребристата искра величествено се издигна над своя храм - издигна се високо и изчезна в безпределното пространство. И там, където моята душа осъзнаваше присъствието на друга душа, сега остана само страшна пустота.

Червената светлина обаче продължаваше да свети, ставайки все по-ярка, и със засилването на блясъка ѝ целият жизнен организъм се преобразяваше от грохнало, болезнено състояние в свежа, прелестна младост. Аз видях пред себе си Маргрев, какъвто той беше най-вече - светъл идеал на животинския живот, в пълния разцвет на силите и красотата си. Над този великолепен организъм и над разкошния живот царстваше сега само умът. Сребристата искра изчезна, душата отлетя, а умът остана, посредством който усещанията раждат мисли, а волята управлява мускулите - ум, присъщ на животните, надарени с нещо повече от обикновени инстинкти, какъвто той би могъл да бъде при хората, ако те не бяха безсмъртни. Следейки в това страшно видение преливанията на синята светлина да протича както и преди през клетките на мозъчната система, аз забелязах, че тя се измени в самата си същност, тя загуби способността да се съсредоточава чрез постоянството на силата си, чрез която човек усъвършенства делата на миналото и изработва проекти за бъдещи времена; тя загуби всякакво съчувствие към миналото, защото нямаше съзнание за задгробния живот; накрая тя загуби чувството си на разкаяние и съвестта си. Създанието, намиращо се сега пред мен, вече не беше задължено да дава отчет пред вечността за загубата на време. Синята светлина беше особено ярка в някои органи, предназначени да поддържат живота, и в скрити органи, органи на разрушението и бързото съобразяване с всичко, което се отнася до потребностите, по-силно развити у нисшите животни, отколкото при хората. Тази светлина блестеше особено силно в онези мозъчни клетки, в които преди това я нямаше, например в клетките, които образуват органите на веселието и надеждите. За сметка на това тя светеше слабо във великите социални органи, чрез които човек подчинява своите интереси на интересите на ближните, и напълно изгасна в органите, напомнящи на човека за дълга към отредените му земни дни).

Надарен с удивителна проникателност, аз съзнавах в това страшно видение, че макар този ум и да притежава необикновена енергия и чудовищна сила, когато се стремеше към животинско самосъхранение, той все още запазваше някои остатъци от предишното си високо образование и някои способности, служещи му сега като страшно оръдие на безотговорната му воля. Макар че този ум имаше верен съюзник в лицето на съвършения човешки организъм, аз осъзнавах, че му липсва НЕЩО, без което хората не биха могли да издигнат градове, да се обединяват в общества, да създават закони, да издигат земната си природа с вяра, подчинявайки се на върховната си природа. Мравките и пчелите се обединяват в общества, създават жилища, но те не правят нито крачка напред. Понятието за

бъдещето движи това, което го няма нито в мравката, нито в пчелата - което изчезна от бездушното създание, намиращо се пред мен. Аз се отдръпнах в страх, закрих лицето си и силно изстенах: „Нима аз можех някога да се съмнявам, че душата не съществува отделно от ума!"

В тази минута нечия ръка се докосна до челото ми, светлината в лампата изгасна и аз изпаднах в безчувственост. Когато дойдох на себе си, седях както преди до сър Филип върху дивана на онази стая, в която бях се заприказвал с него за първи път."

[17] Думи от книгата на Уолъс: „Действието на закона за естествения подбор при човека".

[18] У. Дентън: „Душата на нещата", стр. 273

[19] Ямблих, „Египетските мистерии"

[20] Дьо Поте, „Черната магия"

[21] Дамасций в своята „Теогония" го нарича „разпоредител на всичко", ' или „Дис"; Кори, „Антични фрагменти", стр. 314.

[22] Древните наричали „душа" духовете на лошите хора; душата била ларва или *лемур*. Добрите човешки духове ставали богове.

[23] В класическото произведение на Апулей (втори век от новата ера) „За божеството на Сократ", стр. 143-145

[24] „Източното монашество", стр. 9.

[25] „Залез и падение на Римската империя", IV, 385

[26] Описвайки величието на архаичните паметници на Индия и в опита си да ни даде представа за изтънчеността на изработката на скулптурите им, някакъв писател прибегнал към следното определение: „Те са строели гиганти и са работели с майсторството на ювелири".

[27] „Искуството на Магията", стр. 97.

[28] „Салемското магьосничество, с обяснение постоянството на проявление на силите в Салем" от К. У. Апхем.

[29] Форбс, „Източни мемоари", т. I, стр. 44, т. II, стр. 387.

[30] „Протоколи на Медицинското общество в Ню Йорк", 1865-1867.

[31] „Дъблинско тримесечно списание по медицински науки", т. XV, стр. 263, 1863.

[32] В. Стюарт, „Запазване на енергията", стр. 133.

[33] „За научното приложение на въображението".

[34] Вж. Елифас Леви, „Духовната наука"

[35] Хенри Модели, „Пределите на философския анализ", стр. 266.

[36] Дж. Кук, „Новата химия".

[37] Дьо Конте, „Взаимодействие на химичните и физичните жизнени сили"

[38] Делрио, „Изследване на магията", стр. 34, 100.

[39] Мисис Катерина Кроу в своята книга на стр. 118 привежда подробности за подобно погребване на факир, извършено в присъствието на генерал Венчър, махараджата и много

сардари. Политическият резидент Лудхиана е присъствал, когато погребаният факир бил изровен от гроба и се съживил десет месеца след погребването. Гробът или сандъкът, в който се намирало тялото на факира, се намирал в семейна гробница, която била затрупана с пръст, след което тази почва била засадена с ечемик и били сложени часови, за да охраняват гробницата. Махараджата обаче бил такъв скептик, че не се доверявал на тези предпазни мерки и два пъти в продължение на десет месеца *заповядвал гробът да бъде разравян и да се прави проверка*. И двата пъти факирът бил намирай да лежи в същото положение, в което бил заровен.

[40] Дж. М. Пибълс, „Околната Вселена“.

[41] Според Хезиод, Зевс сътворява своята *трета* раса хора от ясен. В „Попол-Вух“ ни казват, че третата раса хора е била сътворена от дърво, а жените са сътворени от същността на тръстиката, която наричали „сибак“. Това също е странно съвпадение.

[42] Хануман, с височина повече от три фута, е черен като въглен. „Рамаяна“, разказвайки за тази свещена маймуна, съобщава, че Хануман преди е бил могъщ вожд, който, бидейки най-добрият приятел на Рама, му помагал да намери жена си Сита, отвлечена в Цейлон от могъщия цар на гигантите. След многобройни приключения Хануман бил заловен от последния, когато се промъквал в града на гигантите с шпионска цел. За това престъпление Равана заповядал да се намаже опашката на бедния Хануман с масло, и да се подпали. И ехо, докато огънят горял, лицето на Хануман така почерняло, че впоследствие нито самият Хануман, нито потомството му могли да премахнат чернотата. Ако се вярва на индийските легенди, в действителност същият Хануман станал *прародител* на европейците; това е предание, което, макар и строго дарвинистко и следователно научно, в никакъв случай не ни прави чест. Според легендата, за оказаните му услуга героят и полубог Рама дал на маймунските воители от своята армия за жени дъщерите на гигантите на Цейлон, ракшасите, а като зестра им дал всички западни земи на света. Отивайки там, маймуните и гигантските им жени живели щастливо и имали многобройно потомство. Това са днешните европейци.

[43] Председател на Кралското географско общество в Берлин.

[44] Този археолог А. Уайлдър казва: „Аз разглеждам етиопската, кушитската и хамитската раса като строители и художници, които са се кланяли на Ваал (Шива) или на Бел - издигали са храмове и пирамиди и са използвали своеобразен език. Раулинсън смята, че този език е произлязъл от туранците в Индостан“.

[45] Вж. Послание на Павел към галатяните, IV, 24 и Евангелие от Матей, XIII, 10-15

[46] Тези „магични огледала“, обикновено черни, са още едно доказателство за универсалността на това вярване. В Индия такива огледала се изготвяли в провинция Агра; те също се правят в Тибет и Китай. Намираме ги и в древен Египет, откъдето, по данни на местните историци, цитирани от Брасие дьо Бурбург, предците на Квише са ги докарвали в Мексико; перуанските слънцопоклонници също са ги използвали. Когато испанците вече били слезли на техния бряг, казва летописецът, крал Квише заповядал на своите свещенослужители да прибегнат до огледалото, за да узнаят съдбата на своето царство. „И демонът отрази настоящето и бъдещето в огледалото“ - прибавя той. (Дьо Бурбург, „Мексико“, стр. 184)

[47] Пайквина или *Пайяквина* е наречена така вследствие на това, че вълните ѝ носят частици злато от Бразилия. Ние открихме няколко частици в шепя пясък, който оттам беше донесен в Европа.

[48] Шамполион Старши, „Египет“, стр. 143